

ŠVENTASIS RAŠTAS

SENASIS TESTAMENTAS

*Iš lotynų k. vertė arkivyskupas
JUOZAPAS JONAS SKVIRECKAS*

VILNIUS

1991

Literatūra iki XIX a.

*
Redakcinė komisija

GALINA BAUŽYTĖ-ČEPINSKIENĖ, ALGIMANTAS BUČYS,
ELENA ČERVINSKIENĖ, ANTANAS GAILIUS,
ALEKSANDRAS KRASNOVAS, VYTAUTAS KUBILIUS,
ELENA KUOSAITĖ, JONAS LANKUTIS,
ALFONSAS MALDONIS, JUSTINAS MARCINKEVIČIUS,
EUGENIJUS MATUZEVIČIUS, EDUARDAS MIEŽELAITIS,
JUOZAS NEKROŠIUS, VYTAUTAS VISOCKAS,
HENRIKAS ZABULIS

*

Dailininkas
ARVYDAS KAŽDAILIS

4704020000—099
Š ————— 140—91
M852(08)—91

ISBN 5-415-00997-3

© Paaškinimai, Kornelijus
Platelis, 1991

© Dailininkas Arvydas
Každailis, 1991

JEŠAJO PRANAŠYSTĖ

1. ¹ *Amotso sūnaus Ješajo regėjimas, kurį jis matė ant Judo ir Jerusaleš, Judo karalių Ozijo, Joatamo, Akhazo ir Eze-kijo dienomis.*
- ² Dangūs, klausykite, ir išgirk ausimis, žeme!
Nes Viešpats kalba:
Aš užauginau sūnus ir išaukštinau,
o jie paniekino mane.
- ³ Jautis pažįsta savo šeimininką
ir asilas — savo valdovo prakartę,
o Israelis nepažįsta manęs;
mano tauta neturi išmanymo.
- ⁴ Vargas nuodėmingai giminei, piktadarybe apsunkintai tautai,
piktųjų veislei, sugedusiems sūnums!
Jie pametė Viešpatį, piktžodžiavo Israėlio Šventajam,
nusigręžė nuo jo.
- ⁵ Kur dar aš užgausiu jus, kurie tebekeliate savo maištą?
Visa galva skaudanti ir visa širdis alpstanti.
- ⁶ Nuo kojos pado iki viršugalviui nėra joje nieko sveiko:
žaidzos, randai ir tinstą skauduliai,
nenuvalyti, neaprišti, nesušvelninti aliejumi.
- ⁷ Jūsų šalis paversta tyruma, jūsų miestai sudeginti ugnimi;
jūsų kraštą jūsų akyse ryja svetimieji.
Jis sunaikintas kaip neprietelio užpuolime.
- ⁸ Siono duktė palikta kaip palapinė vynuogyne,
kaip sarginė agurkyne ir kaip apgultas miestas.
- ⁹ Jei kareivių Viešpats nebūtų palikęs mums palikuonių,
mes būtumėm buvę kaip Sodoma ir būtumėm panašūs į
Gomorą.

- ¹⁰ Klausykite Viešpaties žodžio, jūs, Sodomos kunigaikščiai!
Išgirsک ausimis mūsų Dievo pamokymą, Gomoros tauta!
- ¹¹ Kam man jūsų pjaunamų aukų daugybė? sako Viešpats.
Aš sotus deginamųjų avinų aukų ir riebių veršių taukų.
Aš nenoriu jaučių, avių ir ožių kraujo.
- ¹² Kai jūs ateinate mano akivaizdon,
kas to reikalauja iš jūsų, kad mindytumėte mano
šventorius?
- ¹³ Nebeneškite man daugiau tuščių aukų:
smilkalai man pasibjaurėjimas.
Aš nebepakenčiu jaunačio, šabato ir kitų švenčių.
Jūsų susirinkimai neteisingi.
- ¹⁴ Mano siela nekenčia pirmų jūsų mėnesių dienų ir jūsų iškilmių;
jos mane vargina, aš pailsau bekęsdamas.
- ¹⁵ Kai jūs ištiesite savo rankas,
aš nugrėšiu nuo jūsų savo akis;
ir kai jūs dauginsite savo maldas,
aš neklausysiu,
nes jūsų rankos pilnos kraujo.
- ¹⁶ Apsiplaukite, nusivalykite;
atimkite iš po mano akių savo veiksmų piktumą,
liaukitės darę pikta!
- ¹⁷ Išmokite daryti gera;
ieškokite teismo, padėkite prislėgtam,
darykite teisybę našlaičiui, ginkite našlę.
- ¹⁸ Tuomet ateikite ir bylinėkitės su manim, sako Viešpats:
Jei jūsų nuodėmės būtų kaip škarlatas,
bus padarytos baltos kaip sniegas;
jei jos būtų raudonos kaip purpuras,
bus kaip balta vilna.
- ¹⁹ Jei jūs norėsite ir klausysite manęs,
jūs valgysite žemės gėrybes.
- ²⁰ O jei jūs nenorėsite ir vesite mane į rūstybę,
jus praris kalavijas;
nes taip kalbėjo Viešpaties burna.
- ²¹ Kaipgi dabar pasidarė paleistuvė
tas ištikimasis miestas,
kurs buvo pilnas tiesumo,
kuriame gyveno teisingumas,

- o dabar galvažudžiai?
- ²² Tavo sidabras pavirto gargažiais,
tavo vynas atskiestas vandeniu.
- ²³ Tavo kunigaikščiai maištininkai, vagių sėbrai:
visi mėgsta dovanas, bėga paskui kyšius;
jie nedaro teisybės našlaičiui
ir našlės byla jų nepasiekia.
- ²⁴ Todėl taip sako Viešpats, kareivijų Dievas, Izraelio Galingasis:
Aiman! aš atkeršysiu savo priešams,
aš atmonysiu savo neprieteliams!
- ²⁵ Aš ištiesiu savo ranką prieš tave,
išdeginsiu lig tyrumui tavo gargažius
ir pašalinsiu visą tavo ciną.
- ²⁶ Aš gražinsiu tau teisėjus, kaip jie buvo pirma,
ir tavo patarėjus kaip senovėje.
Po to tu būsi vadinamas teisingumo miestas, ištikimoji pilis.
- ²⁷ Sionas bus atpirktas teismu ir jo atverstieji — teisybe.
- ²⁸ Nusikaltėliai ir nusidėjėliai bus drauge sutrinti;
tie, kurie paliko Viešpatį, žus.
- ²⁹ Nes jie bus sugėdinti dėl stabų, kuriems aukojo.
Jūs rausite dėl sodų, kuriuos buvote pasirinkę,
- ³⁰ kai būsite kaip ąžuolas, lapams krintant,
ir kaip sodas be vandens.
- ³¹ Jūsų stiprybė bus kaip pakulose žarija
ir jūsų darbas kaip kibirkštis;
viena ir kita užsidegs kartu,
ir nebus kam gesyti.
2. ¹ Žodis, kurį matė Amotso sūnus Ješajas, apie Judą ir Jerusaleį.
- ² Paskutinėmis dienomis Viešpaties namų kalnas
bus patalpintas kalnų viršūnėje
ir bus iškilęs viršum kauburių.
Į jį plauks visos tautos.
- ³ Daug tautų eis ir sakys:
Ateikite ir ženkime aukštyn į Viešpaties kalną,
į Jokubo Dievo namus;
jis mokys mus savo kelių
ir mes vaikščiosime jo takais;
nes iš Siono išeis įstatymas

- ir Viešpaties žodis — iš Jerusalės.
- ⁴ Jis bus giminių teisėjas
ir darys priekaištų daugeliui tautų.
Jie nusikals iš savo kalavijų žagrių
ir iš savo iečių pjautuvų.
Nė viena tauta nebekels kalavijo prieš kitą,
ir jie nebesimokys daugiau kovoti.
- ⁵ Ateikite, Jokubo namai,
ir vaikščiokime Viešpaties šviesoje!
- ⁶ Taip, jis atstūmė savo tautą, Jokubo namus;
nes jie pilni žynių kaip kitados, turi burtininkų kaip
Pilistimai
ir susideda su svetimais vaikais.
- ⁷ Šalis pilna sidabro ir aukso
ir nėra galo jos turtams.
Jų šalis pilna žirgų
ir jų kariški vežimai nesuskaitom.
- ⁸ Jų šalis pilna stabų:
jie garbina savo rankų darbą,
kurį padirbo jų pirštai.
- ⁹ Pasilenkė žmogus ir pasižemino vyras:
taigi tu jiems nedovanok!
- ¹⁰ Įeik į uolą ir pasislėpk sukastoje žemėje
nuo Viešpaties baimės ir nuo jo didenybės garbės!
- ¹¹ Išdidžios žmogaus akys bus pažemintos
ir vyrų puikybė bus nulenкта;
vienas Viešpats bus tą dieną išaukštintas.
- ¹² Nes kareivių Viešpaties diena prieš kiekvieną puikų,
prieš aukštą ir prieš kiekvieną išdidų,
ir jis bus pažemintas;
- ¹³ prieš visus Libano kedrus, aukštus ir tiesius,
ir prieš visus Basano ąžuolus;
- ¹⁴ prieš visus aukštus kalnus
ir prieš visus iškilusius kauburius;
- ¹⁵ prieš kiekvieną aukštą bokštą
ir prieš kiekvieną sustiprintą sieną;
- ¹⁶ prieš visus Tarsies laivus
ir prieš visa, kas gražu pasižiūrėti.
- ¹⁷ Žmonių puikybė bus palenкта

ir vyrų išdidumas pažemintas;
vienas Viešpats bus tą dieną aukštinamas,

¹⁸ o stabai bus visai sunaikinti.

¹⁹ Slėpkitės į uolų daubas ir į žemės urvus
nuo Viešpaties baisumo ir nuo jo didenybės garbės,
kai jis kelsis žemės užgauti.

²⁰ Tą dieną žmogus mes šalin savo sidabrinis stabus ir savo
auksines statulas, kurias jis buvo sau pasidirbęs, kad jas garbintų,
kurmius ir šikšnosparnius, ²¹ ir eis į uolų skyles ir akmenų plyšius nuo
Viešpaties baisumo ir nuo jo didenybės garbės, kai jis kelsis žemės
užgauti.

²² Taigi pasitraukite nuo žmogaus,
kurio nosyse yra tik jo kvapas;
nes kokia gi yra jo vertė?

3. ¹ Nes štai Valdovas, kareivijų Viešpats,
atims iš Jerusaleės ir iš Judo ramstį ir paspirtį,
visą duonos palaikymą ir visą vandens palaikymą;

² karžygių ir kovotojų,
teisėją ir pranašą, žynį ir senį;

³ penkių dešimtų viršininką ir garbingąjį veidu,
patarėją, išmintingą tarp statytojų, ir žavėtoją.

⁴ Aš duosiu jiems kunigaikščiais vaikus,
ir išlepusieji viešpataus jiems.

⁵ Žmonės puldinės vienas kitą, kiekvienas savo artimą;
vaikas priešinsis seniui, negarbingas — garbingam.

⁶ Žmogus nutvers kitą jo tėvo namuose, sakydamas:
Tu dar turi apsiaustą, būk mūsų vadas;
tebūna tie griuvėsiai po tavo ranka.

⁷ Kitas tą dieną atsilieps ir sakys:

Aš ne gydytojas;
maño namuose nėra nei duonos, nei apsiausto;
nedarykite iš manęs tautos vado!

⁸ Taip, Jerusaleė sugrius ir Judas kris;
nes jų žodžiai ir jų darbai yra prieš Viešpatį,
kad erzintų jo didenybės akis.

⁹ Jų veido išvaizda liudija prieš juos;
jie skelbia savo nuodėmę kaip Sodoma ir jos neslepia.
Vargas jiems! nes jie patys rengia sau pikta.

- ¹⁰ Sakykite teisiamajam, kad jam bus gera,
nes jis valgys savo darbų vaisių.
- ¹¹ Nelaimė piktajam! nes jam bus bloga;
nes jam bus atsilyginta pagal jo rankų darbą.
- ¹² Mano tautą apiplėšė jos prispaudėjai
ir moterys viešpatavo jai.
Mano tauta, tie, kurie tave veda, klaidina tave;
jie painioja tavo ėjimo kelią.
- ¹³ Viešpats stojasi daryti teismo;
jis stovi teisti tautą.
- ¹⁴ Viešpats įeina į teismą
su savo tautos vyresniaisiais ir jos kunigaikščiais:
„Jūs nunganėte vynuogyną;
beturčio išplėšos yra jūsų namuose.
- ¹⁵ Kokia teise jūs mindžiojate mano tautą
ir daužote beturčių veidą?“
taria Viešpats, kareivijų Dievas.
- ¹⁶ Ir Viešpats sako:
Kadangi Siono dukterys keliasi į puikybę,
vaikščioja ištiestais kaklais, mėtydamos žvilgsnius,
ploja rankomis ir eina mažais žingsniais,
skambindamos kojų žiedais,
- ¹⁷ Viešpats apdengs Siono dukterų makaulės šašais
ir Viešpats nudengs jų nuogumą.
- ¹⁸ Tą dieną Viešpats nuims jų papuošalus:
grandis, sauleles ir mėnesėlius,
- ¹⁹ auskarus, apyrankes ir nuometus,
- ²⁰ vainikus, grandinaites,
juostas, kvepalų dėžutes ir burtų akmenėlius,
- ²¹ pirštų žiedus ir nosies žiedus,
- ²² šventadienio rūbus ir apsiaustus,
skareles ir pinigines,
- ²³ veidrodžius ir jupas,
kaspinus ir skraistes.
- ²⁴ Ir bus: vietoje kvepalo — smarvė,
vietoje juostos — virvagalis,
vietoje garbanotų plaukų — plikė,
vietoje apsiausto — maišas,
žymė vietoje gražumo.

²⁵ Tavo gražiausi vyrai kris po kalaviju
ir tavo karžygiai — kovoje.

²⁶ Tavo vartai dejuos ir bus gedule.
Apiplėsta ji sėdės žemėje.

4. ¹ Septynios moterys nusitvers tą dieną vieną vyrą ir sakys:

Mes valgysime savo duoną
ir mes vilkėsime savais drabužiais;
leisk tik mums vadintis tavo vardu,
nuimk nuo mūsų panieką.

² Tą dieną Viešpaties želmuo bus papuošalas ir garbė,
o šalies vaisius — pasididžiavimas ir garbė
tiems iš Izraelio, kurie bus likę.

³ Kas tik bus likę Sione ir bus gyvas Jerusaleje,
bus vadinamas šventas,
kas tik bus įrašytas gyventi Jerusaleje.

⁴ Kai Viešpats bus nuplovęs susitepimą nuo Siono dukterų,
atėmęs iš Jerusalems kraujo dėmes, kurios yra jos viduje,
teismo kvėpimu ir karščio kvėpimu,

⁵ tuomet Viešpats padarys ant viso Siono kalno ploto,
ant jo susirinkimų debesį dienai, o nakčiai dūmų,
blizgėjimo ir liepsnojančios ugnies.
Nes ant visos jo garbės bus dangalas.

⁶ Ir bus padangtė ūksmei daryti prieš karštį dienos metu,
kad būtų priebėga ir užuovėja prieš audrą ir lietų.

5. ¹ Aš giedosiu apie savo mylimąjį,
savo pusbrolio giesmę apie jo vynuogyną.
Mano mylimasis turėjo vynuogyną derlingame kalnelyje.

² Jis aptvėrė jį ir išrinko iš jo akmenis;
pasodino jame rinktinių vynuogių šakelių.
Jo viduryje jis pastatė bokštelį,
padirbo jame spaustuvą
ir laukė, kad užaugtų vynuogių,
bet užaugo rūgščių uogų.

³ Dabar tat, Jerusalems gyventojai ir Judo žmonės,
darykite teismą tarp manęs ir tarp mano vynuogyno.

⁴ Ką gi dar daugiau aš turėjau padaryti savo vynuogynui
ir ko aš nepadariau?

Kam jis, kai aš laukiau, kad jis augintų vynuogių,
išaugino rūgščių uogų?

⁵ Dabar aš jums parodysiu,

ką aš padarysiu savo vynuogynui:
aš atimsiu jo tvorą, ir jis bus nuganytas;
sugriausiu jo sieną, ir jis bus mindomas.

⁶ Aš padarysiu iš jo dirvoną;

jis nebebus genėjamas ir apkarpinėjamas,
apausg usnimis ir erškėčiais.

Debesims aš liepsiu

nebelyti daugiau ant jo lietaus.

⁷ Nes kareivijų Viešpaties vynuogynas yra Izraelio namai
ir Judo žmonės yra pasimėgimų sodinimai.

Jis laukė iš jo teisumo, o štai išlietas kraujas,
teisybės — ir štai klyksmas!

⁸ Vargas jums, kurie suduriate namus su namais

ir jungiate lauką prie lauko,
iki vietos ribai.

Argi jūs vieni gyvensite šalyje?

⁹ Tai pasiekė mano ausis. Kareivijų Viešpats sako:

Daugybė tų namų bus pamesta,—
didelių ir gražių,— bus be gyventojų.

¹⁰ Nes dešimt vynuogyno varsnų duos vieną kibirą vyno
ir trys dešimtys saikų sėklos duos tris saikus.

¹¹ Vargas jums, kurie keliatės rytmetį,

kad girtuokliautumėt
ir gertumėt iki vakarui,
kad būtumėt įkaitę nuo vyno!

¹² Arfa ir kanklės,

bubinėlis ir vamzdis, taip pat ir vynas yra jūsų pokyliuose;
bet jūs neatsižvelgiate į Viešpaties veiksmą
ir nežiūrite į jo rankų darbus.

¹³ Todėl mano tauta bus vedama nelaisvėn, kad neturėjo

išmanymo;

jus kilmingieji mirs badu

ir jos minia džius iš troškulio.

¹⁴ Todėl tai mirusiųjų buveinė plečia savo gelmę

ir atveria savo nasrus be jokio galo.

- I ją žengs jos (Jerusalės) ištaigingumas ir jos
triukšmaujanti minia,
jos šauksmai ir visa, kas linksmai žaidžia joje.
- ¹⁵ Ir bus nulenktas žmogus, ir vyras bus pažemintas,
ir didikų akys bus nuleistos žemyn.
- ¹⁶ O kareivių Viešpats bus išaukštintas teisme
ir šventasis Dievas pasireikš šventas teisingumu.
- ¹⁷ Avelės ganysis kaip savo ganykloje,
ir derlingomis virtusias paliktas vietas nuėda ateiviai.
- ¹⁸ Vargas jums, kurie tempiate neteisybę tuštybės virvėmis
ir nusidėjimą — lyg vežėčių vadžiomis!
- ¹⁹ Kurie sakote: Tegul jis paskuba ir tepagreitina savo veikimą,
kad mes jį matytumėm;
tepriartėja, teateina Israėlio Šventojo sumanymas,
kad mes pažintumėm jį!
- ²⁰ Vargas jums, kurie vadinate pikta geru ir gera piktu,
kurie darote iš tamsybių šviesą ir iš šviesos tamsybę,
paverčiate kartų dalyką saldžiu ir saldų karčiu!
- ²¹ Vargas jums, kurie esate išmintingi savo akyse
ir gudrūs patys savo nuomonėje!
- ²² Vargas jums, kurie esate karžygiai gerti vyno
ir drąsūs vyrai pasidaryti svaiginančių gėralų!
- ²³ Kurie išteisiniate už dovanas bedievi
ir teisingojo teisybę iš jo atimate.
- ²⁴ Todėl tai kaip ugnies liežuvis praryja šiaudą
ir liepsnos karštis jį sudegina,
taip jų šaknis bus kaip pelenai
ir jų želmuo pakils lyg dulkės,
nes jie paniekino kareivių Viešpaties įstatymą
ir piktžodžiavo Israėlio Šventojo žodžiui.
- ²⁵ Todėl tai Viešpaties rūstybė užsidegė prieš jo tautą;
jis ištisia savo ranką prieš ją ir užgauna ją;
kalnai dėl to dreba
ir jų lavonai guli lyg mėšlas gatvėse.
Viso to nežiūrint, jo narsas neatsileidžia
ir jo ranka dar tebėra ištiesta.
- ²⁶ Jis pakels vėliavą tautai, toli esančiai,
švilptelėjimu pašauks ją nuo žemės pakraščiu,
ir štai ji ateina greitai, skubėdama.

- ²⁷ Jų tarpe nėra pailsusių ir nuvargusių;
jie nesnaudžia ir nemiega;
jų strėnų juosta neatsiriša
ir nepertrūksta jų autuvo dirželis.
- ²⁸ Jų vilyčios aštrios
ir visi jų kilpiniai įtempti.
Jų žirgų kanopos kaip titnagas
ir jų vežimų tekiniai kaip audros puolimas.
- ²⁹ Jų kriokimas kaip liūto;
jie kriokia kaip jaunikliai liūtai;
jie griežia dantimis ir pagriebia grobį,
laiko jį, ir niekas jo neatims.
- ³⁰ Tą dieną bus ant jos griaudimas
kaip jūros užimas.
Mes pažvelgsime į žemę, ir štai sielvarto tamsybės;
šviesa aptems jų tamsumu.

6. ¹ Karaliaus Ozijo mirties metais aš mačiau Viešpatį aukštame ir pakeltame soste, ir to, kas po juo buvo, buvo pilna šventovė. ² Serafai stovėjo ties juo. Kiekvienas jų turėjo šešis sparnus: dvejais jie dengė savo veidą, dvejais dengė savo kojas ir dvejais sklendeno. ³ Jie šaukė vienas kitam ir sakė: Šventas, šventas, šventas Viešpats, kareivijų Dievas; visa žemė pilna jo garbės! ⁴ Durų staktų viršus sudrebėjo nuo šauksmo balso, ir namai pasidarė pilni dūmų.

⁵ Aš tariau: Vargas man, kad aš tylėjau, nes aš žmogus suteptomis lūpomis ir aš gyvenu tautoje, kuri turi suteptas lūpas, ir aš mačiau savo akimis Karalių, kareivijų Viešpatį. ⁶ Ir vienas serafų atskrido prie manęs: jo rankoje buvo žerinti anglis, kurią jis buvo pasiėmęs replėmis nuo altoriaus. ⁷ Jis palietė mano burną ir tarė: Štai šitai palietė tavo lūpas; tavo neteisybė atimta ir tavo nuodėmė nuplauta.

⁸ Aš girdėjau balsą Viešpaties, kurs sakė: Ką aš siūsiu? ir kas mums eis? Aš tariau: Štai aš, siųsk mane. ⁹ Jis tarė: Eik ir sakyk tai tautai: Klausyte klausykitės ir nesupraskite! regėte regėkite ir nepažinkite! ¹⁰ Sukietink šitos tautos širdį, apkurtink jos ausis ir užmerk jos akis, kad kartais neišvystų savo akimis ir neišgirstų savo ausimis, ir nesuprastų savo širdžia, ir gręžtųsi, ir aš dar kartą pagydyčiau ją. ¹¹ Ir aš tariau: Iki kolei, Viešpatie? Jis atsakė: Kolei miestai nebus palikti be gyventojų ir namai be žmogaus ir šalis nepasiliks tuščia. ¹² Taip Viešpats pašalins žmones, ir sunaikinimas šalyje padidės.

¹³ Ir jei ten dar bus likęs dešimtas, jis vėl bus naikinimui kaip terpentino medis ir kaip ąžuolas, kurių nukirtus lieka stuobrys. Jo stuobrys yra šventa atžala.

7. ¹ Judo karaliaus Ozijo sūnaus Joatamo sūnaus Akhazo dienomis atsitiko, kad Sirijos karalius Rasinas ir Israėlio karalius, Romelijo sūnus Pakėė, atėjo prie Jeruslės kovoti prieš ją; bet jie negalėjo jos paimti. ² Ir buvo paskelbta Dovidio namams, sakant: Sirija (Aramas) stovyklauja Ephraime. Tuomet jo širdis ir jo tautos širdis sudrebėjo, kaip sudreba nuo vėjo miško medžiai. ³ Viešpats tarė Ješajui: Eik pasitikti Akhazo, tu ir tau paliktasis tavo sūnus Jašubas (Šear Jašub), prie aukštojo tvenkinio vandentraukio, kailiadirbio lauko kelyje. ⁴ Ir tu jam sakysi: Žiūrėk, būk ramus, nebijok nieko; ir tegul tavo širdis neišsigąsta šitų dviejų smilkstančių dagčių galų, narsingos Sirijos (Aramo) karaliaus Rasino ir Romelijo sūnaus rūstybės, ⁵ kad Sirija (Aramas), Ephraimas ir Romelijo sūnus padarė prieš tave pikta sutartį ir sako: ⁶ Kopkime į Judą, pažadinkime jį, padarykime jam prievartą ir pastatykime tenai karaliumi Tabėėlio sūnų. ⁷ Štai ką sako Viešpats Dievas: Taip neatsitiks ir to nebus. ⁸ Nes Aramo galva yra Damaskas, o Damasko galva yra Rasinas; dar šešios dešimtys penkeri metai, ir Ephraimas liausis buvęs tauta. ⁹ O Ephraimo galva yra Samarija ir Samarijos galva — Romelijo sūnus. Jei jūs netikite, jūs neišliksite.

¹⁰ Viešpats dar daugiau kalbėjo Akhazui ir sakė: ¹¹ Prašyk sau Viešpatį, savo Dievą, ženkle ar tai žemai, gilybėse, ar tai viršuje, aukštybėse. ¹² Bet Akhazas tarė: Aš neprašysiu ir negundysiu Viešpaties. ¹³ Tuomet jis sakė: Taigi klausykitės, Dovidio namai. Argi jums maža varginti žmones, kad jūs varginate ir mano Dievą? ¹⁴ Todėl pats Viešpats duos jums ženklą. Štai mergaitė pradėjo ir gimdo sūnų, ir ji vadina jį vardu Emanuėlis. ¹⁵ Jis valgys sviesto ir medaus, iki jis mokės atmesti, kas pikta, ir pasirinkti, kas gera. ¹⁶ Nes anksčiau, ne kaip vaikas mokės atmesti, kas pikta, ir pasirinkti, kas gera, šalis, kurios dviejų karalių tu esi išsigandęs, bus sunaikinta.

¹⁷ Viešpats atves ant tavęs ir ant tavo tautos, ir ant tavo tėvo namų per Asiriečių karalių tokių dienų, kokių nėra atėję nuo dienų persiklytimo Ephraimo su Judu. ¹⁸ Tą dieną atsitiks: Viešpats švilptelės musai, esančiai Egipto upių gale, ir bitei, kuri yra Asuro žemėje, ¹⁹ ir jos ateis, ir visos nusileis slėnių upeliuose, į uolų plyšius, ant visų krūmų ir į visas skyles. ²⁰ Tą dieną Viešpats nuskus pasisamdytu ana-

pus upės skustuvu, su Asiriečių karaliumi, galvą, kojų plaukus ir visą barzdą.

²¹ Ir atsitiks tą dieną, kad žmogus laikys vieną karvę ir dvi avi
²² ir dėl jų pieno apstybės valgys sviestą; nes sviesto ir medaus valgys kiekvienas, kurs bus pasilikęs šalyje. ²³ Tą dieną atsitiks, kad vieta, kur buvo tūkstantis vynmedžių, vertų tūkstantį sidabrinių, pavirs erškėtynu ir usnynu. ²⁴ Tenai bus įeinama su vilyčiomis ir su kilpiniu, nes usnių ir erškėčių bus visoje šalyje. ²⁵ Visi kalnai, kurie paprastai kapliu apkasinėjami, į juos tu nebeįeisi. bijodamas usnių ir erškėčių; jie bus ganyklos jaučiams ir avinų mindoma ganykla.

8. ¹ Viešpats man tarė: Imk sau didelę lentelę ir rašyk joje žmogaus rašykle: Maher-šalal-khaš-bats (Greitai imk grobį, skubėk plėšti). ² Aš pasiėmiau sau ištikimų liudytojų, kunigą Uriją ir Barakhijo sūnų Zakhariją. ³ Ir aš priėjau pranašę; ji pradėjo ir pagimdė sūnų. O Viešpats man tarė: Pramink jį vardu Maher-šalal-khaš-bats (Greitai imk grobį, skubėk plėšti). ⁴ Nes anksčiau, nekaip vaikas mokės šaukti savo tėvą ir savo motiną, Damasko turtai ir Samarijos išplėšos bus nuneštos pas Asuro karalių.

⁵ Viešpats kalbėjo man dar daugiau, sakydamas: ⁶ Kadangi šita tauta paniekino tyliai tekančią Siloės vandenį ir verčiau pasirinko sau Rasiną ir Romelijo sūnų, ⁷ todėl štai Viešpats atves ant jų galingų ir daug upės vandenų, Asuro karalių su visa jo garbe. Jis išsilies iš visų savo vagų ir patvins ant visų savo krantų, ⁸ ir tekės per Judą. Patvindamas ir apipildamas jis sieks iki kaklui. Ištiestais savo sparnais jis apdengs tavo šalies plotį, o Emanuėli!

⁹ Rinkitės, tautos, ir būkite nugalėtos! Išgirskite, visos tolimos šalys, sukaupkite savo jėgas ir būkite nugalėtos! Susijuoskite ir būkite nugalėtos. ¹⁰ Darykite sumanymą, ir jis bus nieku paverstas. Sakykite nutarimą, ir jis nebus įvykdytas, nes su mumis yra Dievas.

¹¹ Nes Viešpats man kalbėjo štai ką, kai jis stiprią ranką įspėjo mane neiti šitos tautos keliu, tardamas: ¹² Nevadinkite šamokslu viso, ką šita tauta vadina šamokslu. Nebijokite, ko ji bijo, ir neišsigąskite. ¹³ Kareivijų Viešpatį, jį laikykite šventu; jis tebūna jūsų baimė ir jis tebūna jūsų išgąstis. ¹⁴ Jis bus jums pašventinimas, o užsigavimo akmuo ir pasipiktinimo uola — abejiems Izraelio namams ir slastai, ir kilpa Jerusaleės gyventojams. ¹⁵ Daug jų tarpe susvyruos; jie kris ir suduž; įsipainios į slastus ir bus sugauti. ¹⁶ Įsirišk liudijimą, užženklink įstatymą mano mokytinių tarpe.

¹⁷ Bet aš pasitikiu Viešpačiu, kurs paslėpė savo veidą nuo Jokubo namų, ir jo laukiau. ¹⁸ Štai aš ir mano vaikai, kuriuos Viešpats man davė, esame ženklas ir įspėjimas Israėliui nuo kareivių Viešpaties, kurs gyvena Siono kalne. ¹⁹ Kai jums sakys: Klauskitės žynius ir raganius, kurie murma savo žavėjimus, argi ne savo Dievą turi klaustis tauta; argi mirusius — gyvųjų reikaluose? ²⁰ Verčiau į įstatymą ir į liudijimą! Jei jie nesilaiko šito pasakymo, jiems nešvies rytmečio šviesa. ²¹ Jie klaidžios šalyje, sukniubs ir alks; išalkę jie pyks ir keiks savo karalių ir savo Dievą. ²² Jie pažvelgs aukštyn ir pasižiūrės į žemę, bet štai sielvartas ir tamsybė, sunaikinimas ir suspaudimas, ir besivejįs tamsus debesis, ir jie negalės išskristi iš savo suspaudimo.

9. ¹ Senesniais laikais Zabulono šalis ir Nephtalio šalis buvo paniekinta, bet paskučiausiu metu labai pagerbta jūros kelias anapus Jordano, Pagonių Galilieją.

² Tauta, kuri vaikščiojo tamsybėje, išvydo didelę šviesą; mirties ūksmės šalies gyventojams užtekėjo šviesa.

³ Tu padauginai tautą ir nepadauginai linksmybės.

Dabar jie linksminasi tavo akivaizdoje, kaip linksminamasi
pjūtyje,
kaip džiaugiasi nugalėtojai, paėmę grobį, kai dalina
išplėšas.

⁴ Nes slėgusį ją jungą, jos nugaros rykštę
ir jos prižiūrėtojo lazda, tu sulaužei kaip Madiano dieną.

⁵ Nes kiekvienas prievarta ir su triukšmu paimtas grobis
ir krauju aptaškytas drabužis
bus tuomet sudegintas ir bus ugnies maistas.

⁶ Nes mums gimė kūdikis ir mums duota sūnus:
Viešpatavimas yra ant jo peties, ir jis bus vardu:
Nuostabus, Patarėjas, Galingasis Dievas,
būsimojo amžiaus Tėvas, Taikos Kunigaikštis.

⁷ Jo viešpatavimas daugės, ir taikai nebus galo;
jis sėdės Dovidso soste ir jo karalystėje,
kad ją sustiprintų ir paremtų teismu ir teisybe
jau dabar ir per amžius.

Kareivių Viešpaties uolumas tai padarys.

⁸ Viešpats siuntė žodį prieš Jokubą,
ir jis krinta į Israėlį.

- ⁹ Tai žinos visa tauta,
Ephraimas ir Samarijos gyventojai,
kurie puikybėje ir savo širdies išdidume sakė:
- ¹⁰ Plytos sugriuvo, bet mes atsistatysime iš tašytų akmenų;
nukirto laukinių figų medžius,
mes pakeisime juos kedrais.
- ¹¹ Bet Viešpats sukėlė prieš ją Rasino neprietelius
ir pakurstė jos priešus:
- ¹² Siriją (Aramą) rytuose, o Pilistimus vakaruose,
ir jie rijo Izraelį visa burna.
Viso to nežiūrint, jo narsas nenusigrėžė
ir jo ranka dar tebėra ištiesta.
- ¹³ Bet tauta nesigrėžė į tą, kurs ją mušė,
ir jie neieškojo kareivijų Viešpaties.
- ¹⁴ O Viešpats atkirto nuo Izraelio galvą ir uodegą,
palmės šaką ir meldą tą pačią dieną.
- ¹⁵ Ilgaamžiai ir didikai — tai galva;
pranašai, kurie moko melo,— tai uodega.
- ¹⁶ Tie, kurie veda šitą tautą, klaidina ją,
o tie, kurie yra vedami, yra žuvę.
- ¹⁷ Todėl Viešpats neturi pasimėgimo jos jaunikaičiais
ir visai nesigaili jos našlaičių nė jos našlių;
nes jie visi yra bedieviai ir pikti
ir kiekviena burna kalba paikybę.
Viso to nežiūrint, jo narsas nenusigrėžė
ir jo ranka dar tebėra ištiesta.
- ¹⁸ Nes bedievyستė užsidegė kaip ugnis,
kuri praryja usnis ir erškėčius,
kuri padega miško tankumynus,
taip kad ji kyla sukdamos kaip dūmų šulas.
- ¹⁹ Kareivijų Viešpaties narso šalis yra padegta,
ir tauta pasidarė lyg ugnies maistas;
nė vienas nesigaili kito.
- ²⁰ Ryjama dešinėje ir alkstama,
valgoma kairėje ir nepasisotinama;
kiekvienas ėda savo artimo kūną:
Manasas — Ephraimą, Ephraimas — Manasą;
abudu yra prieš Judą.

²¹ Viso to nežiūrint, jo narsas nenusigręžė
ir jo ranka dar tebėra ištiesta.

10. ¹ Vargas tiems, kurie leidžia neteisingus įstatymus,
ir raštininkams, kurie rašo neteisybę,

² kad prislėgtų teisme beturčius
ir skriaustų mano tautos mažųjų teises,
kad našlės būtų jų grobis
ir kad jie apiplėštų našlaičius.

³ Bet ką jūs darysite bausmės dieną?
nelaimės, kuri ateina iš toli?
Prie ko jūs bėgsite ieškoti pagalbos
ir kur jūs paliksite savo turtus,

⁴ kad nebūtumėte sulenkti pančiuose
ir nekristumėte su užmuštaisiais?
Viso to nežiūrint, jo narsas nenusigręžė
ir jo ranka dar tebėra ištiesta.

⁵ Vargas Asurui! Jis — mano narso rykštė
ir mano užsidegimo lazda.

⁶ Aš siunčiu jį prieš apgaulingą tautą,
aš kreipiu jį prieš mano narso tautą,
kad imtų sau išplėšų ir plėštų sau grobio,
kad jį būtų mindoma po kojų kaip gatvių purvas.

⁷ Bet jis ne taip galvoja
ir jo širdis ne taip mano;
nes jis svajoja savo širdyje tik sugriauti
ir sunaikinti tautas dideliu skaičiumi.

⁸ Nes jis sako:

⁹ Argi mano kunigaikščiai nėra taip pat ir karaliai?
argi Kalanas ne kaip Kharkamis?
ir Ematas kaip Arpadas, argi Samarija ne kaip Damaskas?

¹⁰ Kaip mano ranka pasiekė stabų karalystes,
taip ir jų paveikslus iš Jerusaleės ir iš Samarijos,
kurių stabų buvo daugiau negu Jerusaleės ir Samarijos.

¹¹ Argi aš nepadarysiu taip pat Jerusalei ir jos paveikslams,
kaip esu padaręs Samarijai ir jos stabams?

¹² Bet kai Viešpats bus baigęs visą savo darbą Siono kalne ir
Jerusalėje, atsitiks, kad lankys puikios Asuro karaliaus
širdies vaisių ir jo išdidžių akių puikybę.

¹³ Nes jis sako:

Savo rankos jėga aš tai padariau

ir savo išmintimi padaryti išmaniau.

Aš pakeičiau tautų sienas ir išplėšiau jų turtus,

ir kaip karžygys aš išmečiau iš sosto tuos, kurie jame sėdėjo.

¹⁴ Mano ranka nutvėrė kaip lizdą tautų turtus,

ir kaip surenkama paliktus kiaušinius, taip aš suėmiau

visą žemę,

ir niekas nepajudino sparno, nepravėrė snapo ir nesučirškė.

¹⁵ Bet argi kirvis girsis prieš tą, kurs juo kerta?

arba ar pjūklas sukykla prieš tą, kurs jį trauko?

Kaip kad rykštė sukiltų prieš tą, kurs ją pakelia,

kaip kad didžiutusi lazda, kuri juk yra tik medis.

¹⁶ Todėl Valdovas, kareivijų Viešpats,

siųs ant jo riebiųjų suliesėjimą,

ir po garbingumu bus sukurta ugnis kaip gaisro ugnis.

¹⁷ Israėlio šviesa pasidarys ugnis

ir jo Šventasis — liepsna, kuri padegs

ir praris per vieną dieną jo erškėčius ir dyglius.

¹⁸ Ir jis sunaikins jo miško ir jo daržo garbę

nuo sielos iki kūnui;

ir iš baimės jis bus pabėgėlis.

¹⁹ Likusieji jo miško medžiai dėl neapstumo bus suskaityti,

ir vaikas galės juos surašyti.

²⁰ Tą dieną atsitiks, kad Israėlio liekanos ir tie, kurie bus pabėgę iš Jokubo namų, nebesirems daugiau tuo, kurs juos mušė; jie remsis su ištikimybe Viešpačiu, Israėlio Šventuoju. ²¹ Liekanos gręšis, Jokubo liekanos, į Dievą Galingąjį. ²² Taip jei tavo, o Israėli, tauta būtų kaip jūros smiltys, tik jų liekanos gręšis. Sunaikinimas yra nutartas, ir jis padarys, kad gausiai padaugėtų teisybė. ²³ Taip, nutarus sunaikinimą, Viešpats Dievas įvykdys jį visoje žemėje. ²⁴ Todėl štai ką sako Viešpats, kareivijų Dievas: Mano tauta, Siono gyventoja, nebijok Asuro, kad jis užgaus tave rykšte ir pakels ant tavęs savo lazdą kaip Egipte. ²⁵ Nes dar mažumėlis ir truputis laiko, ir mano užsidegimas bus pasibaigęs, ir mano narsas gręšis prieš jų nusikaltimą. ²⁶ Ir kareivijų Viešpats pakels prieš juos rimbą, kaip kad jis ištiko Madianą prie Orebo uolos, ir kaip jis pakėlė savo lazdą ant jūros, jis ją dar pakels kaip

Egipte. ²⁷ Ir tą dieną atsitiks, kad jo našta bus nuimta nuo tavo peties ir jo jungas — nuo tavo kaklo, ir jungas supus nuo aliejaus.

(Jis pakyla iš Rimono šalies). ²⁸ Jis ateina į Ajatą, eina per Magroną, palieka savo krovinį Makme,

²⁹ jie eina tekini: Gaba — mūsų buveinė.

Rama dreba, Saulio Gabata bėga.

³⁰ Šauk savo balsu, Galimo dukte;

klausyk, Laisa, tu vargše Anatote!

³¹ Medemena klaidžioja; gelbisi Gabimo gyventojai.

³² Dar šiandien jie sustoja Nobėje;

jie mojuoja savo ranka

Siono dukters kalnui, Jeruslės kauburiui.

³³ Štai Valdovas, kareivijų Viešpats,

nulaužia su triukšmu šakų vainiką;

labiau iškilusieji medžiai nukertami,

aukščiausieji nulaužiami.

³⁴ Miško tankumynai nugriaunami geležimi,

ir Libanas krinta su savo aukščiausiais kedrais.

11. ¹ Bet atžala išdygs iš Jesės kelmo
ir pakils žiedas iš jo šaknies.

² Viešpaties Dvasia ilsėsis ant jo:
išminties ir supratimo Dvasia,
patarties ir stiprybės Dvasia,
žinojimo ir pamaldumo Dvasia.

³ Ir jis pasidarys pilnas Viešpaties baimės.

Jis teis ne kaip akims rodosi

ir pasmerks ne kaip ausims girdisi,

⁴ bet jis teis beturčius su teisybe

ir su tiesumu darys nutarimą šalies pažemintųjų naudai.

Jis užgaus žemę savo burnos rykšte,

jis užmuš bedievių savo lūpų papūtimu.

⁵ Teisybė bus jo strėnų juosta

ir ištikimybė — jo inkstų susijuosimas.

⁶ Tuomet vilkas ganysis su avinėliu

ir lūšis gulės su ožiuku;

veršis ir jauniklis liūtas, ir avis bus drauge,

ir mažas vaikas juos varinės.

- ⁷ Veršis ir lokys ganytis kartu, drauge gulės jų jaunikliai
ir liūtasės šiaudus kaip jautis.
- ⁸ Žindomas kūdikis žais ant angies urvo
ir nujunkytas vaikas kiš savo ranką į bazilisko drevelį.
- ⁹ Jie nekenks ir nežudys visame mano šventajame kalne,
nes šalis pasidarė pilna pažinimo Viešpaties,
taip, kaip vanduo uždengia jūros dugną.
- ¹⁰ Tą dieną atsitiks,
kad Jesės šaknis atsistos kaip vėliava tautoms,
pagonyms gręšis į ją,
ir jo kapas bus garbingas.
- ¹¹ Ir tą dieną atsitiks,
kad Viešpats vėl išties savo ranką
savo tautos liekanų vaduoti,
kurios bus likusios nuo Asuro ir Egipto,
nuo Patroso, nuo Etijopijos, Elamo, Senaaro, Emato ir
jūros salų.
- ¹² Jis iškels vėliavą tautoms,
jis surinks Izraelio pabėgėlius,
Judo išsklaidytuosius, nuo keturių žemės kraštų.
- ¹³ Tuomet liausis Ephraimo pavydas
ir Judo neprietelių nebebus.
Ephraimas nebepavydės Judui
ir Judas nebekovos prieš Ephraimą.
- ¹⁴ Jie skris jūros link Pilistimams ant pečių,
plėš kartu Rytų vaikus.
Edomas ir Moabas bus jų valdomi
ir Amono vaikai bus jiems klusnūs.
- ¹⁵ Viešpats pavers tyrumą Egipto jūros liežuvį,
pakels savo dvasios galia savo ranką prieš upę,
padalins ją į septynis upelius
taip, kad bus galima pereiti per ją apsiavus.
- ¹⁶ Ir bus kelias likusiai mano tautai,
kuri bus likus Asure,
kaip buvo kitados kelias Izraeliui
tą dieną, kurią jie išėjo iš Egipto žemės.

12. ¹ Tą dieną tu sakysi:
Aš šlovinu tave, Viešpatie,

- nes po tavo susirūstinimo
tavo narsas nusigręžė nuo manęs
ir tu paguodei mane.
- ² Štai mano gelbėtojas Dievas;
aš pasitikiu ir nebijau,
nes mano stiprybė ir mano gyrius — Viešpats;
jis pasidarė man išgelbėjimas.
- ³ Jūs su džiaugsmu semsitės vandens iš gelbėjimo šaltinių
- ⁴ ir tą dieną jūs sakysite:
Šlovinkite Viešpatį, šaukitės jo vardo,
skelbkite tautose jo darbus,
priminkite, kad jo vardas kilnus.
- ⁵ Giedokite Viešpačiui, nes jis padarė puikių dalykų;
tegul tai būna žinoma visoje žemėje.
- ⁶ Džiūgaukite ir šūkaukite iš džiaugsmo, Siono gyventojai,
nes Israėlio Šventasis yra didis jūsų tarpe.
- 13.¹ Našta Babelei, kurią matė Amotso sūnus Ješajas.
- ² Plikame kalne iškelkite vėliavą;
šaukite juos dideliu balsu,
mojuokite ranka,
kad jie įeitų pro kunigaikščių vartus.
- ³ Aš daviau įsakymų savo pašvęstiesiems
ir savo rūstybėje aš pasišaukiau savo karžygius,
kurie džiaugiasi mano garbe.
- ⁴ Štai daugybės balsas kalnuose kaip gausingų minių;
štai karalysčių triukšmas, surinktų tautų balsas:
kareivijų Viešpats apžvalgo kovos kariuomenę.
- ⁵ Jie ateina iš tolimos šalies, nuo dangaus pakraščių:
tai Viešpats ir jo narso įrankiai visai žemei sunaikinti.
- ⁶ Klykite, nes Viešpaties diena arti:
ji ateina kaip sunaikinimas nuo Viešpaties.
- ⁷ Todėl visos rankos tirpsta
ir kiekviena žmogaus širdis alpsta. ⁸Jie baisiai nusigandę.
Juos pjauna gumbai ir skausmai;
jie kenčia sopulius kaip gimdyvė.
Pastirę jie žiūri vienas į kitą;
jų veidai dega kaip ugnis.
- ⁹ Štai ateina Viešpaties diena,

- žiauri ir pilna užsidegimo, rūstybės ir narso,
paversti žemės tyrais,
sunaikinti joje jos nusidėjėlių.
- ¹⁰ Todėl dangaus žvaigždės ir jos Orijonai (žvaigždynai)
nebeskleis savo blizgančios šviesos;
saulė aptems užtekėdama
ir mėnulis nebeblizgės savo šviesa.
- ¹¹ Aš lankysiu pasaulį dėl jo piktumo
ir piktuosius — dėl jų neteisybės;
aš sustabdysiu akiplėšų puikybę
ir pažeminsiu išdidžiųjų akiplėšiškumą.
- ¹² Vyras bus brangesnis už auksą
ir žmogus — už tyriausią auksą.
- ¹³ Be to, aš sukrėsiu dangų,
ir žemė pajudės iš savo vietos
dėl kareivijų Viešpaties užsidegimo
ir dėl jo narsingos rūstybės dienos.
- ¹⁴ Ji (Babelė) bus kaip išgąsdinta stirna
ir kaip avys, kurių nėra kam rinkti;
kiekvienas gręšis savo tautos pusėn,
visi bėgs į savo šalį.
- ¹⁵ Kas tik bus atrastas, bus užmuštas;
kas tik bus sugautas, kris po kalavijų.
- ¹⁶ Jų kūdikiai bus sutriuškinti jų akyse;
jų namai išplėsti ir jų moterys išprievartautos.
- ¹⁷ Štai aš pakurstysiu prieš juos Medus,
kurie neieškos sidabro ir negeis aukso.
- ¹⁸ Jie užmuš vaikus vilyčiomis,
jie nepasigailės žindančių motinų,
ir jų akys nesigailės kūdikių.
- ¹⁹ Ta garbinga karalystėse Babelė,
kilnus Kaldiečių pasididžiavimas,
bus kaip Sodoma ir Gómora, kurias Viešpats sugriovė.
- ²⁰ Ji daugiau niekadės nebebus gyvenama:
ji nebebus atstatoma per kartų kartas;
Arabas nebeties tenai padangčių
ir piemenys nebesilsės tenai.
- ²¹ Bet laikysis tenai laukiniai žvėrys;
jų namai bus pilni slibinų;

tenai gyvens strausai
ir gauruotieji šokinės tenai.

²² Pelėdos atsakinės sau jos rūmuose
ir sirenos — pasilinksminimo butuose.

14. ¹ Jos laikas jau greitai ateis
ir jos dienos nebesitęs ilgai,
nes Viešpats pasigailės Jokubo
ir vėl išsirinks Izraelį,
ir duos jiems ilsėtis savo žemėje;
su jais susijungs ateiviai
ir glausis prie Jokubo namų.

² Tautos paims juos ir parves juos į jų vietą;
Izraelio namai turės juos Viešpaties žemėje
kaip vergus ir verges.
Jie padarys belaisvius tuos,
kurių patys buvo padaryti belaisviai,
ir pavergs savo prispaudėjus.

³ Tą dieną, kai Viešpats bus tau davęs poilsio
po tavo vargo, po tavo sukrėtimo ir po kietos vergystės,
kurioje tu anksčiau buvai, atsitiks, kad

⁴ tu pradėsi šitokią dainą
prieš Babelės karalių ir sakysi:
Kaipgi atėjo galas slėgėjui,
kaipgi pasiliovė prispaudimas?

⁵ Viešpats sulaužė bedievių lazda, valdovų rykštę,

⁶ plakusią tautas su įtūžimu, kirčiais be paliovos,
kuri pavergdavo tautas rūstybėje, nuožmiai persekiodavo.

⁷ Ilsisi ir tyli visa žemė,
džiaugiasi ir linksmai šūkauja.

⁸ Džiaugiasi dėl tavęs eglės
ir taip pat Libano kedrai:
nuo to meto, kai tu užmigai,
niekas nebeateina mūsų kirsti.

⁹ Mirusiųjų buveinė sujudo,
kad pasitiktų tavo atėjimą;
ji pažadino tau milžinų,
visus žemės kunigaikščius.
Ji kelia iš jų sostų

- visus tautų karalius.
- ¹⁰ Visi jie atsiliepia ir tau sako:
„Taip pat tu esi susilpnėjęs kaip ir mes,
pasidaręs panašus į mus“.
- ¹¹ Tavo puikybė nutremta į pragarą,
tavo lavonas susmego;
po tavim kandžių patalas
ir tavo antklodė — kirminai.
- ¹² Kaipgi tu kritai iš dangaus,
tu šviesnešy, kurs anksti rytą užtekėdavai?
Kaip sukniubai žemėje
tu, kurs griaudavai tautas?
- ¹³ Tu sakei savo širdyje:
„Aš užžengsiu į dangų;
aukščiau Dievo žvaigždžių
aš iškelsiu savo sostą;
aš sėdėsiu sandoros kalne
šiaurio šlaituose.“
- ¹⁴ Aš užžengsiu aukščiau už debesų aukštybes,
būsiu panašus į Aukščiausiąjį“.
- ¹⁵ Tačiau tu žengi į mirusiųjų buveinę,
į duobės gilybes.
- ¹⁶ Kas tave mato, tie pasilenkia į tave
ir į tave žiūri:
„Ar tai tas žmogus, prieš kurį drebėjo žemė,
prieš kurį drebėjo karalystės,
- ¹⁷ kurs iš pasaulio padarė tyrumą,
jo miestus sugriovė
ir savo kaliniams neatidarydavo kalėjimo?“
- ¹⁸ Visi tautų karaliai,
visi ilsisi garbėje,
kiekvienas savo kape.
- ¹⁹ Tu gi esi išmestas iš savo kapo
kaip niekam tikęs rąstas,
suteptas ir uždengtas kalaviju nudurtaisiais
ir nuleistais į duobės dugną
lyg pūnanti maita.
- ²⁰ Tu neturi draugystės su jais nė kapuose,
nes tu išikvojai savo šalį,

- tu užmušei savo tautą.
Niekados nebebus minima piktojo veislė.
- ²¹ Prisirenkite užmušti jų vaikus
už jų tėvų kaltes.
Tegul jie nebesikelia šalies paveldėti
ir pripildyti žemės paviršiaus miestais.
- ²² Aš pakilsiu prieš juos, sako kareivijų Viešpats,
ir sunaikinsiu Babelės vardą ir liekanas,
atžalą ir veislę, sako Viešpats.
- ²³ Aš padarysiu iš jos ežių nuosavybę
ir vandens liūnus,
iššluosiu ją sunaikinimo šluota,
sako kareivijų Viešpats.
- ²⁴ Kareivijų Viešpats prisiekė tardamas:
Iš tikrųjų taip bus, kaip aš maniau,
ir kaip savo mintyje nutariau, taip įvyks.
- ²⁵ Aš sutriuškinsiu Asirietį savo šalyje
ir sumindžiosiu jį savo kalnuose.
Jo jungas bus nuo jų nuimtas
ir jo našta bus nukelta nuo jų peties.
- ²⁶ Toks yra sumanymas, kurį aš pasidariau apie visą žemę,
ir štai ranka ištiesta prieš visas tautas.
- ²⁷ Nes kareivijų Viešpats yra nulėmęs, ir kas galės sutrukdyti?
Jo ranka ištiesta, ir kas ją nugręš?
- ²⁸ Tais metais, kuriais mirė karalius Akhazas, buvo paskelbta
šita našta:
- ²⁹ Nesidžiauk tu, visa Pilistėja,
kad sulaužyta tavo mušėjo lazda,
nes iš žalčio šaknies išdygs baziliskas
ir jo veislė ris paukščius.
- ³⁰ Beturčių pirmagimiai bus maitinami
ir neturtingieji ilsėsis saugiai;
aš padarysiu, kad tavo veislė žūtų badu,
ir užmušiu tavo liekanas.
- ³¹ Klykite, vartai, šauk, mieste!
Visa Pilistėja parblokšta!
Nes iš šiaurės ateina dūmai
ir nėra kas galėtų ištrūkti nuo jo būrių.
- ³² Ir kas bus atsakyta tautos pasiuntiniams?

Viešpats tvirtai pastatė Sioną,
ir juo tikėsis jo tautos beturčiai.

15. ¹ Našta Moabui.

Taip, tą naktį, kurią buvo sunaikintas Aras, Moabas žuvo.

Taip, tą naktį, kurią buvo sunaikinta Siena (Kir'as),

Moabas nutilo.

² Namai ir Dibonas kopia į aukštumas raudoti;

Nabo ir Medabos klykia Moabas.

Jų visų galvos nuskustos,

visų barzdos nukirptos.

³ Jo gatvėse jie apsivilkę maišais,

ant jo stogų ir jo aikštėse visi klykia ir lieja ašaras.

⁴ Esebonas ir Elealė rauda,

jų balsas girdisi iki Jasai.

Todėl klykia Moabo kovotojai,

jo siela rauda savęs.

⁵ Mano širdis šaukia dėl Moabo;

jo užkaiščiai siekė treigę karvaitę, Segorą.

Jie eina aukštyn verkdami per Luito kauburį

ir Oronaimo kelyje kelia balsą dėl sunaikinimo.

⁶ Nes Nemrimo vandenys išseko,

nes nudžiūvo žolė, nuvyto želmenys, dingo visas žalumas.

⁷ Nes kaip didelės buvo piktadarybės,

toks ir jų lankymas.

Juos veda į Karklų upelį.

⁸ Nes šauksmas eina aplink Moabo ribas;

iki Galimui girdisi jo klyksmas

ir jo šauksmas — iki Elimo šuliniui.

⁹ Nes Dibono vandenys pilni kraujo.

Nes aš siųsiu ant Dibono dar daugiau nelaimių:

liūtą prieš tuos, kurie bėga iš Moabo, ir prieš likusius šalyje.

16. ¹ Viešpatie, siųsk Avinėlį, žemės valdovą,

iš Petros tyrumos pas Siono dukters kalną.

² Tuomet kaip nuskrendąs paukštis ir paukštyčiai, pabaidyti iš
lizdo,—

taip bus Moabo dukterys, pereinant Arnoną.

³ Duok patarimą, daryk susirinkimą,

padaryk pačiame vidudienyje savo ūksmę kaip naktį,
paslėpk tremtinius, neišduok pabėgėlių.

- ⁴ Tegul mano pabėgėliai gyvena pas tave,
Moabui būk slėpynė nuo naikintojo.
Nes pasibaigė dulkanimas, sunaikinta prispaudimas,
dingo, kurs mindžiojo šalį.
- ⁵ Statoma pasigailėjime sostas,
ir sėdės jame tiesoje, Dovido padangtėje,
uolus teisėjas ginti teisei ir greitas daryti teisybę.
- ⁶ Mes gavome žinių apie Moabo puikybę; jis labai puikus,
jo išdidumas, jo akiplėšiškumas ir užsidedimas didesni už jo
stiprybę.

- ⁷ Todėl Moabas klykia dėl Moabo, visi klykia;
tiems, kurie džiaugiasi degtų plytų sienomis, skelbkite jo
slogas.

- ⁸ Nes Esebono apylinkės sunaikintos
ir tautų valdovai iškirto Sabamos vynuogyną;
Moabo virkščiai išsiplėtė iki Jazeriui, nuklydo į tyrumą;
paliktosios jų atžalos perėjo per jūrą.

- ⁹ Todėl aš verkiu Jazerio verksmu Sabamos vynuogyno;
aš girdau savo ašaromis tave, Esebone ir Eleale,
nes tavo vynuogiavimą ir tavo derlių užpuolė mindančiųjų
balsas.

- ¹⁰ Linksmybė ir džiaugsmas atimta nuo dirvų;
vynuogynuose nebesidžiaugiama ir linksmai
nebešūkajama.
Vyno spaustuve nebeišspaudžia tas, kurs jį paprastai
išspausdavo;
aš nutildžiau minančiųjų balsą.

- ¹¹ Todėl tai mano širdis gaudžia dėl Moabo lyg kanklės
ir mano viduriai — dėl degtų plytų sienos (Qir-Khareš).

- ¹² Kai pasirodys, jog Moabas pavargo savo aukštumose,
jis įeis į savo šventyklą melstis, bet atsitiks, kad jis nieko
negaus.

- ¹³ Tai žodis, kurį Viešpats yra kalbėjęs Moabui jau kitados.

- ¹⁴ Bet dabar Viešpats kalba taip: Per trejus metus, tokius kaip
samininko metai, bus atimta Moabo garbė iš visos jo gausingos tau-

tos, ir jis bus paliktas mažas ir menkas, ir anaip tol ne gausingas.

17. ¹ Pranašystė prieš Damaską.

Štai Damaskas paliaus buvęs kaip miestas
ir bus kaip akmenų krūva griuvėsiuose.

² Aroerio miestai bus palikti kaimenėms;
jos ilsėsis tenai ir nebus kas jas baido.

³ Nebebus Ephraimo tvirtovės, taip pat ir Damasko karaliavimo.
Taip bus Sirijos (Aramo) liekanoms
kaip Izraelio vaikų garbei,
sako kareivijų Viešpats:

⁴ Ir tą dieną atsitiks,
kad Jokubo garbė sumenkės
ir riebus jo kūnas suliesės.

⁵ Ir bus taip kaip rinkėjui pjūtyje to, kas liko,
ir kurio ranka renka varpas;
ir bus taip kaip tam, kurs ieško varpų Raphaimo slėnyje.

⁶ Iš jo bus likę tarsi tik viena vynuogių kekė
ir, kaip nukrėtus alyvmedį, dvi ar trys alyvų uogos ant šakos
galo

arba keturi ar penki vaisiai jo viršūnėje,
sako Viešpats, Izraelio Dievas.

⁷ Tą dieną žmogus gręšis į savo Sutvėrėją
ir jo akys žvelgs į Izraelio Šventąjį;

⁸ jis nebesikreips į altorius, kuriuos yra padarius jo ranka,
ir nebepažvelgs į tai, ką jo pirštai padirbo,
į girias ir į šventyklas.

⁹ Tą dieną jo stiprybės miestai bus pamesti kaip arklai ir pasėliai,
kurie palikti, Izraelio sūnums besiartinant,
ir tu būsi tyrumą.

¹⁰ Nes tu užmiršai savo Gelbėtoją Dievą
ir nebeatsiminei savo stiprybės uolos;
todėl tu sodinsi ištikimą augalą
ir sėsi svetimų želmenų.

¹¹ Tavo sodinimo dieną tai bus laukinė vynšakė,
ir anksti žydės tavo pasėlis;
bet valymo dieną derlius bus žuvęs
ir skausmas bus didelis.

¹² Ak! gausingų tautų niūkimas:

jos niūkia kaip niūkia jūros.

- ¹³ Tautų užimas: jos užia kaip patvinstas vanduo.
Bet jis sudraudžia jį, ir tasai bėga toli,
ir nunešamas kaip pelai, kalnuose pučiant vėjui,
ir kaip vėjo sūkury, kilus audrai.

- ¹⁴ Vakaro metu štai išgąstis!
Rytmetis, ir jų nebėra.
Tai dalia tų, kurie mus naikino,
ir likimas tų, kurie mus plėšė.

18. ¹ Vargas spurdančių sparnų šaliai,
esančiai anapus Etijopijos (Kušo) upių,
² kuri siunčia pasiuntinius per jūrą
ir nendrinuose laivuose per vandenį.
Eikite, vikrūs pasiuntiniai,
pas aukšto ūgio tautą ir blizgančios odos,
pas baisią tautą, už kurią baisesnės nėra kitos,
pas dvigubos jėgos ir mindžiojimo tautą,
kurios šalis upių išraižyta.
³ Visi pasaulio gyventojai, kurie pasilieka šalyje,
kai bus pakelta vėliava kalnuose, jūs matysite
ir girdėsite trimto garsą.
⁴ Nes štai ką man Viešpats sako:
Aš ramiai žiūrėsiu iš savo vietos
kaip vidudienio šviesa skaisti
ir kaip rasos debesis pjūties dieną.
⁵ Nes pirm pjūties jis visas pražydo
ir želia negalėdamas išnokti;
jo virkščiai bus nupjauti pjautuvais
ir kas bus likę, bus iškirsta ir išmesta.
⁶ Visa tai bus palikta kalnų paukščiams ir žemės žvėrimis;
paukščiai bus jame visą vasarą
ir visi žemės žvėrys praleis jame žiemą.
⁷ Anuo metu bus atnešama Viešpačiui dovanų
aukšto ūgio tautos, tautos su blizgančia oda,
baisios tautos, už kurią nėra baisesnės kitos,
dvigubos jėgos ir mindančios tautos;
tautos, kurios šalis upių išraižyta
iki kareivių Viešpaties vietos, iki Siono kalnui.

19. ¹ Pranašystė prieš Egiptą.

Štai Viešpats eina ant lengvo debesies
ir įeina į Egiptą;
jam artėjant Egipto stabai dreba
ir Egipto širdis alpsta jame.

² Aš pakurstysiu, kad Egiptiečiai pultų Egiptiečius;
brolis kovos prieš broį, prietelis prieš prietelį;
miestas prieš miestą, karalystė prieš karalystę.

³ Ir Egipto dvasia bus nusiminus jame,
ir aš paversiu niekais jo sumanymą;
jie klaus savo stabus ir savo žavėtojus,
savo žynius ir savo burtininkus.

⁴ Ir aš paduosiu Egiptą į kieto valdovo rankas,
ir nuožmus karalius viešpataus jiems;
taip sako Viešpats, kareivijų Dievas.

⁵ Jūros vanduo išseks
ir upių vanduo išdžius, ir pasidarys sausra.

⁶ Upių vanduo ištekės, pylimų upeliai pasidarys seklūs ir išdžius,
nendrės ir vikšriai suvys.

⁷ Upelio vaga bus atidengta nuo pat jo versmės
ir visas laistomas pasėlis sunyks, ir jo riebebus.

⁸ Žvejai liūdės ir dejuos visi,
kurie meta meškerę į upę (Nilą),
ir graušis, kurie tiesia tinklą ant vandens paviršiaus.

⁹ Bus apvilti, kurie linus mindavo,
šukuodavo ir plonai ausdavo.

¹⁰ Jo laistomos vietos bus sausos;
visi, kurie darydavo duobių žuvims gaudyti, bus apvilti.

¹¹ Tanies (Tsaono) kunigaikščiai paiki,
išmintingi Faraono patarėjai duoda neišmintingas patartis.
Kaip jūs galite sakyti Faraonui:
Aš išmintingųjų sūnus, senų karalių sūnus?

¹² Kurgi dabar tavo išmintingieji?
Tegul jie tau paskelbia ir pasako,
ką kareivijų Viešpats yra nutaręs apie Egiptą.

¹³ Tanies (Tsaono) kunigaikščiai yra neišmanėliai,
Memphies (Noto) kunigaikščiai paklydo;
jie apvylė Egiptą, jo tautų kampą.

¹⁴ Viešpats papylė į jo vidų svaigulio dvasios,

- ir jie klaidino Egiptą kiekviename darbe,
kaip svyruoja girtas žmogus vemdamas.
- ¹⁵ Ir joks darbas nesiseks Egiptui,
kurs būtų naudingas galvai ir uodegai,
susilenkiančiam ir liepiančiam.
- ¹⁶ Tą dieną Egiptas bus lyg moterys:
jie drebės ir bus išsigandę
kareivių Viešpaties rankos mojavimo,
kurią jis judins prieš juos.
- ¹⁷ Ir Judo šalis bus Egiptui išgąstis;
kiekvienas, kurs ją atsimins,
pabūgs kareivių Viešpaties sumanymo,
kurį jis yra padaręs prieš Egiptą.
- ¹⁸ Tą dieną Egipto šalyje bus penki miestai,
kurie kalbės Kanaano kalba
ir prisieks kareivių Viešpačiui.
Vienas bus vadinamas Saulės miestas.
- ¹⁹ Tą dieną Egipto šalies viduje bus Viešpaties altorius
ir paminklas Viešpačiui prie jo sienos.
- ²⁰ Tai bus ženklas ir liudijimas kareivių Viešpačiui
Egipto žemėje;
nes jie šauksis į Viešpatį dėl jų prispaudėjo,
ir jis siųs jiems gelbėtoją ir gynėją,
kurs kovos ir juos išlaisvins.
- ²¹ Viešpats bus Egipto pažintas,
ir tą dieną Egiptiečiai pažins Viešpatį;
jie garbins jį aukomis ir dovanomis,
darys Viešpačiui įžadų ir atitesės.
- ²² Viešpats užgaus Egiptą sloga,
ir jis gręšis į Viešpatį;
jis duosis permaldaujamas ir pagydys juos.
- ²³ Tą dieną bus kelias iš Egipto į Asiriją;
Asirietis eis į Egiptą ir Egiptietis į Asiriją,
ir Egiptiečiai tarnaus Asurui.
- ²⁴ Tą dieną Izraelis bus trečias
su Egiptiečiais ir Asiriečiais;
bus palaiminimas viduje šalies,
kurią kareivių Viešpats laimina, sakydamas:
- ²⁵ Palaiminta tebūnie mano tauta, Egiptas,

ir mano rankų darbas, Asiriečiai,
o Israėlis mano tėvonystė.

20. ¹ Tais metais, kuriais, Asiriečių karaliaus Sargono siunčiamas, Tartanas atėjo į Azotą (Asdodą), kovojo prieš Azotą (Asdodą) ir jį paėmė, ² tuo metu Viešpats kalbėjo per Amotso sūnų Ješąją ir tarė: Eik ir atsirišk maišą nuo savo šlaunų ir nusiauk kurpes nuo savo kojų. Jis tai padarė ir ėjo nusivilkęs ir nusiavęs. ³ Tuomet Viešpats tarė: Taip, kaip mano tarnas Ješajas vaikščioja nusivilkęs ir nusiavęs, ir bus trejus metus ženklas ir stebalas Egiptui ir Etijopijai, ⁴ taip Asiriečių karalius varys Egipto belaisvius ir Etijopijos tremtinius, jaunos ir senus, plikus ir basus, atidengtomis šlaunimis Egipto gėdai. ⁵ Tuomet jie drebės ir bus nusigandę dėl Etijopijos, kuri buvo jų viltis, ir dėl Egipto, kuris buvo jų garbė. ⁶ Tą dieną šitos salos gyventojai sakys: Štai buvo mūsų viltis; päs juos mes bėgome pagalbos, kad išlaisvintų mus nuo Asiriečių karaliaus; kaipgi dabar mes galėsime ištrūkti?

21. ¹ Pranašystė prieš jūros tyrumą.

Kaip viesulas ateina iš pietų,
taip tai ateina iš tyrumos, iš baisios šalies.

² Man parodyta kietas regėjimas:

Kas netiki, elgiasi neištikimai, ir naikintojas naikina.

Kopk aukštyn, tu Elame; apgulk, Medai!

Aš padarysiu galą visam jo vaitojimui.

³ Todėl mano strėnos pilnos skausmo;

mane pagavo suspaudimas kaip gimdyvės suspaudimas;

išgirdęs aš sukniubau, pamatęs išsigandau.

⁴ Mano širdis apalpo, tamsybė gąsdino mane;

Babelė, mano mylimoji, pasidarė man pasibaisėjimo

dalykas.

⁵ Tiesk stalą, žiūrėk iš žvalgyklos! Jie valgo ir geria!

Kelkitės, kunigaikščiai, griebkitės skydo.

⁶ Nes Viešpats man tarė taip:

Eik ir pastatyk žvalgą,

ir ką tik jis pamatys, tegul pasako.

⁷ Jis pamatė vežimą su dviem raiteliais:

raitą ant asilo ir raitą ant kupranugario,

ir jis rūpestingai žiūrėjo su didele ištverme.

⁸ Jis sušuko lyg liūtas:

- Aš esu Viešpaties žvalgykloje, nuolat stovėdamas per dieną,
ir aš esu savo sargyboje, stovėdamas per kiauras naktis.
- ⁹ Štai ateina tas raitelis, žmogus su dviejų raitelių vežimu.
Jis atsiliepė ir tarė: Žuvo, žuvo Babelė,
ir visi drožti jos dievų paveikslai sutrupinti žemėje.
- ¹⁰ Tu mano kūlime ir mano kūlimo vaikai!
ką aš girdėjau iš kareivijų Viešpaties,
Israėlio Dievo, tai aš jums paskelbiau.
- ¹¹ Pranašystė prieš Dūmą. Man šaukia iš Seiro:
Sarge, kiek nakties praslinko?
Sarge, kiek nakties praslinko?
- ¹² Sargas tarė: Ateina rytas ir naktis;
jei jūs ieškote, ieškokite, apsigręžkite, ateikite.
- ¹³ Pranašystė prieš Arabiją.
Jūs miegosite vakarop miške, Dedanaičių keliuose.
- ¹⁴ Sutiktam ištroškusiam neškite vandens
jūs, kurie gyvenate pietų šalyje;
su duona pasitikite bėgantį.
- ¹⁵ Nes jis bėga nuo kalavijų, nuo gresiančio kalavijo,
nuo įtempto kilpinio, nuo smarkios kovos.
- ¹⁶ Nes Viešpats man sako taip: Dar vieneri metai kaip samdininko metai, ir visa Kedaro garbė bus atimta. ¹⁷ Iš drąsių šaulių, iš Kedaro sūnų, skaičiaus liekanos sumažės; nes Viešpats, Israėlio Dievas, kalbėjo.

22. ¹ Pranašystė apie Regėjimo slėnį.

- Kas gi taip pat yra tau,
kad ir tu visas užkopei ant stogų?
- ² Tu, pilnas šauksmo, su daug gyventojų, džiaugsmingasis mieste!
Tavo užmuštieji ne kalaviju užmušti
ir ne kautynėse mirę.
- ³ Visi tavo kunigaikščiai bėgo kartu
ir buvo kietai surišti;
visi, kuriuos atrasta, buvo taip pat surišti,
kai jie bėgo toli.
- ⁴ Todėl aš tariau: Atstokite nuo manęs,
aš verksiu karčiai.
Nesistenkite paguosti manęs
dėl mano tautos dukters sunaikinimo.

⁵ Nes užmušinėjimo, mindžiojimo ir raudojimų diena
atėjo nuo Viešpaties, kareivijų Dievo, Regėjimų slėnyje —
ji tyrinėja sieną ir yra pilna didenybės kalne.

⁶ Elamas pasiėmė saidoką,
vežimus su žmonėmis ir raiteliais;
Kiras nudengė skydą.

⁷ Tavo rinktiniai slėniai pilni kariškų vežimų
ir raiteliai sustojo prie vartų.

⁸ Judo gaubtė bus atidengta,
ir tą dieną tu apžiūrėsi ginklų sandėlį miško namuose.

⁹ Jūs matysite Dovido miesto plyšius,
kad jų padaugėjo,
ir rinksite žemojo tvenkinio vandenį,

¹⁰ suskaitysite Jerusaleės namus
ir ardysite namus sienai sustiprinti.

¹¹ Jūs padarysite duobę tarp dviejų sienų
senojo tvenkinio vandeniui.
Bet jūs nepažvelgiate į tą, kurs tai padarė,
ir nematote to, kurs tai iš toli atvedė.

¹² Tą dieną Viešpats, kareivijų Dievas, šaukia verkti ir raudoti,
galvas skustis ir susijuosti maišu.

¹³ Bet štai džiaugsmas ir linksmybė, pjovimas veršių ir avinų,
valgymas mėsos ir gėrimas vyno.
„Valgykime ir gerkime, nes juk rytoj mirsime“.

¹⁴ Mano ausims buvo apreikštas kareivijų Viešpaties balsas:
Iš tikrųjų tas nedorumas nebus jums dovanotas iki mirčiai,
sako Viešpats, kareivijų Dievas.

¹⁵ Viešpats, kareivijų Dievas, sako taip:

Eik, įeik pas tą, kurs gyvena padangtėje, pas šventnamio viršininką Sobną, ir jam sakyk: ¹⁶ Ką tu čia veiki ar kas tu čia, kad tu išsikaldinai čia sau kapą, rūpestingai išsikaldinai sau aukštoje vietoje paminklą, buveinę sau uoloje? ¹⁷ Štai Viešpats išnešins tave, kaip nusinešama gaidys, ir atims tave taip kaip apsiaustą. ¹⁸ Jis vainikuote apvainikuos tave sielvartu, mes tave kaip kamuolį į plačią ir ertą šalį. Ten tu mirsi ir ten bus tavo garbės vežimas, tu, tavo valdovo namų gėda! ¹⁹ Aš išvarysiu tavę iš tavo vietos ir išmesiu tave iš tavo tarnybos.

²⁰ Tą dieną atsitiks, kad aš pašauksiu savo tarną, Elkijo sūnų Elia-
kimą, ²¹ apvilksiu jį tavo jupa, sujuosiu jį tavo juosta ir duosiu į jo

ranką tavo valdžią. Jis bus kaip tėvas Jerusalems gyventojams ir Judo namams. ²² Aš dėsiu Dovidui namų raktą jam ant peties: jis atidarys, ir niekas negalės uždaryti; užrakins, ir niekas negalės atrakinti. ²³ Aš įkalsiu jį kaip baslį tikroje vietoje, ir jis bus savo tėvo namams kaip garbės sostas. ²⁴ Ant jo bus pakabinta visa jo tėvo namų garbė, visokios rūšies rykų, visokių mažų indų, pradedant nuo geriamųjų taurių iki muzikos prietaisų. ²⁵ Tą dieną, sako kareivijų Viešpats, baslys, kurs buvo įkaltas tikroje vietoje, bus atimtas, sulaužytas ir pavirs, ir žus visa, kas ant jo kabojo; nes Viešpats tai kalbėjo.

23. ¹ Pranašystė prieš Tirą. Klykite, jūros laivai,
nes sunaikinti namai, iš kur jie paprastai atplaukdavo;
iš Ketimo šalies duota jiems apie tai žinia.

² Nutilkite, salos gyventojai! Tu buvai pilna Sidono pirklių,
kurie plaukioja jūroje. ³ Ant daugelio vandenų buvo Nilo sėkla, upės
pjūtis, jo vaisius. Iš jo buvo pasidarius tautų prekyvietė.

⁴ Parausk, Sidone, nes jūra kalba, jūros stiprybė sako:
Aš nebuvau nėščia ir negimdžiau,
neauklėjau jaunikačių ir neauginau mergaičių.

⁵ Kai išgirs apie tai Egipte,
bus suimti skausmo, gavę žinią apie Tirą.

⁶ Plaukite jūromis, klykite, salos gyventojai!

⁷ Argi tai ne jūsų miestas,
kurs nuo senų dienų gyrėsi savo senumu?
Jo kojos neš jį toli į svetimą šalį.

⁸ Kam tai atėjo į galvą apie Tirą, kitados apvainikuotą,
kurio pirkliai — kunigaikščiai,
kurio vertelgos — žemės didžiūnai?

⁹ Kareivijų Viešpats tai nulėmė,
kad nutremtų kiekvienos garbės puikybę
ir vestų į sugėdinimą visus žemės didikus.

¹⁰ Eik per savo žemę kaip per upę, jūros dukterie,
tau nebėra daugiau juostos.

¹¹ Jis ištiesė savo ranką ant jūros,
privertė drebėti karalystes;
Viešpats davė įsakymą prieš Kanaaną
sutrinti jo stipriuosius

¹² ir tarė: Nebesididžiuok daugiau
tu, prievartaujama mergaitė, Sidono dukterie.

Plauk atsikėlus į Ketimus,
ir tenai tau nebus poilsio.

¹³ Štai Kaldiečių šalis; tokios tautos nėra buvę.

Ją įkūrė Asuras; jie veda į nelaisvę jos stipriuosius,
griauna jos namus, daro iš jos griuvėsius.

¹⁴ Klykite, jūros, nes jūsų stiprybė sunaikinta!

¹⁵ Aną dieną tu, o Tire, būsi užmiršime septynias dešimtis metų
kaip vieno karaliaus dienos; po septynių gi dešimtų metų bus Tirui
lyg paleistuvės dainoje:

¹⁶ Pasiimk kankles, vaikščiok po miestą tu, užmiršta paleistuve;
gerai dainuok, kartok dainą, kad tave atsimintų.

¹⁷ Po septynių dešimtų metų Viešpats aplankys Tirą, sugrąžins jį
prie jo pelno, ir jis vėl paleistuvaus su visomis žemės karalystėmis
žemės paviršiuje.

¹⁸ Bet jo prekyvimas ir pelnas bus pašvęsti Viešpačiui. Jie nebus
pakasami ir atidedami, nes jo pelnas bus tiems, kurie gyvena Viešpaties
akivaizdoje, kad jie valgytų iki sočiai ir turėtų kuo apsivilkti iki
senatvei.

24. ¹ Štai Viešpats padarys žemę tuščią ir pliką;
užgaus jos paviršių ir išsklaidys jos gyventojus.

² Tuomet bus kaip tautai, taip ir kunigui;
kaip vergui, taip ir jo valdovui;
kaip tarnatei, taip ir jos valdovei;
kaip perkančiam, taip ir parduodančiam;
kaip skolintojui, taip ir skolininkui;
kaip atgal reikalaujančiam, taip ir tam, kas kaltas.

³ Žemė bus sunaikinta ir plėšte apiplėšta,
nes Viešpats yra tą dalyką nutaręs.

⁴ Žemė nuliūdus, sunykus ir sumenkėjus;
pasaulis sunyko, sumenkėjo žemės tautos aukštis.

⁵ Žemė sutepta savo gyventojų,
nes jie peržengė įstatymus, iškreipė teises,
sulaužė amžinąją sandorą.

⁶ Todėl prakeikimas ris žemę
ir jos gyventojai bus baudžiami už nuodėmes;
todėl eis iš proto tie, kurie ją įgyvena,
ir beliks maža žmonių.

⁷ Vynuogiavimas liūdi, vynmedis sumenkėjęs;

- vaitoja visi, kurių širdis buvo linksma.
- ⁸ Bubinėlių džiaugsmas pasiliovė,
linksmųjų užimas pasibaigė,
meilūs arfos garsai nutilo.
- ⁹ Nebegeriama vyno dainuojant,
gėrimas yra kartus geriantiesiems.
- ¹⁰ Tuštybės miestas sugriautas,
visi namai užrakinti, niekas nebeįeina į vidų.
- ¹¹ Girdisi gatvėse dejavimas dėl vyno,
išnyko visokia linksmybė, žemės džiaugsmas atimtas.
- ¹² Mieste liko tuštuma ir nelaimė slegia vartus.
- ¹³ Nes taip bus žemės viduryje, tautų tarpe,
kaip kad nukrečiama nuo alyvų medžio nedaugelis
pasilikusių alyvuogių
ir vynuogių kekės, pasibaigus vynuogiavimui.
- ¹⁴ Šitie pakels savo balsą ir giedos gyriaus giesmę;
kai Viešpats bus pagarbintas, jie linksmai šūkaus nuo jūros.
- ¹⁵ Todėl garbinkite Viešpatį pamokymais,
jūros salose Viešpaties, Izraelio Dievo, vardą.
- ¹⁶ Nuo žemės pakraščių mes girdime gyriaus giesmę, Teisiojo
garbę.
Aš tariau: Mano paslaptis man, mano paslaptis man. Vargas
man!
Nusikaltėliai nusikalsta; jie kalste nusikalsta kaip
peržengėjai.
- ¹⁷ Baisumas, duobė ir žabangai tau, tu žemės gyventojau!
- ¹⁸ Bus taip: kas bėgs nuo baisumo balso, įkris į duobę;
kas gelbės iš duobės, bus žabangų pagautas.
Nes užtvankos aukštybėse atidarytos
ir žemės pamatai drebės.
- ¹⁹ Žemė bus draskyte draskoma,
žemė bus trinte trinama,
žemė bus kratyte kratoma.
- ²⁰ Žemė svyruote svyruos kaip girtas
ir bus atimta kaip vienos nakties padangtė;
sunkiai slėgs ją jos neteisybė;
ji grius ir nebegalės atsikelti.
- ²¹ Tą dieną Viešpats lankys dangaus kariuomenę aukštybėje
ir žemės karalius žemėje.

- ²² Jie bus rinkte surinkti kaip vienas pluoštas į duobę,
tenai bus užrakinti kalėjime
ir po daugelio dienų bus lankomi.
²³ Mėnulis paraus ir saulė aptems,
kai kareivių Viešpats karaliaus Siono kalne ir Jerusaleje
ir bus pagarbintas savo senesniųjų akivaizdoje.

25. ¹ Viešpatie, tu mano Dievas,
aš aukštinsiu tave ir šlovinsiu tavo vardą,
nes tu padarei stebuklingų dalykų,
įvykdei senus, ištikimus nutarimus. Amen,
² Nes tu pavertei miestą į akmenų krūvą,
stiprų miestą į griuvėsius,
svetimųjų namus, kad jie nebebūtų miestas
ir niekados nebebūtų statomas.
³ Todėl girs tave stipri tauta,
smarkių tautų miestas bijos tavęs.
⁴ Nes tu pasidarei stiprybė beturčiui,
stiprybė pavargėliui jo sielvarte,
prieglauda nuo audros, ūsmė nuo karščio,
nes smarkininkų rūstybė kaip audra, kuri ištinka sieną.
⁵ Kaip karštį sausmetyje tu pažeminais svetimųjų siautimą
ir lyg karšto debesies tvanka tu sudžiovini galiūnų atžalas.
⁶ Kareivių Viešpats padarys visoms tautoms šitame kalne
skanumynų pokylį, su vynu,
iš sultingos riebios mėsos su nusistovėjusiu vynu.
⁷ Jis sunaikins šitame kalne visokią gaubtę, kuri gaubia visas
tautas,
ir uždangą, kuri ištiesta ant visų giminių.
⁸ Jis sunaikins mirtį amžinai.
Viešpats Dievas atims ašaras nuo kiekvieno veido
ir nuims nuo visos žemės savo tautos gėdą;
nes tai yra kalbėjęs Viešpats.
⁹ Tą dieną sakys: Štai šitas yra mūsų Dievas,
mes jo laukėme, ir jis išgelbės mus;
šitas yra Viešpats, mes tikėjomės jo;
mes džiaugsimės ir linksminsimės jo išgelbėjimu.
¹⁰ Nes Viešpaties ranka ilsės šitame kalne
ir Moabas bus po juo sutrintas,

kaip sutrinami šiaudai po kuliamuoju velenu.

¹¹ Jis išties po juo savo rankas, kaip ištisia plaukėjas, kad
plauktų;

bet Dievas pažemins jo puikybę ir sutrupins jo rankas.

¹² Aukštų tavo sienų sustiprinimai grius, bus pažeminti,
bus numesti žemėn iki dulkių.

26. ¹ Tą dieną bus giedama Judo šalyje šita giesmė:

Mūsų stiprybės miestas — Sionas.

Išganytojas — jo siena ir pylimas.

² Atidarykite vartus

ir teįeina teisioji giminė, kuri laikosi ištikimybės.

³ Sena klaida dinga; tu laikysi ramybę,

ramybę, nes mes pasitikėjome tavimi.

⁴ Jūs pasitikėjote Viešpačiu amžių amžiais,

Viešpačiu, galinguoju Dievu visuomet.

⁵ Nes jis nulenkę gyvenančius aukštybėje,

pažemino kilnųjį miestą.

Jis pažemina jį iki žemei,

nustumia jį iki dulkių.

⁶ Mindžioja jį koja,

beturčių kojos, pavargėlių žingsniai.

⁷ Teisiojo takas tiesus,

tiesus vaikščioti teisiojo kelias.

⁸ Mes laukėme tavęs, Viešpatie, tavo teismų take;

tavo vardo ir tavo atsiminimo troško mūsų siela.

⁹ Mano siela troško tavęs naktį;

bet ir nuo pat ryto aš bundu tau savo dvasia savo širdyje.

Kai tu darysi savo teismus žemėje,

pasaulio gyventojai mokysis teisybės.

¹⁰ Jei gailėsimės bedievio, jis neišmoks teisybės;

šventųjų šalyje jis daro pikta

ir nežiūri Viešpaties garbės.

¹¹ Viešpatie, tebūna tavo ranka pakelta ir tegul jie nežiūri;

tepamato ir tebūna sugėdinti, kurie pavydi tavo tautai,

ir ugnis tepraryja tavo neprietelius.

¹² Viešpatie, tu duosi mums ramybės,

nes mums tu padarei visus mūsų darbus.

¹³ Viešpatie, mūsų Dieve, mus buvo paveldėję valdovai be tavęs;

- tegul tik per tave mes atsimename tavo vardą.
- ¹⁴ Tegul nebeatgyja mirusieji,
tegul nebesikelia milžinai.
Nes todėl tu aplankei ir juos sunaikinai,
ir išdildei visą jų atsiminimą.
- ¹⁵ Tu, Viešpatie, padarei malonę tautai, padarei malonę tautai;
argi tu nesi pagarbintas?
tu tolyn nustūmei visas šalies ribas.
- ¹⁶ Viešpatie, suspaudime jie ieškojo tavęs,
kimaus vaitojimo sielvarte buvo jiems tavo pamokymas.
- ¹⁷ Kaip nėščia, kuriai artėja gimdymo metas,
sopulingai šaukia savo skausmuose,
tokie mes pasidarėme tavo, Viešpatie, akivaizdoje.
- ¹⁸ Mes buvome nėsti ir tarsi gimdėme,
bet pagimdėme vėją;
mes nedarėme išganingų dalykų šalyje,
todėl žemės gyventojai nekrito.
- ¹⁹ Tavo mirusieji bus gyvi,
mano užmuštieji atsikels.
Pabuskite ir šlovinkite, kurie gyvenate dulkėse,
nes šviesos rasa yra tavo rasa,
ir milžinų šalį tu sunaikinsi.
- ²⁰ Eik, mano tauta, įeik į savo kambarius,
užrakink duris paskui save;
pasislėpk trumpai valandėlei, kolei praeis narsas.
- ²¹ Nes Viešpats išeis iš savo vietos
lankyti žemės gyventojų piktumo prieš jį;
ir žemė atidengs savo kraują,
ir nebeslėps daugiau savo mirusiųjų.

27. ¹ Tą dieną Viešpats lankys savo kietu, dideliu ir galingu kalaviju Leviataną, tą išriestą žaltį Leviataną, tą vingiuotą žaltį, ir užmuš banginį, esantį jūroje.

² Tą dieną bus gero vyno vynuogynas; jam bus giedama:

³ Aš, Viešpats, jo sergėtojas; ūmai aplaistau jį;
kad kartais nesutiktų jo nelaimė, aš sergiu jį naktį ir dieną.

⁴ Manyje nebėra narso.

Kas padarys, kad aš būčiau erškėčiai ir usnys kovoje?
Aš eisiu per jį ir kartu padėsiu jį?

- ⁵ Arba ar verčiau nesilaikys mano stiprybės
daryti su manim taikos, daryti su manim taikos?
- ⁶ Kurie ūmai įeina pas Jokubą,
Israėlis žels ir žydės, ir jie pripildys žemės paviršių sėklos.
- ⁷ Argi jis mušė jį taip, kaip yra mušęs jo prispaudėją?
arba ar buvo taip užmuštas, kaip jis užmušė ano
užmuštuosius?
- ⁸ Kada bus atmestas, tu teisi jį mastu prieš mastą;
jis apmąstė savo apkartusioje dvasioje karštos rūstybės
dieną.
- ⁹ Todėl taip bus atleista neteisybė Jokubo namams,
ir tas yra visas vaisius, kad jo nuodėmė bus atimta,
kai jis pavers visus altoriaus akmenis
lyg į dulkes sutrintais akmenimis,
nebebus girių ir šventyklų.
- ¹⁰ Nes sustiprintas miestas bus tuščias,
dailusis bus paliktas ir pamestas kaip tyrai;
tenai ganysis veršis,
tenai jis gulės ir nuės jo aukštumas.
- ¹¹ Sausmetyje jo pjūtys bus sutrintos.
Moterys ateis jo mokyti, nes tai neišmintinga tauta;
todėl tas, kurs padarė, nepasigailės jo,
ir kurs sutvarkė jį, nedovanos jam.
- ¹² Bus taip, kad tą dieną Viešpats kuls,
pradedant nuo upės vagos iki Egipto upeliui,
ir jūs, Israėlio vaikai, būsite surinkti vienas prie kito.
- ¹³ Tą dieną bus trimituojama didžiuoju trimitu;
tuomet ateis dingusieji iš Asiriečių šalies
ir ištremtieji į Egipto šalį
ir garbins Viešpatį šventajame kalne Jerusaleje.
28. ¹ Vargas puikybės vainikui, Ephraimo girtuokliams,
vystančiai gėlei, jo džiaugsmo garbei,
tiems, kurie buvo derlingiausio slėnio viršūnėje,
svyruodami nuo vyno.
- ² Štai čia stiprusis ir galingasis Viešpats
kaip smarki kruša, kaip viesulas, kurs laužo,
kaip srovė daugybės vandenų, patvinančių
ir plačiai užliejančių žemę.

- ³ Kojomis bus sumindžiotas Ephraimo girtuoklių puikybės
vainikas.
- ⁴ Vystančiai gėlei, jo džiaugsmo garbei, derlingoje slėnio
viršūnėje
bus kaip ankstyvajam vaisiui, dar neatėjus rudeninei
brandai;
kai tik kas jį pamato, tuoju ima jį ranka ir suvalgo jį.
- ⁵ Tą dieną kareivijų Viešpats bus garbės karūna
ir džiaugsmo vainikas savo tautos liekanoms,
- ⁶ teismo dvasia sėdinčiam teisme
ir stiprybė grįžtantiems iš karo į vartus.
- ⁷ Tačiau ir šitie nuo vyno nebežino ką darą
ir svyruoja nuo girtuokliavimo;
kunigas ir pranašas yra be išmonės nuo girtuoklystės;
nugalėti vyno svyruoja girtuokliavime,
nesupranta reginčiojo, nežino teisybės.
- ⁸ Nes visi stalai pilni vėmalo ir purvų,
taip kad nebėra vietos.
- ⁹ Ką jis mokys žinojimo?
ir kam jis duos suprasti savo mokslą?
nujunkytiems nuo pieno,
atitrauktiems nuo motinos krūčių?
- ¹⁰ Nes: liepk ir vėl liepk, liepk ir vėl liepk;
lauk ir vėl lauk, lauk ir vėl lauk;
truputį čia, truputį ten.
- ¹¹ Nes lūpų šneka ir svetima kalba
jis kalbės šitai tautai.
- ¹² Jis buvo jam sakęs: Tai mano poilsis; atgaivinkite pailsusį;
tai mano atsigavimas. Bet jie nenorėjo klausyti.
- ¹³ Jiems bus suteiktas Viešpaties žodis:
Liepk ir vėl liepk, liepk ir vėl liepk;
lauk ir vėl lauk, lauk ir vėl lauk;
truputį čia, truputį ten,
kad eitų ir kristų į užpakalį,
būtų sutrinti, įsipainiotų ir būtų sugauti.
- ¹⁴ Todėl išgirskite Viešpaties žodį, žmonės pasityčiojotai,
kurie viešpataujate mano tautai Jerusaleje.
- ¹⁵ Nes jūs sakote: Mes padarėme sandorą su mirtimi
ir mes padarėme sutartį su mirusiųjų buveine.

- Kai eis patvindamas plakimas, jis neateis mums,
nes mes iš melo padarėme sau viltį ir melas mus dengia.
- ¹⁶ Todėl štai ką sako Viešpats Dievas:
Štai aš dedu į Siono pamatus akmenį, ištirtą akmenį,
kampinį, brangų, kurs guli ant kietos žemės;
kas tiki, tegul neskuba.
- ¹⁷ Aš padarysiu iš teismo svarsčius
ir iš teisybės saiką;
kruša sunaikins pasitikėjimą melu
ir vanduo apipils apsigynimą.
- ¹⁸ Jūsų sandora su mirtimi bus panaikinta
ir jūsų sutartis su mirusiųjų buveine nustos galios;
kai eis patvindamas plakimas,
jūs būsite jo sužindžioti.
- ¹⁹ Kai tik eis, jis nuplaus jus;
nes jis užeis rytą auštant, dieną ir naktį,
ir vien tik kankinimas duos suprasti, ką jūs girdite.
- ²⁰ Guolis darosi per daug ankštas, taip kad vienas nukris,
ir trumpas apsiaustas negali abiejų apdengti.
- ²¹ Nes Viešpats kelsis kaip Padalinimų (Peratsim) kalne
ir rūstinsis kaip Gabaono slėnyje,
kad jis darytų savo darbą, sau svetimą darbą,
kad vykdytų savo darbą; jo darbas jam nepaprastas.
- ²² Taigi dabar nebesityčiokite,
kad jūsų pančiai nebūtų suveržti;
nes iš Viešpaties, kareivijų Dievo, aš girdėjau
apie sunaikinimą ir išdildymą visoje žemėje.
- ²³ Priimkite ausimis ir klausykitės mano balso;
stebėkite ir išgirskite mano žodžius.
- ²⁴ Nejaugi arėjas ars visą dieną, kad sėtų,
vagos visuomet ir akės savo dirvą?
- ²⁵ Argi sulyginęs jos paviršių, jis nesės krapų,
nebarstys kmynų ir nedės eilėmis kviečių,
taip pat miežių, sorų ir rugių jos pakraščiuose?
- ²⁶ Jis auklėja jį, kad išmanytų;
jo Dievas moko jį.
- ²⁷ Nes krapų nekuliama kuliomomis rogėmis
nė vežėčių tekinių nevedžiojama ant kmynų;
krapai kuliama rykšte, o kmynai lazda.

- ²⁸ Javai duonai sutrinami;
tačiau kūrėjas nekulia jų visados,
nevedžioja ant jų vežėčių tekino
ir nemina jų savo gyvulių kanopomis.
²⁹ Tai taip pat išėjo nuo Viešpaties, kareivijų Dievo,
kad jis darytų savo nutarimus nuostabius
ir parodytų savo teisybės didenybę.

29. ¹ Vargas Ariėliui, Ariėlio miestui, kurį kovoje paėmė Dovidas!
Prisidės metai prie metų, pasibaigs švenčių eilė;
² po to aš apsupsiu Ariėlį;
jis bus nuliūdęs ir vaitos,
ir bus man kaip Ariėlis.
³ Aš padarysiu aplink tave tarsi skritį,
supilsiu prieš tave pylimą
ir padirbsiu sustiprinimų tau apgulti.
⁴ Tu būsi pažemintas, kalbėsi iš po žemės,
ir tavo šneka girdėsis iš žemių;
tavo balsas bus iš po žemės kaip žynio
ir tavo šneka vargiai girdėsis iš žemių.
⁵ Tavo prispaudėjų daugybė bus kaip smulkių dulkių
ir daugybė tų, kurie bus nugalėję tave,
kaip pučiami pelenai, ⁶ ir tai atsitiks ūmai, tuojuo.
Kareivijų Viešpaties bus lankoma griausmu, žemės drebėjimu,
dideliu ūžimu viesulo, audros ir ryjančios ugnies liepsnos.
⁷ Kaip naktinio regėjimo sapnas, tokia bus daugybė visų tautų,
kurios bus kovojusios prieš Ariėlį,
ir visi, kurie bus kariavę, apgulę ir nugalėję jį.
⁸ Kaip alkanas sapnuoja, būk jis valgas,
bet kai pabunda, jo pilvas tuščias;
kaip ištroškęs sapnuoja, būk jis gerias,
ir kai pabunda, jis tebėra pavargęs
ir trokštąs ir jo pilvas tuščias,
taip bus daugybei visų tautų,
kurios bus kovojusios prieš Siono kalną.
⁹ Nusigąskite ir stebėkitės, siūbuokite ir drebėkite;
būkite girti, bet ne nuo vyno;
svyruokite, bet ne nuo girtuokliavimo.
¹⁰ Nes Viešpats papylė ant jūsų įmigio dvasią;

jis užmerkė jūsų akis,
apgaubia jūsų pranašus ir kunigaikščius,
kurie mato regėjimų.

¹¹ Visi regėjimai bus jums kaip žodžiai antspaudais užženklintos knygos, kurią padavęs mokančiam skaityti sako: Skaityk tai; jis gi atsako: Negaliu, nes ji užženklinta.

¹² Knyga bus paduota žmogui, nemokančiam skaityti, ir jam sakys: Skaityk; bet jis atsakys: Aš nepažįstu raidžių.

¹³ Viešpats tarė: Kadangi šita tauta artinasi savo burna ir garbina mane savo lūpomis, jos gi širdis toli nuo manęs, garbina mane, kaip žmonės įsako ir moko, ¹⁴ todėl aš dar nustebinsiu šitą tautą dideliu ir baisiu stebuklu; nes išmintis pražus jos išmintingiesiems ir gudrumas bus paslėptas nuo jos gudriųjų.

¹⁵ Vargas jums, kurie esate gilios širdies,
kad slėptumėt nuo Viešpaties savo sumanymą.

Jų darbai tamsybėje, ir jie sako:

Kas mus mato ir kas mus žino?

¹⁶ Šita jūsų mintis iškraipyta, kaip kad molis galvotų prieš puodžių ir padaras sakytų savo darytojui: Tu manęs nepadarei; ir kūriny sakytų savo kūrėjui: Tu neišmanai.

¹⁷ Argi dar ne greitai ir ne trumpu laiku Libanas pavirs Karmeliu
(daržu)

ir Karmelis (daržas) bus laikomas giria?

¹⁸ Tą dieną kurtiniai girdės knygos žodžius
ir iš tamsybės ir suotemos akliųjų akys regės.

¹⁹ Romieji dar daugiau linksminsis Viešpačiu
ir beturčiai džiaugsis Izraelio Šventuoju.

²⁰ Nes prispaudėjas bus dingęs, pasityčiotojas sunaikintas
ir nukirsti visi, kurie budėjo, kad darytų neteisybę,

²¹ kurie vesdavo žmones nusidėti žodžiu,
darė slastų tam, kurs kaltinio vartuose
ir dėl nieko šalinosi nuo teismo.

²² Todėl štai ką sako Jokubo namams Viešpats,
kurs atpirko Abraomą:
Dabar Jokubas nebebus sugėdintas,
dabar jo veidas neberaus.

²³ Bet kai jis pamatys savo vaikus, mano rankų darbą,

savo tarpe laikančius šventu mano vardą,
tai jie laikys šventu Jokubo Šventąjį
ir skelbs Izraelio Dievą.

²⁴ Tuomet tie, kurie klydo dvasia, įsigis išmanymo
ir murmėtojai išmoks įstatymo.

30. ¹ Viešpats sako: Vargas jums, vaikai maištininkai,
kurie darote sumanymą, bet be manęs,
ir apmetate audeklą, bet ne mano dvasia,
kad krautumėte nuodėmę ant nuodėmės;

² kurie norite eiti į Egiptą ir nesiklausėte mano burnos,
tikėdamies pagalbos iš Faraono stiprybės
ir turėdami pasitikėjimo Egipto šešėliu.

³ Faraono stiprybė bus jums sugėdinimas
ir pasitikėjimas Egipto šešėliu — išniekinimas.

⁴ Nes tavo kunigaikščiai buvo Tsoane (Tanyje)
ir tavo pasiuntiniai nuėjo iki Hanei.

⁵ Jie visi bus sugėdinti dėl tautos,
kuri negalėjo būti jiems naudinga;
jie nebuvo pagalba ir kuri nors nauda,
o tik sugėdinimas ir pajuoka.

⁶ Našta pietų galvijams:
Sielvarto ir suspaudimo šalyje,
kur yra liūtienė ir liūtas,
angis ir skraidęs baziliskas,
jie neša savo turtus ant galvijų nugaros
ir savo brangenybes ant kupranugarių kuprų
pas tautą, kuri negali padėti.

⁷ Nes Egipto pagalba tuščia ir niekinga.
Todėl aš šaukiu apie tai: Tai tik puikybė; liaukis!

⁸ Taigi dabar įėjęs rašyk jai lentoje
ir rūpestingai parašyk tai knygoje;
paskutinę dieną tai bus amžinas liudijimas.

⁹ Nes tai tauta, vedanti į rūstybę, ir vaikai melagiai;
vaikai, kurie nenori klausyti Dievo įstatymo,

¹⁰ kurie sako regėtojams: Neregėkite,
ir pranašams: Nepranašaukite mums to, kas tiesa;
kalbėkite, kas mums patinka, išvyskite mums apgaule.

- ¹¹ Atimkite nuo manęs kelią, nugręžkite nuo manęs taką;
teatstoja nuo mūsų veido Izraelio Šventasis.
- ¹² Todėl štai ką sako Izraelio Šventasis:
Kadangi jūs laikote niekais tą žodį
ir turite vilties skriaudoje ir sumišime, ir juo remiatės,
¹³ todėl ta kaltė bus jums kaip plyšys, gresias sugriuvimu,
kurs didėja aukštoje sienoje;
nes ūmai, kai nesitikima, įvyks jos griuvimas.
- ¹⁴ Ji sutrupės, kaip smarkiu sutrenkimu sutrupinama puodžiaus
indas
ir tarp jo trupinių nerandama šukės,
kurioje būtų galima nešti ugnelės iš ugniakuro
ar pasisemti truputį vandens iš duobės.
- ¹⁵ Nes štai ką sako Viešpats Dievas, Izraelio Šventasis:
Jei jūs gręšitės ir būsite ramūs, jūs būsite išgelbėti;
tylėjimas ir viltis bus jūsų stiprybė. Bet jūs nenorėjote
¹⁶ ir tarėte: Anaip tol; bet mes bėgsime su arkliais.
Todėl jūs ir turėsite bėgti.
„Mes sėsime ant greitųjų“.
Todėl greitesni bus, kurie jus vysis.
- ¹⁷ Tūkstantis žmonių bėgs vieno išgašdinti,
ir penkių gašdinami jūs bėgsite,
kolei nepaliksime kaip laivo stiebas kalno viršūnėje
ir kaip ženklas viršum kauburio.
- ¹⁸ Todėl Viešpats laukia, kad jis jūsų pasigailėtų,
ir todėl jis keliasi, jums dovanodamas,
nes Viešpats yra teisumo Dievas.
Palaiminti visi, kurie jo laukia.
- ¹⁹ Nes Siono tauta gyvens Jerusaleje;
tu daugiau visai nebeverski;
jis tikrai pasigailės tavęs;
į tavo šauksmo balsą tuojau, kai tik išgirs, jis tau atsakys.
- ²⁰ Viešpats duos jums šykščios duonos ir menko vandens;
bet nebeleis vėl pasitraukti nuo tavęs tavo mokytojui,
ir tavo akys matys tą, kurs tave moko.
- ²¹ Tavo ausys girdės žodį, kuriuo jis įspės tave iš paskos: Tas yra
kelias; vaikščiokite juo ir nenukrypkite nei dešinėn, nei kairėn.
- ²² Tu nebelaikysi šventu dalyku sidabrinių, tavo drožtų dievaičių,

skardų ir auksinio, tavo lieto stabo, apvalkalo; tu atmesi juos kaip mėnesine liga sergančios nešvarumą.

Lauk iš čia, sakysi tu jam.

²³ Tavo sėklai bus duota lietaus, kur tik tu pasėsi šalyje;
žemės vaisių duona bus apščiausia ir rinktinė;
tą dieną plačiai ganysis tavo nuosavybėje avinėlis.

²⁴ Tavo jaučiai ir asilaičiai, kuriais įgyvenama žemė,
ės maišytų javų, tokių, kokių bus vėtoma klojime.

²⁵ Kiekviename aukštame kalne ir kiekviename aukštame
kauburyje

bus tekančio vandens upeliai
daugelio užmušimo dieną, kai grius bokštai.

²⁶ Mėnulio šviesa bus kaip saulės šviesa
ir saulės šviesa bus septynis kartus tiek šviesi
kaip septynių dienų šviesa tą dieną,
kurią Viešpats perriš savo tautos žaizdą
ir pagydys jos kirčių randą.

²⁷ Štai Viešpaties vardas ateina iš tolo;
jo narsas dega ir sunkus panešti;
jo lūpos pilnos užsidegimo
ir jo liežuvis kaip ryjanti ugnis.

²⁸ Jo kvėpimas kaip patvinstanti iki pusei kaklo upė tautoms
sunaikinti

ir kaip suklaidinimo brizgilas tautų žanduose.

²⁹ Tuomet jūs giedosite kaip pašventintą išskilmės naktį
ir jūsų širdis džiaugsis, kaip kad kas keliauja, žaidžiant
vamzdžiu,

kad įeitų į Viešpaties kalną pas Izraelio Galingąjį.

³⁰ Viešpats duos išgirsti savo didenybės pilną balsą;
jis parodys savo peties baisumą narso pagrasyje
ir ryjančios liepsnos ugnyje,
sutrupins audroje ir krušos akmenimis.

³¹ Nes nuo Viešpaties balso sudrebės rykšte užgautas Asuras.

³² Tos rykštės perėjimas bus tvirtai nutartas;
Viešpats paleis ją prieš jį, žaidžiant bubinėliais ir arfomis;
jis nugalės juos didelėmis kovomis.

³³ Nes nuo vakar prirengtas Tophetas,
karaliaus prirengtas, gilus ir platus.

Jo maistas ugnis ir daug malkų;
Viešpaties papūtimas kaip sieros upė, kuri jį padega.

31. ¹ Vargas tiems, kurie vyksta į Egiptą pagalbos, pasitikėdami
arkliais
ir turėdami pasitikėjimo kariškais vežimais, kad jų daug,
ir raiteliais, kad jie labai stiprūs,
nepasitiki gi Israėlio Šventuoju ir neieško Viešpaties!
- ² O jis, išmintingas, atveda nelaimę ir neatsiima savo žodžių;
jis pakils prieš piktųjų namus ir prieš piktadarių pagalbą.
- ³ Egiptas — žmogus, ne Dievas; jų arkliai — kūnas, ne dvasia.
Viešpats palenks savo ranką, ir padėjėjas sukniūbs;
kris, kuriam teikiama pagalba, ir visi draug žus.
- ⁴ Nes Viešpats sako man taip:
Kaip liūtas ir jauniklis liūtas, kriočdamas prie savo grobio,
kai jam priešais ateina daug piemenų,
neišsigąsta jų balso ir nedreba prieš jų daugybę,
taip kareivijų Viešpats nužengs kovoti Siono kalne ir jo
kauburyje.
- ⁵ Kaip plasnoją paukščiai, taip kareivijų Viešpats gins Jerusale, dengdamas ir išlaisvindamas, pereidamas ir gelbėdamas.
- ⁶ Gręžkitės taip, kaip jūs giliai pasitraukėte, Israėlio vaikiai.
- ⁷ Nes tą dieną kiekvienas mes šalin savo sidabro stabus ir savo
aukso stabus,
kuriuos jums padarė jūsų rankos nuodėmei.
- ⁸ Ir Asuras kris, bet ne po žmogaus kalaviju;
ne žmogaus kalavijas ris jį;
jis bėgs ne nuo kalavijo ašmenų,
ir jo jaunikaičiai bus čyžininkai.
- ⁹ Jo stiprybė išnyks nuo baisumo
ir bėgantis jo kunigaikščiai drebės, sako Viešpats,
kurio ugnis Sione ir kurio krosnis Jerusaleje.
32. ¹ Štai karalius karaliaus teisybe
ir kunigaikščiai valdys laikydamies teisėtumo.
- ² Kiekvienas bus kaip uždanga nuo vėjo
ir kaip slėpynė nuo audros,
kaip vandens upeliai sausmečiu
ir kaip išsikišusios uolos šešėlis tyrumoje.

- ³ Reginčiųjų akys nebus užmerktos
ir girdinčiųjų ausys uoliai klausysis.
- ⁴ Paikųjų širdis supras mokslą
ir mikčiojančių liežuvis kalbės greitai ir aiškiai.
- ⁵ Tas, kurs neišmintingas, nebebus daugiau vadinamas
kunigaikščiu
nė apgavikas nebebus vadinamas didžiūnu.
- ⁶ Nes paikas kalba paikus dalykus ir jo širdis daro neteisybę,
kad įvykdytų veidmainystę, kalbėtų Viešpačiui apgaulingai,
darytų tuštumą alkano sieloje ir atimtų gėralą iš
trokštančio.
- ⁷ Klastingojo priemonės labai negeros; jis galvoja apie apgaules,
kad sunaikintų romiuosius melagingais žodžiais
ir beturtį, kurs gina savo teises.
- ⁸ Kunigaikštis galvos tai, kas verta kunigaikščio,
ir stovės aukščiau už vadus.
- ⁹ Jūs, turtingosios moterys, kelkitės ir klausykitės mano balso;
pilnos pasitikėjimo dukterys, išgirskite ausimis mano šneką.
- ¹⁰ Dienoms ir metams praslinkus, jūs, pasitikinčios, būsite
nugąsdintos,
nes vynuogiavimas sunaikintas; nebebus daugiau rinkimo.
- ¹¹ Nusigąskite, turtingosios, pabūkite, pasitikinčios;
nusivilkite ir būkite sugėdintos, susijuoskite savo šlaunis.
- ¹² Muškites į krūtinę dėl pageidaujamosios šalies, dėl derlingojo
vynuogyno.
- ¹³ Mano tautos dirvoje žels erškėčiai ir usnys,
juogi labiau ant visų besilinksminančiojo miesto namų.
- ¹⁴ Nes rūmai bus pamesti, labai apgyventas miestas — paliktas;
tirštos tamsybės bus per amžius ant lindynių,
džiaugsmas laukiniams asilams, ganykla kaimenėms,
- ¹⁵ kolei nebus išlieta ant mūsų dvasios iš aukštybių.
Tuomet tyrumos pavirs Karmeliu (daržu)
ir Karmelis (daržas) bus laikomas giria.
- ¹⁶ Teisėtumas gyvens tyrumoje
ir teisybė turės buveinę Karmelyje (darže).
- ¹⁷ Teisybės padaras bus ramybė,
teisėtumo vaisius — tyluma ir saugumas per amžius.
- ¹⁸ Tuomet mano tauta sėdės ramybės grožyje,
saugiose padangtėse ir turtingame poilsyje.

¹⁹ Bet sugriūnant miškui bus krušos
ir miestas bus žeminte pažemintas.

²⁰ Palaiminti, kurie sėjate išilgai visų vandenų,
leisdami laisvai eiti jaučio ir asilo kojoms.

33. ¹ Vargas tau, kurs plėši, argi ir tu nebūsi apiplėštas?
kurs niekini, argi ir tu nebūsi paniekintas?
Kai pabaigsi plėšti, tu būsi apiplėštas;
kai pailsęs liausies niekinti, tu būsi paniekintas.

² Viešpatie, pasigailėk mūsų, nes mes tavęs laukiame;
būk mūsų petys anksti rytą ir mūsų išsigelbėjimas sielvarto
metu.

³ Nuo angelo balso bėga tautos;
kai tu kelies, išsisklaido giminės.

⁴ Jūsų grobis bus surinktas, kaip surenkama skėriai,
kaip kad grioviai būtų jų pilni.

⁵ Viešpats yra išaukštintas, nes jis gyvena aukštybėje;
jis pripildė Sioną teisėtumo ir teisybės.

⁶ Tavo laikais bus ištikimybės;
išgelbėjimo turtai bus išmintis ir žinojimas;
Viešpaties baimė — tai jo turtas.

⁷ Štai regintieji šaukia lauke,
ramybės pasiuntiniai karčiai rauda.

⁸ Keliai ištuštėjo, keleivis nebeina taku;
panaikinta sandora; jis atmetė miestus, nežiūrėjo žmonių.

⁹ Liūdi ir alpsta šalis; Libanas sugėdintas ir suteptas;
Saronas pasidarė kaip tyrai; Basanas ir Karmelis apiplėšti.

¹⁰ Dabar aš kelsiuos, sako Viešpats,
dabar būsiu išaukštintas, dabar būsiu pakeltas aukštyn.

¹¹ Jūs pradėsite karštį, pagimdysite šiaudą;
jūsų dvasia ris jus kaip ugnis.

¹² Tautos bus kaip pelenai po gaisro,
kaip surinkti ugniai erškėčiai, kurie sudeginami.

¹³ Išgirskite, kurie esate toli, ką aš padariau,
ir pažinkite jūs, kurie arti, mano stiprybę.

¹⁴ Nusidėjėliai Sione išgašdinti,
drebulys apėmė veidmainius.
Kas jūsų galės gyventi su ryjančia ugnimi?
kas jūsų gyvens su amžiniais karščiais?

- ¹⁵ Kas vaikščioja teisybėje ir kalba tiesą,
kas paniekina pelną iš skriaudos,
kas nukrato rankas, kad neimtų jokios dovanos,
kas užkemša sau ausis, kad nesiklausytų apie kruvinus
darbus,
ir užmerkia savo akis, kad nematytų piktenybės;
- ¹⁶ tas gyvens aukštybėje;
uolų tvirtovės bus jo aukšta pilis;
jam duota duonos, jo vanduo neišsenkas.
- ¹⁷ Jo akys matys karalių puošnume
ir matys šalį jos platume.
- ¹⁸ Tavo širdis mąstys apie baimės metą:
„Kur yra skaičiuotojas? kur tas, kurs svarstė įstatymo
žodžius?
kur yra mažųjų mokytojas?“
- ¹⁹ Tu nebematysi begėdingos tautos,
tautos, kurios šneka tamsi
taip, kad negali suprasti jos liežuvio iškalbingumo,
kurioje nėra jokios išminties.
- ²⁰ Pažvelk į Sioną, į mūsų iškilių miestą;
tavo akys matys Jerusale kaip turtingą buveinę,
kaip padangtę, kurios anaipol negalima perkelti;
jos basliai nebus per amžius išrauti ir visos jos virvės
nesutrūks.
- ²¹ Nes tik tenai mūsų Viešpats garbingas,
upių vieta, plačiausios ir ilgiausios upės;
ja neplauks irklų laivas ir jos neperplauks didelis karo
laivas.
- ²² Nes Viešpats yra mūsų teisėjas, Viešpats — mūsų įstatymdavys,
Viešpats — mūsų karalius; jis mus išgelbės.
- ²³ Tavo virvės atsileidusios ir neišlaikys; tavo stiebas bus toks,
kad ant jo negalėsi ištieti savo vėliavos.
Tuomet bus dalinamas daugelio išplėšų grobis;
net raišieji plėš grobį.
- ²⁴ Kaimynas nesakys: Nusilpau.
Nuo tautos, kuri gyvens tenai, bus nuimta neteisybė.

34. ¹ Eikite artyn, tautos, ir klausykitės; giminės, stebėkite;
teišgirsta žemė ir ko ji pilna, pasaulis ir visi jo želmenys.

- ² Nes Viešpaties užsidegimas eina prieš visas tautas
ir jo narsas — prieš visą jų kariuomenę;
jis užmušinėja juos ir duoda juos užmušti.
- ³ Jų užmuštieji pametami,
iš jų lavonų kyla dvokimas;
kalnai mirksta jų kraujuje.
- ⁴ Visa dangaus kariuomenė tirpsta,
dangus suvyniojamas kaip knyga;
visa jo kariuomenė krinta,
kaip krinta lapai nuo vynmedžio ir figų medžio.
- ⁵ Nes mano kalavijas pasigėrė danguje;
štai jis nusileidžia ant Idumėjos
ir ant mano užmušimo tautos teismo daryti.
- ⁶ Viešpaties kalavijas pilnas kraujo,
aptekęs taukais, avinėlių ir ožių krauju,
penėtų avinų krauju,
nes yra Viešpaties auka Bosroje
ir didelis užmušinėjimas Edomo šalyje.
- ⁷ Draug su jais krinta vienragiai ir jaučiai su galiūnais;
šalis girta jų kraujo ir jų žemė taukų riebiųjų.
- ⁸ Nes tai Viešpaties keršto diena,
atsilyginimų metai teisybei padaryti Sionui.
- ⁹ Jo upės pavirs derva ir jo žemė — siera;
jo šalis bus deganti derva.
- ¹⁰ Naktį ir dieną neužges,
per amžius kils jos dūmai,
nuo kartos į kartą pasiliks tuščia,
amžių amžiais niekas neis per ją.
- ¹¹ Ją paveldės pelikanas ir ežys;
ibis ir varnas gyvens tenai;
ant jos bus ištiestas mastas, kad būtų paversta niekais,
ir taisyklė, kad būtų visai sunaikinta.
- ¹² Jos kilmingųjų nebebus tenai;
jie labai pasiges karaliaus
ir visi jos kunigaikščiai bus sunaikinti.
- ¹³ Jos namuose dygs erškėčiai ir dilgės, ir usnys jos tvirtovėse:
ji bus slibinų guolis ir strausų ganykla.
- ¹⁴ Ten susitiks velniai su nelabaisiais,
gauruotieji šūkauja vienas kitam;

- ten guli aitvarai ir randa sau poilsio.
15 Ten turi urvą ežys ir maitina vaikus,
knaisioja aplinkui ir augina jos ūksmėje;
ten renkasi lingės viena prie kitos.
16 Ieškokite rūpestingai Viešpaties knygoje ir skaitykite;
nė vieno tų dalykų netrūksta, nė vienas nepasigenda kito;
nes kas eina iš mano burnos, jis tai liepė,
ir pati jo dvasia tai surinks.
17 Jis pats metė jiems burtą, ir jo ranka ją jiems padalino saiku;
jie turės ją per amžius ir nuo kartos į kartą gyvens joje.

35. 1 Palikta ir nepereinama šalis linksmintis,
tyruma džiaugsis ir žydės kaip lelija.
2 Ji želte žels ir džiaugsis, linksmiai šūkaudama ir girdamasi;
jai duota Libano garbė, Karmelio ir Saron gražumas;
jie matys Viešpaties garbę ir mūsų Dievo grožį.
3 Sustiprinkite pailsusias rankas
ir sutvirtinkite susilpnėjusius kelius.
4 Sakykite silpnasieliams: Būkite drąsūs ir nebijokite;
štai jūsų Dievas darys kerštą ir atsilyginimą;
pats Dievas ateis ir išgelbės jus.
5 Tuomet atsimerks aklųjų akys
ir kurtinių ausys bus atkimštos.
6 Tuomet raišas šokinės kaip briedis
ir nebylių liežuvis bus palaidas,
nes ištryško paliktoje šalyje vandens ir tyrumoje — upių.
7 Sausa šalis pavirs liūnu ir išdžiūvusi — šaltiniais.
Guoliuose, kuriuose anksčiau gyveno slibinai,
žels žalios nendrės ir meldai.
8 Tenai bus takas ir kelias, ir jis bus vadinamas šventas kelias;
juo neis suteptas, ir tai bus jums tiesus kelias,
taip kad ir paikieji nepaklys jame.
9 Nebus tenai liūto;
laukinis žvėris neis juo ir neatsiras tenai;
juo vaikščios tie, kurie bus išlaisvinti.
10 Viešpaties atpirkieji sugrįš
ir ateis į Sioną su šlovinimo giesme;
amžina linksmybė apvainikuos jų galvą;

jiems teks džiaugsmo ir linksmybės,
o skausmas ir vaitojimas bėgs šalin.

36. ¹ Keturioliktais karaliaus Ezekijo metais atsitiko, kad Asiriečių karalius Senakheribas pradėjo karo žygius prieš visus sustiprintus Judo miestus ir paėmė juos. ² Asiriečių karalius siuntė Rabsaką iš Lakhio į Jerusaleį prieš karalių Ezekiją su stipria kariuomene, ir jis sustojo prie aukštesniojo tvenkinio vandentraukio, kailiadirbio kelyje. ³ Pas jį išėjo Elkijo sūnus Eliakimas, kurs buvo namų viršininkas, raštininkas Sobna ir metraščių vedėjas, Asapho sūnus Joahė.

⁴ Rabsakas jiems tarė: Sakykite Ezekijui: Štai ką sako didysis karalius, Asiriečių karalius: Koks tai yra tās pasitikėjimas, kuriuo tu remies? ⁵ Ar koku sumanymu ir kokia stiprybe tu rengies kelti maištą? Kuo tu pasitiki, kad atstojai nuo manęs? ⁶ Štai tu pasitiki ta sulaužyta nendrine lazda, Egiptu; ji, jei ja pasirems žmogus, įsis-meigs jam į ranką ir ją perdurs; taip Egipto karalius Faraonas visiems, kurie juo pasitiki. ⁷ Jei tu man atsakysi: Mes pasitikime Viešpačiu, mūsų Dievu, tai ar ne jo aukštumas ir altorius pašalino Ezekijas ir įsakė Judui ir Jerusalei: Jūs garbinsite ties šituo altorium. ⁸ Taigi dabar pasiduok mano valdovui, Asiriečių karaliui; aš tau duosiu du tūkstančių arklių, o tu iš savo pusės negalėsi rasti gana žmonių ant jų joti. ⁹ Ir kaipgi tu galėsi pakęsti pažvelgimą vienos vietos teisėjo iš mažesniųjų mano valdovo tarnų tarpo? Jeigu tu pasitiki Egiptu, kariškais vežimais ir raiteliais, ¹⁰ tai argi aš be Viešpaties atvykau dabar į šitą šalį jos sunaikinti? Viešpats man tarė: Eik prieš tą šalį ir sunaikink ją.

¹¹ Tuomet Eliakimas, Sobna ir Joahė tarė Rabsakui: Kalbėk savo tarnams Sirų kalba, nes mes suprantame; nekalbėk mums žydiškai, girdint žmonėms, esantiems ant sienos. ¹² Bet Rabsakas jiems tarė: Argi mano valdovas siuntė mane pas tavo valdovą ir pas tave visų šitų žodžių kalbėti? ar ne labiau pas vyrus, kurie sėdi ant sienos, kad valgytų draug su jumis savo mėslius ir gertų savo šlapumą? ¹³ Taigi Rabsakas atsistojo ir šaukdamas garsiu balsu sakė žydiškai: Klausykite didžio karaliaus, Asiriečių karaliaus žodžių: ¹⁴ Karalius sako taip: Tegul Ezekijas jūsų nesuvedžioja, nes jis negalės jūsų išgelbėti. ¹⁵ Ir tegul Ezekijas nepriduoda jums pasitikėjimo Viešpačiu, sakydamas: Viešpats gelbėte išgelbės mus; šitas miestas nebus atiduotas į Asiriečių karaliaus rankas. ¹⁶ Neklausykite Ezekijo; nes štai ką sako Asiriečių karalius: Padarykite su manim taiką ir išeikite pas mane;

valgykite kiekvienas iš savo vynuogyno, kiekvienas nuo savo figmedžio ir gerkite kiekvienas vandens iš savo šulinio, ¹⁷ kolei aš ateisiu ir pasiimsiu jus į žemę, kuri tokia pat kaip jūsų žemė, į javų ir vyno šalį, į duonos ir vynuogynų šalį. ¹⁸ Nesiduokite klaidinti savęs Ezekijui, sakančiam: Viešpats išlaisvins mus. Argi tautų dievai išlaisvino kiekvienas savo šalį iš Asiriečių karaliaus rankos? ¹⁹ Kur Emato ir Arpado dievai? Kur Sepharvaimo dievas? Argi jie išlaisvino Samariją iš mano rankos? ²⁰ Kurs yra visų šitų kraštų dievų tarpe, kurs būtų išgelbėjęs savo šalį iš mano rankos, kad Viešpats išgelbėtų Jerusaleį iš mano rankos?

²¹ Bet anie tylėjo ir neatsakė jam nė žodžio. Nes karalius buvo davęs įsakymą, tardamas: Neatsakykite jam. ²² Karaliaus namų viršininkas, Elkijo sūnus Eliakimas, raštininkas Sobna ir metraščių vedėjas, Asapho sūnus Joahė, įėjo pas Ezekiją perplėštais rūbais ir pasakė jam Rabsako žodžius.

37. ¹ Atsitiko, kad tai išgirdęs karalius Ezekijas perplėšė savo drabužius, apsisiautė maišu ir įėjo į Viešpaties namus. ² Jis siuntė Eliakimą, kurs buvo jo namų viršininkas, raštininką Sobną ir vyresnius iš kunigų tarpo, apsisiautusius maišais, pas pranašą, Amotso sūnų Ješają, ³ ir tie jam tarė: Štai ką sako Ezekijas: Šita diena — tai sielvarto, sudraudimo ir piktžodžiavimo diena, nes vaikai turi jau jau užgimti, bet nėra jėgos pagimdyti. ⁴ Kadgi Viešpats, tavo Dievas, išgirstų žodžius Rabsako, kurį jo valdovas, Asiriečių karalius, buvo atsiuntęs piktžodžiauti gyvajam Dievui ir niekinti žodžiais, kuriuos girdėjo Viešpats, tavo Dievas. Taigi pakelk savo maldą už liekanas, kurios dar tebėra. ⁵ Taip karaliaus Ezekijo tarnai atėjo pas Ješają.

⁶ Ješajas jiems tarė: Štai ką jūs sakysite savo valdovui: Viešpats sako taip: Nebijok žodžių, kuriuos girdėjai, kuriais man piktžodžiavo Asiriečių karaliaus tarnai. ⁷ Štai aš duosiu jam dvasios; jis gaus žinią ir sugrįš į savo šalį; aš padarysiu, kad jis žus nuo kalavijo savo šalyje.

⁸ Rabsakas sugrįžo ir rado Asiriečių karalių kovojantį prieš Lobną, nes jis buvo girdėjęs jį pasitraukus nuo Lakhio. ⁹ Jis išgirdo apie Etijopijos karalių Tirhaką, kad buvo sakoma: Jis išėjo kovoti prieš tave. Tai išgirdęs jis (Senakheribas) vėl siuntė pasiuntinius pas Ezekiją ir kalbėjo: ¹⁰ Jūs sakysite Judo karaliui Ezekijui taip: Nesiduok suvedžioti savęs savo Dievui, kuriuo tu pasitiki ir kurs sako: Jerusale nebūs paduota į Asiriečių karaliaus rankas. ¹¹ Štai tu girdėjai visa, ką

yra padarę Asiriečių karaliai visiems kraštams, kuriuos jis sunaikino; ir tu argi galėsi išsigelbėti? ¹² Argi tautų dievai išgelbėjo tuos, kuriuos sunaikino mano tėvai, Gosaną, Haraną, Resephą ir Edeno vaikus, buvusius Telasare? ¹³ Kur Emato karalius, Arpado karalius ir Sepharvaimo miesto karalius, Henos ir Ivos?

¹⁴ Ezekijas ėmė raštą iš pasiuntinių rankos, perskaitė jį, užėjo į Viešpaties namus ir ištiesė jį ties Viešpačiu. ¹⁵ Ezekijas meldėsi Viešpačiui, sakydamas: ¹⁶ Kareivių Viešpatie, Israėlio Dieve, kurs sėdi ant cherubų; tu vienas visų žemės karalysčių Dievas, tu padarei dangų ir žemę. ¹⁷ Palenk, Viešpatie, savo ausį ir klausyk: atmerk savo akis, Viešpatie, ir matyk; išgirsk visus Senakheribo žodžius, kuriuos jis siuntė piktžodžiauti gyvajam Dievui. ¹⁸ Nes tikrai, Viešpatie, Asiriečių karaliai sunaikino jų žemes ir jų kraštus ¹⁹ ir jų dievus sudegino; nes tai nebuvo dievai, bet žmonių rankų padarai, medis ir akmuo; ir jie juos sunaikino. ²⁰ Dabar gi, Viešpatie, mūsų Dieve, gelbėk mus iš jo rankos, ir tegul žemės karalystės žino, kad tu vienas Viešpats.

²¹ Tuomet Amotso sūnus Ješajas siuntė pas Ezekiją ir sakydino: Štai ką sako Viešpats, Israėlio Dievas: Ko mane meldei prieš Asiriečių karalių Senakheribą? ²² Tai toks yra žodis, kurį Viešpats ištara apie jį:

Niekina tave ir tyčiojasi iš tavęs
mergaitė, Siono duktė,
kraipo paskui tave galvą Jerusaleės duktė.

²³ Ką tu niekinai ir kam tu piktžodžiavai,
prieš ką pakėlei balsą ir pakėlei aukštyn savo akis?
Prieš Israėlio Šventąjį.

²⁴ Per savo tarnus tu niekinai Viešpatį ir sakei:
Su mano kariškų vežimų daugybe
aš pakilau į kalnų aukštybę, į Libano viršūnę;
aš nukirsiu aukščiausius jo kedrus ir rinktines jo egles
ir pasieksiu jo viršūnės aukštumą, jo Karmelio giria.

²⁵ Aš kasiau ir gėriau vandens,
ir išdžiovinau savo kojos padu
visus pylimų laikomus upelius.

²⁶ Argi tu negirdėjai, ką aš esu padaręs kitados?
Nuo senųjų dienų aš tai prirengiau
ir dabar įvykdžiau.
Į griuvėsių krūvas aš paverčiau
sustiprintus miestus.

²⁷ Jų gyventojai, silpnomis rankomis, sudrebėjo ir buvo sugėdinti,

pasidarė kaip lauko šienas,
kaip ganyklos žolė ir stogų augalai,
kurie džiūsta anksčiau, nekaip pribrešta.

²⁸ Aš žinau tavo buveinę,
tavo išėjimą ir tavo įėjimą,
ir tavo dūkimą prieš mane.

²⁹ Kai tu siutai prieš mane,
tavo puikybė pasiekė mano ausis.
Taigi aš įversiu grandį į tavo nosį
ir brizgilą — į tavo lūpas
ir sugražinsiu tave į kelią, kuriuo atėjai.

³⁰ Tau gi bus toks ženklas:
Valgyk šiais metais, kas auga savaime;
kitais metais maitinkis medžių vaisiais;
trečiais gi metais sėkite ir pjaukite,
veiskite vynuogynus ir valgykite jų vaisius.

³¹ Tai, kas bus išgelbėta iš Judo namų ir kas bus likę,
leis šaknis į apačią ir neš vaisių viršuje.

³² Nes iš Jerusaleus išeis liekanos
ir išgelbėjimas — iš Siono kalno;
kareivijų Viešpaties uolumas tai padarys.

³³ Todėl štai ką sako Viešpats apie Asiriečių karalių:
Jis neeis į šitą miestą
ir nepaleis į jį vilyčios,
skydu apsiginklavęs jo nepaims,
ir jis nesupils aplink jį pylimo.

³⁴ Kuriuo keliu jis atėjo, tuo sugrįš,
ir į šitą miestą neeis, sako Viešpats.

³⁵ Aš apginsiu šitą miestą ir išgelbėsiu jį
dėl savęs ir dėl mano tarno Dovid.

³⁶ O Viešpaties angelas išejo ir užmušė Asiriečių stovykloje šimtą
aštuonias dešimtis penkis tūkstančius. Atsikėlus rytą štai visi jie
buvo mirusiųjų lavonai. ³⁷ Tuomet Asiriečių karalius Senakheribas
pakilo, nuėjo sau, sugrįžo ir gyveno Ninivėje. ³⁸ Atsitiko, kad kai
jis kniūpsčias garbino savo dievą Nisroko šventykloje, jo sūnudu,
Adramelekas ir Sareseris, nužudė jį kalaviju ir pabėgo į Ararato šalį.
Jo gi vietoje ėmė karaliauti jo sūnus Asarhadonas.

38. ¹ Anuo metu karalius Ezekijas buvo susirgęs mirtinai. Pas jį atėjo pranašas, Amotso sūnus Ješajas, ir jam tarė: Štai ką Viešpats sako: Sutvarkyk savo namus, nes tu mirsi ir neliksi gyvas. ² Bet Ezekijas nugrėžė savo veidą į sieną ir meldėsi Viešpačiui, ³ ir sakė: Aš maldauju, Viešpatie, atsimink, kaip aš vaikščiojau tavo akivaizdoje tiesoje ir tobula širdimi ir dariau, kas gera tavo akyse. Ir Ezekijas verkė labai gaudžiai. ⁴ Tuomet buvo suteiktas Viešpaties žodis Ješajui ir pasakyta: ⁵ Eik ir kalbėk Ezekijui: Štai ką sako Viešpats, tavo tėvo Dovidio Dievas: Aš girdėjau tavo maldą ir mačiau tavo ašaras; štai aš pridėsiu prie tavo dienų dar penkiolika metų, ⁶ išgelbėsiu iš Asiriečių karaliaus rankų tave ir šitą miestą ir jį ginsiu. ⁷ Tau gi toks bus Viešpaties ženklas, kad Viešpats įvykdys tą žodį, kurį pasakė: ⁸ Štai aš pastumsiu atgal šešėlį dešimčia laipsnių, per kuriuos jis nusi-leido Akhazo saulės laikrodyje. Ir saulė sugrįžo dešimčia laipsnių atgal laipsniais, kuriais ji buvo nusileidusi.

⁹ Judo karaliaus Ezekijo raštas, kai jis buvo susirgęs ir pagijęs iš savo ligos.

- ¹⁰ Aš tariau: Mano dienoms įpusėjus
aš eisiu į mirusiųjų buveinės vartus.
Aš pasigendau savo likusiųjų metų.
- ¹¹ Aš tariau: Nebematysiu Viešpaties Dievo gyvųjų šalyje,
nebeišvysiu daugiau žmonių ir ramybės gyventojų.
- ¹² Mano gyvenimo vieta bus išardyta
ir atimta iš manęs lyg piemenų padangtė.
Mano gyvenimas atkirstas lyg audėjo;
jis atkerta mane, kai aš dar tebeaudžiu.
Nuo ryto iki vakarui tu darai man galą.
- ¹³ Aš turėjau vilties iki rytui,
bet kaip liūtas, taip jis sutrupina visus mano kaulus.
Nuo ryto iki vakarui tu darai man galą.
- ¹⁴ Aš šaukiu kaip jauna kregždė, burkuoju kaip karvelis.
Mano akys susilpnėjo bežiūrėdamos į aukštybes.
Viešpatie, aš kenčiu prievartą; užstok mane.
- ¹⁵ Ką aš sakysiu ar ką jis man atsakys,
juk jis pats tai padarė?
Aš pergaltosiu tau visus savo metus
savo sielos kartume.
- ¹⁶ Viešpatie, jei taip gyvenama

ir tame yra mano dvasios gyvenimas,
tu plaksi mane ir tu atgaivinsi mane.

¹⁷ Štai įvyko ramybėje man manò karčiausias kartumas;
bet tu išgelbėjai mano sielą, kad nežūtų,
numetei į užpakalį visas mano nuodėmes.

¹⁸ Nes ne mirusiųjų buveinė garbina tave
ir ne mirtis šlovina tave;
nelaukia tavo ištikimybės tie, kurie žengia į duobę.

¹⁹ Kas gyvas, kas gyvas, tas garbina tave kaip ir aš šiandien;
tėvas duoda vaikams žinią apie tavo ištikimybę.

²⁰ Viešpatie, gelbėk mane,
ir savo dėkojimo giesmes mes giedosime
per visas mūsų gyvenimo dienas Viešpaties namuose.

²¹ Ješajas liepė atnešti ryšelių figų ir apdėti jomis žaizdą, kad jis pagytų. ²² Ezekijas gi tarė: Koks bus ženklas, kad aš žengsiu į Viešpaties namus?

39. ¹ Anuo metu Babelės karalius, Baladano sūnus Merodakhas Baladanas, atsiuntė raštų ir dovanų Ezekijui; nes jis buvo girdėjęs, kad tasai buvo susirgęs ir pagijo. ² Ezekijas tuo džiaugėsi ir parodė jiems sandėlių smilkalų, sidabro, aukso, kvėpalų ir geriausio tepalo, visus savo namų rakandus ir visa, kas radosi jo išduose. Nebuvo dalyko, kurio Ezekijas nebūtų jiems parodęs savo namuose ir visoje savo valdžioje. ³ Tuomet pranašas Ješajas atėjo pas karalių Ezekiją ir jam tarė: Ką tau sakė tie žmonės ir iš kur jie atėjo pas tave? Ezekijas atsakė: Jie atėjo pas mane iš tolimos šalies, iš Babelės. ⁴ Jis tarė: Ką jie matė tavo namuose? Ezekijas atsakė: Jie matė visa, kas yra mano namuose; nebuvo dalyko mano turtuose, kurio aš nebūčiau jiems parodęs. ⁵ Ješajas tarė Ezekijui: Išgirsk kareivių Viešpaties žodį: ⁶ Štai ateis dieny, ir visa, kas yra tavo namuose ir ką sukrovė tavo tėvai iki šiai dienai, bus atimta į Babelę; nieko neliks, sako Viešpats. ⁷ Bet ir iš tavo sūnų, kurie bus išėję iš tavęs, kuriuos tu būsi pagimdęs, jie ims, ir tie bus kamarponiai Babelės karaliaus rūmuose. ⁸ Ezekijas atsakė Ješajui: Viešpaties žodis, kurį jis kalbėjo, yra geras! ir pridūrė: Tegul bent būna ramybė ir saugumas mano dienomis.

40. ¹ Nusiraminkite, nusiraminkite, mano tauta, sako jūsų Dievas.

² Kalbėkite Jerusaleš širdžiai ir šaukite jai,
kad jos vargas pasibaigė,

- jos neteisybė atleista,
kad ji gavo iš Viešpaties rankos dvigubai
už visas savo nuodėmes.
- ³ Šaukiančiojo balsas:
Tyruose taisykite Viešpaties kelią,
tyrumoje darykite mūsų Dievo takus tiesius.
- ⁴ Kiekvienas slėnis bus užpiltas,
kiekvienas kalnas ir kauburys bus sužemintas;
kas kreiva, bus tiesu, ir kur nelygu, bus lygūs keliai.
- ⁵ Viešpaties garbė bus apreikšta,
ir visi kūnai draug ją matys,
nes Viešpaties burna kalbėjo.
- ⁶ Kalbančiojo balsas: Šauk!
Aš tariau: Ką šauksiu?
Kiekvienas kūnas — žolė
ir visa jo garbė kaip lauko gėlė.
- ⁷ Žolė sudžiūsta ir žiedas nukrenta,
nes Viešpaties dvelkimas papučia juos.
- ⁸ Žolė sudžiūsta ir žiedas nukrenta,
o mūsų Viešpaties žodis pasilieka per amžius.
- ⁹ Užženk į aukštą kalną
tu, kurs skelbi gerą žinią Sionui;
pakelk galingai savo balsą
tu, kurs skelbi gerą žinią Jerusalei;
pakelk, nebijok.
Sakyk Judo miestams: Štai jūsų Dievas.
- ¹⁰ Štai Viešpats Dievas ateina su stiprybe
ir jo petys viešpatauja.
Štai jo užmokestis su juo
ir jo darbas ties juo.
- ¹¹ Kaip piemuo jis ganyt savo bandą;
savo ranka jis surinks avinėlius,
pakels į savo prieglobstį;
ėringąsias jis neš pats.
- ¹² Kas seikėjo vandenį sauja
ir kas matavo dangų sprindžiu?
Kas laikė žiupsnyje žemės didumą
ir pasvėrė kalnus ir kauburius svarstyklėmis?
- ¹³ Kas padėjo Viešpaties dvasiai?

- ar kas buvo jo patarėjas ir jam parodė?
- ¹⁴ Su kuo jis tarėsi, kad tas jį pamokytų
ir parodytų jam teisybės taką,
išmokytų jį mokslo ir parodytų jam gudrumo kelią?
- ¹⁵ Štai tautos yra kaip kibire lašas
ir kaip svarstyklių grūdėlis;
štai salos kaip smulkios dulkės.
- ¹⁶ Libano nepakaktų ugniai kūrenti
ir jo gyvulių nebūtų gana deginamajai aukai.
- ¹⁷ Visos tautos jo akivaizdoje, lyg kad visai jų nebūtų,
ir jam tiek vertos kaip niekai ir tuštybė.
- ¹⁸ Su kuo tat jūs palyginate Dievą?
ar kokį padarysite jo paveikslą?
- ¹⁹ Argi amatininkas nenulieja liejamojo paveikslo?
arba ar auksakalis neaptraukia jo auksu
ir sidabrakalis — sidabrinėmis skardomis?
- ²⁰ Jis pasirenka sau kietą ir nepuvų medį;
sumanus menininkas ieško,
kaip pastatyti statulą, kad nejudėtų.
- ²¹ Argi jūs to nežinote? argi negirdėjote?
argi tai nebuvo paskelbta jums nuo pat pradžios?
argi jūs nesuprantate, kokie žemės pamatai?
- ²² Jis yra atsisėdęs viršum žemės skrities,
o jos gyventojai lyg skėriai;
jis ištisia kaip nieką dangų
ir įtempia jį kaip padangtę gyventi.
- ²³ Jis padaro paslapčių tyrinėtojams taip, lyg kad jų nebūtų,
žemės teisėjus niekais paverčia.
- ²⁴ Jų kamienas nebuvo pasodintas
nei pasėtas ir neįleido šaknų į žemę.
Ūmai jis papučia į juos, ir jie sudžiūsta,
ir viesulas nuneša juos kaip šapą.
- ²⁵ Kam jūs prilyginote mane
ir su kuo sulyginote? sako Šventasis.
- ²⁶ Pakelkite aukštyrų savo akis ir matykite, kas tai sutvėrė.
Jis, kurs išveda skaičiumi jų kariuomenę
ir visus šaukia įvardžiui;
dėl jo stiprybės, jėgos ir galybės daugybės nė vieno
netrūksta.

- ²⁷ Kam sakai tu, Jokube, ir tu, Israėli, kam kalbi:
Mano kelias paslėptas nuo Viešpaties
ir mano teisė praėjo pro mano Dievą?
- ²⁸ Argi tu to nežinai arba ar tu negirdėjai?
Viešpats, amžinasis Dievas, kurs sutvėrė žemės pakraščius,
jis nepailsta ir nepavargsta, ir jo išmintis neištiriama.
- ²⁹ Jis duoda pailsusiam jėgos
ir tiems, kurių nėra, padaugina stiprybę ir jėgą.
- ³⁰ Vaikai pailsta ir nuvargsta
ir jaunikaičiai krinta susilpnėję,
- ³¹ o kurie pasitiki Viešpačiu, panaujina savo jėgą;
jie turės sparnus kaip ereliai,
bėgs ir nepavargs, vaikščios ir nepails.
41. ¹ Tegul tyli man salos ir tegul tautos panaujina savo jėgas,
tegul prisiartina ir tuomet kalba;
eikime kartu į teismą.
- ² Kas pažadino iš rytų Teisųjį,
pašaukė jį sekti paskui save?
Jis atiduoda jo akivaizdoje tautas ir pavergia karalius,
paduoda juos kaip dulkes jo kalavijui,
kaip vėjo pagautą šapą jo kilpiniui.
- ³ Jis vejasi juos, praeina ramybėje,
ir ant jo kojų nesimato kelio ilgumo.
- ⁴ Kas tai nuveikė ir padarė,
šaukdamas gimines nuo pat pradžios?
Aš, Viešpats, aš pirmasis ir paskutinis.
- ⁵ Salos matė ir bijojo,
žemės pakraščiai nusigando, prisiartino ir priėjo.
- ⁶ Kiekvienas padeda savo artimui
ir savo broliui sako: Būk drąsus!
- ⁷ Variakalis, tvodamas plaktuku, drąsina tą,
kurs tuo pačiu metu kala,
sakydamas: Tai gerai tinka nuliejimui!
ir prikala jį vinimis, kad nejudėtų.
- ⁸ Bet tu, Israėli, mano tarne Jokube,
kurį išsirinkau, palikuoni mano prietelio Abraomo,
- ⁹ kuriame aš pasigavau tave nuo žemės pakraščių,
pašaukiau tave iš jos tolybės ir tau tariau:

- Tu mano tarnas, aš tave išsirinkau ir neatmečiau tavęs.
- ¹⁰ Nebijok, nes aš esu su tavim;
nenukrypki, nes aš tavo Dievas;
aš sustiprinau tave, tau padėjau,
ir mano teisinio ranka palaikė tave.
- ¹¹ Štai bus sugėdinti ir raus iš gėdos visi,
kurie kovoja prieš tave;
jie bus, lyg kad nebūtų buvę,
ir žus tie, kurie tau prieštarauja.
- ¹² Tu jų ieškosi ir nerasi tų žmonių,
kurie sukyla prieš tave;
bus kaip nebuvo ir kaip sunaikinimas
tie žmonės, kurie kovoja prieš tave.
- ¹³ Nes aš esu Viešpats, tavo Dievas,
kurs imu tave už rankos ir tau sakau:
Nebijok, aš tau padėdu.
- ¹⁴ Nebijok tu, kirmėlaite Jokube,
jūs, mirusieji iš Izraelio;
aš tau padėdu, sako Viešpats,
ir tavo atpirkėjas yra Izraelio Šventasis.
- ¹⁵ Aš darau iš tavęs lyg kad naują kuliąmąjį vežimą,
turintį aštrių dantų;
tu sutrinsi kalnus ir sutrupinsi,
ir paversi kauburius lyg dulkėmis.
- ¹⁶ Tu vėtysi juos, vėjas nuneš ir viesulas išblaškys juos;
tu džiąugsies Viešpatyje ir linksminsies Izraelio Šventajame.
- ¹⁷ Pavargėliai ir beturčiai ieško vandens, ir jo nėra;
jų liežuvis sudžiūvo iš troškulio.
Aš, Viešpats, išklausysiu juos,
Izraelio Dievas, jų nepamesiu.
- ¹⁸ Aš paleisiu kauburių įlenkimuose upių
ir šaltinių — laukų viduryje;
paversiu tyrumą į vandens liūnus
ir nepereinamą šalį — į vandens upelius.
- ¹⁹ Aš duosiu tyrumoje kedrų,
akacijų, mirtų ir alyvmedžių,
pasodinsiu tyruose kartu eglių,
vinkšnų ir skirpstų,
- ²⁰ kad visi kartu matytų, žinotų, apsvarstytų ir suprastų,

jog tai padarė Viešpaties ranka
ir tai sukūrė Izraelio Šventasis.

²¹ Eikite arčiau savo bylos ginti, sako Viešpats;
išdėstykite, jei kartais ką turite, sako Jokubo karalius.

²² Tegul jie prieina ir paskelbia mums, kas turi įvykti;
sakykite senesnius dalykus, kas buvo;
mes stebėsime ir žinosime, koks bus jų galas;
ir kas turi įvykti, pasakykite mums.

²³ Paskelbkite, kas turi įvykti ateityje,
ir mes žinosime, kad jūs dievai;
darykite taip pat gera ar pikta, jei galite,
kad mes tai kalbėtumėm ir matytumėm.

²⁴ Štai jūs esate iš nieko ir jūsų darbas iš to, ko nėra;
pasibjaurėjimas tas, kurs jus išsirinko.

²⁵ Aš pažadinau jį iš šiaurės, ir jis atėjo;
iš saulėtekio jis šauksis mano vardo
ir elgsis su didikais kaip su dumbliu
ir kaip puodžius minko molį.

²⁶ Kas tai paskelbė nuo pat pradžios, kad žinotumėm,
ir nuo prasidėjimo, kad sakytumėm:
Ar tai tiesa?

Bet nėra nė vieno, kurs paskelbtų
nei kas iš anksto pasakytų,
nei kas girdėtų jūsų žodžius.

²⁷ Pirmasis sako Sionui: Štai jie čia,
ir Jerusalei aš duodu geros žinios skelbėją.

²⁸ Aš žiūrėjau, ir jų tarpe nebuvo nė vieno,
kurs duotų patartį ir paklaustas būtų davęs atsakymą.

²⁹ Štai visi neteisingi, ir jų darbai tušti;
jų stabai — vėjas ir niekai.

42. ¹ Štai mano tarnas, aš jį palaikau;
mano išrinktasis, jame turi pasimėgimo mano siela;
aš padėjau ant jo savo dvasią;
jis neš tautoms teisėtumą.

² Jis nešauks, nežiūrės asmens
ir nesigirdės jo balso lauke.

³ Jis nesulaužys sutrintos nendrės
ir neužgesins gruzdančios dagties;

- jis vykdys teisėtumą pagal tiesą.
- ⁴ Jis nebus nuliūdęs nė neramus,
kolei neįgyvendins žemėje teisybės,
ir salos lauks jo įstatymo.
- ⁵ Štai ką sako Viešpats Dievas,
kurs sutvėrė dangų ir jį ištiesė,
kurs sutvirtino žemę ir tai, kas iš jos želia,
kurs duoda gyvybės kvapą tiems, kurie ant jos yra,
ir dvasią tiems, kurie ją mindo.
- ⁶ Aš, Viešpats, pašaukiau tave teisybėje,
paėmiau tave už rankos ir sergėjau tave;
aš padariau iš tavęs sandorą tautai, šviesą pagonims,
- ⁷ kad atmerktumei aklujų akis,
kad išvestumei iš kalėjimo belaisvius,
iš slėptuvės tuos, kurie gyvena tamsybėje.
- ⁸ Aš Viešpats, tai mano vardas;
savo garbės aš neduosiu kitam
ir savo šlovės stabams.
- ⁹ Pirmieji dalykai, štai jie įvyko,
taip pat naujų aš jums skelbiu;
anksčiau, nekaip įvyks, aš duodu jums išgirsti.
- ¹⁰ Giedokite Viešpačiui naują giesmę;
jo gyrius teeina nuo žemės pakraščių;
jūs, kurie plaukiate jūra, ir tai, ko ji pilna,
salos ir jų gyventojai!
- ¹¹ Tepakelia balsą tyruma ir jos miestai,
Kedaras, gyvenęs savo namuose.
Girkite, Petros (Uolos) miesto gyventojai,
tegul jie šūkauja nuo kalnų viršūnės.
- ¹² Tegul duoda Viešpačiui garbę
ir tegul skelbia jo gyrių salose.
- ¹³ Viešpats išeis kaip karžygys,
pakurstys savo uolumą kaip kovotojas;
jis pakels balsą ir šūkaus,
pasirodys galingas savo neprieteliams.
- ¹⁴ Aš ilgai tylėjau,
buvau tylus ir kantrus;
aš šauksiu kaip gimdanti,
išsklaidysiu ir kartu sunaikinsiu.

- ¹⁵ Aš padarysiu kalnus ir kauburius tuščius
ir sudžiovinsiu visą jų žolę;
aš paversiu upes salomis
ir išdžiovinsiu liūnus.
- ¹⁶ Aš vesiu aklos į kelią, kurio jie nežino;
aš padarysiu, kad jie vaikščiotų jų nežinomais takais;
aš paversiu ties jais tamsybę į šviesą
ir kas nepereinama — tiesiais keliais.
Tuos dalykus aš jiems darysiu
ir jų nepaliksiu.
- ¹⁷ Jie traukiasi atgal; tebūna gėdinte sugėdinti
tie, kurie pasitiki drožiniu,
kurie sako lietam stabui: Jūs mūsų dievai.
- ¹⁸ Kurtiniai, klausykite
ir, žabaliai, pažvelkite, kad matytumėte.
- ¹⁹ Kas aklas, jei ne mano tarnas?
ir kurčias, jei ne tas, pas ką siunčiau savo pasiuntinių?
Kas aklas, jei ne tas, kurs parduotas?
ir kas aklas, jei ne Viešpaties tarnas?
- ²⁰ Tu, kurs daug matai, argi to nesergėsi?
kurs turi atviras ausis, argi negirdėsi?
- ²¹ Viešpats norėjo, kad jis būtų šventas,
padaryti savo įstatymą didelį ir jį išaukštinti.
- ²² Bet pati tauta apiplėšta ir sunaikinta;
visi jos jaunikaičiai pančiuose
ir paslėpti kalėjimų namuose;
iš jų padaryta grobis, ir nėra kas gelbsti;
išplėšos, ir nėra kas sakyti: Atiduok!
- ²³ Kas yra jūsų tarpe, kurs tai girdėtų,
stebėtų ir klausytųsi būsimų dalykų?
- ²⁴ Kas davė plėšti Jokubą ir Izraelį naikintojams?
Argi ne pats Viešpats, kuriam mes nusidėjome?
Jie nenorėjo vaikščioti jo keliais
ir neklausė jo įstatymo.
- ²⁵ Tai jis išpylė ant jo savo narsingą užsidegimą ir smarkų karą
ir nudegino jį aplinkui, bet jis nepažino;
padegė jį, bet jis nesuprato.

43. ¹ Ir dabar štai ką sako Viešpats,

- kurs sutvėrė tave, Jokube, ir padarė tave, Israėli:
Nebijok, nes aš atvadavau tave
ir pašaukiau tave tavo vardu: Tu mano!
- ² Kai tu eisi per vandenį, aš būsiu su tavim
ir upės nepaskandins tavęs;
kai vaikščiosi ugnyje, nesudegsi
ir liepsna nesvilins tavęs.
- ³ Nes aš Viešpats, tavo Dievas,
Israėlio Šventasis, tavo gelbėtojas.
Tau atvaduoti aš daviau Egiptą,
tavo vieton — Etijopiją ir Sabą.
- ⁴ Kai tu pasidarei gerbiamas
ir garbingas mano akyse, aš pamilau tave
ir duodu už tave žmonių ir tautų už tavo gyvybę.
- ⁵ Nebijok, nes aš esu su tavim;
iš rytų aš atvesiu tavo palikuonis
ir surinksiu tave iš vakarų.
- ⁶ Aš sakysiu šiaurei: Duok,
ir pietums: Nesulaikyk.
Atvesk mano sūnus iš tolimų šalių
ir mano dukteris — nuo žemės pakraščių.
- ⁷ Kiekvieną, kurs šaukiasi mano vardo,
aš sutvėriau savo garbei,
prirengiau jį ir padariau jį.
- ⁸ Išvesk laukan tautą aklą, kuri turi akis,
kurčią, kuri turi ausis.
- ⁹ Visos tautos susirinko drauge
ir visos giminės susiėjo.
Kas jūsų tarpe tai paskelbs
ir duos išgirsti mums senesnių dalykų?
Tegul jie pastato savo liudytojus,
tegul teisinasi, išgirsta ir sako: Tai tiesa.
- ¹⁰ Jūs mano liudytojai, sako Viešpats,
ir mano tarnas, kurį aš pasirinkau,
kad žinotumėte, man tikėtumėte
ir suprastumėte, kad tai esu aš pats.
Pirm manęs nebuvo padaryta Dievo
ir nebus po manęs.
- ¹¹ Aš esu, aš, Viešpats,

- ir, be manęs, nėra gelbėtojo.
- ¹² Aš paskelbiau ir išgelbėjau, aš daviau išgirsti,
ir nebuvo jūsų tarpe svetimo dievo;
jūs mano liudytojai, sako Viešpats,
ir aš esu Dievas.
- ¹³ Aš pats esu ir nuo pat pradžios,
ir nėra kas išgelbėtų iš mano rankos.
Aš veiksiu, ir kas tai sulaikys?
- ¹⁴ Štai ką sako Viešpats, jūsų Atpirkėjas, Israėlio Šventasis:
Dėl jūsų aš siunčiu į Babelę
ir nuplėšiu visus užkaiščius
ir besididžiuojančius savo laivais Kaldiečius.
- ¹⁵ Aš Viešpats, jūsų Šventasis,
Israėlio Sutvėrėjas, jūsų karalius.
- ¹⁶ Štai ką sako Viešpats, kurs duoda kelią per jūrą
ir taką per sraunų vandenį,
- ¹⁷ kurs išveda kovon karišką vežimą ir žirgą,
kariuomenę ir karžygį;
jie drauge užmigo ir nebeatsikels,
sutrinti kaip dagtis ir užgesinti.
- ¹⁸ Nebeatsiminkite pirmesniųjų dalykų
ir nežiūrėkite į senuosius.
- ¹⁹ Štai aš darau naujų dalykų
ir dabar pasirodys, o jūs tai pažinsite;
aš padarysiu tyrumoje kelią
ir upių, kur nėra kelio.
- ²⁰ Mane garbins lauko žvėrys,
šakalai ir strausai,
nes aš daviau tyrumoje vandens,
upių, kur nėra kelio,
kad daugiau gerti mano tautai, mano išrinktajai.
- ²¹ Tą tautą aš sau padariau,
ji skelbs mano šlovę.
- ²² Tu nesišaukei į mane, Jokube,
ir nevargai dėl manęs, Israėli.
- ²³ Tu neatnašavai man savo deginamosios aukos avino
ir negarbinai manęs savo kruvinomis aukomis;
aš neuždėjau tau lažo duoninėmis atnašomis
ir nepadariau tau vargo smilkalais.

- ²⁴ Tu nepirkai man už sidabrą kvepiančios nendrės
ir negirdei manęs savo aukų taukais;
bet tu darei man lažą savo nuodėmėmis,
padarei man vargo savo neteisybėmis.
- ²⁵ Aš esu, tik aš pats dildau tavo neteisybes dėl savęs
ir nebeatsiminsiu tavo nuodėmių.
- ²⁶ Sugrąžink į mano atmintį ir bylinėkimės drauge;
sakyk, jei turi kuo pasiteisinti.
- ²⁷ Tavo tėvas pirmas nusidėjo
ir tavo aiškintojai man nusikalto.
- ²⁸ Todėl aš laikiau nešventais šventus kunigaikščius,
daviau Jokubą sunaikinti
ir Izraelį piktžodžiauti.

44. ¹ O dabar klausyk, Jokube, mano tarne,
ir Izraeli, kurį aš išsirinkau.
- ² Štai ką sako Viešpats, kurs sutvėrė tave
ir padarė, tavo padėjėjas nuo pat motinos įsčios:
Nebijok, mano tarne Jokube,
tu tiesiausias, kurį aš išsirinkau.
- ³ Nes aš pilsiu vandens ant ištroškusio
ir srovių ant sausumos;
paskleisiu savo dvasios ant tavo palikuonių
ir savo palaiminimo — ant tavo giminės.
- ⁴ Ir jie žels tarp žolių
kaip gluosniai prie nutekančio vandens.
- ⁵ Vienas sakys: Aš Viešpaties;
kitas šauksis Jokubo vardo;
o šitas rašys savo ranka: Viešpačiui
ir girsis Izraelio vardu.
- ⁶ Štai ką sako Viešpats, Izraelio Dievas,
ir jo atpirkėjas, kareivijų Viešpats:
Aš pirmas ir aš paskutinis, ir, be manęs, nėra Dievo.
- ⁷ Kas panašus į mane? tegul jis šaukia ir tepasiskelbia;
teišdėsto man iš eilės, nuo pat to laiko,
kai aš padariau šitą seną tautą;
kas turi ateiti ir būti, tegul paskelbia jiems.
- ⁸ Nebijokite ir nenusigąskite;
jau seniai aš daviau tau išgirsti ir paskelbiau;

jūs mano liudytojai.

Argi yra Dievas, be manęs, ir Kūrėjas, kurio aš nežinočiau?

⁹ Visi stabų dirbėjai yra niekai, ir ką jie labai mėgsta, tai jiems nenaudinga; jie patys liudytojai prieš juos, kad jie nemato ir nesupranta, kad būtų sugėdinti. ¹⁰ Kas padarė dievą ir niekam nenaudingą statulą?

¹¹ Štai visi jo dalyviai sugėdinami; nes tie amatininkai yra iš žmonių tarpo. Jie visi susieina, sustoja, nusigąsta ir kartu sugėdinami.

¹² Kalvis dirba trintine; jis daro savo darbą anglių karštyje ir kūjais; darbuojasi visu savo rankos stiprumu; jis alksta ir alpsta, negeria vandens ir pavargsta. ¹³ Dailidė ištisia mastą, dirba savo darbą obliumi, daro jį pagal kampininką, skrieja jį apvaliai, daro vyro paveikslą kaip dailų žmogų, kurs gyvena namuose.

¹⁴ Jis nusikerta kedrų, ima jovarą ir ąžuolą, stovėjusį tarp miško medžių; jis pasisodino pušį, kurią lietūs maitino. ¹⁵ Ir kuri praverčia žmonėms kurui; jis ima iš jų ir šildosi, jis kūrena ir kepa duonos; iš to gi, kas lieka, jis dirba dievą ir garbina, daro drožinį ir parpuola prieš jį. ¹⁶ Pusę medžio jis sudegino ugnyje ir ta puse jis išsikepa mėsos valgyti, verdasi sau viralo, pasisotina, susišildo ir sako: Šit man šilta, aš jaučiu ugnį. ¹⁷ Iš to gi, kas liko, jis daro sau dievą ir stabą, parpuola prieš jį, garbina jį ir maldauja, sakydamas: Išlaisvink mane, nes tu mano dievas.

¹⁸ Jie to nežino ir nesupranta, nes jų akys apvilktos, kad nematytų ir kad jie nesuprastų savo širdimi. ¹⁹ Jie nesvarsto savyje, neturi tiek sąmonės ir proto, kad sakytų: Jo pusę aš sudeginau ugnyje ir išsikepiau ant jo anglių duonos, viriau mėsos ir valgiau, tai argi iš jų liekanos aš galėčiau pasidaryti stabą? turėčiau parpulti prieš medžio stuobrį? ²⁰ Jo dalis — pelenai, neišmintinga širdis jį garbina; jis negelbsti savo sielos ir nesako: Rasi mano dešinėje melas?

²¹ Atsimink tuos dalykus, Jokube

ir Israėli; nes tu mano tarnas;

aš tave padariau; tu mano tarnas,

Israėli, neužmiršk manęs.

²² Aš išdildau tavo neteisybes kaip debesį

ir tavo nuodėmes kaip rūką;

grįžk pas mane, nes aš atpirkau tave.

²³ Garbinkite, dangūs, nes Viešpats daro pasigailėjimą;

linksmi šūkaukite, žemės pakraščiai,

skambėkite gyriumi, kalnai, miškas ir visi jo medžiai,

nes Viešpats atvaduoja Jokubą ir Israėlis yra garbėje.

- ²⁴ Štai ką sako Viešpats, tavo Atpirkėjas
ir tavo Kūrėjas nuo pat tavo motinos įsčios:
Aš Viešpats, kurs visa darau,
kurs vienas ištiesiu dangų, sustiprinu žemę,
ir nėra su manim nė vieno kito.
- ²⁵ Aš nieku paverčiu žynių ženklus
ir darau, kad burtininkai dūktų;
aš pastumių atgal išmintinguosius
ir jų žinojimą darau paiką.
- ²⁶ Aš patvirtinu savo tarno žodį
ir įvykdau savo pasiuntinių nutarimą.
Aš sakau Jerusalei: Tu būsi gyvenama,
ir Judo miestams: Jūs būsite statomi
ir aš prikelsiu jų griuvėsius.
- ²⁷ Aš sakau gilybei: Išsek!
ir tavo upes aš išdžiovinsiu.
- ²⁸ Aš sakau Kirui: Tu mano piemu
ir tu įvykdysi visą mano valią.
Aš sakau Jerusalei: Tu būsi statoma,
ir šventyklai: Tu būsi sutvirtinta!

45. ¹ Štai ką sako Viešpats mano pateptajam, Kirui,
kurį aš paėmiau už rankos,
kad pavergčiau jam tautas,
atgręžčiau karalių nugaras,
atidaryčiau ties juo duris,
ir vartai nebus užrakinti.
- ² Aš eisiu pirm tavęs
ir pažeminsiu žemės garbinguosius;
sutrupinsiu skaistvarinius vartus
ir sulaužysiu geležinius užkaiščius.
- ³ Aš duosiu tau paslėptus turtus
ir slėptuvių paslaptis,
kad tu žinotumei, jog aš Viešpats,
kurs šaukiu tave vardu, Israėlio Dievas.
- ⁴ Dėl mano tarno Jokubo
ir mano išrinktojo Israėlio
aš pašaukiau tave tavo vardu:

- aš parodžiau tavo panašumą,
ir tu nepažinai manęs.
- ⁵ Aš Viešpats, ir nėra kito;
be manęs, nėra Dievo.
Aš sujuosiau tave, ir tu nepažinai manęs,
- ⁶ kad tie, kurie yra iš saulėtekių ir kurie iš saulėlydžių,
žinotų, jog, be manęs, nėra kito.
Aš Viešpats, ir nėra kito;
- ⁷ aš darau šviesą ir sutveriu tamsybę,
darau taiką ir sutveriu piktenybę.
Aš Viešpats, kurs visa tai darau.
- ⁸ Rasokite, dangūs, iš aukštybių
ir tegul debesys išlyja Teisųjį;
tegul atsiveria žemė ir teisželdo Gelbėtoją,
ir tegul kartu randasi teisybė.
Aš, Viešpats, sutveriu jį.
- ⁹ Vargas tam, kurs prieštarauja savo kūrėjui,
jis, kurs yra šukė iš molinių žemės indų.
Argi sako molis savo puodžiui: Ką tu darai?
ir tavo padaras: Jis be rankų?
- ¹⁰ Vargas tam, kurs sako savo tėvui: Ką tu gamini?
ir moteriai: Ką tu gimdai?
- ¹¹ Štai ką sako Viešpats,
Israėlio Šventasis, jo kūrėjas:
Pasiklauskite mane apie ateitį;
duokite man paliepiamų apie mano sūnus
ir apie mano rankų darbą.
- ¹² Aš padariau žemę
ir aš sutvėriau ant jos žmogų;
mano rankos ištiesė dangus,
ir aš daviau įsakymų visai jų kariuomenei.
- ¹³ Aš pažadinau jį teisybei
ir vedu visus jo kelius;
jis statys mano miestą
ir paleis mano belaisvius ne už išpirkimą
ir ne už dovanas, sako Viešpats, kareivijų Dievas.
- ¹⁴ Štai ką sako Viešpats:
Egipto užuodarbį, Etijopijos pelnas
ir aukšto ūgio žmonės, Sabiečiai,

- persimes pas tave ir bus tavo.
Jie vaikščios paskui tavę, eis rankų pančiuose,
parpuls prieš tave ir maldaus tave:
Tiktai tavyje yra Dievas,
ir, be tavęs, nėra Dievo.
- ¹⁵ Tikrai tu paslėptas Dievas,
Israėlio Dievas, gelbėtojas.
- ¹⁶ Visi sugėdinti ir rausta iš gėdos,
kartu traukiasi atgal su gėda klaidų dirbėjai.
- ¹⁷ Israėlis išgelbėtas Viešpatyje amžinu išgelbėjimu.
Jūs nebūsité sugėdinti ir nerausité iš gėdos per amžių
amžius.
- ¹⁸ Nes štai ką sako Viešpats, kurs sutvėrė dangų,
kurs padarė žemę ir ją sutvarkė; jis jos kūrėjas.
Jis ne veltui ją sutvėrė;
jis padarė ją, kad būtų gyvenama:
Aš Viešpats, ir nėra kito.
- ¹⁹ Aš kalbėjau ne slapčia,
ne tamsioje žemės vietoje;
nesakiau Jokubo palikuonims:
Veltui ieškokite manęs.
Aš Viešpats, kurs kalbu teisybę,
kurs skelbiu, kas tiesu.
- ²⁰ Susirinkite, ateikite ir prisitartinkite kartu,
jūs, išgelbėtieji iš tautų tarpo.
Neišmanėliai tie, kurie nešasi savo drožto stabo medį
ir meldžia dievą, negalintį gelbėti.
- ²¹ Skelbkite, ateikite ir tarkitės kartu.
Kas davė tai išgirsti nuo pat pradžios,
jau seniai tai paskelbė?
Argi ne aš, Viešpats,
ir ar, be manęs, yra dar Dievas?
Mane išskyrus, nėra teisaus ir gelbinčio Dievo.
- ²² Gręžkitės į mane ir būsite išgelbėti
jūs, visi žemės kraštai,
nes aš Dievas, ir nėra kito.
- ²³ Aš savimi prisiekiau;
iš mano burnos išeina teisybės žodis
ir negrįš atgal.

- ²⁴ Man susilenks kiekvienas kelis
ir prisieks kiekvienas liežuvis!
²⁵ Taigi bus sakoma: Yra man pas Viešpatį teisybės ir jėgos;
pas jį ateis ir bus sugėdinti visi,
kurie jam priešinasi.
²⁶ Viešpatyje bus išteisinta
ir giriama visa Izraelio palikuonija.

46. ¹ Belis sulaužytas, Nebas sutrupintas;
jų stabai sukrauti ant gyvulių ir pajungiamųjų;
jūsų našta sunki svarumu iki nuvarginimui.
² Jie sunyko ir kartu sutrupinti;
jie negalėjo išgelbėti savo nešėjo
ir jie patys eina į nelaisvę.
³ Klausykitės manęs, Jokubo namai
ir visos Izraelio namų liekanos,
kurie esate nešiojami mano prieglobstyje,
kurie nešiojami mano meilės.
⁴ Iki senatvei aš tas pats
ir iki žilų plaukų aš nešiosiu;
aš padariau ir aš palaikysiu;
aš nešiosiu ir išgelbėsiu.
⁵ Kam jūs prilyginate mane ir darote lygų?
su kuo jūs lyginate mane ir į ką darote mane panašų?
⁶ Jūs, kurie renkate auksą iš maišelio
ir sveriate sidabrą svarstyklėje,
kurie samdote auksakalį, kad padarytų dievą.
Ir jie parpuola, ir garbina jį.
⁷ Jie neša jį užsidėję ant pečių ir stato savo vietoje;
jis stovi ir iš savo vietos nesijudina.
Bet ir kai jie šaukiasi į jį, jis negirdi;
jis negelbsti jų iš sielvarto.
⁸ Atsiminkite tai ir gėdykitės;
imkite, nusikaltėliai, tai į širdį.
⁹ Atsiminkite praeitus laikus, kad aš Dievas
ir nėra kito Dievo, ir nėra panašaus į mane.
¹⁰ Aš skelbiu nuo pat pradžios paskutinius dalykus
ir nuo pradžios, kas dar neįvykę,

ir aš sakau: Mano nutarimas pasiliks
ir visa mano valia įvyks.

- ¹¹ Aš šaukiu iš rytų plėšrų paukštį.
ir iš tolimos žemės — mano valios žmogų.
Aš kalbėjau ir aš atvesiu,
sutvėriau ir tai padarysiu.
- ¹² Klausykitės manęs jūs, kietos širdies žmonės,
kurie toli esate nuo teisybės.
- ¹³ Aš priartinau sau teisybę,
ji neatsitolins ir mano išgelbėjimas negaiš.
Sione aš duosiu išgelbėjimą
ir Israėlyje — mano garbę.

47. ¹ Nuženk, atsisėsk dulkėse,
mergaite, Babelės dukte,
sėskis žemėje;
nėra sosto Kaldiečių dukteriai,
nes daugiau tu nebebūsi vadinama
lepūnėle ir gražuolėle.
- ² Imk girnas ir malk miltus;
atidenk savo gėdą,
atidenk petį, parodyk blauzdas,
brisk per upes.
- ³ Tavo apgėdinimas bus atidengtas
ir bus matoma tavo apjuoka.
Aš keršysiu, ir niekas man nepasipriešins.
- ⁴ Mūsų Atpirkėjas, jo vardas
kareivijų Viešpats, Israėlio Šventasis.
- ⁵ Sėdėk tylėdama ir įeik į tamsybę,
Kaldiečių dukte,
nes tu nebebūsi daugiau vadinama karalysčių valdove.
- ⁶ Aš rūstinaus savo tauta,
sutepiau savo tėvonystę
ir daviau juos į tavo ranką;
tu neparodei jiems gailestingumo;
ant senio tu krovei per daug sunkų savo jungą.
- ⁷ Tu sakei: Aš būsiu valdovė per amžius.
Tu to neėmei sau į širdį
ir neatsiminei savo galo.

- ⁸ O dabar išgirsk tai, tu lepūnėle
ir gyvenanti saugiai,
kuri sakai savo širdyje:
Aš esu ir, be manęs, nėra nieko kito.
Aš nesėdėsiu našlė
ir nepažinsiu nevaisingumo.
- ⁹ Ūmai, viena diena,
ateis tau tuodu dalyku,
nevaisingumas ir našlystė.
Visa tai ateina tau dėl tavo žavėjimų daugybės
ir dėl smarkaus tavo burtininkų kietumo.
- ¹⁰ Tu turėjai pasitikėjimo savo piktumu
ir sakei: Nėra kas matytų mane.
Tavo išmintis ir tavo žinojimas apvylė tave;
tu tarei savo širdyje:
Aš esu ir, be manęs, nėra kitos.
- ¹¹ Tau ateis negerumas, ir tu nežinosi, iš kur jis kyla;
tave puls nelaimė, kurios tu negalėsi atgailėti,
ir ūmai ateis tau vargas, kurio tu nenujauti.
- ¹² Stovėk su savo užkeikėjais ir su daugybe savo žavėjimų,
kuriais tu užsiimdavai nuo pat savo jaunystės,
gal ką nors tau padės arba rasi galėsi sustiprėti.
- ¹³ Tu pailsai dėl savo patarėjų daugybės.
Tegul atsistoja ir gelbsti tave dangaus tyrinėtojai,
kurie žiūrėdavo į žvaigždes ir suskaitydavo mėnesius,
kad iš jų paskelbtų tau būsimus dalykus.
- ¹⁴ Štai jie pasidarė kaip rugiena:
ugnis juos sudegina;
jie neišgelbės savo gyvybės iš liepsnos valdžios;
tai ne žarijos, prie kurių susišildoma,
ir ne židinyš, prie kurio atsisėdama.
- ¹⁵ Taip tai dedasi su visais dalykais, kuriais tu užsiimdavai.
Tie, su kuriais prekiavai nuo pat savo jaunystės,
išsiskirstė, kiekvienas savo keliu;
nėra kas tave gelbėtų.

48. ¹ Išgirkite tai, Jokubo namai, kurie vadinami Israėlio vardu
ir išėjote iš Judo vandenų, kurie prisiekiate Viešpaties
vardu

- ir atsimenate Israėlio Dievą, bet be tiesos ir be teisybės.
- ² Nes jie ima savo vardą iš šventojo miesto
ir jie remiasi Israėlio Dievu;
jo vardas kareivijų Viešpats.
- ³ Senesnius dalykus aš buvau jums seniai paskelbęs;
jie išėjo iš mano burnos, ir aš daviau išgirsti juos;
aš ūmai veikiau, ir jie įvyko.
- ⁴ Aš žinojau, kad tu kietas,
kad tavo sprandas — geležinė kartis
ir tavo kakta skaistvarinė.
- ⁵ Aš paskelbiau tau iš anksto;
kolei dar nebuvo įvykę, aš tau pasakiau,
kad kartais nesakytumei: Mano stabai tai padarė;
mano drožtos ir lietos statulos tai paliepė.
- ⁶ Išvysk visa, ką tu girdėjai.
O jūs ar paskelbėte tai?
Aš duodu dabar tau išgirsti naujų dalykų,
ir tai yra paslėpti dalykai, kurių tu nežinai.
- ⁷ Tai sutverta dabar ir ne iš anksto;
anksčiau kaip šiandien tu nieko apie tai negirdėjai,
kad kartais nesakytumei: Štai aš tai žinojau.
- ⁸ Tu to negirdėjai ir nežinojai,
ir seniau tai nebuvo pasiekę tavo ausų,
nes aš žinojau, kad tu kalste nusikalsi,
ir aš vadinau tave peržengėju nuo pat motinos įsčios.
- ⁹ Dėl savo vardo aš atitolinsiu savo narsą
ir savo šlovei aš pažabosiu tave,
kad tu nežūtumei.
- ¹⁰ Štai aš apvaliau tave ugnimi, bet ne kaip sidabrą,
išskyrčiau tave neturto krosnyje.
- ¹¹ Dėl savęs, dėl savęs aš tai padarysiu,
kad man nebūtų piktžodžiaujama,
ir savo garbės aš neduosiu kitam.
- ¹² Klausyk manęs, Jokube
ir Israėli, kurį aš išsirinkau;
tai aš, aš pirmasis ir paskutinis.
- ¹³ Taip pat mano ranka sukūrė žemę
ir mano dešinė išmatavo dangų;
aš šaukiu juos, ir jie stovi čia drauge.

- ¹⁴ Susirinkite jūs visi ir klausykitės:
Kas iš jūsų yra tai paskelbęs?
Viešpats myli jį, jis įvykdys savo valią Babelėje
ir parodys savo peties jėgą Kaldiečiuose.
- ¹⁵ Aš, aš kalbėjau ir pašaukiau jį;
aš atvedžiau jį, ir jo kelias išlygintas.
- ¹⁶ Prisiartinkite į mane ir tai išgirskite:
nuo pat pradžios aš nekalbėjau slapčia;
nuo to laiko, dar anksčiau, nekaip buvo įvykę, aš ten
buvau.
Ir dabar mane siuntė Dievas ir jo Dvasia.
- ¹⁷ Štai ką sako Viešpats, tavo atpirkėjas, Izraelio Šventasis:
Aš Viešpats, tavo Dievas, kurs moko tave naudingų dalykų,
kurs veda tave keliu, kuriuo tu eini.
- ¹⁸ Kadgi tu būtumei žiūrėjęs mano įsakymų!
tavo ramybė būtų buvusi kaip upė
ir tavo teisybė — kaip jūros bangos;
- ¹⁹ tavo palikuonys būtų buvę kaip smiltys
ir tavo iščios vaisius — kaip jų žvirgždai;
tavo vardas nebūtų žuvęs ir nebūtų išdildytas iš po mano
akių.
- ²⁰ Išeikite iš Babelės, bėkite nuo Kaldiečių,
džiaugsmo balsu skelbkite, duokite tai išgirsti
ir nuneškite tai iki žemės pakraščių.
Sakykite: Viešpats atvadavo savo tarną Jokubą.
- ²¹ Jie netroško tyrumoje, kai juos išvedė;
jis išvedė jiems vandens iš uolos,
perskėlė uolą, ir vanduo tekėjo.
- ²² Bet nėra ramybės bedieviams, sako Viešpats.
49. ¹ Klausykitės, salos, ir stebėkite jūs, toli esančios tautos!
Viešpats pašaukė mane nuo pat motinos iščios;
kai aš dar tebebuvau mano motinos viduriuose,
jis atsiminė mano vardą.
- ² Jis padarė mano burną lyg aštrų kalaviją
ir dengė mane savo rankos šešėliu;
jis padarė iš manęs lyg rinktinę vilyčią
ir paslėpė mane savo saidoke.

- ³ Ir jis man tarė: Tu, Israėli, mano tarnas,
nes aš girsiuos tavimi.
- ⁴ Aš tariau: Vargau veltui;
be priežasties ir be naudos išėikvojau savo jėgą;
todėl mano teisė pas Viešpatį
ir mano darbas pas mano Dievą.
- ⁵ Dabar sako Viešpats,
kurs daro iš manęs nuo pat motinos įščios sau tarną,
kad atvesčiau atgal pas jį Jokubą.
Israėlis nebus surinktas,
ir aš esu pagarbintas Viešpaties akyse,
o mano Dievas pasidarė mano stiprybė.
- ⁶ Jis tarė: Maža, kad būtumei man tarnas
tik Jokubo giminei pažadinti
ir Israėlio liekanoms atgal sugrąžinti.
Štai aš paskyriau tave pagonių šviesa,
kad tu būtumei mano išgelbėjimas iki žemės pakraščių.
- ⁷ Štai ką sako Viešpats, Israėlio atpirkėjas,
jo Šventasis paniekintinai sielai,
pasibjaurėtinai giminei, valdovų vergei:
Karaliai matys ir kunigaikščiai kelsis
ir garbins dėl Viešpaties, nes jis ištikimas,
ir dėl Israėlio Šventojo, kurs tave išsirinko.
- ⁸ Štai ką sako Viešpats:
Malonės metu aš išklausiau tave
ir išgelbėjimo dieną aš tau padėjau;
aš išlaikiau tave ir paskyriau tave tautos sandora,
kad pažadintumei šalį
ir paveldėtumei sunaikintąsias tėvonystes.
- ⁹ kad sakytumei tiems, kurie yra pančiuose: Išeikite,
ir tiems, kurie tamsybėse: Eikite aikštėn.
Jie ganysis keliuose ir visose lygumose bus jų ganyklos.
- ¹⁰ Jie nealks ir netroks;
jų neištiks karštis ir saulė,
nes tas, kurs jų pasigaili, juos veda
ir girdo juos prie vandens šaltinių.
- ¹¹ Aš paversiu visus kalnus keliais
ir mano takai bus paaukštinti.
- ¹² Štai šitie ateina iš tolo,

- štai tie — iš šiaurės ir nuo jūros,
o tie — iš pietų šalies.
- ¹³ Garbinkite, dangūs; džiaukis, žeme,
kalnai, linksmi skelbkite gyrių,
nes Viešpats paguos savo tautą
ir pasigailės savo beturčių.
- ¹⁴ Bet Sionas tarė: Viešpats paliko mane
ir Viešpats užmiršo mane.
- ¹⁵ Argi gali moteriškė užmiršti savo kūdikį,
kad nepasigailėtų savo iščios sūnaus?
Bet jei ji užmirštų, aš tačiau neužmiršiu tavęs.
- ¹⁶ Štai aš įrašiau tavo savo rankose;
tavo sienos visuomet ties mano akimis.
- ¹⁷ Ateina tavo statytojai;
tavo ardytojai ir griovėjai išeina nuo tavęs.
- ¹⁸ Pakelk aplinkui savo akis ir žiūrėk:
Visi šitie renkasi, tau ateina.
Kaip aš gyvas, sako Viešpats,
šitais visais tu apsivilksi kaip papuošalu
ir jais susijusi lyg sužadėtinė.
- ¹⁹ Nes tavo tyrai, tavo tyrlaukiai ir tavo sunaikintoji šalis
bus dabar ankšta dėl gyventojų daugybės,
o tie, kurie rijo tavo, bus toli nuvaryti.
- ²⁰ Dar tavo nevaisingumo sūnūs sakys tavo ausyse:
Vieta man ankšta, padaryk man vietos gyventi.
- ²¹ Tu sakysi savo širdyje: Kas man šituos pagimdė?
Juk aš buvau nevaisinga ir negimdanti, tremtinė ir belaisvė.
Ir kas juos užaugino? Juk aš buvau palikta ir viena.
Ir kur šitie buvo?
- ²² Štai ką sako Viešpats Dievas:
Štai aš pakelsiu savo ranką tautų kryptimi
ir iškelsiu savo vėliavą giminių pusėn.
Jie atneš tavo sūnus ant rankų
ir neš tavo dukteris ant pečių.
- ²³ Karaliai bus tavo maitintojai ir karalienės — tavo auklės;
nulenkdami veidą iki žemei, jie garbins tavo
ir laižys tavo kojų dulkes.
Ir tu žinosi, kad aš Viešpats,
dėl kurio nebus sugėdinti tie, kurie jo laukia.

- ²⁴ Argi iš galingojo bus atimta grobis
arba ar galės būti išgelbėta, kas pagrobta smarkininko?
- ²⁵ Bet štai ką Viešpats sako:
Iš tikrųjų ir belaisviai bus atimti iš stipriojo
ir bus išgelbėta, kas pagrobta smarkininko.
Tuos gi, kurie tave teisė, teisiu aš
ir tavo sūnus aš išgelbėsiu.
- ²⁶ Aš penėsiu tavo neprietelius jų pačių kūnais;
jie bus nugirdyti savo krauju lyg šviežiu vynu,
ir kiekvienas kūnas žinos, kad aš Viešpats, kurs gelbsčiu
tave,
ir tavo atpirkėjas, Jokubo Šventasis.

50. ¹ Štai ką Viešpats sako:
Koks tai yra jūsų motinos atsiskyrimo raštas,
kuriuo aš ją paleidau?
Arba kas yra mano skolintojas,
kuriam aš pardaviau jus?
Štai jūs parduoti dėl savo neteisybių
ir dėl jūsų kalčių aš atstūmiau jūsų motiną.
- ² Nes aš atėjau, ir nebuvo žmogaus,
šaukia, ir nebuvo kam klausyti.
Argi mano ranka sutrumpėjo ir sumažėjo,
kad aš negalėčiau atvaduoti?
Arba ar nebėra manyje jėgos išlaisvinti?
Štai savo sudraudimu aš išdžiovinu jūrą,
paverčiu upes į sausumą;
žuvys pūna nebeturėdamos vandens
ir gaišta iš troškulio.
- ³ Aš apvelku dangų tamsybe
ir darau iš maišo jam apvalkalą.
- ⁴ Viešpats davė man miklą liežuvį,
kad mokėčiau žodžiu palaikyti tą, kurs pavargęs.
Rytmetį jis žadina, rytą žadina jis man ausį,
kad aš klausyčiaus jo kaip mokytojo.
- ⁵ Viešpats Dievas atkimšo man ausį,
o aš neprieštaravau, nesitraukiau atgal.
- ⁶ Aš daviau savo kūną mušantiems
ir mano skruostus — raunantiems;

- aš nenugrėžiau savo veido nuo tų,
kurie koliojo ir spjaudė į mane.
- ⁷ Viešpats Dievas — mano padėjėjas,
todėl aš nebuvaug sugėdintas;
todėl aš padariau savo veidą kaip kiekiausia uolą
ir aš žinau, kad nebūsiu sugėdintas.
- ⁸ Arti tas, kurs mane teisinga; kas man prieštarauš?
Stokime kartu; kas man priešininkas?
teprisiartina prie manęs.
- ⁹ Štai Viešpats Dievas — mano padėjėjas;
kas yra tas, kurs pasmerkty mane?
Štai visi bus sutrinti kaip drabužis;
kandys suės juos.
- ¹⁰ Kas iš jūsų bijo Viešpaties
ir klausosi jo tarno balso?
Kas vaikščioja tamsybėje
ir kuriam nėra šviesos,
tas tegul pasitiki Viešpaties vardu
ir remiasi savo Dievu.
- ¹¹ Štai jūs visi, kurie kuriate ugnį
ir esate apsisupę liepsna,
vaikščiokite savo ugnies šviesoje ir liepsnose,
kurias padegėte.
Tai padaryta jums mano rankos,
jūs miegosite skausmuose.

51. ¹ Klausykitės manęs jūs, kurie einate paskui tai, kas teisinga,
ir kurie ieškote Viešpaties;
pažvelkite į uolą, iš kurios esate iškirsti,
ir į gilią duobę, iš kurios esate iškasti.
- ² Pažvelkite į savo tėvą Abraomą
ir į Sarą, kuri jus pagimdė;
nes aš pašaukiau jį vieną,
palaiminau ir padauginau jį.
- ³ Todėl Viešpats paguos Sioną
ir paguos visus jo griuvėsius;
jis pavers jo tyrus gėriais
ir jo tyrlaukį — Viešpaties sodu.

- Džiaugsmo ir linksmybės rasis jame,
dėkojimo ir gyriaus balso.
- ⁴ Pažvelkite į mane, mano tauta;
ir mano gimine, klausykite manęs,
nes iš manęs išeis įstatymas
ir mano teisė ilsėsis tautosė kaip šviesa.
- ⁵ Arti mano teisusis, išėjo mano gelbėtojas,
ir mano ranka teis tautas;
salos lauks manęs ir ilgėsis mano rankos.
- ⁶ Pakelkite savo akis į dangų
ir pažvelkite apačion į žemę;
nes dangus sutirps kaip dūmai
ir žemė susidėvės kaip drabužis;
jos gyventojai žus kaip šitie;
mano gi išgelbėjimas bus per amžius
ir mano teisybės nepritrūks.
- ⁷ Klausykitės manęs jūs, kurie žinote, kas teisinga,
mano tauta, kurios širdyje yra mano įstatymas:
nebijokite žmonių apjuokos
ir neišsigąskite jų piktžodžiavimų.
- ⁸ Nes kaip drabužį, taip ir juos suės kirminas,
ir kaip vilną, taip ir juos sugrauš kandis;
mano gi išgelbėjimas bus per amžius
ir mano teisybė — kartų kartose.
- ⁹ Kelkis, kelkis, Viešpaties ranka, apsilvk stiprybe;
kelkis kaip senose dienose, amžių kartose.
Argi ne tu užgavai puikųjį, sužėdei slibiną?
- ¹⁰ Argi ne tu išdžiovinai jūrą, smarkios gelmės vandenį?
tu, kurs iš jūros dugno padarei taką, kad pereitų
išlaisvintieji?
- ¹¹ Taigi dabar grįš Viešpaties atvaduotieji
ir ateis su gyriaus giesme į Sioną,
ir amžina linksmybė bus ant jų galvų;
jie laikosi džiaugsmo ir linksmybės;
skausmas ir vaitojimas bėgs šalin.
- ¹² Aš, aš pats paguosiu.
Kas tu, kad bijotumei maraus žmogaus
ir žmogaus sūnaus, kurs taip sudžius kaip šienas?
- ¹³ Ir tu užmiršai Viešpatį, savo Sutvėrėją,

- kurs ištiesė dangų ir įkūrė žemę,
tu nuolat drebėjai per visą dieną prieš narsą to,
kurs vargino tave ir rengėsi pražudyti!
Kurgi dabar vargintojo narsas?
- ¹⁴ Greitai ateis, kurs eina atidaryti;
jis neužmuš iki sunaikinimui ir nepritrūks jo duonos.
- ¹⁵ Aš gi esu Viešpats, tavo Dievas,
kurs išgąsdinu jūrą taip, kad jos bangos pakyla;
mano vardas kareivijų Viešpats.
- ¹⁶ Aš įdėjau savo žodžius į tavo burną
ir uždengiau tave savo rankos šešėliu,
kad tu sodintumei dangų ir kurtumei žemę,
ir sakytumei Sionui: Tu — mano tauta.
- ¹⁷ Kelkis, kelkis, atsikelk, Jerusale,
kuri gėrei iš Viešpaties rankos jo rūstybės taurę;
tu gėrei svaiginančią taurę iki dugnui
ir ištuštinau ją iki mielių.
- ¹⁸ Visų jos sūnų tarpe, kuriuos ji pagimdė,
nėra kas ją palaikytų,
ir visų jos sūnų tarpe, kuriuos užaugino,
nėra kas paimtų ją už rankos.
- ¹⁹ Du dalyku sutiko tave; kas gi liūdės tavęs?
Šunaikinimas ir sugriovimas, badas ir kalavijas;
kas paguos tave?
- ²⁰ Tavo vaikai buvo išmesti,
miegojo visų kelių kampuose kaip kilpa sugauta gazelė,
kietai ištikti Viešpaties užsidegimo, tavo Dievo sudraudimo.
- ²¹ Todėl tai išgirsk tu, vargužė ir girtoji ne nuo vyno.
- ²² Štai ką sako tavo valdovas Viešpats
ir tavo Dievas, kurs kovos už savo tautą:
Štai aš imu iš tavo rankos svaiginančią taurę,
gilią mano užsidegimo taurę;
tu jos daugiau nebegersi.
- ²³ Aš ją duosiu į ranką tų, kurie tave pažemino
ir kurie sakė tavo sielai: Susilenk, kad mes pereitumėme;
ir tu padarei iš savo kūno lyg žemę ir tarsi kelią
pereinantiesiems.

52. ¹ Kelkis, kelkis, apsilvk savo stiprybe, Sione,
apsilvk savo garbės drabužiais, Jerusale, Šventojo mieste!
nes daugiau nebeis per tave neapipjaustytasis ir suteptasis.
- ² Nusikratyk dulkes, kelkis, sėskis, Jerusale;
atsirišk savo kaklo pančius, belaisve Siono dukte.
- ³ Nes štai Viešpats sako: Jūs buvote parduoti dykai
ir būsite atvaduoti be pinigų.
- ⁴ Nes štai ką sako Viešpats Dievas:
Mano tauta pradžioje nuėjo į Egiptą tenai gyventi,
ir Asuras be jokios priežasties ją skriaudė.
- ⁵ Ir dabar ką aš turiu čia daryti, sako Viešpats,
kad mano tauta atimta veltui?
Jos pavergėjai elgiasi neteisingai, sako Viešpats,
ir nuolat visą dieną piktžodžiaujama mano vardui.
- ⁶ Todėl mano tauta žinos tą dieną mano vardą,
kad štai aš pats, kurs kalbėjau, esu čia.
- ⁷ Kaipgi gražios kalnuose kojos to, kurs skelbia
ir pasakoja apie ramybę to, kurs skelbia gerumą,
pasakoja apie išgelbėjimą, sako Sionui: Tavo Dievas
karaliaus!
- ⁸ Tavo žvalgų balsas: jie kelia savo balsą,
jie drauge giria, nes akimi į akį jie mato,
kad Viešpats gražina Sioną.
- ⁹ Džiaukitės ir girkite drauge, Jerusale, griuvėsiai,
nes Viešpats paguodė savo tautą, atvadavo Jerusale.
- ¹⁰ Viešpats priėmė savo šventą petį visų tautų akyse,
ir visi žemės pakraščiai matys mūsų Dievo išgelbėjimą.
- ¹¹ Traukitės, traukitės, eikite iš čia;
nesilieskite to, kas sutepta; išeikite iš jo tarpo;
apsivalykite jūs, kurie nešate Viešpaties rykus.
- ¹² Nes jūs išeisite ne sumišime ir neskubėsite bėgdami;
nes jūsų priešakyje eis Viešpats
ir Israėlio Dievas surinks jus.
- ¹³ Štai mano tarnas bus išmintingas,
bus išaukštintas ir pakeltas ir bus labai kilnus.
- ¹⁴ Kaip daugelis baisėjosi tavimi,
taip nebežmoniška buvo padaryta jo išvaizda
ir jo pavidalas žmonių vaikų tarpe.
- ¹⁵ Jis apšlakstys daug giminių,

ties juo karaliai sučiaups savo burną,
nes kuriems nebuvo pasakota apie jį, matys,
ir kurie negirdėjo, žiūrės.

53. ¹ Kas tikėjo tam, ką mes girdėjome?
ir kam buvo apreikšta Viešpaties petys?
- ² Jis kyla aukštyn kaip atžala jo akivaizdoje
ir kaip šaknis iš ištroškusios žemės;
nėra jam išvaizdos ir gražumo;
mes žiūrėjome į jį, ir nebuvo ko žiūrėti,
kad jis patiktų mums.
- ³ Buvo paniekintas ir paskutinis iš žmonių,
skausmo vyras ir kurs buvo pažinęs negalią;
jo veidas buvo lyg paslėptas ir paniekintas,
todėl mes nė nekreipėme į jį dėmesio.
- ⁴ Tikrai jis ėmė sau mūsų skausmus
ir jis nešė mūsų sopulius,
o mes laikėme jį tarsi raupsuotu,
Dievo užgautu ir pažemintu.
- ⁵ Jis buvo sužeistas dėl mūsų neteisybių,
sumuštas dėl mūsų kalčių;
plakimas dėl mūsų ramybės krito ant jojo,
ir jo randais mes esame pagydyti.
- ⁶ Mes visi klydome kaip avys,
kiekvienas pasuko į savo kelią,
o Viešpats uždėjo jam visų mūsų neteisybę.
- ⁷ Jis buvo paaukotas, nes pats norėjo,
ir neatvėrė savo burnos;
ir kaip avis, vedama pjauti,
ir kaip avinėlis nutyla prieš tą, kurs jį kerpa,
taip ir jis neatvėrė savo burnos.
- ⁸ Jis atimtas iš suspaudimo ir iš teismo;
kas supras jo giminę?
nes jis buvo išplėstas iš gyvųjų šalies.
Aš užgavau jį dėl mano tautos kaltės.
- ⁹ Buvo skirta su bedieviais jo kapas,
bet buvo su turtingu po jo mirties;
nes jis nebuvo padaręs neteisybės
ir nebuvo vyliaus jo burnoje.

- ¹⁰ Viešpats norėjo sulaužyti jį kentėjimu;
jei jis atidavė savo gyvybę už nuodėmę,
jis matys ilgai pasiliekančią palikuoniją,
ir Viešpaties valia bus jo ranka įvykdyta.
- ¹¹ Užtatai, kad jo siela kentėjo vargą,
jis matys ir bus pasotintas.
Savo žinojimu pats mano teisusis tarnas nuteisins daugelį
ir jis neš jų neteisybes.
- ¹² Todėl aš atskiriu jam labai daugelį,
ir jis dalins galingųjų išplėšas,
dėl to, kad jis atidavė mirčiai savo gyvybę
ir paskaitytas su nusikaltėliais,
kad jis nešė daugelio nuodėmes
ir meldė už nusidėjėlius.

54. ¹ Giedok giesmę, tu nevaisingoji, kuri negimdei;
giedok gyriaus giesmę ir linksmai šūkauk, kuri negimdei,
nes paliktoji turi daug sūnų,
daugiau kaip ta, kuri turi vyrą, sako Viešpats.
- ² Išplėsk savo padangtės vietą
ir ištempk savo padangčių kailius, nesigailėk;
pailgink savo virves ir sustiprink savo baslius.
- ³ Nes tu išsiplėsi dešinėn ir kairėn
ir tavo palikuonys paveldės tautas,
ir gyvens pamestuose miestuose.
- ⁴ Nebijok, nes tu nebūsi sugėdinta ir nerausi;
nebebus tau gėdos;
tu užmirši savo jaunystės sugėdinimą
ir daugiau nebeatsiminsi savo našlystės apjuokos.
- ⁵ Nes tave valdys tas, kurs padarė tave;
jo vardas kareivijų Viešpats
ir tavo atvaduotojas — Izraelio Šventasis:
jis bus vadinamas visos žemės Dievu.
- ⁶ Nes Viešpats pašaukė tave kaip pamestą
ir liūdinčios dvasios moteriškę
ir kaip moterį, atmestą nuo pat jos jaunystės,
sako tavo Dievas.
- ⁷ Valandėlei, trumpam laikui, aš palikau tave
ir dideliu pasigailėjimu aš surinksiu tave.

- ⁸ Užsidegimo valandą aš truputį paslėpiau nuo tavęs savo veidą
ir pasigailėjau tavęs amžinu pasigailėjimu,
sako tavo atvaduotojas Viešpats.
- ⁹ Aš darau tau kaip Noės dienose,
kuriam aš prisiekiau nebeužvesti daugiau Noės vandenų
ant žemės;
taip aš prisiekiau nebesirūstinti tau ir nebeplakti tavęs.
- ¹⁰ Nes kalnai bus pajudinti ir kauburiai drebės,
mano gi gailestingumas neatstos nuo tavęs
ir mano ramybės sandora nebus pajudinta,
sako pasigailįs tavęs Viešpats.
- ¹¹ Tu vargužele, audros daužyta, be jokios paguodos,
štai aš klosiu eilėmis tavo akmenis
ir padarysiu tau pamatus iš safyrų;
- ¹² padarysiu iš jaspio tavo pylimus,
tavo vartus — iš išraižytų akmenų
ir visas tavo ribas — iš brangakmenių.
- ¹³ Visi tavo sūnūs bus Viešpaties pamokyti
ir gausinga ramybė bus tavo vaikams.
- ¹⁴ Tu būsi paremta teisybe.
Traukis toli nuo skriaudos, nes tu nebijosi,
ir nuo baisumo, nes jis neprisiartins prie tavęs.
- ¹⁵ Štai ateina gyventojas, kurs nebuvo su manim;
kurs buvo tau kitados svetimas,
susidės su tavim.
- ¹⁶ Štai aš sutvėriau kalvį,
pučiantį į degančias anglis ir dirbantį įrankį savo darbui,
ir aš sutvėriau užmušėją, kurs naikintų.
- ¹⁷ Kiekvienas ginklas, nusikaltas prieš tave, neturės pasisekimo,
ir kiekvieną iiežuvį, kurs priešinasi tau teisme, tu teisi.
Tokia yra Viešpaties tarnų tėvonystė
ir jų teisybė pas mane, sako Viešpats.
55. ¹ Visi, kurie trokštate, ateikite pas vandenį,
ir kurie neturite pinigų, skubėkite,
pirkitės ir valgykite;
ateikite, pirkite be pinigų ir be jokio atsilyginimo vyno ir
pieno.

- ² Kam jūs sveriate savo sidabrą už neduoną
ir savo darbą už nepasisotinimą?
Klausyte klausykitės manęs ir valgykite, kas gera,
ir jūsų siela gėrėsis skanumynais.
- ³ Palenkite savo ausį ir ateikite pas mane;
klausykitės, ir jūsų siela bus gyva,
o aš padarysiu su jumis amžiną sandorą
ir ištikimus Dovo do pasigailėjimus.
- ⁴ Štai aš daviau jį liudytoją tautoms,
vadą ir mokytoją giminėms.
- ⁵ Štai tu šauksi tautą, kurios nežinojai,
ir giminės, kurios tavęs nepažino,
bėgs pas tave dėl Viešpaties, tavo Dievo
ir Izraelio Šventojo, nes jis padarė tave garbingą.
- ⁶ Ieškokite Viešpaties, kolei jį galima rasti,
šaukitės į jį, kolei jis arti.
- ⁷ Tegul bedievis pameta savo kelią
ir neteisusis — savo mintis,
tegrįžta į Viešpatį, o jis jo pasigailės,
ir į mūsų Dievą, nes jis labai pasiryžęs dovanoti.
- ⁸ Nes mano mintys — ne jūsų mintys
ir mano keliai — ne jūsų keliai, sako Viešpats.
- ⁹ Nes kaip dangus aukštai nuo žemės,
taip aukštesni mano keliai už jūsų kelius
ir mano mintys — už jūsų mintis.
- ¹⁰ Ir kaip lietus ir sniegas nusileidžia iš dangaus
ir ten daugiau nebegrižta,
bet girdo žemę, vilgo ją ir daro ją derlingą,
duoda sėklos sėjančiam ir duonos valgančiam,
- ¹¹ taip bus mano žodis, kurs išeina iš mano burnos;
jis negrįš į mane tuščias,
bet padarys, ko tik aš norėjau,
ir bus sėkmingas tuose dalykuose,
kuriems aš jį siunčiau.
- ¹² Nes jūs išeisite linksmybėje ir būsite lydimi ramybėje;
kalnai ir kauburiai giedos jūsų akivaizdoje gyrių
ir visi šalies medžiai plos rankomis.
- ¹³ Vietoje krūmo išaugs eglė ir vietoje dilgės augs mirta.

Ir Viešpats bus minimas amžinam ženklui,
kurs nebus atimtas.

56. ¹ Štai ką Viešpats sako:

Laikykite teisėtumą ir vykdykite teisybę,
nes mano išgelbėjimas čia pat, kad ateitų,
ir mano teisybė, kad būtų parodyta.

² Palaimintas žmogus, kurs tai daro,
ir žmogaus sūnus, kurs to laikosi,
kurs sergsti šabata, kad jo nesuteptų,
sergsti savo rankas, kad nedarytų jokio pikto.

³ Tegul ateivio sūnus, kurs laikosi Viešpaties, nesako:
Viešpats skirte atskirs mane nuo savo tautos;
ir tegul nesako eunuchas: Štai aš sausas medis.

⁴ Nes štai ką Viešpats sako eunuchams:
Kas sergi mano šabatus, yra pasirinkęs, kas man patinka,
ir laikosi mano sandoros,

⁵ tiems aš duosiu savo namuose ir savo sienose
vietos ir vardą, geresnį kaip sūnų ir dukterų;
aš duosiu jiems amžiną vardą, kurs nežus.

⁶ Ir ateivių sūnūs, kurie laikosi Viešpaties,
kad jį garbintų ir mylėtų jo vardą,
kad būtų jam tarnai,
kiekvieną, sergstintį šabata, kad jo nesuteptų,
ir laikantį mano sandorą,

⁷ tuos aš atvesiu į savo šventąjį kalną
ir linksminsiu juos savo maldos namuose;
jų deginamosios ir pjaunamosios aukos man patiks ant
mano altoriaus,
nes mano namai bus vadinami maldos namais visoms
tautomis.

⁸ Viešpats Dievas, kurs surenka Izraelio išskirstytuosius,
sako: Aš dar rinksiu jį prie jo surinktųjų.

⁹ Visi lauko žvėrys, ateikite ryti, visi miško žvėrys.

¹⁰ Jo žvalgai visi akli, visi nežino,
nebyliai šunys, kurie negali loti,
kurie mato tuščių dalykų, miega ir mėgsta sapnus.

¹¹ Tie šunys didžiausi begėdžiai, kurie negali pasisotinti.
Patys piemenys neturi jokio išmanymo;

visi nukrypo į savo kelius, kiekvienas į savo godumą,
nuo didžiausio iki mažiausiam.

¹² Ateikite, imkime vyno ir prisigerkime iki girtumui,
ir bus kaip šiandien, taip ir rytoj, ir dar daugiau.

57. ¹ Teisusis žūna, ir nėra kas tai apsvarstytų savo širdyje;
ir gailėstingumo žmonės atimami, nes nėra kas išmanyti,
nes gelbstint iš piktumo teisusis atimamas.

² Teateinie ramybė; tegul ilsisi savo guolyje,
kas vaikščioja savo teisme.

³ Jūs gi, žavėtojos sūnūs, svetmoterio ir paleistuvės palikuonys,
eikite čia artyn.

⁴ Iš ko jūs tyčiojatės?

Prieš ką jūs išsižiojate ir iškišate liežuvį?

Argi jūs ne nusikaltimo vaikai, melagingi palikuonys?

⁵ Jūs, kurie gėritės dievais po kiekvienu lapuotu medžiu,
aukodami kūdikius upeliuose, po išsikišančiomis uolomis?

⁶ Upelio dalyse tavo dalis; tai tavo likimas;
jiems tu darei liejamąją auką, atnašavai auką.
Argi dėl tų dalykų aš neturiu užsidegti?

⁷ Aukštame ir kilniame kalne tu pasidarei savo guolį
ir tenai užėini atnašauti pjaunamųjų aukų.

⁸ Už durų ir už staktos tu statei savo atsiminimą,
nes prie manęs tu nusidengei save ir priėmei svetmoterį;
tu paplatinai savo guolį ir padarei su jais sandorą;
tu atvira ranka mėgai jų patalą.

⁹ Tu karaliui pagražinai save tepalu
ir padauginai savo kvepalus;
tu siuntei toli savo pasiuntinius
ir nusižeminai iki pragarui.

¹⁰ Tu nuvarginai save savo kelių daugybe;
bet tu nesakei: Liausiuos.

Tu radai kuo atgaivinti savo ranką, todėl tu neprašei.

¹¹ Ko tu susirūpinus bijojai, kad melavai,
ir neatsiminei manęs, ir to neėmei į savo širdį?
Kadangi aš tylėjau ir buvau lyg nematęs,
tu užmiršai mane.

¹² Aš paskelbsiu tavo teisybę,
ir tavo darbai nebus tau naudingi.

- ¹³ Kai tu šauksi, tegul išlaisvina tave tavo surinktieji.
Juos visus nuneš vėjas, atims vėjo dvelkimas.
O kas pasitiki manimi, tas gaus tėvonystėn žemę
ir paveldės mano šventąjį kalną.
- ¹⁴ Aš tariau: Darykite kelią, duokite taką,
sukite iš tako, atimkite kliūtis nuo mano tautos kelio.
- ¹⁵ Nes štai ką sako Aukščiausias ir kilnusis,
kurs gyvena amžinybėje, kurio vardas šventas,
kurs gyvena aukštybėje ir šventykloje,
ir su sutrinta ir nužeminta dvasia,
kad atgaivintų nužemintųjų dvasią
ir atgaivintų sutrintųjų širdį.
- ¹⁶ Nes ne per amžius aš bylinėsiuos
ir nesirūstinsiu iki galui,
nes gyvenimo dvasia išeina nuo mano veido
ir aš darau gyvenimo kvapą.
- ¹⁷ Aš susirūstinau dėl jo godumo neteisybės
ir užgavau jį. Aš paslėpiau nuo tavęs savo veidą
ir užsidegiau, ir jis nuėjo sau klajoti savo širdies keliu.
- ¹⁸ Aš mačiau jo kelius ir gydaui jį;
aš vedu jį atgal ir teikiu paguodą jam ir jo liūdintiems.
- ¹⁹ Aš sutveriu lūpų vaisių, ramybę, ramybę tam,
kas toli ir kas arti, sako Viešpats, ir gydaui jį.
- ²⁰ Bedieviai gi kaip kunkuliuojanti jūra,
kuri negali nurimti
ir kurios bangos išsilieja kaip sunaikinimas ir dumblas.
- ²¹ Nėra ramybės bedieviams, sako Viešpats Dievas.
58. ¹ Šauk, nesiliauk; pakelk kaip trimitas savo balsą
ir skelbk mano tautai jų kaltes
ir Jokubo namams — jų nuodėmes.
- ² Nes jie ieško manęs diena iš dienos
ir nori žinoti mano kelius,
lyg tauta, kuri darė teisybę
ir kuri nepametė savo Dievo teisėtumo.
Jie meldžia manęs teisybės nutarimų,
nori artintis į Dievą.
- ³ Kam mes pasninkavome, ir tu nepažvelgei,
žeminome savo sielas, ir tu nežinojai?

- Štai jūsu pasninko dieną randasi jūsų pačių valia,
ir jūs slegiate visus savo skolininkus.
- ⁴ Štai jūs pasninkaujate byloms ir vaidams
ir bedieviškai mušate kumštimi.
Nebepasninkaukite kaip iki šiai dienai,
kad jūsų šauksmas būtų išgirstas aukštybėje.
- ⁵ Argi tai toks pasninkas, kokį aš pasirinkau,
kad žmogus vargintų savo sielą per dieną,
nulenktų savo galvą kaip lanką
ir klotų po savim maišą ir pelenus?
Argi tu tai vadinsi pasninku
ir patinkančia Viešpačiui diena?
- ⁶ Argi pasninkas, kurį aš pasirinkau, ne toks:
Atrišk bedievytės mazgus,
atrišk prispaudimo raiščius,
paleisk laisvus tuos, kurie prislėgti,
ir nuplėšk kiekvieną naštą.
- ⁷ Laužk alkstančiam tavo duoną
ir įsivesk į savo namus pavargėlius ir klajūnus;
pamatęs pliką, apdenk jį
ir nepaniekink savo kūno.
- ⁸ Tuomet tavo šviesa ištrykš kaip aušra
ir tavo sveikata greičiau užtekės;
tavo teisybė eis tavo veido priešakyje,
ir Viešpaties garbė surinks tave.
- ⁹ Tuomet tu šauksies, ir Viešpats išklausys;
šūkausi, ir jis tars: Štai aš čia.
Jei atimsi iš savo tarno grandinę,
jei liausies tiesęs pirštą ir kalbėjęs, kas nenaudinga,
- ¹⁰ jei teiksi alkstančiam savo gailestingumą
ir pasotinsi prislėgtą sielą,
tavo šviesa užtekės tamsybėje
ir tavo tamsybė bus kaip vidudienis.
- ¹¹ Viešpats duos tau visados poilsio,
padarys tavo sielą pilną spindėjimų
ir išlaisvins tavo kaulus;
tu būsi kaip palaistytas sodas
ir kaip vandens šaltinis, kurio vanduo neišsenka.
- ¹² Bus atstatyta tavyje, kas nuo amžių buvo paversta tyrais;

tu dēsi pamatus kartai ir kartai,
būsi vadinamas tvorų statytoju,
takų taisytoju ramybei.

- ¹³ Jei tu nukreipsi savo koją nuo šabato,
kad nedarytumei mano šventą dieną, ko tu nori,
jei vadinsi šabatą pasigėrėjimu,
šventa ir garbinga Viešpaties diena,
jei laikysi ją pagarboje, neidamas savo keliais
ir nevykdydamas savo valios, kad kalbėtumei tuščią šneką,
¹⁴ tuomet tu gėrėsies Viešpačiu;
aš pakelsiu tave aukščiau už žemės aukštybes
ir valgydinsiu tave tavo tėvo Jokubo tėvonystė;
nes Viešpaties burna kalbėjo.

59. ¹ Štai Viešpaties ranka nesutrumpėjo, kad negalėtų gelbėti,
ir jo ausis neapkurto, kad neišgirstų.
² Bet jūsų neteisybės atskyrė jus nuo jūsų Dievo
ir jūsų nuodėmės paslėpė nuo jūsų jo veidą,
kad jūsų neišklausytų.
³ Nes jūsų rankos suteptos krauju
ir jūsų pirštai — neteisybė;
jūsų lūpos kalba melą
ir jūsų liežuvis sako neteisybę.
⁴ Nėra kas šauktųsi teisybės,
ir nėra kas teistų pagal tiesą;
bet jie pasitiki nieku ir kalba tuštybes;
jie pradeda vargą ir gimdo neteisybę.
⁵ Jie peri angių kiaušinius
ir audžia voratinklius.
Kas valgys jų kiaušinių, tas mirs,
ir iš to, kas perima, išeina baziliskas.
⁶ Jų audiniai netinka drabužiams,
ir jie neapsidengs tuo, ką audė;
jų darbai — nenaudingi darbai,
ir neteisybės darbas jų rankose.
⁷ Jų kojos bėga į pikta
ir skuba nekalto kraujo išlieti;
jų mintys — nenaudingos mintys;
sunaikinimas ir griuvėsiai jų keliuose.

- ⁸ Jie nežino ramybės kelio,
ir nėra teisėtumo jų žingsniuose;
jų takai kreivi; kas jais eina, nežino ramybės.
- ⁹ Todėl tai atitolinta nuo mūsų teisėtumas
ir teisybė mūsų nepasiekia;
mes laukėme šviesos — ir štai tamsybė,
blizgėjimo — ir vaikščiojame tamsybėje.
- ¹⁰ Mes čiupinėjame kaip akli sieną
ir čiupinėjame kaip be akių;
mes suklumpame vidudienį kaip tamsoje,
esame patamsyje kaip mirusieji.
- ¹¹ Mes kriokiame visi kaip lokiai
ir vaitojame kaip burkuojantys karveliai;
mes laukiame teismo — ir jo nėra,
išgelbėjimo — ir jis toli nuo mūsų.
- ¹² Nes mūsų neteisybės padaugėjo tavo akivaizdoje
ir mūsų nuodėmės liudija prieš mus;
nes mūsų kaltės yra su mumis
ir mes žinome savo neteisybes.
- ¹³ Mes nusidėdavome ir meluodavome Viešpaties akivaizdoje,
ir nusigręžėme, kad neitumėme paskui mūsų Dievą,
bet kad kalbėtumėme prispaudimą ir peržengimą;
mes pradėjome ir kalbėjome iš širdies melo žodžius.
- ¹⁴ Teisėtumas nusigręžė atgal
ir teisybė stovėjo toli,
nes sukniubo gatvėje teisybė
ir lygybė negalėjo įeiti.
- ¹⁵ Tiesa buvo užmiršime,
ir kas traukėsi nuo pikto, buvo apiplėšiamas.
Viešpats matė, ir tai nepatiko jo akyse,
kad nėra teisybės.
- ¹⁶ Jis matė nesant žmogaus
ir buvo nepatenkintas, kad nėra kam pasitikti;
jam padėjo jo petys
ir pati jo teisybė stiprino jį.
- ¹⁷ Jis apsilvilko teisybe lyg šarvu
ir išgelbėjimo šalmas yra ant jo galvos;
jis apsilvilko keršto drabužiais
ir apsidengė uolumu tarsi apsiaustu;

- ¹⁸ kaip keršyti, kaip atsilyginti užsidegimu savo neprieteliams
ir atiduoti, kas verta, savo priešininkams;
jis atsilygins saloms.
- ¹⁹ Tuomet tie iš vakarų bijos Viešpaties vardo
ir kurie iš saulėtekių — jo garbės, kai jis ateis
kaip smarki upė, kurią stumia Viešpaties dvasia.
- ²⁰ Jis ateis kaip Atvaduotojas Sionui
ir tiems, kurie gręžiasi nuo neteisybės Jokube, sako
Viešpats.
- ²¹ Tai yra mano sandora su jais, sako Viešpats:
Mano dvasia, kuri yra tavyje,
ir mano žodžiai, kuriuos aš įdėjau tau į burną,
neatstos nuo tavo burnos, nuo tavo palikuonių burnos
ir nuo tavo vaikų vaikų burnos,
sako Viešpats, nuo dabar ir per amžius.
60. ¹ Kelkis, nušvirk. Jerusale, nes tavo šviesa ateina
ir Viešpaties garbė tau užteka.
- ² Nes štai tamsybė dengia žemę ir tamsumas tautas:
tau gi teka Viešpats ir jo garbė pasirodo tavyje.
- ³ Tautos vaikščios tavo šviesoje
ir karaliai — tavo užtekėjusiame skaistume.
- ⁴ Pakelk aplinkui savo akis ir žiūrėk:
visi šitie renkasi, tau ateina;
tavo sūnūs ateina iš tolo
ir tavo dukterys keliai iš visų pusių.
- ⁵ Tuomet tu matysi ir turėsi apščiai;
tavo širdis stebėsis ir išsiplės,
kai jūros pilnybės gręsis į tave
ir tau ateis tautų stiprybė.
- ⁶ Kupranugarių potvynis apdengs tave,
Madiano ir Ephos kupročiai;
visi ateis iš Sabos, nešdami auksą ir smilkalus
ir skelbdami gyrių Viešpačiui.
- ⁷ Visos Kedaro bandos tau susirinks,
Nabajoto avinai tau tarnaus;
jie bus aukojami ant man patinkančio altoriaus,
ir aš padarysiu savo didenybės namus garbingus.

- ⁸ Kas tie, kurie skrenda kaip debesys
ir kaip karveliai į savo langus?
- ⁹ Nes manęs laukia salos ir jūros laivai pirmoje eilėje,
kad atgabėčiau tavo vaikus iš tolo,
jų sidabrą ir jų auksą draug su jais
Viešpaties, tavo Dievo, vardui ir Izraelio Šventajam,
nes jis padarė tave garbingą.
- ¹⁰ Svetimųjų sūnūs statys tavo sienas
ir jų karaliai tau tarnaus;
nes aš užgavau tave savo užsidegime
ir pasigailėjau tavęs savo susitaikyme su tavimi.
- ¹¹ Tavo durys bus visuomet atviros;
dieną ir naktį nebus užrakintos,
kad būtų atgabenta pas tave tautų stiprybė
ir būtų atvesti jų karaliai.
- ¹² Nes tauta ir karalystė, kuri tau netarnaus, žus,
ir tautos bus paverstos tyrais.
- ¹³ Libano garbė ateis pas tave,
egglė, skroblas ir pušis drauge
mano šventumo vietai papuošti,
ir aš padarysiu savo kojų vietą garbingą.
- ¹⁴ Pas tave ateis susilenkę sūnūs tų, kurie žemino tave,
ir garbins tavo kojų pėdsakus visi, kurie koneveikė tave;
jie vadins tave Viešpaties miestu, Izraelio Šventojo Sionu.
- ¹⁵ Kadangi tu buvai palikta ir nekenčiama
ir nebuvo kam per tave eiti,
aš padarysiu iš tavęs amžių puikybę,
džiaugsmą kartų kartoms.
- ¹⁶ Tu čiulpsi tautų pieną ir būsi žindoma karalių krūtimis;
ir tu žinosi, kad aš Viešpats, kurs gelbsčiu tave,
ir tavo atpirkėjas — Jokubo Galingasis.
- ¹⁷ Vieton skaistvario aš atgabensiu aukso,
geležies vieton atgabensiu sidabro,
medžių vieton — skaistvario ir akmenų vieton — geležies;
aš padarysiu tau lankytoją iš ramybės
ir tau viršininką — iš teisybės.
- ¹⁸ Nebebus girdėta tavo šalyje neteisybės,
naikinimo ir griovimo tavo ribose;
išgelbėjimas apsups tavo sienas

- ir gyrius — tavo vartus.
- ¹⁹ Nebebus tau daugiau saulės šviesti dieną
ir mėnulio blizgėjimas nebeapšvies tavęs;
bet Viešpats bus tau amžina šviesa
ir tavo Dievas — tavo garbė.
- ²⁰ Tavo saulė daugiau nebenusileis
ir tavo mėnulis neis mažyn,
nes Viešpats bus tau amžina šviesa
ir tavo gedulo dienos pasibaigs.
- ²¹ Tavo gi tauta bus visi teisieji;
jie amžinai paveldės šalį kaip mano sodinimo atžala,
mano rankos darbas garbei.
- ²² Iš mažiausiojo pasidarys tūkstantis
ir iš mažutėlio — galingiausia tauta.
Aš, Viešpats, ūmai tai darau savo metu.
61. ¹ Viešpaties dvasia ant manęs, nes Viešpats patepė mane.
Jis siuntė mane duoti žinios romiesiems,
gydyti tų, kurių širdis sutrinta,
ir skelbti belaisviams atleidimo ir kaliniams išlaisvinimo,
- ² skelbti maloningų Viešpaties metų
ir mūsų Dievo keršto dienos,
paguosti visų liūdinčių;
- ³ duoti Siono raudantiems ir jiems įteikti vainiko vieton pelenų,
džiaugsmo aliejaus vieton gedulo,
gyriaus apsiausto vieton nuliūdimo dvasios;
ir jie bus tenai vadinami stipriais teisybe,
Viešpaties sodinimu garbei.
- ⁴ Jie atstatys, kas paversta tyrais nuo amžių,
atstatys senus griuvėsius ir atnaujins paliktus,
kartų kartose sunaikintus miestus.
- ⁵ Svetimieji stovės tenai ir ganys jūsų bandas;
ir svetimųjų sūnūs bus jūsų artojai ir vynuogynų
darbininkai.
- ⁶ O jūs būsite vadinami Viešpaties kunigais;
apie jus bus sakoma: Mūsų Dievo tarnai.
Jūs valgysite tautų turtus ir didžiuositės jų garbe.
- ⁷ Vieton dvigubo jūsų sugėdinimo ir raudonavimo
jie girs jūsų dalį;

todėl jie paveldės savo šalyje dukart tiek,
jiems bus amžina linksmybė.

- ⁸ Nes aš Viešpats, kurs mėgstu teisybę
ir nekenčiu išplėšos deginamojoje aukoje;
aš pagrišiu jų darbą tiesa
ir padarysiu su jais amžiną sandorą.
⁹ Giminių tarpe pažins jų palikuonis
ir tautų tarpe — jų veislę;
visi, kurie juos matys, pažins juos,
nes jie yra palikuonys, kuriuos Viešpats palaimino.

- ¹⁰ Aš džiaugte džiaugsiuos Viešpačiu,
ir mano siela linksminsis mano Dievu,
nes jis apvilko mane išgelbėjimo drabužiais
ir apsiautė mane teisybės apvalkalu
kaip sužadėtinį, papuoštą vainiku,
ir kaip sužadėtinę, pasipuošusią savo karoliais.

- ¹¹ Nes kaip žemė augina savo želmenis
ir kaip sodas gamina savo sėklą,
taip Viešpats Dievas želdins teisybę
ir gyrių visų tautų akivaizdoje.

62. ¹ Dėl Siono aš netylėsiu
ir dėl Jerusaleės aš neturėsiu poilsio,
kolei nepasirodys jo teisusis kaip blizgėjimas
ir neužsideds jo gelbėtojas kaip švyturys.
² Tautos matys tavo teisumą
ir visi karaliai — tavo kilnųjį;
tu būsi vadinamas nauju vardu,
kuriuo pramins Viešpaties burna.
³ Tu būsi garbės karūna Viešpaties rankoje
ir karalystės vainikas tavo Dievo rankoje.
⁴ Tu nebebūsi daugiau vadinama Pamestoji
ir tavo žemė nebebus daugiau vadinama Sunaikintoji;
bet tu būsi vadinama: Mano valia joje,
ir tavo žemė: Gyvenamoji,
nes Viešpats pasimėgo tavimi,
ir tavo žemė bus gyvenama.
⁵ Nes kaip jaunikaitis susituokia su mergaite,
taip tavo vaikai gyvens tavyje;

sužadėtinis džiaugiasi jaunąja,
ir tavo Dievas džiaugsis tavimi.

⁶ Ant tavo sienų, Jerusale, aš pastačiau sargų;
visą dieną ir visą naktį jie niekuomet netylės.

Jūs, kurie atsimenate Viešpatį, netylėkite

⁷ ir neduokite jam poilsio, kolei jis nesustiprins
ir kolei jis nepadarys iš Jerusale gyriaus žemėje.

⁸ Viešpats prisiekė savo dešine ir savo stiprybės petimi:

Aš daugiau nebeduosiu tavo kviečių tavo neprieteliams
maistui
ir svetimi sūnūs tikrai nebegers tavo vyno, dėl kurio
darbavais.

⁹ Nes kas juos suvalo, tie valgys ir girs Viešpatį,
ir kas jį sunėša, tie gers mano šventuose prieangiuose.

¹⁰ Eikite, eikite pro vartus, pataisykite kelią tautai,
sulyginkite taką, išrinkite akmenis
ir pakelkite vėliavą tautoms.

¹¹ Štai Viešpats davė išgirsti žemės pakraščiuose:
Sakykite Siono dukteriai: Štai ateina tavo Gelbėtojas,
štai jo užmokestis su juo ir jo atsilyginimas ties juo.

¹² Jie bus vadinami šventa tauta, Viešpaties atpirktieji;
tu gi vadinsies: Ieškomasis miestas ir Nepametamasis.

63. ¹ Kas tasai, kurs ateina iš Edomo,
rausvais drabužiais iš Bosros?
tas dailusis savo apdare,
einąs savo stiprybės pilnybėje?
Tai aš, kurs kalbu teisybę
ir esu pirmas kovotojas išgelbėjimui.
- ² Tai kodėl gi tavo apvalkalas raudonas
ir tavo drabužiai kaip minančiųjų spaustuve?
- ³ Aš myniau spaustuvą vienas,
ir iš tautų tarpo nebuvo su manim nė vieno.
Aš mindžiojau juos savo narse
ir sumindžiojau juos savo rūstybėje;
jų kraujas užtiško ant mano drabužių,
ir aš sutečiau visus savo apdarus.
- ⁴ Nes keršto diena buvo mano širdyje,
mano atvadavimo metai atėjo.

- ⁵ Aš žvalgiaus aplinkui, ir nebuvo padėjėjo,
ieškojau, ir nebuvo kas padėtų.
Mane išgelbėjo mano petys,
ir man padėjo pats mano užsidegimas.
- ⁶ Aš sumindžiojau tautas savo narse,
nugirdžiau jas savo užsidegime
ir nubloškiau žemėn jų galybę.
- ⁷ Aš atsiminsiu Viešpaties pasigailėjimus,
girsiu Viešpatį dėl viso to,
ką mums Viešpats yra suteikęs,
ir dėl gėrybių daugybės Izraelio namams,
kurių jis jiems gausiai davė,
žiūrėdamas savo maloningumo ir savo gailestingumo
daugybės.
- ⁸ Jis tarė: Juk jie mano tauta,
vaikai, kurie neišsigins!
ir jis pasidarė jiems gelbėtojas.
- ⁹ Visuose jų sielvartuose jis nepailso,
ir jo veido Angelas gelbėjo juos;
savo meilėje ir savo gailestingume jis atvadavo juos,
nešė juos ir juos aukštino per visas amžiaus dienas.
- ¹⁰ O jie vedė į rūstybę ir vargino jo Šventojo dvasią,
ir jis virto jiems neprieteliu, ir pats kovojo prieš juos.
- ¹¹ Atsiminta senas Mošės dienas ir jo tautą.
Kur yra tasai, kurs išvedė juos iš jūros
su savo bandos ganytojais?
Kur yra tasai, kurs davė į jų tarpą savo Šventojo dvasią?
- ¹² Kurs išvedė už dešinės Mošę savo didenybės petimi,
kurs perskyrė vandenį ties jais,
kad pasidarytų sau amžiną vardą?
- ¹³ Kurs vedė juos per gelmes
kaip žirgą, nesuklumpantį tyruose?
- ¹⁴ Kaip vaikščiojantį lauke gyvulį
vedė juos Viešpaties dvasia.
Taip tu atvedei savo tautą,
kad pasidarytumei sau garbingą vardą.
- ¹⁵ Pažvelk iš dangaus ir žiūrėk
iš savo šventumo ir savo garbės buveinės.
Kur tavo uolumas ir stiprybė?

Tavo širdingumo ir tavo pasigailėjimų daugybė?
Mano atžvilgiu jie susilaiko.

- ¹⁶ Juk tu mūsų tėvas;
Abraomas mūsų nežinojo
ir Izraelis mūsų nepažino.
Tu, Viešpatie, mūsų tėvas,
mūsų atvaduotojas, tai tavo vardas nuo amžių.
- ¹⁷ Viešpatie, kam davei mums klysti iš tavo kelių,
sukietinai mūsų širdį,
kad mes nebebijotumėm tavęs?
Grėžkis dėl savo tarnų, dėl savo tėvonystės giminių.
- ¹⁸ Jie paveldėjo tavo šventąją tautą lyg nieką,
mūsų neprieteliai mindžiojo tavo šventyklą.
- ¹⁹ Mes pasidarėme kaip pradžioje,
kada tu nebuvai mūsų valdovas
ir tavo vardas nebuvo šaukiamas ant mūsų.

64. ¹ Kadgi tu praplėštumei dangų ir nužengtumei!
nuo tavo veido tirptų kalnai,
- ² nyktų kaip ugnies sudeginti,
vanduo degtų ugnimi,
kad tavo vardas pasidarytų žinomas tavo neprieteliams,
sudrebėtų tautos prieš tavo veidą.
- ³ Kai tu darai stebuklą, mes negalime pakęsti;
tu nužengei, ir prieš tavo veidą sutirpo kalnai.
- ⁴ Nuo amžių negirdėta ir neišgirsta ausimi,
akis nematė, kad kitas Dievas, be tavęs, būtų tai padaręs,
ką tu prirengi tiems, kurie tavęs laukia.
- ⁵ Tu pasitikai tą, kurs linksmai daro teisybę;
tavo keliuose jie atsimena tave.
Štai tu susirūstinai, nes mes vėl nusidėjome
savo neištikimybe ir savo atpuolimu;
ar mes būsime išgelbėti?
- ⁶ Mes visi pasidarėme kaip suteptas žmogus,
ir visos mūsų teisybės — kaip mėnesinė liga sergančios
skarmalas;
- mes visi kritome kaip lapas,
ir mūsų neteisybės nunešė mus kaip vėjas.
- Nėra kas šauktųsi į tavo vardą,

- kas atsikeltų ir laikytųsi tavęs.
 Tu paslėpei nuo mūsų savo veidą
 ir sutrynei mus mūsų neteisybės sunkumu.
- ⁶ Ir dabar, Viešpatie, tu mūsų tėvas, mes gi molis;
 tu mūsų puodžius, ir mes visi — tavo rankų darbai.
- ⁷ Nesirūstink taip labai, Viešpatie,
 ir nebeatsimink daugiau mūsų neteisybės;
 štai pažvelk, mes visi — tavo tauta.
- ⁸ Tavo Šventojo miestas paliktas,
 Sionas pamestas, Jerusale sunaikinta.
- ⁹ Mūsų pašventinimo ir mūsų garbės namai,
 kur mūsų tėvai garbino tave, sudeginti ugnimi,
 ir visi dalykai, kuriais mes gerėjome, pavirto griuvėsiais.
- ¹⁰ Argi prie viso to tu, Viešpatie, susilaikysi,
 tylėsi ir taip smarkiai slėgsi mus?

65. Manęs ieško tie, kurie anksčiau nesiklausė,
 randa, kurie manęs nieieškojo.
 Aš sakau: Stai aš, štai aš,
 tautai, kuri nesišaukė mano vardo.
- Aš tiesiu savo ranką per visą dieną netikinčiai tautai,
 kuri eina negeru keliu paskui savo mintis.
- ¹ Tai tauta, kuri mano akivaizdoje vedė visuomet mane į rūstybę;
 jie aukoja soduose ir atnašauja ant plytų;
- ² jie gyvena kapinėse ir miega stabų šventyklose;
 jie valgo kiaulieną ir suteptas viralas jų induose;
- ³ jie sako: Atstok nuo manęs,
 nesiartink į mane, nes tu suteptas.
 Jie bus dūmai mano narse,
 deganti visą dieną ugnis.
- ⁴ Štai parašyta ties manim: Aš netylėsiu,
 bet atiduosiu ir atsilyginsiu į jų prieglobstį
- ⁵ už jūsų neteisybes ir kartu už jūsų tėvų neteisybes,
 sako Viešpats,
 kurie aukoję kalnuose
 ir niekino mane kauburiuose,
 ir aš atseikėsiu jų senesnįjį pasielgimą į jų prieglobstį.
- ⁶ Štai ką Viešpats sako:
 Kaip kad randama uoga kekėje ir sakoma:

- Nenaikink jos, nes tai palaiminimas,
taip aš darysiu dėl mano tarnų,
kad visa ko nesunaikinčiau.
- ⁹ Aš išvesiu iš Jokubo palikuonis
ir iš Judo — tą, kurs paveldės mano kalnus;
mano išrinktieji paveldės šalį
ir mano tarnai gyvens tenai.
- ¹⁰ Lygumos bus bandų gardai
ir Akhoro slėnis — galvijų guolis mano tautai,
kuri ieškojo manęs.
- ¹¹ Jūs, kurie pametėte Viešpatį,
kurie užmiršote mano šventąjį kalną,
kurie statote stalą Laimei
ir darote ant jo liejamųjų aukų,
- ¹² aš suskaitysiu jus kalavijų,
ir visi krisite žudynėse
dėl to, kad aš šaukiau ir jūs neatsakėte,
kalbėjau ir jūs neklausėte;
jūs darėte pikta mano akyse
ir pasirinkote, ko aš nenorėjau.
- ¹³ Todėl štai ką sako Viešpats Dievas:
Štai mano tarnai valgys, o jūs alksite;
štai mano tarnai gers, o jūs trokšite;
- ¹⁴ štai mano tarnai linksminsis, o jūs būsite sugėdinti;
štai mano tarnai šūkaus širdies džiaugsme,
o jūs šauksite dėl širdies skausmo
ir kauksite dėl dvasios sutrynimo;
- ¹⁵ jūs paliksite savo vardą mano išrinktiesiems keiksmui;
Viešpats Dievas užmuš tave
ir vadins savo tarnus kitu vardu.
- ¹⁶ Todėl kas laimina save žemėje,
laimins save tikruoju Dievu,
ir kas prisiekia žemėje, prisieks tikruoju Dievu,
nes senesnieji suspaudimai užmiršti
ir paslėpti nuo mano akių.
- ¹⁷ Nes štai aš sutveriu naują dangų ir naują žemę;
senesnieji nebebus atmintyje ir nebepakils į širdį.
- ¹⁸ Bet jūs džiaugsitės ir linksminsitės per amžius tais,
kuriuos aš sutversiu,

- nes štai aš sutveriu Jerusaleį džiūgavimui
ir jos tautą — džiaugsmui.
- ¹⁹ Aš linksminsiuos Jerusale ir džiaugsiuos mano tauta;
joje nebesigirdės daugiau verkimo balso ir šauksmo balso.
- ²⁰ Nebebus tenai daugiau kūdikio, kurs tik dienas gyvena,
ir senio, kurs nepabaigtų savo dienų,
nes vaikas mirs šimto metų
ir šimto metų nusidėjėlis bus prakeiktas.
- ²¹ Jie statys namus ir gyvens,
veis vynuogynus ir valgys jų vaisius.
- ²² Jie nestatys, ką kitas apgyvens,
neveis, ką kitas valgys;
nes mano tautos dienos bus tokios kaip medžio dienos
ir jų rankų darbai pasens.
- ²³ Mano išrinktieji nesidarbūs veltui
ir negimdys sumišime,
nes jie — Viešpaties palaimintųjų palikuonys,
ir su jais jų vaikų vaikai.
- ²⁴ Ir atsitiks, kad anksčiau, nekaip jie šauks, aš išklausysiu;
jiems dar tebekalbant, aš būsiu išgirdęs.
- ²⁵ Vilkas ir avinėlis ganysis drauge,
liūtas ir jautisės šiaudus
ir dulkės bus maistas žalčiui.
Jie nekenks ir neužmuš
visame mano šventajame kalne, sako Viešpats.

66. ¹ Štai ką Viešpats sako:

- Dangus — mano sostas, o žemė — mano pakojis.
Kokie tie namai, kuriuos jūs man statysite?
ir kokia ta mano poilsio vieta?
- ² Visa tai padarė mano ranka
ir visa tai sutverta, sako Viešpats.
Bet į ką aš pažvelgsiu, jei ne į varguolį,
į tą, kurio dvasia sutrinta
ir kurs dreba prieš mano žodžius?
- ³ Kas aukoja jautį, yra kaip tas, kurs užmuša žmogų;
kas pjauna avį, kaip tas, kurs pasmaugia šunį;
kas atnašauja auką, kaip tas, kurs aukotų kiaulės kraują;
kas atsimena smilkalus, kaip tas, kurs laimintų stabą.

- Visa tai jie pasirinko savo keliuose,
ir jų siela gērėjosi savo nuobodomis.
- ⁴ Todėl ir aš pasirinksiu jiems pasityčiojimų,
ir ko jie bijo, atvesiu jiems;
nes aš šaukiau, ir nebuvo kam atsakyti,
kalbėjau, ir jie neklausė;
jie darė pikta mano akyse
ir pasirinko, ko aš nenorėjau.
- ⁵ Išgirskite Viešpaties žodį
jūs, kurie drebate prieš jo žodį.
Jūsų broliai, kurie jūsų nekenčia
ir atstumia jus dėl mano vardo, tarė:
Tegul Viešpats pasirodo garbingas,
ir mes matysime jūsų linksmybę;
bet jie bus sugėdinti.
- ⁶ Balsas tautos iš miesto, balsas iš šventyklos,
balsas Viešpaties, atiduodančio užmokestį savo
neprieteliams.
- ⁷ Dar nepajutus gimdymo skausmų, ji pagimdė;
dar neatėjus jos gimdymo metui, ji pagimdė berniuką.
- ⁸ Kas girdėjo kada nors tokį dalyką?
kas matė ką panašaus?
argi viena diena šalis gimdo?
arba ar gimsta giminė drauge?
nes Sionas gimdė ir pagimdė savo vaikus.
- ⁹ Argi aš, kurs darau, kad kiti gimdytų,
pats negimdysiu, sako Viešpats?
Argi aš, kurs duodu kitiems gimdyti,
būsiu nevaisingas? sako Viešpats, tavo Dievas.
- ¹⁰ Linksminkitės su Jerusale ir džiaukitės joje visi,
kurie ją mylite;
džiaugte džiaukitės su ja visi, kurie jos verkiate,
- ¹¹ kad jūs žįstumėte ir būtumėte pripildyti
iš jos paguodos krūties,
kad melžtumėte ir apsčiai turėtumėte gėrių
ir visokios jos garbės.
- ¹² Nes Viešpats taip sako:
Štai aš pasuksiu į ją tarsi ramybės upę
ir kaip patvinstantį upelį tautų garbę,

- kurią jūs žįsite;
jūs būsite nešami prie krūčių
ir ant kelių meilinsis jums.
- ¹³ Kaip ką nors meiliai glaudžia prie savęs jo motina,
taip aš jus paguosiu,
ir jūs būsite paguosti Jerusaleje.
- ¹⁴ Jūs matysite, ir jūsų širdis džiaugsis,
ir jūsų kaulai žaliuos kaip žolė.
Viešpaties ranka pasidarys žinoma jo tarnams,
ir jis rūstinsis savo neprieteliais.
- ¹⁵ Nes štai Viešpats ateis ugnyje,
ir kaip viesulas jo kariški vežimai,
kad užsidegime įvykdytų jo narsą
ir jo sudraudimą — ugnies liepsnoje.
- ¹⁶ Nes Viešpats daro teismą ugnimi
ir savo kalaviju kiekvienam kūnui,
ir Viešpaties užmuštųjų bus daug.

¹⁷ Kurie šventino save ir laikė save nesuteptais soduose, už durų viduje, kurie valgė kiaulieną, pasibjaurėtinus dalykus ir peles, bus drauge sunaikinti, sako Viešpats. ¹⁸ Aš gi ateisiu surinkti jų darbų ir jų minčių, su visomis tautomis ir liežuviais; jie ateis ir matys mano garbę. ¹⁹ Aš statau jų tarpe ženklą ir siunčiu iš tų, kurie bus išgelbėti, pas tautas jūroje, į Afriką, į Lidiją, pas šaudančius vilyčiomis, į Italiją ir į Graikiją, į tolimas salas, pas tuos, kurie negirdėjo apie mane ir nematė mano garbės. Jie skelbs mano garbę tautoms ²⁰ ir atves visus jūsų brolius iš visų tautų kaip dovaną Viešpačiui, ant arklių, vežimuose, nešyklose, ant asilėnų ir vežimėliuose, pas mano šventąjį Jerusaleės kalną, sako Viešpats, kaip kad Izraelio sūnūs įneša šviriame inde dovaną į Viešpaties namus. ²¹ Aš imsiu iš jų kunigų ir Levitų, sako Viešpats. ²² Nes kaip nauji dangūs ir nauja žemė, kuriuos aš statau ties savim, sako Viešpats, taip stovės jūsų palikuonys ir jūsų vardas. ²³ Ir bus mėnuo po mėnesio ir šabatas po šabato, kad kiekvienas kūnas ateis pagarbinti mano akivaizdoje, sako Viešpats. ²⁴ Jie išeis ir matys lavonus vyrų, kurie kėlė prieš mane maištą; jų kirminas nemirs ir jų ugnis neužges, ir jie bus pasibjaurėjimo dalykas kiekvienam kūnui.

JEREMIJO PRANAŠYSTĖ

1. ¹ Žodžiai Jeremijo, sūnaus Helkijo, vieno iš kunigų, buvusių Anatote, Benjamino šalyje. ² Viešpaties žodis, kurs buvo jam suteiktas Judo karaliaus Amono sūnaus Jošijo dienomis, tryliktais jo karaliavimo metais, ³ ir kurs buvo suteiktas Judo karaliaus Jošijo sūnaus Joakimo dienomis iki vienuoliktų Judo karaliaus Jošijo sūnaus Sedekijo metų galui, iki išvedimui Jerusalems penktame mėnesyje.

⁴ Viešpaties žodis buvo man suteiktas ir pasakyta:

⁵ Pirma, negu padariau tave motinos viduriuose, aš pažinau tave, ir pirma, negu išėjai iš jos įsčių, aš pašventinau tave ir paskyriau tave pranašu tarp tautų.

⁶ Tuomet aš tariau:

Ai ai ai, Viešpatie Dieve, štai aš nemoku kalbėti, nes aš
vaikas.

⁷ Bet Viešpats man tarė:

Nesakyk: Aš vaikas;
nes visur, kur tave siųsiu, tu eisi,
ir visa, ką tau liepsiu, kalbėsi.

⁸ Nebijok jų, nes aš esu su tavim, kad gelbėčiau tave, sako
Viešpats.

⁹ Po to Viešpats ištiesė savo ranką ir palietė mano burną, ir
Viešpats man tarė:

Štai aš dedu savo žodžius į tavo burną;

¹⁰ Štai aš statau tave šiandien ant tautų ir ant karalysčių,
kad rautumei ir ardytumei,
kad naikintumei ir sklaidytumei,
kad statytumei ir veistumei.

¹¹ Ir buvo man suteiktas Viešpaties žodis, ir sakya: Ką tu matai, Jeremijau? Aš tariau: Aš matau budinčią lazda. ¹² Tuomet Viešpats

man tarė: Gerai matei; nes aš budėsiu ant savo žodžio, kad jį įvykdyčiau.¹³ Ir buvo man antrą kartą suteiktas Viešpaties žodis, ir pasakyta: Ką tu matai? Aš tariau: Matau puodą ugnyje ir jo priešakį, palenktą iš šiaurės pusės.

¹⁴ Tuomet Viešpats man tarė:

Iš šiaurės bus išlieta nelaimė ant visų šalies gyventojų;
¹⁵ nes štai aš pašauksiu visas šiaurės karalysčių tautas, sako
 Viešpats;

ir jie ateis, ir kiekvienas pastatys savo krasę
 Jerusalei vartų angoje ir ties visomis jos sienomis aplinkui,
 ir ties visais Judo miestais;

¹⁶ ir aš ištarsiu savo pasmerkimus prieš juos dėl viso jų piktumo,
 kad jie pametė mane,
 darė liejamųjų aukų svetimiems dievams ir garbino savo
 rankų darbą.

¹⁷ Taigi tu susijuosk savo strėnas, kelkis ir kalbėk jiems visa, ką
 aš tau įsakau.

Nebijok jų, nes aš padarysiu, kad tu neišsigąstumei jų veido.

¹⁸ Aš juk darau šiandien iš tavęs sustiprintą miestą, geležinį šulą
 ir varinę sieną visai šaliai,
 prieš Judo karalius, jos kunigaikščius ir kunigus, ir žemės
 tautą.

¹⁹ Jie kovos prieš tave, bet nugalės,
 nes aš esu su tavim, sako Viešpats, kad išlaisvinčiau tave.

2. ¹ Ir buvo man suteiktas Viešpaties žodis, ir pasakyta:

² Eik ir šauk, Jerusalei girdint, tardamas: Štai ką Viešpats sako:
 Aš atsiminiau tave, gailėdamos tavo jaunystės ir tavo
 meilės kaip sužadėtinės,
 kai tu ėjai paskui mane tyrumoje, žemėje, kur nesėjama.

³ Izraelis buvo pašventintas Viešpačiui, jo vaisių pirmonės;
 visi, kurie jį ryja, nusikalsta; jiems ateis nelaimių, sako
 Viešpats.

⁴ Klausykite, Jokubo namai ir visos Izraelio namų giminės,
 Viešpaties žodžio.

⁵ Štai ką Viešpats sako:

Kokią neteisybę rado manyje jūsų tėvai, kad jie atsitolino
 nuo manęs
 ir vaikščiojo paskui tuštybę, ir pasidarė tušti?

⁶ Jie nesakė:

Kur yra Viešpats, kurs išvedė mus iš Egipto žemės,
kurs pervedė mus per tyrumą, per negyvenamą ir
nepereinamą žemę,
per troškulio žemę ir mirties vaizdą,
per žemę, per kurią niekas neperėjo ir kurioje negyveno
žmogus?

⁷ Aš įvedžiau jus į derlingą žemę, kad valgytumėte jos vaisių ir
jos gėrybių;
jūs gi įėję sutepėte mano žemę ir iš mano tėvonystės
padarėte pasibjaurėjimą.

⁸ Kunigai nesakė: Kur yra Viešpats?
Ir kurie laiko įstatymą, nežinojo manęs,
ir ganytojai nebuvo man ištikimi;
pranašai pranašavo Baalo vardu
irėjo paskui stabus.

⁹ Todėl aš dar eisiu su jumis į teismą, sako Viešpats,
ir bylinėsiuos su jūsų vaikais.

¹⁰ Nueikite į Kietiečių salas ir veizdėkite,
siųskite į Kedarą ir gerai įsižiūrėkite, ir matykite,
ar yra įvykę tokių dalykų;

¹¹ ar yra tauta pakeitusi savo dievus? o juk jie ne dievai;
mano gi tauta pakeitė savo garbę stabu.

¹² Nustebk, dangau, dėl to dalyko
ir smarkiai nuliūskite, dangaus vartai, sako Viešpats.

¹³ Nes mano tauta nusikalto dvejopai:
Jie paliko mane, gyvojo vandens šaltinį,
ir išsikasė sau šulinių, kiaurų šulinių,
kurie negali laikyti savyje vandens.

¹⁴ Argi Israėlis vergas ar vergės vaikas?
tai kodėl gi padaryta iš jo grobis?

¹⁵ Prieš jį kriokė liūtai ir paleido savo balsą,
padarė iš jo žemės tyrumą;
jo miestai nudeginti, ir nėra kas juose gyventų.

¹⁶ Taip pat Memphio ir Taphnės sūnūs išprievartavo tave iki
viršugalviui.

¹⁷ Argi ne dėl to tai tau atsitiko,
kad tu palikai Viešpatį, savo Dievą, tuo metu, kai jis vedė
tave keliu?

- ¹⁸ Ir dabar ko tu nori Egipto kelyje,
kad gertumei Drumzlinio vandens?
Ir kas tau darbo su Asiriečių keliu,
kad gertumei Upės vandens?
- ¹⁹ Tavo piktumas kaltins tave ir tavo neištikimybė baus tave.
Žinok ir matyk, jog negera ir kartu,
kad tu palikai Viešpatį, savo Dievą, ir kad tavyje nėra mano
baimės,
sako Viešpats, kareivijų Dievas.
- ²⁰ Nuo amžių tu sulaužei mano jungą, sutraukei mano pančius
ir sakei: Netarnauiu.
Nes kiekviename aukštame kauburyje ir po kiekvienu
šakotu medžiu
tu pasiduodavai paleistuvystei.
- ²¹ Aš gi buvau pasodinęs tave kaip rinktinį vynuogyną iš visai
tikrų želmenų;
tai kaipgi tu man pavirtai išgama, tu, svetimasis vynuogyne?
- ²² Nors tu mazgotumeis šarmu ir imtumei sau daug muilo,
tū pasilieki sutepta neteisybe mano akivaizdoje,
sako Viešpats Dievas.
- ²³ Kaip tu gali sakyti: Aš nesutepta,
aš nevaikščiojau paskui Baalus?
Pažvelk į savo kelius slėnyje,
pažink, ką esi padariusi.
Tu buvai kaip lengvas bėgėjas, kurs bėgioja šen ir ten savo
keliais.
- ²⁴ Laukinė asilė, pripratus prie tyrumos, kuri savo geidulyje
traukia į save savo gašlumo kvapą;
niekas jos nesustabdys;
visi, kurie jos ieško, neprivalo vargti;
jie ras ją jos mėnesinėje.
- ²⁵ Saugok savo koją nuo plikumo
ir savo gerklę nuo troškulio.
Bet tu sakai: Aš nustojau vilties; anaipol to nedarysiu,
nes aš myliu svetimuosius ir paskui juos vaikščiosiu.
- ²⁶ Kaip sugėdinamas vagis, kai jis nutveriamas,
taip sugėdinti Izraelio namai,
jie ir jų karaliai, kunigaikščiai, kunigai ir jų pranašai,
- ²⁷ jie, kurie sako medžiui: Tu mano tėvas,

- ir akmeniui: Tu mane pagimdei.
 Jie atgręžė man nugarą, o ne veidą;
 bet savo suspaudimo dieną jie sako: Kelkis ir gelbėk mus.
- ²⁸ Kurgi tavo dievai, kuriuos sau pasidarei?
 Tegul jie keliasi ir tave gelbsti tavo nelaimės metu;
 juk kiek buvo tavo, Jude, miestų, tiek buvo tavo dievų.
- ²⁹ Kam jūs dar norite bylinėtis su manim?
 jūs visi palikote mane, sako Viešpats.
- ³⁰ Veltui aš užgavau jūsų vaikus; jie neprisiėmė drausmės;
 jūsų kalavijas rijo jūsų pranašus kaip naikintojas liūtas.
- ³¹ Jūsų giminė! stebėkite Viešpaties žodį:
 Argi aš buvau Israėliui tyruma ar vėlyva žemė?
 Kodėl tat mano tauta sako: Mes pasitraukėme ir daugiau
 nebeateisime pas tave?
- ³² Argi mergaitė užmiršta savo papuošalą, ar sužadėtinė — savo
 krūtinės juostą?
 O mano tauta užmiršo mane per nesuskaitomas dienas.
- ³³ Kam tu stengiesi pagražinti savo pasielgimą, kad įsigytumei
 meilės,
 tu, kuri savus kelius išmokei savo piktumo?
- ³⁴ Net ir ant tavo siūlių randasi neturtingų ir nekaltų sielų kraujo.
 Ne duobėse aš juos radau, bet visose vietose, kurias
 aukščiau minėjau.
- ³⁵ O tu sakai: Aš be nuodėmės ir nekalta, ir todėl tegul nusigręžia
 nuo manęs tavo narsas.
 Štai aš bylinėsiuos su tavim, nes tu sakai: Aš nenusidėjau.
- ³⁶ Kaip labai niekinga tu pasidarei, vis grįždama į savo kelius;
 taip pat Egipto tu būsi sugėdinta, kaip esi Asuro sugėdinta.
- ³⁷ Nes iš jo tu išeisi, sudėjus rankas ant savo galvos,
 nes Viešpats sulaužo tavo pasitikėjimo ramstį, ir nieko tu
 jame nelaimėsi.

3. ¹ Paprastai sakoma: Jei vyras paleidžia savo žmoną ir ji pasitraukus išteka už kito vyro, argi anas begriš pas ją? Argi ta moteriškė nebus sutepta ir subjaurinta? Tu gi paleistuvavai su daugeliu mylimųjų; tačiau grįžk pas mane, sako Viešpats, ir aš priimsiu tave.

² Pakelk savo akis ties savim ir žiūrėk, kur tu nesi kekšavusi. Tu sėdėdavai vieškeluose, laukdama jų kaip galvažudys tyrumoje, ir sutepei žemę savo paleistuvystėmis ir savo piktenybėmis. ³ Todėlei

buvo sulaikyti lietaus lašai ir nebuvo vėlyvojo lietaus. Tu įsigijai moteriškės kekšės kaktą ir nenorėjai gėdytis. ⁴ Taigi bent nuo dabar šauk mane: Tu mano tėvas, mano mergystės vadas. ⁵ Argi tu pyksi per amžius ir pasiliksi visados užsirūstinęs? Štai taip tu kalbėjai ir darai pikta, ir įstengei.

⁶ Viešpats man tarė karaliaus Jošijo dienose: Ar tu matei, ką darė maištininkė Izraelio tauta? Ji ėjo sau į kiekvieną aukštą kalną ir po kiekvienu žaliuojančiu medžiu ir paleistuvavo tenai. ⁷ Jai visa tai padarius, aš tariau: Grįžk pas mane, bet ji negrįžo. Ir neištikima jos sesuo, Judo tauta, matė, ⁸ jog už tatai, kad maištininkė Izraelis svetmoteriavo, aš buvau ją paleidęs ir jai davęs atsiskyrimo raštą; bet neištikima jos sesuo, Judas, nepabijojo; ji nuėjo ir taip pat paleistuvavo. ⁹ Dideliu savo paleistuvavimo greitumu ji subjaurino šalį ir svetmoteriavo su akmeniu ir medžiu. ¹⁰ Ir po viso to jos neištikima sesuo, Judas, negrįžo pas mane visa savo širdimi, bet melagingai, sako Viešpats.

¹¹ Ir Viešpats man tarė: Maištininkė Izraelis nekalta, palyginant ją su neištikimąja Judu. ¹² Eik ir šauk šituos žodžius šiaurės linkon, ir sakyk: Grįžk, maištininke Izraeli! sako Viešpats, ir aš nenugrėšiu nuo jūsų savo veido, nes aš šventas, sako Viešpats, ir nesirūstinsiu per amžius. ¹³ Tačiau pripažink savo nusikaltimą, kad tu buvai neištikima Viešpačiui, tavo Dievui, bėginėjai šen ir ten pas svetimuosius po kiekvienu žaliuojančiu medžiu ir neklausėi mano balso, sako Viešpats. ¹⁴ Gręžkitės jūs, vaikai maištininkai, sako Viešpats, nes aš jūsų sužadėtinis; aš imsiu jus po vieną iš miesto ir po du iš giminės ir įvesiu jus į Sioną. ¹⁵ Aš duosiu jums ganytojų, kokie tinka mano širdžiai, ir jie ganytų jus su išmintimi ir mokslu. ¹⁶ Kai jūs būsite padaugėję ir užaugę anomis dienomis šalyje, sako Viešpats, daugiau nebebus sakoma: Viešpaties Sandoros skrynia; ji nebeateis į mintį ir nebeatsimins apie ją; ji nebebus lankoma nei bebus kita daroma. ¹⁷ Anuo metu Jerusale vadins Viešpaties sostu ir visos tautos susirinks į ją vardan Viešpaties Jerusaleje, ir nebevaikščios paskui savo piktos širdies nelabumą.

¹⁸ Anomis dienomis Judo namai eis pas Izraelio namus, ir jie ateis kartu iš šiaurės krašto į žemę, kurią aš esu davęs jūsų tėvams.

¹⁹ Aš gi kalbėjau: Kaipgi aš statysiu tave tarp vaikų ir suteiksiu tau pageidaujamą žemę, puikią pagonių kariuomenės tėvonystę? Ir tariau: Tu vadinsi mane tėvu ir nesiliausi vaikščiojus paskui mane.

²⁰ Bet kaip moteriškė paniekina tą, kurs ją myli, taip paniekino mane Izraelio namai, sako Viešpats. ²¹ Girdimas balsas keliuose, Izraelio

namų verksmas ir klyksmas, nes jie sugadino savo kelią ir užmiršo Viešpatį, savo Dievą. ²² Gręžkitės jūs, vaikai maištininkai, ir aš pagydysiu jūsų maištingumą. Štai mes ateiname pas tave, nes tu Viešpats, mūsų Dievas. ²³ Iš tikrųjų kauburiai ir kalnų daugybė buvo melagiai; iš tikrųjų Izraelio išganymas Viešpatyje, mūsų Dievuje. ²⁴ Nuo pat mūsų jaunystės gėda suėdė mūsų tėvų darbą, jų avių būrius ir jų galvijų bandas, jų sūnus ir jų dukteris. ²⁵ Mes miegosime savo negarbėje ir mūsų gėda apdengs mus, nes mes ir mūsų tėvai nusidėjome Viešpačiui, mūsų Dievui, nuo pat mūsų jaunystės iki šiai dienai ir mes neklausėme Viešpaties, mūsų Dievo, balso.

4. ¹ Jei tu grįžti, Izraeli, sako Viešpats, tai gręžkis į mane; jei pašalinsi iš po mano akių savo nuobodas, tu nesvyruosi ir tiesoje, teisėtai ir teisybėje tu prisieksi: Kaip Viešpats gyvas! ² Ir visos tautos laimins jį ir šlovins jį.

³ Nes štai ką sako Viešpats Judo ir Jerusaleės vyrams: Išplėskite sau dirvoną ir nesėkite tarp erškėčių. ⁴ Apsipjaustykite Viešpačiui ir meskite šalin savo širdžių plėvelę, Judo vyrai ir Jerusaleės gyventojai, kad kartais mano užsidedimas neišeitų, kaip ugnis ir kad neužsidedtų, ir nebebūtų kas užgesintų dėlei jūsų minčių piktumo.

⁵ Skelbkite Jude ir duokite išgirsti Jerusaleje, kalbėkite ir trimituokite trimitu šalyje, garsiai šaukite ir sakykite: Susirinkite ir įeikime į sustiprintus miestus.

⁶ Pakelkite vėliavą Sione; būkite drąsūs, nesustokite, nes aš atvedu nelaimę iš šiaurės ir didelį sunaikinimą.

⁷ Liūtas išėjo iš savo guolio ir tautų smaugėjas atsikėlė; jis išėjo iš savo vietos, kad iš tavo žemės padarytų tyrumą; tavo miestai bus sunaikinti ir pasiliks be gyventojų.

⁸ Todėl susijuoskite ašutinėmis, raudokite ir klykite, nes Viešpaties narsinga rūstybė nenusigręžė nuo mūsų.

⁹ Ir aną dieną, sako Viešpats, tirpte tirps karaliaus širdis ir kunigaikščių širdis ir kunigai išsigąs, ir pranašai pastirs iš baimės.

¹⁰ Tuomet aš tariau: Vargas, vargas, vargas! Viešpatie Dieve! Taigi tu apgavai šitą tautą ir Jerusale, šakydamas: Jums bus ramybė;

nes štai kalavijas siekia net sielą.

¹¹ Anuo metu bus sakoma šitai tautai ir Jerusalei:

Karštas vėjas pučia nuo tyrumos kelių mano tautos dukters
kelio linkon,

bet ne vėtyti ir valyti.

¹² Smarkus vėjas man iš ten ateina,
ir dabar aš pasakysiu savo nutarimus prieš juos.

¹³ Štai jis kyla aukštyn lyg debesis
ir jo vežimai lyg audra,
jo arkliai greitesni už arus.

Vargas mums, nes mes sunaikinti!

¹⁴ Nuplauk piktumą nuo savo širdies, Jerusale, kad būtumei
išgelbėta.

Iki kolei pasiliks tavyje kenksmingos mintys?

¹⁵ Nes balsas nuo Dano skelbia ir duoda žinią apie stabą nuo
Ephraimo kalno.

¹⁶ Sakykite tautoms: Štai patirta Jerusalėje,
kad ateina sargų iš tolimos šalies
ir jie pakels savo balsą prieš Judo miestus.

¹⁷ Kaip laukų sargai jie apstoja ją aplinkui,
nes ji įpykino mane, sako Viešpats.

¹⁸ Tavo keliai ir tavo mintys tau tai padarė;
tai tavo piktumas,
nes jis kartus, nes palietė tavo širdį.

¹⁹ Mano viduriai, skauda mano viduriai,
mano širdies jausmai sujudę manyje; aš negaliu tylėti,
nes mano siela išgirdo trimito garsą, kovos šauksmą.

²⁰ Skelbiama griovimas ant griovimo; visa šalis sunaikinta,
staiga sunaikintos mano pastogės, ūmai mano padangtės.

²¹ Iki kolei aš matysiu bėgantį, girdėsiu trimito garsą?

²² Nes mano tauta paika ir manęs nepažįsta.

Jie neišmintingi vaikai ir be išmonės;
jie gudrūs daryti pikta, gera gi daryti nemoka.

²³ Aš pažvelgiau į žemę, ir štai ji buvo tuščia ir kaip niekas,
ir į dangų, ir nebuvo jame šviesos.

²⁴ Pasiziūrėjau į kalnus, ir štai jie svyravo ir visi kauburiai
drebėjo.

²⁵ Aš žvalgiaus, ir nebuvo ten nė vieno žmogaus,
ir visi dangaus paukščiai buvo šalin nuskridę.

²⁶ Aš pažvelgiau, ir štai Karmelis buvo tuščias
ir visi jo miestai sugriauti Viešpaties veido

ir jo narsingos rūstybės.

²⁷ Nes štai ką sako Viešpats:

Visa žemė bus tuščia, tačiau aš nedarysiu visiško
sunaikinimo.

²⁸ Žemė gedės ir liūdės dangus aukštybėje,

nes aš kalbėjau ir nutariau;

aš nesigailiu ir nuo to neatstosiu.

²⁹ Nuo raitelių ir šaulių užimo bėga visas miestas;

jie traukiasi į stačias vietas ir lipa ant uolų;

visi miestai palikti ir joks žmogus juose negyvena.

³⁰ Tu gi, sunaikintoji, ką tu darysi?

Nors tu apsigavai purpuru, pasipuoštumei auksine
antkakle

ir išsiteptumei savo akis juodais dažais, veltui tu
gražintumeis;

tavo mylimieji paniekino tave, jie tykoja tavo gyvybės.

³¹ Nes aš girdžiu tarsi gimdančios balsą, kaip gimdyvės klyksmą;
tai balsas merdėjančios Siono dukters ir ištiesiančios savo
rankas.

Vargas man, nes mano siela alpsta dėl užmuštųjų.

5. ¹ Eikite Jerusaleus gatvėmis, pažvelkite ir įsiziūrėkite,
ir ieškokite aikštėse, ar rasite žmogų, darantį teisybę
ir ieškantį ištikimybės, tai aš jos pasigailėsiu.

² Nes nors jie ir sako: Kaip Viešpats gyvas,
taip jie neteisingai prisiekia.

³ Viešpatie, tavo akys žiūri į ištikimybę;
tu juos užgavai, bet jie nejautė;
tu juos sutrynei, bet jie nesutiko priiimti drausmės;
jie padarė savo veidus kietesnius už uolą ir nenorėjo grįžti.

⁴ Aš tariau: Gal tai tik beturčiai ir paiki,
kurie nežino Viešpaties kelio, savo Dievo įstatymo.

⁵ Taigi aš eisiu pas didikus ir jiems kalbėsiu;
nes jie žino Viešpaties kelią, savo Dievo įstatymą;
bet štai tie dar labiau visi drauge laužė jungą, traukė
pančius.

⁶ Todėl liūtas iš miško juos suplėšys,

- vilkas pavakarėje juos sunaikins,
leopardas tykojā prie jų miestų;
kiekvienas, kurs iš jų išeina, bus sugautas;
nes jų nusikaltimai daugeriopei ir jų neištikimybės įsigalėjo.
- ⁷ Kodėl gi aš galėčiau pasigailėti tavęs?
Tavo vaikai pametė mane ir prisiekia tais, kurie ne dievai.
Aš juos pasotinau, o jie svetmoteriauvo
ir kekšės namuose paleistuvavo.
- ⁸ Jie pasidarė kaip gašlūs arkliai ir eržilai;
kiekvienas žvengė savo artimo pačios.
- ⁹ Argi dėl to aš nelankysiu, sako Viešpats,
ir ar mano siela nekeršys tokiai tautai?
- ¹⁰ Užkopkite ant jos sienų ir ardykite, bet nesugriaukite iki galui;
atimkite šalin jos atžalas, nes jos ne Viešpaties.
- ¹¹ Nes labai neištikimai pasielgė mano atžvilgiu
Israėlio namai ir Judo namai, sako Viešpats.
- ¹² Jie išsigynė Viešpaties ir sakė: Tai ne jįsai
ir neateis mums nelaimės;
mes nematysime kalavijo ir bado.
- ¹³ Pranašai kalbėjo į vėją ir nebuvo gavę Dievo atsakymo.
Taigi tai jiems atsitiks.
- ¹⁴ Štai ką sako Viešpats, kareivijų Dievas:
Kadangi jūs taip kalbėjote, štai aš padarysiu
tavo burnoje iš savo žodžių ugnies
ir iš šitos tautos malkų, ir ugnis juos ris.
- ¹⁵ Štai aš atvesiu ant jūsų, Israėlio namai,
tautą iš toli, sako Viešpats,
galingą tautą, seną tautą,
tautą, kurios kalbos tu nežinosi ir nesuprasi, ką ji kalbės.
- ¹⁶ Jos saidokai kaip atviras kapas; jie visi karžygiai.
- ¹⁷ Ji suvalgys tavo javus ir tavo duoną,
praris tavo sūnus ir tavo dukteris,
suvalgys tavo avių būrius ir tavo galvijus,
suės tavo vynuogynus ir tavo figų medžius
ir kalaviju sunaikins tavo sustiprintus miestus,
kuriais tu pasitiki.
- ¹⁸ Tačiau anomis dienomis, sako Viešpats, aš nesunaikinsiu jūsų
iki galui.
- ¹⁹ Jei jūs sakytumėte: Kodėl Viešpats, mūsų Dievas, visa tai mums

padarė? tu jiems sakysi: Kaip jūs palikote mane ir tarnavote svetimam dievui savo šalyje, taip tarnausite svetimiems ne savo šalyje.

²⁰ Tai paskelbkite Jokubo namams ir duokite žinią Jude,
sakydami:

²¹ Klausyk, paika tauta, kuri neturi širdies;
jūs, kurie turėdami akis nematote, ir ausis, ir negirdite.

²² Argi jūs manęs nebijosite, sako Viešpats,
ir nejausite skausmo mano akivaizdoje?
manęs, kurs padariau jūrai iš smilčių ribą,
amžiną įsakymą, kurio ji neperžengs;
ir nors bangos sujunda, jos neįstengia,
ir nors siaučia, jos neperžengia?

²³ Bet šitos tautos širdis pasidarė netikinti ir maištininkė;
jie pasitraukė ir sau nuėjo.

²⁴ Jie nesakė savo širdyje: Bijokime Viešpaties, mūsų Dievo,
kurs mums savo metu duoda ankstyvojo ir vėlyvojo lietaus
ir sergi mums metinės pjūties pilnumą.

²⁵ Jūsų neteisybės nukreipė tuos dalykus ir jūsų nuodėmės
nutolino nuo jūsų gėrybes.

²⁶ Nes mano tautoje radosi bedievių,
kurie tykoja kaip paukštininkai,
stato kilpų ir žabangų žmonėms sugauti.

²⁷ Kaip tinklas pilnas paukščių, taip jų namai pilni vylių;
todėl jie pasidarė dideli ir pralobo;

²⁸ jie nutuko ir suriebėjo, ir pikčiausiai peržengia mano žodžius.
Jie negina našlės bylos, netvarko našlaičio bylos
ir nedaro teisybės beturčiams.

²⁹ Argi dėl to aš nelankysiu, sako Viešpats,
arba ar mano siela nekeršys tokiai tautai?

³⁰ Baisių ir nuostabių dalykų buvo daroma šalyje:

³¹ Pranašai pranašavo melą ir kunigai plojo rankomis,
ir mano tauta tai mėgo.
Kas gi tat galų gale jai atsitiks?

6. ¹ Pasidrašinkite, Benjamino sūnūs, Jerusaleės viduje,
trimituokite trimitu Tekuoje ir pakelkite vėliavą
Bethakareme,
nes iš šiaurės rodosi nelaimė ir didelis sunaikinimas.

- ² Aš laikau Siono dukterį lygia gražiai ir išlepintai moteriškai.
- ³ Pas ją ateis piemenų su savo bandomis;
jie ties aplink ją savo padangtes;
kiekvienas ganys tuos, kurie yra po jo ranka.
- ⁴ Pasišventinkite į kovą prieš ją!
Kelkitės ir eikime aukštyn vidudienį!
Deja mums, nes diena baigiasi,
eina ilgyn vakaro šešėliai.
- ⁵ Kelkitės ir eikime aukštyn nakčia, ir sugriaukime jos namus.
- ⁶ Nes štai ką sako kareivių Viešpats:
Kirskite jos medžius ir pilkite aplink Jerusaleę pylimą.
Tai aplankymo miestas, visokios skriaudos yra jame.
- ⁷ Kaip šuliny sako savo vandenį šaltą,
taip ji laiko šaltą savo piktumą.
Jame girdisi kalbant tik apie neteisybę ir sunaikinimą;
silpnumas ir žaizdos visuomet mano akivaizdoje.
- ⁸ Priimk pamokymą, Jerusale, kad kartais mano siela
nenusigręžtų nuo tavęs,
kad kartais nepadaryčiau iš tavęs tyrumos, negyvenamos
žemės.
- ⁹ Štai ką sako kareivių Viešpats:
Kaip vynuogyne nuskinama iki paskutinei uogai, taip
nurinks Israėlio liekanas.
Dėk ir dėk kaip vynuogių skynėjas savo ranką į pintinę.
- ¹⁰ Kam aš kalbėsiu? ir ką prisiektinai melsiu, kad manęs klausytų?
Štai jų ausys neapipjaustytos ir negali girdėti;
štai Viešpaties žodis pasidarė jiems pajuoka, ir jie jo
nepriima.
- ¹¹ Todėl aš pilnas Viešpaties narso ir nebeįstengiu jo sulaikyti.
Išliek jį ant kūdikio gatvėje ir draug ant jaunikaičių būrio;
nes bus sugauta vyras su moterimi, senis su žmogumi
pilnaamžiu.
- ¹² Jų namai teks kitiems, taip pat laukai ir žmonos;
nes aš ištiesiu savo ranką ant šalies gyventojų, sako
Viešpats.
- ¹³ Nes visi, nuo mažiausio iki didžiausio, užsiima godumu ir
visi, nuo pranašo iki kunigui, daro klastas.
- ¹⁴ Jie norėjo begėdiškai pagydyti mano tautos dukters žaizdą,
sakydami:

- Ramybė, ramybė, ir nebuvo ramybės.
- ¹⁵ Jie buvo sugėdinti, nes darė nuobodą; tikriaus sakant, jie ir gėdytis nesigėdė, ir nemokėjo parausti; todėl jie kris tarp parpuolančiųjų ir savo aplankymo metu jie sukniubs, sako Viešpats.
- ¹⁶ Štai ką sako Viešpats:
Sustokite keliuose, žiūrėkite
ir klauskitės apie senovės takus,
koks kelias geras, ir juo vaikščiokite,
ir jūs rasite atsigavimo savo sieloms.
Bet jie tarė: Mes nevaikščiosime.
- ¹⁷ Aš pastačiau prieš jus žvalgų; klausykite trimito garso.
Jie gi tarė: Mes neklausysime.
- ¹⁸ Todėl išgirskite, tautos, ir pažink, susirinkime,
kaip didelių dalykų aš jiems darysiu.
- ¹⁹ Klausyk, žeme!
Štai aš atvesiu šitai tautai nelaimių, jų minčių vaisiaus,
nes jie neklausė mano žodžių ir metė šalin mano įstatymą.
- ²⁰ Kam man nešate smilkalų iš Sabos
ir skaniai kvepiančios nendrės iš tolimos šalies?
Jūsų deginamosios aukos man nemielos
ir jūsų pjaunamosios aukos man nepatinka.
- ²¹ Todėl štai ką Viešpats sako:
Štai aš padarysiu šitai tautai griuvėsių,
ir ant jų parpuls tėvai kartu su vaikais, žus kaimynas ir artimas.
- ²² Štai ką Viešpats sako:
Štai tauta ateina iš šiaurės šalies
ir didelė giminė keliausi nuo žemės pakraščių.
- ²³ Ji ima vilyčią ir skydą; ji nuožmi ir nepasigailės;
jos triukšmas kaip jūros užimas; jie sės ant arklių,
prisirengę kaip vyrai, į kovą prieš tave, Siono dукte.
- ²⁴ Mes išgirdome jos gandą, ir mūsų rankos nusileido;
sielvartas mus apėmė, skausmai kaip gimdančią.
- ²⁵ Neikite į laukus ir nevaikščiokite keliu,
nes neprietelio kalavijas neša baimę aplinkui.
- ²⁶ Mano tautos dукte, apsivilk ašutine ir apsiberk pelenais;
gedėk kaip dėl vienturčio sūnaus, karčiai raudok,
nes ūmai ateis mums naikintojas.

²⁷ Aš paskyriau tave stipriu mėgintoju mano tautoje, ir tu pažinsi, ir išmėginsi jų kelią. ²⁸ Visi tie kunigaikščiai maištininkai elgiasi apgaulingai; jie skaistvaris ir geležis, visi sugedę. ²⁹ Dumplės sugedo, švinas išnyko ugnyje, veltui liejėjas tirpina, nes jų piktenybės nesunaikinamos. ³⁰ Vadinkite juos atmestinu sidabru, nes Viešpats juos atmetė.

7. ¹ Žodis Viešpaties, suteiktas Jeremijui ir jam pasakytas: ² Atsistok Viešpaties namų vartuose ir skelbk tenai šitą žodį, ir sakyk: Išgirskite Viešpaties žodį, visi Judo gyventojai, kurie įeinate pro šituos vartus Viešpaties garbinti. ³ Štai ką sako kareivių Viešpats, Israėlio Dievas: Darykite gerus savo kelius ir savo pastangas, ir aš gyvensiu su jumis šitoje vietoje. ⁴ Nepasitikėkite melo žodžiais, sakydami: Tai Viešpaties šventykla, Viešpaties šventykla! ⁵ Nes jei gerai vesite savo kelius ir savo pastangas, jei darysite teisybę tarp žmogaus ir jo artimo, ⁶ ateiviui, našlaičiui ir našlei nedarysite skriaudos, neišliesite šitoje vietoje nekalto kraujo ir nevaikšiosite, savo nelaimei, paskui svetimus dievus, ⁷ aš gyvensiu su jumis šitoje vietoje, žemėje, kurią daviau jūsų tėvams, nuo amžių ir per amžius.

⁸ Štai jūs sau pasitikite melo žodžiais, kurie jums nebus naudingi. ⁹ Vogti, užmušti, svetmoteriauti, melagingai prisiekti, aukoti Baalams ir eiti paskui svetimus dievus, kurių nežinote; ¹⁰ po to jūs ateinate ir stojatės mano akivaizdon šituose namuose, kuriuose šaukiamasi mano vardo, ir sakote: Mes išvaduoti, nes darėme visas tas nuobodas. ¹¹ Argi tat iš šitų namų, kuriuose šaukiamasi mano vardo, pasidarė jūsų akyse galvažudžių lindyne? Aš, aš esu, aš mačiau, sako Viešpats. ¹² Eikite į mano vietą Sile, kur mano vardas gyveno nuo pat pradžios, ir matykite, ką aš esu jai padaręs dėlei mano Israėlio tautos piktumo. ¹³ Ir dabar, kadangi jūs darėte visus tuos dalykus, sako Viešpats, ir aš jums kalbėjau rytą atsikėlęs ir nuolat, o jūs neklausėte, aš jums šaukiau, o jūs neatsiliepėte, ¹⁴ tai aš padarysiu šitiems namams, kuriuose šaukiamasi mano vardo ir kuriais jūs pasitikite, ir vietai, kurią aš jums ir jūsų tėvams daviau, taip, kaip esu padaręs Silui, ¹⁵ ir atmesiu jus nuo savo veido, kaip atmečiau visus jūsų brolius, visus Ephraimo palikuonis.

¹⁶ Taigi tu nesimelsk už šitą tautą, neatnašauk už ją gyriaus giesmės ir prašymo ir neužstok jų prieš mane, nes aš tavęs neišklausysiu. ¹⁷ Argi tu nematai, ką šitie daro Judo miestuose ir Jerusaleės aikštėse? ¹⁸ Vaikai renka malkų, tėvai kuria ugnį, moterys šildo taukų, kad keptų dangaus karalienei papločių, darytų liejamųjų aukų sveti-

miems dievams ir vestų mane į rūstybę. ¹⁹ Argi jie veda mane į rūstybę? sako Viešpats; ar ne patys save savo veidui sugėdinti? ²⁰ Todėl štai ką sako Viešpats Dievas: Štai mano narsas ir mano užsidedimas liepsnoja ant šitos vietos, ant žmonių ir ant galvijų, ant šalies medžių ir ant žemės vaisių; ir jis degs, ir neužges.

²¹ Štai ką sako kareivijų Viešpats, Izraelio Dievas: Sudėkite savo deginamąsias aukas su savo pjaunamosiomis aukomis ir valgykite jų mėsą, ²² nes aš nekalbėjau su jūsų tėvais ir nedaviau jiems įsakymo tą dieną, kurią išvedžiau juos iš Egipto žemės, apie deginamąsias ir pjaunamąsias aukas, ²³ bet tai aš jiems įsakiau, tardamas: Klausykite mano balso, ir aš būsiu jums Dievas, ir jūs būsite man tauta, ir vaikščiodami kiekvienu keliu, kurį jums paliepiu, kad jums būtų gera. ²⁴ Bet jie neklausė ir nepalenkė savo ausies, ir ėjo paskui savo norus ir savo piktos širdies nelabumą; jie traukėsi atgal ir nėjo priešakin ²⁵ nuo tos dienos, kurioje jų tėvai išėjo iš Egipto žemės, iki šiai dienai. Aš vis siuntinėčiau pas jus visus mano tarnus pranašus, atsikeldamas auštant ir siųsdamas; ²⁶ jie gi neklausė manęs ir nepalenkė savo ausies; bet sukietino savo sprandą ir darė pikčiau už savo tėvus. ²⁷ Tu jiems kalbėsi visus šituos žodžius, ir jie neklausys tavęs; tu šauksi juos, ir jie tau neatsakys. ²⁸ Tuomet tu jiems sakysi: Štai tauta, kuri neklausė Viešpaties, savo Dievo, balso ir nepriėmė drausmės; žuvo ištikimybė ir panaikinta iš jų burnos.

²⁹ Nusikirpk sau plaukus ir mesk šalin, ir pradėk raudą aukštumose, nes Viešpats atmetė ir paliko jo narsą sužadinusią kartą.

³⁰ Nes Judo vaikai darė kas pikta mano akyse, sako Viešpats. Jie pasidėjo savo nuobodas namuose, kuriuose šaukiamasi mano vardo, kad juos suteptų, ³¹ ir pasidarė aukštumų Tophete, Enomo sūnaus slėnyje, kad degintų savo sūnus ir savo dukteris ugnyje, ko aš neįsakiau ir nemaniau savo širdyje. ³² Todėl štai ateis dienų, sako Viešpats, ir nebesakys daugiau Tophetas ir Enomo sūnaus slėnis, bet užmušimo slėnis, ir laidos Tophete, nes kitur nebebus vietos. ³³ Ir šitos tautos lavonai bus maistas dangaus paukščiams ir žemės žvėrimis, ir nebus kam jų nuvaryti. ³⁴ Aš nutildysiu Judo miestuose ir Jerusaleės aikštėse džiaugsmo balsą ir linksmybės balsą, jaunikio balsą ir jaunosios balsą, nes šalis pavirs į tyrumą.

8. ¹ Anuo metu, sako Viešpats, išmes Judo karalių kaulus ir jo kunigaikščių kaulus, ir kunigų kaulus, ir pranašų kaulus, ir Jerusaleės gyventojų kaulus iš jųjų kapų ² ir išbarstys juos po saule, po

mėnuliu ir visa dangaus kariuomene, kuriuos jie mėgo, kuriems tar-
navo, paskui kuriuos vaikščiojo, kurių ieškojo ir kuriuos garbino.
Jie nebus surinkti ir palaidoti, bet bus mėšlas žemės paviršiuje. ³ Ir
visi, kurie bus likę iš šitos pikčiausios giminės visose likusiųjų vietose,
į kurias aš juos išmečiau, norės verčiau mirti, nekaip gyvi būti, sako
kareivijų Viešpats.

⁴ Tu jiems sakysi: Štai ką Viešpats sako:

Argi tas, kurs krinta, nebeatsikels?

ir kurs nusigręžė, ar nebeatsigręš?

⁵ Tai kodėl gi šita tauta Jerusaleje nusigręžė ir pasilieka atkakliai
nusigręžus?

Jie nusitvėrė už melo ir nebenori gręžtis.

⁶ Aš stebėjau ir klausiaus: nė vienas nekalba kas gera;
nėra nė vieno, kurs darytų atgailą dėl savo nuodėmės,
sakydamas: Ką aš padariau?

Jie visi nusigręžė į savo bėgį kaip arklys, smarkiai puolęs
į kovą.

⁷ Geršė padangėje žino savo laiką;
purplelis, kregždė ir gandras laikosi savo atėjimo meto,
mano gi tauta nežino Viešpaties teismo.

⁸ Kaipgi jūs galite sakyti: Mes išmintingi
ir Viešpaties įstatymas su mumis?
Tikrai melą darė melaginga raštininkų plunksna.

⁹ Išmintingieji sugėdinti, nugąsdinti ir sugauti;
nes jie atmetė Viešpaties žodį ir nėra juose jokios išminties.

¹⁰ Todėl aš duosiu jų moteris svetimiams, jų dirvas kitiems
tėvoniams,
nes visi, nuo mažiausio iki didžiausiam, seka godumu,
nuo pranašo iki kunigui — visi daro melą.

¹¹ Jie norėjo begėdiškai pagydyti mano tautos dukters žaizdą,
sakydami:

Ramybė, ramybė, nors nebuvo ramybės.

¹² Jie sugėdinti, nes daro nuobodą:
tikriau sakant, jie ir gėdytis nesigėdijo ir nemokėjo parausti:
todėl jie kris tarp parpuolančiųjų,
savo aplankymo metu jie sukniubs, sako Viešpats.

¹³ Aš juos rinkte surinksiu, sako Viešpats;
nėra vynuogių vynmedžiuose ir nėra figų figmedžiuose;
lapai nubyrėjo, ir ką aš buvau jiems davęs, praėjo.

- ¹⁴ Kodėl mes sėdime? Susirinkite
ir eikime į sustiprintą miestą, ir tylėkime tenai,
nes Viešpats, mūsų Dievas, mus nutildė
ir davė mums gerti tulžies vandens;
nes mes nusidėjome Viešpačiui.
- ¹⁵ Mes laukėme ramybės, ir nebuvo gerumo,
gydymo meto, ir štai baisumas.
- ¹⁶ Nuo Dano girdisi arklių prunkštimas;
visa žemė dreba nuo jo karo arklių žvangimo;
jie ateina ir ryja žemę ir tai, ko ji pilna,
miestą ir jo gyventojus.
- ¹⁷ Nes štai aš siūsiu jums žalčių baziliskų,
prieš kuriuos nėra užžavėjimo,
ir jie gels jus, sako Viešpats.
- ¹⁸ Mano skausmas ant skausmo, mano širdis manyje nuliūdusi.
- ¹⁹ Štai mano tautos dukters šauksmo balsas iš tolimos šalies:
Argi nėra Viešpaties Sione? arba ar nėra jame jo karaliaus?
Tai kam gi jie vedė mane į rūstybę savo drožiniais ir
svetimomis tuštybėmis?
- ²⁰ Praėjo pjūtis, pasibaigė vasara, ir mes neišgelbėti.
- ²¹ Aš susigraūžęs ir nuliūdęs dėl mano tautos dukters slogos;
didelis išgastis apėmė mane.
- ²² Argi nebėra balzamo Galaade? arba ar nebėra tenai gydytojo?
Tai kodėl gi mano tautos dukters žaizda nepერიšta?
9. ¹ Kas duos mano galvai vandens ir mano akims — ašarų šaltinį?
ir aš verksiu dieną ir naktį mano tautos dukters užmuštųjų.
- ² Kadgi aš turėčiau tyrumoje kelevijų užėigą,
tai aš palikčiau savo tautą ir pasitraukčiau nuo jų!
Nes jie visi svetmoteriai, neištikimųjų gauja.
- ³ Jie įtempė savo liežuvį kaip kilpinį, kad šaudytų melu ir
netiesa.
Jie įsigalėjo šalyje, nes jie eina iš nelabumo į nelabumą
ir nepažįsta manęs, sako Viešpats.
- ⁴ Tegul kiekvienas saugosi savo artimo ir tenepasitiki nė vienu
savo broliu,
nes kiekvienas brolis mintė pamina ir kiekvienas prietelis
elgiasi apgaulingai.
- ⁵ Kiekvienas juokiasi iš savo brolio, ir jie nekalba tiesos;

nes jie moko savo liežuvį kalbėti melą ir vargsta besielgdami
melagingai.

⁶ Tavo buveinė tarp klastos;
dėl vyliaus jie atsisakė pažinti mane, sako Viešpats.

⁷ Todėl štai ką sako kareivijų Viešpats:
Štai aš tirpinsiu juos ir mėginsiu;
nes ką gi kita aš galėčiau daryti mano tautos dukteriai?

⁸ Jų liežuvis — žeidžianti vilyčia, jie kalba vylių;
savo burna jie kalba taikiai su savo prieteliu,
slapčia gi stato jam žabangų.

⁹ Argi dėl tų dalykų aš nelankysiu, sako Viešpats,
arba ar mano siela nekeršys tokiai tautai?

¹⁰ Aš imsiu verkti ir dejuoti kalnuose,
ir raudoti tyrumos gražumų, kad nudeginta,
kad nėra praeinančio žmogaus ir nesigirdi savininko balso;
visi išsigabeno ir pasitraukė,
pradedant dangaus paukščiais ir baigiant gyvuliais.

¹¹ Aš padarysiu iš Jerusaleės smilčių krūvas ir slibinų guolius
ir Judo miestus aš pavirsiu tyrais,
taip kad niekas juose negyvens.

¹² Kas yra išmintingas žmogus, kurs tai suprastų
ir kuriam būtų suteikta Viešpaties burnos žodis,
kad jis tai paskelbtų, kodėl šalis žuvo
ir nudeginta kaip tyruma, taip kad nėra kas per ją eitų?

¹³ Ir Viešpats tarė: Nes jie pametė mano įstatymą, kurį aš esu
jiems davęs, ir neklausė mano balso, ir nėjo paskui jį; ¹⁴ nuėjo gi
paskui savo širdies nedorumą, paskui Baalus, taip, kaip buvo išmokę
iš savo tėvų.

¹⁵ Todėl štai ką sako kareivijų Viešpats, Israėlio Dievas:
Štai aš valgydinsiu šitą tautą metėlėmis
ir duosiu jiems gerti tulžies vandens.

¹⁶ Aš išsklaidysiu juos tarp tautų, kurių nepažino nei jie, nei jų
tėvai, ir siųsiu paskui juos kalaviją, kolei jie nebus sunaikinti.

¹⁷ Štai ką sako kareivijų Viešpats, Israėlio Dievas:
Stebėkite ir pasišaukite raudotojų, ir teateina;
siųskite pas tas, kurios mokytos, ir tegul jos atbėga;

- ¹⁸ tesiskubina ir tegul ima mūsų raudoti,
 tegul iš mūsų akių byra ašaros
 ir mūsų akių vokai tepaplūsta vandeniu.
- ¹⁹ Nes iš Siono girdisi raudojimo balsas:
 Kaipgi mes esame sunaikinti ir labai sugėdinti;
 nes mes turime palikti šalį, nes mūsų pastogės sugriautos.
- ²⁰ Taigi klausykitės, moterys, Viešpaties žodžio,
 ir tegul jūsų ausys išgirsta jo burnos žodžius,
 ir mokykite savo dukteris raudoti ir kiekvieną savo
 artimą — dejuoti,
- ²¹ nes mirtis įžengė pro mūsų langus, įėjo į mūsų namus
 kūdikių išžudyti gatvėse, jaunikaikių — aikštėse.
- ²² Kalbėk: Štai ką Viešpats sako:
 Žmonių lavonai kris kaip mėšlas ant žemės paviršiaus
 ir kaip žolė paskui pjovėją, ir nėra kas surinktų.
- ²³ Štai ką Viešpats sako:
 Tegul išmintingasis nesigiria savo išmintimi
 ir stiprusis tenesigiria savo stiprybe,
 ir turtingasis tenesigiria savo turtais.
- ²⁴ Bet kas giriasi, tegul giriasi žinąs ir pažįstąs mane,
 kad aš Viešpats, darąs pasigailėjimą, teisną ir teisybę
 žemėje;
- nes tai man patinka, sako Viešpats.
- ²⁵ Štai ateina dienų, sako Viešpats, ir aš lankysiu visus, kurie
 apipjaustyti, ²⁶ Egiptą, Judą, Edomą, Amono vaikus, Moabą ir visus,
 kurių plaukai apkarpyti, gyvenančius tyrumoje; nes visos tautos ne-
 apipjaustytos, visi gi Izraelio namai turi neapipjaustytą širdį.
- ^{10.} ¹ Išgirskite žodį, kurį Viešpats kalbėjo apie jus, Izraelio namai.
- ² Štai ką Viešpats sako:
 Nesimokykite pagonių kelių
 ir nebijokite dangaus ženklų, kurių bijo pagonys;
- ³ nes tautų įstatai tušti; nes nusikertama medis iš miško
 ir amatininko ranka kirviu padaro iš jo dalyką;
- ⁴ jis pagražina jį sidabru ir auksu,
 sukala vinimis ir plaktukais, kad neiširtų.
- ⁵ Jie padaryti panašūs į palmės liemenį ir negali kalbėti;
 juos reikia pakelti ir nešti, nes patys neišstengia paeiti.

Todėl nebijokite jų, nes jie negali padaryti nei pikta, nei gera.

- ⁶ Nėra tau lygaus, Viešpatie;
tu didis ir tavo vardas galybė.
- ⁷ Kas nebijos tavęs, o tautų karaliau! nes grožis yra tavo;
tarp visų tautų išmintingųjų ir visose jų karalystėse
nėra tau lygaus.
- ⁸ Jie pasirodys visi drauge esą neišmintingi ir paiki;
jų tuštybės mokslas — medis.
- ⁹ Atgabenama sidabro skardos iš Tarsies ir aukso iš Ophazo,
amatininkų padarytų ir variakalių prirengtų;
mėlynas ir raudonas purpuras — jų apvalkalas;
visa tai — amatininkų darbas.
- ¹⁰ Viešpats gi yra tikras Dievas;
jis gyvasai Dievas ir amžinasai karalius;
nuo jo užsidedimo sudreba žemė
ir jo gąsdinimo nepakenčia tautos.
- ¹¹ Taigi sakykite jiems taip:
Dievai, kurie nepadarė dangaus ir žemės,
tepražūna nuo žemės ir iš po dangaus.
- ¹² Kurs padarė žemę savo galybe, pataisė pasaulį savo išmintimi
ir savo išmanymu ištisia dangų;
- ¹³ paleisdamas savo balsą, jis duoda vandens daugybę padangėje
ir pakelia debesis nuo žemės pakraščių;
daro iš žaibų lietaus ir išveda vėją iš savo sandėlių.
- ¹⁴ Kiekvienas žmogus darosi paikas savo žinojimu,
kiekvienas amatininkas sugėdinamas savo drožiniu;
nes ką jis nuliejo, tai netiesa, ir nėra juose dvasios.
- ¹⁵ Tai tuščias ir juoko vertas dalykas;
savo aplankymo metu jie pražus.
- ¹⁶ Nepanašus į juos tas, kurs Jokubo dalia,
nes jis yra, kurs visa padarė,
ir Israėlis — jo tėvonystės lazda;
jo vardas kareivijų Viešpats.
- ¹⁷ Surink nuo žemės savo gėdą tu, kuri gyveni apgulta.
- ¹⁸ Nes štai ką Viešpats sako:
Štai aš šiuo žygiu toli išmesiu šalies gyventojus
ir taip juos varginsiu, kad nė vienas neištrūks.

- ¹⁹ Vargas man dėl mano sužeidimo; mano sloga pikčiausia.
Aš gi tariau: Ta sloga tikrai mano, ir aš ją nešiu.
- ²⁰ Mano padangtė sunaikinta, visos mano virvės sutrauktos;
mano vaikai išėjo nuo manęs, ir jų nebėra.
Nebėra kas daugiau ištemptų mano padangtę ir ištiestų
mano kailius.
- ²¹ Nes ganytojai paikai elgėsi ir neieškojo Viešpaties;
todėl jie neišmanė ir visa jų banda išskirstyta.
- ²² Štai ateina garsas ir didelis sujudimas iš šiaurės žemės,
kad padarytų iš Judo miestų tyrumą ir slibinų buveinę.
- ²³ Aš žinau, Viešpatie, kad ne žmogaus valdžioje jo kelias
ir ne nuo žmogaus pareina vaikščioti ir vesti savo žingsnius.
- ²⁴ Plak mane, Viešpatie, tačiau teisme ir ne savo narse,
kad nepaverstumei manęs kartais niekais.
- ²⁵ Išpilk savo užsidegimą ant tautų, kurios tavęs nepažįsta,
ir ant kraštų, kurie nesišaukia tavo vardo;
nes jie suėdė Jokubą ir prarijo jį, sunaikino jį ir suardė jo
grožį.

11. ¹ Viešpaties suteiktas Jeremijui žodis ir pasakytas. ² Išgirskite šitos sandoros žodžius ir kalbėkite Judo vyrams ir Jerusaleš gyventojams, ³ ir tu jiems sakyk: Štai ką sako Viešpats, Israėlio Dievas: **Prakeiktas žmogus, kurs neklausys žodžių šitos sandoros, ⁴ kurios laikytis aš įsakiau jūsų tėvams tą dieną, kurioje išvedžiau juos iš Egipto žemės, iš geležinės krosnies, tardamas: Klausykite mano balso ir darykite visa, ką aš jums įsakau, ir jūs būsite man tauta, aš gi būsiu jums Dievas; ⁵ kad atitiesėčiau priesaiką, kurią esu prisiekęs jūsų tėvams, jog aš duosiu jiems žemę, plūstančią pienu ir medumi, kaip kad šiandien yra. Aš atsakiau ir tariau: Taip iš tikrųjų, Viešpatie. ⁶ Viešpats man tarė: Garsiai skelbk visus šituos žodžius Judo miestuose ir Jerusaleš prekyvietėse, sakydamas: Išgirskite šitos sandoros žodžius ir juos darykite, ⁷ nes aš prisiektinai meldžiau jūsų tėvus tą dieną, kurią juos išvedžiau iš Egipto žemės, iki šiai dienai; rytą atsikėlęs aš juos prisaikinau ir tariau: Klausykite mano balso. ⁸ Jie gi neklausė ir nepalenkė savo ausies, bet kiekvienas nuėjo paskui savo piktos širdies nedorumą; ir aš užvedžiau ant jų visus žodžius šitos sandoros, kurios būvau įsakęs laikytis, o jie nesilaikė.**

⁹ Viešpats man tarė: Rasta sąmokslas Judo žmonėse ir Jerusaleš gyventojuose. ¹⁰ Jie sugrįžo į senąsias neteisybes savo tėvų, kurie

nenorėjo klausyti mano žodžių; ir jie eina paskui svetimus dievus jiems tarnauti. Izraelio namai ir Judo namai sulaužė mano sandorą, kurią aš esu padaręs su jų tėvais. ¹¹ Todėl štai ką Viešpats sako: Štai aš užvesiu ant jų nelaimę, iš kurios jie negalės išeiti; jei ir šauksis manęs, aš jų neišklausysiu. ¹² Judo miestai ir Jerusaleus gyventojai eis ir šauks dievus, kuriems jie daro liejamųjų aukų, ir tie jų neišgelbės prispaudimo metu. ¹³ Nes kiek tavo miestų, tiek tu pastatei begėdystės altorių aukoms daryti Baalams. ¹⁴ Taigi tu nesimelsk už šitą tautą ir neatnašauk už juos gyriaus giesmės ir prašymo, nes aš neklausysiu, kai jie šauksis manęs savo prispaudimo metu. ¹⁵ Kas yra, kad mano mylimasai padarė mano namuose daug piktadarių? argi pašvęsta aukų mėsa atims nuo tavęs tavo piktumus, kuriais tu gyrei? ¹⁶ Viešpats vadino tave gausiu, gražiu, vaisingu, dailiu alyvmedžiu; bet štai su dideliu užimu užsidegė jame ugnis, ir jo šakos nudegė. ¹⁷ Nes kareivijų Viešpats, kurs tave įveisė, grasė tau nelaime dėl Izraelio namų ir Judo namų piktenybių, kurias jie sau darė, kad mane erzintų aukodami Baalams.

¹⁸ Tu gi, Viešpatie, man apreiškei, ir aš patyriau; tuomet tu man parodei jų sumanymus. ¹⁹ Aš buvau kaip lėtas avinėlis, nešamas pjauti, ir nežinojau, kad jie darė prieš mane sumanymų, sakydami: Dėkime medžio ant jo duonos ir išdildykime jį iš gyvųjų žemės, ir tegul jo vardas nebūna daugiau minimas. ²⁰ Tu gi, kareivijų Viešpatie, kurs teisingai teisi ir tyrinėji inkstus ir širdis, duok man matyti tavo jiems padarytą kerštą; nes tau aš pavedžiau savo bylą.

²¹ Todėl štai ką Viešpats sako Anatoto žmonėms, kurie tykoja mano gyvybės ir sako: Nepranašauk Viešpaties vardu, arba tu mirsi mūsų rankose! ²² To dėlei štai ką sako kareivijų Viešpats: Štai aš juos lankysiu: jaunikaičiai mirs nuo kalavijo, jų sūnūs ir jų dukterys mirs badu. ²³ Ir nieko iš jų neliks, nes aš užvesiu ant Anatoto žmonių nelaimę, jų lankymo metus.

12. ¹ Juk tu teisi, Viešpatie, jei aš ir ginčysiuos su tavim; tačiau aš tau sakysiu teisingų dalykų:
Kodėl bedieviams sekasi gyvenime?
gera visiems, kurie neištikimi ir kurie elgiasi neteisingai?
- ² Tu juos įsodinai, ir jie įleido šaknis;
jie auga ir duoda vaisių;
tu arti jų burnos ir toli nuo jų inkstų.
- ³ Tu, Viešpatie, pažįsti mane, matai mane

ir išmėginai mane, kokia mano širdis Tavo atžvilgiu.
Surink juos kaip bandą, skirtą pjauti,
ir pašvėsk juos užmušimo dienai.

⁴ Iki kolei liūdės žemė
ir visos šalies žolė džius dėl jos gyventojų piktoumo?
Gyvuliai ir paukščiai žuvo, nes anie sakė: Jis nematys mūsų
galo.

⁵ Jei tu pailsti bėgdamas su pėstininkais,
kaip galėsi eiti lenktynių su arkliais?
Buvęs be pavojaus ramybės žemėje,
ką darysi Jordano puikybėje?

⁶ Nes ir tavo broliai, ir tavo tėvo namai —
ir jie kovos prieš tave, ir šauks paskui tave pilnu balsu.
Netikėk jiems, kai jie kalbės tau geruoju.

⁷ Aš palikau savo namus, pamečiau savo tėvonystę,
padaviau savo mylimąją sielą į jos neprietelių rankas.

⁸ Mano tėvonystė pasidarė man kaip liūtas miške;
ji kėlė prieš mane balsą, todėl aš jos nekenčiau.

⁹ Argi mano tėvonystė man margas paukštis?
Argi ji iš visų pusių nudažytas paukštis?
Ateikite, susirinkite, visi lauko žvėrys, skubėkite ryti.

¹⁰ Daug piemenų naikino mano vynuogyną, mindžiojo mano
dalią,
padarė iš mano pageidaujamosios tėvonystės tuščią tyrumą.

¹¹ Jie pavertė ją tyrais, ir ji liūdi manęs;
terioje nuteriota visa žemė,
nes nėra nė vieno, kurs imtų tai į širdį.

¹² Visais tyrumos keliais ateina naikintojai,
nes Viešpaties kalavijas ryja nuo vieno žemės krašto iki
kitam;

nėra ramybės niekam, kas gyva.

¹³ Jie sėjo kviečių ir pjovė usnių;
jie gavo tėvonystę, bet ji nebus jiems naudinga;
jūs būsite savo vaisių sugėdinti dėl narsingos Viešpaties
rūstybės.

¹⁴ Štai ką Viešpats sako prieš visus mano pikčiausius kaimynus,
kurie paliečia tėvonystę, mano padalintą mano tautai Izraeliui. Štai
aš išrausiu juos iš jų žemės ir Judo namus išrausiu iš jų tarpo. ¹⁵ Iš-
rovęs gi juos, aš atsigrėšiu ir jų pasigailėsiu, ir atvesiu juos atgal, kie-

kvieną į jo tėviškę ir kiekvieną į jo šalį. ¹⁶ Ir atsitiks: jei jie taip rūpestingai mokysis mano tautos kelių, kad prisieks mano vardu: Kaip Viešpats gyvas! taip, kaip jie išmokė mano tautą prisiekti Baalu, tai jie bus statomi mano tautos viduryje. ¹⁷ O jei jie nepaklausys, aš raute išrausiu tą tautą ir sunaikinsiu, sako Viešpats.

13. ¹ Štai ką Viešpats man sako: Eik, įsigyk sau drobinę juostą ir apsijuosk ją savo strėnas, bet į vandenį jos nenešk. ² Aš įsigijau juostą, kaip Viešpats buvo pasakęs, ir apsijuosiau ją savo strėnas. ³ Tuomet man buvo suteiktas antrą kartą Viešpaties žodis ir pasakyta: ⁴ Imk juostą, kurią nusipirkai ir kuri yra aplink tavo strėnas, atsikėlęs eik pas Eupratą ir paslėpk ją tenai uolos plyšyje. ⁵ Aš nuėjau ir paslėpiau ją prie Euprato, kaip man Viešpats buvo įsakęs. ⁶ Po daugelio dienų atsitiko, kad Viešpats man tarė: Kelkis, eik pas Eupratą ir pasiimk iš ten juostą, kurią aš tau buvau liepęs tenai paslėpti. ⁷ Aš nuėjau pas Eupratą, iškasiau ir pasiėmiau juostą iš tos vietos, kur buvau ją paslėpęs; ir štai juosta buvo supuvusi, kad ji niekam daugiau nebetiko. ⁸ Tuomet man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ⁹ Štai ką Viešpats sako: Taip aš supūdysiu Judo puikybę ir didelę Jerusaleės puikybę. ¹⁰ Šitą pikčiausią tautą, kuri nenori klausyti mano žodžių, vaikščioja savo širdies sugedime ir seka paskui svetimus dievus, kad jiems tarnautų ir juos garbintų; jie bus kaip šita juosta, kuri niekam nebetinka. ¹¹ Nes kaip juosta prisiglaudžia prie vyro strėnų, taip aš buvau priglaudęs prie savęs visus Izraelio namus ir visus Judo namus, sako Viešpats, kad jie man būtų tauta, vardas, gyrius ir garbė; bet jie neklaušė.

¹² Taigi tu jiems sakysi šituos žodžius: Štai ką kalba Viešpats, Izraelio Dievas: Kiekvienas puodelis bus pripiltas vyno. Jei jie tau sakys: Argi mes nežinome, kad kiekvienas puodelis bus pripiltas vyno? ¹³ tai tu jiems kalbėsi: Štai ką Viešpats sako: Štai aš pripilsiu girtuoklystės visus šios žemės gyventojus ir karalius iš Dovidų palikuonių, sėdinčius jo soste, ir kunigus, ir pranašus, ir visus Jerusaleės gyventojus. ¹⁴ Aš juos išblaškysiu atskirdamas brolių nuo jo brolio, taip pat vaikus nuo tėvų, sako Viešpats. Aš nesigailėsiu, neaplenksiu ir nebūsiu gailėstingas, kad aš jų nepražudyčiau.

¹⁵ Klausykite ir išgirskite ausimis.

Nesiaukštinkite, nes Viešpats kalbėjo.

¹⁶ Duokite Viešpačiui, savo Dievui, garbę, kolei dar nesutemę ir kolei jūsų kojos dar neužsigauna į tamsiuosius kalnus.

- Jūs lauksite šviesos, jis gi pavers ją į mirties ūksmę ir į tamsą.
- ¹⁷ Jeigu gi jūs tai neklausysite, mano siela verks slaptoje dėl jūsų puikybės;
mano akys verkė verks ir paplūs ašaromis, nes Viešpaties kaimenė sugauta.
- ¹⁸ Sakyk karaliui ir valdovei: Nusižeminkite, sėskite žemėje, nes jūsų garbės vainikas nuslinko nuo jūsų galvos.
- ¹⁹ Pietų miestai užrakinti, ir nėra kas atidarytų.
Visas Judas šalin išvestas, tobulai iškeltas.
- ²⁰ Pakelkite savo akis ir pasižiūrėkite jūs, kurie ateinate iš šiaurės: kur yra kaimenė, kuri tau buvo duota, tavo gražiosios avys?
- ²¹ Ką sakysi, kai jis tave lankys?
Nes tu juos mokei prieš save ir išmokei ant savo galvos.
Argi nesuims tavęs skausmai kaip gimdančios moteriškės?
- ²² Jeigu gi tu sakytumei savo širdyje: Kodėl man tai atsitiko?
Dėl tavo neteisybių daugybės atidengta tavo gėda, sutepti tavo kojų padai.
- ²³ Jei Etiopietis gali permainyti savo odą ar leopardas — savo margumą,
tai ir jūs galėsite gera daryti, išmokę pikto.
- ²⁴ Aš išsklaidysiu juos kaip šiaudus,
kurie vėjo pagaunami tyrumoje.
- ²⁵ Tai tavo likimas ir tavo dalia,
kurią aš tau atseikėjau, sako Viešpats,
nes tu užmiršai mane ir pasitikėjai melu.
- ²⁶ Todėl ir aš atidengsiu tavo šlaunis tavo akyse,
ir pasirodys tavo gėda,
tavo svetmoterystės ir tavo žvangimas, tavo paleistuvavimo kaltė; kauburiuose, lauke aš mačiau tavo nuobodas. Vargas tau, Jerusale! Ar tu neapsivalysi eidama paskui mane? Iki kolei dar?
14. ¹ Viešpaties suteiktas Jeremijui žodis dėl sausmečio.
- ² Judėja liūdi, jos vartai sugriuvo ir pajuodo žemėje,
„Jerusalės šauksmas kyla aukštin.“
- ³ Didikai siunčia savo mažesnius vandens;
tie ateina semtis, neranda vandens,
parsineša atgal savo indus tuščius;
jie sugėdinti ir prispausti, ir apsidengia sau galvas.

- ⁴ Kadangi žemė guli pūdymu, nes nelyja ant žemės lietus,
artojai gėdisi, apsidengia sau galvas.
- ⁵ Net ir stirna atsivedus lauke palieka savo jauniklį,
nes nėra žolės.
- ⁶ Laukiniai asilai stovi ant uolų, gaudo orą kaip slibinai;
jų akys alpsta, nes nėra žolės.
- ⁷ Jei mūsų neteisybės liudija prieš mus, tu, Viešpatie, elkis dėl
savo vardo;
nes daug mūsų atpuolimų; mes tau nusidėjome.
- ⁸ Israėlio laukime, jo gelbėtojau sielvarto metu,
kam tu nori būti lyg svečias šalyje
ir kaip keleivis, kuris tik užsuka nakvoti?
- ⁹ Kam tu nori būti lyg žmogus klajūnas,
lyg karžygys, kurs negali išgelbėti?
Tu juk, Viešpatie, esi mūsų tarpe
ir tavo vardas šaukiamas ant mūsų; nepalik mūsų.
- ¹⁰ Štai ką Viešpats sako šitai tautai,
kuri pamėgo judinti savo kojas ir nesiilsi,
todėl ir Viešpačiui nepatinka:
dabar jis atsimins jų neteisybes ir lankys jų nuodėmes.
- ¹¹ Viešpats man tarė:
Tu nesimelsk už tą tautą, kad jai būtų gera.
- ¹² Kai jie pasninkaus, aš neišklausysiu jų maldų;
ir jei jie atnašaus deginamųjų ir pjaunamųjų aukų, aš jų
nepriimsiu,
nes aš naikinsiu juos kalaviju, badu ir maru.
- ¹³ Tuomet aš tariau: Ai ai ai, Viešpatie Dieve! pranašai jiems sako:
Jūs nematysite kalavijo ir nebus jūsų tarpe bado; bet jis duos jums ši-
toje vietoje tikros ramybės. ¹⁴ Viešpats gi man tarė: Pranašai mela-
gingai pranašauja mano vardu; aš jų nesiunčiau ir nedaviau jiems įsa-
kymų, ir jiems nekalbėjau. Jie skelbia jums prasimanytus regėjimus,
žyniavimus, apgaulę ir savo širdies suvedžiojimą. ¹⁵ Todėl štai ką
Viešpats sako apie pranašus, kurie pranašauja mano vardu, kurių aš
nesiunčiau ir kurie sako: Nebus šitoje šalyje kalavijo ir bado. Tie pra-
našai bus sunaikinti kalaviju ir badu. ¹⁶ Ir žmonės, kuriems jie prana-
šauja, gulės bado ir kalavijo ištieti Jeruslės gatvėse; jie ir jų žmo-
nos, jų sūnūs ir dukterys; ir nebus kas juos palaidotų; ir aš išpilsiu ant
jų piktenybę.
- ¹⁷ Tu jiems sakysi šitą žodį:

Tegul mano akys plūsta ašaromis naktį ir dieną ir
 tenepaliauja,
 nes mano tautos duktė, mergaitė, bus ištikta didelio
 sunaikinimo,
 sunkiai sužeista nepagydomos slogos.

- ¹⁸ Jei aš išeinu į lauką, štai užmuštieji kalaviju,
 ir jei įeinu į miestą, štai alpstantys iš bado.

Taip pat pranašas ir kunigas turi eiti į šalį, kurios jie nežino.

- ¹⁹ Nejaugi tu meste atmetei Judą? arba argi tavo siela bodėsis
 Siono?

Tai kam gi taip mus užgavai, kad nebėra jokio pagijimo?
 Mes laukėme ramybės, ir nėra gerumo
 ir gydymo meto, ir štai sumišimas.

- ²⁰ Viešpatie, mes išpažįstame mūsų bedievyستes,
 mūsų tėvų neteisybes, nes mes tau nusidėjome.

- ²¹ Neduok mūsų pajuokai dėl savo vardo
 ir nedaryk negarbės mums, tavo garbės sostui;
 atsimink ir nepanaikink savo sandoros su mumis.

- ²² Argi yra pagonyse drožinių, kurie lydintų?
 arba ar gali dangus duoti lietaus?
 argi ne tu Viešpats, mūsų Dievas, kurio laukiame?
 nes tu visa tai padarei.

15. ¹ Ir Viešpats man tarė:

Jei atsistotų mano akivaizdoje Mošė ir Samuėlis, mano siela
 nepalinktų
 į šitą tautą. Išvaryk juos nuo mano veido, ir tegul jie išeina.

- ² Jei jie tau sakys: Kur mes eisime? tu jiems tark: Štai ką Viešpats
 sako:

Kas mirčiai — į mirtį ir kas kalavijui — į kalaviją,
 ir kas badiui — į badą, ir kas nelaisvei — į nelaisvę.

- ³ Aš lankysiu juos ketveriopa sloga, sako Viešpats:
 kalaviju, kad būtų užmušti, ir šunimis, kad juos draskytų,
 ir dangaus paukščiais, ir žemės žvėrimis, kad rytų ir
 naikintų.

- ⁴ Aš paduosiu juos visų žemės karalysčių narsui dėl Judo
 karaliaus,
 Ezekijo sūnaus Manaso, už visa, ką jis yra padaręs
 Jerusaleje.

- ⁵ Nes kas pasigailės tavęs, Jerusale? arba kas tavęs liūdės?
arba kas eis melsti tau ramybės?
- ⁶ Tu palikai mane, sako Viešpats, tu traukeis atgal;
todėl aš ištiesiu ant tavęs savo ranką ir užmušiu tave;
aš pailsau bemelsdamas.
- ⁷ Aš juos išskirstysiu vėtykle šalies vartuose;
aš užmušiau ir sunaikinau savo tautą,
ir tačiau jie nesigręžė nuo savo kelių.
- ⁸ Man pasidarė jos našlių daugiau kaip jūros smilčių;
aš jiems užvedžiau ant jaunimo motinos naikintoją
vidudienį,
ūmai siunčiau ant miestų išgąščio.
- ⁹ Susilpnėjo, kuri buvo pagimdžiusi septynis, jos siela apalpo;
nusileido jai saulė, dar diena tebesant; ji sugėdinta ir
paraudo,
ir jos likusius aš atidaviau kalavijui jų neprietelių
akivaizdoje, sako Viešpats.
- ¹⁰ Vargas man, mano motina! kam pagimdei mane, vaido vyrą,
nesutikimo žmogų visoje šalyje?
Aš neskolinau už palūkanas ir niekas man neskolino;
tačiau visi mane keikia.
- ¹¹ Viešpats sako:
Iš tikrųjų kas tau lieka, aš tai atvesiu į gerą galą,
aš pasitiksiu tave suspaudimo metu
ir sielvarto laiku prieš tavo neprietelį.
- ¹² Argi geležis ir varis padarys sandorą su geležimi iš šiaurės?
- ¹³ Aš duosiu veltui išplėsti tavo lobį ir tavo turtus
dėl visų tavo nuodėmių visose tavo ribose.
- ¹⁴ Aš atvesiu tavo neprietelius iš šalies, kurios nežinai, nes ugnis
užsidegė mano narse ir degs ant jūsų.
- ¹⁵ Tu, Viešpatie, žinai; atsimink mane ir aplankyk mane,
ir gink mane nuo tų, kurie mane persekioja;
tu man nepadėk laikydamos savo kantrybės;
žinok, kad aš dėl tavęs kenčiu apjuoką.
- ¹⁶ Atsirado tavo žodžiai, tai aš juos valgysiu,
ir iš tavo žodžio man pasidarė mano širdies džiaugsmas ir
pasigėrėjimas,
nes tavo, Viešpatie, kareivijų Dieve, vardas šaukiamas ant
manęs.

- ¹⁷ Aš nesėdėjau žaidžiančiųjų sueigoje ir gyriaus tavo rankos
darbais;
sėdėjau pats vienas, nes tu pripildei mane gąsdinimų.
- ¹⁸ Kodėl mano skausmas pasidarė nuolatinis
ir mano žaizda be vilties nesiduoda pagydoma?
ji man pasidarė kaip apgaulingo vandens melas.
- ¹⁹ Todėl štai ką Viešpats sako:
Jei apsigręši, aš tave apgręšiu, ir tu stovėsi ties mano veidu;
ir jei atskirsi, kas brangu, nuo to, kas menka, tu būsi kaip
mano burna;
jie gręšis į tave, ir tu į juos nesigręši.
- ²⁰ Aš padarysiu iš tavęs šitai tautai varinę sieną, stiprią;
jie kovos prieš tave ir nenugalės,
nes aš esu su tavim, kad tave gelbėčiau ir išvaduočiau tave,
sako Viešpats.
- ²¹ Aš išgelbėsiu tave iš nelabųjų rankos
ir išvaduosiu tave iš galingųjų rankos.

16. ¹ Ir buvo man suteiktas Viešpaties žodis, ir pasakyta: ² Tu nevesi žmonos ir nebus tau sūnų ir dukterų šitoje vietoje. ³ Nes štai ką Viešpats sako apie sūnus ir dukteris, gimstančius šitoje vietoje, ir apie jų motinas, kurios juos pagimdė, ir apie jų tėvus, iš kurių jie gimė šitoje šalyje: ⁴ Jie mirs sunkiomis ligomis, jų neraudos ir jie nebus palaidoti; jie bus mėšlas žemės paviršiuje, bus sunaikinti kalaviju ir badu, ir jų lavonai bus maistas dangaus paukščiams ir žemės žvėrimis.

⁵ Nes štai ką Viešpats sako: Tu neik į pokylio namus, neik raudoti ir neramink jų, nes aš atėmiau iš šitos tautos savo ramybę, malonę ir pasigailėjimus, sako Viešpats. ⁶ Dideli ir maži mirs šitoje šalyje; jie nebus palaidoti nė apraudoti; nedarys sau įsipjovimų ir nesiskus dėl jų. ⁷ Ne-lauš duonos jų tarpe tam, kurs rauda mirusiojo, kad jį paguostų, ir ne-duos jiems gerti taurės, kad paguostų dėl jų tėvo ir motinos. ⁸ Neik į pokylio namus, kad su jais sėdėtumei, valgytumei ir gertumei. ⁹ Nes štai ką sako kareivių Viešpats, Israėlio Dievas: Štai aš atimsiu iš šitos vietos jūsų akyse ir jūsų dienose džiaugsmo balsą ir linksmybės balsą, jaunikio balsą ir jaunosios balsą.

¹⁰ Kuomet tu būsi paskelbęs tai tautai visus šituos žodžius ir jie tau tars: Kodėl Viešpats kalbėjo prieš mus visą šitą didelę piktenybę? kokia mūsų neteisybė? ir kokia mūsų nuodėmė, kuria mes nusidėjome Viešpačiui, mūsų Dievui? ¹¹ tu jiems sakysi: Nes jūsų tėvai paliko ma-

ne, sako Viešpats, ir nuėjo paskui svetimus dievus, jiems tarnavo ir juos garbino; jie paliko ir nesergėjo mano įstatymo. ¹² Bet ir jūs blogiau darėte už jūsų tėvus, nes štai kiekvienas vaikščioja paskui savo širdies sugedimą, kad manęs neklausytų. ¹³ Aš išmesiu jus iš šitos šalies į šalį, kurios nežinote jūs ir jūsų tėvai; jūs tarnausite tenai dieną ir naktį svetimiems dievams, kurie neduos jums poilsio. ¹⁴ Todėl štai ateina dienų, sako Viešpats, ir nebebus daugiau sakoma: Kaip gyvas Viešpats, kurs išvedė Izraelio vaikus iš Egipto žemės, ¹⁵ bet: Kaip gyvas Viešpats, kurs išvedė Izraelio vaikus iš šiaurės šalies ir iš visų kraštų, į kuriuos aš juos išmečiau; nes aš sugrąžinsiu juos atgal į jų žemę, kurią esu davęs jų tėvams.

¹⁶ Štai aš siųsiu daug žvejų, sako Viešpats, ir jie sužvejos juos, ir po to aš jiems siųsiu daug medžiotojų, ir jie sumedžios juos nuo kiekvieno kalno ir nuo kiekvieno kauburio, ir iš uolų lindynių. ¹⁷ Nes mano akys visuose jų keliuose; jie nepaslėpti nuo mano veido ir jų neteisybė nepaslėpta nuo mano akių. ¹⁸ Pirmiausia aš dvigubai atsilyginsiu už jų neteisybes ir nuodėmes, nes jie sutepė mano žemę savo stabų maita ir pripildė mano tėvonystę savo nuobodų.

¹⁹ Viešpatie, mano stiprybe, mano jėga ir mano prieglauda
sielvarto dieną!
pas tavo ateis tautos nuo žemės pakraščių ir sakys:
Iš tikrųjų mūsų tėvai turėjo melą, tuštybę, kuri jiems
nebuvo naudinga.

²⁰ Argi gali sau žmogus pasidaryti dievų? juk jie ne dievai!

²¹ Todėl štai aš jiems parodysiu šį kartą, parodysiu jiems savo
ranką ir savo galybę,
ir jie žinos, kad mano vardas Viešpats.

17. ¹ Judo nuodėmė parašyta geležine rašykle
ir smailiu deimantu įrėžta jų širdies plokštėje
ir jų altorių raguose.

² Kadangi jų sūnūs atsimena savo altorius ir savo girias,
ir savo šakotus medžius aukštuose kalnuose,

³ aukodami laukuose, tai aš duosiu išplėsti tavo stiprybę ir visus
tavo turtus,
tavo aukštumas dėl tavo nuodėmių visose tavo ribose.

⁴ Tu pasiliksi viena be savo tėvonystės, kurią tau daviau,
ir aš padarysiu, kad tu tarnautumei savo neprieteliams
šalyje, kurios nežinai,

- nes tu sukūrei ugnį mano narse, ir ji degs per amžius.
- ⁵ Štai ką sako Viešpats:
Prakeiktas žmogus, kurs pasitiki žmogumi
ir iš kūno daro sau petį ir kurio širdis traukiasi nuo
Viešpaties.
- ⁶ Nes jis bus kaip tamariskas tyrumoje ir nematys ateinant
gerumo,
bet gyvens sausumoje, tyruose, druskos ir negyvenamoje
šalyje.
- ⁷ Palaimintas žmogus, kurs pasitiki Viešpačiu
ir kurio pasitikėjimas — Viešpats.
- ⁸ Jis bus kaip medis, kurs pasodintas prie vandens,
kurs išleidžia savo šaknis į drėgmę ir nebijo, kai ateina
karštis.
Jo lapai bus žali, sausmečiu jis neturės rūpesčio
ir niekuomet nesiliaus nešęs vaisių.
- ⁹ Širdis už visa nedoresnė ir neištiriama; kas ją pažins?
- ¹⁰ Aš Viešpats, kurs tyrinėju širdį ir mėginu inkstus,
kurs duodu kiekvienam, ko verti jo kelias ir jo pastangų
vaisiai.
- ¹¹ Jerubė peri, ko nepadėjo, taip ir tas, kurs įsigijo turtų,
bet neteisybės keliu;
savo dienų pusėje jis juos paliks ir savo gale bus
neišmintingas.
- ¹² Aukštas garbės soste nuo pat pradžios, mūsų šventumo vieta;
- ¹³ Izraelio laukime, Viešpatie! visi, kurie tave pameta, bus
sugėdinti;
atstojantieji nuo tavęs bus parašyti žemėje:
nes jie paliko gyvojo vandens gyslą, Viešpatį.
- ¹⁴ Gydyk mane, Viešpatie, ir pagysiu;
gelbėk mane, ir būsiu išgelbėtas, nes tu mano gyrius.
- ¹⁵ Štai jie man sako: Kur Viešpaties žodis? teateina.
- ¹⁶ Bet aš nenusigandau eidamas paskui tave, mano Ganytoją,
ir netroškau žmogaus dienos; tu žinai.
Kas išėjo iš mano lūpų, buvo tiesu tavo akivaizdoje.
- ¹⁷ Nebūk man baidyklė, tu mano viltie, suspaudimo dieną!
- ¹⁸ Tebūna sugėdinti, kurie mane persekioja,
ir tenebūsiu aš sugėdintas;

tegul jie išsigąsta ir tegul aš nebijosiu;
užvesk ant jų suspaudimo dieną ir sutrink juos dvigubu
sutrynimu.

¹⁹ Štai ką Viešpats man sako: Eik ir stovėk tautos vaikų vartuose, pro kuriuos Judo karaliai įeina ir išeina, ir visuose Jerusaleės vartuose, ²⁰ ir jiems sakyk: Išgirskite Viešpaties žodį, Judo karaliai ir visas Jude, ir visi Jerusaleės gyventojai, kurie įeinate pro šituos vartus. ²¹ Štai ką Viešpats sako: Sergėkite savo sielas ir nenešiokite naštų šabato dieną, ir neįneškite jų pro Jerusaleės vartus. ²² Neišneškite taip pat naštų iš savo namų šabato dieną ir nedirbkite jokio darbo; švęskite šabato dieną, kaip aš esu įsakęs jūsų tėvams. ²³ Bet jie neklausė ir nepalenkė savo ausies; jie sukietino savo sprandą, kad neklausytų manęs ir nepriimtų mano drausmės. ²⁴ Jei jūs manęs paklausysite, sako Viešpats, ir negabensite naštų pro šito miesto vartus šabato dieną, ir jei švęsite šabato dieną, nedirbdami joje jokio darbo, ²⁵ tai atsitiks, kad pro šito miesto vartus įeis karaliai ir kunigaikščiai, Judo žmonės ir Jerusaleės gyventojai, ir šiame mieste bus gyvenama per amžius. ²⁶ Jie ateis iš Judo miestų ir iš Jerusaleės apylinkės, ir iš Benjamino šalies, ir iš lygumų, iš kalnuotų vietų ir iš pietų, nešdami deginamųjų aukų, pjaunamųjų aukų ir duoninių atnašų, ir smilkalų ir įneš dovanų į Viešpaties namus. ²⁷ Jeigu gi neklausysite manęs ir nešvęsite šabato dienos, nenešiodami naštų ir neįnešdami pro Jerusaleės vartus šabato dieną, tai aš sukursiu ugnį jos vartuose; ji praris Jerusaleės vartus ir neužges.

18. ¹ Viešpaties suteiktas Jeremijui žodis ir pasakyta: ² Kelkis ir eik į puodžiaus namus; tenai tu išgirsi mano žodžius. ³ Aš nuėjau į puodžiaus namus, ir štai jis dirbo darbą ant savo tekinio. ⁴ Indas, kurį jis dirbo savo rankomis iš molio, iširo, ir jis vėl padarė iš jo kitą indą, kaip patiko jo akyse padaryti. ⁵ Ir buvo man suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ⁶ Nejaugi aš negalėsiu padaryti su jumis, Izraelio namai, kaip šitas puodžius? sako Viešpats. Štai kaip molis puodžiaus rankoje, taip ir jūs, Izraelio namai, mano rankoje. ⁷ Ūmai aš kalbu prieš tautą ir prieš karalystę, kad ją išraučiau, išardyčiau ir sunaikinčiau. ⁸ Jei ta tauta apsigręžia nuo savo piktenybės, dėl kurios aš prieš ją kalbėjau, gailėsiuos ir aš piktenybės, kurią ketinau jai daryti. ⁹ Ir ūmai aš žadu tautai ir karalystei statyti ir vesti ją; ¹⁰ bet jei ji daro pikta mano akyse, neklausydama mano balso, tai ir aš gailėsiuos gerumo, kurį ketinau jai daryti.

¹¹ Taigi tu dabar sakyk Judo žmonėms ir Jerusaleės gyventojams tuos žodžius: Štai ką Viešpats kalba: Štai aš rengiu prieš jus pikta ir darau prieš jus sumanymą; tegul kiekvienas grįžta nuo savo kelio, ir darykite tiesius savo kelius ir savo pastangas. ¹² Tačiau jie sako: Mes nustojomė vilties; mes eisime paskui savo mintis ir darysime kiekvienas, kaip tinka jo iškrypusios širdies piktumui.

¹³ Todėl štai ką Viešpats sako:

Klauskitės tautų; kas girdėjo tokių baisenybių,

kokių begal daug padarė mergaitė Izraelis?

¹⁴ Argi dings Libano sniegas nuo lauko uolų?

arba ar galima padaryti, kad išsektų ištrykštąs šaltas ir
nutekąs vanduo?

¹⁵ Tačiau mano tauta užmiršo mane; jie aukoja tuštybei

ir klupčioja savo keliuose, amžiaus takuose,

ir eina nemintu keliu,

¹⁶ kad jų šalis pavirstų į tyrumą ir į amžiną apjuoką;

kiekvienas, kurs per ją eis, bailsės ir kraipys savo galvą.

¹⁷ Kaip svilinas vėjas aš išskirstysiu juos neprietelio akivaizdoje;

nugarą, o ne veidą aš jiems rodysiu jų žuvimo dieną.

¹⁸ Tuomet jie kalbėjo: Ateikite ir pasitarkime apie Jeremiją,

nes kunigas negali netekti įstatymo

nei išmintingas — patarties, nei pranašas — žodžio;

ateikite, užgaukime jį liežuviu ir nežiūrėkime visų jo šnekų.

¹⁹ Pažvelk, Viešpatie, į mane ir išgirsk mano priešų balsą.

²⁰ Argi atsilyginama už gera piktu, kad jie iškasė mano gyvybei
duobę?

Atsimink, kad aš stovėjau tavo akivaizdoje,

kad juos užtarčiau ir nukreipčiau nuo jų tavo užsidegimą.

²¹ Todėl duok jų vaikams badą kęsti ir vesk juos į kalavijo
valdžią;

tebūna jų žmonos be vaikų ir našlės, ir jų vyrai tebūna

mirties ištikti,

jų jaunikaičiai tebūna nudurti kalaviju kovoje!

²² Tepasigirsta šauksmas iš jų namų;

nes tu ūmai atvesi ant jų galvažudį, nes jie iškasė duobę,

kad sugautų mane, ir paslėpė žabangus mano kojoms.

²³ Tu gi, Viešpatie, žinai visus jų mirties sumanymus prieš mane;

nedovanok jų neteisybės, ir jų nuodėmė teneišdyla tavo

akivaizdoje;

tegul jie sukniumba tavo akyse; savo narso metu pasielk su jais kietai.

19. ¹ Štai ką Viešpats sako: Eik ir imk iš tautos vyresniųjų ir iš vyresniųjų kunigų puodžiaus padarytą molinį indą, ² išeik į Enomo sūnaus slėnį, kurs yra ties Šukių vartų įėjimu, skelbk tenai žodžius, kuriuos aš tau kalbėsiu, ³ ir sakyk: Išgirskite Viešpaties žodį jūs, Judo karaliai ir Jerusaleės gyventojai; štai ką sako kareivių Viešpats, Israelio Dievas: Štai aš užvesiu ant šitos vietos tokį suspaudimą, kad kiekvienam, kurs apie jį girdės, spengs jo ausys, ⁴ nes jie paliko mane ir padarė šitą vietą man svetimą, ir aukojo joje svetimiems dievams, kurių nežinojo nei jie, nei jų tėvai, nei Judo karaliai, ir jie pripildė šitą vietą nekaltųjų kraujo, ⁵ statė aukštų vietų Baalams, kad degintų ugnyje savo vaikus kaip deginamąją auką Baalams; ko aš nebuvau įsakęs nei kalbėjęs ir kas nebuvo atėję man į mintį. ⁶ Todėl štai ateina dienų, sako Viešpats, ir šita vieta nebebus daugiau vadinama Tophetas ir Enomo slėnis, bet Užmušimo slėnis. ⁷ Aš nieku paversiu šitoje vietoje Judo ir Jerusaleės sumanymą, išžudysiu juos kalaviju jų neprietelių akivaizdoje ir ranka jų, kurie tykoja jų gyvybės, ir duosiu jų lavonus ēsti dangaus paukščiams ir žemės žvėrimis. ⁸ Aš padarysiu iš šito miesto nustebimo ir apjuokos dalyką; kiekvienas, kurs pro jį eis, stebės ir švilps dėl visų jo slogų. ⁹ Aš duosiu jiems valgyti jų vaikų kūnus, ir kiekvienas valgys savo prietelio kūną apgulime ir suspaudime, kuriuo juos prislėgs jų neprieteliai ir kurie tykoja jų gyvybės. ¹⁰ Po to tu sudaužysi indą akyse žmonių, kurie eis su tavim, ¹¹ ir jiems tarsis: Štai ką sako kareivių Viešpats: Aš sudaužysiu šitą tautą ir šitą miestą taip, kaip sudaužoma puodžiaus indas, kurio nebegalima vėl pataisyti; ir jie bus palaidoti Tophete, nes kitur laidoti nebebus vietos. ¹² Taip aš padarysiu šitai vietai, sako Viešpats, ir jos gyventojams ir padarysiu šitą miestą panašų į Tophetą. ¹³ Jerusaleės namai ir Judo karalių namai bus sutepti kaip Topheto vieta, visi tie namai, ant kurių stogų jie aukojo visai dangaus kariuomenei ir darė liejamųjų aukų svetimiems dievams.

¹⁴ Jeremijas, parėjęs iš Topheto, kur Viešpats buvo jį siuntęs pranašauti, atsistojo Viešpaties namų prieangyje ir tarė visai tautai:

¹⁵ Štai ką sako kareivių Viešpats, Israelio Dievas: Štai aš užvesiu ant šito miesto ir ant visų jo miestų visas nelaimes, apie kurias esu prieš jį kalbėjęs, nes jie sukietino savo sprandą, kad neklausytų mano žodžių.

20. ¹ Kai kunigas, Emerio sūnus Phasuras, ku'rs buvo pastatytas kunigaikščių Viešpaties namuose, išgirdo Jeremiją pranašaujant šituos žodžius, ² Phasuras mušė pranašą Jeremiją ir įdėjo jį į kaladę, buvusią aukštesniuosiuose Benjamino vartuose, Viešpaties namuose. ³ Rytdienai išaušus, Phasuras išėmė Jeremiją iš kaladės. Tuomet Jeremijas jam tarė: Viešpats nebevadina tavęs vardu Phasuras, bet Baisumas iš visur. ⁴ Nes štai ką Viešpats sako: Štai aš paduosiu tave baimei, tave ir visus tavo prietelius; jie kris po savo neprietelių kalaviju, ir tavo akys matys; visą Judą aš paduosiu į Babilono karaliaus ranką; jis juos nuves į Babiloną ir juos užmuš kalaviju. ⁵ Aš atiduosiu visą šito miesto lobį ir visą jo darbų vaisių, ir visas brangenybes, ir visus Judo karaliaus turtus aš duosiu į jų neprietelių rankas; jie juos išplėš, pasiims ir išgabens į Babiloną. ⁶ Tu gi, Phasurai, ir visi tavo namų gyventojai eisite į nelaisvę; tu nueisi į Babiloną, tenai mirsi ir tenai būsi palaidotas kartu su visais savo prieteliais, kuriems tu pranašavai melą.

⁷ Tu, Viešpatie, patraukei mane, ir aš esu patrauktas; tu buvai galingesnis už mane ir nugalėjai mane. Iš manęs pasidarė juoko dalykas per visą dieną, visi tyčiojasi iš manęs.

⁸ Nes jau seniai aš kalbu šaukdamas: Neteisybė! ir šūkauju: Sunaikinimas! bet iš Viešpaties žodžio pasidarė man apjuoka ir pasityčiojimo dalykas per visą dieną.

⁹ Ir tariau: Aš jo nebeatsiminsiu ir nebekalbėsiu daugiau jo vardu. Bet mano širdyje pasidarė tarsi karšta ugnis, uždaryta mano kauluose; aš alpau, negalėdamas iškęsti.

¹⁰ Nes aš girdėjau daugelio šmeižtus ir baisumus aplinkui: Persekiokite ir persekiokime jį!

Tai aš girdėjau iš visų žmonių, kurie gyveno taikoje su manim;

, jie tykojo mano šono:

ar nesiduos jis koku nors būdu apgauti, kad mes jį nugalėtumėm ir jam atkeršytumėm.

¹¹ Bet Viešpats yra su manim lyg drąsus kovotojas; todėl kurie mane persekioja, sukniubs ir susilpnės;

- jie bus smarkiai sugėdinti, nes nesuprato amžinosios
apjuokos,
kuri niekuomet nebus išdildyta.
- ¹² Taigi tu, kareivių Viešpatie, teisiojo mėgintojau,
kurs matai inkstus ir širdį,
duok, meldžiamasis, man išvysti tavo jiems padarytą kerštą;
tau aš pavedžiau savo bylą.
- ¹³ Giedokite Viešpačiui, girkite Viešpatį,
nes jis atvadavo beturčio sielą iš piktųjų rankos.
- ¹⁴ Prakeikta tebūna diena, kurioje gimiau!
diena, kurioje mano motina mane pagimdė, tenebūna
palaiminta.
- ¹⁵ Tebūna prakeiktas žmogus, kurs paskelbė mano tėvui,
sakydamas:
Tau gimė kūdikis berniukas, ir tarėsi padaręs jam didelio
džiaugsmo.
- ¹⁶ Tebūna tas žmogus kaip miestai, kuriuos Viešpats sugriovė ir to
nesigailėjo;
tegul jis girdi šauksmą rytą ir klyksmą vidudienį,
- ¹⁷ nes neužmušė manęs įsčioje, kad mano motina būtų man buvusi
kapas
ir jos įsčia būtų amžinai nėsčia pasilikusi!
- ¹⁸ Kam aš išėjau iš įsčios, kad matyčiau vargą ir skausmą
ir mano dienos nyktų sugėdinime?

21. ¹ Viešpaties suteiktas Jeremijui žodis, kai karalius Sedekijas siuntė pas jį Melkijo sūnų Phasurą ir kunigą, Maasijo sūnų Sophoniją, ir sakydino: ² Pasiklausk už mus Viešpatį, nes Babilono karalius Nabukodonosoras kariauja prieš mus; gal Viešpats padarys mums, laikydamos visų savo stebuklų, kad anas pasitrauktų nuo mūsų.

³ Jeremijas jiems tarė: Sakykite Sedekijui taip: ⁴ Štai ką sako Viešpats, Israėlio Dievas: Štai aš apgrėšiu karo ginklus, kurie jūsų rankose ir kuriais jūs kariaujate prieš Babilono karalių ir Kaldiečius, jus apgulančius aplinkui sienas; ir aš juos surinksiu šito miesto viduryje.

⁵ Aš kovosiui prieš jus ištiesta ranka ir stipriu petimi su narsu, užsidegimu ir didele rūstybe. ⁶ Aš užgausiu šito miesto gyventojus; žmonės ir gyvuliai mirs dideliu maru. ⁷ Po to, sako Viešpats, aš paduosiu Judo karalių Sedekiją, jo tarnus, jo tautą ir kurie bus likę šitame mieste nuo maro, kalavijo ir bado, į Babilono karaliaus Nabukodono-

soro rankas, į jų neprietelių rankas ir į rankas tų, kurie ieško jų sielų; jis juos užgaus kalavijo ašmenimis ir nesiduos permaldaujamas, nedovanos ir nepasigailės.

⁸ Šitai tautai tu tarsi: Štai ką Viešpats sako: Štai aš duodu jūsų akivaizdoje gyvenimo kelią ir mirties kelią. ⁹ Kas pasiliks šitame mieste, mirs nuo kalavijo, bado ir maro, kas gi išeis ir nubėgs pas Kaldiečius, kurie jus apgula, bus gyvas ir bus jam jo gyvybė lyg grobis. ¹⁰ Nes aš atgrėžiau savo veidą prieš šitą miestą, kad daryčiau pikta ir negera, sako Viešpats; jis bus atiduotas į Babilono karaliaus rankas, ir tasai sudegins jį ugnimi. ¹¹ Ir Judo karaliaus namams sakyk: Klau-
sykite Viešpaties žodžio, ¹² Dovido namai.

Štai ką Viešpats sako: Darykite teisybę nuo pat ryto
ir gelbėkite prievarta prislėgtą iš skriaudėjo rankos,
kad kartais neišeitų kaip ugnis mano užsidegimas ir
neužsidegtų,
ir nebūtų kas užgesintų dėl jūsų pastangų piktumo.

¹³ Štai aš ateinu pas tave, stipraus ir lygaus slėnio gyventoją,
sako Viešpats, pas jus, kurie sakote: Kas mus užgaus
ir kas įeis į mūsų namus?

¹⁴ Aš aplankysiu jus, žiūrėdamas jūsų pastangų vaisių, sako
Viešpats,
ir sukursiu ugnį jos girioje, ir ji praris visa aplinkui ją.

22. ¹ Štai ką sako Viešpats: Nueik į Judo karaliaus namus, kalbėk tenai šitą žodį ² ir sakyk: Klausykis Viešpaties žodžio, Judo karaliau, kurs sėdi Dovido soste, tu ir tavo tarnai, ir tavo tauta, kurie įeinate pro šituos vartus. ³ Štai ką Viešpats sako: Darykite teismą ir teisybę ir išvaduokite prievarta prislėgtą iš skriaudėjo rankos; neliūdinkite ateivio, našlaičio ir našlės, neslėkite neteisingai ir neišliekite šitoje vietoje nekalto kraujo. ⁴ Nes jei jūs tikrai tai darysite, tai pro šitų namų vartus įeis karaliai iš Dovido giminės, kurie sėdi jo soste, važiuoti ir raiti, jie ir jų tarnai, ir jų tauta. ⁵ Jeigu gi neklausysite šitų žodžių, aš prisiekiu savimi, sako Viešpats, kad šitie namai pavirs tyruma.

⁶ Nes štai ką sako Viešpats apie Judo karaliaus namus:
Jūs man kaip Galaadas, Libano viršūnė,
bet iš tikrųjų aš padarysiu iš jūsų tyrumą, negyvenamus
miestus.

⁷ Aš pašventinsiu prieš tave tą, kurs užmuša žmogų, ir jo ginklus; jie nukirs rinktinius tavo kedrus ir įmes į ugnį.

⁸ Daug tautų pereis per šitą miestą, ir kiekvienas sakys savo artimui: Kodėl Viešpats taip padarė šitam dideliam miestui? ⁹ Ir bus atsakyta: Dėl to, kad jie pametė Viešpaties, savo Dievo, sandorą, garbino svetimus dievus ir jiems tarnavo.

¹⁰ Neverkite mirusiojo ir neraudokite su ašaromis; verkite to, kurs išeina, nes jis daugiau nebepargrįš ir nebematys savo gimtosios šalies.

¹¹ Nes štai ką sako Viešpats Judo karaliui, Jošijo sūnui Selumui, karaliavusiam savo tėvo Jošijo vietoje, išėjusiam iš savo vietos: Jis daugiau čionai nebepargrįš, ¹² bet tenai, toje vietoje, į kurią aš jį perkelsiu, mirs ir daugiau nebematys šitos šalies.

¹³ Nelaimė tam, kas stato savo namus neteisybe ir savo kambarius neteisumu, veltui slegia savo prietelį ir jam neatiduoda jo užmokesčio,

¹⁴ kurs sako: Pasistatysiu sau plačius namus ir ertus kambarius; kurs išsikerta sau langų, iškloja kedro lentomis ir ištepa raudonai.

¹⁵ Argi tu karaliausi, kad lyginies su kedru?
Argi tavo tėvas nevalgė ir negėrė,
ir ar jam nebuvo gera, kai jis darė teismą ir teisybę?

¹⁶ Jis darė teisybę beturčiui ir stokojančiam savo laimės;
argi ne dėl to, kad jis mane pažino? sako Viešpats.

¹⁷ Tavo gi akys ir širdis linkusios į godumą ir nekalto kraujo išlieti,
skriaudos daryti ir bėgti paskui piktą darbą.

¹⁸ Todėl štai ką Viešpats sako Jošijo sūnui Joakimui:
Jo neverks: Vargas tau, broli! ir vargas tau, sesuo!
Neraudos jo: Vargas tau, valdove! ir vargas tau,
šviesiausias!

¹⁹ Jis bus palaidotas, kaip laidojama asilas,
supuvęs ir išmestas už Jeruslės vartų.

²⁰ Užženk ant Libano ir šauk, ir Basane paleisk savo balsą,
ir šauk praeinantiems, nes visi tavo mylėtojai sutrinti.

²¹ Aš tau kalbėjau tavo apstybėje; tu gi tarei: Neklausysiu.

Toks tavo kelias nuo pat tavo jaunystės, nes tu neklausei
mano balso.

²² Visus tavo ganytojus ganys vėjas ir tavo mylėtojai eis
nelaisven;

tuomet tu būsi sugédinta ir parausi dėl savo piktenybės.

²³ Kuri sėdi Libane ir turi lizdą kedruose,
kaip tu vaitosi, kai bus atėję tau skausmų,
tokių kaip gimdyvės skausmai.

²⁴ Kaip aš gyvas, sako Viešpats, jei Judo karaliaus Joakimo sūnus
Jekhonijas būtų žiedas ant mano dešinės rankos, aš ir nuo tenai jį
nutraukčiau. ²⁵ Aš paduosiu tave į ieškančiųjų tavo gyvybės ranką ir
į ranką tų, kurių veido tu bijai, ir į Babilono karaliaus Nabukodonoso
ranką, ir į Kaldiečių ranką. ²⁶ Aš siųsiu tave ir tavo motiną, kuri
tave pagimdė, į svetimą šalį, kurioje nesate gimę, ir tenai jūs mirsite.
²⁷ Į šalį gį, į kurią jie kelia savo sielą, kad sugrįžtų, jie nepargrįš.

²⁸ Argi tas žmogus Jekhonijas — molinis ir sudaužytas indas?
argi jis indas, kuriuo niekas nesigėri?

Kodėl atmesti jis ir jo palikuonys ir išmesti į šalį,
kurios jie nežinojo?

²⁹ Žeme, žeme, žeme, klausykis Viešpaties žodžių.

³⁰ Štai ką Viešpats sako: Rašyk, kad tas žmogus bus be vaikų, kad
jis žmogus, kuriam jo dienose nesiseks, nes iš jo palikuonių nebus
žmogaus, kurs sėdėtų Dovidų soste ir dar turėtų valdžios Jude.

23. ¹ Vargas ganytojams, kurie naikina ir drasko mano ganyklos
kaimenę, sako Viešpats. ² Todėl štai ką sako Viešpats, Izraelio Dievas,
piemenims, kurie ganio mano tautą: Jūs išvaikėte mano bandą, juos
išvarėte ir jų neaplinkėte; štai aš aplankysiu jus dėl jūsų pastangų pik-
tenybės, sako Viešpats. ³ Aš surinksiu mano būrio liekanas iš visų ša-
lių, į kurias būsiu juos išmetęs, sugrąžinsiu juos į jų dirvas, ir jie augs
ir dauginsis. ⁴ Aš paskirsiu jiems ganytojų, ir tie ganys juos; jie daugiau
nebebijos ir nebeišsigas, ir nė vienas iš jų skaičiaus nežus, sako
Viešpats.

⁵ Štai ateina dienų, sako Viešpats,
ir aš pažadinsiu Dovidui teisią atžalą;
karalius karaliaus ir bus išmintingas,
darys šalyje teismą ir teisybę.

- ⁶ Anose dienose Judas bus išgelbėtas
ir Izraelis gyvens su pasitikėjimu;
ir štai vardas, kuriuo jis bus vadinamas:
Viešpats, mūsų teisusis.

⁷ Todėl štai ateina dienu, sako Viešpats, ir nebesakys daugiau: Kaip gyvas Viešpats, kurs išvedė Izraelio vaikus iš Egipto žemės, ⁸ bet: Kaip gyvas Viešpats, kurs išvedė ir atvedė Izraelio namų palikuonis iš šiaurės šalies ir iš visų kraštų, į kuriuos aš buvau juos išmetęs, kad jie gyventų savo žemėje.

⁹ Pranašams:

Mano širdis sutrinta viduje manęs, visi mano kaulai dreba;
aš pasidariau kaip girtas žmogus ir kaip žmogus, priinirkęs
vyno

Viešpaties akivaizdoje ir nuo jo šventų žodžių.

- ¹⁰ Nes šalis pilna svetmoterių, nes šalis liūdi nuo prakeikimo;
sudžiūvo tyrumos dirvos, jų bėgimas krypta į pikta
ir jų stiprybė nebe ta pati.

- ¹¹ Nes pranašas ir kunigas sutepti
ir savo namuose aš radau jų piktenybę, sako Viešpats.

¹² Todėl jų kelias bus kaip sliduma tamsybėje; nes jie bus varomi
ir ant jos sukniubs; nes aš atvesiu ant jų nelaimių, jų aplankymo metus,
sako Viešpats.

- ¹³ Taip pat Samarijos pranašuose aš mačiau paikybės;
jie pranašavo Baalo vardu ir apgaudinėjo mano tautą
Izraelį.

- ¹⁴ Jerusaleus pranašuose aš mačiau pamėgdžiojimą
svetmoteriaujančiųjų ir melo taką;
jie sustiprino pikčiausiųjų rankas, kad nė vienas nesigręžtų
nuo savo piktumo;
visi pasidarė man kaip Sodoma ir jos gyventojai kaip
Gomora.

- ¹⁵ Todėl štai ką kareivijų Viešpats sako pranašams:
Štai aš juos valgydinsiu metėlėmis ir juos girdysiu tulžimi,
nes iš Jerusaleus pranašų išėjo suteptimas į visą žemę.

- ¹⁶ Štai ką sako kareivijų Viešpats:
Neklausykite žodžių pranašų, kurie jums pranašauja ir jus
apgaudinėja;

- jie sako savo širdies regėjimą ir ne iš Viešpaties burnos.
- ¹⁷ Jie sako tiems, kurie man piktžodžiauja:
Viešpats taip kalbėjo: Jums bus ramybė;
ir kiekvienam, kurs vaikščioja savo širdies nedorume, jie
sako:
Neateis jums nelaimė.
- ¹⁸ Nes kas gi buvo Viešpaties taryboje, matė ir girdėjo jo žodžius?
kas klausėsi jo žodžio ir išgirdo?
- ¹⁹ Štai išeis Viešpaties užsidegimo vyesulas
ir išsiveržianti audra ateis ant bedievių galvos.
- ²⁰ Viešpaties narsas nepasiliaus, kolei neįvykdys
ir nepabaigs savo širdies minties;
paskutinėse dienose jūs suprasite jo sumanymą.
- ²¹ Aš nesiunčiau pranašų, jie patys bėgo;
aš jiems nekalbėjau, jie patys pranašavo.
- ²² Jei jie būtų stovėję mano taryboje
ir būtų skelbę mano žodžius mano tautai,
aš juk būčiau atitraukęs juos nuo jų pikto kelio
ir nuo jų pikčiausių minčių.
- ²³ Argi aš esu Dievas tik arti, sako Viešpats, o iš tolo nebe Dievas?
- ²⁴ Argi gali žmogus taip pasislėpti, kad aš jo nematyčiau? sako
Viešpats.

Argi aš nepripildau dangaus ir žemės? sako Viešpats.

²⁵ Aš girdėjau, ką sako pranašai, kurie pranašauja mano vardu
melą ir kalba: Aš regėjau sapne, aš regėjau sapne. ²⁶ Iki kolei bus
tokių dalykų širdyje pranašų, kurie pranašauja melą ir skelbia savo šir-
dies apgaulę? ²⁷ Jie nori padaryti, kad mano tauta užmirštų mano
vardą dėl jų sapnų, kuriuos jie vienas kitam pasakoja, kaip jų tėvai
yra užmiršę mano vardą dėl Baalo. ²⁸ Pranašas, kurs turi sapną,
tepasakoja sapną, ir kurs turi mano žodžių, tegul tikrai kalba mano
žodžius. Bet kas darbo kviečiams su pelais? sako Viešpats. ²⁹ Argi
mano žodžiai ne kaip ugnis, sako Viešpats, ir ne kaip plaktukas, su-
trupinąs uolą? ³⁰ Todėl štai aš einu prieš pranašus, sako Viešpats,
kurie vagia mano žodžius vienas nuo kito. ³¹ Štai aš einu prieš pra-
našus, kurie naudojami savo liežuviais ir sako: Taip Viešpats kalba.
³² Štai aš prieš pranašus, prasimanančius sapnų, sako Viešpats, kurie
juos pasakoja ir suvedžioja mano tautą savo melu ir savo stebalais,
tuo tarpu kad aš jų nesu siuntęs ir nesu jiems liepęs, jų, kurie visai
nebuvo naudingi šitai tautai, sako Viešpats.

³³ Taigi jei šita tauta ar pranašas, ar kunigas paklaus tave, sakydamas: Kokia Viešpaties našta? tu jiems tark: Jūs esate našta, nes aš jus mesiu šalin, sako Viešpats. ³⁴ Ir jei pranašas ar kunigas, ar tauta sakytų: Viešpaties našta, tą žmogų ir jo namus aš lankysiu. ³⁵ Jūs sakysite vienas kitam ir savo broliui taip: Ką Viešpats atsakė? ir ką Viešpats kalbėjo? ³⁶ Ir nebebus daugiau minima Viešpaties našta, nes kiekvienam jo paties žodis bus našta, nes jūs iškreipėte gyvojo Dievo, kareivių Viešpaties, mūsų Dievo, žodžius. ³⁷ Pranašui tu sakysi taip: Ką tau Viešpats atsakė? ir ką Viešpats kalbėjo? ³⁸ Jeigu gi jūs sakysite: Viešpaties našta, todėli štai ką Viešpats sako: Kadangi jūs sakėte tą žodį: Viešpaties našta, aš gi siunčiau pas jus, tardamas: Nesakykite: Viešpaties našta, ³⁹ todėl aš jus imte atimsiu ir paliksiu toli nuo savo veido jus ir miestą, kurį daviau jums ir jūsų tėvams. ⁴⁰ Aš dėsiu ant jūsų amžiną apjuoką ir amžiną sugėdinimą, kurs niekuomet nebus išdildytas užmiršimu.

24. ¹ Viešpats man parodė, ir štai buvo dvi pintinės, pilnos figų, padėtos ties Viešpaties šventykla, po to, kai Babilono karalius Nabukodonosoras išvedė iš Jerusaleės Judo karalių, Joakimo sūnų Jekhoniją, jo kunigaikščius, amatininkus ir šaltkalvius ir nugabeno juos į Babiloną. ² Vienoje pintinėje buvo labai gerų figų, kaip paprastai būna pirmosios išnokusios figos, kitoje gi pintinėje buvo labai menkų figų, kurių nebuvo galima valgyti, nes buvo netikusios. ³ Tuomet Viešpats man tarė: Ką tu matai, Jeremijau? Aš atsakiau: Figų, gerų figų, labai gerų, ir netikusių, labai netikusių, kurių negalima valgyti, nes netikusios.

⁴ Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ⁵ Štai ką sako Viešpats, Izraelio Dievas: Kaip šitos figos geros, taip aš pažvelgsiu, kad gera daryčiau Judo belaisviams, kuriuos aš išsiunčiau iš šitos vietos į Kaldiečių šalį. ⁶ Aš maloningai atkreipsiu į juos savo akis ir parvesiu juos atgal į šitą žemę; aš juos statysiu ir negriausiu, juos veisiu ir nerausiu. ⁷ Aš duosiu jiems širdies, kad žinotų mane, jog aš Viešpats; jie bus man tauta, ir aš jiems būsiu Dievas, nes jie sugrįš pas mane visa savo širdimi. ⁸ Ir kaip tos blogiausios figos, kurių negalima valgyti dėl to, kad jos blogos, taip, sako Viešpats, aš padarysiu su Judo karaliumi Sedekiju, su jo kunigaikščiais ir su likusiais iš Jerusaleės, kurie pasiliko šitame mieste, ir su tais, kurie gyvena Egipto žemėje. ⁹ Aš duosiu juos varginti ir slėgti visoms žemės karalystėms, padarysiu iš jų apjuoką, prilyginimą ir patarlę, ir prakeikimą visose

vietose, į kurias aš juos išmečiau.¹⁰ Aš siųsiu prieš juos kalaviją, badą ir marą, kolei jie nebus išnaikinti iš žemės, kurią daviau jiems ir jų tėvams.

25. ¹ Žodis, suteiktas Jeremijui apie visą Judo tautą ketvirtais Judo karaliaus Jošijo sūnaus Joakimo metais (tai buvo pirmi Babilono karaliaus Nabukodonosoro metai), ² kurį pranašas Jeremijas kalbėjo visai Judo tautai ir visiems Jerusaleus gyventojams, tardamas:

³ Nuo trylikto Judo karaliaus Amono sūnaus Jošijo metų iki šiai dienai, per tuos dvidešimt trejus metus, Viešpaties žodis buvo man suteikiamas, ir aš jums skelbiau keldamos iš nakties ir kalbėdamas, bet jūs neklausėte. ⁴ Viešpats siuntė pas jus visus savo tarnus pranašus, atsikeldamas auštant ir siųsdamas, bet jūs neklausėte ir nepalenkėte savo ausų, kad išgirstumėte, ⁵ kai jis sakė: Sugrįžkite kiekvienas nuo savo pikto kelio ir nuo savo pikčiausių minčių ir jūs gyvensite nuo amžiaus į amžių šalyje, kurią Viešpats davė jums ir jūsų tėvams.

⁶ Neikite paskui svetimus dievus jiems tarnauti ir jų garbinti ir nevėskite manęs į rūstybę savo rankų darbais, ir aš jūsų nebausiu.

⁷ Bet jūs manęs neklausėte, sako Viešpats, ir vedėte mane į rūstybę savo rankų darbais, jūsų nelaimei. ⁸ Todėl štai ką sako kareivijų Viešpats: Užtatai, kad jūs neklausėte mano žodžių, ⁹ štai aš siųsiu ir imsiu visas šiaurės tautas, sako Viešpats, ir mano tarną, Babilono karalių Nabukodonosorą; ir juos atvesiu ant šitos šalies, ant jos gyventojų ir ant visų jos apylinkėje esančių tautų; aš juos užmušiu ir padarysiu iš jų pasibaisėjimo ir švilpavimo dalyką ir amžinų tyrumų. ¹⁰ Aš pašalinsiu iš jų tarpo džiaugsmo balsą ir linksmybės balsą, jaunikio ir jaunosios balsą, girnų ūžimą ir žiburio šviesą. ¹¹ Visa šita šalis bus tyruma ir pasibaisėjimo dalykas, ir visos tos tautos tarnaus Babilono karaliui septynias dešimtis metų.

¹² Pasibaigus septynioms dešimtims metų, aš lankysiu Babilono karalių ir aną tautą, sako Viešpats, jų neteisybę ir Kaldiečių šalį ir padarysiu iš jos amžinų tyrumų. ¹³ Aš įvykdysiu anai šaliai visus mano žodžius, kuriuos prieš ją kalbėjau, visa, kas parašyta šitoje knygoje, ką tik pranašavo Jeremijas prieš visas tautas. ¹⁴ Nes jie joms tarnaus, kadangi tai gausingos tautos ir dideli karaliai; aš jiems atsilyginsiu žiūrėdamas jų darbų ir jų rankų veikalų.

¹⁵ Nes kareivijų Viešpats, Izraelio Dievas, sako taip: Imk iš mano rankos šito narso vyno taurę ir duok jo gerti visoms tautoms, pas kurias aš tave siųsiu. ¹⁶ Jos gers, pasidarys neramos ir dūks akivaizdoje

kalavijo, kurį aš siųsiu į jų tarpą.¹⁷ Aš ėmiau iš Viešpaties rankos taurę ir daviau gerti visoms tautoms, pas kurias Viešpats mane siuntė: ¹⁸ Jerusalei ir Judo miestams, jos karaliams ir jos kunigaikščiams, kad padaryčiau iš jų tyrumą, pasibaisėjimo, švilpavimo ir prakeikimo dalyką, kaip kad yra šiandien; ¹⁹ Egipto karaliui Faraonui, jo tarnams, jo kunigaikščiams ir visai jo tautai, ²⁰ ir visiems apskritai: visiems Ausies šalies karaliams ir visiems Pilistimų žemės karaliams, Askalonui, Gazai, Akaronui ir Azoto liekanoms, ²¹ Idumėjai, Moabui, Amono vaikams, ²² visiems Tiŕo karaliams, visiems Sidono karaliams ir karaliams šalies salų, esančių anapus jūros, ²³ Dedanui, Tėmai, Buzui ir visiems, kurie kerpa sau plaukus, ²⁴ visiems Arabijos karaliams, visiems vakarų karaliams, gyvenantiems tyrumoje, ²⁵ visiems Zambrio karaliams, visiems Elamo karaliams, visiems Medų karaliams, ²⁶ taip pat visiems šiaurės karaliams arti ir toli, lygiai vieniems kaip ir kitiems, ir visoms žemės karalystėms, kurios yra jos paviršiuje; ir po jų gers Sesako karalius. ²⁷ Tu jiems sakysi: Štai ką sako kareivijų Viešpats, Israėlio Dievas: Gerkite ir pasigerkite, ir vemkite; parpulkite ir nesikelkite. pamatę kalaviją, kurį aš siųsiu į jūsų tarpą. ²⁸ Jeigu gi jie nenorės priimti taurės iš tavo rankos, kad gertų, tu jiems sakysi: Štai ką sako kareivijų Viešpats: Jūs gerte gersite; ²⁹ nes štai mieste, kuriame šaukiamasi mano vardo, aš pradėsiu bausti, ir jūs būtumėte laisvi nuo bausmės lyg nekalti? Jūs nebūsime laisvi nuo bausmės, nes aš šaukiu kalaviją visiems žemės gyventojams, sako kareivijų Viešpats.

³⁰ Tu jiems pranašausi visus šituos žodžius ir jiems sakysi:

Viešpats iš aukštybių sukrioks
ir iš savo šventos buveinės paleis savo balsą;
jis kriohte krioks prieš savo grožį;
bus giedama prieš visus žemės gyventojus
garsi lyg vynuogės minančiųjų daina.

³¹ Jos garsas pasieks žemės pakraščius,
nes Viešpats daro teismą tautoms;
jis bylinėjasi su kiekvienu kūnu.
Bedievius aš atiduodu kalavijui, sako Viešpats.

³² Kareivijų Viešpats sako taip:
Štai išeis nelaimė iš tautos į tautą,
ir didelė audra išeis nuo žemės pakraščių.

³³ Viešpaties užmuštų bus tą dieną
nuo vieno žemės krašto iki kitam jos kraštui;

- jų neraudos, nesurinks ir nelaidos;
jie gulės kaip mėšlas žemės paviršiuje.
- ³⁴ Klykite, ganytojai, ir šaukite;
apsiberkite pelenais jūs, bandos didikai,
nes atėjo jūsų dienos, kad būtumėte užmušti,
jūsų išskirstymo metas, ir jūs krisite kaip brangūs indai.
- ³⁵ Nebebus galima bėgti ganytojams
ir išsigelbėti bandos didikams.
- ³⁶ Štai ganytojų šauksmo balsas
ir bandos didikų klyksmas,
nes Viešpatys sunaikino jų ganyklas.
- ³⁷ Ramybės dirvos nutilo Viešpaties narsingos rūstybės
akivaizdoje.
- ³⁸ Jis paliko kaip liūtas savo lindybę,
nes iš jų šalies pasidarė tyruma nuo karvelio rūstybės
ir nuo narsingos Viešpaties rūstybės.

26. ¹ Judo karaliaus Jošijo sūnaus Joakimo karaliavimo pradžioje buvo Viešpaties suteiktas toks žodis ir pasakyta: ² Štai ką Viešpatys sako: Stovėk Viešpaties namų šventoriuje ir kalbėk visiems Judo miestams, iš kurių ateinama pagarbinti Viešpaties namuose, visus žodžius, kuriuos aš tau liepiu jiems kalbėti; neišleisk nė žodžio. ³ Gal jie išgirs ir gręšis kiekvienas nuo savo pikto kelio, ir aš gailėsiuos piktenybės, kurią ketinu jiems daryti dėl jų pastangų pikto. ⁴ Tu jiems sakysi: Štai ką Viešpatys sako: Jei neklausysite manęs, kad vaikščiôtumėte mano įstatyme, kurį jums daviau, ⁵ kad klausytumėte žodžių mano tarnų pranašų, kuriuos aš jums siunčiau, iš nakties atsikeldamas ir siųsdamas, kurių jūs neklausėte, ⁶ aš padarysiu šituos namus kaip Silą ir iš šito miesto padarysiu prakeikimą visoms žemės tautoms.

⁷ Kunigai, pranašai ir visa tauta girdėjo Jeremiją kalbantį šituos žodžius Viešpaties namuose. ⁸ Pabaigus Jeremijui kalbėti visa, ką Viešpatys buvo jam liepęs pasakyti visai tautai, kunigai, pranašai ir visa tauta nutvėrė jį, sakydami: Tegul jis mirte numiršta. ⁹ Kam jis pranašavo, sakydamas: Kaip Silas bus šitie namai ir šitas miestas bus sunaikintas, taip kad nebėbus jame gyventojų? Ir visa tauta susibūrė prieš Jeremiją Viešpaties namuose.

¹⁰ Išgirdę apie šituos dalykus, Judo kunigaikščiai atėjo iš karaliaus namų į Viešpaties namus ir atsisėdo naujųjų Viešpaties namų vartų

angoje. ¹¹ Kunigai ir pranašai kalbėjo kunigaikščiams ir visai tautai, tardami: Šitas žmogus vertas mirti, nes pranašavo prieš šitą miestą, kaip jūs savo ausimis girdėjote. ¹² Tuomet Jeremijas kalbėjo visiems kunigaikščiams ir visai tautai taip: Viešpats mane siuntė pranašauti prieš šituos namus ir prieš šitą miestą visų žodžių, kuriuos jūs girdėjote. ¹³ Taigi pataisykite dabar savo kelius ir savo pastangas ir klausykite Viešpaties, jūsų Dievo, balso, tai Viešpats gailėsis piktenybės, kurią prieš jus kalbėjo. ¹⁴ Aš gi štai jūsų rankose; darykite su manim, kas gera ir teisinga jūsų akyse, ¹⁵ Tačiau žinokite ir supraskite, kad jei mane užmušite, jūs išduosite nekaltą kraują patys prieš save, prieš šitą miestą ir prieš jo gyventojus: nes Viešpats iš tikrųjų mane siuntė pas jus kalbėti, jums girdint, visų šitų žodžių. ¹⁶ Tuomet kunigaikščiai ir visa tauta tarė kunigams ir pranašams: Tas žmogus neužsipelnė mirties, nes jis mums kalbėjo Viešpaties, mūsų Dievo, vardu.

¹⁷ Po to žmonės iš šalies vyresniųjų tarpo atsikėlė ir tarė visam tautos susirinkimui taip: ¹⁸ Mikhėjas Morastietis buvo pranašas Judo karaliaus Ezekijo dienose ir taip kalbėjo visai Judo tautai: Štai ką sako kareivių Viešpats: Sionas bus ariamas kaip dirva, Jerusale pavirs į akmenų krūvą ir Namų kalnas — į miškuotą aukštumą. ¹⁹ Argi Judo karalius Ezekijas ir visas Judas pasmerkė jį mirti? Argi jie nebijojo Viešpaties ir nemaldavo Viešpaties veido? ir ar Viešpats nesigailėjo piktenybės, kurią buvo prieš juos kalbėjęs? Taigi mes darome didelę piktenybę prieš mūsų sielas.

²⁰ Buvo taip pat žmogus, kurs pranašavo Viešpaties vardu, Semėjo sūnus Urijas iš Karjatiarimo; jis pranašavo prieš šitą miestą ir prieš šitą šalį visai taip pat, kaip buvo kalbėjęs Jeremijas. ²¹ Kuomet karalius Joakimas, visi jo galiūnai ir kunigaikščiai išgirdo tuos žodžius, karalius ieškojo jo užmušti. Tai patyręs ir nusigandęs Urijas pabėgo ir nuvyko į Egiptą. ²² Karalius Joakimas siuntė žmonių į Egiptą, Akoboro sūnų Elnataną ir kitus drauge su juo į Egiptą. ²³ Jie išvedė Uriją iš Egipto ir atvedė jį pas karalių Joakimą, kurs jį užmušė kavaliju ir pametė jo lavoną paskutinės liaudies kapinėse.

²⁴ Tačiau Saphano sūnaus Ahikamo ranka buvo su Jeremiju, kad jis nebūtų išduotas į tautos rankas ir kad jie jo neužmuštų.

27. ¹ Judo karaliaus Jošijo sūnaus Joakimo karaliavimo pradžioje buvo Viešpaties suteikta Jeremijui toks žodis ir pasakyta: ² Štai ką Viešpats man sako: Pasidaryk sau pančių ir grandinių ir užsidėk jas sau ant kaklo; ³ tu jas siųsi pas Edomo karalių, pas Moabo karalių,

pas Amono vaikų karalių, pas Tiro karalių ir pas Sidono karalių per pasiuntinius, kurie atvyko į Jerusaleį pas Judo karalių Sedekiją, ⁴ ir tu jiems liepsi kalbėti jų valdovams taip: Štai ką sako kareivijų Viešpats, Izraelio Dievas: Jūs sakysite savo valdovams taip: ⁵ Aš padariau žemę, žmones ir galvijus, esančius žemės paviršiuje, ir ją duodu tam, kas patiko mano akyse. ⁶ Taigi ir dabar aš duodu visas šitas šalis į mano tarno, Babilono karaliaus Nabukodonosoro, rankas; be to, aš jam duodu ir lauko gyvulius, kad jam tarnautų. ⁷ Visos tautos tarnaus jam ir jo sūnui, ir jo sūnaus sūnui, kolei neateis jo šalies ir jo paties metas; jam tarnaus daug tautų ir dideli karaliai. ⁸ Jeigu gi kuri tauta ir karalystė nenorėtų tarnauti Babilono karaliui Nabukodonosorui ir kas nors nepalenkėtų savo sprando po Babilono karaliaus jungu, tą tautą aš aplankysiu kalaviju, badu ir maru, sako Viešpats, kolei aš jų nesunaikinsiu jojo ranka. ⁹ Jūs tat neklausykite savo pranašų, žynių, sapnininkų, burtininkų ir žavėtojų, kurie jums sako: Jūs netarnausite Babilono karaliui, ¹⁰ nes jie jums pranašauja melą, kad jus atitolintų iš jūsų šalies ir išmestų jus, kad jūs žūtumėte. ¹¹ Kuri gi tauta palenks savo sprandą po Babilono karaliaus jungu ir jam tarnaus, tą aš paliksiu jos žemėje, sako Viešpats, ir ji ją įgyvens, ir gyvens joje.

¹² Taip pat Judo karaliui Sedekijui aš kalbėjau visai taip pat sakydamas: Palenkite savo kaklus po Babilono karaliaus jungu, tarnaukite jam ir jo tautai ir jūs būsite gyvi. ¹³ Kam gi mirtumėte tu ir tavo tauta nuo kalavijo, bado ir maro, kaip Viešpats kalbėjo tautai, kuri nenorėtų tarnauti Babilono karaliui? ¹⁴ Neklausykite žodžių pranašų, kurie jums sako: Jūs netarnausite Babilono karaliui, nes jie jums kalba melą. ¹⁵ Nes aš jų nesiunčiau, sako Viešpats, ir jie melagingai pranašauja mano vardu, kad jus išmestų ir kad jūs žūtumėte, kaip jūs, taip ir pranašai, kurie jums pranašauja.

¹⁶ Aš kalbėjau kunigams ir tai tautai taip: Štai ką Viešpats sako: Neklausykite žodžių savo pranašų, kurie jums pranašauja, sakydami: Štai Viešpaties rykai dabar greitai sugriš iš Babilono; nes jie jums pranašauja melą. ¹⁷ Taigi jūs neklausykite jų, bet tarnaukite Babilono karaliui, kad būtumėte gyvi. Kam gi šitas miestas pavirstų į tyrumą? ¹⁸ Jeigu jie pranašai ir juose yra Viešpaties žodis, tegul jie stoja kareivijų Viešpaties akivaizdon, kad rykai, dar užsilikusieji Viešpaties namuose ir Judo karaliaus namuose, ir Jerusaleje, nebūtų nugabenti į Babiloną. ¹⁹ Nes štai ką sako kareivijų Viešpats apie šulus, apie jūrą, apie papėdes ir apie kitus rykus, likusius šitame mieste, ²⁰ kurių

nepasiėmė karalius Nabukodonosoras, perkeldamas Judo karalių, Joakimo sūnų Jekhonią, iš Jerusaleės į Babiloną, ir visus Judo ir Jerusaleės didikus; ²¹ nes štai ką sako kareivių Viešpats, Israėlio Dievas, apie rykus, likusius Viešpaties namuose ir Jerusaleje: ²² Jie bus nugabenti į Babiloną ir bus tenai iki jų aplankymo dienai, sako Viešpats, ir aš jus atgabensiu ir sugrąžinsiu į šitą vietą.

28. ¹ Tais pačiais metais Judo karaliaus Sedekijo karaliaavimo pradžioje, ketvirtais metais, penktame mėnesyje, atsitiko, kad pranašas iš Gabaono, Azuro sūnus Ananijas, man tarė Viešpaties namuose kunigų ir visos tautos akivaizdoje taip: ² Štai ką sako kareivių Viešpats, Israėlio Dievas: Aš sulaužiau Babilono karaliaus jungą. ³ Dar dveji metai laiko, ir aš atgabensiu į šitą vietą visus Viešpaties namų rykus, kuriuos paėmė iš šitos vietos Babilono karalius Nabukodonosoras ir juos nugabeno į Babiloną. ⁴ Taip pat Judo karalių, Joakimo sūnų Jekhonią, ir visus Judo tremtinius, kurie įėjo į Babiloną, aš sugrąžinsiu į šitą vietą, sako Viešpats; nes aš sulaužysiu Babilono karaliaus jungą.

⁵ Pranašas Jeremijas atsakė pranašui Ananijui kunigų akyse ir akyse visos tautos, stovėjusios Viešpaties namuose, ⁶ ir pranašas Jeremijas tarė: Tebūnie, tegul Viešpats taip padaro, tegul Viešpats įvykdo tavo žodžius, kuriais pranašavai, kad rykai būsią sugrąžinti į Viešpaties namus ir visi tremtiniai iš Babilono — į šitą vietą. ⁷ Tačiau išgirsk tą žodį, kurį aš kalbu tau girdint ir visai tautai girdint: ⁸ Pranašai, kurie buvo pirm manęs ir pirm tavęs, nuo pat pradžios, ir jie pranašavo daugeliui šalių ir didelėms karalystėms apie karą, prispaudimą ir badą. ⁹ Pranašas, kurs pranašauja ramybę, bus pripažintas iš tikrųjų Viešpaties siųstu pranašu, jei jo žodžiai įvyks. ¹⁰ Tuomet pranašas Ananijas ėmė grandinę nuo pranašo Jeremijo kaklo ir ją sulaužė. ¹¹ Ir Ananijas tarė visos tautos akivaizdoje taip: Štai ką Viešpats sako: Taip aš sulaužysiu, dviem metams laiko pralinkus, Babilono karaliaus Nabukodonosoro jungą nuo visų tautų kaklo. ¹² Pranašas gi Jeremijas nuėjo savo keliu. Po to, kai pranašas Ananijas sulaužė grandinę nuo pranašo Jeremijo kaklo, buvo suteiktas Viešpaties žodis Jeremijui ir pasakyta: ¹³ Eik ir sakyk Ananijui: Štai ką Viešpats sako: Tu sulaužei medinę grandinę, bet jos vietoje tu darai geležinę grandinę. ¹⁴ Nes štai ką sako kareivių Viešpats, Israėlio Dievas: Aš dedu geležinį jungą ant visų šitų tautų kaklo, kad tarnautų Babilono karaliui Nabukodonosorui, ir jos jam tarnaus;

be to, aš jam duodu ir lauko gyvulius. ¹⁵ Tuomet pranašas Jeremijas tarė pranašui Ananijui: Klausyk, Ananijau, Viešpats tavęs nesiuntė, ir tu padarei, kad šita tauta pasitikėtų melu. ¹⁶ Todėl štai ką Viešpats sako: Štai aš atimsiu tave nuo žemės paviršiaus; šiais metais tu mirsi, nes tu kalbėjai prieš Viešpatį. ¹⁷ Ir pranašas Ananijas mirė tais pačiais metais, septintame mėnesyje.

29. ¹ Štai žodžiai rašto, kurį pranašas Jeremijas siuntė iš Jeruslės į vyresniųjų liekanas nelaisvėje, į kunigus, į pranašus ir į visą tautą, kurią Nabukodonosoras buvo nusivedęs iš Jeruslės į Babiloną, ² po to, kai karalius Jekhonijas, valdovė, kamarponiai, Judo ir Jeruslės kunigaikščiai, amatininkai ir šaltkalviai buvo išėję iš Jeruslės, ³ per rankas Saphano sūnaus Elaso ir Helkijo sūnaus Gamarijo, kuriuodu Judo karalius Sedekijas siuntė pas Babilono karalių Nabukodonosorą, tokio turinio:

⁴ Štai ką sako kareivių Viešpats, Israėlio Dievas, visiems tremtiniams, kuriuos aš perkėliau iš Jeruslės į Babiloną: ⁵ Statykitės namų ir gyvenkite juose, veiskitės sodų ir valgykite jų vaisius. ⁶ Veskite žmonas ir gimdykite sūnų ir dukterų; duokite savo sūnums žmonių ir savo dukteris duokite vyrams, ir tegul jos gimdo sūnų ir dukterų; daugėkite tenai ir nebūkite negausingi. ⁷ Ieškokite ramybės miestui, į kurį aš jus atvedinau, ir melskitės už jį Viešpačiui, nes jo ramybėje bus jūsų ramybė. ⁸ Nes štai ką sako kareivių Viešpats, Israėlio Dievas: Nesiduokite suvedžiojami savo pranašams, kurie yra jūsų tarpe, nė savo žyniams ir nežiūrėkite savo sapnų, kuriuos jūs sapnuojate; ⁹ nes jie melagingai jums pranašauja mano vardu; aš nesu jų siuntęs, sako Viešpats. ¹⁰ Nes Viešpats sako taip: Kai pradės baigtis septynios dešimtys metų Babilone, aš aplankysiu jus, įvykdysiu savo gerą žodį apie jus ir atvesiu jus atgal į šitą vietą. ¹¹ Nes aš žinau mintis, kurias turiu apie jus, sako Viešpats, ramybės ir neprispaudimo mintis, kad jums duočiau pabaigą ir kantrybės. ¹² Jūs šauksitės manęs ir eisite, melsite mane, ir aš jus išklausysiu. ¹³ Jūs ieškosite manęs ir rasite, kai ieškosite manęs visa savo širdimi. ¹⁴ Aš būsiu jūsų atrastas, sako Viešpats, sugrąžinsiu jūsų belaisvius, jus surinksiu iš visų tautų ir iš visų vietų, į kurias esu jus išvaręs, sako Viešpats, ir pargrąžinsiu jus iš vietos, į kurią jus perkeldinau. ¹⁵ Jūs, tiesa, sakote: Viešpats pažadino mums pranašų Babilone, ¹⁶ tačiau štai ką Viešpats sako karaliui, kurs sėdi Dovidso soste, ir visai tautai, šito miesto gyven-

tojai, jūsų broliams, kurie neišėjo kartu su jumis į nelaisvę; ¹⁷ kareivijų Viešpats sako taip: Štai aš siųsiu prieš juos kalaviją, badą ir marą; aš juos padarysiu panašius į blogas figas, kurių negalima valgyti, nes jos labai blogos; ¹⁸ aš persekiosiu juos kalaviju, badu ir maru, duosiu juos kankinti visoms žemės karalystėms ir padarysiu iš jų prakeikimo, pasibaisėjimo, švilpimo ir pajuokos dalyką visoms tautoms, pas kurias aš juos išmečiau, ¹⁹ užtatai, kad jie neklausė mano žodžių, sako Viešpats, kuriuos aš jiems siunčiau per savo tarnus pranašus; iš nakties atsikeldamas ir siųsdamas, ir jūs neklausėte, sako Viešpats. ²⁰ Jūs tat, visi ištremtieji, kuriuos aš išsiunčiau iš Jerusaleės į Babiloną, klausykite Viešpaties žodžio. ²¹ Kareivijų Viešpats, Izraelio Dievas, Kolišo sūnui Akhabui ir Maasijo sūnui Sedekijui, kuriuodu jums melagingai pranašauja mano vardu, sako taip: Štai aš paduosiu juos į Babilono karaliaus Nabukodonosoro rankas, ir jis juos užmuš jūsų akyse. ²² Visi Judo tremtiniai, kurie yra Babilone, naudosis jais keiksmui, sakydami: Tepadaro tave Viešpats lygų Sedekijui ir Akhabui, kuriuos Babilono karalius iškepė ugnyje ²³ todėl, kad jie darė palybę Izraelyje, svetmoteriavo su savo prietelių moterimis ir melagingai kalbėjo mano vardu žodį, kurio jiems neliepiu; aš teisėjas ir liudytojas, sako Viešpats.

²⁴ Semėjui Neelamiečiui tu sakysi: ²⁵ Štai ką sako kareivijų Viešpats, Izraelio Dievas: Užtatai, kad tu savo vardu siuntei raštų visai tautai, esančiai Jerusaleje, kunigui, Maasijo sūnui Sophonijui, ir visiems kunigams, sakydamas: ²⁶ Viešpats paskyrė tave kunigu kunigo Jojado vieton, kad būtumei vadas Viešpaties namuose kiekvienam dūkstančiam ir pranašaujančiam žmogui, kad įdėtumei jį į kaladę ir į kalėjimą; ²⁷ tai kodėl gi tu nesudraudei Anatotiečio Jeremijo, kurs jums pranašauja? ²⁸ Nes jis net atsiuntė pas mus į Babiloną, sakydamas: Ilgai tęsis; statykite sau namų ir juose gyvenkite; veiskite sodų ir valgykite jų vaisius. ²⁹ Taigi kunigas Sophonijas perskaitė šitą raštą, girdint Jeremijui. ³⁰ Ir buvo suteiktas Viešpaties žodis Jeremijui, ir pasakyta: ³¹ Siųsk sakyti visiems tremtiniais: Štai ką sako Viešpats Neelamiečiui Semėjui: Užtatai, kad Semėjas jums pranašavo, aš gi nesu jo siuntęs, ir jis darė, kad jūs pasitikėtumėte melu, ³² todėl Viešpats sako taip: Štai aš lankysiu Neelamietį Semėją ir jo palikuonis; nebus jam žmogaus, kurs sėdėtų šitos tautos tarpe, ir jie nematys gerumo, kurį aš padarysiu savo tautai, sako Viešpats, nes jis kalbėjo maištą prieš Viešpatį.

30. ¹ Štai žodis, kurs buvo Viešpaties suteiktas Jeremijui ir pasakytas: ² Štai ką sako Viešpats, Israėlio Dievas: Rašyk sau į knygą visus žodžius, kuriuos aš tau kalbėjau. ³ Nes štai ateina dienos, sako Viešpats, kuriose aš sugrąžinsiu mano tautos Israėlio ir Judo išvestuosius, sako Viešpats; aš sugrąžinsiu juos į žemę, kurią esu davęs jų tėvams, ir jie pavaldės ją.

⁴ Štai žodžiai, kuriuos Viešpats kalbėjo Israėliui ir Judui:

⁵ Nes Viešpats sako taip:

Mes girdėjome išgąsčio balsą; tai baimė ir nėra ramybės.

⁶ Pasiklausykite ir matykite, ar vyras gimdo;

tai kodėl gi aš matau kiekvieną vyrą
laikant ranką ant savo šlaunų kaip gimdyvės
ir visi veidai pasidarė išblyškę?

⁷ Vargas! nes ta diena yra didelė ir nėra jai lygios;

tai sielvarto metai Jokubui; tačiau jis bus iš jo išgelbėtas.

⁸ Tą dieną, sako kareivių Viešpats,

aš sulaužysiu jungą nuo jo kaklo, sutraukysiu jo pančius,
ir svetimieji daugiau jam nebeviešpataus;

⁹ bet jie tarnaus Viešpačiui, savo Dievui,

ir savo karaliui Dovidui, kurį aš pažadinsiu.

¹⁰ Taigi tu, mano tarne Jokube, nebijok ir nenusigąsk,
Israėli, nes štai aš tave išgelbėsiu iš tolimos šalies
ir tavo palikuonis — iš jų nelaisvės žemės.

Jokubas sugrįš, turės ramybės,

bus pertekęs visokių gėrybių ir jam nebus ko bijoti,

¹¹ nes aš esu su tavim, sako Viešpats, kad gelbėčiau tave.

Aš padarysiu galą visoms tautoms,

tarp kurių aš tave išskirsčiau;

tau gi aš nedarysiu galo, bet nuplaksiu tave pagal teisybę,
kad nesitartumei esąs nekaltas.

¹² Nes štai ką Viešpats sako:

Tavo žaizda nepagydoma, tavo sloga labai pikta;

¹³ nėra kam daryti tau teisybės, kad perrištų tave;

nėra tau naudingų gydyklų.

¹⁴ Visi tavo meilužiai užmiršo tave ir nebeieško tavęs,

nes aš užgavau tave neprietelio kirčiais,

nuožmiu plakimu dėl tavo neteisybės daugumo;

tavo nuodėmės pasidarė piktos.

- ¹⁵ Ko tu šauki apie savo sutrynimą,
kad tavo skausmas nepagydomas?!
Dėl tavo neteisybės daugumo
ir dėl piktų tavo nuodėmių aš tau tai padariau.
- ¹⁶ Todėl visi, kurie tave ryja, bus praryti;
visi tavo neprieteliai bus išvesti nelaisvėn;
kurie tave naikina, bus sunaikinti;
visus tavo plėšikus aš duosiu plėšti.
- ¹⁷ Nes aš perrišiu tau tavą sužeidimus
ir išgydysiu tau tavo žaizdas, sako Viešpats.
Nes jie vadina tave, o Sione, atmeta.
Tai yra ta, kurios niekas neieško!
- ¹⁸ Viešpats sako taip:-
Štai aš sugrąžinsiu Jokubo padangčių išvestuosius
ir pasigailėsiu jų stogų;
miestas bus pastatytas savo kalneliuose
ir šventykla bus pagrįsta taip, kaip ji buvo.
- ¹⁹ Iš jų eis gyrius ir žaidžiančiųjų balsas.
Aš juos padauginsiu, ir jie nemažės;
aš padarysiu juos garbingus, ir jie nesumenkės.
- ²⁰ Jo vaikai bus kaip nuo pat pradžios,
ir jo susirinkimas pasiliks mano akivaizdoje;
aš lankysiu bausmėmis visus, kurie jį vargina.
- ²¹ Jo vadas rasis iš jojo ir jo kunigaikštis išeis iš jo tarpo;
aš patrauksiu jį prie savęs, ir jis artinsis į mane.
Nes kas yra tasai, kurs turėtų savo širdyje drąsos
artintis į mane? sako Viešpats.
- ²² Jūs būsite mano tauta ir aš būsiu jums Dievas.
- ²³ Štai Viešpaties viesulas, pakyląs narsas;
puolanti audra nusileis ant bedievių galvos.
- ²⁴ Viešpats nenugręš savo užsidegimo rūstybės,
kolei nepadarys ir neįvykdys savo širdies minties;
paskutinę dieną jūs tai suprasite.

31. ¹ Anuo metu, sako Viešpats,
aš būsiu Dievas visoms Izraelio giminėms
ir jie bus man tauta.

² Štai ką Viešpats sako:
Tauta, išlikusi nuo kalavijo, rado malonės tyruose;

- Israėlis eis į savo poilsį.
- ³ Iš tolo Viešpats man pasirodė.
Aš mylėjau tave amžina meile,
todėl aš pasigailėdamas pritraukiau tave prie savęs.
- ⁴ Aš vėl statysiu tave, ir tu būsi statoma, Israėlio mergaitė;
dar tu būsi puošiamą savo žvangučiais
ir tu išeisi žaidžiančiųjų šokiuose.
- ⁵ Tu dar veisi vynuogynus Samarijos kalnuose;
jie veiste veis ir nerinks uogų,
kolei neateis laikas.
- ⁶ Nes ateis diena, kurią sargai Ephraimo kalne šauks:
Kelkitės ir ženkime į Sioną pas Viešpatį, mūsų Dievą.
- ⁷ Nes štai ką Viešpats sako:
Džiaugte džiaukitės dėl Jokubo
ir linksmi šūkaukite dėl tautų galvos;
užkite, giedokite ir sakykite:
Gelbėk, Viešpatie, savo tautą, Israėlio liekanas.
- ⁸ Štai aš atvesiu juos iš šiaurės šalies
ir surinksiu juos nuo žemės pakraščių;
jų tarpe bus aklas ir raišas,
nėščia ir taip pat ta, kuri gimdo,
didelis būrys tų, kurie grįš į čia.
- ⁹ Jie ateis verkdami, ir aš pasigailėdamas atvesiu juos atgal;
aš pervesiu juos per vandenų upelius tiesiu keliu,
ir jie nesuklys jame, nes aš pasidariau Israėliui tėvas
ir Ephraimas yra mano pirmgimis.
- ¹⁰ Klausykitės Viešpaties žodžio,
tautos, skelbkite toli esančiose salose
ir sakykite: Kurs išskirstė Israėlį, surinks jį
ir sergės jį kaip piemuo savo bandą.
- ¹¹ Nes Viešpats atvadavo Jokubą
ir išgelbėjo jį iš galingesniojo rankos.
- ¹² Jie ateis ir šlovins Siono kalne,
ir suplauks prie Viešpaties gėrybių,
prie javų, vyno, aliejaus, gyvulių ir galvijų vaisių;
jų siela bus kaip laistomas sodas, ir jie daugiau nebetrokš.
- ¹³ Tuomet linksminsis mergaitė šokiuose,
jaunikaičiai ir seniai drauge;
aš paversiu jų gedulą džiaugsmu,

- paguosiu juos ir palinksminsiu po jų skausmo.
- ¹⁴ Aš nugirdysiu kunigų sielą riebalais,
ir mano tauta bus pripildytą mano gėrybių, sako Viešpats.
- ¹⁵ Štai ką Viešpats sako:
Aukštumoje girdisi balsas: rauda, dejavimas ir verksmas;
Rakelė verkia savo vaikų ir nenori duotis nuraminama, nes
jų nebėra.
- ¹⁶ Štai ką Viešpats sako: Tegul nutyla tavo verksmo balsas
ir tegul tavo akys nebeašaroja;
nes yra užmokestis tavo vargui:
jie sugrįš iš neprietelio šalies.
- ¹⁷ Yra vilties tavo ateičiai, sako Viešpats,
ir tavo vaikai sugrįš į savo ribas.
- ¹⁸ Aš girdėte girdėjau Ephraimą, kai jis buvo ištremiamas:
Tu plakei mane, ir aš esu pamokytas kaip nesuvaldomas
jaunas veršis;
gražink mane, ir aš gręšiuos, nes tu Viešpats, mano Dievas.
- ¹⁹ Nes kai tu apgręžei mane, aš dariau atgailą,
ir kai tik tu mane pamokei, aš sudaviau sau per šlaunį.
Aš esu sugėdintas ir raustu,
nes nešu savo jaunystės apjuoką.
- ²⁰ Argi Ephraimas yra gerbtinas mano sūnus,
ar jis lepus vaikas, kad po to, kai aš kalbėjau prieš jį,
aš vis dar jį atsimenu?
Todėl mano viduriai susijudino dėl jojo;
aš gailėte pasigailėsiu jo, sako Viešpats.
- ²¹ Padaryk sau sarginę, pasiduok apkartimui;
kreipk savo širdį į tiesų kelią, kuriuo esi vaikščiojęs;
grįžk, Izraelio mergaite, grįžk į šituos savo miestus.
- ²² Iki kolei tu duosies naikinti save gėriais, duktė klajūne?
nes Viešpats sutveria naują dalyką žemėje:
moteriškė apsups vyrą.
- ²³ Štai ką sako kareivijų Viešpats, Izraelio Dievas: Dar tebesa-
kys šitą žodį Judo žemėje ir jo miestuose, kai aš būsiu gražinęs jų
belaisvius: Viešpats tepalaimina tave, tu teisybės groži, šventasis
kalne! ²⁴ Ir jame gyvens Judas ir visi jo miestai drauge, žemdirbiai
ir bandų piemenys. ²⁵ Nes aš pagirdysiu pailsusią sielą ir pasotin-

siu kiekvieną alkstančią sielą. ²⁶ Todėl aš pabudau lyg iš miego; aš pažvelgiau, ir mano miegas buvo man saldus.

²⁷ Štai ateis dienų, sako Viešpats, ir aš apsėsiu Israėlio namus ir Judo namus žmonių sėkla ir galvijų sėkla. ²⁸ Ir kaip aš budėjau ant jų, kad išraučiau, griaučiau, sklaidyčiau, naikinčiau ir varginčiau, taip budėsiu ant jų, kad statyčiau ir veisčiau, sako Viešpats. ²⁹ Anose dienose nebesakys daugiau: Tėvai valgė rūgščių vynuogių, ir vaikams atšipo dantys. ³⁰ Bet kiekvienas mirs dėl savo neteisybės; kiekvienam žmogui, kurs valgys rūgščių vynuogių, atšips jo paties dantys.

³¹ Štai ateis dienų, sako Viešpats, ir aš padarysiu su Israėlio namais ir su Judo namais naują sandorą, ³² ne tokią sandorą, kokią esu padaręs su jų tėvais tą dieną, kurioje aš nutvėriau jų ranką, kad išvesčiau juos iš Egipto žemės, sandorą, kurią jie sulaužė, aš gi buvau jų valdovas, sako Viešpats. ³³ Bet štai kokia bus sandora, kurią aš padarysiu su Israėlio namais po anų dienų, sako Viešpats: Aš duosiu savo įstatymą į jų vidurius ir įrašysiu jį į jų širdį; aš būsiu jiems Dievas ir jie bus man tauta; ³⁴ nė vienas nebemokys daugiau savo artimo ir brolio savo brolio, sakydamas: Pažink savo Viešpatį; nes visi pažins mane nuo mažiausio iki didžiausio, sako Viešpats: nes aš dovanosiu jų neteisybę ir nebeatsiminsiu daugiau jų nuodėmės.

³⁵ Štai ką sako Viešpats, kurs duoda saulę, kad būtų šviesos dieną, mėnulio ir žvaigždžių tvarką, kad būtų šviesos naktį, kurs sujudina jūrą taip, kad jos bangos užia; jo vardas kareivijų Viešpats. ³⁶ Jei šitie įstatymai liausis mano akivaizdoje, sako Viešpats, tuomet ir Israėlio palikuonys liausis buvę tauta mano akivaizdoje per visas dienas. ³⁷ Štai ką Viešpats sako: Jei galima išmatuoti dangus aukštai ir iširti žemės pagrindai žemai, tai aš atmesiu visus Israėlio palikuonis dėl viso to, ką jie yra padarę, sako Viešpats.

³⁸ Štai ateina dienų, sako Viešpats, kada bus statomas miestas Viešpačiui nuo Ananeėlio bokšto iki Kampo vartų. ³⁹ Matuojamoji virvė eis toliau per Garebo kauburį ir apeis aplink Goatą, ⁴⁰ visą lavonų ir pelenų slėnį ir visą mirties šalį iki Kedrono upeliui ir iki Žirgų vartų kampui rytuose, tai bus šventa Viešpačiui; nebebus daugiau griauinama ir ardoma per amžius.

32. ¹ Viešpaties suteiktas Jeremijui žodis dešimtais Judo karaliaus Sedekijo metais; tai buvo aštuoniolikti Nabukodonosoro metai.

² Tuomet Babilono karaliaus kariuomenė buvo apgulus Jerusaleį ir

pranašas Jeremijas buvo uždarytas prieangyje kalėjimo, kurs buvo Judo karaliaus namuose.³ Nes Judo karalius Sedekijas buvo uždaręs jį, sakydamas: Kam tu pranašauji, tardamas: Viešpats sako taip: Štai aš atiduosiu šitą miestą į Babilono karaliaus rankas, ir jis jį paims,⁴ ir Judo karalius Sedekijas neištruks iš Kaldiečių rankų, bet bus paduotas į Babilono karaliaus rankas; jis kalbės su juo burna į burną ir jo akys matys ano akis;⁵ Sedekijas bus nuvestas į Babiloną ir bus tenai, kolei aš jo neaplinkysiu, sako Viešpats; ir jei jūs kovosite prieš Kaldiečius, neturėsite jokio pasisėkimo.

⁶ Jeremijas kalbėjo: Man buvo suteikta Viešpaties žodis ir pasakyta: ⁷ Štai tavo brolėnas, Selumo sūnus Anameėlis, ateis pas tave ir sakys: Pirk sau mano dirvą, kuri yra Anatote, nes tu turi teisės ją pirkti, kaip artimiausias giminaitis.⁸ Ir mano dėdės sūnus Anameėlis atėjo pas mane, kaip buvo Viešpaties pasakyta, prie kalėjimo prieangio, ir man tarė: Įsigyk mano dirvą, kuri yra Anatote, Benjamino žemėje, nes tau priklauso paveldėjimo teisė, ir tu, kaip mano giminaitis, turi teisės ją įsigyti. Taigi aš supratau, kad tai buvo Viešpaties žodis.⁹ Aš pirkau iš mano dėdės sūnaus Anameėlio dirvą, esančią Anatote, ir atsvėriau jam sidabro septynis staterus ir dešimtį sidabrininių.¹⁰ Aš parašiau sutartį ir pridėjau antspaudą, ėmiau liudytojus ir atsvėriau sidabrą svarstyklėje.¹¹ Po to aš ėmiau antspauduotą pirkimo raštą su sutartimi, sąlygomis, taip pat su atvirais paliudymais¹² ir padaviau pirkimo raštą Maasijo sūnaus Nėrio sūnui Barukhui, matant mano brolėnui Anameėliui, matant liudytojams, kurie buvo surašyti pirkimo rašte, ir matant visiems Žydams, sėdėjusiems kalėjimo prieangyje.¹³ Aš daviau Barukhui įsakymą jų akyse, tardamas: ¹⁴ Štai ką sako kareivijų Viešpats, Israėlio Dievas: Imk šituos raštus, šitą antspauduotą pirkimo raštą ir šitą atvirą raštą ir įdėk juos į molinį indą, kad galėtum išlikti per daugelį dienų;¹⁵ nes štai ką sako kareivijų Viešpats, Israėlio Dievas: Dar bus valdoma šitoje šalyje namai, dirvos ir vynuogynai.

¹⁶ Atidavęs pirkimo raštą Nėrio sūnui Barukhui, aš meldžiaus Viešpačiui, tardamas: ¹⁷ Ai ai ai! Viešpatie Dieve! Štai tu padarei dangų ir žemę didele savo galybė ir ištiestu petimi; tau joks dalykas nebus sunkus;¹⁸ kurs rodai pasigailėjimo tūkstančiams ir už tėvų neteisybę atsilygini po jų į jų vaikų prieglobstį; Stipriausias, Didis ir Galingasis; tavo vardas kareivijų Viešpats.¹⁹ Tu didis išmanymu, neapimamas mintimi, kurio akys atviros ant visų Adomo vaikų kelių, kad atiduotumei kiekvienam, žiūrėdamas jo kelių ir jo darbų

vaisiaus. ²⁰ Tu darei ženklų ir stebuklų Egipto žemėje iki šiai dienai ir Israėlyje, ir žmonėse ir padarei sau vardą, kaip kad šiandien yra. ²¹ Tu išvedei savo tautą, Israėlį, iš Egipto žemės ženklais ir stebuklais, galinga ranka, ištiestu petimi ir su dideliu baisumu. ²² Tu davei jiems šitą žemę, kurią esi jų tėvams prisiekęs duoti; žemę, plūstančią pienu ir medum. ²³ Jie įėjo ir paveldėjo ją, bet neklausė tavo balso ir nesielgė pagal tavo įstatymą; visa, ką tu jiems liepei daryti, jie nedarė, ir atėjo jiems visos šitos nelaimės. ²⁴ Štai pastatyta sustiprinimų prieš miestą, kad jis būtų paimtas, ir dėl kalavijo, bado ir maro miestas atiduotas į Kaldiečių rankas, kurie kovoja prieš mus, ir visa, ką tu kalbėjai, įvyko, kaip tu pats matai. ²⁵ Ir tu, Viešpatie Dieve, man sakai: Pirkis dirvą už pinigų ir imk liudytojus, tuo tarpu kad miestas atiduotas į Kaldiečių rankas?

²⁶ Tuomet buvo suteiktas Viešpaties žodis Jeremijui ir pasakyta: ²⁷ Štai aš, Viešpats, kiekvieno kūno Dievas; argi man bus sunkus bet koks dalykas? ²⁸ Todėl štai ką sako Viešpats: Štai aš atiduosiu šitą miestą į Kaldiečių rankas ir į Babilono karaliaus rankas, ir jie paims jį. ²⁹ Kaldiečiai, kovodami prieš šitą miestą, įeis į jį, padegs jį ir sudegins jį ir namus, kurių aukštuose buvo daroma aukų Baalamams ir buvo liejama liejamųjų aukų svetimiams dievams, kad mane erzintų. ³⁰ Nes Israėlio vaikai ir Judo vaikai nuolat darė pikta mano akyse nuo pat savo jaunystės, Israėlio vaikai, kurie iki dabar erzina mane savo rankų darbu, sako Viešpats. ³¹ Nes šitas miestas virto man narso ir užsidegimo priežastimi nuo tos dienos, kurioje jie jį pastatė, iki šiai dienai, kurioje jis bus atimtas iš po mano akių. ³² Dėlei Israėlio vaikų ir Judo vaikų piktumo, kurį jie rodė vesdami mane į rūstybę, jie ir jų karaliai, jų kunigaikščiai, jų kunigai ir jų pranašai, Judo žmonės ir Jerusaleės gyventojai. ³³ Jie atgrėžė man nugaras, ne veidą, nors aš juos mokiau nuo pat aušros ir auklėjau, ir jie nenorėjo klausyti, kad priimtų drausmę. ³⁴ Jie pastatė savo stabus namuose, kuriuose šaukiamas mano vardas, kad juos suteptų. ³⁵ Jie pastatė Baalui aukštumų, esančių Enomo sūnaus slėnyje, kad pašvęstų savo sūnus ir savo dukteris Molokhui; to aš jiems neliečiau ir neatėjo man į mintį, kad jie darytų tokią nuobodą ir vestų Judą į nuodėmę.

³⁶ Todėl dabar štai ką Viešpats, Israėlio Dievas, sako šitam miestui, apie kurį jūs sakote, kad jis bus paduotas kalaviju, bado ir maru į Babilono karaliaus rankas: ³⁷ Štai aš juos surinksiu iš visų šalių, į kurias aš juos išmečiau savo narse, savo rūstybėje ir savo dideliame užsidegime, ir atvesiu juos atgal į šitą vietą, ir padarysiu, kad jie gy-

ventų saugiai. ³⁸ Jie bus man tauta ir aš būsiu jiems Dievas. ³⁹ Aš jiems duosiu vieną širdį ir vieną kelią, kad jie bijotų manęs per visas dienas ir kad būtų gera jiems ir jų vaikams po jų. ⁴⁰ Aš padarysiu su jais amžiną sandorą ir nesiliausiu jiems gera daręs; aš duosiu savo baimės į jų širdį, kad neatstotų nuo manęs. ⁴¹ Aš džiaugsiuos jais, kai jiems gera darysiu; aš veisiu juos šitoje šalyje iš tikrųjų visa savo širdimi ir visa savo siela. ⁴² Nes štai ką Viešpats sako: Kaip aš atvedžiau ant šitos tautos visą tą didelę nelaimę, taip aš atvešiu ant jų visą gerumą, kurį aš jiems žadu; ⁴³ ir bus įsigyjama dirvų šitoje šalyje, apie kurią jūs sakote, kad ji pamesta, nes nepasiliko žmogaus ir galvijo, ir ji atiduota į Kaldiečių rankas. ⁴⁴ Bus perkama dirvų už pinigus ir surašoma pirkimo knygoje, bus dedama antspaudų ir imama liudytojų Benjamino žemėje ir Jerusaleės apylinkėje, Judo miestuose, kalnų miestuose, lygumų miestuose ir miestuose, esančiuose į pietus, nes aš sugrąžinsiu jų tremtinius, sako Viešpats.

33. ¹ Viešpaties žodis buvo suteiktas Jeremijui antrą kartą, kai jis dar tebebuvo uždarytas kalėjimo prieangyje, ir buvo pasakyta: ² Štai ką sako Viešpats, kurs tai darys, tvarkys ir prirengs; jo vardas Viešpats: ³ Šaukis manęs, ir aš tave išklausysiu; aš tau paskelbsiu didelių ir tikrų dalykų, kurių tu nežinai.

⁴ Nes štai ką sako Viešpats, Israėlio Dievas, apie šito miesto namus ir Judo karaliaus namus, kurie sugriauti, ir apie tvirtovių apkasus, ir kalaviją tų, ⁵ kurie ateina kovoti prieš Kaldiečius ir padaryti juos pilnus lavonų tų žmonių, kuriuos aš užmušiau savo narse ir savo užsidegime, paslėpdamas savo veidą nuo šito miesto dėl viso jų pikto: ⁶ Štai aš uždengsiu jų žaizdą ir tieksiu sveikatos, pagydysiu juos ir atidengsiu jiems jų prašomąją ramybę ir tiesą. ⁷ Aš sugrąžinsiu Judo belaisvius ir Israėlio belaisvius ir statysiu juos kaip pradžioje. ⁸ Aš apkuopsiu juos nuo visos jų neteisybės, kuria jie man nusidėjo, ir dovanosiu visas jų neteisības, kuriomis jie man nusikalto ir paniekino mane. ⁹ Iš to bus man vardas, džiaugsmas ir gyrius, ir linksmybė visose žemės tautose, kurios išgirs apie visus gerumus, kuriuos aš jiems padarysiu; jos nusigąs ir drebės dėl visų gerumų ir visos ramybės, kurią aš jiems padarysiu.

¹⁰ Viešpats sako taip: Šitoje vietoje (kurią jūs sakote esant pamestą, nes nėra žmogaus nė galvijo Judo miestuose ir Jerusaleės gatvėse, kurios tuščios, be žmogaus, be gyventojų ir be gyvulių) dar bus girdėtas ¹¹ džiaugsmo balsas, jauniojo balsas ir jaunosios balsas, balsas

tų, kurie sako: Girkite kareivijų Viešpatį, nes Viešpats geras, nes jo gailėstingumas amžinas, ir tų, kurie neša apžadus į Viešpaties namus; nes aš sugrąžinsiu šalies belaisvius kaip pradžioje, sako Viešpats. ¹² Štai ką sako kareivijų Viešpats: Šitoje tuščioje vietoje be žmogaus ir be galvijo ir visuose jos miestuose dar bus bakūzių piemenų, sustabdantių pasilsėti savo bandas. ¹³ Kalnų miestuose ir lygumų miestuose, ir miestuose, esančiuose į pietus, ir Benjamino žemėje, ir Jerusaleės apylinkėje, ir Judo miestuose dar eis bandos po ranka to, kurs jas suskaito, sako Viešpats.

¹⁴ Štai ateina dienų, sako Viešpats, ir aš įvykdysiu gerą žodį, kurį esu kalbėjęs Izraelio namams ir Judo namams. ¹⁵ Anose dienoje ir anuo laiku aš išželdinsiu Dovidui teisybės želmenį, ir jis darys teisną ir teisybę šalyje. ¹⁶ Anose dienose Judas bus išgelbėtas ir Jerusaleė gyvens saugiai, ir tas yra vardas, kuriuo jį vadins: Viešpats, mūsų Teisusis. ¹⁷ Nes Viešpats sako taip: Nestigs Dovidui žmogaus, kurs sėdėtų Izraelio namų soste. ¹⁸ Ir kunigams bei Levitams nestigs mano akivaizdoje žmogaus, kurs atnašautų deginamąsias aukas, degintų duonines atnašas ir pjautų aukų gyvulius per visas dienas.

¹⁹ Viešpaties žodis buvo suteiktas Jeremijui ir pasakyta: ²⁰ Jei gali būti panaikinta mano sandora su diena ir mano sandora su naktimi, kad nebebūtų dienos ir nakties savo metu, ²¹ tai galės būti panaikinta ir mano sandora su mano tarnu Dovidu, kad nebebūtų iš jo sūnaus, kurs karaliautų jo soste, ir kad nebebūtų mano tarnų Levitų ir kunigų. ²² Kaipgi negalima suskaičiuoti dangaus žvaigždžių ir išmatuoti jūros smilčių, taip aš padauginsiu mano tarną Dovidą palikuonis ir mano tarnus Levitus. ²³ Viešpaties žodis buvo suteiktas Jeremijui ir pasakyta: ²⁴ Ar tu nematai, ką šita tauta kalba, sakydama: Abidvi giminės, kurias Viešpats buvo išsirinkęs, atmetos? Taip jie niekina mano tautą, nes ji jų akyse nebesanti tauta. ²⁵ Viešpats sako taip: Jei aš nepadariau savo sandoros su diena ir naktimi ir nedaviau įstatymų dangui ir žemei, ²⁶ tai aš atmesiu ir Jokubo, ir mano tarną Dovidą palikuonis ir nebeimsiu iš jo giminės kunigaikščių Abraomo, Isaoko ir Jokubo palikuonims; nes aš sugrąžinsiu išvestuosius ir pasigailėsiu jų.

34. ¹ Viešpaties suteiktas ir pasakytas Jeremijui žodis, kai Babilono karalius Nabukodonosoras ir visa jo kariuomenė, ir visos žemės karalystės, buvusios po jo rankos valdžia, ir visos tautos kariavo prieš Jerusaleę ir prieš visus jo miestus. ² Štai ką sako Viešpats,

Israėlio Dievas: Eik ir kalbėk Judo karaliui Sedekijui, ir jam sakyk: Viešpats sako taip: Štai aš atiduosiu šitą miestą į Babilono karaliaus rankas, ir jie sudegins jį ugnimi; ³ tu neištrūksi iš jų rankos, bet būsi gaute sugautas ir būsi paduotas į jo rankas, ir tavo akys matys Babilono karaliaus akis, jo burna kalbės su tavo burna, ir tu įeisi į Babiloną. ⁴ Tačiau išgirsk Viešpaties žodį, Judo karaliau Sedekijau. Viešpats tau sako taip: Tu nemirsi nuo kalavijo, ⁵ bet mirsi ramybėje, ir kaip buvo daroma deginimų tavo tėvams, senesniesiems, pirm tavęs buvusiems karaliams, taip degins ir tau ir raudos tavęs: Vargas, valdove! nes aš esu ištaręs tą žodį, sako Viešpats. ⁶ Pranašas Jeremijas pasakė Judo karaliui Sedekijui visus šituos žodžius Jerusaleje. ⁷ Tuo tarpu gi Babilono karaliaus kariuomenė kovojo prieš Jerusaleį ir prieš visus Judo miestus, kurie buvo likę, prieš Lakhį ir Azeką; nes tuodu sustiprintu miestu buvo likusiu iš Judo miestų.

⁸ Viešpaties suteiktas Jeremijui žodis po to, kai karalius Sedekijas padarė sutartį su visa tauta Jerusaleje ir paskelbė, ⁹ kad kiekvienas paleistų laisvus savo vergą ir savo vergę, Ebrajų ir Ebraję, kad daugiau nebepavergtų jų, kaip Žydų ir savo brolių. ¹⁰ Tuomet visi kunigaikščiai ir visa tauta, kurie buvo padarę sutartį, kad kiekvienas turi paleisti laisvus savo vergą ir kiekvienas — savo vergę, ir kad daugiau jų nebepavergs, paklaūsė. Jie paklaūsė ir paleido. ¹¹ Bet paskui jie atsimetė, sugrąžino sau savo vergus ir verges ir privertė juos vėl būti vergais ir vergėmis.

¹² Tuomet buvo Viešpaties suteiktas Jeremijui Viešpaties žodis ir pasakytas: ¹³ Štai ką sako Viešpats, Israėlio Dievas: Aš padariau sandorą su jūsų tėvais tą dieną, kurioje juos išvedžiau iš Egipto žemės, iš vergijos namų, sakydamas: ¹⁴ Kai bus sukakę septyneri metai, tegul kiekvienas paleidžia savo brolių Ebrajų, kurs jam parduotas; jei jis yra tau tarnavęs šešerius metus, tu turi paleisti jį nuo savęs laisvą. Bet jūsų tėvai neklausė manęs ir nepalenkė savo ausies. ¹⁵ Šiandien jūs buvote apsigręžę ir darėte, kas tiesu mano akyse, skelbdami laisvę kiekvienas savo artimui; jūs buvote padarę sutartį mano akivaizdoje, namuose, ant kurių šaukiamas mano vardas; ¹⁶ bet jūs atsimetėte, sutepėte mano vardą, sugrąžinote sau kiekvienas savo vergą ir kiekvienas savo vergę, kuriuos buvote paleidę, kad būtų laisvi ir patys save valdytų, ir privertėte juos būti jums vergais ir vergėmis. ¹⁷ Todėl Viešpats sako taip: Jūs neklausėte manęs, kad paskelbtumėte laisvę kiekvienas savo broliui ir kiekvienas savo artimui; štai aš skelbiu jums laisvę, sako Viešpats, būti sunaikintais kalaviju, maru

ir badu ir duodu jus išniekinti visoms žemės karalystėms.¹⁸ Žmones, kurie peržengia mano sandorą ir kurie nesilaikė sandoros žodžių, kuriems buvo pritarę mano akivaizdoje, aš padarysiu lygius veršui, kurį jie perkirto į dvi dali ir praėjo tarp padalintųjų pusių:¹⁹ Judo kunigaikščius ir Jerusaleės kunigaikščius, kamarponius ir kunigus, ir visą žemės tautą, kurie praėjo tarp veršio dalių:²⁰ juos aš duosiu į jų neprietelių rankas ir į rankas tų, kurie ieško jų gyvybės, ir jų lavonai bus maistas dangaus paukščiams ir žemės žvėrimis.²¹ Taip pat Judo karalių Sedekiją ir jo kunigaikščius aš duosiu į jų neprietelių rankas, į rankas tų, kurie ieško jų gyvybės, ir į rankas Babilono karaliaus kariuomenės, kuri pasitraukė nuo jūsų.²² Štai aš duodu įsakymą, sako Viešpatys, ir sugrąžinsiu juos prie šito miesto; jie kovos prieš jį, paims jį ir sudegins ugnimi; ir Judo miestus aš paversiu tyrais, taip kad čia nebebus gyventojų.

35. ¹ Viešpaties suteiktas Jeremijui žodis Judo karaliaus Jošijo sūnaus Joakimo dienoje buvo toks: ² Eik į Rekhabiečių namus ir jiems kalbėk, įsivesk juos į Viešpaties namus, į vieną iš išdinės kambarių, ir duok jiems gerti vyno.

³ Tuomet aš ėmiau Absanijo sūnaus Jeremijo sūnų Jezoniją, jo brolius, visus jo sūnus ir visus Rekhabiečių namus ⁴ ir juos įsivedžiau į Viešpaties namus, į Dievo žmogaus Jegedelijo sūnaus Amano sūnų išdo kambarį, kurs yra greta kunigaikščių išdo kambario, viršuje išdo kambario Maasijo sūnaus Selumo, prieangio sargo; ⁵ aš pastačiau Rekhabiečio namų sūnams vyno pilnus puodus ir taures ir jiems tariau: Gerkite vyno. ⁶ Jie atsakė: Mes negersime vyno, nes mūsų tėvas, Rekhabo sūnus Jonadabas, mums įsakė, tardamas: Negersite vyno jūs ir jūsų vaikai per amžius; ⁷ jūs nesistatysite namų, nesėsite sėklos, neveisite vynuogynų ir jų neturėsite, bet gyvensite padangtėse per visas savo dienas, kad gyventumėte daug dienų šalyje, kurioje jūs esate svetimšaliai. ⁸ Taigi mes buvome paklusnūs mūsų tėvo Rekhabo sūnaus Jonadabo balsui visame, ką jis yra mums įsakęs, taip kad negeriamo vyno per visas mūsų dienas, mes ir mūsų moterys, sūnūs ir mūsų dukterys, ⁹ ir nesistatome gyvenamų namų, neturime vynuogyno, lauko ir sėklų, ¹⁰ bet gyvename padangtėse ir visame esame paklusnūs, ką mums yra sakęs mūsų tėvas Jonadabas. ¹¹ Bet kai Babilono karalius Nabukodonosoras pakilo į mūsų šalį, mes tarėme: Ateikite ir įeikime į Jerusaleę iš Kaldiečių kariuomenės akių ir iš Sirijos kariuomenės akių; ir taip mes pasilikome Jerusaleje.

¹² Tuomet Jeremijui buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ¹³ Štai ką sako Viešpats, Israėlio Dievas: Eik ir sakyk Judo žmonėms ir Jerusaleės gyventojams: Argi jūs nepriimsite pamokymo, kad būtumėte paklusnūs mano žodžiams? sako Viešpats. ¹⁴ Rekhabo sūnaus Jonadabo žodžiai, kuriais jis įsakė savo vaikams negerti vyno, tvirtai laikomi, ir jie negeria iki šiai dienai, nes jie paklusnūs savo tėvo įsakymui; aš gi jums kalbėjau anksti rytą atsikeldamas ir kalbėdamas, ir jūs nepaklausėte manęs. ¹⁵ Aš siunčiau pas jus visus savo tarnus pranašus, auštant atsikeldamas ir siųsdamas, ir sakydamas: Grežkitės kiekvienas nuo savo blogiausio kelio ir tepagerėja jūsų pastangos; nesekite svetimų dievų ir jų negarbinkite, tai jūs gyvensite šalyje, kurią esu davęs jums ir jūsų tėvams; bet jūs nepalenkėte savo ausies ir neklausėte manęs. ¹⁶ Taigi Rekhabo sūnaus Jonadabo sūnūs tvirtai laikėsi savo tėvo įsakymo, kurį buvo jiems davęs; šita gi tauta neklausė manęs.

¹⁷ Todėl kareivijų Viešpats, Israėlio Dievas, sako taip: Štai aš atvešiu ant Judo ir ant visų Jerusaleės gyventojų visą nelaimę, apie kurįją esu prieš juos kalbėjęs, nes aš jiems kalbėjau, ir jie neklausė; šaukiau juos, ir jie man neatsakė.

¹⁸ Rekhabiečių gi namams Jeremijas tarė: Štai ką sako kareivijų Viešpats, Israėlio Dievas: Kadangi jūs buvote paklusnūs savo tėvo Jonadabo įsakymui, sergėjote visus jo paliepimus ir darėte visa, ką jis yra jums įsakęs, ¹⁹ todėl štai ką sako kareivijų Viešpats, Israėlio Dievas: Iš Rekhabo sūnaus Jonadabo giminės nepristigs žmogaus, kurs stovėtų mano akivaizdoje per visas dienas.

36. ¹ Ketvirtais Judo karaliaus Jošijo sūnaus Joakimo metais atsitiko, kad Viešpaties buvo suteiktas Jeremijui šitas žodis ir buvo pasakyta: ² Imk knygos rietimą ir rašyk joje visus žodžius, kuriuos aš tau kalbėjau prieš Israėlį ir Judą, ir prieš visas tautas, pradedant nuo tos dienos, kurioje aš tau kalbėjau, nuo Jošijo dienų iki šiai dienai; ³ gal Judo namams išgirdus apie visas blogybes, kurias aš manau jiems daryti, kiekvienas gręsis nuo savo pikčiausio kelio ir aš dovanosiu jų neteisybę ir nuodėmę. ⁴ Jeremijas tuojau pasivadino Nerižo sūnų Barukhą, ir Barukhas surašė knygos rietiman iš Jeremijo lūpų visus Viešpaties žodžius, kuriuos jis buvo jam kalbėjęs.

⁵ Jeremijas davė Barukhui įsakymą, tardamas: Aš užrakintas ir negaliu eiti į Viešpaties namus. ⁶ Taigi nueik tu ir iš knygos, kurioje iš mano lūpų parašai, perskaityk Viešpaties žodžius, girdint tautai,

Viešpaties namuose pasninko dieną, be to, girdint taip pat visam Judui, kurie ateina iš savo miestų, tu jiems skaitysi; ⁷ gal jų malda pateks Viešpaties akivaizdon ir jie gręšis nuo savo blogiausio kelio, nes didelis yra narsas ir užsidegimas, apie kurį Viešpats kalbėjo, prieš šitą tautą. ⁸ Nerijo sūnus Barukhas padarė visa taip, kaip jam buvo įsakęs pranašas Jeremijas, ir skaitė iš knygos Viešpaties žodžius Viešpaties namuose.

⁹ Taigi penktais Judo karaliaus Jošijo sūnaus Joakimo metais, devintajame mėnesyje, atsitiko, kad buvo skelbiamas pasninkas Viešpaties akivaizdoje visai tautai Jerusaleje ir visai daugybei, kuri buvo suplaukusi iš Judo miestų į Jerusale. ¹⁰ Tuomet Barukhas perskaitė iš knygos Jeremijo žodžius Viešpaties namuose, raštininko Saphano sūnaus Gamarijo izdo kambaryje, aukštesniajame prieangyje, naujųjų Viešpaties namų vartų angoje, girdint visai tautai.

¹¹ Kai Saphano sūnaus Gamarijo sūnus Mikhėjas išgirdo visus Viešpaties žodžius iš knygos, ¹² jis nuėjo į karaliaus namus, į raštininko kambarį, ir štai tenai sėdėjo visi kunigaikščiai: raštininkas Elisama, Semėjo sūnus Dalajas, Akhoboro sūnus Elnatanas, Saphano sūnus Gamarijas, Ananijo sūnus Sedekijas ir visi kiti kunigaikščiai.

¹³ Mikhėjas jiems pranešė visus žodžius, kuriuos buvo girdėjęs, kai Barukhas skaitė iš knygos, klausant tautai. ¹⁴ Taigi visi kunigaikščiai siuntė pas Barukhą Khusio sūnaus Selemijo sūnaus Natanijo sūnų Judį, sakdami: Knygą, iš kurios skaitei, girdint tautai, pasiimk į savo ranką ir ateik. Tuomet Nerijo sūnus Barukhas pasiėmė į savo ranką knygą ir atėjo pas juos. ¹⁵ Jie jam tarė: Sėskis ir skaityk tai mums girdint. Ir Barukhas skaitė jiems klausant. ¹⁶ Taigi, išgirdę visus žodžius, jie žiūrėjo nusigandę vienas į kitą ir sakė Barukhui: Mes turime pranešti visus šituos žodžius karaliui. ¹⁷ Jie dar paklausė jį, tardami: Pasa-kyk mums, kaip tu parašei visus šituos žodžius iš jo lūpų. ¹⁸ Barukhas jiems atsakė: Jis kalbėjo savo burna lyg skaitydamas man visus šituos žodžius, o aš rašiau į rietimą rašalu. ¹⁹ Kunigaikščiai tarė Barukhui: Eik ir pasislėpk, tu ir Jeremijas, ir tegul niekas nežino, kur judu esate.

²⁰ Jie įėjo pas karalių į kiemą, knygą gi paliko sergėti raštvedžio Elisamo kambaryje ir pranešė girdint karaliui apie visus tuos dalykus. ²¹ Tuomet karalius pasiuntė Judį paimti knygos. Tasai, paėmęs ją iš raštvedžio Elisamo kambario, skaitė klausant karaliui ir visiems kunigaikščiams, kurie stovėjo aplink karalių. ²² Karalius gi sėdėjo žiemose namuose devintajame mėnesyje, ir ties juo buvo pastatytas

židiny, pilnas žarijų. ²³ Judžiui perskaičius tris ar keturis lakštus, jis perplovė ją raštininko peiliu ir įmetė į ugnį, buvusią židinyje, kolei nesudegė visa knyga židinio ugnyje. ²⁴ Karalius ir visi jo tarnai, kurie girdėjo visus tuos žodžius, neišsigando ir neperplėšė savo rūbų. ²⁵ Tačiau Elnatanas, Dalajas ir Gamarijas prieštaravo karaliui, kad nedegintų knygos, bet jis jų neklausė. ²⁶ Be to, karalius liepė Ameleko sūnui Sarajai ir Abdeelio sūnui Selemijai sugauti raštininką Barukhą ir pranašą Jeremiją; bet Viešpats buvo juodu paslėpęs.

²⁷ Karaliui sudeginus knygą ir žodžius, kuriuos Barukhas buvo parašęs iš Jeremijo lūpų, buvo suteiktas Viešpaties žodis pranašui Jeremijui ir pasakyta: ²⁸ Vėl imk kitą rietimą ir rašyk į jį visus senesnius žodžius, buvusius pirmame rietime, kurį sudegino Judo karalius Joakimas. ²⁹ Judo gi karaliui Joakimui sakyk: Štai ką Viešpats sako: Tu sudeginai šitą knygą, tardamas: Kam parašei joje skelbdamas: Skubiai ateis Babilono karalius, sunaikins šitą šalį ir pašalins iš jos žmones ir galvijus? ³⁰ Todėl štai ką Viešpats sako prieš Judo karalių Joakimą: Iš jo nebus kas sėdėtų Dovidą soste ir jo lavonas bus išmestas kaitrai per dieną ir šalčiui per naktį. ³¹ Aš lankysiu jame, jo palikuonyse ir jo tarnuose jų neteisybes ir atvešiu ant jų, ant Jerusaleės gyventojų ir ant Judo žmonių, visa pikta, apie ką esu jiems kalbėjęs, bet jie neklausė.

³² Taigi Jeremijas ėmė kitą rietimą ir jį padavė raštininkui, Neri-jo sūnui Barukhui, kurs parašė jame iš Jeremijo lūpų visus žodžius tos knygos, kurią Judo karalius Joakimas buvo sudeginęs ugnyje, be to, buvo dar pridėta daug daugiau žodžių, nekaip buvo pirma.

37. ¹ Vieton Joakimo sūnaus Jekhonių karaliumi pastojų Jošijų sūnus Sedekijas, kurį pastatė karaliumi Judo šalyje Babilono karalius Nabukodonosoras. ² Bet jis ir jo tarnai nebuvo paklusnūs Viešpaties žodžiams, kuriuos jis kalbėjo per pranašą Jeremiją.

³ Karalius Sedekijas siuntė Selemijų sūnų Jukhalį ir kunigą, Masijų sūnų Sophoniją, pas pranašą Jeremiją ir sakydino: Melsk už mus Viešpatį, mūsų Dievą. ⁴ Jeremijas tuo metu vaikščiojo laisvas tautos tarpe; nes dar nebuvo įmetę jo į kalėjimą. Tuo tarpu iš Egipto buvo išėjusi Faraono kariuomenė, ir Kaldiečiai, kurie buvo apgulę Jerusaleę, išgirdę tą žinią, pasitraukė nuo Jerusaleės.

⁵ Tuomet buvo suteiktas Viešpaties žodis pranašui Jeremijui ir pasakyta: ⁶ Štai ką sako Viešpats, Izraelio Dievas: Judo karaliui, kurs siuntė jus manęs klausti, jūs sakysite taip: Štai Faraono ka-

riuomenė, kuri išėjo jums padėti, grįš į savo šalį, į Egiptą; ⁷ Kaldiečiai vėl ateis, kovos prieš šitą miestą, jį paims ir sudegins jį ugnimi. ⁸ Viešpats sako taip: Neapgaudinėkite savęs, sakydami: Eite nueis ir pasitrauks nuo mūsų Kaldiečiai, nes jie nenueis. ⁹ Bet jei jūs ir sumuštumėte visą kariuomenę Kaldiečių, kurie kovoja prieš jus, ir liktų iš jų tik kai kurie sužeisti, jie kelsis kiekvienas iš savo padangtės ir sudegins šitą miestą ugnimi.

¹⁰ Taigi pasitraukus Kaldiečių kariuomenei nuo Jerusaleės dėlei Faraono kariuomenės, ¹¹ Jeremijas išvyko iš Jerusaleės, kad eitų į Benjamino žemę ir tenai padalintų nuosavybę piliečių akyse. ¹² Kai jis priėjo prie Benjamino vartų, tenai buvo eilinis vartų sargas, vardu Jerijas, Ananijo sūnaus Selemijo sūnus; jis nutvėrė pranašą, sakydamas: Tu bėgi pas Kaldiečius. ¹³ Jeremijas atsakė: Tai netiesa; aš nebėgu pas Kaldiečius. Jerijas tačiau neklausė jo, suėmė Jeremiją ir atvedė jį pas kunigaikščius. ¹⁴ Todėl kunigaikščiai, supykę ant Selemijo, nuplakdinę jį, įmetė į kalėjimą, buvusį raštininko Jonatano namuose; nes tasai buvo kalėjimo viršininkas. ¹⁵ Taigi Jeremijas pateko į duobės namus ir į kalėjimą, ir Jeremijas sėdėjo tenai daug dienų.

¹⁶ Tuo metu karalius Sedekijas siuntė ir paėmė jį iš ten, klausinėjo jį slapčia savo namuose ir sakė: Ar yra koks žodis nuo Viešpaties? Jeremijas atsakė ir tarė: Yra; ir tarė: Tu būsi paduotas į Babilono karaliaus rankas. ¹⁷ Toliau Jeremijas sakė karaliui Sedekijui: Ką aš nusidėjau tau, tavo tarnams ir tavo tautai, kad tu įmesdinai mane į kalėjimo namus? ¹⁸ Kur yra jūsų pranašai, kurie jums pranašavo ir sakė: Babilono karalius neateis ant jūsų ir ant šitos šalies? ¹⁹ Dabar gi, mano meldžiamasis valdove karaliau, išgirsk; tegu mano meldimas turi vertės tavo akyse, ir nebesiūsk manęs atgal į raštvedžio Jonatano namus, kad tenai nenumirčiau. ²⁰ Tuomet karalius Sedekijas liepė nuvesti Jeremiją į kalėjimo prieangį ir duoti jam kasdien, be kito maisto, dar duonos riekę, kolei nebus suvalgyta visa duona mieste; ir taip Jeremijas pasiliko kalėjimo prieangyje.

38. ¹ Bet Matano sūnus Saphatijas, Phasuro sūnus Gedelijas, Selemijo sūnus Jukhalis ir Melkhijo sūnus Phasuras girdėjo žodžius, kuriuos Jeremijas kalbėjo tautai, sakydamas: ² Viešpats sako taip: Kas tik pasiliks šitame mieste, mirs nuo kalavijo, badu ir maru; kas gi nubėgs pas Kaldiečius, bus gyvas, ir jo siela bus išgelbėta ir gyva. ³ Viešpats sako taip: Šitas miestas bus tikrai atiduotas į Babilono kara-

liaus kariuomenės rankas, ir jis paims jį. ⁴ Todėl kunigaikščiai tarė karaliui: Mes prašome, kad tas žmogus būtų užmuštas; nes jis tyčia silpnina rankas kovojančių vyrų, kurie pasiliko šitame mieste, ir visos tautos rankas, kalbėdamas jiems tokius žodžius; juk tas žmogus neieško tai tautai ramybės, bet nelaimės. ⁵ Karalius Sedekijas tarė: Štai jis jūsų rankose, nes karaliui nedera ką nors jums atsakyti. ⁶ Tuomet jie ėmė Jeremiją ir įmetė jį į Ameleko sūnaus Melkhijo duobę, buvusią kalėjimo prieangyje; jie nuleido Jeremiją virvėmis į duobę, kurioje nebuvo vandens, tik dumblų; taigi Jeremijas įklimpo į dumblus.

⁷ Bet Etijopas Abdemelekhas, kamarponis, kurs buvo karaliaus rūmuose, išgirdo, kad jie buvo įmetę Jeremiją į duobę. Kadangi karalius tuomet sėdėjo Benjamino vartuose, ⁸ tai Abdemelekhas išėjo iš karaliaus namų ir kalbėjo karaliui, sakydamas: ⁹ Mano valdove karaliau! Negerai pasielgė tie žmonės visame, ką jie padarė prieš pranašą Jeremiją, įmesdami jį į duobę, kad jis ten mirtų badu, nes mieste nebėra daugiau duonos. ¹⁰ Tuomet karalius davė įsakymą Etijopui Abdemelekhui ir tarė: Imk iš čia su savim tris dešimtis vyrų ir iškelk pranašą Jeremiją iš duobės pirma, negu numirs. ¹¹ Todėl Abdemelekhas, pasiėmęs su savim vyrus, įėjo į karaliaus namų kambarį, buvusį po sandėliu, ėmė iš ten nudėvėtų skarmalų ir senų supuvusių rizgalų ir nuleido juos virvėmis pas Jeremiją į duobę.

¹² Po to Etijopas Abdemelekhas tarė Jeremijui: Pasikišk senus skarmalus ir tuos sudraskytus ir supuvusius rizgalus po savo pažastų ir ant jų virves. Jeremijas taip ir padarė. ¹³ Jie ištraukė Jeremiją virvėmis ir iškėlė iš duobės, ir Jeremijas pasiliko kalėjimo prieangyje.

¹⁴ Karalius Sedekijas siuntė ir ėmė pas save pranašą Jeremiją pas trečiąją angą Viešpaties namuose. Tuomet karalius tarė Jeremijui: Aš noriu paklausti tave apie vieną dalyką; nieko nuo manęs neslėpk. ¹⁵ Bet Jeremijas tarė Sedekijui: Jei aš tau paskelbsiu, ar tu manęs neužmuši? ir jei aš tau patarsiu, tu manęs neklausysi. ¹⁶ Todėl karalius Sedekijas slapčia prisiekė Jeremijui, sakydamas: Kaip Viešpats gyvas, kurs mums padarė šitą sielą, aš neužmušiu tavęs ir neatiduosiu tavęs į šitų žmonių rankas, kurie ieško tavo gyvybės. ¹⁷ Tuomet Jeremijas tarė Sedekijui: Štai ką sako Viešpats, Israėlio Dievas: Jei tu išėjęs nueisi pas Babilono karaliaus kunigaikščius, tavo siela bus gyva ir šitas miestas nebus sudegintas ugnimi; išsigėibėsi tu ir tavo namai. ¹⁸ O jei tu neišeisi pas Babilono karaliaus kunigaikščius, šitas miestas bus atiduotas į Kaldiečių rankas, ir jie sudegins jį ugnimi.

¹⁹ Tuomet karalius Sedekijas tarė Jeremijui: Aš esu neramus dėl Žydų, kurie nubėgo pas Kaldiečius, kad kartais nebūčiau paduotas į jų rankas ir jie nesityčiotų iš manęs. ²⁰ Jeremijas gi atsakė: Tavęs neišduos. Klausyk, meldžiamasis, Viešpaties balso, kurį aš tau skelbiu, ir bus tau gera, ir tavo siela bus gyva. ²¹ Bet jei tu nenorėsi išeiti, štai žodis, kurį Viešpats man parodė: ²² Štai visos moterys, kurios liko Judo karaliaus namuose, bus išvestos pas Babilono karaliaus kunigaikščius ir jos sakys: Visi tavo ramybės žmonės suvedžiojo tave ir nugalejo tave; jie įklampino tavo kojas į purvą ir į dumblą ir atstojo nuo tavęs. ²³ Visos tavo žmonos ir tavo vaikai bus išvesti pas Kaldiečius, ir tu neištrūksi iš jų rankų, bet būsi sugautas Babilono karaliaus ranka, ir jis sudegins šitą miestą ugnimi. ²⁴ Tuomet Sedekijas tarė Jeremijui: Tegul niekas nežino šitų žodžių, ir tu nemirsi. ²⁵ O jei kunigaikščiai išgirs, kad aš kalbėjau su tavim, jie ateis ir tau sakys: Pasakyk mums, ką tu esi kalbėjęs su karaliumi, neslėpk nuo mūsų, ir mes tavęs neužmušime, ir ką kalbėjo su tavim karalius, ²⁶ tu jiems atsakysi: Aš nuolankiai išdėsčiau savo meldimus karaliaus akyse, kad nelieptų vesti manęs atgal į Jonatano namus ir kad ten nemirčiau. ²⁷ Ir tikrai visi kunigaikščiai atėjo pas Jeremiją ir jį klausė; bet jis jiems atsakė visais tais žodžiais, kaip jam buvo įsakęs karalius. Jie paliko jį ramybėje, nes nebuvo nieko išgirsta. ²⁸ Taip Jeremijas pasiliko kalėjimo prieangyje iki tai dienai, kurioje Jerusale buvo paimta. Ir atsitiko, kad Jerusale buvo paimta.

39. ¹ Devintais Judo karaliaus Sedekijo metais, dešimtame mėnesyje, Babilono karalius ir visa jo kariuomenė atėjo prie Jerusale ir apgulė ją. ² Vienuoliktais gi Sedekijo metais, ketvirtajame mėnesyje, penktą to mėnesio dieną į miestą buvo įsilaužta. ³ Tuomet visi Babilono karaliaus kunigaikščiai įėjo ir sustojo viduriniuose vartuose: Neregelis, Sereseris, Semegarnabus, Sarsakimas, Rabsaras, Rabmagas ir visi kiti Babilono karaliaus kunigaikščiai.

⁴ Pamatęs juos, Judo karalius Sedekijas ir visi vyrai kovotojai pabėgo; jie išėjo nakčia iš miesto karaliaus sodo keliu ir pro vartus, buvusius tarp dviejų sienų, ir vyko į tyrumos kelią. ⁵ Bet Kaldiečių kariuomenė vijosi juos ir sugavo Sedekiją Jeriko tyrumos lauke, ir sugautą atvedė pas Babilono karalių Nabukodonosorą į Reblatą, Emato šalyje. Tas padarė jam teisną. ⁶ Babilono karalius liepė užmušti Sedekijo sūnus Reblatoje jo akyse; ir visus Judo didikus Babi-

lono karalius užmušė. ⁷ Taip pat jis išlupdino Sedekijui akis ir apkalldino jį pančiais, kad būtų nuvestas į Babiloną.

⁸ Kaldiečiai sudegino ugnimi taip pat karaliaus namus ir tautos namus ir nugriovė Jerusaleės sienas. ⁹ Tautos liekanas, kurios buvo likusios mieste, ir pabėgėlius, kurie buvo pas jį atbėgę, ir kitą likusią liaudį kareivių vadas Nabuzardanas perkėlė į Babiloną. ¹⁰ Kariuomenės vadas Nabuzardanas paliko Judo žemėje beturčių iš liaudies, kurie visai nieko neturėjo, ir davė jiems tą dieną vynuogynų ir šulinių.

¹¹ Babilono karalius Nabukodonosoras buvo davęs kareivių viršininkui Nabuzardanui apie Jeremiją tokį įsakymą: ¹² Imk jį, atkreipk į jį savo akis ir nieko pikto jam nedaryk; bet padaryk jam, kaip jis norės. ¹³ Tuomet kariuomenės vyresnysis Nabuzardanas, Nabusezbanas, Rabsaras, Neregelis, Sereseris, Rebmagas ir visi Babilono karaliaus didikai ¹⁴ nusiuntė ir paėmė Jeremiją iš kalėjimo prieangio, ir padavė jį Saphano sūnaus Ahikamo sūnui Godolijui, kad jis eitų į namus ir gyventų tautos tarpe.

¹⁵ Jeremijui gi, kai jis buvo užrakintas kalėjimo prieangyje, buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ¹⁶ Eik ir sakyk Etijopui Abdemelekhui šiuos žodžius: Kareivių Viešpats, Israėlio Dievas, sako taip: Štai aš atvesiu savo žodžius ant šito miesto jo nelaimei, o ne gerumui, ir jie bus įvykdyti tą dieną tavo akivaizdoje. ¹⁷ Tą dieną aš išgelbėsiu tave, sako Viešpats, ir tu nebūsi atiduotas į rankas žmonių, kurių tu bijai. ¹⁸ Aš išgelbėsiu ir išvaduosi tave, ir tu nekrisi po kalavijų; tavo gyvybė bus palikta tau, nes tu turėjai pasitikėjimo manimi, sako Viešpats.

40. ¹ Žodis, kurs buvo Viešpaties suteiktas Jeremijui po to, kai jis kariuomenės vado Nabuzardano buvo paleistas iš Ramos, kuomet tasai ėmė jį surištą grandinėmis iš tarpo visų, kurie keliavo iš Jerusaleės ir Judo ir buvo vedami į Babiloną.

² Taigi kariuomenės vyresnysis ėmė Jeremiją ir jam tarė: Viešpats, tavo Dievas, kalbėjo apie šitą nelaimę tai vietai ³ ir ją atvedė; Viešpats padarė, kaip buvo kalbėjęs, nes jūs nusidėjote Viešpačiui ir neklausėte jo balso; ir tas dalykas jums įvyko. ⁴ Taigi dabar štai aš paleidžiu tave šiandien iš grandinių, kurios yra ant tavo rankų; jei tau patinka eiti kartu su manim į Babiloną, eikš, ir aš kreipsiu į tave savo akis; o jei tau nepatinka eiti kartu su manim į Babiloną, pasilik; štai visa šalis tavo akivaizdoje; ką pasirinksi ir kur tau patiks eiti, ten

ir eik. ⁵ Tu gali neiti su manim, bet gyvenk pas Saphano sūnaus Ahikamo sūnų Godoliją, kurį Babilono karalius pastatė vyresniuoju Judo miestams; gyvenk tat su juo tautos tarpe; arba eik ten, kur tik tau patinka. Kariuomenės vadas davė jam taip pat maisto ir dovanų ir paleido jį. ⁶ Tuomet Jeremijas nuėjo pas Ahikamo sūnų Godoliją į Masphatą ir gyveno pas jį tautos tarpe, kuri buvo palikta šalyje.

⁷ Visi kariuomenės vyresnieji, kurie buvo išsiskirstę šalyje, jie ir jų draugai, išgirdę, kad Babilono karalius buvo pastatęs šalies viršininku Ahikamo sūnų Godoliją ir kad buvo jam pavedęs vyrus, moteris, vaikus ir šalies beturčius, kurie nebuvo perkelti į Babiloną, ⁸ atėjo pas Godoliją į Masphatą: Natanijo sūnus Ismahėlis, Karėės sūnu, Johananas ir Jonatanas, Tanehumeto sūnus Sarėas, Ophio sūnūs, kurie buvo iš Netopaties, ir Maakhatiečio sūnus Jezonijas, jie ir jų žmonės. ⁹ Saphano sūnaus Ahikamo sūnus Godolijas prisiekė jiems ir jų palydovams, tardamas: Nebijokite tarnauti Kaldiečiams; gyvenkite šalyje ir tarnaukite Babilono karaliui, ir jums bus gerai. ¹⁰ Štai aš gyvenu Masphate, kad taikytis prie įsakymo Kaldiečių, kurie pas mus atsiunčiami; jūs suvalykite vynuoges, vaisius ir aliejų, susipilkite į savo indus ir pasilikite savo miestuose, kuriuos turite paimtus. ¹¹ Taip pat ir visi Žydai, kurie buvo Moabe, Amono vaikų tarpe, Idumėjoje ir visose šalyse, išgirdę, kad Babilono karalius paliko liekanas Judėjoje ir kad pastatė jiems viršininką, Saphano sūnaus Ahikamo sūnų Godoliją, ¹² sugrįžo, būtent visi Žydai iš visų vietų, į kurias buvo pabėgę, atėjo į Judo šalį pas Godoliją į Masphatą ir suvalė vyną ir labai daug vaisių.

¹³ Karėės gi sūnus Johananas ir visi kariuomenės vyresnieji, kurie buvo išsiskirstę šalyje, atėjo pas Godoliją į Masphatą ¹⁴ ir jam tarė: Žinok, kad Amono vaikų karalius Baalis atsiuntė Natanijo sūnų Ismahėlį atimti tau gyvybės. Bet Ahikamo sūnus Godolijas jiems netikėjo. ¹⁵ Tuomet Karėės sūnus Johananas sakė slapčia Godolijui Masphate: Aš eisiu ir užmušiu Natanijo sūnų Ismahėlį, niekam nežinant, kad jis neatimtų tau gyvybės ir kad neišsiskirstytų visi Žydai, kurie susirinko pas tave, ir kad nežūtų Judo liekanos. ¹⁶ Bet Ahikamo sūnus Godolijas tarė Karėės sūnui Johananui: Nedaryk to dalyko, nes tai netiesa, ką tu kalbi apie Ismahėlį.

41. ¹ Septintame mėnesyje atsitiko, kad Elisamos sūnaus Natanijo sūnus Ismahėlis iš karališkos giminės su karaliaus didikais ir su dešimčia vyrų atėjo pas Ahikamo sūnų Godoliją į Masphatą ir valgė tenai

kartu Maspate. ² Tuomet Natanijo sūnus Ismahėlis ir kartu su juo buvusieji dešimts vyrų pakilo, ištiko Saphano sūnaus Ahikamo sūnų Godoliją kalaviju ir užmušė tą, kurį Babilono karalius buvo pastatęs šalies viršininku. ³ Ismahėlis užmušė taip pat visus Žydus, kurie buvo su Godoliju Maspate, Kaldiečius, kuriuos tenai atrado, ir vyrus kovotojus. ⁴ Kitą dieną po to, kai jis buvo užmušęs Godoliją, dar niekam nežinant, ⁵ atėjo žmonių iš Sikemo, iš Silo ir iš Samarijos aštuonios dešimtys vyrų nuskustomis barzdomis, perplėštais drabužiais ir apstirusių; rankose jie turėjo dovanų ir smilkalų, kad atnašautų Viešpaties namuose. ⁶ Taigi Natanijo sūnus Ismahėlis išėjo jų pasitikti iš Masphato; eidamas jis nuolat verkė; juos gi sutikęs jis jiems tarė: Ateikite pas Ahikamo sūnų Godoliją. ⁷ Kai jie atėjo į miesto vidurį, tuomet Natanijo sūnus Ismahėlis užmušė juos prie duobės vidurio, jis ir vyrai, kurie buvo kartu su juo. ⁸ Tačiau jų tarpe atsirado dešimts vyrų, kurie tarė Ismahėliui: Neužmušk mūsų, nes mes turime lauke paslėptų kviečių, miežių, aliejaus ir medaus išteklį. Tuomet jis liovėsi ir neužmušė jų su jų broliais. ⁹ Duobė gi, į kurią Ismahėlis sumerė visus užmuštųjų dėl Godolijo žmonių lavonus, yra ta pati, kurią karalius Asa padarė dėl Israėlio karaliaus Baasos; ją Natanijo sūnus Ismahėlis pripildė užmuštųjų.

¹⁰ Po to Ismahėlis išsivedė nelaisvėn visas tautos liekanas, buvusias Maspate, karaliaus dukteris ir visą tautą, kuri buvo pasilikusi Maspate, kuriuos kariuomenės viršininkas Nabuzardanas buvo pavėdęs Ahikamo sūnui Godolijui. Natanijo sūnus Ismahėlis juos paėmė ir ėjo sau, kad vyktų pas Amono sūnus. ¹¹ Bet Karėės sūnus Johananas ir visi su juo buvusieji kovotojų vadai išgirdo apie visa pikta, kurį buvo padaręs Natanijo sūnus Ismahėlis. ¹² Pasiėmę visus savo žmones, jie išėjo kovoti prieš Natanijo sūnų Ismahėlį ir rado jį prie didžiųjų vandenų, esančių Gabaone. ¹³ Visi žmonės, buvusieji su Ismahėliu, pamatę Karėės sūnų Johananą ir visus su juo buvusias kovotojų vadus, apsidžiaugė; ¹⁴ ir visi žmonės, kuriuos Ismahėlis buvo paėmęs Maspate, pasuko atgal ir parėjo prie Karėės sūnaus Johanano. ¹⁵ Natanijo gi sūnus Ismahėlis pabėgo su aštuoniais vyrais nuo Johanano veido ir nuėjo pas Amono vaikus.

¹⁶ Tuomet Karėės sūnus Johananas ir visi su juo buvusieji kovotojų vadai pasiėmė visas tautos liekanas, kurias atvedė atgal nuo Natanijo sūnaus Ismahėlio, iš Masphato, po to, kai šitas buvo užmušęs Ahikamo sūnų Godoliją, žmones, drąsius kovai, moteris, vaikus ir eunuchus, kuriuos atsivedė atgal iš Gabaono. ¹⁷ Jie išėjo ir beke-

liaudami sustojo Kamaame, kurs yra prie Betliejaus, kad eitų toliau ir įeitų į Egiptą ¹⁸ nuo Kaldiečių veido; jie jų bijojo, nes Natanijo sūnus Ismahėlis buvo užmušęs Ahikamo sūnų Godoliją, kurį Babilono karalius buvo pastatęs viršininku Judo žemėje.

42. ¹ Tuomet visi kovotojų vadai, Karėės sūnus Johananas, Osajos sūnus Jezonijas ir likusi tauta, nuo mažo iki dideliam, prisiartino ² ir tarė pranašui Jeremijui: Tegul mūsų maldavimas puola po tavo akių, ir melskis už mus Viešpačiui, tavo Dievui, už visas šitas liekanas, nes iš daugelio liko mūsų maža, kaip tavo akys mus mato, ³ kad Viešpats, tavo Dievas, mums apreikštų kelią, kuriuo turime eiti, ir ką mes turime daryti. ⁴ Pranašas Jeremijas jiems atsakė: Aš girdėjau. Štai aš meldžiuos Viešpačiui, jūsų Dievui, taip, kaip jūs kalbėjote; visa, ką tik jis man atsakys, aš jums pasakysiu ir nieko nuo jūsų neslėpsiu. ⁵ Jis tarė Jeremijui: Viešpats tebūna tarp mūsų tiesos ir ištikimybės liudytojas, jei mes tai nedarysime, kaip bus pasakyta kiekviename žodyje, su kuriuo Viešpats, tavo Dievas, tave siųs pas mus. ⁶ Ar bus gera, ar pikta, mes klausysime balso Viešpaties, mūsų Dievo, prie kurio tave siunčiame, kad mums gerai klotųsi, kai mes būsime paklausę Viešpaties, mūsų Dievo, balso.

⁷ Dešimčiai dienų praslinkus, buvo suteiktas Viešpaties žodis Jeremijui. ⁸ Jis pasišaukė Karėės sūnų Johananą, visus su juo buvusius kovotojų vadus ir visą tautą, nuo mažiausio iki dideliam, ⁹ ir jiems tarė: Štai ką sako Viešpats, Israėlio Dievas, prie kurio jūs mane siuntėte sudėti jūsų maldų jo akivaizdoje: ¹⁰ Jei ramiai pasiliksite šalyje, aš statysiu jus ir neardysiu, veisiu ir nerausiu; nes jau esu atsileidęs dėl piktenybės, kurią jums padariau. ¹¹ Nebijokite Babilono karaliaus, kurio jūs esate bailiai išsigandę; nebijokite jo, sako Viešpats, nes aš esu su jumis, kad jums padėčiau ir jus išgelbėčiau iš jo rankos. ¹² Aš duosiu jums rasti pasigailėjimo ir pasigailėsiu jūsų, ir padarysiu, kad jūs gyventumėte savo krašte. ¹³ O jei jūs sakysite: Mes negyvensime šitame krašte ir neklausysime Viešpaties, mūsų Dievo, balso, ¹⁴ kalbėdami: Anaiptol ne, bet mes eisime į Egipto šalį, kur mes nematysime karo, negirdėsime trimito garso, nekėsime bado ir tenai gyvensime, ¹⁵ todėl dabar išgirskite Viešpaties balsą jūs, Judo liekanos: Jei jūs gręšite savo veidą, kad eitumėte į Egiptą, ir įeisite tenai gyventi, ¹⁶ kalavijas, kurio jūs bijote, sugaus jus tenai Egipto žemėje, ir badas, kuriuo jūs esate susirūpinę, prikibs prie jūsų Egipte, ir tenai jūs mirsite. ¹⁷ Ir visi žmonės, kurie gręžia savo veidą, kad eitų į

Egiptą ir kad tenai gyventų, mirs nuo kalavijo, badu ir maru; nė vienas jų neliks ir neištruks nuo nelaimės, kurią aš ant jų atvesiu.

¹⁸ Nes kareivijų Viešpats, Izraelio Dievas, sako taip: Kaip mano narsas ir mano užsidegimas pasipylė ant Jerusaleės gyventojų, taip mano užsidegimas pasipils ant jūsų, kai jūs būsite įėję į Egiptą, ir jūs virsite priesaikos, pasibaisėjimo, keiksmo ir apjuokos dalyku, ir jūs anaip tol nebeišvysite daugiau šitos vietos.

¹⁹ Tai yra Viešpaties žodis apie jus, Judo liekanos: Neikite į Egiptą; žinote žinokite, nes aš jus šiandien išpėjau, ²⁰ kad jūs apgaudinėjate patys save. Jūs juk siuntėte mane pas Viešpatį, mūsų Dievą, sakydami: Melskis už mus Viešpačiui, mūsų Dievui, ir visa, kaip tik Viešpats, mūsų Dievas, tau pasakys, taip mums paskelbk, ir mes darysime. ²¹ Aš šiandien jums paskelbiau, bet jūs neklausėte Viešpaties, jūsų Dievo, balso visuose dalykuose, dėl kurių jis siuntė mane pas jus. ²² Taigi dabar žinote žinokite, kad jūs mirsite nuo kalavijo, badu ir maru vietoje, į kurią norite eiti, kad tenai gyventumėte.

43. ¹ Kai Jeremijas pabaigė kalbėti tautai visus Viešpaties, jų Dievo, žodžius, su kuriais Viešpats, jų Dievas, buvo ji siuntęs pas juos, visus šituos žodžius, atsitiko, kad ² Osajo sūnus Azarijas, Karėės sūnus Johananas ir visi išdidieji žmonės kalbėjo Jeremijui taip: Tu kalbi melą; Viešpats nesiuntė tavęs mums sakyti: Neikite į Egiptą tenai gyventi. ³ Bet Nerijo sūnus Barukhas kursto tave prieš mus, kad paduotų mus į Kaldiečių rankas, kad užmuštų mus ir išvesdintų mus į Babiloną. ⁴ Taip Karėės sūnus Johananas, visi kovotojų vadai ir visa tauta nepaklausė Viešpaties balso, kad pasiliktų Judo žemėje. ⁵ Bet Karėės sūnus Johananas ir visi kovotojų vadai pasiėmė visas Judo liekanas, sugrįžusias iš visų tautų, tarp kurių buvo anksčiau išskirstytos, gyventi Judo šalyje, ⁶ vyrus, moteris ir vaikus, karaliaus dukteris ir visus žmones, kuriuos kariuomenės viršininkas Nabuzardananas buvo palikęs Saphano sūnaus Ahikamo sūnui Godolijui, taip pat pranašą Jeremiją ir Nerijo sūnų Barukhą, ⁷ ir įėjo į Egipto žemę, nes neklausė Viešpaties balso, ir nuėjo iki Taphnei.

⁸ Taphnėje buvo suteiktas Jeremijui Viešpaties žodis ir pasakytas: ⁹ Imk savo ranka didelių akmenų ir paslėpk juos skliausme, esančiame po plytų siena prie Faraono namų Taphnėje, matant Žydams, ¹⁰ ir jiems sakyk: Kareivijų Viešpats, Izraelio Dievas, sako taip: Štai aš siųsiu ir imsiu savo tarną, Babilono karalių Nabukodonosorą, ir dėsiu jo sostą ant šių akmenų, kuriuos paslėpiau, ir jis pastatys ant

jų savo krasę. ¹¹ Atėjęs jis ištiks Egipto žemę; tuomet mirs, kam skirta mirti; eis į nelaisvę, kam skirta žūti nuo kalavijo; ¹² jis sukurs Egipto dievų šventyklose ugnį ir sudegins jas, ir ves juos nelaisvėn; jis susisups Egipto žeme, kaip piemuo susisupa savo apsiaustu, ir išeis iš ten ramybėje. ¹³ Jis sutrupins Saulės namų statulas Egipte ir sudegins ugnimi Egipto dievų šventyklas.

44. ¹ Žodis, suteiktas per Jeremiją visiems Egipto žemėje gyvenusiems Žydams, tiems, kurie gyveno Magdalėje, Taphnėje, Memphyje ir Phaturo šalyje. Buvo pasakyta: ² Kareivijų Viešpats, Israėlio Dievas, sako taip: Jūs matėte visa tą pikta, kurį aš atvedžiau ant Jeruslės ir ant visų Judo miestų, ir štai jie šiandien pamesti, ir nėra juose gyventojų ³ dėl piktenybės, kurią jie darė, kad vestų mane į rūstybę ir eitų aukoti ir garbinti svetimų dievų, kurių nežinojo nei jie, nei jūs, nei jūsų tėvai. ⁴ Aš siunčiau pas jus visus savo pranašus, iš nakties atsikeldamas, siųsdamas ir sakydamas: Nedarykite to pasibjaurėtino dalyko, kurio aš nekenčiu. ⁵ Bet jie neklausė ir nepalenkė savo ausies, kad nusigręžtų nuo savo piktenybių ir neaukotų svetimiems dievams. ⁶ Mano užsidegimas ir mano narsas pasipylė ir ėmė degti Judo miestuose ir Jeruslės gatvėse, ir jie pavirto tyruma ir griuvėsiais, kaip yra šiandien. ⁷ Dabar kareivijų Viešpats, Israėlio Dievas, sako taip: Kam jūs darote tą didelę piktenybę patys prieš save, kad žūtų jūsų vyrai ir moteris, kūdikis ir tebežindas iš Judo tarpo ir jums nieko daugiau nebeliktų? ⁸ Nes jūs erzinate mane savo rankų darbais, aukodami svetimiems dievams Egipto žemėje, į kurią jūs įėjote tenai gyventi, kad žūtumėte ir būtumėte prakeikimo ir apjuokos dalykas visoms žemės tautoms. ⁹ Argi jūs užmiršote savo tėvų nedorybes, Judo karalių nedorybes, jų žmonių nedorybes, savo nedorybes ir savo žmonių nedorybes, kurias jie darė Judo žemėje ir Jeruslės gatvėse? ¹⁰ Jie neapsivalė iki šiai dienai, nebijojo ir nevaikščiojo pagal Viešpaties įstatymą ir mano įsakymus, kuriuos aš daviau jūsų akivaizdoje ir jūsų tėvų akivaizdoje. ¹¹ Todėl kareivijų Viešpats, Israėlio Dievas, sako taip: Štai aš atgrėšiu savo veidą prieš jus nelaimei ir sunaikinsiu visą Judą. ¹² Aš imsiu Judo liekanas, kurie gręžė savo veidą, kad įeitų į Egipto žemę ir tenai gyventų, ir visi bus sunaikinti Egipto žemėje; jie kris po kalaviju ir nuo bado; bus sunaikinti nuo mažiausio iki didžiausio, mirs nuo kalavijo ir bado ir bus priesaikos, pasibaisėjimo, keiksmo ir apjuokos dalykas. ¹³ Aš lankysiu Egipto šalies gyventojus, kaip lankiau Jeruslę kalaviju, badu ir maru. ¹⁴ Nebus kas

ištrūktų ir liktų iš liekanų Žydu, kurie eina, kad pabūtų Egipto žemėje ir vėl grįžtų į Judo žemę, į kurią jų sielos trokšta grįžti ir tenai gyventi; nes jie nesugrįš, išskyrus tuos, kurie pabėgs.

¹⁵ Tuomet visi vyrai, kurie žinojo, kad jų žmonos aukoja svetiemiems dievams, visos moterys, kurių stovėjo didelė daugybė, ir visa tauta, gyvenusi Egipto šalyje Phature, atsakė Jeremijui taip: ¹⁶ Žodžių, kuriuos tu mums kalbėjai Viešpaties vardu, mes iš tavęs neklausysime, ¹⁷ bet daryte darysime kiekvieną dalyką, kurį pasako mūsų burna, kad aukotumėm dangaus karalienei ir darytumėm jai liejamųjų aukų, kaip darėme mes ir mūsų tėvai, mūsų karaliai ir mūsų kunigaikščiai Judo miestuose ir Jerusaleės gatvėse; nes tuomet mes buvome sotūs duonos ir buvo mums gera; mes nematėme pikta. ¹⁸ Nuo to gi meto, kai liovėmės aukoję dangaus karalienei ir darę jai liejamųjų aukų, visa ko mums trūksta ir esame naikinami kalaviju ir badu. ¹⁹ Jei mes aukojame dangaus karalienei ir darome jai liejamųjų aukų, argi mes be savo vyrų žinios gaminame jai papločių jai pagarbinti ir daryti jai liejamųjų aukų?

²⁰ Tuomet Jeremijas tarė visai tautai, vyrams ir moterims, ir visai liaudžiai, kurie buvo davę jam tą atsakymą, sakydamas: ²¹ Argi ne tą auką, kurią aukojote Judo miestuose ir Jerusaleės gatvėse, jūs ir jūsų tėvai, jūsų karaliai, jūsų kunigaikščiai ir šalies tauta, atsiminė Viešpats ir ar ne ji atėjo jam į mintį? ²² Viešpats nebegalėjo daugiau pakęsti dėl jūsų veiksmų piktumo ir dėl nuobodų, kurias jūs darėte, ir jūsų žemė pavirto tyruma, pasibaisėjimo ir keiksmo dalyku, be gyventojų, kaip kad yra šiandien. ²³ Užtatai, kad jūs aukojote stabams ir nusidėjote Viešpačiui, neklausėte Viešpaties balso, nevaikščiojote pagal jo įstatymą, įsakymus ir liudijimus, todėl jums įvyko visos šitos nelaimės, kaip kad yra šiandien.

²⁴ Jeremijas dar tarė visai tautai ir visoms moterims: Išgirskite Viešpaties žodį, visas Jude, kurie esate Egipto šalyje. ²⁵ Kareivijų Viešpats, Israėlio Dievas, sako taip: Jūs ir jūsų žmonos kalbėjote savo burna ir jūs įvykdėte savo rankomis, sakydami: Atitesėkime savo apžadus, kuriuos esame padarę, kad aukotumėm dangaus karalienei ir darytumėm jai liejamųjų aukų. Jūs atitesėjote savo apžadus ir darbu juos įvykdėte. ²⁶ Todėl išgirskite Viešpaties žodį, visas Jude, kurie gyvenate Egipto žemėje: Štai aš prisiekiau savo didžiu vardu, sako Viešpats, kad mano vardas anaipol nebebus visoje Egipto žemėje daugiau minimas nė vieno žmogaus Žydo burna, kad jis saktų: Kaip Viešpats Dievas gyvas. ²⁷ Štai aš budėsiu ant jų nelaimei ir negeru-

mui, ir bus sunaikinami visi Judo žmonės, kurie yra Egipto žemėje, kalaviju ir badu, kolei nebus visai sunaikinti. ²⁸ Tie, kurie bus išbėgę nuo kalavijo, sugrįš iš Egipto žemės į Judo šalį nedideliu skaičiumi, ir visos Judo liekanos, įėjusios į Egipto žemę, kad čia gyventų, žinos, kieno žodis įvyksta, mano ar jų. ²⁹ Ir štai jums ženklas, sako Viešpats, kad aš lankysiu jus šitoje vietoje, kad žinotumėte, jog tikrai įvyks mano žodžiai prieš jus jūsų nelaimei. ³⁰ Viešpats sako taip: Štai aš atiduosiu Egipto karalių, Faraoną Ephrėę, į jo neprietelių rankas ir į rankas tų, kurie ieško jo gyvybės, kaip padaviau Judo karalių Sedekiją į jo neprietelio, Babilono karaliaus Nabukodonosoro, rankas, kurs ieškojo jo gyvybės.

45. ¹ Žodis, kurį pranašas Jeremijas kalbėjo Nerijo sūnui Barukhui, kai jis parašė šituos žodžius iš Jeremijo lūpų ketvirtais Judo karaliaus Jošijo sūnaus Joakimo metais. Jis tarė: ² Viešpats, Israėlio Dievas, tau, Barukhai, sako taip: ³ Tu sakei: Vargas man, nelaimingam, nes Viešpats dėjo skausmo ant mano skausmo; aš pavargau bevaitodamas ir nerandu poilsio. ⁴ Viešpats sako taip: Tu jam taip sakyk: Štai kuriuos stačiau, aš ardau, ir kuriuos veisčiau, aš raunu, ir visą šitą kraštą. ⁵ Ir tu ieškai sau didelių dalykų? Neieškok, nes štai aš užvesiu nelaimę ant kiekvieno kūno, sako Viešpats, tavo gi gyvybei teikiu saugumą visose vietose, į kurias tu eisi.

46. ¹ Viešpaties žodis, suteiktas pranašui Jeremijui prieš tautas: ² apie Egiptą, prieš Egipto karaliaus, Faraono Nekhao, kariuomenę, buvusią pas Euprato upę, prie Kharkamio, kūrį Babilono karalius Nabukodonosoras sumušė ketvirtais Judo karaliaus Jošijo sūnaus Joakimo metais.

³ Renkite skydą ir dengtuvę ir eikite į karą.

⁴ Balnokite žirgus ir sėskite ant jų, raiteliai; stovėkite šalmuose, šveiskite ietis, apsvilkite šarvais.

⁵ Bet kas gi? Aš matau juos išsigandusius ir bėgančius atgal, jų karžygius užmuštus; jie bėga skubiai ir be atodairos; visur baisumas, sako Viešpats.

⁶ Tegul nebėga greitas ir tenemano galėsiąs išsigelbėti drąsusis;

- šiaurėje, prie Euprato upės, jie nugalėti ir krito.
- ⁷ Kas yra tasai, kurs atplaukia lyg upė,
ir kaip upeliai kyla jo bangos?
- ⁸ Egiptas atplaukia kaip upė
ir kaip upeliai juda jo bangos;
ir jis sako: Pakilęs apdengsiu žemę,
sunaikinsiu miestą ir jo gyventojus.
- ⁹ Sėskite ant žirgų ir džiūgaukite vežimuose,
ir karžygiai teeina priekin,
Etijopija ir Libija, kurios laiko skydą,
ir Lidai, kurie pagauna vilyčias ir jomis šaudo.
- ¹⁰ Tačiau ta diena Viešpaties, kareivijų Dievo,
pagiežos diena, kad jis keršytų savo neprieteliams.
Kalavijas ris ir bus sotus, ir pasigers jų krauju.
Nes tai auka Viešpaties, kareivijų Dievo,
šiaurės šalyje, prie Euprato upės.
- ¹¹ Pakilk į Galaadą ir pasiimk balzamo,
mergaite, Egipto dukte.
Veltui tu daugini vaistus,
nebus tau pagijimo.
- ¹² Tautos išgirdo apie tavo sugėdinimą
ir tavo klyksmo pilna žemė,
nes karžygys susidūrė su karžygiu
ir abudu drauge krito.
- ¹³ Žodis, kurį Viešpats kalbėjo pranašui Jeremijui apie tai, kad
Babilono karalius Nabukodonosoras ateisias ir sumušias Egipto šalį.
- ¹⁴ Skelbkite Egiptui ir teisgirsta Magdale,
ir tegul skamba Memphyje ir Taphnėje;
sakykite: Atsistok ir prisirenk,
nes kalavijas praris, kas yra aplink tave.
- ¹⁵ Kodėl susmuko tavo karžygys?
jis neištovėjo, nes Viešpats jį parvertė.
- ¹⁶ Jis padaugino krintančius,
krito vienas ant kito, ir jie sako:
Kelkitės ir grįžkime pas mūsų tautą
ir į mūsų gimtinę šalį nuo karvelio kalavijo.
- ¹⁷ Vadinkite Egipto karalių Faraoną šiuo vardu:
Laikas atvedė sumišimą.

- ¹⁸ Kaip aš gyvas (sako karalius,
kurs vardu kareivijų Viešpats),
kaip Taboras tarp kalnų
ir kaip Karmelis prie jūros, jis ateis.
- ¹⁹ Pasidaryk, ko reikia ištrėmimui,
tu gyventoją, Egipto dukte,
nes Memphis pavirs tyruma,
bus paliktas ir negyvenamas.
- ²⁰ Daili ir graži karvaitė Egiptas;
ateis jai ragintojas iš šiaurės.
- ²¹ Taip pat jo samdininkai, kurie buvo jo tarpe
kaip nupenėti veršiai, ir jie apsigręžė,
ir draug pabėgo, ir negalėjo išstovėti,
nes atėjo jiems jų užmušimo diena,
jų aplankymo metas.
- ²² Jo balsas skambės kaip varis;
nes jie skubės su kariuomene
ir ateis prieš jį su kirviais kaip medžių kirtėjai.
- ²³ Jie iškerta, sako Viešpats, jo mišką, kurio kelmų negalima
suskaityti,
jų daugiau kaip skėrių ir nėra jiems skaičiaus.
- ²⁴ Egipto duktė sugédinta
ir atiduota į šiaurės tautos rankas.
- ²⁵ Kareivijų Viešpats, Israėlio Dievas, sako:
Štai aš lankysiu Aleksandrijos sumišimą
ir Faraoną, ir Egiptą, ir jo dievus, ir jo karalius;
taip, ir Faraoną, ir tuos, kurie juo pasitiki.
- ²⁶ Aš duosiu juos į rankas tų, kurie ieško jų gyvybės,
ir į Babilono karaliaus Nabukodonosoro rankas,
ir į jo tarnų rankas.
Ir po to jis bus gyvenamas
kaip senesniais laikais, sako Viešpats.
- ²⁷ Tu, mano tarne Jokube, nebijok,
ir neišsigąsk, Israėli,
nes štai aš tave išgelbėsiu iš tolo
ir tavo palikuonis — iš tavo nelaisvės šalies;
Jokubas sugrįš ir ilsėsis,
ir bus laimingas, ir nebus kam jo gąsdinti.
- ²⁸ Tu, mano tarne Jokube, nebijok, sako Viešpats,

nes aš esu su tavim,
 nes aš sunaikinsiu visas tautas,
 pas kurias aš tave išvariau;
 tavęs aš nesunaikinsiu,
 bet nuplaksiu tave pagal teisybę
 ir nedovanosiu tau lyg nekaltam.

47. ¹ Viešpaties žodis, suteiktas pranašui Jeremijui prieš Pilistimus, Faraonui dar nesumušus Gazos. ² Viešpats sako taip:

Štai vandenys kyla iš šiaurės
 ir virsta tvinstančia upe;
 jie apdengia žemę ir tai, ko ji pilna,
 miestą ir gyventojus.

Žmonės šaukia ir visi žemės gyventojai klykia

³ dėl žvilgančių ginklų žvangėjimo, jo kovotojų,
 dėl jo kariškų vežimų tarškėjimo ir jo tekinių daugybės.
 Tėvai nebepažvelgia į vaikus, taip jų rankos susilpnėjusios,

⁴ nes atėjo diena, kurioje bus sunaikinti visi Pilistimai,
 bus sugriauti Tiras ir Sidonas su visais kitais savo
 padėjėjais;

nes Viešpats naikina Palestiniečius,
 Kapadokijos salos liekanas.

⁵ Plikė atėjo ant Gazos, nutilo Askalonas ir jų slėnio liekanos;
 iki kolei tu darysi sau įsipjovimų?

⁶ O Viešpaties kalavijau, iki kolei tu nesiliausi?
 Įeik į savo makštį, ataušk ir nutilk.

⁷ Kaip jis ilsėsis, kad Viešpats davė jam įsakymą prieš Askaloną
 ir prieš jo pajūrio šalis ir į ten jis jį pasiuntė?

48. ¹ Kareivijų Viešpats, Israėlio Dievas, taip sako Moabui:

Vargas Nabui, nes jis sunaikintas ir sugėdintas.
 Karjataimas paimtas, tvirtovė sugėdinta ir dreba.

² Nebėra daugiau džiaugsmo Moabe prieš Heseboną;
 čia manoma piktai: Ateikite ir išnaikinkime jį iš tautų
 tarpo.

Taigi tu nutilsi ir paskui tave eis kalavijas.

³ Šauksmo balsas iš Oronaimo,
 didis sunaikinimas ir sutriuškinimas.

⁴ Moabas sutrintas; skelbkite jo kūdikiams šauksmą.

- ⁵ Jis eina aukštyr Luito šlaitu verdamas ir kūkčiodamas,
nes Oronaimo nuolaidume neprieteliai girdi klyksmą dėl
sutriuškinimo.
- ⁶ Bėkite, gelbėkite savo gyvybes,
ir jūs būsite lyg tamariskai tyrumoje.
- ⁷ Nes dėl to, kad tu turėjai pasitikėjimo savo tvirtovėmis ir savo
turtais,
tu irgi būsi paimtas; ir eis Khamas į nelaisvę,
jo kunigai ir kunigaikščiai drauge.
- ⁸ Ateis plėšikas į kiekvieną miestą ir nė vienas miestas
neišsigelbės;
žus slėniai ir bus sunaikintos lygumos, nes Viešpats
kalbėjo.
- ⁹ Duokite Moabui žiedų, nes nors jis žydi, turės išeiti,
ir jo miestai ištuštės, ir bus negyvenami.
- ¹⁰ Prakeiktas, kas klastingai dirba Viešpaties darbą!
ir prakeiktas, kas sulaiko savo kalaviją nuo kraujo!
- ¹¹ Moabas buvo derlingas nuo pat savo jaunystės ir ilsėjosi ant
savo mielių,
nebuvo perpiltas iš indo į indą ir nėjo į nelaisvę;
todėl jame pasiliko jo skonis ir jo kvapas nepasikeitė.
- ¹² Todėl štai ateina dienos, sako Viešpats,
ir aš jam siųsiu liejimų ir pilstytojų:
jie perpils jį, ištuštins jo indus ir sudaužys jų ąsočius.
- ¹³ Moabui bus gėdos iš Khamo,
kaip Izraelio namams buvo gėdos iš Betelio, kuriuo jis
pasitikėjo.
- ¹⁴ Kaip jūs galite sakyti: Mes karžygiai ir drąsūs vyrai kovoti?
- ¹⁵ Moabas sunaikintas, jo miestai sugriuvo
ir rinktiniai jo jaunikaičiai eina žemyn, kad būtų užmušti,
sako karalius, kurs vardu kareivių Viešpats.
- ¹⁶ Moabo žuvinimas artėja, ir labai greitai atbėgo jo nelaimė.
- ¹⁷ Paguoskite jį jūs visi, kurie esate aplink jį,
ir visi, kurie žinote jo vardą, sakykite:
Kaipgi sulaužytas stiprusis skeptras, garbingoji lazda?
- ¹⁸ Eik žemyn iš garbės ir sėdėk troškulyje, Dibono duktė
gyventoja,
nes Moabo naikintojas eina prieš tave, griauna tavo
tvirtoves.

¹⁹ Stok ant kelio ir žiūrėk, Aroerio gyventojai;
klausk pabėgėlį ir ištrūkusiam sakyk: Kas atsitiko?

²⁰ Moabas sugėdintas, nes nugalėtas.

Klykite ir šaukite, skelbkite Arnone, kad Moabas
sunaikintas.

²¹ Teismas atėjo į lygumos šalį, Elonui, Jasai, Mephaatui, ²² Dibonui, Nabui, Deblataimo namams, ²³ Karjataimui, Betgamuliui, Betmaonui, ²⁴ Karjutui, Bosrai, ir visiems Moabo žemės miestams, kurie yra toli ir kurie arti.

²⁵ Nukirstas Moabo ragas ir jo petys sutriuškintas, sako
Viešpats.

²⁶ Nugirdykite jį, nes jis sukilo prieš Viešpatį;
ir Moabas užsigaus ranką savo vėmalu,
taip pat ir pats bus išjuokiamas.

²⁷ Nes Izraelis buvo tau pajuokos dalykas,
lyg kad būtumei jį radęs tarp vagių;
taigi dėl tavo žodžių, kuriuos prieš jį kalbėjai, tu būsi
vedamas nelaisvėn.

²⁸ Palikite miestus ir gyvenkite uolose jūs, Moabo gyventojai,
ir būkite kaip karvelis, kurs daro sau lizdą aukščiausioje
plyšio skylėje.

²⁹ Mes girdėjome apie Moabo puikybę; jis labai puikus;
apie jo didybę, akiplėšiškumą, išdidumą ir jo širdies
pasididžiavimą.

³⁰ Štai aš žinau, sako Viešpats, jo gyropelnystę ir kad tam nelygi
jo jėga,
kad jis mėgino daryti ne tiek, kiek galėjo ištesėti.

³¹ Todėl aš dejuosiu dėl Moabo ir šauksiu dėl viso Moabo,
dėl raudančių mūro sienos vyrų.

³² Kaip raudojau Jazerio, taip aš verksiu tavęs, Sabamos
vynuogyne.

Tavo atžalos perėjo jūrą, nuėjo iki Jazerio jūrai:
tavo pjūtį ir tavo vynuoges puolė plėšikas.

³³ Atimta linksmybė ir džiaugsmas iš Karmelio ir iš Moabo žemės;
aš pašalinau vyną iš spaustuvų;
vynuogių mynėjas anaipol nebedainuos savo paprastos
džiaugsmo dainos.

³⁴ Nuo Hesebono iki Elealei ir Jasai jie leidžia savo balsą,

- nuo Segoro iki Oronaimui, treigei karvaitei;
 taip pat Nemrimo vandenys bus blogiausi.
- ³⁵ Aš išdildysiu iš Moabo, sako Viešpats,
 aukojantį aukštumose ir smilkalus deginantį jo dievams.
- ³⁶ Todėl mano širdis skambės dėl Moabo kaip vamzdžiai
 ir mano širdis duos vamzdžių garsą dėl mūro sienos vyrų,
 nes jie darė daugiau, kaip galėjo, todėl jie žuvo.
- ³⁷ Nes visos galvos nuplikusios ir visos barzdos nuskustos;
 visos rankos surištos ir ant kiekvienos nugaros yra
 ašutinė.
- ³⁸ Ant visų Moabo stogų ir jo aikštėse viskas rauda,
 nes aš sutriuškinau Moabą kaip nenaudingą indą, sako
 Viešpats.
- ³⁹ Kaipgi jis nugalėtas ir kaip jie klykia?
 kaipgi Moabas lenkia sprandą ir sugėdintas?
 Iš Moabo bus pajuokos dalykas ir pavyzdys visiems
 aplinkui.
- ⁴⁰ Viešpats sako taip: Štai jis skrenda kaip aras
 ir ištiesia savo sparnus prieš Moabą.
- ⁴¹ Karjotas paimtas ir jo tvirtovės užkovotos;
 Moabo karžygių širdis bus tą dieną kaip gimdyvės širdis.
- ⁴² Moabas liausis buvęs tauta, nes didžiavosi prieš Viešpatį.
- ⁴³ Baisumas, duobė ir kilpa ateina ant tavęs,
 o Moabo gyventojau, sako Viešpats.
- ⁴⁴ Kas pabėgs nuo baisumo, kris į duobę,
 ir kas išlips iš duobės, bus sugautas kilpa,
 nes aš atvesiu ant Moabo jų aplankymo metus, sako
 Viešpats.
- ⁴⁵ Hesebono ūksmėje sustoja tie, kurie ištrūko nuo kilpos;
 nes ugnis eina iš Hesebono ir liepsna iš Seono vidurio
 ir ryja Moabo šoną ir sumišimo vaikų viršugalvį.
- ⁴⁶ Vargas tau, Moabe! tu žuvai, Khamo tauta,
 nes išvedami tavo sūnūs ir tavo dukterys į nelaisvę.
- ⁴⁷ Bet aš sugrąžinsiu Moabo belaisvius paskučiausiose dienose,
 sako Viešpats.
 Iki čia teismai prieš Moabą.

49. ¹ Amono sūnums. Viešpats sako taip:
 Argi Izraelis neturi vaikų arba ar jis neturi tėvonio?

- Tai kam gi Melkhomas paveldėjo Gadą ir jo tauta
apsigyveno šito miestuose?
- ² Todėl štai ateina dienos, sako Viešpats,
ir aš duosiu išgirsti kovos rėksmą prieš Amono sūnų Rabatą,
ir jis pavirs griuvėsiais; jo dukterys bus sudegintos ugnimi,
ir Izraelis paveldės tuos, kurie jį valdė, sako Viešpats.
- ³ Klyk, Hesebone, nes Hajis sunaikintas;
šaukite, Rabato dukterys, apsivilkite ašutinėmis,
raudokite ir vaikščiokite patvoriais,
nes Melkhomas bus vedamas į nelaisvę,
jo kunigai ir drauge jo kunigaikščiai.
- ⁴ Ko tu giriesi slėniais? Tavo slėnis dingo, tu išlepintoji dukte,
kuri pasitikėjai savo turtais ir sakei: Kas ateis prieš mane?
- ⁵ Štai aš užvesiu ant tavęs baisumą, sako Viešpats, kareivijų
Dievas,
iš visų tų, kurie yra aplink tave, ir jūs būsite išsklaidyti,
kiekvienas sau, ir nebus kam rinkti bėgančių.
- ⁶ Bet po to aš sugrąžinsiu Amono sūnų belaisvius, sako Viešpats.
- ⁷ Idumėjai. Kareivijų Viešpats sako taip:
Argi nebėra daugiau išminties Temane?
Ar jų vaikų gudrumas žuvo, jų išmintis pasidarė
nebetinkama?
- ⁸ Bėkite ir gręžkite nugarą, leiskitės į daubą, Dedano gyventojai;
nes aš atvedžiau ant jo Esavo žuvimą, jo aplankymo
meta.
- ⁹ Jei pas tave būtų atėję vynuogiautojai,
ar jie nebūtų palikę keleto uogų?
Jei vagys nakčia — jie būtų pasigriebę, kiek jiems gana.
- ¹⁰ Aš gi atidengsiu Esavą, atidengsiu jo slėpynes,
ir jis nebegalės slėptis;
bus sunaikinti jo palikuonys ir jo broliai, ir jo kaimynai;
ir jo nebebus.
- ¹¹ Palik savo našlaičius, aš padarysiu, kad jie išliktų gyvi;
ir tavo našlės tikės manimi.
- ¹² Nes Viešpats sako taip:
Štai tie, kuriems nebuvo priteista gerti taure, jie gerte gers,
o tu būtumei paliktas lyg nekaltas?
Ne, tu nebūsi nekaltas, bet gerte gersi.

- ¹³ Nes aš prisiekiau savimi, sako Viešpats,
kad iš Bosros bus tyruma, pajuokos dalykas,
tuščia vieta ir prakeikimas,
ir visi jos miestai bus amžinos tyrumos.
- ¹⁴ Aš girdėte girdėjau iš Viešpaties,
ir yra siųstas pasiuntinys pas tautas:
Susirinkite ir eikite prieš ją, ir kelkimės į kovą.
- ¹⁵ Nes štai aš padariau tave mažutėlį tarp tautų,
niekintiną žmonių tarpe.
- ¹⁶ Tavo akiplėšiškumas apgavo tave ir tavo širdies didybę,
tu, kuri gyveni uolos plyšiuose ir stengiesi paimti kauburio
aukštumą.
Nors tu pakeltumei savo lizdą taip aukštai kaip aras,
iš ten aš nutrauksiu tave, sako Viešpats.
- ¹⁷ Ir bus Idumėja ištuštėjusi; kiekvienas, kurs eis per ją,
baisės ir švilps dėl visų jos slogų.
- ¹⁸ Kaip sugriauta Sodoma ir Gomora ir jos kaimynės, sako
Viešpats,
taip negyvens tenai žmogus ir nepasiliks joje žmogaus
sūnus.
- ¹⁹ Štai kaip liūtas jis pakils iš Jordano puikybės prie galingo
grožio,
nes aš padarysiu, kad jis ūmai prieš ją bėgtų.
Ir kas bus rinktinis, kurį aš ant jos statysiu?
Nes kas yra man lygus? ir kas atsilaikys prieš mane?
ir kas yra tas ganytojas, kurs galėtų pasipriešinti mano
veidui?
- ²⁰ Todėl išgirskite Viešpaties nutarimą, kokį jis padarė prieš
Edomą,
ir jo mintis, kokias jis manė apie Temano gyventojus:
iš tikrųjų juos nutrems bandos mažutėliai,
sunaikins drauge su jais jų buveinę.
- ²¹ Nuo jų griuvimo trenksmo dreba žemė,
jo balso aidas girdisi Raudonojoje jūroje.
- ²² Štai jis keliai kaip aras ir atskrenda,
ir ištisia savo sparnus ant Bosros;
ir Idumėjos karžygių širdis bus tą dieną kaip gimdyvės
širdis.

²³ Damaskui.

Ematas ir Arphadas sugédintas, nes išgirdo blogiausią
žinią;
susirūpino prie jūros; dėl neramumo nebegali ilsėtis.

²⁴ Damaskas nusiminęs, jis pabėga, jį apėmė šiurpas,
baimė ir skausmai pagavo jį kaip gimdyvę.

²⁵ Kaipgi jie pametė girtinąjį miestą, linksmybės pilį!

²⁶ Tuomet jo jaunikaičiai kris jo gatvėse
ir visi kovotojai nutils tą dieną, sako kareivijų Viešpats.

²⁷ Aš sukursiu ant Damasko sienų ugnį,
ir jį praris Benadado rūmus.

²⁸ Kedarui ir Asoro karalystėms, kurias sumušė Babilono karalius
Nabukodonosoras, Viešpats sako taip:

Kelkitės ir eikite aukštyn į Kedarą
ir sunaikinkite saulėtekio vaikus.

²⁹ Jie atims jų padangtes ir jų bandas, pasiims sau jų dangalus,
visus jų rykus ir jų kupranugarius ir šauks jiems: Baisumas
aplinkui.

³⁰ Bėkite, labai skubėkite iš čia, slėpkitės daubose,
jūs, kurie gyvenate Asore, sako Viešpats:
nes Babilono karalius Nabukodonosoras yra padaręs prieš
jus nutarimų
ir turi prieš jus sumanymų.

³¹ Kelkitės ir eikite aukštyn pas ramią tautą
ir gyvenančią be baimės, sako Viešpats;
nėra pas juos nei durų, nei velkių; jie gyvena patys vieni.

³² Jų kupranugariai bus išplėšos ir galvijų daugybė — grobis;
aš išsklaidysiu juos į visus vėjus, tuos, kurių plaukai
paskusti;
ir iš visų jų apylinkių aš atvesiu ant jų žuvimą, sako
Viešpats.

³³ Asoras virs slibinų buveine, tyruma per amžius;
neliks tenai žmogaus ir negyvens jame žmogaus sūnus.

³⁴ Viešpaties žodis, koks buvo suteiktas ir pasakytas pranašui
Jeremijui prieš Elamą Judo karaliaus Sedekijo karaliavimo pradžioje.

³⁵ Kareivijų Viešpats sako taip:

Štai aš sulaužysiu Elamo kilpinį ir jo didžiausią stiprybę;

- ³⁶ aš užvesiu ant Elamo keturis vėjus nuo keturių dangaus kraštų
ir juos vėtysiu į visus šituos vėjus,
ir nebus tautos, pas kurią nenuėitų Elamo pabėgėliai.
- ³⁷ Aš padarysiu, kad Elamas drebėtų prieš savo neprietelius
ir akivaizdoje tų, kurie ieško jų gyvybės;
aš atvesiu ant jų nelaimę, savo narso rūstybę, sako Viešpats,
ir siųsiu paskui juos kalaviją, iki juos sunaikinsiu.
- ³⁸ Aš pastatysiu savo sostą Elame
ir pražudysiu iš ten karalius ir kunigaikščius, sako Viešpats.
- ³⁹ Paskučiausiose gi dienose aš sugrąžinsiu Elamo belaisvius, sako
Viešpats.

50. ¹ Žodis, kurį Viešpats kalbėjo per pranašą Jeremiją apie Babiloną ir apie Kaldiečių šalį.

- ² Skelbkite tautose ir duokite išgirsti;
pakelkite vėliavą, pasakokite ir neslėpkite;
sakykite: Babilonas paimtas, Belis sugėdintas, Merodakhas
nugalėtas;
sugėdinti jo drožti paveikslai, nugalėti jų stabai.
- ³ Nes pakilo prieš jį tauta iš šiaurės, kuri pavers jo žemę tyruma,
ir nebus kam joje gyventi, pradedant žmogumi ir baigiant
gyvuliais;
jie pasijudino ir pabėgo.
- ⁴ Tose dienose, anuo metu, sako Viešpats, ateis Israėlio sūnūs,
jie drauge ir Judo sūnūs;
eidami ir verkdami jie skubės ir ieškos Viešpaties, savo
Dievo.
- ⁵ Jie klausis Siono kelio; į jį atgręžti jų veidai;
jie ateis ir glausis prie Viešpaties amžina sandora,
kuri nebus jokio užmiršimo išdildyta.
- ⁶ Mano tauta virto paklydusia banda;
jų piemenys suvedžiojo juos ir padarė, kad klaidžiotų
kalnuose;
jie ėjo nuo kalno į kauburį ir užmiršo savo guolio vietą.
- ⁷ Visi, kurie juos sutiko, rijo juos
ir jų neprieteliai sakė: Mes nenusidedame,
nes jie yra nusidėję Viešpačiui, teisybės grožiui,
ir jų tėvų vilčiai, Viešpačiui.

- ⁸ Traukitės iš Babilono vidaus ir išeikite iš Kaldiečių šalies,
ir būkite kaip ožiai bandos priešakyje.
- ⁹ Nes štai aš pažadinu ir atvesiu prieš Babiloną
iš šiaurės šalies didelių tautų daugybę;
jos prisirengs prieš jį, ir iš ten jis bus paimtas;
jo vilyčia kaip karžygio užmušėjo negrįš tuščia.
- ¹⁰ Kaldėja virs grobiu;
visi, kurie ją plėš, gaus gana, sako Viešpats.
- ¹¹ Taip, jūs džiaugiatės ir didžiuojatės plėšdami mano tėvonystę;
taip, jūs pasipylėte lyg veršiai ant žolės ir baubiate kaip
jaučiai.
- ¹² Labai sugėdinta bus jūsų motina
ir sulyginta su dulkėmis jūsų gimdytoja:
štai ji bus paskutinė tarp tautų, pamesta, neprieinama ir
sudžiūvusi.
- ¹³ Dėl Viešpaties rūstybės ji bus negyvenama,
bet visa bus paversta į tyrumą;
kiekvienas, kurs eis pro Babiloną,
baisėsis ir švilps dėl visų jos slogų.
- ¹⁴ Prisirenkite prieš Babiloną, visi aplinkui kilpininkai;
kovokite prieš jį, nesigailėkite vilyčių, nes jis nusidėjo
Viešpačiui.
- ¹⁵ Šaukite prieš jį; visur jis pasidavė; krito jo pamatai;
sugriautos jo sienos, nes tai Viešpaties kerštas;
keršykite jam; kaip jis darė, taip jam darykite.
- ¹⁶ Išnaikinkite iš Babilono sėją ir laikantį pjautuvą pjūties
metu.
Nuo karvelio kalavijo kiekvienas gręšis į savo tautą
ir kiekvienas bėgs į savo šalį.
- ¹⁷ Izraelis — išvaikyta kaimenė: liūtai ją išbaidė.
Pirmas ėdė jį Asuro karalius;
tas paskutinis, Babilono karalius Nabukodonosoras,
sugraužė jo kaulus.
- ¹⁸ Todėl kareivijų Viešpats, Izraelio Dievas, sako taip:
Štai aš lankysiu Babilono karalių ir jo šalį,
kaip lankiau Asuro karalių,
- ¹⁹ ir parvesiu Izraelį atgal į jo buveinę;
jis ganysis Karmelyje ir Basane,
ir jo siela sotinsis Ephraimo kalnuose ir Galaade.

- ²⁰ Anose dienose ir anuo metu, sako Viešpats,
bus ieškoma Israėlio neteisybės, ir jos nebus;
ir Judo nuodėmės, ir nebus rasta,
nes aš dovanosiu tiems, kuriuos būsiu palikęs.
- ²¹ Pakilk prieš valdovų šalį ir lankyk jos gyventojus;
naikink ir užmušk, kas eina paskui juos, sako Viešpats,
ir daryk visa taip, kaip tau įsakiau.
- ²² Kovos garsas šalyje ir didelis sunaikinimas.
- ²³ Kaipgi sulaužytas ir sutrupintas visos žemės kūjis?
Kaipgi paverstas tyruma Babilonas tautų tarpe?
- ²⁴ Aš pastačiau tau kilpą, ir tu sugautas, Babilone, to nežinodamas;
esi atrastas ir nutvertas, nes erzinau Viešpatį.
- ²⁵ Viešpats atidarė savo sandėlį ir išsiėmė savo rūstybės pabūklus,
nes Viešpats, kareivijų Dievas, turi darbo Kaldiečių šalyje.
- ²⁶ Ateikite prieš ją iš tolimų pakraščių,
atidarykite, kad išeitų tie, kurie ją mindžios;
imkite nuo kelio akmenis ir kraukite į krūvas,
ir užmuškite ją, ir tegul nieko nelieka.
- ²⁷ Sunaikinkite visus jos karžygius, tegul žengia ji į užmušimą:
vargas jiems, nes atėjo jų diena, jų lankymo metas.
- ²⁸ Štai balsas bėgančiųjų ir tų, kurie ištrūko iš Babilono šalies,
kad skelbtų Sione Viešpaties, mūsų Dievo, pagiežą, jo
šventyklos kerštą.
- ²⁹ Šaukite prieš Babiloną daugelį, visus, kurie įtempia kilpinį;
sustokite prieš jį aplinkui, kad nė vienas neištrūktų;
atsilyginkite jam sulig jo darbais;
visa, ką jis darė, jam darykite,
nes jis didžiuojasi prieš Viešpatį, prieš Israėlio Šventąjį.
- ³⁰ Todėl jo jaunikaičiai kris jo gatvėse
ir visi jo kovotojai nutilis tą dieną, sako Viešpats.
- ³¹ Štai aš tau, tu puikusias, sako Viešpats, kareivijų Dievas,
nes atėjo tavo diena, tavo lankymo metas.
- ³² Ir parpuls puikusias, ir sukniubs, ir nebus kam jo pakelti;
aš sukursiu ugnį jo miestuose, ir ji suris visa aplink jį.
- ³³ Kareivijų Viešpats sako taip:
Israėlio sūnūs ir drauge Judo sūnūs kenčia skriaudą;
visi, kurie juos paėmė, laiko, nenori jų paleisti.
- ³⁴ Jų vaduotojas galingas, jo vardas kareivijų Viešpats;
teismu jis apgins jų bylą, kad išgąsdintų žemę

- ir priverstų drebėti Babilono gyventojus.
- ³⁵ Kalavijas prieš Kaldiečius, sako Viešpats,
prieš Babilono gyventojus, prieš kunigaikščius ir prieš jo išminčius.
- ³⁶ Kalavijas prieš jo žynius, kurie paiki;
kalavijas prieš jo karžygius, kurie bijos.
- ³⁷ Kalavijas prieš jo žirgus, prieš jo kariškus vežimus
ir prieš visą tautą, kuri yra jame, ir jie bus kaip moterys;
kalavijas prieš jo turtus, nes bus išplėšti.
- ³⁸ Sausmetis ateis jo vandenims, ir jie išdžius,
nes tai drožinių šalis ir jie giriasi baidyklėmis.
- ³⁹ Todėl ten gyvens slibinai su miškiniais kipšais
ir gyvens jame strausai;
jis nebebus daugiau gyvenamas per amžius
ir nebus statomas per kartų kartas.
- ⁴⁰ Kaip Viešpats sugriovė Sodomą ir Gomorą ir jo kaimynes, sako
Viešpats,
taip nebegyvens tenai žmogus ir nepasiliks ten žmogaus sūnus.
- ⁴¹ Štai tauta ateina iš šiaurės ir didelė giminė;
ir daug karalių keliasi iš žemės pakraščių.
- ⁴² Jie laiko kilpinį ir skydą; jie nuožmūs ir negailestingi;
jų balsas ūš kaip jūra;
jie joja ant žirgų, kaip vyrai prisirengę kovai prieš tave,
Babilono dukte.
- ⁴³ Babilono karalius išgirdo jų gandą, ir nusileido jam rankos;
jį pagavo nerimas ir skausmas kaip gimdyvę.
- ⁴⁴ Štai jis pakils kaip liūtas iš Jordano puikybės prie galingojo grožio;
nes aš padarysiu, kad jis ūmai prieš jį bėgtų.
Ir kas bus rinktinis, kurį aš ant jo statysiu?
Nes kas yra man lygus? Kas atsilaikys prieš mane?
Ir kas yra tas ganytojas, kurs galėtų pasipriešinti mano veidui?
- ⁴⁵ Todėl išgirskite Viešpaties nutarimą, kokį jis padarė apie
Babiloną,
ir jo mintis, kokias jis manė apie Kaldiečių šalį.
Iš tikrųjų juos nutrems bandos mažutėlis,
ir draug su jais bus sunaikinta jų buveinė.

⁴⁶ Nuo gando, kad Babilonas paimtas, dreba žemė
ir girdisi šauksmas tarp tautų.

51. ¹ Viešpats sako taip:

Štai aš sukelsiu prieš Babiloną ir prieš jo gyventojus,
kurie kėlė savo širdį prieš mane, tarsi maro vėją

² ir siųsiu į Babiloną vėtytojus;
jie vėtys jį ir sunaikins jo šalį.

Taip, jie ateina prieš jį iš visur jo prispaudimo dieną.

³ Tegul netempia kilpininkai savo kilpinio ir tegul nesikelia
šarvuotasis.

Nesigailėkite jo jaunikaičių, užmuškite visą jo kariuomenę.

⁴ Tuomet parpuls užmušti Kaldiečių šalyje ir sužeisti jo
kraštuose.

⁵ Nes Izraelis ir Judas nebuvo savo Dievo, kareivijų Viešpaties,
palikta našlė;

bet jų šalis pilna nusikaltimo Izraelio Šventajam.

⁶ Bėkite iš Babilono, ir tegul kiekvienas gelbsti savo gyvybę.
Nenutylėkite jo neteisybės, nes tai Viešpaties pagiežos

metas;

jis atsilygins tai, ką užsipelnė.

⁷ Babilonas buvo auksinė taurė Viešpaties rankoje, nugirdanti
visą žemę;

jos vyno gėrė tautos ir todėl sujudo.

⁸ Ūmai parpuolė Babilonas ir sutriuškintas.

Klykite jo; imkite balzamo jo skausmui: gal kartais jis
pagis.

⁹ Mes gydėme Babiloną, ir jis nepagijo;
palikime jį ir eikime kiekvienas į savo šalį,
nes jo teismas pasiekė dangų ir pakilo iki debesų.

¹⁰ Viešpats parodė mūsų teisingumą;
ateikite ir pasakokime Sione Viešpaties, mūsų Dievo, darbą.

¹¹ Galąskite vilyčias, pripildykite saidokus.

Viešpats sužadino Medų karalių dvasią,
ir jo mintis yra prieš Babiloną, kad jį pražudytų,
nes tai Viešpaties kerštas, jo šventyklos pagieža.

¹² Pakelkite vėliavą prieš Babilono sienas, didinkite sargybą,
pastatykite sargus, prirenkite slastus, nes Viešpats manė ir
padarė,

- ką tik jis yra kalbėjęs prieš Babilono gyventojus.
¹³ Tu, kuri gyveni ant daugelio vandenų, turi daug turtų;
atėjo tavo galas, tavo nukirtimo metas.
¹⁴ Kareivių Viešpats prisiekė savimi:
Aš padarysiu tave pilną žmonių kaip skėrių
ir ant tavęs bus dainuojama linksma daina.
¹⁵ Jis savo stiprybe padarė žemę, prirengė pasaulį savo išmintim
ir savo išmanymu ištiesė dangų.
¹⁶ Jam griaudžiant daugėja vandenys padangėje;
jis pakelia debesis nuo žemės pakraščių,
iš žaibų daro lietaus ir išveda vėjų iš savo sandėlių.
¹⁷ Kiekvienas žmogus yra paikas be išminties,
kiekvienas liejėjas sugėdintas dėl savo statulos,
nes ką jie lieja, yra melas, ir nėra ten dvasios.
¹⁸ Tai tušti darbai ir juoko verti; savo lankymo metu jie žus.
¹⁹ Ne tokia yra Jokubo dalia; nes jis yra tas, kurs visa padarė;
Israėlis — jo tėvonystės skeptras; jo vardas kareivių
Viešpats,
²⁰ Tu man trupini karo įrankius,
ir aš sutrupinsiu tavimi tautas, ir sunaikinsiu tavimi
karalystes;
²¹ sudaužysiu tavimi žirgą ir jo raitelį;
sutriuškinsiu tavimi kariškąjį vežimą ir sėdintįjį jame;
²² sudaužysiu tavimi vyrą ir moterį,
sudaugysiu tavimi senį ir vaiką,
sudaugysiu tavimi jaunikaitį ir mergaitę;
²³ sudaužysiu tavimi piemenį ir jo bandą,
sudaugysiu tavimi artoją ir jo jaučių jungus,
sudaugysiu tavimi vadus ir valdininkus
²⁴ ir atsilyginsiu Babilonui ir visiems Kaldėjos gyventojams
už visą jų piktenybę, kurią jie padarė Sione jūsų akyse, sako
Viešpats.
²⁵ Štai aš tau, maro kalne, sako Viešpats, kurs gadini visą žemę;
aš ištiesiu savo ranką ant tavęs ir nuritinsiu tave nuo uolų,
ir padarysiu iš tavęs sugedimo kalną.
²⁶ Neims iš tavęs kampinio akmens ir akmens pamatams,
bet būsi sunaikintas per amžius, sako Viešpats.
²⁷ Pakelkite vėliavą šalyje, trimituokite trimitu tarp tautų,
pašventinkite prieš jį tautas,

- pašaukite prieš jį Ararato, Mennio ir Askenezo karalius;
surinkite prieš jį Tapsarą, atveskite žirgų kaip šeriuotų
skėrių.
- ²⁸ Pašventinkite prieš jį tautas, Medijos karalius,
jos vadus, visus jos valdininkus ir visą jos valdomąją šalį.
- ²⁹ Tuomet žemė pajudės ir drebės, nes prieš Babiloną bus vykdomi
Viešpaties sumanymai padaryti Babilono šalį tuščią ir
negyvenamą.
- ³⁰ Babilono karžygiai liovėsi kovoje, laikosi apkasuose;
jų stiprybė dinga, ir jie pasidarė kaip moterys;
sudegintos jo padangtės, sutrupinti jo užkaiščiai.
- ³¹ Vienas bėgėjas pasitinka kitą ir pasiuntinys pasiuntinį
skelbti Babilono karaliui, kad jo miestas paimtas nuo vieno
krašto iki kitam,
- ³² kad brastos užimtos, balos išdegintos ugnimi ir vyrai kovotojai
sumišę.
- ³³ Nes kareivijų Viešpats, Israėlio Dievas, sako taip:
Babilono duktė kaip klojimas kūlimo metu;
dar truputį, ir ateis jai pjūties metas.
- ³⁴ Suėdė mane, surijo mane Babilono karalius Nabukodonosoras,
padarė iš manęs lyg tuščią indą; iščiulpė mane kaip
slibinas:
pripildė savo pilvą mano skanumynų ir išmetė mane.
- ³⁵ Man padarytoji neteisybė ir mano kūnas tebūna ant Babilono,
sako Siono gyventoja,
ir mano kraujas ant Kaldėjos gyventojų, sako Jerusale.
- ³⁶ Todėl Viešpats sako taip:
Štai aš vesiu tavo bylą ir vykdysiu tavo kerštą,
paversiu jo jūrą tyruma ir išdžiovinsiu jo vandens
šaltinį.
- ³⁷ Babilonas pavirs griuvėsių krūvomis, slibinų buveine,
pasibaisėjimo ir švilpimo dalyku, nes nėra jame gyventojų.
- ³⁸ Jie kriokia visi drauge kaip liūtai, krato karčiais kaip jauni
liūtai.
- ³⁹ Jų įkaitime aš juos girdysiu ir nugirdysiu juos, kad apsvaigtų
ir miegotų amžinu miegu, ir nebeatsikeltų, sako Viešpats.
- ⁴⁰ Aš nuvesiu juos kaip avinėlius į skerdyklą ir kaip avinus su
ožiais.

- ⁴¹ Kaipgi paimtas Sesakhas ir sugautas visos žemės garsusis?
Kaipgi virto Babilonas pasibaisėjimu tautų tarpe?
- ⁴² Pakilo prieš Babiloną jūra, jis apdengtas jos bangų daugybės.
- ⁴³ Jo miestai virto pasibaisėjimu, negyvenama ir tuščia šalimi,
šalimi, kurioje niekas negyvena ir per kurią neina žmogaus
sūnus.
- ⁴⁴ Aš lankysiu Belį Babilone ir ištraukysiu iš jo nasrų, ką jis
prarijo:
nebeplauks daugiau pas jį tautos, nes ir Babilono siena
sugrius.
- ⁴⁵ Išeikite iš jojo, mano tauta, kad kiekvienas išgelbėtų savo
gyvybę
nuo narsingos Viešpaties rūstybės.
- ⁴⁶ Tegul nesuminkštėja kartais jūsų širdis ir nebijokite gando,
kurs plis šalyje;
vienais metais ateis vienas gandas ir po tų metų — kitas
gandas,
ir bus šalyje neteisybė ir valdovas ant valdovo.
- ⁴⁷ Todėl štai ateina dienos, ir aš lankysiu Babilono drožinius;
visa jo žemė bus sugėdinta ir visi jos užmuštieji kris jos
viduryje.
- ⁴⁸ Tuomet džiaugsis dėl Babilono dangus ir žemė, ir visa, kas
juose yra,
nes iš šiaurės ateis jam naikintojas, sako Viešpats.
- ⁴⁹ Ir kaip Babilonas darė, kad kristų užmušti Israėlyje,
taip Babilono užmuštieji kris visoje šalyje.
- ⁵⁰ Jūs, kurie ištrūkote nuo kalavijo, ateikite, nestovėkite;
atsiminkite, toli būdami, Viešpatį, ir Jerusale teateina jums
į širdį.
- ⁵¹ Mes sugėdinti, nes išgirdome apjuoką; gėda apdengė mūsų
veidus,
nes svetimieji atėjo į Viešpaties namų šventovę.
- ⁵² Todėl štai ateina dienos, sako Viešpats,
ir aš lankysiu jo drožinius, ir visoje jo šalyje vaitos
sužeistieji.
- ⁵³ Jei Babilonas ir iki dangui pakiltų ir sustiprintų aukštybėje
savo galybę,
tačiau nuo manęs ateitų jo naikintojas, sako Viešpats.

- ⁵⁴ Šauksmo balsas iš Babilono ir didelis sutriuškinimas iš
Kaldiečių šalies,
⁵⁵ nes Viešpats naikina Babiloną ir gaisrina jo garsų triukšmą;
jo bangos užia kaip daug vandenių, garsiai skamba jų
šauksmas,
⁵⁶ nes ateina prieš jį, tai yra prieš Babiloną, naikintojas;
jo karžygiai sugaunami, jo kilpinis sulaužomas,
nes galingas keršytojas Viešpats lygintė atsilygins.
⁵⁷ Aš nugirdysiu jo kunigaikščius, jo išminčius, jo vadus,
jo valdininkus ir jo karžygius; jie miegos amžinu miegu
ir nepabus,
sako karalius, kurs vardu kareivijų Viešpats.
⁵⁸ Kareivijų Viešpats sako taip:
Ana plačiausia Babilono siena bus kaste pakasta,
jos aukšti vartai bus sudeginti ugnimi;
tautų darbai nueis niekais,
ir ką giminės padarė, bus atiduota ugniai ir žus.

⁵⁹ Žodis, kurį pranašas Jeremijas įsakė Maasijo sūnaus Nerijo sūnui Sarajui, kai jisėjo su karaliumi Sedekiju į Babiloną ketvirtais jo karaliavimo metais; Sarajas gi buvo pranašystės kunigaikštis.

⁶⁰ Jeremijas aprašė vienoje knygoje visą nelaimę, kuri turėjo ateiti ant Babilono, visus šituos žodžius, kurie parašyti prieš Babiloną.

⁶¹ Ir tuomet Jeremijas tarė Sarajui: Kai ateisi į Babiloną, tai žiūrėk ir perskaityk visus šituos žodžius, ⁶² ir sakyk: Viešpatie, tu kalbėjai prieš šitą vietą, kad ją sunaikinsi, taip kad nebebus kas joje gyventų, nei žmogaus, nei gyvulio, ir kad ji turi būti amžina tyruma. ⁶³ Paėmęs skaityti šitą knygą, tu priirši prie jos akmenį ir ją įmesi į Euprato vidurį, ⁶⁴ ir tarsi: Taip bus nuskandintas Babilonas ir nebus pakils iš smūgio, kurį aš ant jo atvedu, ir jis žus.

Iki čia Jeremijo žodžiai.

52. ¹ Sedekijui buvo dvidešimt vieneri metai, kai jis pradėjo karaliauti, ir jis karaliavo vienuolika metų Jerusaleje. Jo motina buvo vardu Amitalė, Jeremijo duktė iš Lobnos. ² Jis darė pikta Viešpaties akyse visai taip pat, kaip buvo daręs Joakimas, ³ nes Viešpaties narsas buvo prieš Jerusale ir Judą, iki jis atmetė juos nuo savo veido. Sedekijas pakėlė maištą prieš Babilono karalių. ⁴ Devintais jo karaliavimo metais, dešimtam mėnesyje, dešimtoje mėnesio dienoje,

atsitiko, kád Babilono karalius Nabukodonosoras, pats ir visa jo kariuomenė, atėjo prieš Jerusaleį, apgulė ją ir pastatė prieš ją aplinkui sustiprinimų. ⁵ Miestas buvo apgultas iki vienuolikų karaliaus Sedekijo metų. ⁶ Ketvirtame gi mėnesyje, devintą dieną, įsigalėjo badas mieste ir nebebuvo maisto šalies tautai. ⁷ Tuomet įsilaužta į miestą, ir visi jo žmonės kovotojai pabėgo; jie išėjo iš miesto nakčia pro vartus tarp dviejų sienų keliu, vedančiu į karaliaus sodą (Kaldiečiams apgulus miestą aplinkui), ir ėjo toliau keliu į tyrumą. ⁸ Bet Kaldiečių kariuomenė vijosi karalių ir sugavo Sedekiją tyrumoje arti Jeriko: visi gi jo palydovai pabėgo nuo jojo. ⁹ Sugavę karalių jie atvedė jį pas Babilono karalių į Reblatą Emato šalyje, ir jis padarė apie jį sprendimą. ¹⁰ Babilono karalius nugalabijo Sedekijo sūnus jo akyse, taip pat ir visus Judo kunigaikščius jis užmušė Reblate. ¹¹ Babilono karalius liepė išlupti Sedekijui akis, surišdino jį pančiais, atvedė jį į Babiloną ir, įmetęs jį į kalėjimo namus, laikė iki jo mirties dienai.

¹² Penktame gi mėnesyje, dešimtą dieną, tai buvo devyniolikti Babilono karaliaus Nabukodonosoro metai, atėjo kariuomenės viršininkas Nabuzardanas, kurs stovėdavo ties Babilono karaliumi, į Jerusaleį, ¹³ sudegino Viešpaties namus, karaliaus namus ir visus Jerusaleš namus ir nudegino ugnimi visus didelius namus. ¹⁴ Visą Jerusaleš sieną aplinkui išardė visa Kaldiečių kariuomenė, buvusi su kariuomenės vadu. ¹⁵ Dalį gi iš tautos beturčių ir iš likusios liaudies, kuri buvo likusi mieste, ir iš pabėgėlių, kurie buvo nubėgę pas Babilono karalių, ir kitus iš daugybės kariuomenės viršininkas Nabuzardanas išgabeno. ¹⁶ Tačiau iš šalies beturčių tarpo vynininkus ir žemdirbius kariuomenės kunigaikštis Nabuzardanas paliko. ¹⁷ Kaldiečiai sulaužė taip pat skaistvarinius šulus, buvusius Viešpaties namuose, papėdes ir skaistvarinę jūrą, buvusią Viešpaties namuose, ir išgabeno visą jų skaistvarį į Babiloną. ¹⁸ Jie pasiėmė dar puodus ir šakutes, muzikos prietaisus, taures ir grūstuvus, ir visus indus, vartojamus Dievo tarnyboje; ¹⁹ be to, ąsočius, smilkytuvus, taureles, praustuves, žibintuvus, grūstuvus ir lėkštes, kiek tik buvo iš aukso ir kiek tik buvo iš sidabro, visus juos pasiėmė kariuomenės vadas, ²⁰ taip pat abudu šulu, vieną jūrą, dvylika skaistvarinių veršių, buvusių po papėdėmis, kuriuos buvo padaręs karalius Saliamonas Viešpaties namams. Tų visų indų skaistvario svoris buvo nepasvertinas. ²¹ Iš tų dviejų šulų kiekvienas buvo aštuoniolika mastų aukštas ir dvylikos mastų juostelė ėjo aplink jį; jų storumas buvo keturių pirštų, viduje gi buvo tušti. ²² Ant abiejų buvo skaistvarinės galvenos; viena gal-

vena buvo penkiais mastais aukšta, tinkleliai ir granatiniai obuoliai buvo ant vainiko aplinkui, visa iš skaistvario. Taip pat buvo ir ant kito šulo ir granatiniai obuoliai.²³ Buvo tenai devynios dešimtys šeši kabantys granatiniai obuoliai, ir iš viso šimtas granatinių obuolių aplinkui ant tinklelio.²⁴ Kariuomenės vadas paėmė pirmąjį kunigą Sarają, antrąjį kunigą Sophoniją ir tris prieangio sargus;²⁵ iš miesto jis paėmė vieną eunuchą, kurs buvo vyrų kovotojų viršininkas, septynis vyrus iš tų, kurie matydavo karaliaus veidą, kurie buvo atrasti mieste, vyriausią kariuomenės raštininką, kurs bandydavo naujokus, ir šešias dešimtis žmonių iš šalies tautos, kurie buvo rasti pačiame mieste.²⁶ Kariuomenės vadas Nabuzardanas ėmė juos ir nuvedė juos pas Babilono karalių į Reblatą.²⁷ Babilono gi karalius mušė juos ir nužudė juos Reblatoje, Emato šalyje; ir Judas buvo iškeltas iš savo šalies.

²⁸ Šitie yra žmonės, kuriuos Nabukodonosoras išgabeno: septintais metais tris tūkstančius dvidešimt tris Žydus,²⁹ aštuonioliktais Nabukodonosoro metais aštuonis šimtus tris dešimtis du žmogų iš Jeruslės;³⁰ dvidešimt trečiais Nabukodonosoro metais kariuomenės vadas Nabuzardanas išgabeno septynis šimtus keturias dešimtis penkis Žydus. Taigi iš viso keturi tūkstančiai šeši šimtai žmonių.

³¹ Atsitiko, kad trisdešimt septintais Judo karaliaus Joakhino metais, dvyliktame mėnesyje, dvidešimt penktą dieną, Babilono karalius Evilmerodakhas pirmais savo karaliavimo metais pakėlė Judo karaliaus Joakhino galvą ir išvesdino jį iš kalėjimo namų.³² Jis kalbėjosi su juo geruoju ir pastatė jo krasę aukščiau krasių kitų karalių, kurie buvo pas jį Babilone.³³ Jis liepė pakeisti jo kalėjimo drabužius, ir tasai valgydavo visuomet jo akivaizdoje per visas savo gyvenimo dienas.³⁴ Jo maistas, nuolatinis maistas, buvo jam Babilono karaliaus duodamas, paskirtas kiekvienai dienai iki jo mirties dienai per visas jo gyvenimo dienas.

LAMENTACIJOS,

tai yra pranašo Jeremijo

RAUDOS

Atsitiko, kad po to, kai Israėlis buvo išgabentas į nelaisvę ir Jerusale ištuštėjo, pranašas Jeremijas atsisėdo ir verkdamas šitomis Raudomis dejavo Jerusale; jis apkartusia siela dūsaudamas ir klykdamas sakė:

Aleph 1. ¹ Kaipgi sėdi pati viena
Sostinė, kitados pilna žmonių!
Pasidarė lyg našlė
tautų valdovė;
šalių kunigaikštienė
vрто baudžiauninke.

Beth ² Ji verkte verkia naktį,
ir jos ašaros jos skruostuose;
visų jos mylimųjų tarpe
nėra kam jos paguosti;
visi priečiai paniekino ją
ir vрто jai nepriečiai.

Ghimel ³ Judas iškeliavo dėl prispaudimo
ir vergijos sunkumo;
jis gyvena tarp tautų
ir neranda poilsio;
visi jo persekiotojai
sugavo jį ankštumose.

Daleth ⁴ Siono keliai liūdi,
nes nėra kam ateiti į šventes;
visi jo vartai sugriauti,
jo kunigai vaitoja,
jo mergaitės susigraužusios
ir jis pats prislėgtas kartumo.

- He* ⁵ Jo neprieteliai gavo viršų,
jo priešai pralobo,
nes Viešpats kalbėjo prieš jį
dėl jo neteisumo daugybės;
jo kūdikiai išvesti į nelaisvę
prispaudėjo priešakyje.
- Vau* ⁶ Nuo Siono dukters atstojo
visas jos gražumas;
jos kunigaikščiai pasidarė lyg avinai,
kurie neranda ganyklos
ir eina be jėgų
persekiootojo priešakyje.
- Zain* ⁷ Jerusale atsimena
savo skurdo dienas ir dingimą viso,
kas jai buvo miela,
ką buvo turėjusi nuo senų dienų,
kai jos žmonės krito po neprietelio ranka
ir nebuvo padėjėjo.
Neprieteliai ją matė
ir išjuokė jos šabatus.
- Kheth* ⁸ Jerusale sunkiai nusidėjo,
todėl pasidarė svyruojanti;
visi, kurie ją garbino, paniekino ją,
nes matė jos gėdą;
ji gi pati vaitodama
traukiasi atgal.
- Teth* ⁹ Jos purvai ant jos kojų,
ji neatsiminė savo galo;
ji smarkiai nutremta
ir neturi ramintojo.
Išvysk, Viešpatie, mano skurdą,
nes neprietelis keliai puikybėn.
- Jod* ¹⁰ Neprietelis ištiesė savo ranką
į visa, kas jai buvo miela;
ji juk matė įeinančius
į savo šventyklą pagonis,
apie kuriuos tu buvai įsakęs,
kad jiems nevalia eiti į tavo susirinkimą.
- Kaph* ¹¹ Visi jos žmonės vaitoja

- ir ieško duonos;
jie duoda visas brangenybes už maistą
savo gyvybei palaikyti.
Pažvelk, o Viešpatie, ir matyk,
kaip aš esu paniekinta.
- Lamed* ¹² O jūs visi, kurie praeinate keliu,
stebėkite ir matykite,
ar yra skausmas kaip mano skausmas;
nes Viešpats nuogavo mane,
kaip jis yra kalbėjęs
savo narso dieną.
- Mem* ¹³ Iš aukštybės jis siuntė ugnies į mano kaulus
ir plakė mane;
ištiesė tinklą mano kojoms,
pastūmė mane atgal,
padarė, kad aš būčiau pamesta,
visą dieną liūdesio graužiama.
- Nun* ¹⁴ Mano neteisybų jungas slegia mane nuolat;
jo ranka jos supintos
ir padėtos man ant kaklo;
susilpnėjo mano jėga;
Viešpats padavė mane į ranką,
iš po kurios aš negaliu atsikelti.
- Samekh* ¹⁵ Viešpats atėmė visus mano karžygius,
kurie buvo manyje,
pašaukė prieš mane laiką
mano rinktiniais sunaikinti.
Viešpats mynė spaustuva
mergaitei, Judo dukteriai.
- Ain* ¹⁶ Todėl aš verkiu
ir mano akys pasrūvusios ašaromis,
nes toli nuo manęs yra mano ramintojas,
kurs atgaivintų mano sielą.
Mano vaikai žuvo,
nes neprietelis įsigalėjo.
- Phe* ¹⁷ Sionas išskėtė savo rankas,
bet nėra kam jo paguosti.
Viešpats davė įsakymą prieš Jokubą
aplink jį jo neprieteliams;

Jerusalė pasidarė jų tarpe
kaip mėnesinio kraujo plūdimo suteptoji.

Tsade ¹⁸ Viešpats teišus,
nes aš vedžiau jo burną į rūstybę.
Išgirskite, meldžiamieji, visos tautos,
ir matykite mano skausmą;
mano mergaitės ir mano jaunikaičiai
išėjo į nelaisvę.

Qoph ¹⁹ Aš šaukiau savo prietelius,
bet jie apvylė mane;
mano kunigai ir mano seniai
mieste buvo sunaikinti,
kai ieškojo sau maisto
savo gyvybei palaikyti.
Reš ²⁰ Matyk, o Viešpatie, kaip aš varginama;
mano viduriai nerimsta,
mano širdis apsivertė manyje,
nes aš pilna kartumo.
Lauke žudo kalavijas,
ir namie panaši mirtis.

Šin ²¹ Jie girdi, kaip aš vaitoju,
ir nėra kas mane paguostų;
visi mano neprieteliai girdi mano nelaimę,
džiaugiasi, kad tu tai padarei;
tu atvesi paguodos dieną,
ir jie bus panašūs į mane.

Thau ²² Teateina visas jų piktumas tavo akivaizdon;
uogauk juos,
kaip tu nuuogavai mane
dėl visų mano neteisybių;
nes daug mano vaitojimų
ir mano širdis nuliūdusi.

Aleph 2. ¹ Kaipgi Viešpats savo narse
apdengė tamsybe Siono dukterį;
numetė iš dangaus į žemę
Israėlio kilniąją
ir savo narso dieną
neatsiminė savo kojų pakojo!

- Beth* ² Viešpats nutrėmė ir nepasigailėjo
viso, kas buvo dailu Jokube;
jis sugriovė savo narse
Judo mergaitės tvirtoves
ir numetė žemėn, sutepė
karalystę ir jos kunigaikščius.
- Ghimel* ³ Savo narsingoje rūstybėje jis sulaužė
visus Izraelio ragus,
atitraukė atgal savo dešinę
neprietelio akivaizdoje
ir uždegė Jokube lyg ugnį,
kurios liepsna ryja aplinkui.
- Daleth* ⁴ Jis įtempė savo kilpinį kaip neprietelis,
sustiprino savo dešinę kaip priešas
ir užmušė visa, kas buvo gražu matyti
Siono dukters padangtėje;
papylė savo užsidegimą kaip ugnį.
- He* ⁵ Viešpats pasidarė lyg neprietelis;
nutrėmė Izraelį,
nutrėmė visus jo rūmus,
sugriovė jo tvirtoves
ir krovė ant Judo dukters
vaitojimą ant vaitojimo.
- Vau* ⁶ Jis sunaikino jo padangtę kaip sodą,
sugriovė jo būstinę.
Viešpats leido užmiršti Sione
iškilnę ir šabata;
jis padavė sugėdinimui ir savo narso užsidegimui
karalių ir kunigą.
- Zain* ⁷ Viešpats atstūmė savo altorių,
prakeikė savo šventovę,
atidavė į neprietelių rankas
savo bokštų sienas;
šūkojimas buvo girdimas Viešpaties namuose
kaip iškilnių dieną.
- Kheth* ⁸ Viešpats nutarė sugriauti
Siono dukters sieną;
jis įtempė savo virvę
ir neatitraukė savo rankos nuo sunaikinimo;

- priešsienis liūdėjo
ir siena drauge sugriuvo.
- Teth* ⁹ Įgrimzdo į žemes jos vartai;
jis pagadino ir sulaužė jos užkaiščius;
jos karalius ir jos kunigaikščiai tarp pagonių;
nebėra įstatymo,
ir jos pranašai nebegauna
iš Viešpaties regėjimo.
- Jod* ¹⁰ Siono dukters seniai
sėdi žemėje ir tyli;
jie apibarstė sau galvas pelenais,
susijuosė ašutinėmis;
Jerusalės mergaitės
lenkia prie žemės savo galvas.
- Kaph* ¹¹ Mano akys susilpnėjo nuo ašarų,
nerimsta mano viduriai;
išsiliejo ant žemės mano kepenys
dėl mano tautos dukters sunaikinimo,
alpstant kūdikiui ir žindukliui
miesto aikštėse.
- Lamed* ¹² Savo motinoms jie sakė:
Kur duona ir vynas?
kai jie alpo kaip sužeisti
miesto aikštėse
ir kai atiduodavo savo sielas
savo motinų prieglobstyje.
- Mem* ¹³ Su kuo aš palyginsiu tave ar į ką laikysiu tave panašią,
Jerusalės dukte?
Su kuo aš lyginsiu tave, kad paguosčiau tave,
mergaite, Siono dukte?
nes tavo sunaikinimas didelis kaip jūra;
kas pagydys tave?
- Nun* ¹⁴ Tavo pranašai matė tau
apgaulę ir kas paika;
jie neatidengdavo tavo neteisybės,
kad ragintų tave į atgailą;
matė gi tau melagingų
priėmimų ir atstūmimų.
- Samekh* ¹⁵ Prieš tave ploja rankomis

visi, kurie praeina keliu;
jie švilpia ir kraipo savo galvas
prieš Jerusalems dukterį.
Jie sako: Ar tai šitas tobulo gražumo miestas,
visos žemės džiaugsmas?

Ain ¹⁶ Visi tavo neprieteliai
išsižiojo prieš tave;
jie švilpė, griežė dantimis
ir sakė: Mes prarysime;
štai ta diena, kurios laukėme;
mes radome, mes ją matėme.

Phe ¹⁷ Viešpats padarė, ką buvo nutaręs;
įvykdė savo žodžius,
kuriuos jis buvo pasakęs jau senomis dienomis;
griovė ir nesigailėjo,
palinksmo tavimi neprietelį
ir išaukštino tavo priešų ragą.

Tsade ¹⁸ Jų širdis šaukė į Viešpatį
dėl Siono dukters sienų:
Liek ašaras kaip upelį
dieną ir naktį,
neduok sau poilsio
ir tenesiilsi tavo akies lėlėlė.

Qoph ¹⁹ Kelkis, šlovink nakčia
budynių pradžioje;
išliek kaip vandenį savo širdį
Viešpaties akivaizdoje;
pakelk į jį savo rankas
už savo kūdikių sielą,
kurie badu miršta
visų gatvių kampuose.

Reš ²⁰ Pažvelk, Viešpatie, ir įsižiūrėk,
ką taip nuogavai.
Nejaugi motinos turi valgyti savo vaisių,
kūdikius sprindžio ilgumc?
Argi Viešpaties šventykloje turi būti užmuštas
kunigas ir pranašas?

Šin ²¹ Vaikas ir senis
guli žemėje lauke;

mano mergaitės ir mano jaunikaičiai
krito po kalaviju.

Tu užmušei savo narso dieną,
užgavai ir nepasigailėjai.

Thau ²² Tu sušaukei lyg į iškilmės dieną
tuos, kurie turėjo gąsdinti mane iš visų pusių,
ir Viešpaties narso dieną nebuvo
kas būtų ištrūkęs ir būtų buvęs paliktas;
kuriuos aš išauklėjau ir užauginau,
tuos sunaikino mano neprietelis.

Aleph 3. ¹ Aš žmogus, kurs mačiau savo neturtą
po jo užsidegimo lazda.

Aleph ² Mane jis ginė ir atvedė
į tamsybes, ne į šviesą.

Aleph ³ Tik prieš mane jis kreipia ir gręžia
savo ranką per visą dieną.

Beth ⁴ Jis pasendino mano odą ir mano kūną,
sulaužė mano kaulus.

Beth ⁵ Jis apstatė mane aplinkui
ir apsupo mane tulžimi ir vargu.

Beth ⁶ Jis perkėlė mane į tamsias vietas
kaip amžinai mirusius.

Ghimel ⁷ Jis apstatė mane aplinkui, kad neištrūkčiau,
pasunkino mano grandines.

Ghimel ⁸ Bet jei aš ir šaukiu, ir meldžiu,
jis atstumia mano maldą.

Ghimel ⁹ Jis uždarė mano kelius kertuotais akmenimis,
išardė mano takus.

Daleth ¹⁰ Jis pasidarė man tykojās lokys,
liūtas slėpynėse.

Daleth ¹¹ Jis pakniso mano takus ir sulaužė mane,
padarė, kad aš būčiau pamestas.

Daleth ¹² Jis įtempė savo kilpinį
ir padarė iš manęs tarsi taikinį vilyčiai.

He ¹³ Jis paleido į mano inkstus
savo saidoko dukteris.

He ¹⁴ Aš virtau pajuoka visai savo tautai,
jų daina per visą dieną.

- He* ¹⁵ Jis pripildė mane kartybių,
nugirdė mane metėlėmis.
- Vau* ¹⁶ Jis išlaužė mano dantis iki vienam,
valgydino mane pelenais.
- Vau* ¹⁷ Mano siela atstumta nuo ramybės;
aš užmiršau laimę.
- Vau* ¹⁸ Aš tariau: Mano tikslas žuvo,
ir nebėra man vilties Viešpatyje.
- Zain* ¹⁹ Atsimink mano neturtą ir mano atstūmimą,
metėles ir tulžį.
- Zain* ²⁰ Aš nuolat tai atsimenu,
ir mano siela alpsta manyje.
- Zain* ²¹ Tai aš svarstau savo širdyje,
todėl turėsiu vilties.
- Kheth* ²² Tai Viešpaties gailestingumai, kad nesame sunaikinti,
nes nestinga jo pasigailėjimų.
- Kheth* ²³ Jie nauji kas rytmetį;
tavo ištikimybė didelė.
- Kheth* ²⁴ Mano dalia Viešpats, sako mano siela,
todėl jo lauksiu.
- Teth* ²⁵ Viešpats geras tiems, kurie juo pasitiki,
sielai, kuri jo ieško.
- Teth* ²⁶ Gera yra tyliai laukti
Dievo išgelbėjimo.
- Teth* ²⁷ Gera žmogui, jei jis neša
jungą nuo pat savo jaunystės.
- Jod* ²⁸ Jis sėdės vienas ir tylės,
nes tai jam uždėta.
- Jod* ²⁹ Jis palies savo burna dulkes,
rasi dar yra vilties.
- Jod* ³⁰ Tam, kurs jį muša, jis duos skruostą,
leis pasisotinti savo pajuokomis.
- Kaph* ³¹ Nes ne amžinai atstumia
Viešpats.
- Kaph* ³² Nes jei jis ir atmetė, jis pasigailės
pagal savo gailestingumą daugybę.
- Kaph* ³³ Nes ne savo pasimėgimu jis žemina
ir atmata žmonių vaikus.
- Lamed* ³⁴ Sutrinti po savo kojomis

- Lamed* ³⁵ visus žemės belaisvius,
nedaryti teisybės žmogui
Lamed ³⁶ Aukščiausiojo akivaizdoje,
daryti žmogui skriaudą jo byloje,
tų dalykų Viešpats nemoka.
Mem ³⁷ Kas yra tasai, kurs liepė įvykti
Viešpačiui neliepiant?
Mem ³⁸ Argi ne iš Viešpaties burnos išeina
ir kas pikta, ir kas gera?
Mem ³⁹ Tai ko murma žmogus, kol gyvas,
kiekvienas dėl savo nuodėmių?
Nun ⁴⁰ Tyrinėkime savo kelius, ieškokime
ir gręžkimės į Viešpatį.
Nun ⁴¹ Kelkime savo širdis su rankomis
pas Viešpatį į dangų.
Nun ⁴² Mes elgėmės neteisingai ir vedėme į rūstybę,
todėl tu nepermaldaujamas.
Samekh ⁴³ Tu apsisupei narsu ir užgavai mus;
užmušei ir nepasigailėjai.
Samekh ⁴⁴ Tu pastatei ties savim debesį,
kad nepraeitų malda.
Samekh ⁴⁵ Tu padarei iš manęs iššlavą
ir atmatą tautų tarpe.
Ain ⁴⁶ Visi neprieteliai
išsižiojo prieš mus.
Ain ⁴⁷ Baisumu ir kilpa virto mums
pranašystė ir sugriovimas.
Ain ⁴⁸ Mano akis išliejo ašarų sroves
dėl mano tautos dukters sunaikinimo.
Phe ⁴⁹ Mano akis nuliūdinta ir nesiliauja verkus,
nes nėra poilsio,
Phe ⁵⁰ kolei nepažvelgs ir nepamatys
Viešpats iš dangaus.
Phe ⁵¹ Mano akis apiplėšė mano sielą
dėl visų mano miesto dukterų.
Tsade ⁵² Medžiodami sugavo mane kaip paukštį
mano neprieteliai be priežasties.
Tsade ⁵³ Mano gyvybė įpuolė į duobę,
ir jie užrito ant manęs akmenį.

- Tsade* ⁵⁴ Vandenys tvino ant mano galvos;
aš tariu: Esu žuvęs.
- Qoph* ⁵⁵ Aš šaukiu tavo, Viešpatie, vardą
iš giliausios duobės.
- Qoph* ⁵⁶ Tu girdėjai mano balsą; nenugrėžk savo ausies
nuo mano dūsavimo ir mano šauksmų.
- Qoph* ⁵⁷ Tu prisiartinai tą dieną, kurioje aš šaukiaus tavęs;
tu tarei: Nebijok.
- Reš* ⁵⁸ Viešpatie, tu darei teisybę mano sielos byloje,
tu mano gyvybės atvaduotojas.
- Reš* ⁵⁹ Viešpatie, tu matei jų neteisybę prieš mane;
daryk man teisybę.
- Reš* ⁶⁰ Tu matei visą jų narsą,
visas jų mintis prieš mane.
- Šin* ⁶¹ Tu, Viešpatie, girdėjai jų pajuoką,
visas jų mintis prieš mane,
- Šin* ⁶² lūpas kylančiųjų prieš mane
ir jų mąstymus visą dieną prieš mane.
- Šin* ⁶³ Pažvelk: ar jie sėdi, ar keliaisi,
aš jų daina.
- Thau* ⁶⁴ Tu, Viešpatie, atsilyginsi jiems
žiūrėdamas jų darbų.
- Thau* ⁶⁵ Tu duosi jiems širdies skydą,
savo varginimą.
- Thau* ⁶⁶ Tu persekiosi juos narsu ir sutrinsi juos
po dangumi, o Viešpatie!
- Aleph* 4. ¹ Kaipgi auksas pasidarė tamsus,
pakitėjo geriausia spalva?
Išblaškyti šventyklos akmenys
visų gatvių kampuose.
- Beth* ² Kilnūs Siono sūnūs,
kurie buvo apvilkti pirmuoju auksu,
kaipgi jie laikomi moliniais indais,
puodžiaus rankų darbu?
- Ghime* ³ Net ir aitvarai atidengia savo papą,
žindo savo jaunikius;
mano tautos duktė kietaširdė
kaip strausas tyrumoje.

- Daleth* ⁴ Žindomojo liežuvis prilipo
prie jo gomurio troškulyje,
kūdikiai prašė duonos,
ir nebuvo kas jiems jos laužtų.
- He* ⁵ Tie, kurie valgė skaniausius valgius,
žūna gatvėse;
kurie buvo auginami skarlate,
apkabina mėšlą.
- Vau* ⁶ Mano tautos dukters neteisybė
pasidarė didesnė už nuodėmę Sodomos,
kuri sugriauta akimirksnyje,
nepakėlus prieš ją rankos.
- Zain* ⁷ Jos Nazariejai buvo skaistesni už sniegą,
baltesni už pieną,
rausvesni už seną dramblio kaulą,
gražesni už safyrą.
- Kheth* ⁸ Dabar jų veidas pasidarė juodesnis už anglis
ir jų nebepažįstama gatvėse;
jų oda prilipus prie kaulų;
ji sudžiūvus ir pasidarius kaip medis.
- Teth* ⁹ Geriau buvo užmuštiesiems kalaviju
kaip tiems, kurie mirė badu,
nes šitie žuvo, pamažu sunaikinti
žemės nederlingumo.
- Jod* ¹⁰ Gailestingų moterų rankos
virė savo vaikus;
jie virto jų maistu
mano tautos dukters sunaikinime.
- Kaph* ¹¹ Viešpats padarė savo narsą pilną,
išpylė savo užsidegimo rūstybę
ir sukūrė Sione ugnį,
kuri prarijo jo pamatus.
- Lamed* ¹² Žemės karaliai
ir visi pasaulio gyventojai nebūtų tikėję,
kad priešas ir neprietelis įeis
pro Jeruslės vartus:
- Mem* ¹³ Dėl jos pranašų nuodėmių
ir neteisybių jos kunigų,
kurie išliejo jos viduryje

- teisiųjų kraują.
- Nun* ¹⁴ Akli jie klaidžiojo gatvėse,
buvo sutepti krauju;
ir negalėdami eiti
jie laikė savo skvernus.
- Samekh* ¹⁵ Pasitraukite, suteptieji, buvo jiems šaukiama,
pasitraukite, eikite šalin, nepalieskite;
taip jie buvo ujami ir atstumiami, ir buvo kalbama
tarp pagonių:
- Nė vienas nebegyvens jų tarpe.
- Ain* ¹⁶ Viešpaties veidas išskirstė juos;
jis nebepažvelgs daugiau į juos.
Kunigų veido nepagerbta
ir nepasigailėta senių.
- Phe* ¹⁷ Kai mės dar tebebuvome, mūsų akys pailso
bežiūrėdamos mums tuščios pagalbos;
mes atsidėję dairėmės
į tautą, kuri negalėjo išgelbėti.
- Tsade* ¹⁸ Mūsų žingsniai slidinėjo
einant mūsų gatvėmis;
mūsų galas arti; pasibaigė mūsų dienos,
nes mūsų galas atėjo.
- Qoph* ¹⁹ Mūsų persekiotojai buvo greitesni
už dangaus arus;
jie vijosi mus per kalnus,
tyrumeje tykojo mūsų.
- Reš* ²⁰ Mūsų burnos kvapas, pateptasis, valdovas,
sugautas dėl mūsų nuodėmių,
jis, kuriam mes sakėme: Tavo ūksmėje
mes gyvensime tarp tautų.
- Šin* ²¹ Džiaukis ir linksminkis, Edomo dukte,
kuri gyvenį Huso šalyje;
ir pas tave ateis taurė,
tu būsi girta ir plika.
- Thau* ²² Pasibaigė tavo nusikaltimas, Siono dukte,
jis nebeduos daugiau tavęs išvesti.
Jis lanko tavo neteisybę, Edomo dukte,
atidengia tavo nuodėmes.

Pranašo Jeremijo malda

5. ¹ Atsimink, Viešpatie, kas mums atsitiko,
pažvelk ir matyk mūsų pajuoką.
² Mūsų tėvonystė teko svetimiems,
mūsų namai kitataučiams.
³ Mes esame našlaičiai be tėvo,
mūsų motinos lyg našlės.
⁴ Mes gėrėme savo vandenį už pinigų,
savo malkas pirkome už užmokestį.
⁵ Mes buvome varomi su grandinėmis ant mūsų kaklo,
pailsusiems nebuvo duodama poilsio.
⁶ Mes ištiesėme ranką Egiptui ir Asiriečiams,
kad pasisotintumėm bent duona.
⁷ Mūsų tėvai nusidėjo, ir jų nebėra,
ir mes nešame jų nusikaltimus.
⁸ Vergai ėmė mums viešpatauti,
nėra kas mus išvaduoja iš jų rankos.
⁹ Su pavojumi savo gyvybei mes atsinešėme duonos
tyrumos kalavijo akivaizdoje.
¹⁰ Mūsų oda nudegus kaip krosnis
nuo bado audrų.
¹¹ Jie išgėdino moteris Sione
ir mergaites Judo miestuose.
¹² Kunigaikščiai jų ranka pakarti,
jie nepagerbė senių veido.
¹³ Jie begėdiškai elgėsi su jaunikaičiais,
ir vaikai sukniubo po malkų našta.
¹⁴ Nebėra senių vartuose,
jaunikaičių, žaidžiančių būriuose.
¹⁵ Mūsų širdies džiaugsmas dingo,
gedulu pavirto mūsų šokiai.
¹⁶ Mūsų galvos vainikas nukrito;
vargas mums, nes mes nusidėjome.
¹⁷ Todėl mūsų širdis pasidarė labai nuliūdusi,
todėl mūsų akys aptemo
¹⁸ dėl Siono kalno, nes jis guli tuščias,
lapės vaikščioja jame.
¹⁹ Tu gi, Viešpatie, pasilieki per amžius,

tavo sostas per kartų kartas.

²⁰ Kam tu nori užmiršti mus amžinai?
pamesti mus ilgoms dienoms?

²¹ Apgrežk mus, Viešpatie, į save, ir mes apsigręšime;
atnaujink mūsų dienas kaip pradžioje.

²² Bet tu meste pametei mus,
esi smarkiai mumis susirūstinęs.

BARUKHO PRANAŠYSTĚ

1. ¹ Štai knygos žodžiai, kuriuos parašė Babilonijoje Helkijo sūnaus Sedėjo sūnaus Sedekijo sūnaus Maasijo sūnaus Nerijo sūnus Barukhas ² penktais metais, septintą dieną, tuo laiku, kai Kaldiečiai buvo paėmę Jerusaleį ir sudeginę ją ugnimi. ³ Barukhas skaitė šitos knygos žodžius, girdint Judo karaliaus Joakimo sūnui Jekhonijui, girdint visai tautai, kuri buvo atėjusi klausytis knygos, ⁴ girdint didikams, karalių sūnams, girdint vyresniesiems ir girdint tautai nuo mažiausio iki didžiausiam, visiems tiems, kurie gyveno Babilonijoje, prie Sodies upės.

⁵ Pasiklausę jie verkė, pasninkavo ir meldėsi Viešpaties akivaizdoje. ⁶ Jie dar surinko pinigų, kiek kiekvieno ranka išsigalėjo, ⁷ ir siuntė į Jerusaleį pas kunigą, Salomo sūnaus Helkijo sūnų Joakimą, pas kunigus ir pas visą tautą, kuri radosi su juo Jerusaleje, ⁸ tuo laiku, kai jis buvo gavęs paimtus iš šventyklos, Viešpaties šventyklos indus, kad juos pergabentų į Judo šalį, dešimtą Sivano mėnesio dieną. Tai buvo sidabriniai indai, kuriuos padarė Judo karaliaus, Jošijo sūnus Sedekijas, ⁹ po to, kai Babilono karalius Nabukodonosoras buvo paėmęs Jekhoniją, kunigaikščius, visus didikus ir šalies tautą iš Jerusaleės ir buvo juos sugautus išsivedęs į Babiloną.

¹⁰ Jie kalbėjo: Štai mes jums siunčiame pinigų, už kuriuos nupirkite deginamųjų aukų ir smilkalų, padarykite duoninių atnašų ir atnašaukite už nuodėmę ant Viešpaties, mūsų Dievo, altoriaus, ¹¹ ir melskitės už Babilono karaliaus Nabukodonosoro gyvenimą ir už jo sūnaus Baltasaro gyvenimą, kad jų dienos būtų kaip dangaus dienos žemėje, ¹² taip pat kad Viešpats duotų mums galios ir apšviesių mūsų akis, kad mes gyventumėm Babilono karaliaus Nabukodonosoro ūksmėje ir jo sūnaus Baltasaro ūksmėje, tarnautumėm juodviem daug dienų ir rastumėm malonės jūdvių akivaizdoje.

¹³ Ir už mus pačius melskitės Viešpačiui, mūsų Dievui, nes mes nusidėjome Viešpačiui, mūsų Dievui, ir jo narsas nenusigrėžė nuo mūsų iki šiai dienai. ¹⁴ Perskaitykite šitą knygą, kurią jums siunčiame perskaityti Viešpaties šventykloje iškilmingą dieną ir tinkamą dieną.

¹⁵ Jūs sakysite:

Teisybė Viešpačiui, mūsų Dievui, mums gi mūsų veido sugėdinimas, kaip rodo šita diena, visam Judui, Jerusaleės gyventojams, ¹⁶ mūsų karaliams, mūsų kunigaikščiams, mūsų kunigams, mūsų pranašams ir mūsų tėvams. ¹⁷ Mes nusidėjome Viešpaties, mūsų Dievo, akivaizdoje ir netikėjome nepasitikėdami juomi, ¹⁸ mes nebuvoime jam pasidavę ir neklausėme Viešpaties, mūsų Dievo, balso, kad vaikšiotumėm jo įsakymais, kuriuos jis yra mums davęs. ¹⁹ Nuo tos dienos, kurioje jis išvedė mūsų tėvus iš Egipto žemės, iki šiai dienai mes buvome netikintys Viešpačiui, mūsų Dievui; niekus manydami, mes atsitraukėme, kad nebegirdėtumėm jo balso. ²⁰ Ir todėl prikibo prie mūsų daug nelaimių ir prakeikimų, kaip Viešpats buvo paskyręs per savo tarną Mošę, kurs išvedė mūsų tėvus iš Egipto žemės, kad duotų mums šalį, plūstančią pienu ir medum, kaip kad yra šiandien. ²¹ Mes tačiau neklausėme Viešpaties, mūsų Dievo, balso, viso to, ką buvo kalbėję pranašai, kuriuos jis siuntė pas mus, ²² ir kiekvienas nuėjome paskui savo piktos širdies jausmus svetimiems dievams tarnauti, darydami pikta Viešpaties, mūsų Dievo, akyse.

2. ¹ Todėl Viešpats, mūsų Dievas, įvykdė savo žodį, kurį yra kalbėjęs mums, mūsų teisėjams, kurie teisė Israėlį, mūsų karaliams, mūsų kunigaikščiams ir visam Israėliui, ir Judui; ² taigi Viešpats atvedė ant mūsų didelių nelaimių, kokių nėra buvę po dangumi, kaip kad įvyko Jerusaleėje, taip, kaip parašyta Mošės įstatyme, ³ kad žmogus turėsiąs valgyti savo sūnaus kūną ir savo dukters kūną. ⁴ Jis padavė juos į rankas visų karalių, esančių aplink mus, paniekinti ir sunaikinti visose tautose, tarp kurių Viešpats mus išskirstė; ⁵ mes esame apačioje ir ne viršuje, nes nusidėjome Viešpačiui, mūsų Dievui, nepaklausydami jo balso. ⁶ Teisybė Viešpačiui, mūsų Dievui, mums gi ir mūsų tėvams veido sugėdinimas, kaip kad yra šiandien; ⁷ nes Viešpats yra paskelbęs prieš mus visas šitas nelaimės, kurios atėjo ant mūsų. ⁸ Mes nemaldavome Viešpaties, mūsų Dievo, veido, kad kiekvienas iš mūsų gręžtumėmės nuo mūsų blogiausių kelių. ⁹ Viešpats budėjo ant nelaimių ir atvedė jas ant mūsų, nes Viešpats yra teisas visuose savo darbuose, kuriuos mums įsakė. ¹⁰ Mes neklausėme jo

balso, kad vaikščiotumėm Viešpaties įsakymais, kuriuos jis buvo pas-tatęs ties mūsų akimis.

¹¹ Dabar, Viešpatie, Israėlio Dieve, kurs išvedei savo tautą iš Egipto žemės stipria ranka, ženklais ir stebuklais, savo didele galy-be ir pakeltu petimi ir padarei sau vardą, kaip kad rodo šita die-na, ¹² mes nusidėjome, bedieviškai elgėmės, darėme neteisingai, Vieš-patie, mūsų Dieve, prieš visas tavo teisybes. ¹³ Tegul nusigręžia tavo rūstybė nuo mūsų, nes mūsų liko nedaug tarp tautų, kur tu mus iš-skirstei. ¹⁴ Išklausyk, Viešpatie, mūsų prašymus ir mūsų maldas; išvesk mus dėl savęs ir duok mums rasti malonės akivaizdoje tų, ku-rie mus išvedė, ¹⁵ kad visa žemė žinotų, jog tu Viešpats, mūsų Dievas, ir jog tavo vardas šaukiamas ant Israėlio ir ant jojo giminės. ¹⁶ Paž-velk, Viešpatie, iš savo šventų namų į mus, palenk savo ausį ir išklausyk mus. ¹⁷ Atmerk savo akis ir matyk, nes ne mirusieji, kurie yra mirusiųjų buveinėje, kurių dvasia atimta iš jų kūno, duos garbės Viešpačiui ir išpažins jo teisybę, ¹⁸ bet siela, kuri nuliūdus dėl nelai-mės daugybės, kuri eina susilenkusi ir silpna, ir suvargusios akys; siela alkstanti duoda tau garbės ir išpažįsta Viešpaties teisybę.

¹⁹ Nes ne mūsų tėvų teisybe remdamies mes dauginame maldas ir prašome pasigailėjimo tavo, Viešpatie, mūsų Dieve, akivaizdoje, ²⁰ bet dėl to, kad tu siuntei ant mūsų savo rūstybės ir narso, taip, kaip esi kalbėjęs per savo tarnus, pranašus, sakydamas: ²¹ Viešpats sako taip: Palenkite savo petį ir savo sprandą, darbuokitės Babilono kara-liui, tai jūs pasiliksite šalyje, kurią aš esu davęs jūsų tėvams. ²² O jei jūs neklausysite Viešpaties, jūsų Dievo, balso darbuotis Babilo-nijos karaliui, aš padarysiu, kad jūs būtumėt išstumti iš Judo miestų ir iš Jerusalės gatvių; ²³ aš atimsiu iš jūsų malonumo balsą ir džiaugsmo balsą, sužadėtinio balsą ir jaunosios balsą, ir visoje šalyje nebeliks jos gyventojų pėdsako. ²⁴ Tačiau jie neklausė tavo balso darbuotis Babilono karaliui, ir tu įvykdei savo žodžius, kuriuos esi kalbėjęs per savo tarnus pranašus, kad mūsų karalių kaulai ir mūsų tėvų kaulai būsią perkelti iš savo vietos; ²⁵ ir štai jie pamesti saulės karščiui ir nakties šalčiui; jie mirė didžiausiuose skausmuose: badu, kalaviju ir dėl išvarymo. ²⁶ Ir šventyklai, kurioje buvo šaukiamasi tavo vardo, tu padarei tai, kas dabar yra, dėl Israėlio namų ir Judo namų neteisy-bės. ²⁷ Su mumis gi, Viešpatie, mūsų Dieve, tu pasielgei prisilaikydama viso savo gerumo ir viso ano tavo taip didelio gailestingumo, ²⁸ kaip tu esi kalbėjęs per savo tarną Mošę tą dieną, kurioje jam įsa-kei surašyti savo įstatymą Israėlio sūnų akivaizdoje, ²⁹ sakydamas:

Jei neklausysite mano balso, šita didelė daugybė pavirs labai maža tautų tarpe, kur aš juos išskirstysiu, ³⁰ nes aš žinau, kad tauta neklausys manęs, nes tai tauta kietasprandė.

Bet savo nelaisvės šalyje ji paims tai į širdį, ³¹ ir jie žinos, kad aš Viešpats, jų Dievas; aš jiems duosiu širdies; ³² jie girs mane savo nelaisvės šalyje ir atsimins mano vardą, ³³ nusigręš nuo savo atkaklumo ir nuo savo piktų darbų, nes atsimins kelią savo tėvų, kurie man nusidėjo. ³⁴ Aš pašauksiu juos atgal į šalį, kurią esu prisiekęs jų tėvams, Abraomui, Isaokui ir Jokubui, ir jie viešpataus tenai; aš juos padauginsiu, ir jų skaičius neis mažyn. ³⁵ Aš padarysiu su jais kitą amžiną sandorą, kad būčiau jiems Dievas ir jie būtų man tauta, ir aš nebejudinsiu daugiau savo tautos, Izraelio vaikų, iš šalies, kurią esu jiems davęs.

3. ¹ Dabar gí, Visagalis Viešpatie, Izraelio Dieve, suspausta siela ir susirūpinusi dvasia šaukia į tave: ² Išgirsk, Viešpatie, ir pasigailėk, nes tu Dievas gailestingas; pasigailėk mūsų, nes nusidėjome tavo akivaizdoje, ³ nes tu turi sostą per amžius, ir argi mes turime amžinai žūti? ⁴ Visagalis Viešpatie, Izraelio Dieve, išklausyk dabar maldą Izraelio mirusiųjų ir vaikų tų, kurie nusidėjo tavo akivaizdoje ir neklausė Viešpaties, savo Dievo, balso ir dėl kurių prikibo prie mūsų nelaimės. ⁵ Neatsimink mūsų tėvų neteisybių, bet atsimink savo ranką ir savo vardą šituo laiku, ⁶ nes tu Viešpats, mūsų Dievas, ir mes girsime tave, Viešpatie, ⁷ nes todėl tu davei savo baimės į mūsų širdis ir kad šauktumėmės tavo vardo, ir girtumėm tave savo nelaisvėje, nes mes gręžiamės nuo neteisybės mūsų tėvų, kurie nusidėjo tavo akivaizdoje. ⁸ Štai mes esame šiandien savo nelaisvėje, kurioje tu mus išskirstei paniekinimui, prakeikimui ir bausmei už nuodėmę, dėl visų neteisybių mūsų tėvų, kurie atstojo nuo tavęs, Viešpatie, mūsų Dieve.

⁹ Išgirsk, Izraeli, gyvenimo įsakymus,
stebėk, kad išmoktumei išminties.

¹⁰ Kas atsitiko, Izraeli, kad tu neprietelių žemėje?

¹¹ Kad pasenai svetimoje šalyje,

esi suteptas su mirusiais,

paskaitytas su tais, kurie žengia į mirusiųjų buveinę?

¹² Tu palikai išminties šaltinį.

¹³ Nes jei būtumei vaikščiojęs Dievo keliu,

tu juk būtumei gyvenęs amžinoje ramybėje.

- ¹⁴ Išmok, kur yra išmintingumas, kur stiprybė,
kur protas, kad draug žinotumei,
kur gyvenimo ilgumas ir išsilaikymas,
kur akių šviesa ir ramybė.
- ¹⁵ Kas rado jos vietą? ir kas įėjo į jos išdines?
- ¹⁶ Kur tautų kunigaikščiai ir tie,
kurie viešpatauja žvėrimis, esantiems žemėje,
- ¹⁷ kurie žaidžia dangaus paukščiais,
- ¹⁸ kurie krauna sidabrą ir auksą, kuriuo pasitiki žmonės
ir kurio įsigijimui nėra galo?
kurie apdirba sidabrą ir tuo susirūpinę,
ir kurių pastangoms nėra galo?
- ¹⁹ Jie sunaikinti ir nužengė į mirusiųjų buveinę,
o jų vietoje kilo kiti.
- ²⁰ Jaunikačiai matė šviesą ir gyveno žemėje,
drausmės gi kelio nepažino;
- ²¹ jie nesuprato jos takų
nė jų vaikai nepagavo jos;
ji atsitolino nuo jų veido.
- ²² Apie ją negirdėta Kanaano žemėje
ir jos nematyta Temane.
- ²³ Taip pat ir Agaros vaikai, kurie ieško žemiškos gudrybės,
Meros ir Temano pirkliai, pasakininkai,
gudrybės ir išmanymo tyrinėtojai,
jie nepažino išminties kelio ir neatsiminė jos takų.
- ²⁴ O Israėli, kaip dideli Dievo namai ir begalinė jo valdomoji
vieta!
- ²⁵ Ji didelė ir neturi ribų, aukšta ir neišmatuojama.
- ²⁶ Tenai buvo anie garsūs milžinai, kurie gyveno pačioje
pradžioje,
aukšto ūgio, mokėjusieji kariauti.
- ²⁷ Ne juos Viešpats išsirinko,
ir jie nerado drausmės kelio, todėl jie žuvo.
- ²⁸ Kadangi neturėjo išminties, jie žuvo dėl savo paikumo.
- ²⁹ Kas užžengė į dangų, pasiėmė ją ir išsivedė ją iš debesų?
- ³⁰ Kas perplaukė jūrą ir atrado ją?
Kas atsigabeno verčiau ją, kaip rinktinį auksą?
- ³¹ Nėra kas galėtų žinoti jos kelius nė kas ištirtų jos takus.
- ³² Bet kursai visa žino, ją pažįsta ir ją rado savo gudrumu,

- jis, kursai įkūrė žemę amžiniems laikams
ir pripildė ją gyvulių ir keturkojų,
³³ kurs išsiunčia šviesą, ir ji eina,
 ją pašaukia, ir ji jo klauso drebėdama.
³⁴ Žvaigždės davė šviesos savo sargybose ir linksminosi,
³⁵ buvo pašauktos ir tarė: Mes čia;
 ir jos švietė su džiaugsmu tam, kurs jas padarė.
³⁶ Jisai mūsų Dievas, ir kitas negali būti su juo palygintas.
³⁷ Jis atrado visus išminties kelius ir padavė ją savo tarnui
 Jokubui
 ir savo mylimajam Izraeliui.
³⁸ Po to jis buvo matomas žemėje ir vaikščiojo žmonių tarpe.

4. ¹ Čia Dievo įsakymų knyga ir įstatymas,
 kurs pasilieka per amžius;
 visi, kurie ją laiko, ateis į gyvenimą,
 kurie gi ją paliko,— į mirtį.
² Gręžkis, Jokube, ir pasigauk ją,
 vaikščiodamas keliu į jos blizgėjimą, spindintį iš jos šviesos.
³ Neduok savo garbės kitam ir savo vertės svetimai tautai.
⁴ Mes laimingi, Izraeli, nes kas Dievui patinka, mums apreikšta.
⁵ Būk rami, Dievo tauta, atsimintinasai Izraeli.
⁶ Jūs parduoti tautoms ne žūti,
 bet todėl, kad rūstybėje vedėte į rūstybę Dievą,
 jūs esate paduoti priešininkams.
⁷ Nes jūs įpykinote tą, kurs jus padarė,
 amžinąjį Dievą, aukodami velniams, o ne Dievui.
⁸ Nes jūs užmiršote Dievą, kurs jus auklėjo,
 ir nuliūdinate savo auklę Jerusale.
⁹ Nes ji matė ateinančią jums nuo Dievo rūstybę ir sakė:
 Klausykitės, Siono apylinkės, nes Dievas man atvedė didelį
 gedulą.
¹⁰ Nes aš mačiau mano tautos, mano sūnų ir dukterų nelaisvę,
 kurią atvedė ant jų Amžinasis.
¹¹ Aš auklėjau juos su džiaugsmu,
 išleidau gi juos su verksmu ir gedulu.
¹² Tenesidžiaugia nė vienas, kad aš našlė ir pamesta;
 aš daugelio palikta dėl mano sūnų nuodėmių,
 nes jie nusigręžė nuo Dievo įstatymo.

- ¹³ Jie nežinojo jo įsakymų, nevaikščiojo Dievo paliepimų keliais
ir nėjo su teisybe jo tiesos takais.
- ¹⁴ Teateina Siono apylinkės ir tegul mini mano sūnų ir dukterų
nelaisvę,
kurią ant jų atvedė Amžinasis.
- ¹⁵ Nes jis atvedė ant jų tautą iš toli,
piktą ir svetimos kalbos tautą,
- ¹⁶ kuri nepagerbė senio, nepasigailėjo vaikų,
išvedė našlės mylimuosius ir iš pamestosios atėmė vaikus.
- ¹⁷ Ir ką gi aš galiu jums padėti?
- ¹⁸ Nes kurs atvedė ant jūsų nelaimės,
jis pats išgelbės jus iš jūsų neprietelių rankų.
- ¹⁹ Eikite, mano vaikai, eikite, nes aš palikta viena.
- ²⁰ Aš nusivilkau ramybės apdarą, apsvilkau gi maldavimo
ašutine
ir šauksiuos į Aukščiausiąjį per visas savo dienas.
- ²¹ Nusiraminkite, vaikai, šaukitės į Viešpatį,
ir jis išgelbės jus iš neprietelių kunigaikščių rankos.
- ²² Nes aš tikiuos iš Aukščiausiojo jūsų išgelbėjimo,
ir man ateina džiaugsmas iš Šventojo dėl pasigailėjimo,
kurį jums suteiks Amžinasis, mūsų Gelbėtojas.
- ²³ Nes aš išleidau jus su gedulu ir verksmu;
Viešpats gi atves jus man atgal
su džiaugsmu ir linksmybe visiems amžiams.
- ²⁴ Nes kaip Siono kaimynai matė Dievo siųstą jūsų nelaisvę,
taip jie matys, ir tai greitai, Dievo duotą jūsų išgelbėjimą,
kurs jums bus suteiktas su didele garbe ir amžinu
spindėjimu.
- ²⁵ Vaikai, kantriai kęskite jus pasitikusią rūstybę,
nes tave persekiojo tavo neprietelis;
bet greitai tu matysi jo žuvimą ir lipsi jam ant sprando.
- ²⁶ Mano išlepinti vaikeliai ėjo kietais keliais,
nes buvo vedami kaip neprietelių išplėšta banda.
- ²⁷ Nusiraminkite, vaikai, ir šaukite Viešpačiui,
nes tas, kurs jus išvesdino, atsimins jus.
- ²⁸ Nes kaip jūsų dvasia nuklydino jus nuo Dievo,
taip vėl apsigręžę dešimtį kartų labiau jo ieškosite;
- ²⁹ nes kursai atvedė ant jūsų nelaimių,
jis vėl padarys jums amžinos linksmybės su jūsų išgelbėjimu.

- ³⁰ Nusiramink, Jerusale, nes tave drąsina tas, kurs davė tau vardą.
- ³¹ Žus tie, kurie tau kenkė ir tave kankino,
ir bus nubausti tie, kurie džiaugėsi tavo sunaikinimu.
- ³² Bus nubausti miestai, kuriems tavo vaikai vergavo,
ir tas, kurs paėmė tavo sūnus.
- ³³ Nes kaip jis džiaugėsi tavo griuvimu ir linksminosi tavo puolimu,
taip liūdės savo sunaikinimu.
- ³⁴ Jo daugybės gyventojų džiaugsmas bus atimtas
ir jo linksmybė pavirs gedulu.
- ³⁵ Nes ant jo ateis ugnis nuo Amžinojo per ilgas dienas
ir jis bus gyvenamas velnių per ilgą laiką.
- ³⁶ Pažvelk į rytus, Jerusale, ir matyk ateinančią tau iš Dievo linksmybę.
- ³⁷ Nes štai ateina tavo sūnūs, kuriuos tu išleidai, kad būtų išsklaidyti;
jie ateina surinkti iš saulėteklių iki saulėlydžių,
Šventojo žodžiu, džiaugdamies Dievo garbe.
5. ¹ Nusivilk, Jerusale, savo gedulo ir vargo apdarą
ir apsivilk grožiu ir skaistumu tos amžinos garbės,
kurią tau teikia Dievas.
- ² Dievas apsups tave teisybės apsiaustu
ir uždės tau ant galvos amžinos pagarbos vainiką.
- ³ Nes Dievas parodys tavyje savo spindėjimą visiems,
kurie yra po dangumi.
- ⁴ Nes Dievo tau bus duotas amžinai tavo vardas:
Teisybės ramybė ir dievobaimingumo šlovė.
- ⁵ Kelkis, Jerusale, ir atsistok aukštumoje,
pažvelk į rytus ir matyk savo surinktus sūnus
nuo saulėteklių ir saulėlydžių, Šventojo žodžiu,
besidžiaugiančius Dievo atsiminimu.
- Nes jie išėjo iš tavęs pėsti, neprietelių vedami;
Viešpats gi atves juos pas tave, nešamus pagarboje kaip karalių vaikus.
- ⁷ Nes Dievas nutarė pažeminti kiekvieną aukštą kalną ir amžinas uolas
ir užpilti slėnius, sulyginant su žeme,

kad Israėlis eitų stropiai Dievo garbei.

⁸ Ir miškai, ir visi kvepiantys medžiai duos, Dievo įsakymu,
Israėliui ūksmės.

⁹ Nes Dievas ves Israėlį atgal su linksmybe
savo didenybės šviesoje, su gailestingumu ir teisybe, kurią
jis teikia.

6. Nuorašas laiško, kokį Jeremijas siuntė belaisviams, kurie turėjo būti Babiloniečių karaliaus išvesti į Babiloniją, kad jiems paskelbtų, kas jam buvo Dievo įsakymas:

¹ Dėl nuodėmių, kuriomis nusidėjote Dievo akivaizdoje, jūs būsite Babiloniečių karaliaus Nabukodonosoro išvesti kaip belaisviai į Babiloniją. ² Taigi atėję į Babiloniją jūs būsite tenai daug metų ir ilgus laikus, iki septynių kartų; po to gi aš išvesiu jus iš ten su ramybe. ³ Dabar gi jūs matysite Babilonijoje auksinių, sidabrinių, akmeninių ir medinių dievų, nešamų ant pečių ir darančių pagonims baimės. ⁴ Žiūrėkite tat, kad ir jūs nepasidarytumėte tokiu pat elgesiu panašūs į svetimuosius, nebijotumėte ir nesiduotumėte jiems įbauginti. ⁵ Pamatę tat, kaip minia iš paskos ir iš priešakio juos garbina, sakykite savo širdyje: Tave, Viešpatie, reikia garbinti. ⁶ Nes mano angelas yra su jumis ir aš pats keršysiu už jūsų sielas.

⁷ Nes jų liežuvis nulygintas dailidės, taip pat jie patys paausinti ir pasidabruoti, bet yra netikri ir kalbėti negali. ⁸ Ir kaip papuošalus mėgstančiai mergaitė, taip paėmus aukso jie padirbti. ⁹ Jų dievai, tiesa, turi ant savo galvų auksinių vainikų, bet kunigai pasiima iš jų auksą ir sidabrą ir sunaudoja sau. ¹⁰ Taip pat iš to duoda paleistuvėms ir puošia kekšes, ir, vėl gavę tai atgal iš kekšių, puošia savo dievus. ¹¹ Šitie gi neišsigelbsti nuo rūdžių ir kandžių. ¹² Apdenę juos purpuro rūbu, šluosto jiems veidą dėl namų dulkių, kurių pas juos labai daug. ¹³ Jei kurs turi skeptrą kaip žmogus, kaip šalies teisėjas, jis negali užmušti to, kurs jam nusideda. ¹⁴ Arba jei turi rankoje kalaviją ir kirvį, jis negali apsaugoti savęs nei nuo karo, nei nuo galvažudžių. Iš to tebūna jums žinoma, kad jie ne dievai. ¹⁵ Todėl jūs jų nebijokite. Nes kaip žmogaus sudaužytas indas darosi nenaudingas, tokie jų dievai. ¹⁶ Kai jie pastatyti namuose, jų akys pilnos dulkių nuo įeinančiųjų kojų. ¹⁷ Ir kaip užrakinamos durys aplink tą, kurs įžeidė karalių, arba aplink numirėlį, atlydėtą į kapą, taip kunigai apsaugo jų duris spynomis ir užkaiščiais, kad nebūtų vagių apiplėšti. ¹⁸ Jiems uždega žiburių, ir tai daug, kurių jie nė vieno negali matyti; yra gi

jie kaip rąstas namuose. ¹⁹ Jų vidų, sako, graužia iš žemės iššliaužę kirminai, ir jie nejaučia, kai tie graužia juos ir jų drabužius. ²⁰ Jų veidai pajuodija nuo namuose esančių dūmų. ²¹ Ant jų kūno ir ant jų galvos skraido pelėdos, kregždės ir kiti paukščiai, taip pat bėgioja katės. ²² Iš to jūs žinosite, kad jie ne dievai. Todėl nebijokite jų. ²³ Taip pat auksas, kurį turi, yra papuošalui; jei niekas nenušluostys rūdžių, jie neblizga; nes ir kai buvo liejami, jie nejautė. ²⁴ Didele kaina juos nupirkta, nors juose nėra gyvybės. ²⁵ Neturėdami kojų, jie nešami ant pečių, taip rodydami savo negarbingumą žmonėms; tebūna taip pat sugėdinti tie, kurie juos garbina. ²⁶ Todėl jei jie nukrinta žemėn, patys savaime neatsikelia, ir jei kas nukritusį pastato stačią, jis savaime nestovi; jei padedama jiems dovanų, tai taip pat kaip numirėliams. ²⁷ Kas jiems aukojama, tai parduoda jų kunigai ir sau naudojami, taip pat ima sau ir jų moterys, bet nieko neduoda nei ligoniui, nei elgetai. ²⁸ Nėščios ir mėnesinė liga sergančios moterys paliečia jų aukas. Taigi iš to žinodami, kad jie ne dievai, jūs jų nebijokite. ²⁹ Nes ir kodėl gi jie vadinami dievais? Dėl to, kad moterys sudeda dovanų sidabriniams, auksiniams ir mediniams dievams ³⁰ ir jų namuose sėdi kunigai su perplėstomis jupomis, su nuskustomis galvomis ir barzda, su atidengta galva. ³¹ Jie kriočia šaukdami savo dievų akivaizdoje kaip numirėlio pokylyje. ³² Jų drabužius nuima kunigai ir apvelka savo pačias ir savo vaikus. ³³ Ar jie pritiria iš ko nors ką pikta ar ką gera, jie negali atsilyginti; jie negali pastatyti karalių ar jį atstatyti. ³⁴ Taip pat jie negali nei turtų duoti, nei atsilyginti piktu. Jei kas jiems padaro apžadą ir neištesa, ir tai jie nebaudžia. ³⁵ Jie neišgelbsti žmogaus nuo mirties ir neišvaduoja silpnojo nuo galingesnio. ³⁶ Aklam žmogui negražina regėjimo, neišvaduoja žmogaus iš sielvarto. ³⁷ Nepasigaili našlės ir nedaro gera našlaičiams. ³⁸ Jų dievai panašūs į akmenis iš kalno; jie mediniai, akmeniniai, auksiniai ir sidabriniai; kas juos garbina, tie bus sugėdinti. ³⁹ Kaipgi tat galima laikyti ar sakyti juos esant dievus?

⁴⁰ Be to, ir patys Kaldiečiai jų negerbia; jie, išgirdę apie nebylį, kurs negali kalbėti, veda jį pas Belį, reikalaudami, kad suteiktų jam kalbą, ⁴¹ lyg kad tie, kurie neturi judėjimo, galėtų jausti. Jie patys tai supratę paliks juos, nes jų dievai neturi pajautimų. ⁴² Moterys gi, aptiestos virvėmis, sėdi prie kelių, degindamos alyvų kaulelius; ⁴³ kai jų viena, paimta bet kurio praeinančiojo, su juo miega, ji daro priekaištų savo kaimynei, kad ta nebuvo įvertinta kaip ji ir kad jos virvė nepertraukta. ⁴⁴ Visa, kas jiems daroma, yra apgaulė; kaipgi galima

laikyti ar sakyti juos esant dievus? ⁴⁵ Padaryti jie amatininkų ir aukšakalių; jie negali būti niekas kitas, kaip tik tai, ko nori kunigai. ⁴⁶ Taip pat ir amatininkai, kurie juos daro, ilgai negyvena. Taigi ar tie, kurie jų padirbtį, gali būti dievai? ⁴⁷ Jie palieka apgaulę ir gėdą savo palikuonims. ⁴⁸ Nes kai jiems ateina karas ir nelaimė, kunigai patys sau vieni galvoja, kur pasislėpti drauge su jais. ⁴⁹ Kaipgi tat galima manyti, kad jie dievai, jie, kurie neapsisaugo nuo karo ir neišsigelbsti nuo nelaimių? ⁵⁰ Kadangi jie mediniai, paausinti ir pasidabrinti, tai pasakui visos tautos ir karaliai žinos, kad jie netikri; bus aišku, kad jie ne dievai, bet žmonių rankų darbai ir nėra juose jokio dieviško veiksmo. ⁵¹ Taigi iš ko žinoma, kad jie ne dievai, bet žmonių rankų darbai ir juose nėra jokio dieviško veiksmo? ⁵² Jie nepastato karaliaus šaliai ir neduoda žmonėms lietaus. ⁵³ Taip pat jie nevykdo teisybės teismuose ir negelbsti šalių nuo skriaudos, nes nieko negali kaip varnos tarp dangaus ir žemės. ⁵⁴ Nes ugniai apėmus medinių, sidabrinų ir auksinių dievų namus, jų kunigai, tiesa, bėga ir gelbstisi, jie gi sudėga viduje kaip rąstai. ⁵⁵ Karaliui ir karui jie negali pasipriešinti. Tai kaipgi galima laikyti ar priimti juos esant dievus? ⁵⁶ Mediniai, akmeniniai, paausinti ir pasidabrinti dievai negali išsigelbėti nuo vagių ir plėšikų; šitie stipresni už juos, ⁵⁷ atima iš jų auksą, sidabrą ir drabužius, kuriais jie apdengti, ir nueina sau, o šitie negali sau padėti. ⁵⁸ Todėl geriau būti karaliumi, rodančiu savo galybę, ar naudingu namuose indu, kuriuo gali girtis, kas jį turi, ar durimis namuose, kurios saugo tai, kas juose yra, kaip netikrais dievais. ⁵⁹ Saulė, mėnulis ir žvaigždės, kai jos šviečia ir yra skirtos, kad iš jų būtų naudos, daro, kas joms paliepta; ⁶⁰ panašiai ir žaibas, kai jis pasirodo, yra gražus pasižiūrėti; taip pat gi ir vėjas pučia kiekvienoje šalyje. ⁶¹ Ir debesys, kai jiems Dievo įsakoma apeiti visą žemės skritulį, įvykdo, kas jiems įsakyta. ⁶² Ugnis, kuri siunčiama iš aukštybės kalnų ir miškų sunaikinti, daro, kas jai įsakyta. Šitie gi nei gražumu, nei jėgomis nėra nė vienam iš anų lygūs. ⁶³ Todėl nereikia manyti nė sakyti, kad jie dievai, nes neįstengia nei teismą daryti, nei bet ką žmonėms padaryti. ⁶⁴ Taigi žinodami, kad jie ne dievai, nebijokite jų. ⁶⁵ Nes ir karalių jie negali nei keikti, nei laiminti. ⁶⁶ Jie nerodo taip pat danguje ženklų tautoms, nes nespindi kaip saulė ir nešviečia kaip mėnulis. ⁶⁷ Žvėrys vertesni už juos, nes gali bėgti pastogėn ir pasisaugoti. ⁶⁸ Taigi jokių būdu mums nepaaiškėja, kad jie būtų dievai; todėl nebijokite jų. ⁶⁹ Nes kaip agurkyne baidyklė nieko nesergsti, taip ir jų akmeniniai, sidabriniai ir paausnotieji dievai. ⁷⁰ Taip pat ir

sode baltasis erškėtis, ant kurio nutupia kiekvienas paukštis. Lygiai ir į numirėlių, pamestą tamsybėse, panašūs jų mediniai, paaukuotieji ir pasidabrintieji dievai.⁷¹ Ir iš purpuro bei skarlato, kuriuos ėda ant jų kandys, jūs galite pažinti, kad jie ne dievai. Pagaliau net jie patys suėdami ir virsta pajuoka šalyje.⁷² Geresnis yra žmogus teišus, kurs neturi stabų, nes jis bus toli nuo sugėdinimo.

EZEKIĖLIO PRANAŠYSTĖ

1. ¹ Tai atsitiko trisdešimtais metais, penktą ketvirtojo mėnesio dieną, man esant belaisvių tarpe prie Khobaro upės: prāsivėrė dangus, ir aš mačiau dieviškų regėjimų. ² Penktą mėnesio dieną,— tai buvo penkti karaliaus Joakhino ištrėmimo metai,— ³ Viešpaties žodis buvo suteiktas kunigui, Buzio sūnui Ezekiėliui, Kaldiečių šalyje, prie Khobaro upės; ten pat ant jo atėjo Viešpaties ranka.

⁴ Aš regėjau: štai iš šiaurės ėjo viesulas, didelis debesis ir besivijojanti ugnis; aplink jį buvo žibėjimas. Iš jos vidurio, tai yra iš ugnies, švietė lyg žėrįs skaistvaris. ⁵ Jos viduryje rodėsi esą keturi gyvūnai; jų išvaizda buvo tokia: juose buvo žmogaus pavidalas. ⁶ Kiekvienas turėjo keturis veidus ir kiekvienas keturis sparnus. ⁷ Jų kojos buvo tiesios, o jų kojų padas buvo kaip veršio kojos padas; jos žibėjo, kaip žiba įkaitintas skaistvaris. ⁸ Po jų sparnais keturiuose šonuose buvo žmogaus rankos; veidus ir sparnus jie turėjo iš keturių pusių. ⁹ Jų sparnai jungėsi, vieno sparnas su kito sparnu; eidami jie nesigrėžė, bet kiekvienas ėjo ties savo veidu. ¹⁰ Jų veido toks buvo panašumas: priešakyje žmogaus veidas, liūto veidas visų keturių dešinėje, veršio veidas visų keturių kairėje ir aro veidas visų keturių viršuje. ¹¹ Jų veidai buvo pakelti ir jų sparnai ištiesti aukštyn; dveji sparnai siekė vienas kitą ir dveji dengė jų kūnus. ¹² Kiekvienas jų ėjo ties savo veidu. Kur dvasia stūmė, ten jie ėjo ir eidami nesigrėžė. ¹³ Gyvūnų panašumas buvo toks: žiūrint jie atrodė lyg žėrinčių anglių ugnis ir lyg degantys švyturiai. Gyvūnų tarpe matėsi šen ir ten bėgiojanti blizganti ugnis ir iš ugnies išeinąs žaibas. ¹⁴ Gyvūnai ėjo ir grįžo kaip žaibo švytravimas.

¹⁵ Man žiūrint į gyvūnus, pasirodė žemėje prie gyvūnų po vieną tekinį visuose keturiuose priešakiuose. ¹⁶ Tekinių išvaizda ir jų sudarymas buvo lyg jūros reginys; visų keturių buvo panaši išvaizda; jų

išvaizda ir sudarymas buvo toks, lyg kad būtų buvęs tekinyse tekinys. ¹⁷ Pasijudinę jie ėjo į keturias savo puses ir eidami nesigręžė. ¹⁸ Tekinių didumas ir aukštumas buvo baisus pasižiūrėti; visa jų skrytis aplinkui buvo pilna akių, ir tai visų keturių. ¹⁹ Einant gyvūnams, ėjo taip pat greta jų ir tekiniai, ir pakylant gyvūnams nuo žemės, pakildavo drauge ir tekiniai. ²⁰ Kur tik dvasia ėjo, tenai, einant dvasiai, pakildavo ją sekdami taip pat ir tekiniai; nes gyvybės dvasia buvo tekiniuose. ²¹ Gyvūnams einant, ėjo ir jie, ir šustojant sustodavo; aniems pakylant nuo žemės, juos sekdami pakildavo taip pat ir tekiniai; nes tekiniuose buvo gyvybės dvasia.

²² Viršuje gyvūnų galvų buvo lyg dangaus skliausmas, kurs atrodė kaip baisus žiūrėti krištolas ir buvo ištiestas viršuje jų galvų. ²³ Po skliausmu buvo jų sparnai ištiesti, vieno sparnas į kito sparną; kiekvienas dengė savo kūną dviem sparnais; visi dengėsi taip pat. ²⁴ Aš girdėjau sparnų užimą kaip daugelio vandenų užimą, lyg Aukščiau-siojo Dievo garsą. Kai jie ėjo, tai buvo didelės daugybės užimas kaip karo stovyklos užimas; ir kai jie sustodavo, sparnai nusileisdavo. ²⁵ Nes pasigirdus balsui viršuje skliausmo, kurs buvo viršuje jų galvos, jie sustodavo ir nuleisdavo savo sparnus. ²⁶ Viršuje skliausmo, kurs buvo ištiestas aukščiau jų galvų, buvo matyti lyg safyro akmuo, panašus į sostą, ir ant to sosto panašumo matėsi lyg žmogaus pavidalas. ²⁷ Aš mačiau kažin ką žibantį kaip skaistvaris, kaip ugnies išvaizdą viduje jo aplinkui; nuo jo šlaunų ir aukštyn, ir nuo jo šlaunų iki apačiai aš mačiau lyg kad ugnį, blizgančią aplinkui, ²⁸ lyg vaivorykštės išvaizdą, kai ji pasirodo debesyje lietaus dieną; tokia buvo blizgėjimo išvaizda aplinkui.

2. ¹ Tai buvo Viešpaties garbės vaizdo pasirodymas.

Tai pamatęs, aš parpuoliau ant savo veido ir išgirdau kalbančiojo balsą. Jis man tarė: Žmogaus sūnau, stokis ant savo kojų, ir aš kalbėsiu su tavim. ² Tuomet įėjo į mane dvasia, po to, kai jis buvo man kalbėjęs, ir pastatė mane stačią ant mano kojų. Aš girdėjau tą, kurs man kalbėjo ³ ir sakė: Žmogaus sūnau, aš siunčiu tave pas Izraelio vaikus, pas atpuolėles tautas, kurios atstojo nuo manęs. Jie ir jų tėvai sulaužė mano sandorą iki šiai dienai. ⁴ Sūnūs, pas kuriuos aš tave siunčiu, yra kieto veido ir nepalenkiamos širdies. Tu jiems sakysi: Štai ką sako Viešpats Dievas. ⁵ Gal kartais jie ir paklausys, ir gal kartais liausis, nes tai yra atkaklūs namai; tačiau jie turi žinoti, kad pranašas yra buvęs jų tarpe. ⁶ Taigi tu, žmogaus sūnau, nebi-

jok jų ir neišsigąsk jų kalbų, nors šalia tavęs yra netikėlių ir maištininkų ir tu gyveni su kurkliais. Nebijok jų žodžių ir neišsigąsk jų veido, nes tai atkablūs namai. ⁷ Taigi tu kalbėsi jiems mano žodžius; gal kartais jie paklausys ir liausis, nes jie yra erzintojai.

⁸ Tu gi, žmogaus sūnau, klausyk, ką aš tau kalbu ir nebūk atkaklus, kaip yra šitie atkaklūs namai; išsižiok ir valgyk visa, ką tik aš tau duodu. ⁹ Tuomet aš pažvelgiau, ir štai į mane buvo ištiesta ranka, kurioje buvo suvyniota knyga. Jis išvyniojo ją mano akyse; buvo gi ji prirašyta vienoje ir kitoje pusėje; joje buvo parašyta raudų, liūdnujų giesmių ir dejavimų.

3. ¹ Jis man tarė: Žmogaus sūnau, valgyk, ką tik tu randi ties savim; suvalgyk šitą knygą, eik ir kalbėk Izraelio vaikams. ² Aš išsižiojau, ir jis valgydino mane ta knygą, ³ ir man tarė: Žmogaus sūnau, tavo pilvas tevalgo ir tavo viduriai tebūna pilni tos knygos, kurią aš tau duodu. Aš ją valgiau, ir mano burnoje ji buvo saldi kaip medus.

⁴ Jis man tarė: Žmogaus sūnau, eik pas Izraelio namus ir kalbėk jiems mano žodžius. ⁵ Nes tu juk siunčiamas ne pas nesuprantamos šnekos ir ne pas svetimos kalbos tautą, bet pas Izraelio namus; ⁶ ir ne pas daugelį nesuprantamos šnekos ir nežinomos kalbos tautų, kurių žodžių tu negalėtumei suprasti; bet jei ir pas tokius tu būtumei siunčiamas, jie klausytų tavęs. ⁷ Izraelio gi namai nenori klausyti tavęs, nes jie nenori klausyti manęs; nes visi Izraelio namai turi apdilusią kaktą ir yra kietos širdies. ⁸ Bet štai aš padarysiu tavo veidą stipresnį už jų veidus ir tavo kaktą kietesnę už jų kaktas. ⁹ Aš padarysiu tavo veidą kaip deimantą ir kaip titnagą; nebijok jų ir neišsigąsk jų veido, nes jie yra atkaklūs namai. ¹⁰ Jis man dar sakė: Žmogaus sūnau, imk sau į širdį ir išgirsks savo ausimis visus mano žodžius, kuriuos aš tau kalbu. ¹¹ Eik ir nuvyk pas tremtinius, pas mano tautos sūnus, kalbėk su jais ir jiems sakyk: Viešpats Dievas sako taip; gal jie paklausys ir liausis.

¹² Tuomet dvasia pakėlė mane, ir aš girdėjau paskui save didelio sujudimo garsą: Pagirta tebūnie Viešpaties garbė iš jos vietos! ¹³ taip pat vienas kitą paliečiančių gyvūnų sparnų šlamėjimą, bildėjimą tekinių, kurie ėjo paskui gyvūnus, ir didelio sujudimo ūžimą. ¹⁴ Dvasia pakėlė taip pat mane ir nešė mane; aš vykau apkartęs, savo dvasios užsidegime, tačiau su manim buvo Viešpaties ranka ir stiprino mane. ¹⁵ Aš atvykau pas tremtinius, pas naujų vaisių krūvą, pas tuos,

kurie gyveno prie Khobaro upės; aš atsisėdau, kur jie sėdėjo, ir pasilikau tenai septynias dienas, liūdėdamas jų tarpe.

¹⁶ Septynioms dienoms praslinkus, man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ¹⁷ Žmogaus sūnau, aš padariau iš tavęs budėtoją Izraelio namams; kai tu išgirsi iš mano burnos žodį, tu paskelbsi jiems mano vardu. ¹⁸ Jei man sakant bedieviui: Mirte mirsi, tu jam nepaskelbsi ir nekalbėsi, kad jis gręžtųsi nuo savo bedieviško kelio ir būtų gyvas, tas bedievis mirs savo neteisybėje; tačiau jo kraujo aš paieškosiu iš tavo rankos. ¹⁹ O jei tu paskelbsi bedieviui ir jis nesi-gręš nuo savo bedievystės ir nuo savo bedieviško kelio, jis, tiesa, mirs savo neteisybėje, bet tu būsi išgelbėjęs savo sielą. ²⁰ Jei ir teisusis bus nusigręžęs nuo savo teisybės, aš padėsiu ties juo, kuo jis užsigautų, ir jis mirs, nes tu jam nepaskelbei: jis mirs savo nuodėmėje, ir nebus atsiminta jo teisybės, kurią jis yra daręs; bet jo kraujo aš paieškosiu iš tavo rankos. ²¹ O jei tu paskelbsi teisiajam, kad teisusis nenusidėtų, ir jis nenusidės, tai jis bus tikrai gyvas, nes tu jam paskelbei, ir tu būsi išgelbėjęs savo sielą.

²² Viešpaties ranka atėjo ant manęs, ir jis man tarė: Atsikelk ir išeik į lygumą; tenai aš kalbėsiu su tavim. ²³ Atsikėlęs aš išėjau į lygumą. Štai tenai stovėjo Viešpaties garbė kaip ta garbė, kurią buvau matęs prie Khobaro upės, ir aš parpuoliau ant savo veido. ²⁴ Į mane įėjo dvasia ir pastatė mane ant mano kojų; ji man kalbėjo ir tarė: Įeik ir užsirakink savo namų viduje. ²⁵ Ir tu, žmogaus sūnau! Štai tau paskirti pančiai, tave suriš jais, ir tu neišeisi iš jų tarpo. ²⁶ Aš padarysiu, kad tavo liežuvis priliptų tau prie gomurio; tu būsi nebylys ir ne toks kaip žmogus, kurs bara, nes tai yra atkaklūs namai. ²⁷ Bet kai aš būsiu tau kalbėjęs, aš atversiu tavo burną ir tu jiems tarsi: Viešpats Dievas sako taip: Kas klauso, tegul klauso, ir kas ilsisi, tesiils, nes tai atkaklūs namai.

4. ¹ Tu, žmogaus sūnau, imk sau plytą, pasidėk ją ties savim ir nubraižyk ant jos Jeruslės miestą. ² Tu sudarysi prieš ją apgulimą, pastatysi sustiprinimą, supilsi pylimą, išrikiuosi prieš ją stovyklas ir sustatysi aplinkui karo dalbas. ³ Pasiimk dar sau geležinę skardą ir pastatyk ją kaip geležinę sieną tarp savęs ir tarp to miesto; po to atgręžk stačiai į jį savo veidą, ir tebūna jis apgultas; tu apgulsi jį. Tai yra ženklas Izraelio namams.

⁴ Paskui tu gulėsi ant savo kairio šono ir dėsi ant jo Izraelio namų neteisybes; tiek dienų, kiek tu ant jo gulėsi, tu neši jo neteisybę. ⁵ Aš

gi duodu tau tiek dienų, kiek metų tęsiasi jų neteisybė, tris šimtus devynias dešimtis dienų, ir tu neši Israėlio namų neteisybę. ⁶ Kai tu būsi tai pabaigęs, tu gulėsi dar kartą ant savo dešinio šono ir neši Judo namų neteisybę keturias dešimtis dienų: dieną už metus; dieną, sakau, aš paskyriau tau metų vietoje. ⁷ Tu atgręši savo veidą į Jerusaleės apgulimą; tavo ranka bus ištiesta ir tu pranašausi prieš ją. ⁸ Štai aš apsupau tave pančiais, kad tu neapsiverstumei nuo vieno šono ant kito šono, iki būsi pabaigęs savo apgulimo dienas.

⁹ Pasiimk sau kviečių, miežių, pupų, laišių, sorų ir vikių; supilk juos į vieną indą ir pasidaryk sau duonos, žiūrėdamas skaičiaus dienų, kurias tu gulėsi ant savo šono; tai tu valgysi tris šimtus devynias dešimtis dienų. ¹⁰ Tavo valgis, kuriuo tu misi, svers dvidešimt siklių dienai; tai tu valgysi laikas nuo laiko. ¹¹ Ir vandens tu gersi saiku, šeštą hino dalį; tu gersi jį laikas nuo laiko. ¹² Tu tai valgysi kaip pelenuose keptą miežienį ragaiši ir jų akyse pridengsi tai iš žmogaus išeinančiu mėšlu. ¹³ Viešpats dar sakė: Taip valgys Israėlio vaikai savo duoną, suteptą tarp tautų, pas kurias aš išvarysiu juos. ¹⁴ Tuomet aš tariau: Ai, ai, ai, Viešpatie Dieve, štai mano siela nesutepta; nuo savo kūdikystės iki dabar aš nevalgiau nei maitos, nei žvėrių sudraskyto, ir į mano burną neįėjo jokia sutepta mėsa. ¹⁵ Jis man tarė: Štai aš tau duodu galvijų mėšlo vietoje žmonių mėšlo; juo tu darysi savo duoną. ¹⁶ Jis dar man kalbėjo: Žmogaus sūnau, štai aš sutrinsiu duonos ramstį Jerusaleje; jie valgys duoną pasvėrę ir su rūpesčiu ir gers vandenį saiku ir suspaudime, ¹⁷ kad, pritrūkus duonos ir vandens, sukniubtų kiekvienas ant savo brolio ir nualptų savo neteisybėse.

5. ¹ Tu, žmogaus sūnau, pasiimk sau aštrų kalaviją kaip plaukams skusti, imk jį ir vesk sau per savo galvą ir per savo barzdą; paskui pasiimk svarstyklę ir padalink plaukus. ² Vieną trečdalį sudegink ugnimi miesto viduryje, kai baigsis apgulimo dienos; kitą trečdalį paimk ir sukapok aplink jį kalaviju; paskutinį gi trečdalį išsklaidyk į vėją, ir aš ištrauksiu iš makščių paskui juos kalaviją. ³ Po to pasiimk jų mažą skaičių ir prisirišk prie savo apsiausto kampo. ⁴ Iš šitų vėl pasiimk ir įmesk juos į ugnies vidurį, ir sudegink juos ugnimi; o iš to išeis ugnis į visus Israėlio namus.

⁵ Viešpats Dievas sako taip: Tai yra Jerusale; aš pastačiau ją tarp tautų ir aplink ją šalis. ⁶ Bet ji paniekino mano teises, kad būtų labiau bedieviška kaip pagonys, ir mano įsakymus labiau kaip šalys, kurios yra aplink ją; nes jie atmetė mano nutarimus ir nevaikščiojo mano

įsakymais. ⁷ Todėl štai ką sako Viešpats Dievas: Kadangi jūs perviršijote tautas, kurios yra aplink jus, nevaikščiojote mano įsakymais, nevykdėte mano nutarimų ir net nesielgėte pagal teises pagonių, kurie yra aplink jus, ⁸ todėl Viešpats Dievas sako taip: Štai aš ateinu prie tavęs, aš pats darysiu tavo tarpe teismus tautų akyse ⁹ ir darysiu tavyje, ko nesu daręs, ir nieko panašaus daugiau nebedarysiu dėl visų tavo nuobodų. ¹⁰ Todėl tavyje tėvai és savo vaikus ir vaikai és savo tėvus; aš darysiu tau teismų ir išvėtysiu visas tavo liėkanas į visus vėjus. ¹¹ Todėl, kaip aš gyvas, sako Viešpats Dievas, iš tikrųjų, kadangi tu sutepei visais savo nusikaltimais ir visomis savo nuobodomis mano šventyklą, tai ir aš naikinsiu: mano akis nepasigailės ir aš nebūsiu gailestingas. ¹² Vienas tavo trečdalis mirs maru ir bus sunaikintas tavyje badu; kitas tavo trečdalis kris aplink tave nuo kalavijo; kitą gi tavo trečdalį aš išsklaidysiu į visus vėjus ir išsitrauksiu iš makščių paskui juos kalaviją. ¹³ Taip aš pilnai įvykdysiu savo narsą, patenkinsiu jais savo užsidegimą, ir iš to bus man džiaugsmo; jie žinos, kad aš, Viešpats, esu kalbėjęs savo rūstybėje, kai būsiu patenkinęs jais savo užsidegimą. ¹⁴ Aš paversiu tave tyruma ir padarysiu iš tavęs pasityčiojimą aplink tave esančioms tautoms ir kiekvieno praeivio akyse. ¹⁵ Tu būsi paniekos ir piktžodžiavimo dalykas, įspėjimas ir pasibaisėjimas visoms aplink tave esančioms tautoms, kai aš būsiu padaręs tau teismą narse, užsidegime ir baudžiančioje rūstybėje. ¹⁶ Aš, Viešpats, tai kalbėjau. Kai aš siųsiu prieš juos pikčiausias bado vilyčias, kurios bus mirtingos ir kurias aš siųsiu jums išsklaidyti, kai aš sukrausiu ant jūsų badą, tai aš sulaužysiu jumyse duonos ramstį. ¹⁷ Aš siųsiu prieš jus badą ir pikčiausius žvėris, iki jūs būsite sunaikinti; maras ir kraujas pereis per tave, ir aš užvesiu ant tavęs kalaviją. Aš, Viešpats, tai kalbėjau.

6. ¹ Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ² Žmogaus sūnau, atgręžk savo veidą prieš Izraelio kalnus, pranašauk prieš juos ³ ir sakyk: Izraelio kalnai, klausykitės Viešpaties žodžio: Štai ką Viešpats Dievas sako kalnams, kauburiams, uoloms ir slėniams: Štai aš užvesiu ant jūsų kalaviją, sunaikinsiu jūsų aukštumas, ⁴ nugriausiu jūsų altorius, ir jūsų stabai bus sutrupinti; aš pamesiu jūsų užmuštuosius ties jūsų dievaičiais. ⁵ Aš pamesiu Izraelio vaikų lavonus ties jūsų stabais ir išbarstysiu jūsų kaulus aplink jūsų aukurus ⁶ visose jūsų gyvenimo vietose. Miestai bus tušti, aukštumos išardytos ir sunaikintos; jūsų aukurai bus sunaikinti ir sulaužyti; jūsų stabai žus, jūsų šventyklos

bus nugriautos ir jūsų padarai bus sunaikinti. ⁷ Užmuštieji kris jūsų tarpe, ir jūs žinosite, kad aš Viešpats.

⁸ Aš paliksiu tautų tarpe tūlus iš jūsų, kurie ištrūks nuo kalavijo, kai būsiu išsklaidęs jus šalyse. ⁹ Tuomet jūsų ištrūkusieji atsimins mane tarp tautų, į kurias jie, belaisviai, yra nuvesti, nes aš būsiu sutrynęs jų paleistuvingą ir nuo manęs atstojusią širdį ir jų akis, paleistuvingai sekusias savo stabus; jie patys sau nebepatiks dėl piktenybių, kurias jie yra padarę visais savo pasibjaurėtiniais darbais. ¹⁰ Jie pažins, kad aš, Viešpats, ne veltui esu kalbėjęs padarysiąs jiems tą nelaimę.

¹¹ Štai ką sako Viešpats Dievas: Suduok sau į ranką ir tryptelėk savo koja, ir sakyk: Vargas visoms pasibjaurėtinoms Izraelio namų piktenybėms, nes jos turi žūti kalaviju, badu ir maru. ¹² Kas toli, tas maru numirs; kas gi arti, tas kris ištiktas kalavijo; kas bus išlikęs ir apgultas, mirs badu, nes aš pilnai įvykdysiu juose savo užsidegimą. ¹³ Jūs žinosite, kad aš Viešpats, kai jūsų užmuštieji bus tarp jūsų stabų aplink jūsų aukurus, kiekviename aukštame kauburyje, visose kalnų viršūnėse, po kiekvienu žaliuojančiu medžiu, po kiekvienu šakotu ažuolu, ten, kur jie degino visiems savo stabams kvepiančių smilkalų. ¹⁴ Aš ištiesiu ant jų savo ranką ir padarysiu, kad šalis būtų palikta ir tuščia, pradedant Deblatos tyruma, visose jų gyvenamose vietose; ir jie žinos, kad aš Viešpats.

7. ¹ Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ² Tu, o žmogaus sūnau! Štai ką Viešpats Dievas sako Izraelio šaliai: Ateina galas, galas ateina keturiems šalies kraštams. ³ Dabar ateina galas tau, ir aš paleisiu prieš tave savo narsą; aš teisiu tave, žiūrėdamas tavo kelių, ir statysiu prieš tave visus tavo pasibjaurėtinus darbus. ⁴ Mano akis nepasigailės tavęs, ir aš nebūsiu gailestingas; aš dėsiu ant tavęs tavo kelius, ir tavo nuobodos bus tavyje; ir jūs žinosite, kad aš Viešpats. ⁵ Viešpats Dievas sako taip: Vienas plakimas, štai plakimas ateina. ⁶ Ateina galas, galas ateina; jis pabudo prieš tave, štai jis ateina. ⁷ Ateina sunaikinimas tau, šalies gyventojau; ateina metas, arti yra užmušimo diena, ne džiūgavimo kalnuose. ⁸ Dabar greitai laiku aš išliesiu ant tavęs savo rūstybę ir pilnai įvykdysiu tavyje savo narsą; aš teisiu tave, žiūrėdamas tavo kelių, ir uždėsiu tau visas tavo piktadarystes. ⁹ Mano akis nepasigailės, ir aš nebūsiu gailestingas; bet aš dėsiu ant tavęs tavo kelius, ir tavo nuobodos bus tavyje; jūs žinosite, kad aš Viešpats, kurs plaku. ¹⁰ Štai diena, štai ji ateina: iškilo sunaikinimas, pražydo ryškė, puikybė išleido diegus. ¹¹ Neteisybė

išaugo į bedievyستs rykštę. Nieko iš jų neliaka, nieko iš tautos, nieko iš jų užesio, ir nebus juose poilsio.¹² Atėjo metas, diena prisiartino. Kas perka, tenesidžiaugia, ir kas parduoda, teneliūdi, nes rūstybė ateina visai jo tautai.¹³ Nes pardavėjas nebegriš prie to, ką jis yra pardavęs, nors jo gyvybė dar ir tebebūtų tarp gyvųjų; nes ir pranašystė prieš visą jo daugybę nebus atgal atsiimta, ir žmogus neįsigis stiprybės savo gyvenimo neteisybe.

¹⁴ Trimituokite trimitu; tegul visi prisirengia; bet nėra kas eiti į kovą, nes mano rūstybė visai jo tautai.¹⁵ Kalavijas lauke, maras ir badas viduje. Kas yra laukuose, mirs nuo kalavijo, ir kurie yra mieste, bus maro ir bado praryti.¹⁶ Ir jei jų pabėgėliai išsigelbėtų, tai jie bus kalnuose lyg slėnių karveliai, visi drebėdami, kiekvienas dėl savo neteisybės.¹⁷ Visos rankos nusileis ir visi keliai patiš kaip vanduo.¹⁸ Jie susijuos ašutinėmis, ir išgąstis apsiaus juos; visuose veiduose bus sugėdinimo ir ant visų jų galvų plikės.¹⁹ Jų sidabras bus laukan išmestas ir jų auksas bus laikomas mėšlu; jų sidabras ir jų auksas neįstengs išgelbėti jų Viešpaties narso dieną. Jais jie negalės pasotinti savo sielos ir pripildyti savo pilvų; nes tai pasidarė jiems papiktinimas nusikaltimui.²⁰ Savo perlų papuošalu jie naudojosi puikybei; iš jo jie darė savo nuobodų ir stabų paveikslus; todėl aš paverčiau jį jiems nešvarumu²¹ ir duosiu jį svetimųjų rankoms plėsti ir žemės bedieviams grobti, ir šitie suteps jį.²² Aš nugręšiu nuo jų savo veidą, ir jie suteps mano slėpyne; plėšikai įeis į ją ir suteps ją.

²³ Daryk grandinę, nes žemė pilna kruvino nusikaltimo ir miestas pilnas neteisybės.²⁴ Aš atvesiu pikčiausius iš tautų, ir tie paveldės jų namus; aš sustabdysiu galiūnų puikybę, ir anie paveldės jų šventyklas.²⁵ Ateinant suspaudimui, jie ieškos ramybės, bet jos nebus.²⁶ Ateis išgąstis ant išgąščio ir gandas ant gando. Jie reikalaus iš pranašų regėjimų, tačiau kunigas bus netekęs įstatymo ir vyresnieji patarimo.²⁷ Karalius gedės, kunigaikštis apsiliks liūdesiu ir šalies tautos rankos drebės. Aš padarysiu jiems taip, kaip jie elgėsi, ir teisiu juos taip, kaip jie teisė; ir jie žinos, kad aš Viešpats.

8. ¹ Tai atsitiko šeštais metais, šeštame mėnesyje, penktą jo dieną. Aš sėdėjau savo namuose ir Judo vyresnieji sėdėjo ties manim; tenai atėjo ant manęs Viešpaties Dievo ranka.² Aš žiūrėjau, ir štai tarsi ugnies išvaizdos pavidalas; pradedant jo strėnomis ir žemyn, buvo lyg kad ugnis, o nuo jo strėnų aukštyne buvo lyg žerinio

skaistvario blizgėjimas. ³ Ištiestos rankos pavidalas nutvėrė mane už mano galvos plaukų, dvasia pakėlė mane tarp žemės ir dangaus ir Dievo regėjime atnešė mane į Jerusaleį, prie vidaus vartų, kurie yra šiaurės šone, kur buvo pastatytas pavydo stabas pavydui sužadinti. ⁴ Štai tenai buvo Izraelio Dievo garbė, visai taip kaip tas regėjimas, kurį aš buvau matęs lygumoje. ⁵ Jis man tarė: Žmogaus sūnau, pakelk savo akis į šiaurės kelią. Tuomet aš pakėliau savo akis į šiaurės kelią; ir štai į šiaurę nuo altoriaus durų, prie pat angos, buvo pavydo stabas. ⁶ Jis man kalbėjo: Žmogaus sūnau, tu juk matai, ką šitie daro, tas didelės nuobodas, kurias Izraelio namai čia daro, kad aš toli pasitraukčiau nuo savo šventyklos; bet toliau tu matysi dar didesnių nuobodų.

⁷ Tuomet jis atvedė mane prie prieangio durų; aš žiūrėjau, ir štai sienoje buvo skylė. ⁸ Jis man tarė: Žmogaus sūnau, laužk sieną. Man pralaužus sieną, pasirodė vienos durys. ⁹ Jis man tarė: Ieik ir matyk pikčiausias nuobodas, kurias šitie čia daro. ¹⁰ Įėjęs aš žiūrėjau, ir štai čia buvo visokių panašumų slankiojančių gyvių ir gyvulių, nuobodų ir visokių Izraelio namų stabų, nupieštų visur aplinkui sienoje. ¹¹ O septynios dešimtys vyrų iš Izraelio namų vyresniųjų su Jezonijo sūnumi Saphanu viduryje stovėjo ties piešiniais. Kiekvienas turėjo savo rankoje smilkytuvą ir smilkalų debesėlio kvapas kilo aukštyn. ¹² Tuomet jis man tarė: Žmogaus sūnau, tu juk matai, ką Izraelio namų vyresnieji daro tamsoje, kiekvienas savo kambario patamsyje; nes jie sako: Viešpats mūsų nemato; Viešpats paliko šalį. ¹³ Jis man tarė: Toliau tu matysi dar didesnių nuobodų, kurias šitie daro.

¹⁴ Jis įvedė mane pro Viešpaties namų vartų angą, kuri yra šiaurės šone, ir štai tenai sėdėjo moterys, raudančios Adonio. ¹⁵ Jis man tarė: Žmogaus sūnau, tu juk matai; toliau tu matysi nuobodų, dar didesnių už šitas. ¹⁶ Jis įvedė mane į Viešpaties namų vidaus šventorių, ir štai prie Viešpaties šventyklos angos tarp prieangio ir altoriaus apie dvidešimt penki vyrai buvo nugaromis atsigręžę į Viešpaties šventyklą ir veidais į rytus; jie garbino saulėtekių linkon. ¹⁷ Jis man tarė: Tu juk matei, žmogaus sūnau? argi Judo namams dar maža daryti šitas nuobodas, kurias jie čia daro, kad jie pripildė taip pat šalį neteisybės ir vėl mane erzino? ir štai jie laiko šaką prie savo nosių. ¹⁸ Ir aš tat elgsiuos narsingai; mano akis nepasigailės ir aš nebūsiu gailestingas; nors jie dideliu balsu šauks į mano ausis, aš neišklausysiu jų.

9. ¹ Po to jis šaukė, man girdint, dideliu balsu, tardamas: Miesto lankymai artėja, ir kiekvienas laiko savo rankoje žudymo įrankį. ² Ir štai šeši vyrai ėjo keliu nuo aukštesniųjų vartų, kurie yra šiaurės šone, ir kiekvienas turėjo savo rankoje žudymo įrankį; jų viduryje vienas vyras apsilvilkęs drobiniais, su rašomaisiais prietaisais pajuostyje; jie įėjo ir sustojo prie varinio altoriaus. ³ Izraelio Viešpaties garbė pakilo nuo cherubo, ant kurio ji buvo, prie namų slenksčio ir pašaukė vyrą, apsilvilkusį drobiniais ir turėjusį pajuostyje rašomąjį prietaisą. ⁴ Viešpats jam tarė: Pereik miestą išilgai Jeruslės viduriu ir parašyk *Thau* kaktose tų vyrų, kurie dūsauja ir dejuoja dėl visų jame įvykstančių nuobodų. ⁵ Kitiems, man girdint, jis tarė: Eikite per miestą paskui jį ir užmušinėkite; tegul jūsų akys nepasigaili, ir nebūkite gailestingi. ⁶ Užmuškite ir nužudykite senį, jaunaitį ir mergaitę, kūdikį ir moteris; visų gi tų, ant kurių matysite *Thau*, neužmuškite ir pradėkite nuo mano šventyklos. Taigi jie pradėjo nuo vyresniųjų, kurie buvo ties namais. ⁷ Jis jiems dar tarė: Sutepkite namus ir padarykite šventorius pilnus užmuštųjų! Išeikite! Jie išėjo ir užmušinėjo tuos, kurie buvo mieste. ⁸ Žudymui pasibaigus, pasilikau aš vienas. Aš parpuoliau ant savo veido ir šaukdamas šaukiau: Vargas, vargas, vargas, Viešpatie Dieve; nejaugi tu sunaikinsi visas Izraelio liekanas, išliedamas savo narsą ant Jeruslės? ⁹ Jis man tarė: Izraelio ir Judo namų neteisybė yra labai ir labai didelė, šalis yra pilna kraujo ir miestas pilnas atpuolimo, nes jie sako: Viešpats paliko šalį ir Viešpats nemato. ¹⁰ Taigi ir mano akis nepasigailės, ir aš nebūsiu gailestingas; jų elgesį aš grąžinsiu ant jų galvų. ¹¹ Ir štai tas vyras, kurs buvo apsilvilkęs drobiniais ir turėjo rašomąjį prietaisą pajuostyje, pranešė, sakydamas: Padariau, kaip man įsakėi.

10. ¹ Aš žiūrėjau, ir štai skliausme, kurs buvo viršuje cherubų galvos, pasirodė ties jais lyg kad safyro akmuo, lyg kad sosto pavidalas. ² Tuomet jis tarė drobiniais apsilvilkusiam vyrui taip: Įeik tarp tekinių, esančių po cherubais, imk pilną saują žėrinčių anglių, esančių tarp cherubų, ir paberk ant miesto. Ir jis įėjo mano akyse. ³ Cherubai gi stovėjo dešiniame namo šone, kai vyras įėjo, ir debesis pripildė vidaus šventorių. ⁴ Viešpaties garbė pakilo nuo cherubo prie namų slenksčio; namai pasidarė pilni debesies ir šventorius pasidarė pilnas Viešpaties garbės blizgėjimo. ⁵ Cherubų sparnų užimas girdėjosi net iki išoriniam šventoriui lyg kad Visagalio Dievo balsas, kai jis kalba. ⁶ Taigi kai jis buvo davęs įsakymą drobiniais apsilvilkusiam

vyrui, tardamas: Imk ugnies iš tarpo tekinių, esančių tarp cherubų, tasai įėjęs atsistojo prie tekinio.⁷ Ir cherubas ištiesė savo ranką tarp cherubų prie ugnies, buvusios tarp cherubų, pasiėmė jos ir davė į rankas to, kurs buvo apsilvilkęs drobiniais; šitas paėmęs išėjo.

⁸ Cherubuose po jų sparnais pasirodė rankos pavidalas.⁹ Aš žiūrėjau, ir štai prie cherubų buvo keturi tekiniai: vienas tekinis prie vieno cherubo; tekinių gi išvaizda buvo lyg chrizolito akmens reginys.¹⁰ Visi keturi buvo visai panašūs vienas į kitą, lyg kad būtų buvęs vienas tekinis kitame tekinyje.¹¹ Kai jie eidavo, jie judėdavo į keturis šonus; eidami jie nesigrėždavo, bet į tą vietą, į kurią pakrypėdavo eiti tas, kurs buvo pirmas, ėjo paskui jį ir kiti nesigrėždami.¹² Visas jų kūnas, kaklas, rankos ir sparnai, taip pat skrytys aplinkui keturiuose tekiniuose buvo pilni akių.¹³ Man girdint, jis pavadino tuos tekinius sūkurium.¹⁴ Kiekvienas gyvūnas turėjo keturis veidus: pirmas veidas buvo cherubo veidas; antras veidas žmogaus veidas; trečias liūto veidas ir ketvirtas aro veidas.¹⁵ Ir cherubai pasikėlė; tai buvo tie gyvūnai, kuriuos aš buvau matęs prie Khobaro upės.¹⁶ Kai cherubai ėjo, ėjo taip pat prie jų ir tekiniai; kai cherubai pakeldavo savo sparnus, kad pasikeltų nuo žemės, tekiniai nepasilikdavo, bet šalia jų ir jie būdavo.¹⁷ Aniems sustojus, sustodavo ir jie ir su pakylančiais pasikeldavo, nes juose buvo gyvybės dvasia.

¹⁸ Tuomet Viešpaties garbė išėjo nuo šventyklos slenksčio ir sustojo ant cherubų.¹⁹ Cherubai gi, pakeldami savo sparnus, pasikėlė nuo žemės mano akivaizdoje; jiems išeinant, ėjo paskui taip pat tekiniai. Jie sustojo prie šiaurinių Viešpaties namų vartų angos, o Israėlio Dievo garbė buvo ant jų.²⁰ Tai buvo ta esybė, kurią aš buvau matęs po Israėlio Dievu prie Khobaro upės; ir aš supratau, kad tai buvo cherubai.²¹ Kiekvienas turėjo po keturis veidus ir kiekvienas po keturis sparnus, o po jų sparnais buvo žmogaus rankos pavidalas.²² Ir jų veidų išvaizda buvo tokia pat kaip veidų, kuriuos buvau matęs prie Khobaro upės; taip pat ir jų pasižiūrėjimas, ir kiekvieno jų judėjimas ties savim.

11. ¹ Tuomet dvasia pakėlė mane ir atvedė mane prie Viešpaties namų vartų rytų šone, kurie yra į saulėtekčius; štai ten vartų angoje buvo dvidešimt penki vyrai; jų vidury aš mačiau tautos vyresnius, Azuro sūnų Jezoniją ir Banajo sūnų Pheltiją.² Ir jis man tarė: Žmogaus sūnau, šitie yra žmonės, kurie turi nedorų minčių ir daro šitame mieste pikčiausią sumanymą,³ sakydami: Argi namai tik nese-

niai pastatyti? Jis yra puodas, mes gi mėsa. ⁴ Todėl pranašauk apie juos, pranašauk, žmogaus sūnau! ⁵ Tuoju Viešpaties dvasia puolė mane ir tarė: Kalbėk! Štai ką sako Viešpats: Taip kalbėjote jūs, Izraelio namai, ir aš žinau jūsų širdies mintis. ⁶ Jūs užmušėte daugelį šitame mieste ir pripildėte jo gatves užmuštųjų. ⁷ Todėl štai ką sako Viešpats Dievas: Jūsų užmuštieji, kuriuos jūs ištiesėte jo viduryje, tai yra mėsa, ir jis yra puodas; jus gi aš išvesiu iš jojo. ⁸ Jūs bijojote kalavijo; kalaviją aš atvesiu ant jūsų, sako Viešpats Dievas. ⁹ Aš išmesiu jus iš jojo ir paduosiu jus į neprietelių ranką; jums aš padarysiu teismų. ¹⁰ Jūs sukniubsite po kalaviju; Izraelio ribose aš teisiu jus, ir jūs žinosite, kad aš Viešpats. ¹¹ Jis nebus jums puodas, ir jūs nebūsime jame mėsa; Izraelio sienose aš teisiu jus. ¹² Ir jūs žinosite, kad aš Viešpats, nes jūs nesiėlgėte pagal mano įsakymus ir nesilaikėte mano teisių, bet elgėtės pagal teisės pagonių, kurie yra aplink jus.

¹³ Man pranašaujant atsitiko, kad Banajo sūnus Pheltijas numirė; tai aš parpuoliau ant savo veido, šaukdamas dideliu balsu, ir tariau: Vargas, vargas, vargas, Viešpatie Dieve! Ar tu nori padaryti galą Izraelio liekanoms? ¹⁴ Tuomet man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ¹⁵ Žmogaus sūnau, tavo broliai, tavo giminaičiai ir visi Izraelio namai, tai yra visi tie, kuriems Jerusaleš gyventojai sakė: Toli pasitraukite nuo Viešpaties, mums yra duota žemė valdyti. ¹⁶ Todėl štai ką sako Viešpats Dievas: Aš, tiesa, išsiunčiau juos toli tarp pagonių ir išsklaidžiau šalyse; bet aš būsiu jiems šventykla trumpam laikui tose šalyse, į kurias jie atėjo. ¹⁷ Todėl tu kalbėk: Viešpats Dievas sako taip: Aš surinksiu jus iš tautų ir sujungsiu iš šalių, kuriose jūs esate išsklaidyti, ir duosiu jums Izraelio žemę. ¹⁸ Jie įeis tenai ir pašalins iš ten visus jos papiktinimus ir visas jos nuobodas. ¹⁹ Aš duosiu jiems vieną širdį ir suteiksiu į jų vidų naują dvasią; aš atimsiu iš jų kūno akmeninę širdį ir duosiu jiems kūno širdį, ²⁰ kad jie elgtųsi pagal mano įsakymus, sergėtų mano teisės ir jų laikytųsi, kad jie būtų man tauta ir aš būčiau jiems Dievas. ²¹ Kieno gi širdis vaikščioja paskui papiktinimus ir savo nuobodas, tų elgesį aš sukrausiu ant jų galvos, sako Viešpats Dievas.

²² Tuomet cherubai pakėlė savo sparnus, ir tekiniai buvo su jais, o Izraelio Dievo garbė buvo ant jų. ²³ Viešpaties garbė pakilo iš vidurio miesto ir sustojo kalne, kurs yra į rytus nuo miesto. ²⁴ Dvasia gi pakėlė mane ir regėjime, Dievo dvasioje, atvedė mane į Kaldėją prie ištremtųjų; regėjimas, kurį aš buvau matęs, išnyko. ²⁵ Aš gi

kalbėjau tremtiniams visus Viešpaties žodžius, kuriuos jis buvo man parodęs.

12. ¹ Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ² Žmogaus sūnau, tu gyveni atkakliųjų namų tarpe, kurie turi akis matyti ir nemato, ausis klausyti ir neklauso, nes tai atkaklūs namai. ³ Taigi tu, žmogaus sūnau, pasidaryk sau kelionės reikmenis ir iškeliuk dienos metu jų akivaizdoje, keliauk gi iš savo vietos į kitą vietą jų akyse; gal jie tai pastebės; nes tai atkaklūs namai. ⁴ Išnešk laukan savo reikmenis kaip reikmenis keliavimui dienos metu jų akyse; tu gi pats išeik vakare, jiems matant, taip, kaip išeina keleivis. ⁵ Jų akyse prasilaužk sau sieną ir išeik pro ją. ⁶ Jų akyse tu turi būti nešamas ant pečių ir būti išneštas sutemus; tu apsigausi savo veidą ir nematysi žemės; nes iš tavęs aš padarysiu Izraelio namams stebalą. ⁷ Taigi aš padariau, kaip Viešpats man buvo įsakęs: aš išnešiau savo reikmenis kaip reikmenis iškeliavimui dienos metu; vakare ranka aš prasilaužiau sau sieną ir sutemus išvykau, nešamas ant pečių, jų akivaizdoje. ⁸ Rytmetį man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ⁹ Žmogaus sūnau, ar Izraelio namai, tie atkaklieji namai, nesakė tau: Ką tu darai? ¹⁰ Tu jiems sakyk: Viešpats Dievas sako taip: Šita našta kunigaikščiui, kurs yra Jerusaleje, ir visiems Izraelio namams, kurie yra jos viduje. ¹¹ Sakyk: Aš jums stebalas; kaip aš dariau, taip jiems atsitiks; jie eis į ištėrimą ir į nelaisvę. ¹² Kunigaikštis, kurs yra jų tarpe, bus nešamas ant pečių ir išeis sutemus; jam išvesti jie pralauš sieną; jo veidas bus apgaubtas, kad nė viena akimi nematytų šalies. ¹³ Tačiau aš ištiesiu ant jo savo tinklą, ir jis bus sugautas mano slastais; aš atvesiu jį į Babiloną, į Kaldiečių šalį; bet jis jos nematys ir tenai mirs. ¹⁴ Visus gi, kurie yra aplink jį, jo sargybą ir jo būrius, aš išsklaidysiu į visus vėjus ir ištrauksiu iš makščių paskui juos kalaviją. ¹⁵ Taip jie žinos, kad aš Viešpats, kai būsiu juos išsklaidęs tarp tautų ir išbarstęs juos šalyse. ¹⁶ Iš jų, kurie nežus nuo kalavijo, badu ir maru, aš paliksiu nedaugelį žmonių, kad jie pasakotų tautų tarpe, pas kurias įeis, visus anų nusi-kaltimus; ir jie žinos, kad aš Viešpats.

¹⁷ Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ¹⁸ Žmogaus sūnau, valgyk savo duoną drebėdamas, bet ir savo vandenį gerk skubėdamas ir liūdėdamas, ¹⁹ ir šalies tautai kalbėk: Viešpats Dievas tiems, kurie gyvena Jerusaleje, Izraelio šalyje, sako taip: Jie valgys savo duoną susirūpinę ir gers savo vandenį nusiminę, kad jų šalis, netekus savo daugybės, turi būti palikta dėl neteisybės visų, kurie

joje gyvena. ²⁰ Ir miestai, kurie dabar gyvenami, bus pamesti, šalis bus tuščia, ir jūs žinosite, kad aš Viešpats.

²¹ Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ²² Žmogaus sūnau, kokią jūs čia turite patarlę Izraelio šalyje, kad sakoma: Dienos ilgai užtrunka ir kiekvienas regėjimas virsta niekais? ²³ Todėl tu jiems sakyk: Viešpats Dievas sako taip: Aš padarysiu šitai patarlei galą, ir ji nebebus daugiau vartojama Izraelyje; tu verčiau sakyk jiems: Arti yra dienos ir kiekvieno regėjimo turinys. ²⁴ Nes nei vienas regėjimas nebebus daugiau veltui, nei pranašavimas nebus abejotinas Izraelio vaikų tarpe. ²⁵ Nes aš, Viešpats, kalbėsiu, ir kokį tik žodį būsiu kalbėjęs, jis įvyks ir daugiau nebebus atidedamas; nes jūsų, atkaklieji namai, dienosė aš kalbėsiu žodį ir jį įvykdysiu, sako Viešpats Dievas. ²⁶ Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ²⁷ Žmogaus sūnau, štai tie iš Izraelio namų sako: Regėjimas, kurį šitas mato, yra tolimoms dienoms, ir jis pranašauja tolimai ateičiai. ²⁸ Todėl tu jiems sakyk: Viešpats Dievas sako taip: Nė vienas mano žodis nebebus daugiau toli atidedamas; žodis, kurį būsiu pasakęs, įvyks, sako Viešpats Dievas.

13. ¹ Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ² Žmogaus sūnau, pranašauk prieš Izraelio pranašus, kurie pranašauja, ir sakyk pranašaujantiems iš savo širdies: Išgirskite Viešpaties žodį: ³ Viešpats Dievas sako taip: Vargas neišmintingiems pranašams, kurie eina paskui savo dvasią ir nieko nemato. ⁴ Tavo, Izraeli, pranašai buvo lyg lapės tyrumose. ⁵ Jūs nesukilote priešintis ir nesudarėte sienos Izraelio namams, kad tvirtai laikytumėtės kovoje Viešpaties dieną. ⁶ Jie mato niekus ir pranašauja melą, sakydami: Viešpats kalba, tuo tarpu kad Viešpats jų nesiuntė, jie gi nesiliauja tvirtinę, ką buvo pasakę. ⁷ Argi ne tuščią regėjimą jūs matėte ir ar ne melagingą pranašystę kalbėjote, kai jūs sakėte: Viešpats kalba, tuo tarpu kai aš nekalbėjau? ⁸ Todėl štai ką sako Viešpats Dievas: Kadangi jūs kalbėjote niekus ir matėte melą, todėl štai aš jums, sako Viešpats Dievas: ⁹ mano ranka ateis ant pranašų, kurie mato niekus ir pranašauja melą; jie nebus mano tautos taryboje, nebus įrašyti į Izraelio namų sąrašus ir neįeis į Izraelio šalį; ir jūs žinosite, kad aš Viešpats Dievas; ¹⁰ tai dėl to, kad jie apgavo mano tautą, sakydami: Ramybė, tuo tarpu kad nėra ramybės, ir kai jie statė sieną, jie ją tepė moliu be šiaudų. ¹¹ Tiems, kurie tepa moliu be priemaišos, sakyk, kad ji sugrius; nes bus smarkaus lietaus; aš duosiu kristi ant jos labai dide-

liems krušos ledams ir siųsiu draskantį audros vėją. ¹² Štai kai siena bus sugriuvusi, argi nebus jums sakoma: Kur yra užtepimas, kurį jūs užtepėte? ¹³ Todėl Viešpats Dievas sako taip: Aš padarysiu, kad mano užsidegime kiltų audros vėjas, ir mano narse bus smarkaus lietaus, ir rūstybėje didelių krušos ledų sunaikinimui. ¹⁴ Aš sugriaušiu sieną, kurią jūs ištepėte be priemaišos, ir sulyginsiu ją su žeme, taip kad jos pamatai bus atidengti; ji sugrius ir tauta bus sunaikinta drauge su ja; ir jūs žinosite, kad aš Viešpats. ¹⁵ Aš parodysiu savo užsidegimą pilną sienai ir tiems, kurie tepa ją be priemaišos, ir sakyti jums: Nebėra sienos ir nebėra tų, kurie ją tepa, ¹⁶ Israėlio pranašų, kurie pranašauja Jerusalei ir mato jai ramybės regėjimą, tuo tarpu kad nėra ramybės, sako Viešpats Dievas.

¹⁷ Ir tu, žmogaus sūnau, atgręžk savo veidą prieš tavo tautos dukteris, kurios pranašauja iš savo širdies, pranašauk apie jas ¹⁸ ir sakyk: Vargas toms, kurios susiuvą patiesalus po kiekviena alkūne ir daro priegalius po visokio amžiaus žmonių galva sieloms sugauti, ir kai sugauna mano tautos sielas, žada joms gyvybę. ¹⁹ Jos daro mane nešventą mano tautoje dėl miežių saujos ir duonos kėsnio, kad užmuštų sielas, kurios neturi mirti, ir paliktų gyvas sielas, kurios neturi gyventi, meluodamos mano tautai, kuri tiki melui. ²⁰ Todėl Viešpats Dievas sako taip: Štai aš einu prieš jūsų patiesalus, kuriais jūs gaudote sielas kaip paukščius; aš atplėšiu juos nuo jūsų rankų ir paleisiu sielas, kurias jūs sugaunate, sielas, kad jos skraidžiotų. ²¹ Aš sudraskysiu jūsų priegalius ir paleisiu mano tautą iš jūsų rankos, ir jie nebebus daugiau jūsų rankose grobis, ir jūs žinosite, kad aš Viešpats. ²² Kadangi jūs apgaulingai nuliūdinote teisinio širdį, kurio aš nenorėjau nuliūdinti, ir sustiprinote bedievio ranką, kad nesigręžtų nuo savo pikto kelio ir būtų gyvas, ²³ todėl jūs nebematysite niekų ir nebeužsiimsite daugiau žyniavimais; nes aš išgelbėsiu savo tautą iš jūsų rankos, ir jūs žinosite, kad aš Viešpats.

14. ¹ Pas mane atėjo žmonių iš Israėlio vyresniųjų tarpo ir atsisėdo ties manim. ² Tuomet man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ³ Žmogaus sūnau, šitie žmonės įsidėjo į savo širdis savo susitepimus ir savo neteisybės papiktinimą pastatė ties savo veidu; argi klausiamas aš turėčiau jiems atsakyti? ⁴ Todėl kalbėk su jais ir jiems sakyk: Viešpats Dievas sako taip: Kiekvienas žmogus, kurs įsideda savo susitepimus į savo širdį ir stato savo neteisybės papiktinimą ties savo veidu, betgi ateina pas pranašą, klausdamas per

jį mane, aš, Viešpats, atsakysiu jam pagal jo susitepimų daugybę, ⁵ kad Izraelio namai būtų sugauti savo širdyje, kuria jie atstojo nuo manęs per visus savo stabus. ⁶ Todėl sakyk Izraelio namams: Viešpats Dievas sako taip: Gręžkitės ir atstokite nuo savo stabų, ir nukreipkite savo veidus nuo visų savo susitepimų. ⁷ Nes kiekvienam žmogui iš Izraelio namų ir iš svetimšalių, kurie yra ateiviai Izraelyje, jei atstos nuo manęs ir įsidės savo stabus į savo širdį, ir pasistatys savo neteisybės papiktinimą ties savo veidu, betgi ateis pas pranašą paklausti per jį manęs, aš, Viešpats, atsakysiu jam patsai. ⁸ Aš atgręšiu prieš tą žmogų savo veidą ir padarysiu iš jo pavyzdį ir patarlę, ir išdildysiu jį iš savo tautos tarpo, ir jūs žinosite, kad aš Viešpats. ⁹ Ir jei pranašas duosis suvedžiojamas, kad kalbėtų kokį žodį, aš, Viešpats, būsiu suklaidinęs tą pranašą; aš ištiesiu ant jo savo ranką ir išdildysiu jį iš mano Izraelio tautos tarpo. ¹⁰ Jie neš savo neteisybę; kokia bus klausiančiojo kaltė, tokia bus pranašo kaltė, ¹¹ kad Izraelio namai daugiau nebeklaidžiotų nuo manęs ir nebesusiteptų visais savo nusižengimais, bet kad būtų man tauta ir aš būčiau jiems Dievas, sako kareivių Viešpats.

¹² Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ¹³ Žmogaus sūnau, jei šalis man nusidės nusikalsdama neištikimybę, aš ištiesiu ant jos savo ranką ir sutrumpinsiu jos duonos lazda, siųsiu jai badą ir išnaikinsiu iš jos žmogų ir galviją, ¹⁴ ir jei jos tarpe būtų šitie trys vyrai: Noė, Daniėlis ir Ijobas, jie savo teisumu išgelbėtų savo gyvybes, sako kareivių Viešpats. ¹⁵ Jei aš paleisčiau į šalį ir pikčiausių žvėrių jai sunaikinti ir ji pasidarytų nepereinama, nes niekas nebeitų per ją dėl žvėrių, ¹⁶ šitie trys vyrai, jei jie būtų joje, kaip aš gyvas, sako Viešpats Dievas, neišgelbėtų nei sūnų, nei dukterų, bet būtų išgelbėti patys vieni, šalis gi virstų tyruma. ¹⁷ Arba jei aš atvesčiau prieš aną šalį kalaviją ir sakyčiau kalavijui: Pereik per šalį, ir taip užmuščiau joje žmogų ir galviją, ¹⁸ ir josios viduje būtų šitie trys vyrai, kaip aš gyvas, sako Viešpats Dievas, jie neišgelbėtų nei sūnų, nei dukterų, bet būtų išgelbėti patys vieni. ¹⁹ O jei siųsčiau į aną šalį marą ir išpildčiau ant jos savo užsidedimą krauju, kad išdildyčiau iš jos žmogų ir galviją, ²⁰ ir būtų jos viduje Noė, Daniėlis ir Ijobas, kaip aš gyvas, sako Viešpats Dievas, jie neišgelbėtų nei sūnaus, nei dukters, bet savo teisumu jie išgelbėtų tik savo sielas. ²¹ Nes Viešpats Dievas sako taip: Jei aš siųsiu į Jerusale keturis savo pikčiausius teismus, kalaviją, badą, piktus žvėris ir marą, kad išnaikintčiau iš jos žmogų ir gyvulius, ²² tačiau liks joje išgelbėtų, kurie

išves sūnus ir dukteris; štai šitie ateis pas jus, ir jūs matysite jų elgesį ir jų veiksmus, jūs turėsite paguodos dėl nelaimės, kurią aš atvedžiau į Jerusaleį, dėl viso, ką ant jos atsiunčiau. ²³ Jie bus jums paguoda, kai matysite jų elgesį ir jų veiksmus; jūs pripažinsite, kad aš ne velniui padariau visa, ką esu joje padaręs, sako Viešpats Dievas.

15. ¹ Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ² Žmogaus sūnau, ką padarys iš vynmedžio tarp visų kitų girios medžių, kurie yra miško medžių tarpe? ³ Gal bus imama iš jo medžio bet kuriam dalykui padirbti ar gal padarys iš jo vagį, kad ant jo būtų pakabintas bet koks padargas? ⁴ Štai, jis atiduodamas ugniai suėsti. Kai ugnis suėdė abu jo galus ir jo vidurys pavirto pelenais, gal tuomet jis dar kam tiks? ⁵ Net būdamas sveikas jis netiko jokiam darbui; juogi labiau nieko nebus galima iš jo padaryti, kai jį praris ir sudegins ugnis! ⁶ Todėl Viešpats Dievas sako taip: Kaip vynmedį tarp miško medžių, kurį daviau ugniai praryti, taip aš atiduosiu Jerusaleį gyventojus. ⁷ Aš atgręšiu savo veidą prieš juos: jie išeis iš ugnies, ir kita ugnis sunaikins juos; ir jūs žinosite, kad aš Viešpats, kai būsiu atgręžęs prieš juos savo veidą ⁸ ir būsiu padaręs jų šalį nepereinamą ir paliktą, nes jie buvo man neištikimi, sako Viešpats Dievas.

16. ¹ Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ² Žmogaus sūnau, paskelbk Jerusalei jos bjaurius darbus ³ ir tark: Jerusalei Viešpats Dievas sako taip: Tavo kilmė ir tavo giminė iš Kanaano šalies: tavo tėvas Amorietis ir tavo motina Ketietė. ⁴ Kai tu gimėi, tavo gimimo dieną nebuvo atpjauta tavo bamba, tu nebuvai nuprausta vandeniu sveikatai nei apibarstyta druska, nei suvyniota vystyklais. ⁵ Jokia akis nepasigailėjo tavęs, kad iš pasigailėjimo būtų padariusi tau bent vieną šių dalykų; bet tu buvai pamesta žemės paviršiuje; taip buvo nieku laikoma tavo siela tą dieną, kurią tu gimėi. ⁶ Praeidamas gi pro tave, aš pamačiau tave, kaip tu mindoma savo kraujuje, ir aš tariau tau, kai buvai savo kraujuje: Būk gyva; aš, sakau, tau tariau: Būk gyva savo kraujuje! ⁷ Aš padariau tave gausingą kaip lauko augalus; tu tarpai ir pasidarei didele, subrendai ir pasiekei moteriškojo grožio amžių; tavo krūtys išaugo ir tavo plaukai želė, bet tu buvai plika ir pilna sugėdinimo. ⁸ Aš ėjau pro tave ir pamačiau tave; ir štai buvo tavo laikas, meilės metas; aš ištiesiau ant tavęs savo apsiaustą ir apdengiau tavo gėdingą plikumą. Aš prisiečiau tau ir padariau su tavim sandorą, sako Viešpats Dievas, ir tu pasidarei

mano. ⁹ Aš nuprausiau tave vandenių, nuploviau nuo tavęs tavo kraują ir patepiau tave aliejumi; ¹⁰ aš apvilkau tave marginiais ir apaviau tave mėlynomis korpėmis, sujuosiau tave plona drobe ir apgaviau tave šilko šydu. ¹¹ Aš papuošiau tave papuošalais, daviau apyrankes tavo rankoms ir grandinėle tavo kaklui. ¹² Aš pakabiniau žiedą ant tavo burnos, auskarus tavo ausyse ir daviau puikų vainiką tau ant galvos. ¹³ Taip tu buvai papuošta auksu ir sidabru, apvilкта plona drobe, šilku ir daugiaspalviais audiniais; tu valgei kviečių, miltus, medaus ir aliejaus, buvai pasidarius gražių gražiausia ir pasiekei karalių garbę. ¹⁴ Tavo vardas pasklido tautose dėl tavo gražumo, nes tu buvai tobula mano grožyje, kurį aš buvau tau suteikęs, sako Viešpats Dievas.

¹⁵ Bet tu, pasitikėdama savo gražumu, paleistuvavai savo šlovei ir savo paleistuvavimą siūlei kiekvienam praeiviui, kad būtumei jojo. ¹⁶ Tu ėmei iš savo drabužių ir iš vienu su kitais susiūtų darei sau aukštumų, kuriose tu paleistuvavai, kaip niekuomet nėra buvę ir nebus. ¹⁷ Tu ėmei savo pasipuošimo dalykus iš mano aukso ir mano sidabro, kuriuos aš buvau tau davęs, ir darei sau vyrų paveikslus, ir paleistuvavai su jais. ¹⁸ Tu ėmei savo daugiaspalvius apdarus ir apdengei juos; mano aliejų ir mano smilkalus tu dėjai ties jais. ¹⁹ Mano duoną, kurią aš tau daviau, kvietinius miltus, aliejų ir medų, kuriais aš tave maitinau, tu dėjai jų akivaizdoje saldžiam kvapui; taip tai įvyko, sako Viešpats Dievas. ²⁰ Tu ėmei savo sūnus ir savo dukteris, kurias man pagimdei, ir juos aukojai jiems praryti. Argi tat mažas dalykas yra tavo paleistuvavimas? ²¹ Mano vaikus tu skerdei ir jiems davei, juos aukodama. ²² Ir po visų tavo bjauriausių darbų ir paleistuvavimų tu neatsiminei savo jaunystės dienų, kai tu buvai plika ir pilna sugėdinimo, mindoma savo kraujuje. ²³ Po viso tavo piktumo atsitiko (vargas, vargas tau, sako Viešpats Dievas), ²⁴ kad tu pasistatei sau paleistuvavimo namų ir pasidarei sau kekšavimo vietų visose gatvėse. ²⁵ Kiekviena gatvės kampe tu pasistatei savo paleistuvavimo ženklą ir padarei savo gražumą pasibjaurėtiną. Tu išsižergei savo kojomis kiekvienam praeiviui ir dauginai savo kekšavimus. ²⁶ Tu paleistuvavai su savo kaimynais, didžiakūniais Egipto sūnumis, ir dauginai savo kekšavimą, kad erzintumei mane. ²⁷ Štai aš ištiesiau savo ranką ant tavęs, atėmiau tavo pasiteisinimą ir padaviau tave valiai tų, kurie nekenčia tavęs, Palestiniečių dukterims, kurios gėdijosi tavo nuodėmingo kelio. ²⁸ Tu paleistuvavai ir su Asiriečių sūnumis, nes dar nebuvai patenkinta, ir kai buvai paleistuvavus, nė

taip tu dar nebuvai soti. ²⁹ Tu dauginai savo paleistuvavimą Kanaano šalyje su Kaldiečiais ir nė taip nebuvai soti. ³⁰ Kuo gi aš galėčiau apvalyti tavo širdį, sako Viešpats Dievas, kadangi tu darei visus šituos moteriškės paleistuvės ir begėdės darbus? ³¹ Nes tu statei savo paleistuvavimo namus kiekvienos gatvės kampe ir darei savo aukštumą kiekvienoje aikštėje; tačiau tu nebuvai kaip kekšė, kuri, kai nusibosta, kelia kainą, ³² bet kaip moteriškė svetmoterė, kuri be savo vyro įsiveda svetimų. ³³ Visoms kekšėms duodamas užmokes-tis, tu gi davei užmokesčio visiems savo meilužiams ir davinėjai jiems dovanų, kad įeitų pas tave iš visur paleistuvauti su tavim. ³⁴ Tau tavo paleistuvavimuose atsitiko priešingai moterų įpročiui, ir po tavęs nebus tokio paleistuvavimo; nes tuo, kad tu davei užmokestį ir ne-
ėmei užmokesčio, pas tave įvyko priešingas elgesys.

³⁵ Todėl, kekšė, išgirk Viešpaties žodį: ³⁶ Viešpats Dievas sako taip: Kadangi tavo pinigai išeikvoti ir tavo gėda atidengta tavo paleistu-vavimuose su tavo meilužiais ir tavo pasibjaurėtinais stabais ir dėl kraujo tavo vaikų, kuriuos tu jiems davei, ³⁷ štai surinksiu visus tavo meilužius, su kuriais paleistuvavai, ir visus, kuriuos mylėjai, drauge su visais, kurių nekentei; aš surinksiu juos prieš tave iš vi-sur ir atidengsiu tavo gėdą jų akyse, ir jie matys visą tavo sugė-dinimą. ³⁸ Aš teisiu tave svetmoterių ir kraują išliejančių teismais ir padarysiu iš tavęs narso ir pavydo kraują. ³⁹ Aš paduosiu tave į jų rankas; jie išardys tavo paleistuvavimo namus ir nugriaus tavo kekšavimo vietą, nuplėš nuo tavęs tavo drabužius, atims tavo pasi-puošimo dalykus ir paliks tave pliką ir pilną sugėdinimo. ⁴⁰ Jie atves ant tavęs susirinkimą, muš tave akmenimis ir sukapos tave savo kala-vijais. ⁴¹ Jie sudegins tavo namus ugnimi ir įvykdys tau teismą labai daugelio moterų akyse; tuomet tu liausies paleistuvavus ir nebe-davinėsi daugiau užmokesčio. ⁴² Mano užsidegimas prieš tave liausis, mano pavydas bus atimtas nuo tavęs, aš paliausiu ir daugiau nebe-sirūstinsiu. ⁴³ Nes tu neatsiminei savo jaunystės dienų ir erzinau mane visais šitais dalykais; todėl ir aš suverčiau visą tavo elgesį ant tavo galvos, sako Viešpats Dievas, nors aš ir nedariau sulig visomis tavo kaltybėmis visose tavo nuobodose. ⁴⁴ Štai kiekvienas, kurs sakys pa-tarlę, pritaikys ją tau, tardamas: Kokia motina, tokia ir duktė. ⁴⁵ Tu duktė savo motinos, kuri pametė savo vyrą ir savo vaikus; tu sesuo savo seserų, kurios pametė savo vyrus ir savo vaikus; jūsų motina Ketietė ir jūsų tėvas Amorietis. ⁴⁶ Tavo vyresnioji sesuo yra Sama-rija, ji ir jos dukterys, kurios gyvena tavo kairėje; tavo jaunesnioji

sesuo, gyvenanti tavo dešinėje, yra Sodoma su savo dukterimis.⁴⁷ Bet nė truputėlį mažiau tu nevaikščiojai jų keliais ir nesiėlgei pagal jų nusikaltimus; tu darei kone piktesnių dalykų už jas visuose savo keliuose.⁴⁸ Kaip aš gyvas, sako Viešpats Dievas, nė pati tavo sesuo Sodoma ir jos dukterys nedarė taip, kaip padarei tu su savo dukterimis.⁴⁹ Štai šita buvo tavo sesers Sodomos kaltė: puikybė, duonos perteklius ir apstybė, jos ir jos dukterų dykinėjimas; bet pavargėliui ir beturčiui jos neištiedavo rankos.⁵⁰ Jos kėlėsi puikybėn ir darė nuobodų mano akyse, tai aš atėmiau jas, kaip tu matei.⁵¹ Ir Samarija nenusidėjo nė pusės tavo nuodėmių; tu pralėkėi jas savo kaltybėmis ir pateisinai savo seseris visomis savo nuobodomis, kurias tu darei.⁵² Todėl ir tu, kuri nugalėjai savo seseris savo nuodėmėmis, elgdamasi pikčiau už jas, nešk savo sugėdinimą; nes jos buvo tavo pateisintos; taigi būk sugėdinta ir nešk savo gėdą ir tu, kuri pateisinai savo seseris.⁵³ Tačiau aš sugrąžinsiu jas ir atstatysiu; grąžindamas Sodomą su jos dukterimis ir grąžindamas Samariją su jos dukterimis, aš sugrąžinsiu jų tarpe ir tavo tremtinius,⁵⁴ kad tu neštumei savo sugėdinimą ir turėtumei gėdytis dėl viso to, ką tu esi padariusi jas paguosdama.⁵⁵ Tavo sesuo Sodoma ir jos dukterys grįš į savo senąją būklę, Samarija ir jos dukterys grįš į savo senąją būklę, tu ir tavo dukterys grįšite į savo senąją būklę.⁵⁶ Tačiau apie tavo seserį Sodomą nieko nebuvo girdėti iš tavo burnos tavo puikybės dieną,⁵⁷ kolei nebuvo atidengtas tavo piktumas, kaip dabartiniu metu, kai tu esi panieka Sirijos dukterims ir visoms Palestiniečių dukterims, kurios apsupa tave aplinkui iš visų pusių.⁵⁸ Tu turi nešti savo nusikaltimą ir savo sugėdinimą, sako Viešpats Dievas.

⁵⁹ Nes Viešpats Dievas sako taip: Aš padarysiu tau, kaip tu padarei paniekindama priesaiką, kad paniekintumei sandorą; ⁶⁰ tačiau aš atsiminsiu mano sandorą su tavim tavo jaunystės dienose ir padarysiu su tavim amžiną sandorą.⁶¹ Tu atsiminsi savo kelius ir būsi sugėdinta, kai tu būsi gavusi pas save savo vyresniąsias seseris drauge su savo jaunesniosiomis; aš tau duosiu jas kaip dukteris, bet ne dėl tavo sandoros.⁶² Aš padarysiu su tavim savo sandorą, ir tu žinosi, kad aš Viešpats, ⁶³ kad tu atsimintumei ir susigėdintumei, ir nebegalėtumei daugiau praverti burnos dėl savo susigėdinimo, kai aš būsiu dovanojęs tau visa, ką tu padarei, sako Viešpats Dievas.

17. ¹ Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ² Žmo-

gaus sūnau, užmink mįslę ir papasakok prilyginimą Izraelio namams,³ ir kalbėk: Viešpats Dievas sako taip: Didelis aras dideliais sparnais, ilgomis pasparnėmis, pilnas įvairiaspalvių plunksnų, atskrido į Libaną ir nusinėšė kedro viršūnę.⁴ Jis nulaužė jo ūglių viršūnę ir perkėlė ją į Kanaano šalį, padėjo ją pirklių mieste.⁵ Jis paėmė šalies sėklos ir padėjo ją į sėklos žemę, kad išleistų šaknis prie gausaus vandens; jis padėjo ją paviršiuje.⁶ Išdygus ji išaugo į platų žemo ūgio vynmedį, kurio šakos vėl į jį lenkėsi, o jo šakos buvo po juo; taip tat pasidarė vynmedis, kurs turėjo šakelių ir išleido atžalų.⁷ Bet buvo kitas didelis aras, dideliais sparnais ir su daugeliu plunksnų. Ir štai tas vynmedis, lyg tiesdamas į jį savo šaknis, išskėtė iš savo pasodini-mo eželių į jį savo šakeles, kad tas jį laistytų.⁸ Jis buvo pasodintas geroje žemėje prie daugelio vandenių, kad leistų šakas ir vėstų vaisius, kad būtų didelis vynmedis.⁹ Tu tark: Viešpats Dievas sako taip: Argi jis tarps? ar anas neišraus jo šaknų, ar nenuskins visų jo vaisių, ar nesudžiovins visų jo šakų, kurios jam išaugo, taip kad jis visai sudžiūtų? Ir jam nereikės galingo peties nė daugelio žmonių, kad išrautų jį iš šaknų.¹⁰ Štai jis pasodintas, bet ar jis tarps? argi jis nepa-džius, kai palies jį svilinantįs vėjas, ir nesudžius eželese, kuriose iš-dygo?

¹¹ Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ¹² Sakyk atkakliesiems namams: Ar jūs nežinote, ką tai reiškia? Sakyk: Štai atėjo Babilono karalius į Jerusaleį; jis paėmė karalių ir jo kunigaikš-čius ir nusivedė juos pas save į Babiloną.¹³ Jis paėmė vieną iš kara-liaus palikuonių, padarė su juo sandorą ir paėmė iš jo priesaiką; bet ir šalies galiūnus jis atsiėmė,¹⁴ kad karalystė būtų pažeminta ir nesi-keltų aukštyn, sergėtų gi jo sandorą ir ją laikytų.¹⁵ Bet šitas, pa-kėles prieš jį maištą, siuntė pasiuntinių į Egiptą, kad tasai duotų jam arklių ir daug žmonių. Nejaugi turės pasisiekimo ir ras išsigelbėjimą tas, kurs tai padarė? Ir kurs sulaužė sandorą, argi ištrūks?¹⁶ Kaip aš gyvas, sako Viešpats Dievas, jis mirs viduje Babilono, šalyje to karaliaus, kurs pastatė jį karaliumi ir kurio priesaiką sulaužė, ir išar-dė padarytąją su juo sandorą.¹⁷ Ne su didele kariuomene, ne su žmonių daugybe kariaus prieš aną Faraonas, kai bus supiltas py-limas ir bus padaryti apkasai daugeliui sielų nužudyti.¹⁸ Nes jis paniekino priesaiką ir suardė sandorą, ir štai jis buvo davęs savo ranką; kadangi jis visa tai padarė, jis neištrūks.¹⁹ Todėl Viešpats Dievas sako taip: Kaip aš gyvas, priesaiką, kurią jis paniekino, ir sandorą, kurią sulaužė, aš dėsiu ant jo galvos.²⁰ Aš ištiesiau ant jo savo

tinklą, jis bus sugautas mano slastais; aš nuvesiu jį į Babiloną ir teisiu jį tenai dėl priesaikos sulaužymo, kuriuo jis mane paniekino. ²¹ Visi jo pabėgėliai su visu jo būriu kris po kalaviju, likusieji gi bus išsklaidyti į visus vėjus; ir jūs žinosite, kad aš, Viešpats, esu kalbėjęs.

²² Viešpats Dievas sako taip:

Aš imsiu iš aukšto kedro viršūnės ir įdiegsiu;
aš nulaušiu iš jo šakų viršūnės minkštąją
ir pasodinsiu ją aukštame ir iškilusiame kalne.

²³ Aukštame Izraelio kalne aš pasodinsiu ją;
jis išleis šakų, ves vaisių ir virs dideliu kedru;
po juo gyvens visokie paukščiai
ir visi sparnuočiai turės lizdų jo šakų ūksmėje.

²⁴ Ir visi krašto medžiai žinos, kad aš, Viešpats,
pažeminau aukštą medį ir paaukštinau žemą medį,
sudžiovinau žaliuojantį medį ir padariau,
kad išsprogtų sausas medis.
Aš, Viešpats, kalbėjau ir padariau.

18. ¹ Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ² Kas tai yra, kad jūs savo tarpe, Izraelio šalyje, prilyginimą paverčiate šia patarle ir sakote: Tėvai valgė rūgščių vynuogių, o vaikams dantys atšipo? ³ Kaip aš gyvas, sako Viešpats Dievas, šitas prilyginimas nebebus jums daugiau patarlė Izraelyje. ⁴ Štai visos sielos yra mano; kaip tėvo siela, taip ir sūnaus siela yra mano; siela, kuri nusidės, pati turės mirti.

⁵ Taigi jei žmogus yra teišus, jis laikosi teisės ir teisybės, ⁶ nevalgo kalnuose ir nekelia savo akių į Izraelio namų stabus, neapgėdina savo artimo žmonos, neina prie mėnesinė liga sergančios moters, ⁷ nė vieno nenuliūdina, gražina skolininkui užstatą, nieko prievarta neišplėšia, duoda savo duonos alkstančiam ir apdengia pliką drabužiu, ⁸ neskolina dėl palūkanų ir neima daugiau, kaip buvo davęs, sulaiko savo ranką nuo neteisybės, daro teisingą teismą tarp vieno ir kito žmogaus, ⁹ vaikščioja mano įsakymais, sergsti mano teises, kad elgtųsi pagal tiesą, toksai yra teisus; jis tikrai bus gyvas, sako Viešpats Dievas.

¹⁰ O jei jam gimsta sūnus galvažudys, kurs išlieja kraują, daro vieną tokių dalykų, ¹¹ nors jis ir ne visus juos daro, bet valgo kalnuose, apgėdina savo artimo žmoną, ¹² nuliūdina vargdienį ir beturtį, plė-

šia grobį, negražina užstato, kelia savo akis į stabus, daro pasibjaurėtinų dalykų, ¹³ skolina dėl palūkanų ir atsiima daugiau, kaip buvo davęs, argi jis bus gyvas? Ne, jis negyvens; kadangi jis daro visus tuos pasibjaurėtinius dalykus, jis mirte numirs; jo kraujas bus ant jojo.

¹⁴ Bet jei jam gims sūnus, kurs, matydamas visas savo tėvo nuodėmes, kurias tas darė, bijos ir nedarys nieko panašaus į jas, ¹⁵ nevalgys kalnuose, nekels savo akių į Izraelio namų stabus, neapgėdins savo artimo žmonos, ¹⁶ nė vieno nenuliūdins, nesulaikys užstato, neplėš grobio, duos savo duonos alkanam, pliką apdengs drabužiu, ¹⁷ sulaikys savo ranką nuo skriaudos beturčiui, neims palūkanų nė priedų, sergės mano teises, vaikščios mano įsakymais, šitas nemirs dėl savo tėvo neteisybės, bet tikrai bus gyvas. ¹⁸ Jo tėvas, kadangi skriaudė ir darė prievartą broliui, darė pikta savo tautos tarpe, štai jis mirs dėl savo neteisybės.

¹⁹ Jūs sakote: Kodėl sūnus neneša savo tėvo neteisybės? Todėl, kad sūnus laikėsi teisės ir darė teisybę, sergėjo visus mano įsakymus ir juos vykdė, jis bus tikrai gyvas. ²⁰ Siela, kuri nusideda, ta turi mirti. Sūnus neneš savo tėvo neteisybės ir tėvas neneš savo sūnaus neteisybės; teisinio teisybė bus ant jojo.

²¹ Bet jei bedievis darys atgailą dėl savo nuodėmių, kurias jis padarė, ir sergės visus mano įsakymus, laikysis teisės ir teisybės, jis tikrai bus gyvas ir nemirs. ²² Aš nebeatsiminsiu visų jo neteisybių, kurias jis padarė; dėl savo teisybės, kurią darė, jis bus gyvas. ²³ Argi tai, ko aš noriu, yra bedievio mirtis? sako Viešpats Dievas; ar ne kad jis gręžtųsi nuo savo kelių ir būtų gyvas?

²⁴ O jei teisusis nusigręš nuo savo teisybės ir darys neteisybę, lygią visiems pasibjaurėtiniams darbams, kuriuos paprastai daro bedievis, nejaugi jis bus gyvas? Nebus atsiminta visos jo teisybės, kurias buvo daręs; dėl neištikimybės, kuria nusikalto, ir dėl savo nuodėmės, kuria nusidėjo, dėl šitų jis mirs.

²⁵ Jūs sakote: Viešpaties kelias neteisus. Tačiau paklauskite, Izraelio namai: Argi mano kelias nėra teisus ir ar ne jūsų keliai yra iš tikrųjų nedori? ²⁶ Nes kai teisusis nukryps nuo savo teisybės ir darys neteisybę, jis mirs dėl jos: jis mirs dėl neteisybės, kurią darė. ²⁷ Bet kai bedievis nusigręš nuo savo bedievytės, kurią darė, ir vykdys teisę ir teisybę, jis laimės savo sielai gyvybę. ²⁸ Nes jei jis susipranta ir nusigręžia nuo visų savo neteisybių, kurias darė, tai jis bus tikrai gyvas ir nemirs. ²⁹ Tačiau Izraelio sūnūs sako: Viešpaties ke-

lias nėra teisus. Argi mano keliai nėra teisūs, Israėlio namai? Ar ne jūsų keliai yra iš tikrųjų nedori? ³⁰ Todėl, Israėlio namai, aš teisiu kiekvieną, žiūrėdamas jo kelių, sako Viešpats Dievas.

Gręžkitės ir darykite atgailą dėl visų savo neteisybių, ir neteisybė neatves jums prapulties. ³¹ Meskite šalin nuo savęs visas savo neištikimybės, kuriomis nusikaltote, ir darykite sau naują širdį ir naują dvasią, nes kam gi jūs norite mirti, Israėlio namai? ³² Nes aš nenoriu miršančiojo mirties, sako Viešpats Dievas; gręžkitės ir būkite gyvi!

19. ¹ Tu gi pradėk raudą apie Israėlio kunigaikščius ² ir sakyk:
 Kodėl tavo motina, liūtienė, gulėjo tarp liūtų,
 išaugino savo jaunikius tarp liūtukų?
- ³ Ji išaugino vieną iš savo liūtukų, ir iš jo pasidarė liūtas;
 jis išmoko griebti grobį ir ėsti žmones.
- ⁴ Apie jį išgirdo tautos, ne be savo žaizdų sugavo jį
 ir nuvedė jį grandinėse į Egipto žemę.
- ⁵ Pamačius, kad ji pasidarė bejėgė ir kad jos laukimas
 apviltas,
 liūtienė ėmė vieną savo liūtukų ir pastatė jį liūtu.
- ⁶ Tasai vaikščiojo tarp liūtų ir pasidarė liūtas;
 jis išmoko griebti grobį ir ryti žmones,
- ⁷ išmoko daryti našles ir paversti jų miestus tyruma,
 taip kad šalis ir ko ji buvo pilna ištuštėjo dėl jo krikimo
 balso.
- ⁸ Tuomet tautos susirinko prieš jį iš visų kraštų
 ir ištiesė prieš jį savo tinklą;
 jis buvo sugautas ne be jų žaizdų.
- ⁹ Jie įmetė jį į ląstą, grandinėse nuvedė jį pas Babilono karalių
 ir įmetė jį į kalėjimą, kad jo balso nebebūtų daugiau
 girdima Israėlio kalnuose.
- ¹⁰ Tavo motina buvo kaip vynmedis, pasodintas tavo krauju prie
 vandens;
 jo vaisiai ir jo šakos augo iš daugelio vandenių.
- ¹¹ Jo stiprūs ūgliai virto valdovų skeptrais
 ir jo liemuo iškilo tarp šakų;
 jo aukštumas buvo matomas tarp jo šakelių daugybės.
- ¹² Tuomet jis buvo išrautas rūstybėje ir numestas žemėn;
 karštas vėjas sudžiovino jo vaisių;

suvyto ir sudžiūvo jo stiprūs ūgliai; ugnis suėdė jį.

¹³ Dabar jis persodintas į tyrumą, į nepraeinamą šalį be vandens.

¹⁴ Ugnis išėjo iš vieno jo šakų ūglio ir prarijo jo vaisius, ir nebeliko jam stipraus ūglio, valdovų skeptro.

Tai yra rauda ir bus rauda.

20. ¹ Septintais metais, penktajame mėnesyje, dešimtą mėnesio dieną, atsitiko, kad vyrai iš Izraelio vyresniųjų tarpo atėjo pasiklausti Viešpaties ir atsisėdo ties manim. ² Tuomet man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ³ Žmogaus sūnau, kalbėk Izraelio vyresniesiems ir jiems sakyk: Viešpats Dievas sako taip: Ar jūs atėjote manęs pasiklausti? Kaip aš gyvas, aš jums neatsakysiu, sako Viešpats Dievas.

⁴ Ar tu juos teisi, ar tu teisi, žmogaus sūnau? tai parodyk jiems pasibjaurėtinus jų tėvų darbus ⁵ ir jiems sakyk: Viešpats Dievas sako taip: Tą dieną, kurioje aš išrinkau Izraelį ir pakėliau savo ranką dėl Jokubo namų giminės, pasirodžiau jiems Egipto šalyje ir pakėliau savo ranką dėl jų, sakydamas: Aš Viešpats, jūsų Dievas, ⁶ tą dieną aš pakėliau savo ranką dėl jų, kad vesčiau juos iš Egipto šalies į žemę, kurią buvau jiems numatęs, plūstančią pienu ir medum, kuri yra geriausia tarp visų šalių. ⁷ Tuomet aš jiems tariau: Tegul kiekvienas meta šalin savo akių papiktinimus, ir nesusitėpinkite Egipto stabais; aš Viešpats, jūsų Dievas. ⁸ Bet jie erzino mane ir nenorėjo manęs klausyti: nė vienas nemetė šalin savo akių papiktinimų ir nepaliko Egipto stabų. Tuomet aš maniau išlieti ant jų savo užsidegimą ir papilti ant jų visą savo rūstybę Egipto šalies viduje. ⁹ Tačiau dėl savo vardo, kad jis nebūtų suteptas tautų akyse, tarp kurių jie buvo ir kurių tarpe aš jiems pasirodžiau, aš išvesdinau juos iš Egipto šalies.

¹⁰ Taigi aš išvesdinau juos iš Egipto žemės ir atvedžiau juos į tyrumą. ¹¹ Aš daviau jiems savo įsakymus ir paskelbiau jiems savo teises, kuriomis žmogus, jei jas vykdytų, būtų gyvas. ¹² Be to, aš daviau jiems savo šabatus, kad jie būtų ženklas tarp manęs ir jų, ir kad jie žinotų, jog aš esu Viešpats, kurs pašventinu juos. ¹³ Bet Izraelio namai erzino mane tyrumoje, nevaikščiojo mano įsakymais ir atmetė mano teises, kuriomis žmogus, jei jas vykdo, yra gyvas; jie labai sutepė mano šabatus; todėl aš maniau išlieti ant jų savo narsą tyrumoje ir juos sunaikinti. ¹⁴ Tačiau aš elgiaus dėl savo vardo, kad jis nebūtų suteptas tautų akyse, iš kurių tarpo ir kurioms matant aš buvau juos

išvedęs.¹⁵ Taigi aš pakėliau savo ranką ant jų tyrumoje, kad neįvesčiau jų į šalį, kurią jiems daviau plūstančią pienu ir medum, visų šalių žymiausia,¹⁶ nes jie atmetė mano teises, nevaikščiojo mano įsakymais ir sutepė mano šabatus; nes jų širdis ėjo paskui stabus.¹⁷ Tačiau mano akis pasigailėjo jų, kad aš jų neužmušiau, ir aš nesunaikinau jų tyrumoje.

¹⁸ Jų gi vaikams aš sakiau tyrumoje: Nevaikščiokite savo tėvų įsakymais, nesilaikykite jų teisių ir nesusitepkite jų stabais.¹⁹ Aš Viešpats, jūsų Dievas; vaikščiokite mano įsakymais, sergėkite mano teises ir vykdykite jas,²⁰ ir švęskite mano šabatus, kad jie būtų ženklas tarp manęs ir tarp jūsų ir kad jūs žinotumėte, jog aš Viešpats, jūsų Dievas.²¹ Bet ir sūnūs erzino mane, nevaikščiojo mano įsakymais, nesergėjo mano teisių, kad jas vykdytų, kurias jei žmogus vykdytų, bus jomis gyvas; jie sutepė mano šabatus. Tuomet aš grasiau išliesias ant jų savo narsą ir parodysias jiems savo rūstybę, pilną tyruose.²² Tačiau aš vėl atitraukiau savo ranką ir dariau dėl savo vardo, kad jis nebūtų suteptas akyse tautų, iš kurių tarpo, joms matant, aš juos skubiai išvedžiau.²³ Aš dar kartą pakėliau savo ranką prieš juos tyruose, kad išsklaidyčiau juos tarp tautų ir vėtyčiau į šalis,²⁴ nes jie nesergėjo mano teisių, paniekino mano įsakymus, sutepė mano šabatus, ir jų akys buvo nukreiptos į jų tėvų stabus.²⁵ Taigi ir aš daviau jiems įsakymų, kurie nebuvo geri, ir teisių, kuriomis jie negalėjo būti gyvi.²⁶ Aš sutečiau juos jų dovanomis, kai jie pašventindavo visus pirmagimius, dėl jų nusikaltimų, kad jie žinotų, jog aš Viešpats.

²⁷ Todėl, žmogaus sūnau, kalbėk Izraelio namams ir jiems tark: Viešpats Dievas sako taip: Dar ir tuo piktžodžiavo man jūsų tėvai, kad jie tyčiodamies paniekino mane.²⁸ Kai aš išvedžiau juos į šalį, dėl kurios aš buvau pakėlęs savo ranką, kad ją jiems duosiu, jie žvalgėsi į kiekvieną aukštą kauburį ir į kiekvieną žaliuojantį medį ir aukėjo tenai savo aukas, ir darė tenai savo erzinančias atnašas, ir atnašavo tenai savo meilų aukų kvapą, ir liejo savo liejamąsias aukas.²⁹ Tuomet aš jiems tariau: Kokia yra ta aukštuma, į kurią jūs einate? Ir praminta jos vardas iki šiai dienai: Aukštuma.

³⁰ Todėl tu Izraelio namams tark: Viešpats Dievas sako taip: Iš tikrųjų jūs susitepate, eidami jūsų tėvų keliu, ir jūs paleistuvaujate su tuo, kas buvo jų nupuolimo priežastis,³¹ ir savo dovanų atnašavimu, kai jūs pervedate savo vaikus per ugnį, jūs susitepate visais savo stabais iki šiai dienai; ir argi aš turėčiau duoti atsakymą

jums, Israėlio namai? Kaip aš gyvas, sako Viešpats Dievas, aš jums ne-duosiu atsakymo.

³² Taip pat neįvyks ir tai, ką jūs manote, kai sakote: Mes būsime kaip pagonys ir kaip kitos žemės giminės ir garbinsime medžius ir akmenis. ³³ Kaip aš gyvas, sako Viešpats Dievas, aš jums karaliausiu stipria ranka, ištiestu petimi ir išlietu narsu. ³⁴ Aš išvesiu jus iš tautų ir surinksiu jus iš šalių, kuriose jūs esate išsklaidyti; aš karaliausiu jums stipria ranka, ištiestu petimi ir išlietu narsu; ³⁵ aš nuvesiu jus į tautų tyrumą ir ten bylinėsiuos su jumis veidu į veidą. ³⁶ Kaip aš dariau teisną jūsų tėvams Egipto šalies tyrumoje, taip teisiu jus, sako Viešpats Dievas. ³⁷ Aš pavergsiu jus savo skeptrui ir įvesiu jus į sandoros ryšius. ³⁸ Ir išrinksiu iš jūsų tarpo atkakliuosius ir bedievius, išvesiu juos iš jų gyvenamos šalies, ir jie neįeis į Israėlio šalį; taip jūs žinosite, kad aš Viešpats.

³⁹ Jūs gi, Israėlio namai, Viešpats Dievas sako taip: Vaikščiokite kiekvienas paskui savo stabus ir tarnaukite jiems. O jei ir čia jūs neklausysite manęs ir toliau sutepsite mano šventą vardą savo dovanomis ir savo stabais, ⁴⁰ tai mano šventajame kalne, aukštame Israėlio kalne, sako Viešpats Dievas, ten tarnaus man visi Israėlio namai; visi, sakau, toje šalyje, kurioje jie man įtiks, ir tenai aš pageidausiu jūsų pirmonių ir jūsų dešimtinių pradžios draug su visu tuo, ką jūs man pašvenčiate. ⁴¹ Aš priimsiu jus kaip mielą kvapą, kai būsiu išvedęs jus iš tautų ir būsiu surinkęs jus iš šalių, kuriose jūs esate išsklaidyti, ir kai aš būsiu jumoje pašventintas tautų akyse. ⁴² Tuomet jūs žinosite, kad aš Viešpats, kai būsiu įvedęs jus į Israėlio šalį, į šalį, dėl kurios aš pakėliau savo ranką, kad ją duočiau jūsų tėvams. ⁴³ Ten jūs atsiminsite savo kelius ir visas savo piktadarybes, kuriomis jūs susitėpėte, ir jūs nebepatiksite patys sau savo akyse dėl visų savo piktumų, kuriuos esate padarę. ⁴⁴ Jūs žinosite, kad aš Viešpats, kai būsiu jums gera padaręs dėl savo vardo ir ne piktų jūsų kelių žiūrėdamas nė blogiausių jūsų, Israėlio namai, piktadarybių žiūrėdamas, sako Viešpats Dievas.

⁴⁵ Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ⁴⁶ Žmogaus sūnau, pakreipk savo veidą į pietų kelią, lašink savo žodžius į vidudienį ir pranašauk prieš pietų šalies girią. ⁴⁷ Sakyk pietų giriai: Išgirsk Viešpaties žodį; Viešpats Dievas sako taip: Štai aš sukursiu tavyje ugnį ir sudeginsiu tavyje visus žaliuojančius medžius ir visus sausus medžius; gaisro liepsna nebus užgesinta ir joje bus sudegintas

visas paviršius nuo pietų iki šiaurei. ⁴⁸ Ir kiekvienas kūnas matys, kad aš, Viešpats, padegiau ją, ir ji neužges.

⁴⁹ Tuomet aš tariau: Ai, ai, ai, Viešpatie Dieve! Jie sako apie mane: Nejaugi šitas kalba ne priliginimais?

21. ¹ Tuomet man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ² Žmogaus sūnau, pakreipk savo veidą prieš Jerusale, lašink žodžius prieš Šventyklą ir pranašauk prieš Izraelio žemę. ³ Izraelio šaliai tu tark: Viešpats Dievas sako taip: Štai aš tau; aš ištrauksiu savo kalaviją iš jo makšties ir užmušiu tavyje teisųjį ir bedievi. ⁴ Bet kadangi aš turiu užmušti tavyje teisųjį ir bedievi, todėl mano kalavijas išeis iš savo makšties prieš kiekvieną kūną nuo pietų iki šiaurei, ⁵ kad kiekvienas kūnas žinotų, jog aš, Viešpats, ištraukiau savo kalaviją iš jo makšties negrąžintinai. ⁶ Tu, žmogaus sūnau, dūsauk sutrintomis strėnomis ir dūsauk karčiame skausme jų akivaizdoje. ⁷ Kai jie tau sakys: Ko tu dūsauji? tark: Dėl gando; nes jis ateina, ir visos širdys džiūs, visos rankos nusvirs, kiekviena dvasia susilpnės ir per visus kelius tekės vandenys; štai ateina ir įvyks, sako Viešpats Dievas.

⁸ Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ⁹ Žmogaus sūnau, pranašauk ir sakyk: Viešpats Dievas sako taip: Kalbėk: Kalavijas, kalavijas pagalastas ir nušveistas. ¹⁰ Jis pagalastas, kad pjautų aukas, nušveistas, kad blizgėtų. Tu, kurs judini mano sūnaus skeptrą, tu nukerti visus medžius. ¹¹ Aš daviau jį nušveisti, kad būtų laikomas ranka; tas kalavijas yra išgalastas, ir jis nušveistas, kad būtų užmušėjo rankoje. ¹² Šauk ir klyk, žmogaus sūnau, nes jis prirengtas mano tautai, jis visiems Izraelio vadams, kurie bėga; jie atiduoti kalavijui drauge su mano tauta, todėl plok sau per šlaunis; ¹³ nes jis išmėgintas, ir kai jis nutrenks skeptrą, to nebebus, sako Viešpats Dievas. ¹⁴ Taigi tu, žmogaus sūnau, pranašauk ir plok ranka į ranką; užmušėjų kalavijas tebūna padvigubintas ir tebūna kalavijas patrigubintas. Tai yra didelių žudynių kalavijas, kurs verčia juos baisėtis ¹⁵ ir jų širdis džiūti ir kurs daugina sunaikinimą. Į visus jų vartus aš siunčiau sumišimą dėl aštraus kalavijo, nušveisto, kad blizgėtų, ir švytruojančio, kad žudytų. ¹⁶ Būk aštrus, eik į dešinę ar į kairę, kur tik patinka tavo ašmenims. ¹⁷ Tuomet ir aš plosiu ranka į ranką ir parodysiu savo užsidegimą pilną; aš, Viešpats, tai kalbėjau.

¹⁸ Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta:

¹⁹ Tu, žmogaus sūnau, pažymėk sau du kelius, kuriais gali ateiti Babilono karaliaus kalavijas;

- abudu turi išeiti iš vienos šalies.
 Jis savo ranka trauks burtą;
 jis trauks ją kelio pradžioje į vieną miestą.
²⁰ Pažymėk kelią, kad kalavijas eitų į Amono sūnų Rabatą
 ir į Judą prie stipriausios Jerusaleš.
²¹ Nes Babilono karalius sustos kryžkelėje, dviejų kelių pradžioje,
 ieškodamas žyniavimo, maišydamas vilyčias;
 jis klaus stabus ir apžiūrės vidurius.
²² Į jo dešinę pateko burtas prieš Jerusale, kad
 statytų sienlaužius, kad įsakytų žudynes,
 kad pakeltų balsą kariškam šauksmui,
 kad vestų sienlaužius prieš vartus,
 kad piltų pylimą, kad statytų sustiprinimų.
²³ Jų akyse jis rodysis veltui ieškojęs žyniavimo ir pamėgdžiojęs
 šabatų poilsį,
 bet jis atsimins neteisybę, kad juos paimtų.

²⁴ Todėl Viešpats Dievas sako taip: Kadangi jūs priminėte savo neteisybę ir atidengėte savo peržengimus, ir jūsų nuodėmės pasirodė visose jūsų mintyse, kadangi, sakau, jūs priminėte, jūs būsite sugauti jo ranka. ²⁵ Tu gi, suteptas bedievi, Izraelio kunigaikšti, kurio ateina diena, iš anksto paskirta neteisybės metu. ²⁶ Viešpats Dievas sako taip: Padėk į šalį nuometą, nusiimk vainiką; argi ne jis yra, kurs paaukština žemą ir nužemina aukštą? ²⁷ Kaltę, kaltę, kaltę aš padarysiu iš jo, tačiau tai neįvyks, iki ateis tas, kuriam priklauso teismas, ir aš jam jį atiduosiu.

²⁸ Ir tu, žmogaus sūnau, pranašauk ir sakyk: Taip sako Viešpats Dievas apie Amono sūnus ir apie jų pasityčiojimą; tu sakyk: Kalavijau, kalavijau, išeik iš makšties žudyti, būk nušveistas, kad užmuštumei ir blizgėtumei, ²⁹ tuo tarpu kad tau buvo matoma apgaulės ir pranašauta melo, jog tu dedamas ant sužeistų bedievių kaklų, kurių atėjo diena, iš anksto paskirta neteisybės metu. ³⁰ Grįžk į savo makštį. Toje vietoje, kur tu buvai padarytas, tavo gimtoje šalyje, aš teisiu tave ³¹ ir išliesiu ant tavęs savo užsidegimą; aš papūsiu į tavo mano narso ugnimi ir duosiu tave į neišmintingų žmonių rankas, kurie rengia žuvimą. ³² Tu būsi maistas ugniai, tavo kraujas bus šalies viduje, būsi užmirštas, nes aš, Viešpats, tai kalbėjau.

22. ¹ Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ² Žmogaus sūnau, argi tu neteisi, argi tu neteisi kraują miesto? ³ Paro-

dyk jam visas jo nuobodas ir sakyk: Tai miestas, kurs išlieja savo viduje kraują, kad ateitų jo metas, ir kurs daro stabų prieš save, kad būtų suteptas. ⁴ Savo krauju, kurs buvo tavo išlietas, tu nusidėjai, ir savo stabais, kuriuos darei, tu susitepei; tu priartinai savo dienas ir atvedei savo metų laiką; todėl aš padarysiu iš tavęs pasityčiojamą pagonims ir pajuoką visoms šalims. ⁵ Kurios yra arti ir kurios yra toli nuo tavęs, džiūgaus dėl tavęs, tu suteptas, išgarsėjęs, didelis savo žuvimu.

⁶ Štai Izraelio kunigaikščiai, kiekvienas remiasi tavyje savo pe-timi kraujui išlieti. ⁷ Jie išniekino tavyje tėvą ir motiną, skriaudė tavo viduje ateivį, nuliūdino pas tave našlaitį ir našlę. ⁸ Tu paniekinei mano šventyklas ir sutepei mano šabatus. ⁹ Tavyje buvo šmeižikų kraujui išlieti, pas tave buvo valgoma kalnuose, tavo viduje buvo daromas nusikaltimas. ¹⁰ Jie atidengė tavyje tėvo gėdą, darė prievartos tavyje mėnesine liga suteptosioms. ¹¹ Kiekvienas bjauriai elgėsi su artimo žmona, uošvis begėdiškai sutepė savo marčią, brolis darė prievartos savo seseriai, savo tėvo dukteriai tavyje. ¹² Pas tave ėmė dovanų kraujui išlieti; tu ėmei nuošimčius ir palūkanas ir godžiai skriaudei savo artimus, mane gi užmiršai, sako Viešpats Dievas. ¹³ Štai aš ploju savo rankomis dėl tavo godumo, kurį tu darei, ir dėl kraujo, kurs išlietas tavo viduje. ¹⁴ Argi tavo širdis išlaikys arba ar tavo rankos bus gana stiprios tose dienose, kuriose aš veiksiu prieš tave? Aš, Viešpats, kalbėjau ir veiksiu. ¹⁵ Aš išsklaidysiu tave tarp tautų ir vėtysiu tave į šalis, ir padarysiu, kad tavo susitėpimas būtų atimtas iš tavęs. ¹⁶ Aš paimsiu tave nuosavybėn tautų akivaizdoje, ir tu žinosi, kad aš Viešpats.

¹⁷ Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ¹⁸ Žmogaus sūnau, Izraelio namai virto man gargažiais; visi šitie yra skaistvaris, cinas, geležis ir švinas krosnies viduje; jie pavirto sidabro gargažiais. ¹⁹ Todėl Viešpats Dievas sako taip: Kadangi jūs visi pavirtote gargažiais, todėl štai aš surinksiu jus Jerusaleės viduje, ²⁰ kaip sumetama sidabras, skaistvaris, cinas, geležis ir švinas į krosnies vidų, kad sukurčiau joje ugnį ištirpinti; taip aš surinksiu savo narse ir savo rūstybėje, ten jus paliksiu ir sutirpdinsiu jus. ²¹ Aš surinksiu jus ir sudeginsiu jus savo narso ugnyje, ir jūs būsite joje. ²² Kaip ištirpinamas sidabras krosnies viduje, taip jūs būsite jos viduje; ir jūs žinosite, kad aš Viešpats, kai būsiu išpylęs ant jūsų savo užsiedimą.

²³ Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ²⁴ Žmogaus sūnau, sakyk jai: Tu sutepta šalis ir neaplyjama narso dieną. ²⁵ Jos

viduje yra pranašų sąmokslas; kaip kriokias ir griebias grobį liūtas jie ryja sielas, ima sau turtus ir lobį, daugina jos viduje jos našlių skaičių.²⁶ Jos kunigai paniekina mano įstatymą ir sutepa mano šventyklas; tarp švento ir sutepto nedaro skirtumo, nemoka atskirti, kas sutepta ir kas nesutepta, nukreipia savo akis nuo mano šabatų, taip kad aš esu daromas nešventas jųjų tarpe.²⁷ Jos kunigaikščiai jos viduje yra lyg vilkai, griebiantys grobį kraujui išlieti ir sieloms pražudyti, ir godžiai siekti pelno.²⁸ Jos gi pranašai tepa juos be priemaišos, regėdami apgaulę, pranašaudami jiems melą, sakydami: Viešpats Dievas sako taip; tuo tarpu kad Viešpats nebuvo kalbėjęs.²⁹ Šalies žmonės skriauste skriaudžia ir smarkiai plėšia; slegia pavargėlių ir berturtį ir daro prievartą ateiviui neteisėtai.³⁰ Aš ieškojau jų tarpe žmogaus, kurs stotų į tarpą kaip tvora ir atsistotų prieš mane dėl šalies, kad jos nesunaikintčiau, ir aš neradau.³¹ Todėl aš išliesiu ant jų savo užsidegimą, savo rūstybės ugnimi aš sunaikinsiu juos, aš sugrąžinsiu jų elgesį ant jų galvos, sako Viešpats Dievas.

23. ¹ Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ² Žmogaus sūnau, buvo dvi moteriškės, vienos motinos dukterys. ³ Jos paleistuvavo Egipte, paleistuvavo savo jaunystėje; ten buvo jų krūtys čiupinėjamos ir jų mergystės papai spaudomi. ⁴ Jūdviejų vardai buvo, vyresniosios Oolė ir jos sesers, jaunesniosios, Ooliba; aš vedžiau jas, ir jos pagimdė sūnų ir dukterų. Jų vardai tokie: Oolė buvo Samarija, Ooliba gi Jerusale.

⁵ Taigi Oolė paleistuvavo prie manęs ir dūko iš meilės dėl savo meilužių, dėl ateinančių Asiriečių, ⁶ vilkėjusių mėlynu purpuru, dėl kunigaikščių ir vietininkų, mandagių jaunikačių, visų raitelių, žirgais jojusių. ⁷ Ji pasidavė savo paleistuvavimuose tiems rinktiniais visiems Asiriečių sūnums ir visiems, dėl kurių ji dūko iš meilės ir susitėpė jų nešvarumais. ⁸ Be to, ji dar nepametė savo paleistuvavimų, kokių buvo turėjusi Egipte; nes ir šitie miegojo su ja jos jaunystėje; jie spaudė jos mergystės krūtis ir išliejo ant jos paleistuvavimą. ⁹ Todėl aš padaviau ją į jos meilužių rankas, į Asuro sūnų rankas, dėl kurių ji aistringai dūko. ¹⁰ Jie atidengė jos gėdą, paėmė jos sūnus ir dukteris ir ją pačią užmušė kalaviju; taip jos pasidarė garsios moterys, anie gi įvykdė jai teisumą.

¹¹ Tai pamačius jos sesuo Ooliba labiau kaip ana dūko gašlumu ir savo paleistuvavimą, perviršijantį jos sesers paleistuvavimą, ¹² ji begėdiškai siūlė ateinantiems pas ją Asiriečių sūnums, kunigaikšč-

čiams ir vietininkams, vilkėjusiems margais drabužiais, raiteliams, jojusiems žirgais, ir visiems dailios išvaizdos jaunikaičiams.¹³ Ir aš mačiau, kad jų abiejų buvo vienas ir tas pat suteptas kelias.¹⁴ Ji dar padidino savo paleistuvavimus: pamačius vyrus, nupieštus sienoje, Kaldiečių paveikslus, dažytus spalvomis,¹⁵ susijuosusius juostomis strėnas, ir spalvotus nuometus ant jų galvų, visus turėjusius kunigaikščių išvaizdą, panašumą Babilono sūnų ir Kaldiečių šalies, kurioje jie buvo gimę,¹⁶ ji dūko dėl jų savo akių gašlumu ir siuntė pas juos pasiuntinių į Kaldėją.¹⁷ Atėję pas ją Babilono sūnūs į meilės guolį sutepė ją savo paleistuvavimais; ji buvo jų sutepta, taip kad jos sielai jie nusibodo.¹⁸ O kadangi ji viešai rodė savo paleistuvavimus ir atidengė savo gėdą, mano siela nutolo nuo jos, kaip mano siela buvo nutolusi nuo jos sesers.¹⁹ Nes ji daugino savo paleistuvavimus, atsimindama savo jaunystės dienas, kuriose ji paleistuvavo Egipto šalyje.²⁰ Gašlume ji geiste geidė sugulimo su tais, kurių kūnai kaip asilų kūnai ir kurių sėklos plūdimas kaip eržilų sėklos plūdimas.²¹ Tu vėl ieškojai ištvirtimo savo jaunystės, kai tavo krūtys buvo čiupinėjamos Egipte ir buvo spaudomi tavo mergystės papai.

²² Todėl, Ooliba, Viešpats Dievas sako taip: Štai aš sukelsiu visus tavo meilužius prieš tave, kurie nusibodo tavo sielai; aš surinksiu juos prieš tave aplinkui,²³ Babilono sūnus ir visus Kaldiečius, kilmingus, valdovus ir kunigaikščius, visus Asiriečių sūnus, dailios išvaizdos jaunikaičius, vadus ir visus vietininkus, kunigaikščių kunigaikščius ir garsius žirgų jojikus.²⁴ Jie ateis prieš tave, turėdami vežimų ir tekinių, tautų daugybę; šarvais, skydu ir šalmu jie apsiginkluos prieš tave iš visų pusių; aš pavesiu jiems teisną, ir jie teis tave savo teismais.²⁵ Aš atgrėšiu prieš tave savo kerštą, ir jie jį vykdys tau narsingai; jie nupjaus tau nosį ir ausis ir kas bus likę sukapos kalaviju; jie sugaus tavo sūnus ir dukteris, ir tavo likučiai bus ugnies praryti.²⁶ Jie nuvilks nuo tavęs tavo drabužius ir pasiims tavo garbės papuošalus.²⁷ Taip aš padarysiu pas tave galą tavo ištvirtimui ir tavo paleistuvavimui iš Egipto šalies; tu nebe-pakelsi į juos savo akių ir nebeatsiminsi daugiau Egipto.²⁸ Nes Viešpats Dievas sako taip: Štai aš paduosiu tave į rankas tų, kurių tu nekenti, į rankas tų, kurie tavo sielai nusibodo.²⁹ Jie elgsis su tavim su neapykanta, atims visa, ką tu užsipelnei, ir paliks tave pliką ir pilną sugėdinimo; bus atidengta tavo paleistuvavimų gėda, tavo ištvirtimas ir tavo paleistuvavimai.³⁰ Jie padarys tai tau, nes tu kekšavai su tautomis, tarp kurių tu susitepei jų stabais.³¹ Tu vaikš-

čiojai savo sesers keliais, ir aš duosiu tau į ranką jos taurę.³² Viešpats Dievas sako taip: Tu gersi savo sesers taurę, gilią ir plačią; tu būsi pa-juokai ir pasityčiojimui; jis yra labai talpus.³³ Tu būsi pilna girtumo ir skausmo iš sielvarto ir liūdesio taurės, iš tavo sesers Samarijos taurės.³⁴ Tu gersi ją ir išgersi iki mielių, rysi jos šukes ir sudraskysi savo krūtis, nes aš tai kalbėjau, sako Viešpats Dievas.³⁵ Todėl Viešpats Dievas sako taip: Kadangi tu užmiršai mane ir numetei mane į savo užpakalį, tai taip pat tu nešk savo ištvirtimą ir savo paleistuvavimus.

³⁶ Viešpats Dievas kalbėjo man ir sakė: Žmogaus sūnau, ar tu neteisi Oolės ir Oolibos ir nepaskelbsi joms jų nusikaltimų? ³⁷ Nes jos svetmoteriavo ir ant jų rankų yra kraujo; jos svetmoteriavo su savo stabais; be to, ir savo sūnus, kuriuos man pagimdė, jos atnašavo jiems praryti.³⁸ Bet dar ir tai jos man padarė: jos subjaurino tą dieną mano šventyklą ir sutepė mano šabatus.³⁹ Nes kai jos aukojo savo sūnus stabams, tą pačią dieną ėjo į mano šventyklą, kad ją suteptų, ir tai jos darė mano namų viduje.⁴⁰ Jos siuntė ieškoti vyrų, kurie ateidavo iš tolo, pas kuriuos buvo nusiuntusios pasiuntinių. Ir štai kai jie atėjo, dėl jų tu nusiprausei, pasitepei dažais savo akis ir pasipuošei moterų papuošalais.⁴¹ Tu atsisėdai gražiausiame guolyje, ir ties tavim buvo parengtas stalas; ant jo tu dėjai mano smilkalų ir mano tepalų.⁴² Džiūgaujančios daugybės balsai girdėjosi tenai, ir vyrams, kurie buvo atvesti iš tos žmonių minios ir atėjo iš tyrumos, buvo dedama apyrankių ant jų rankų ir puikių vainikų ant jų galvų.⁴³ Tuomet aš tariau tai, kuri svetmoterystėmis buvo pasidariusi palaikė: Ir dabar šita dar paleistuvau savo paleistuvavimais.⁴⁴ Ir jie įėjo pas ją lyg pas moteriškę kekšę. Taip jie įeidavo pas Oolę ir Oolibą, nedoriausias moteriškes.⁴⁵ Tačiau yra vyrų teisingų: šitie teis jas svetmoterių teismu ir kraują išliejančiųjų teismu, nes jos svetmoterės ir yra kraujo ant jų rankų.⁴⁶ Nes Viešpats Dievas sako taip: Atvesk prieš jas daugybę ir paduok jas draskyti ir apiplėšti.⁴⁷ Tegul jos bus užmuštos tautų akmenimis ir perdurtos jų kalavijais; teužmuša jų sūnus ir dukteris ir jų namus tesudegina ugnimi.⁴⁸ Taip aš atimsiu nusikaltimą iš šalies, ir visos moterys turi išmokti nedaryti taip, kaip anos nusi-kalto.⁴⁹ Jūsų ištvirtimas bus padėtas ant jūsų ir jūs nešite savo stabų nuodėmes, ir žinosite, kad aš Viešpats Dievas.

24. ¹ Man buvo suteiktas Viešpaties žodis devintais metais, dešim-tame mėnesyje, dešimtą mėnesio dieną, ir buvo pasakyta: ² Žmo-

gaus sūnau, parašyk sau šitos dienos vardą, nes šiandien Babilono karalius sustiprėjo prieš Jerusale. ³ Sakyk atkakliams namams prilyginimą kaip patarlę ir kalbėk jiems: Viešpats Dievas sako taip: Kaisk puodą, kaisk, sakau, ir įpilk į jį vandens. ⁴ Sukrauk į jį gabalus, visas gerąsias dalis, šlaunį ir petį, rinktinius ir pilnus kaulų. ⁵ Pasiiimk riebiausią gyvulį, sukrauk taip pat po juo malkų krūvą kaulams; duok smarkiai virti, kad ir kaulai jo viduje suvirtų. ⁶ Todėl Viešpats Dievas sako taip: Vargas kraujų miestui, puodui, kurs yra šurūdijęs ir kurio rūdys iš jo neišėjo; išmesk iš jo gabalus, vieną po kito; burtas ant jo tenekrinta. ⁷ Nes jo kraujas yra jo viduje; jis išliejo jį ant slidžiausios uolos; neišliejo jo ant žemės, kad būtų buvę galima pridengti jį dulkėmis. ⁸ Kad užvesčiau savo užsidegimą ir keršyte atkeršyčiau, aš išliejau jo kraują ant slidžiausios uolos, kad nebūtų pridengtas. ⁹ Todėl Viešpats Dievas sako taip: Vargas kraujų miestui, kuriam aš padarysiu didelį malkų laužą. ¹⁰ Sukrauk kaulus, kuriuos aš sudeginsiu ugnimi; teišnyksta mėsa, tesuverda visas mišinys ir tepasileidžia kaulai. ¹¹ Pastatyk taip pat jį ant žarijų tuščią, kad įkaistų ir tirptų jo skaistvaris, kad būtų sutirpintas jo viduje jo suteptimas ir būtų sunaikintos jo rūdys. ¹² Dideliu vargu prakaituota, bet jo rūdžių daugybė neišėjo iš jo, net ir per ugnį. ¹³ Tavo susiteptimas pasibjaurėtinas; nes aš norėjau apvalyti tave, ir tu nebuvai apvalytas nuo savo purvų, bet ir nebūsi apvalytas anksčiau, kaip aš numalšinsiu savo užsidegimą tavimi. ¹⁴ Aš, Viešpats, esu kalbėjęs: Tai ateis, ir aš padarysiu; aš nepraeisiu, nepasigailėsiu, nedovanosiu; žiūrėdamas tavo kelių ir tavo prasimanymų, aš teisiu tave, sako Viešpats.

¹⁵ Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ¹⁶ Žmogaus sūnau, štai aš sloga atimsiu iš tavęs tavo akių pasigėrėjimą; tu neraudok, neverk, ir tavo ašaros teneteka. ¹⁷ Dūsauk tylomis, nedaryk mirusiųjų gedulo; tavo nuometas tebūna suvyniotas aplink tavo galvą ir tavo autuvas tebūna ant tavo kojų; negaubk savo burnos skepeta ir nevalgyk gedinčiųjų maisto. ¹⁸ Taigi rytmetį aš kalbėjau tautai, o vakare mirė mano žmona; kitą rytmetį aš dariau, kaip man buvo įsakyta. ¹⁹ Tuomet tauta man tarė: Kodėl mums nepasakai, ką tai reiškia, ką tu darai? ²⁰ Aš jiems atsakiau: Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ²¹ Kalbėk Izraelio namams: Viešpats Dievas sako taip: Štai aš sutepsiu savo šventyklą, jūsų viešpatavimo puikybę ir jūsų akių pasigėrėjimą, jūsų sielos rūpestį; jūsų sūnūs ir jūsų dukterys, kuriuos palikote, žus kalaviju. ²² Tuomet jūs darysite, kaip aš dariau: jūs neapgaubsite savo burnos skepeta ir nevalgysite gedin-

čiųjų valgių.²³ Jūs turėsite nuometus ant savo galvų ir autuvą ant kojų; neraudosite ir neverksite, bet džiūsite savo neteisybėse ir visi dūsausite vienas su kitu.²⁴ Taip Ezekielis bus jums stebalas; visai taip, kaip jis darė, jūs darysite, kai tai bus atėję; ir jūs žinosite, kad aš Viešpats.²⁵ Tu gi, žmogaus sūnau, štai tą dieną, kurią aš atimsiu iš jų stiprybę, džiaugsmą dėl jų vertės ir jų akių pasigėrėjimą, kuriame jų sielos randa pasitenkinimo, jų sūnūs ir dukterys,²⁶ tą dieną, kai ateis pas tave pabėgėlis tau paskelbti,²⁷ tą dieną, sakau, tavo burna atsivers drauge su tuo, kurs bėga; tu kalbėsi ir daugiau nebetylėsi, ir būsi jiems stebalas; ir jūs žinosite, kad aš Viešpats.

25. ¹ Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ² Žmogaus sūnau, atgręžk savo veidą prieš Amono sūnus ir pranašauk apie juos. ³ Amono sūnums sakyk: Išgirskite Viešpaties Dievo žodį. Viešpats Dievas sako taip: Kadangi tu apie mano šventyklą sakei: Še tau, še tau, kad ji sutepta, apie Izraelio šalį, kad ji sunaikinta, ir apie Judo namus, kad jie išvesti į nelaisvę, ⁴ todėl aš atiduosiu tave rytų šalies sūnums nuosavybėn; jie pastatys tavyje savo gardus ir išties tavyje savo padangtes; jie valgys tavo vaisius ir gers tavo pieną. ⁵ Aš padarysiu iš Rabato kupranugarių vietą ir iš Amono sūnų gyvulių stovyklą; ir jūs žinosite, kad aš Viešpats.

⁶ Nes Viešpats Dievas sako taip: Kadangi tu plovai rankomis, tryperkoja ir visa širdimi džiaugeis dėl Izraelio šalies, ⁷ todėl štai aš ištiesiu savo ranką ant tavęs ir paduosiu tave plėsti tautoms; aš išnaukinsiu tave iš tautų tarpo, išdildysiu iš šalių tarpo ir sutrinsiu, ir tu žinosi, kad aš Viešpats.

⁸ Viešpats Dievas sako taip: Kadangi Moabas ir Seiras kalbėjo: Štai Judo namai yra kaip visos tautos; ⁹ todėl štai aš padarysiu atvirą priėjimą į Moabą iš miestų, iš jojo miestų, sakau, ir iš jo ribų, puikių šalies miestų, Betjesimoto, Beelmeono ir Karjataimo; ¹⁰ aš atiduosiu jį kartu su Amono sūnumis nuosavybėn rytų šalies sūnums, kad daugiau nebebūtų Amono sūnų atsiminimo tautose. ¹¹ Taip aš darysiu Moabui teismų, ir jie žinos, kad aš Viešpats.

¹² Viešpats Dievas sako taip: Kadangi Idumėja darė kerštą, kad atkeršytų Judo sūnums, ir sunkiai nusidėjo, stengdamasi jiems atkeršyti, ¹³ todėl Viešpats Dievas sako taip: Aš ištiesiu savo ranką ant Idumėjos ir atimsiu iš jos žmones ir galvijus; aš paversiu ją tyruma nuo pat pietų, ir tie, kurie yra Dedane, žus kalaviju. ¹⁴ Aš atsikeršysiu Idumėjai per mano tautą Izraelį; jie darys Edome, žiūrėdami mano

rūstybės ir mano narso; ir jie pažins mano kerštą, sako Viešpats Dievas.

¹⁵ Viešpats Dievas sako taip: Kadangi Palestiniečiai darė kerštą ir keršijo visa širdimi, užmušinėdami ir pilnai pasiduodami senoms neprietelystėms, ¹⁶ todėl Viešpats Dievas sako taip: Štai aš ištiesiu savo ranką ant Palestiniečių, aš užmušiu užmušėjus ir sunaikinsiu pajūrio liekanas; ¹⁷ aš padarysiu jiems didelį kerštą, plakdamas narse, ir jie žinos, kad aš Viešpats, kai būsiu jiems atkeršijęs.

26. ¹ Vienuoliktais metais, pirmą mėnesio dieną, man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ² Žmogaus sūnau, kadangi Tiras sakė apie Jerusale: „Še tau, tautų vartai sulaužyti, ji grėžiasi į mane, aš būsiu pilnas, ji apleista“, ³ todėl Viešpats Dievas sako taip: Štai aš einu prieš tave, Tire, ir atveddinsiu prieš tave daug tautų, taip, kaip jūra sukelia savo bangas. ⁴ Jos išardys Tiro sienas ir sugriaus jo bokštus; aš nugramdysiu nuo jo dulkes ir padarysiu iš jo visai pliką uolą. ⁵ Jis bus tinklų džiovinimo vieta jūroje, nes aš tai kalbėjau, sako Viešpats Dievas; jis turi būti plėšiamas tautų. ⁶ Taip pat jo dukterys, esančios sausumoje, bus užmuštos kalaviju; ir jie žinos, kad aš Viešpats.

⁷ Nes Viešpats Dievas sako taip: Štai aš atvesiu prieš Tirą iš šiaurės Babilono karalių Nabukodonosorą, karalių karalių, su žirgais, su vežimais, su raiteliais, su minia ir su didele tauta. ⁸ Tavo dukteris, esančios sausumoje, užmuš kalaviju; aplink tave jis pastatys sustiprinimų, supils aplinkui pylimą ir pakels prieš tave skydą. ⁹ Dengtuves ir sienlaužius jis atgręš prieš tavo sienas, tavo bokštus jis sugriaus savo kariškais pabūklais. ¹⁰ Dėl jų žirgų daugumo apdengs tave jų dulkės, dėl raitelių, tekinių ir vežimų bildesio sudrebės tavo sienos, kai jis įeis pro tavo vartus kaip pro išardyto miesto angą. ¹¹ Savo žirgų kanopomis jis sumindžios visas tavo gatves, tavo žmones užmuš kalaviju, ir tavo dailios statulos grius žemėn. ¹² Jis pasigrobs tavo turtus, išplės tavo prekes, išardys tavo sienas ir sugriaus puikius tavo namus; tavo gi akmenis, tavo medžius ir tavo žemes jis sumes į vandenį. ¹³ Aš padarysiu galą tavo dainų skambėjimui, ir tavo kanklių balso nebebus daugiau girdėta. ¹⁴ Aš padarysiu iš tavęs visai pliką uolą, tu būsi tinklų džiovinimo vieta ir nebebūsi daugiau atstatytas; nes aš tai kalbėjau, sako Viešpats Dievas.

¹⁵ Viešpats Dievas Tirui sako taip: Ar dėl tavo griuvimo triukšmo

ir tavo užmuštųjų vaitojimo, kai jie bus užmušti tavo viduje, nesudrebės salos? ¹⁶ Visi jūros kunigaikščiai nužengs nuo savo sostų, nusi-vilks savo apsiaustus, numes savo įvairiaspalvius drabužius ir apsisiaus išgąščiu, jie sėdės žemėje ir dėl tavo ūmaus žuvimo stebėsis ir baisėsis. ¹⁷ Jie apraudos tave ir sakys tau: Kaipgi žuvai tu, kurs gyvenai jū-roje, garsusis mieste, tu, kurs buvai galingas jūroje su savo gyventojais, kurių visi bijojo? ¹⁸ Dabar laivai baisėsis tavo išgąščio dieną ir salos jūroje drebės, nes niekas nebeišeina iš tavęs.

¹⁹ Nes Viešpats Dievas sako taip: Kai aš būsiu padaręs iš tavęs ištuš-tėjusį miestą, kaip miestai, kurie negyvenami, kai būsiu atvedęs ant tavęs gelmę ir daug vandenų bus tave apdengę, ²⁰ aš nugramzdinsiu tave drauge su tais, kurie žengia į duobę, pas senų amžių tautą, ir apgyvendinsiu tave žemės gilumoje kaip senas tyrumas, drauge su tais, kurie žengia į duobę, kad nebebūtumei gyvenamas; pagaliau kai būsiu padaręs garbingą dalyką gyvųjų šalyje, ²¹ aš paversiu tave nieku, ir tavęs nebebus; ir ieškomas tu nebebūsi daugiau atrastas per amžius, sako Viešpats Dievas.

27. ¹ Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ² Taigi tu, žmogaus sūnau, pradėk prieš Tirą raudą ³ ir sakyk Tirui, kurs gyvena prie pat jūros, kurs prekiauja su tautomis daugelyje salų: Viešpats Dievas sako taip: O Tire, tu tarei: Aš esu tobulai gražus ⁴ ir guliu jūros širdyje. Tavo kaimynai, kurie tave statė, padarė tavo gražumą tobulą. ⁵ Iš Saniro eglių jie pastatė tave ir visus lentų padarinius jūrai; Libano kedrų jie ėmė, kad padarytų tau stiebų. ⁶ Iš Basano ąžuolų jie padirbo tau irklus, tavo suolus jie padarė tau iš Indijos dramblių kaulo ir padangtes iš Italijos salų medžiagos. ⁷ Plo-nos, margai išadytos drobės iš Egipto buvo tau audžiama burėms, kad būtų pakabintos ant stiebo; mėlynas ir raudonas purpuras iš Elisos sa-lų buvo tavo dangalai. ⁸ Sidono ir Arado gyventojai buvo tavo irklinin-kai; tavo, Tire, išmintingieji buvo tavo vairininkai. ⁹ Gebalio seniai ir jo išmintingieji turėjo jūrininkų aptarnauti įvairiems tavo padargams; visi jūros laivai ir visi jų jūrininkai buvo tarp tavo prekybos žmonių. ¹⁰ Persai, Lidiečiai ir Libiečiai buvo tavo kariuomenėje tavo kovoto-jais; skydą ir šalną jie pakabino ant tavęs tau papuošti. ¹¹ Arado sūnūs buvo draug su tavo kariuomene ant tavo sienų aplinkui; taip pat ir Pigmiejai, kurie buvo tavo bokštuose, pakabino savo saidokus ant tavo sienų aplinkui; jie padarė tavo gražumą tobulą. ¹² Kartagi-

niečiai buvo tavo pirkliai dėl visokių turtų daugybės; sidabro, geležies, cino ir švino jie pripildė tavo prekyvietes.¹³ Graikija, Tubalis ir Mosokhas prekiaavo su tavimi; jie gabeno tavo žmonėms vergų ir skautvarinių rykų.¹⁴ Togormiečiai gabeno į tavo rinką arklius, raitelius ir asilėnus.¹⁵ Dedano sūnūs buvo tavo pirkliai, daugelis salų buvo tavo prekybos tarpininkai; dramblių dantis ir ebeno medį jie davė mainais už tavo gėrybes.¹⁶ Siriečiai buvo tavo pardavėjai dėl tavo išdirbinių daugybės: brangius akmenis, purpurą, mezginius, ploną drobę, šilką ir rubinus jie statė į tavo rinkas.¹⁷ Judas ir Izraelio šalis prekiaavo su tavim geriausiais javais; jie siūlė tavo rinkose balzamą, medų, aliejų ir balzamo sakus.¹⁸ Damaskas prekiaavo su tavim dėl tavo išdirbinių daugybės, dėl įvairaus lobio daugumo, gabendamas tau stipraus vyno ir geriausios spalvos vilnų.¹⁹ Danas, Graikija ir Moselis siūlė tavo prekyvietėse kaltą geležį; miros sultys ir kvepianti nendrė buvo tarp tavo maino prekių.²⁰ Dedanas prekiaavo su tavim sėdimais kilimais.²¹ Arabija ir visi Kedarų kunigaikščiai buvo tau prekyboje tarpininkai; su erylčiais, aviniais ir ožiais jie ateidavo prekiauti su tavim.²² Sabos ir Reemos pirkliai prekiaavo su tavim; visokių geriausių kvepalų, brangių akmenų ir aukso jie siūlė tavo rinkoje,²³ Haranas, Khenė ir Edenas buvo tavo pirkliai; Saba, Asuras ir Khelmadas — tavo padėjėjai.²⁴ Jie prekiaavo su tavim visokeriopu būdu mėlyno purpuro apsiaustais, audiniais ir brangia plona medžiaga, kuri buvo suvyniota ir surišta virvėmis; jie turėjo taip pat kedro medžių, kad prekiautų su tavim.²⁵ Jūros laivai buvo tavo vadai tavo prekyboje; taip tu pasidarei turtingas jūros širdyje.²⁶ Tavo irklininkai nuvežė tave ant gilių vandenų; pietų vėjas sutrupino tave jūros širdyje.²⁷ Tavo turtai, tavo brangenybės ir daugeriopai tavo įrankiai, tavo jūrininkai ir tavo vairininkai, kurie saugojo tavo lobį ir vadovavo tavo žmonėms, taip pat tavo vyrai kovotojai, kurie buvo tavyje su visa savo daugybe, buvusią tavo viduje, kris į jūros širdį tavo žuvimo dieną.²⁸ Dėl garsaus tavo vairininkų šauksmo sudrebės laivynai.²⁹ Visi irklininkai išlips iš tavo laivų; jūrininkai ir visi jūros vairininkai stovės sausumoje; ³⁰ jie klyks dėl tavęs dideliu balsu ir šauks karčiais; jie mes dulkes sau ant galvos ir apsiabarstys pelenais.³¹ Jie nusiskus dėl tavęs plikai, susijuos ašutinėmis ir apkartusia siela verks tavęs karčiausiu verksmu.³² Jie pradės apie tave gedulo giesmę ir raudos tavęs: Kas gi yra kaip Tiras, kurs virto nebyliu jūros viduryje? ³³ Savo prekybos gėrybėmis ant jūros tu pralobdinai daugelį tautų; savo turtų ir savo žmonių daugybe tu pada-

rei turtingus žemės karalius. ³⁴ Dabar tu esi jūros sutriuškintas, tavo lobis vandenu gilybėse, ir nuskendo visa tavo daugybė, kuri buvo tavyje. ³⁵ Visi salų gyventojai bailsi dėl tavęs, ir visų jų audros ištiktų karalių išblyško veidai. ³⁶ Tautų pirkliai švilpia dėl tavęs; tu pavers-tas niekais, ir tavęs nebebus per amžius.

28. ¹ Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ² Žmogaus sūnau, kalbėk Tiro kunigaikščiui: Viešpats Dievas sako taip: Ka-dangi tavo širdis didžiavosi ir tu tarei: Aš Dievas ir sėdžiu Dievo soste jūros širdyje, nors tu esi žmogus, o ne Dievas, ir kadangi tu darei savo širdį lygią Dievo širdžiai, ³ štai tu buvai išmintingesnis už Da-niëlį; jokia paslaptis nebuvo tau uždengta; ⁴ savo išmintimi ir gudrumu tu įsigijai stiprybės, susikrovei aukso ir sidabro į savo išdines; ⁵ savo išminties daugybe ir savo prekyba tu padauginai savo stiprybę, ir tavo širdis didžiavosi dėl tavo jėgos; ⁶ todėl Viešpats Dievas sako taip: Kadangi tavo širdis didžiavosi, lyg kad būtų Dievo širdis, ⁷ todėl štai aš atvesiu ant tavęs svetimų, smarkiausių tautų tarpe; jie ištrauks iš makščių savo kalavijus prieš tavo išminties puikumą ir suteps tavo grožį. ⁸ Jie užmuš ir nutrems tave; tu mirsi užmuštųjų mirtimi jūros širdyje. ⁹ Argi ir tuomet savo užmušėjų akyse tu sakyte sakysi: Aš Dievas, nors tu esi žmogus, o ne Dievas, tavo žudytųjų ran-kose? ¹⁰ Tu mirsi neapipjaustytųjų mirtimi iš svetimųjų rankos, nes aš esu kalbėjęs, sako Viešpats Dievas.

¹¹ Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: Žmogaus sū-nau, pradėk raudą prieš Tiro karalių ¹² ir kalbėk jam: Viešpats Dievas sako taip: Tu panašumo antspaudas, pilnas išminties ir tobu-las grožiu. ¹³ Tu buvai Dievo rojaus gėriuose, buvai apdengtas viso-kiais brangiais akmenimis: sardžiu, topazu, jaspiau, chrizolitu, oniksu, beriliu, safyru, rubinu ir smaragdu; dailiai buvo padaryti iš aukso tavo papuošalai ir tavo akutės buvo prirengtos tą dieną, kurioje tu buvai sutvertas. ¹⁴ Tu buvai cherubas ištiestais ir dengiančiais sparnais; aš pastačiau tave šventame Dievo kalne; tu vaikščiojai tarp ugninių akmenų. ¹⁵ Tu buvai tobulas savo keliuose nuo pat savo sutvėrimo dienos, iki buvo atrasta tavyje neteisybė. ¹⁶ Dėl tavo prekybos daugybės tavo vidus pasidarė pilnas neteisybės ir tu nusidėjai; todėl aš nume-čiau tave nuo Dievo kalno ir išnaikinau tave, o cherube globėjau, iš ugninių akmenų tarpo. ¹⁷ Tavo širdis didžiavosi tavo grožiu, ir dėl savo grožio tu nustojai savo išminties; aš numečiau tave žemėn; aš padaviau tave karaliams, kad jie pasotintų tavimi savo akis. ¹⁸ Dėl

savo neteisybių daugybės, dėl savo prekiavimo neteisybės tu sutepei savo šventovę; taigi aš pažadinsiu iš tavęs ugnį, kuri suės tave, ir aš paversiu tave pelenais žemėje visų tavo matančiųjų akivaizdoje.¹⁹ Visi, kurie matys tave tarp tautų, baisės tavęs; tu nieku paviršiai, ir tavęs nebebus per amžius.

²⁰ Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ²¹ Žmogaus sūnau, atgręžk savo veidą prieš Sidoną; pranašauk apie jį ²² ir sakyk: Viešpats Dievas sako taip: Štai aš einu prieš tave, Sidone, ir aš pasirodysiu tavyje garbingas; ir jie žinos, kad aš Viešpats, kai būsiu padaręs jame teismų ir būsiu pasirodęs jame šventas. ²³ Aš siųsiu jam marą ir kraują į jo gatves; užmuštieji kalaviju sukniubs jo viduje aplinkui, ir jie žinos, kad aš Viešpats. ²⁴ Israėlio namams nebebus daugiau kartumo priežasties ir skausmą darančio diego tarp visų aplinkui, kurie jiems priešinasi, ir jie žinos, kad aš Viešpats Dievas. ²⁵ Viešpats Dievas sako taip: Kai aš būsiu surinkęs Israėlio namus iš tautų, kuriose jie išsklaidyti, aš jais pasirodysiu šventas tautų akivaizdoje; jie gyvens savo šalyje, kurią aš esu davęs savo tarnui Jokubui. ²⁶ Jie gyvens joje saugiai, statysis namų, veis vynuogynus ir gyvens be baimės, kai aš būsiu padaręs teismų visiems, kurie jiems priešinasi aplinkui; ir jie žinos, kad aš Viešpats, jų Dievas.

29. ¹ Dešimtais metais, dešimtame mėnesyje, vienuoliką mėnesio dieną, man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ² Žmogaus sūnau, atgręžk savo veidą prieš Egipto karalių Faraoną ir pranašauk apie jį ir apie visą Egiptą. ³ Kalbėk ir sakyk: Viešpats Dievas sako taip: Štai aš einu prieš tave, Egipto karaliau Faraone, didysai slibine, kurs guli savo upių viduryje ir sakai: Upė mano, ir aš pats save padariau. ⁴ Aš įdėsiu brizgilą į tavo tarpšmakrį ir prikabinsiu tavo upių žuvis prie tavo žvynų; aš ištrauksiu tave iš tavo upių, ir visos tavo žuvys bus prikibusios prie tavo žvynų. ⁵ Aš išmesiu į tyrumą tave ir visas tavo upės žuvis; tu puls ant žemės paviršiaus, nebūsi surinktas nė palaidotas: aš atidaviau tave ryti žemės žvėrimis ir dangaus paukščiams. ⁶ Ir visi Egipto gyventojai žinos, kad aš Viešpats, nes tu buvai Israėlio namams nendrinė lazda. ⁷ Kai jie paėmė tave ranka, tu sulūžai ir sudraskei visą jų petį, ir, jiems pasirėmus tavimi, tu sutrupėjai ir susilpninai visas jų strėnas.

⁸ Todėl Viešpats Dievas sako taip: Štai aš atvesiu ant tavęs kalaviją ir užmušiu tavyje žmogų ir galviją. ⁹ Egipto šalis virs tyruma ir tuštuma, ir jie žinos, kad aš Viešpats, nes tu sakei: Upė mano,

ir aš ją padariau. ¹⁰ Todėl štai aš einu prieš tave ir tavo upes; aš paversiu Egipto šalį tyrais ir sunaikinsiu kalaviju nuo pat Syėnės bokšto iki Egipto sienų. ¹¹ Per ją nevaikščios žmogaus koja nė galvijo koja neis per ją, ir ji nebus gyvenama keturias dešimtis metų. ¹² Aš padarysiu Egipto šalį pamesta pamestųjų šalių tarpe ir jos miestus tarp sugriautųjų miestų, ir jie bus pamesti keturias dešimtis metų; aš išsklaidysiu Egiptiečius tarp tautų ir išvėtysiu juos į visas šalis.

¹³ Nes Viešpats Dievas sako taip: Keturioms dešimtims metų pasibaigus, aš surinksiu Egiptą iš tautų, kuriose jie buvo išsklaidyti, ¹⁴ atvesiu atgal Egipto belaisvius ir apgyvendinsiu juos Phaturo krašte, jų gimtinėje šalyje, ir jie bus tenai menka karalystė. ¹⁵ Tarp kitų karalysčių ji bus menkiausia ir nebeatsikels daugiau virš tautų; aš sumažinsiu juos, kad jie nebeviešpatautų tautoms. ¹⁶ Jie nebus daugiau Izraelio namams pasitikėjimas ir nebegalės mokyti neteisybės, kad šitie bėgtų ir paskui juos sektų; ir jie žinos, kad aš Viešpats Dievas.

¹⁷ Dvidešimt septintais metais, pirmame mėnesyje, pirmą mėnesio dieną, atsitiko, kad man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ¹⁸ Žmogaus sūnau, Babilono karalius Nabukodonosoras padarė, kad jo kariuomenė atliko didelę tarnybą prieš Tirą: visos galvos pasidarė plikos ir visi sprandai nupliko, tačiau nei jam, nei jo kariuomenei nebuvo duota iš Tiro užmokesčio už tarnybą, kurią man prieš jį atliko. ¹⁹ Todėl Viešpats Dievas sako taip: Štai aš duosiu Babilono karaliui Nabukodonosorui Egipto šalį; jis gaus jo tautos daugybę, apiplėš jį, paims jo grobį, ir tai bus užmokestis jo kariuomenei ²⁰ ir darbui, kuriuo jis pasitarnavo prieš Tirą; aš duodu jam Egipto šalį, dėl to, kad jis vargo dėl manęs, sako Viešpats Dievas. ²¹ Aną dieną dygs ragas Izraelio namams, ir aš padarysiu, kad tu galėtumei laisvai praverti burną jų tarpe, ir jie žinos, kad aš Viešpats.

30. ¹ Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ² Žmogaus sūnau, pranašauk ir sakyk: Viešpats Dievas sako taip: Klyk: Vargas, vargas tai dienai! ³ Nes diena yra arti ir Viešpaties diena artėja, debesies diena, ji bus pagonių metas. ⁴ Nes kalavijas ateis į Egiptą ir bus išgąščio Etijopijoje, kai Egipte kris sužeistieji, kai jo daugybė bus atimta ir jo pamatai bus sugriauti. ⁵ Etijopija, Libija, Lidiečiai ir visos kitos tautos, Khubas ir visi sandoros šalies sūnūs kris drauge su jais po kalaviju. ⁶ Viešpats Dievas sako taip: Sukniubo Egipto rėmėjai, ir bus sunaikinta jo viešpatavimo puikybė;

nuo pat Syénės bokšto jie žus jame kalaviju, sako Viešpats, kareivijų Dievas, ⁷ ir bus išsklaidyti sunaikintų šalių viduje, ir jo miestai bus tarp apleistųjų miestų. ⁸ Jie žinos, kad aš Viešpats, kai būsiu sukūręs ugnį Egipte ir visi jo padėjėjai bus sutrinti. ⁹ Aną dieną pasiuntiniai nuo manęs išeis laivuose Etijopijos pasitikėjimo sunaikinti, ir bus jų tarpe išgąščio Egipto dieną, nes ji tikrai ateis. ¹⁰ Viešpats Dievas sako taip: Aš padarysiu galą Egipto miniai Babilono karaliaus Nabukodonosoro ranka; ¹¹ jis ir jo tauta su juo, drąsiausieji tarp tautų, bus atvesti šalies sunaikinti; jie išsitrauks iš makščių savo kalavijus prieš Egiptą ir padarys šalį pilną užmuštųjų. ¹² Aš padarysiu upių vagas sausas ir paduosiu šalį į pikčiausiųjų rankas, sunaikinsiu šalį ir tai, ko ji pilna, svetimųjų ranka; aš, Viešpats, esu tai kalbėjęs.

¹³ Viešpats Dievas sako taip: Aš sunaikinsiu dievaičių statulas ir padarysiu galą Memphio stabams; Egipto žemėje nebebus daugiau vado, ir aš siųsiu išgastį į Egipto šalį. ¹⁴ Aš sunaikinsiu Phaturo kraštą, siųsiu ugnies į Taphnė ir darysiu teismą Aleksandrijoje. ¹⁵ Aš išliesiu savo užsidegimą prieš Egipto tvirtovę, Pelusiją, užmušiu Aleksandrijos daugybę ¹⁶ ir siųsiu ugnies į Egiptą; Pelusija turės skausmų lyg gimdyvė, Aleksandrija bus sunaikinta ir Memphyje bus kasdien suspaudimo. ¹⁷ Heliopolies ir Bubasto jaunikaiciai žus kalaviju ir patys miestai bus išvesti nelaisvėn. ¹⁸ Ir Taphnėje diena pasidarys tamsi, kai aš būsiu ten sutrupinęs Egipto skeptrus ir jame liausis pasididžiavimas jojo galybe; debesis apdengs ją, jos gi dukterys bus išvestos į nelaisvę. ¹⁹ Aš darysiu teismų Egipte, ir jie žinos, kad aš Viešpats.

²⁰ Vienuoliktais metais, pirmame mėnesyje, septintą mėnesio dieną, atsitiko, kad man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ²¹ Žmogaus sūnau, aš sulaužiau Egipto karaliaus Faraono petį, ir štai jis nebuvo apvyniotas, kad jam būtų sugrąžinta sveikata, kad būtų surištas skepetomis ir aprištas raiščiais, kad atgavęs jėgą būtų galėjęs laikyti kalaviją. ²² Todėl Viešpats Dievas sako taip: Štai aš einu prieš Egipto karalių Faraoną; aš sutrupinsiu stiprų, bet sulaužytą jo petį ir išmušiu kalaviją iš jo rankos, ²³ išsklaidysiu Egiptą tarp tautų ir vėtysiu juos į šalis. ²⁴ Bet aš sustiprinsiu Babilono karaliaus pečius, duosiu savo kalaviją į jo rankas ir sulaužysiu Faraono pečius, ir jie vaitote vaitos kaip mirtinai sužeistasis jo akivaizdoje. ²⁵ Aš sustiprinsiu Babilono karaliaus pečius, o Faraono pečiai susilpnės, ir jie žinos, kad aš Viešpats, kai būsiu davęs savo kalaviją į Babilono karaliaus ranką ir kai jis išties jį prieš Egipto žemę. ²⁶ Aš išsklaidy-

siu Egiptą tarp tautų ir vėtysiu juos į šalis, ir jie žinos, kad aš Viešpats.

31. ¹ Vienuoliktais metais, trečiame mėnesyje, pirmą mėnesio dieną, atsitiko, kad man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ² Žmogaus sūnau, sakyk Egipto karaliui Faraonui ir jo tautai: Į ką tu pasidarei panašus savo didybėje? ³ Štai Asuras buvo lyg kedras Libane, gražiomis šakomis ir tankiais lapais, aukštai išaugęs, ir tarp tankių ir didelių šakų buvo iškilusi jo viršūnė. ⁴ Vandens maitino jį, gelmė padarė jį aukštą; jos upės tekėjo aplink jo šaknis, ir savo upelius jį siuntė prie visų krašto medžių. ⁵ Todėl jis išaugo aukštesnis už visus krašto medžius, jo šakų pasidarė daug, ir jo šakelės kėlėsi aukštin dėl vandens apstybės. ⁶ Kai jis išplėtė savo ūksmę, ant jo šakelių krovė lizdus visi dangaus sparnuočiai, po jo šakomis gimdė visi miškų žvėrys, ir jo pavėsyje gyveno daugelio tautų būriai. ⁷ Jis buvo gražiausias savo didumu ir savo šakų išsiplėtimu, nes jo šaknys buvo prie daugelio vandenų. ⁸ Aukštesnių už jį kedrų nebuvo Dievo rojuje, eglės nebuvo jam lygios aukštumu ir klevai nebuvo taip išsišakoję kaip jis; nė vienas Dievo rojaus medis nebuvo jam lygus gražumu. ⁹ Nes aš buvau padaręs jį dailų šakų daugybe ir tankumu, taip kad jam pavydėjo visi pasigėrėjimo medžiai, kurie buvo Dievo rojuje.

¹⁰ Todėl Viešpats Dievas sako taip: Kadangi jis užaugo toks aukštas ir jo žaliuojanti ir tanki viršūnė pasidarė tokia aukšta, o širdis kėlėsi puikybėn dėl jo aukštumo, ¹¹ todėl aš padaviau jį į tautų stipriausiojo rankas, kurs pasielgs su juo, kaip norės; aš atstumsiu jį, žiūrėdamas jo bedieviškumo. ¹² Svetimieji ir nuožmiausieji tautų tarpe nukirs jį ir pames jį kalnuose; jo šakos kris į visus slėnius ir jo šakelės sutrupės ant visų žemės uolų; iš jo pavėsio pasitrauks visos žemės tautos ir paliks jį. ¹³ Ant jo stuobrio nusileido visi dangaus sparnuočiai ir ant jo šakų buvo visi šalies žvėrys. ¹⁴ Todėl visi medžiai prie vandens nebesididžiuos savo aukštumu ir nebekels savo viršūnės tarp žaliuojančių ir tankių šakų, ir kurie vandenų vilgomi nebepasitikės savo aukštumu; nes visi turi tekti mirčiai žemės gilybėse tarp žmonių vaikų drauge su tais, kurie žengia į duobę.

¹⁵ Viešpats Dievas sako taip: Tą dieną, kurią jis nužengė į mirusiųjų buveinę, aš sukėliau gedulą, apvilkau jį gelme, sulaučiau jo upes ir sustabdžiau daugelį vandenų; nuliūdo dėl jo Libanas, ir visi lauko medžiai sudrebėjo. ¹⁶ Jo griuvimo trenksmu aš sujudinau tautas, kai

vedžiau jį į požemius drauge su tais, kurie žengia į duobę; žemės gilumoje turėjo paguodos visi rinktiniai pasigėrėjimo medžiai ir puikiausieji Libane, visi, kurie vandenų viltgomi. ¹⁷ Nes ir jie nužengs drauge su juo į mirusiųjų buveinę prie kalavijų užmuštųjų, ir visi, kurie jį rėmė savo petimi, sėdės ūksmėje tautų tarpe. ¹⁸ Kam priylgai tu, kilnis ir aukštasis tarp pasigėrėjimo medžių? Štai tu nustumtas drauge su pasigėrėjimo medžiais į žemės gilybes; tu miegosi neapipjaustytųjų tarpe, drauge su tais, kurie užmušti kalavijų; tai yra Faraonas ir visa jo daugybė, sako Viešpats Dievas.

32. ¹ Dvyliktais metais, dvyliktame mėnesyje, pirmą mėnesio dieną, atsitiko, kad man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ² Žmogaus sūnau, pradėk raudą apie Egipto karalių Faraoną ir sakyk jam: Tu buvai panašus į tautų liūtą ir į slibiną, kurs yra jūroje; tu judinai ragą savo upėse, drumstei vandenį savo kojomis ir kėlei jų bangas. ³ Todėl Viešpats Dievas sako taip: Aš ištiesiu ant tavęs savo tinklą su daugelio tautų minia ir ištrauksiu tave savo tinklu. ⁴ Aš mesiu tave žemėn, ant lauko paviršiaus aš numesiu tave; aš padarysiu, kad ant tavęs gyventų visi dangaus paukščiai, ir pasotinsiu tavimi visus žemės žvėris. ⁵ Aš mesiu tavo mėšą kalnuose ir padatysiu tavo kauburius pilnus tavo maitos. ⁶ Aš aplaistysiu žemę kalnuose tavo dvokiančiu krauju, ir slėniai bus pilni tavęs. ⁷ Aš apdengsiu, kai būsi užgesęs, dangų ir padarysiu tamsias jo žvaigždes; saulę aš apdengsiu debesimi, ir mėnulis nebeduos savo šviesos. ⁸ Aš padarysiu, kad visi dangaus žiburiai liūdėtų tavęs, ir siųsiu tamsybių į tavo šalį, sako Viešpats Dievas, kai tavo sužeistieji parpuls šalies viduje, sako Viešpats Dievas. ⁹ Aš nugąsdinsiu daugelio tautų širdį, kai tavo griuvėsius įvesiu tarp tautų šalyse, kurių tu nežinai. ¹⁰ Aš padarysiu, kad dėl tavęs baisėtųsi daug tautų, ir jų karaliai bus didelio pasibaisėjimo apimti dėl tavęs, kai mano kalavijas pradės skrajoti prieš jų veidus; ir ūmai sudrebės kiekvienas dėl savo gyvybės tavo sunaikinimo dieną. ¹¹ Nes Viešpats Dievas sako taip: Babilono karaliaus kalavijas ateis tau; ¹² karžygių kalavijais aš parmušiu tavo daugybę; visos tos tautos nenugalimos; jos sunaikins Egipto puikybę, ir jo tautos minia bus išsklaidyta. ¹³ Aš sunaikinsiu visus jo galvijus, kurie buvo prie gausingų vandenų, ir jų nebedrums daugiau žmogaus koja nei gyvulių kanopa. ¹⁴ Tuomet aš padarysiu jo vandenį tyriausius, ir jų upės galės tekėti kaip aliejus, sako Viešpats Dievas, ¹⁵ kai aš būsiu padaręs Egipto šalį tuščią; šalis gi neteks to, ko ji

pilna, kai aš būsiu ištikęs visus jos gyventojus, ir jie žinos, kad aš Viešpats. ¹⁶ Tai rauda, ir kaip rauda ji bus giedama; tautų dukterys giedos ją; apie Egiptą ir jo minią giedos ją, sako Viešpats Dievas.

¹⁷ Dvyliktais metais, penkioliką mėnesio dieną, atsitiko, kad man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ¹⁸ Žmogaus sūnau, giedok graudingai apie Egipto minią ir nustumk ją pačią ir galingų tautų dukteris į žemės gilumą kartu su tais, kurie žengia į duobę. ¹⁹ Kuo tu gražesnis? Nuženk ir miegok su neapipjaustytais. ²⁰ Jie žus kalaviju užmuštųjų tarpe; kalavijas bus duotas; jau traukia jį ir visas jo tautas.

²¹ Ten iš gelmių vidaus kalbės jam karžygių galingiausieji, kurie su jo padėjėjais nužengė ir miega neapipjaustyti, užmušti kalaviju.

²² Ten Asuras ir visa jo minia; aplink jį jo kapai: visi užmušti, jie žuvo kalaviju. ²³ Jų kapai buvo jiems paskirti pačioje duobės gilumoje, visa jo daugybė paguldyta aplink jo kapą; visi užmušti,

žuvę kalaviju, kurie kitados darė išgąščio gyvųjų šalyje. ²⁴ Tenai Elamas ir visa jo daugybė aplink jo kapą; visi šitie užmušti ir žuvę kalaviju; jie nužengė neapipjaustyti į žemės gilumą, jie, kurie

platino savo baimę gyvųjų šalyje ir dabar neša savo sugėdinimą kartu su tais, kurie žengia į duobę. ²⁵ Užmuštųjų viduryje padėjo jo guolį, visų jo tautų tarpe; aplink jį jo kapas; visi šitie neapipjaustyti ir užmušti kalaviju; nes jie platino savo baimę gyvųjų šalyje ir

dabar neša savo sugėdinimą drauge su tais, kurie žengia į duobę; jie padėti užmuštųjų viduryje. ²⁶ Tenai Mosokhas ir Tubalis, ir visa jo daugybė; aplink jį jo kapai; visi šitie neapipjaustyti ir žuvę kalaviju, nes platino savo baimę gyvųjų šalyje. ²⁷ Jie nemiegos su karžygiais, kritusiais ir neapipjaustytais, kurie nužengė į mi-

rusiųjų buveinę su savo ginklais ir padėjo savo kalavijus po savo galvomis; jų neteisybės buvo jų kauluose, nes jie buvo karžygių išgąstis gyvųjų šalyje. ²⁸ Taigi ir tu gulėsi sutrintas tarp neapipjaustytųjų ir miegosi su užmuštaisiais kalaviju. ²⁹ Ten Idumėja ir jos karaliai, ir visi jos vadai, kurie drauge su savo kariuomene

paguldyti su užmuštaisiais kalaviju: jie miega su neapipjaustytais ir su tais, kurie žengia į duobę. ³⁰ Tenai visi šiaurės kunigaikščiai ir visi medinčiai, kurie nustumti su užmuštaisiais, išsigandę ir susigėdinę savo stiprybėje; jie miega neapipjaustyti su užmuštaisiais kalaviju ir neša savo sugėdinimą su tais, kurie žengia į duobę. ³¹ Šituos matys Faraonas ir turės paguodos dėl visos daugybės, kuri užmušta kalaviju, Faraonas ir visa jo kariuomenė, sako Viešpats Dievas. ³² Nes aš paleidau savo baimę gyvųjų šalyje, ir jis miegos neapipjaustytųjų

tarpe su užmuštaisiais kalaviju, Faraonas ir visa jo daugybė, sako Viešpats Dievas.

33. ¹ Man buvo suteikta Viešpaties žodis ir pasakyta: ² Žmogaus sūnau, kalbėk savo tautos sūnams ir jiems sakyk: Kai aš būsiu užvedęs ant šalies kalaviją ir šalies žmonės paims vieną vyrą iš savo menkiausiųjų tarpo, ir pasistatys jį sau žvalgu, ³ o šitas pamatys ateinantį ant šalies kalaviją, sutrimituos trimitu ir paskelbs tautai; ⁴ jei tuomet kas nors, kas ten jis būtų, išgirdęs trimito garsą nepasisaugotų, kalavijas gi ateitų ir atimtų jį, tai jo kraujas bus ant jojo galvos. ⁵ Jis girdėjo trimito garsą ir nepasisaugojo, tai jo kraujas bus ant jojo; jei jis būtų pasisaugojęs, jis būtų išgelbėjęs savo gyvybę. ⁶ O jei žvalgas matytų ateinantį kalaviją ir netrimituotų trimitu, ir tauta nesisaugotų, kalavijas gi ateitų ir atimtų iš jų tarpo kuriam gyvybę, šitas, tiesa, būtų sugautas dėl savo neteisybės, bet jo kraujo aš pareikalausiu iš žvalgo rankos. ⁷ Ir tu, žmogaus sūnau, aš tave daviau žvalgu Izraelio namams; išgirdęs tad iš mano burnos žodžius, tu paskelbsi jiems mano vardu. ⁸ Jei man sakant bedievis pasisaugotų savo kelio, pats bedievis mirs dėl savo neteisybės, bet jo kraujo aš pareikalausiu iš tavo rankos. ⁹ O jei tau skelbiant bedieviui, kad jis gręžtųsi nuo savo kelių, jis nesigręš nuo savo kelio, tai jis mirs dėl savo neteisybės, tu tačiau išgelbėjai savo sielą.

¹⁰ Taigi tu, žmogaus sūnau, sakyk Izraelio namams: Taip jūs kalbėjote sakydami: Mūsų neteisybės ir mūsų nuodėmės yra ant mūsų ir jose mes alpstame, tai kaipgi mes galėsime būti gyvi? ¹¹ Tu jiems sakyk: Kaip aš gyvas, sako Viešpats Dievas, aš nenoriu bedievio mirties, bet kad bedievis gręžtųsi nuo savo kelio ir būtų gyvas. Gręžkitės, gręžkitės nuo savo pikčiausių kelių, ir kam turėtumėte mirti jūs, Izraelio namai?

¹² Taigi tu, žmogaus sūnau, sakyk savo tautos sūnams: Teisiojo teisybė neišgelbės jo, kurią tik dieną jis nusidės, ir bedievio bedieviškumas nepakenks jam, kurią tik dieną jis nusigręš nuo savo bedievytės; bet ir teisusis negalės gyventi savo teisybėje, kurią tik dieną jis nusidės. ¹³ Jei aš būsiu pasakęs teisiajam, kad jis bus tikrai gyvas, o jis, pasitikėdamas savo teisybe, padarytų neteisybę, tai visos jo teisybės bus užmirštos, ir dėl savo neteisybės, kurią padarė, dėl jos jis mirs. ¹⁴ Bet jei ir bedieviui aš sakau: Tu mirte numirsi, o jis daro atgailą dėl savo nuodėmės ir laikosi teisės bei teisybės, ¹⁵ ir tas bedievis grąžina užstatą, atiduoda, ką yra išplėšęs, vaikščioja gyve-

nimo įsakymais ir nebedaro nieko neteisaus, jis tikrai bus gyvas ir nemirs. ¹⁶ Visos jo nuodėmės, kuriomis nusidėjo, nebus jam paskaitytos; jis laikėsi teisės ir teisybės, tai jis tikrai bus gyvas.

¹⁷ Mano tautos sūnūs sako: Viešpaties kelias nėra teišus, tuo tarpu kad jų pačių kelias yra neteišus. ¹⁸ Nes kai teisusis nusigręš nuo savo teisybės ir darys neteisybes, dėl jų jis mirs. ¹⁹ Ir kai bedievis nusigręš nuo savo bedievytės ir laikysis teisės ir teisybės, jis dėl jų bus gyvas. ²⁰ O jūs sakote: Viešpaties kelias nėra teišus. Kiekvieną jūsų, Israelio namai, aš teisiu žiūrėdamas jo kelią.

²¹ Dvyliktais mūsų ištrėmimo metais, dešimtame mėnesyje, penktą mėnesio dieną, atėjo pas mane pabėgėlis iš Jerusaleės ir pasakė: Miestas sunaikintas. ²² Viešpaties gi ranka buvo atėjus ant manęs vakare, kol dar pabėgėlis nebuvo atvykęs. Jis buvo atvėręs mano burną, kol dar anas nebuvo atėjęs pas mane rytmetį, ir kai mano burna buvo atverta, aš daugiau nebetylėjau.

²³ Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ²⁴ Žmogaus sūnau, tie, kurie gyvena šituose griuvėsiuose Israelio žemėje, kalba ir kalba: Abraomas gavo vienas ir gavo šalį paveldėtina; mūsų gi yra daug, tai ir mums duota šalis paveldėtina. ²⁵ Todėl tu jiems sakyk: Viešpats Dievas sako taip: Jūs, kurie valgoite su kraujais, keliate savo akis prie savo susitepimų ir išliejate kraują, argi jūs turėsite šalį paveldėtina? ²⁶ Jūs pasitikėjote savo kalavijais, darėte pasibjaurėtinų dalykų ir kiekvienas sutepė savo artimo žmoną, ir jūs turėtumėte valdyti šalį paveldėtina?

²⁷ Štai ką tu jiems sakysi: Viešpats Dievas sako taip: Kaip aš gyvas, tie, kurie gyvena griuvėsių vietose, žus kalaviju, ir kurie yra lauke, bus atiduoti žvėrimis ryti; kurie gi yra pilyse ir olose, mirs maru. ²⁸ Šalį aš paversiu tuštuma ir tyruma, ir puikiai jos galybei bus padarytas galas; Israelio kalnai ištuštės, nes nebus nė vieno, kurs per juos eitų. ²⁹ Ir jie žinos, kad aš Viešpats, kai būsiu padaręs jų šalį paliktą ir tuščią dėl visų jos nuobodų, kurias jie darė.

³⁰ O žmogaus sūnau, tavo tautos sūnūs, kurie kalba apie tave pasieniais ir namų angose, sako vienas kitam, kalbėdamies tarp savęs: Ateikite ir išgirskime, koks yra žodis, išeinąs iš Viešpaties.

³¹ Jie ateina pas tave, kaip kad tauta daro susirinkimą, ir sėdasi ties tavim kaip mano tauta; jie išgirsta tavo žodžius, tačiau jų nevykdo, nes savo burna jie padaro iš jų sau dainą, o jų širdis eina paskui savo godumą. ³² Tu jiems kaip graži giesmė, kuri giedama meilia ir saldžia gaida; jie girdi tavo žodžius, tačiau jų nedaro. ³³ Bet kai ateis,

kas pranašauta (nes štai ateina), tuomet jie žinos, kad jų tarpe būta pranašo.

34. ¹ Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ² Žmogaus sūnau, pranašauk apie Izraelio ganytojus; pranašauk ir sakyk ganytojams: Viešpats Dievas sako taip: Vargas Izraelio ganytojams, kurie ganė patys save; argi ne bandas turėtų ganyti ganytojai? ³ Jūs valgėte pieną, vilnomis apsilvildavote ir pjaudavote, kas buvo riebus, mano gi bandos neganėte. ⁴ Kas buvo silpna, jūs nestiprinote, ir kas sirgo, negydėte, kas buvo nulaužta, jūs nesurišote; kas išsklaidyta, jūs neatvedėte atgal, ir kas buvo dingę, jūs neieškojote, bet valdėte jas aštrumu ir smarkumu. ⁵ Taip mano avys išsisklaidė, nes nebuvo ganytojo; jos virto visų lauko žvėrių ėdesiu ir išsisklaidė. ⁶ Mano bandos klaidžiojo visuose kalnuose ir visuose aukštuose kauburiuose; mano bandos išsisklaidė visame šalies paviršiuje, ir nebuvo kas apie jas klaustųsi, nebuvo, sakau, kas klaustųsi. ⁷ Todėl, ganytojai, išgirs-kite Viešpaties žodį: ⁸ Kaip aš gyvas, sako Viešpats Dievas, kadangi mano bandos virto grobiu ir mano avys — visų lauko žvėrių ėdesiu, nes nebuvo ganytojo (nes mano ganytojai ir nesiklausė apie mano bandą), bet ganytojai ganė patys save ir neganė mano bandų, ⁹ todėl, ganytojai, išgirs-kite Viešpaties žodį. ¹⁰ Viešpats Dievas sako taip: Štai aš pats einu prieš ganytojus; aš paieškosiu savo bandos iš jų rankos ir padarysiu jiems galą, kad daugiau nebeganytų bandos nė ganytojai nebeganytų patys savęs; aš išgelbėsiu savo bandą iš jų nasrų, ir ji nebebus jiems daugiau ėdesys.

¹¹ Nes Viešpats Dievas sako taip: Štai aš pats ieškosiu savo avių ir lankysiu jas. ¹² Kaip ganytojas lanko savo bandą tą dieną, kai jis būna savo išsklaidytųjų avių viduryje, taip aš lankysiu savo avis ir išgelbėsiu jas iš visų vietų, kuriose jos buvo išsklaidytos debesies ir ūkanos dieną. ¹³ Aš išvesiu jas iš tautų, surinksiu jas iš šalių ir įvesiu jas į jų šalį; aš ganysiu jas Izraelio kalnuose, upeliuose ir visose gyvenamose šalies vietose. ¹⁴ Derlingiausiose ganyklose aš ganysiu jas, ir jų ganykla bus aukštuose Izraelio kalnuose; ten jos ilsėsis žaliuojančioje žolėje ir ganysis vešliose ganyklose Izraelio kalnuose. ¹⁵ Aš ganysiu savo avis ir aš jas suguldysiu, sako Viešpats Dievas. ¹⁶ Kas buvo dingę, aš suieškosiu; kas buvo išsklaidyta, aš atvesiu atgal, kas sulaužyta, aš surišiu, ir kas buvo silpna, aš sustip-rinsiu, ir kas vešlu bei stipru, aš saugosiu ir ganysiu jas teisingai.

¹⁷ Jūs gi, mano bandos! Viešpats Dievas sako taip: Štai aš darau

teismą tarp avies ir avies, avinų ir ožių.¹⁸ Ar negana buvo jums ganytis geroje ganyklose? Bet jūs, be to, ir ganyklų likučius sumindžiojote savo kojomis, ir kai gėrėte tyriausią vandenį, likusį sudrumstėte savo kojomis.¹⁹ Taip mano avys turėjo misti tuo, kas buvo jūsų kojomis sumindžiota; ir ką jūsų kojos buvo sudrumstusios, jos turėjo gerti.²⁰ Todėl Viešpats Dievas taip jums sako: Štai aš pats darau teismą tarp riebiųjų ir liesųjų avių.²¹ Kadangi jūs šonais ir petimis užgaudavote ir savo ragais šalin stūmėte visas silpnas avis, iki jos buvo toli išsklaidytos,²² tai aš gelbėsiu savo bandą, ir ji nebebus daugiau grobis; aš darysiu teismą tarp avies ir avies.

²³ Aš pažadinsiu joms vieną ganytoją, kurs turės jas ganyti, savo tarną Dovidą; jis ganys jas ir bus joms ganytojas.²⁴ Aš gi, Viešpats, būsiu joms Dievas, ir mano tarnas Dovidas bus jų tarpe kunigaikštis; aš, Viešpats, tai kalbėjau.

²⁵ Aš padarysiu su jomis taikos sandorą ir išnaikinsiu pikčiausius žvėris iš šalies, ir kurios gyvena tyrumoje, saugiai miegos miške.

²⁶ Aš padarysiu iš jų palaiminimą aplink mano kauburį ir siųsiu savo metu lietaus; tai bus palaiminimo lietus.²⁷ Lauko medžiai duos savo vaisių, žemė duos savo želmenų, ir jos bus savo šalyje be baimės, ir jos žinos, kad aš Viešpats, kai būsiu sutrynęs jų jungo grandines ir būsiu išgelbėjęs jas iš rankos tų, kurie buvo jas paverę.²⁸ Jos nebebus daugiau grobis tautoms nei žemės žvėrys neberis jų; jos gyvens saugiai, be jokios baimės.²⁹ Aš pažadinsiu joms garbingą želmenį; jos nebebus daugiau sumažinamos badu šalyje ir nebeneš daugiau tautų sugėdinimo.³⁰ Ir jos žinos, kad aš, Viešpats, jų Dievas, su jomis, o jos mano tauta, Izraelio namai, sako Viešpats Dievas.³¹ Jūs gi esate mano bandos, mano ganyklos bandos žmonės, o aš Viešpats, jūsų Dievas, sako Viešpats Dievas.

35. ¹ Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ² Žmogaus sūnau, atgręžk savo veidą prieš Seiro kalną, pranašauk apie jį ir sakyk jam: ³ Viešpats Dievas sako taip: Štai aš einu prieš tave, Seiro kalne; aš ištiesiu savo ranką prieš tave ir padarysiu tave pamestą ir tuščią. ⁴ Tavo miestus aš sugriausiu, ir tu būsi pamestas, ir tu žinosi, kad aš Viešpats. ⁵ Kadangi tu buvai amžinas neprietelis ir padavei Izraelio sūnus į kalavijo rankas jų suspaudimo metu, didžiausios neteisybės laiku, ⁶ todėl, kaip aš gyvas, sako Viešpats Dievas, aš paduosiu tave kraujui, ir kraujas persekios tave. ⁷ Aš paversiu Seiro kalną tuštuma ir tyruma ir ašimsiu nuo jo einančių ir grįžtančių. ⁸ Aš

pripildysiu jo kalnus jojo užmuštųjų; tavo kauburiuose, tavo slėniuose ir upeliuose kris užmuštieji kalaviju. ⁹ Aš padarysiu iš tavęs amžinas tyrumas, ir tavo miestai bus negyvenami, ir jūs žinosite, kad aš Viešpats Dievas. ¹⁰ Kadangi tu sakei: Abidvi tautos ir abidvi šalys bus mano, ir aš gausiu jas paveldėtina, nors tenai buvo Viešpats, ¹¹ todėl, kaip aš gyvas, sako Viešpats Dievas, aš padarysiu žiūrėdamas tavo rūstybės ir tavo pavydo, kurį rodei laikydamas juos neapykantoje, ir aš pasidarysiu per juos žinomas, kai būsiu padaręs tau teismą. ¹² Ir tu žinosi, kad aš, Viešpats, girdėjau visus tavo piktžodžiamumus, kuriuos kalbėjai apie Izraelio kalnus, sakydamas: Jie palikti, atiduoti mums praryti. ¹³ Be to, jūs sukilote prieš mane savo burna ir kalbėjote prieš mane savo paniekos žodžius; aš girdėjau. ¹⁴ Viešpats Dievas sako taip: Besidžiaugiant visai žemei aš paversiu tave tyruma. ¹⁵ Kaip tu džiaugėsi dėl Izraelio namų tėvonystės, kad ji buvo sunaikinta, taip aš padarysiu tau; būsi sunaikintas tu, Seiro kalne, ir visa Idumėja; ir jie žinos, kad aš Viešpats.

36. ¹ Tu gi, žmogaus sūnau, pranašauk apie Izraelio kalnus ir sakyk: Izraelio kalnai, išgirskite Viešpaties žodį. ² Viešpats Dievas sako taip: Kadangi neprietelis sakė apie tave: Še tau, amžinosios kalvos atiduotos mums paveldėti, ³ todėl tu pranašauk ir sakyk: Viešpats Dievas sako taip: Kadangi jūs sunaikinti ir sumindžioti aplinkui ir virtote tėvonyste likusioms tautoms, patekote ant liežuvio ir virtote žmonių panieka, ⁴ todėl, Izraelio kalnai, išgirskite Viešpaties Dievo žodį: Štai ką sako Viešpats Dievas kalnams ir kalvoms, upeliams ir slėniams, sugriautoms sienoms ir paliktiems miestams, kurie sunaikinti ir iš kurių tyčiojasi likusios tautos aplinkui; ⁵ todėl Viešpats Dievas sako taip: Kadangi aš savo ugingame uolume kalbėjau apie likusias tautas ir apie visą Idumėją, kurios pasisavino sau mano šalį kaip tėvonystę su džiaugsmu, visa širdimi ir siela, ir apiplėšė ją, kad sunaikintų, ⁶ todėl pranašauk apie Izraelio žemę ir sakyk kalnams bei kalvoms, aukštumoms ir slėniams: Viešpats Dievas sako taip: Štai aš kalbėjau savo uolume ir savo narse, nes jūs kentėjote tautų panieką. ⁷ Todėl Viešpats Dievas sako taip: Aš pakėliau savo ranką, kad tautos, kurios yra aplink juos, pačios neštų savo sugėdinimą.

⁸ Jūs gi, Izraelio kalnai, želdinkite savo šakas ir neškite savo vaisių mano tautai Izraeliui, nes arti yra metas ateiti. ⁹ Nes štai aš ateisiu pas jus ir gręšiuos į jus; jūs būsite ariami ir gausite sėklos. ¹⁰ Aš padauginsiu jumyse žmones ir visus Izraelio namus; miestai

bus gyvenami ir griuvėsiai vėl atstatomi. ¹¹ Aš padarysiu jus pilnus žmonių ir galvijų; jie dauginsis ir augs; aš padarysiu, kad jūs būtumėte gyvenami kaip pradžioje, ir apdovanosiu didesnėmis gėrybėmis, kaip kad turėjote pradžioje; ir jūs žinosite, kad aš Viešpats. ¹² Aš atvesiu ant jūsų žmonių mano tautą Izraelį, ir jie paveldės tave kaip tėvonystę; ir tu būsi jiems tėvonystė, ir daugiau nebeatsitiks, kad tu būtumei be jų. ¹³ Viešpats Dievas sako taip: Kadangi apie jus sako: Tu ryji žmones ir smaugi savo tautą, ¹⁴ todėl tu nebeėsi daugiau žmonių ir nebesmaugsi daugiau savo tautos, sako Viešpats Dievas. ¹⁵ Aš padarysiu, kad tu nebegirdėtumei daugiau pagonių pasityčiojimo; tu anaipol nebeneši tautų paniekos ir nebenustosi daugiau savo tautos, sako Viešpats Dievas.

¹⁶ Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ¹⁷ Žmogaus sūnau, Izraelio namai gyveno savo žemėje ir sutepė ją savo keliais ir savo pastangomis, taip kad jų elgesys mano akivaizdoje pasidarė kaip mėnesinė liga sergančios moteriškės nešvarumas. ¹⁸ Aš išliejau ant jų savo užsidegimą dėl kraujo, kurį jie išliejo ant žemės, ir dėl to, kad jie sutepė ją savo stabais. ¹⁹ Aš išsklaidžiau juos tarp tautų, ir jie išvėtyti į šalis; aš teisiau juos, žiūrėdamas jų kelių ir jų sumanymų. ²⁰ Jie atėjo pas tautas, į kurių tarpą turėjo eiti, ir sutepė mano šventą vardą, kai apie juos buvo sakoma: Tai Viešpaties tauta, ir jie turėjo išeiti iš jo šalies. ²¹ Bet man pagailo mano švento vardo, kurį Izraelio namai sutepė tautose, pas kurias buvo atėję.

²² Todėl sakyk Izraelio namams: Viešpats Dievas sako taip: Ne dėl jūsų, Izraelio namai, aš tai darysiu, bet dėl savo švento vardo, kurį jūs sutepėte tarp pagonių, pas kuriuos atėjote. ²³ Aš pašventinsiu savo didį vardą, suteptą tarp pagonių, kurį jūs sutepėte jų tarpe, kad pagonys žinotų, jog aš Viešpats, sako kareivių Viešpats, kai aš būsiu pašventintas jumoje jų akivaizdoje. ²⁴ Nes aš atimsiu jus iš pagonių, surinksiu jus iš visų šalių ir parvesiu jus į jūsų šalį. ²⁵ Aš išliesiu ant jūsų tyro vandens, ir jūs būsite apiplauti nuo visų savo susitepimų, ir aš apvalysiu jus nuo visų jūsų stabų. ²⁶ Aš duosiu jums naują širdį ir įvesiu į jūsų vidų naują dvasią; aš atimsiu iš jūsų kūno akmeninę širdį ir duosiu jums kūnišką širdį. ²⁷ Aš duosiu į jūsų vidų mano dvasią ir padarysiu, kad jūs vaikščiotumėte mano įsakymais, sergėtumėte mano teises ir jas vykdytumėte. ²⁸ Jūs gyvensite šalyje, kurią aš esu davęs jūsų tėvams; jūs būsite man tauta, ir aš būsiu jums Dievas. ²⁹ Aš išgelbėsiu jus iš visų jūsų susitepimų, pašauksiu javus ir juos padauginsiu, ir nebeleisiu ant jūsų bado. ³⁰ Aš padauginsiu

medžio vaisius ir lauko augalus, kad jūs nebekęstumėte daugiau paniekos dėl bado tautų tarpe. ³¹ Tuomet jūs atsiminsite savo pikčiausius kelius ir negeras pastangas, ir jums nebepatiks jūsų neteisybės ir jūsų kaltės. ³² Ne dėl jūsų aš tai darysiu, sako Viešpats Dievas; tebūna tai jums žinoma; susigėskite ir parauskite dėl savo kelių jūs, Izraelio namai.

³³ Viešpats Dievas sako taip: Tą dieną, kurią aš apvalysiu jus nuo visų jūsų neteisybių ir apgyvendinsiu miestus, atstatysiu griuvėjus, ³⁴ ir pamesta žemė, kuri kitados buvo tuščia kiekvieno keleivio akyse, vėl bus dirbama. ³⁵ Tuomet sakys: Ta neapdirbta šalis pasidarė kaip gėrių sodas, o miestai, palikti, ištuštėję ir sugriauti, vėl stovi sustiprinti. ³⁶ Tuomet tautos, kurios tik buvo paliktos jūsų apylinkėje, žinos, kad aš, Viešpats, atstačiau, kas sugriauta, ir apsodinau, kas buvo nedirbama, kad aš, Viešpats, kalbėjau ir padariau.

³⁷ Viešpats Dievas sako taip: Dar ir tame atras mane Izraelio namai, kad aš jiems štai ką padarysiu: aš padauginsiu juos kaip kokią žmonių kaimenę, ³⁸ kaip šventąją kaimenę, kaip Jeruslės kaimenę jos išskilmėse; taip palikti miestai bus pilni žmonių kaimenių; ir jie žinos, kad aš Viešpats.

37. ¹ Viešpaties ranka atėjo ant manęs; ji išvedė mane Viešpaties dvasioje ir pastatė mane vidury lauko, kurs buvo pilnas kaulų. ² Jis vedžiojo mane aplinkui juos; buvo gi jų labai daug lauke ir jie buvo labai sudžiūvę. ³ Tuomet jis man tarė: Žmogaus sūnau, ar tu manai, kad šitie kaulai atgis? Aš atsakiau: Viešpatie Dieve, tu tai žinai. ⁴ Jis man tarė: Pranašauk apie šituos kaulus ir sakyk jiems: Sudžiūvusieji kaulai, išgirskite Viešpaties žodį: ⁵ Štai ką sako Viešpats Dievas šitiems kaulams: Štai aš įleisiu į jus dvasią, ir jūs būsite gyvi. ⁶ Aš duosiu jums gyslas, užauginsiu ant jūsų mėsos ir apvilksiu jus oda; aš duosiu jums dvasią, ir jūs būsite gyvi, ir žinosite, kad aš Viešpats. ⁷ Tuomet aš pranašavau, kaip jis man buvo įsakęs. Man pranašaujant pakilo ūžesys, ir štai sujudimas: kaulai susijė su kaulais, kiekvienas prie savo sąnario. ⁸ Aš žiūrėjau, ir štai ant jų užaugo gyslos ir mėsa, ir išsitiesė ant jų oda, bet dvasios jie dar neturėjo. ⁹ Jis man tarė: Pranašauk dvasiai, pranašauk, žmogaus sūnau, ir sakyk dvasiai: Štai ką sako Viešpats Dievas: Ateik šen, dvasia, iš keturių vėjų ir dvelk ant šitų užmuštųjų, ir tegul jie atgyja. ¹⁰ Aš pranašavau, kaip jis man buvo įsakęs, ir dvasia įėjo į juos; jie atgijo, ir atsistojo ant savo kojų labai labai didelė kariuomenė.

¹¹ Jis man tarė: Žmogaus sūnau, visi šitie kaulai yra Israėlio namai. Jie sako: Sudžiūvo mūsų kaulai, mūsų viltys žuvo, ir mes esame atmesti. ¹² Todėl pranašauk ir sakyk jiems: Viešpats Dievas sako taip: Štai aš atidarysiu jūsų kapus ir jus, mano tauta, aš išvesiu iš jūsų kapų ir įvesiu jus į Israėlio žemę. ¹³ Jūs žinosite, kad aš Viešpats, kai būsiu atidaręs jūsų kapus ir būsiu išvedęs jus, mano tauta, iš jūsų kapų, ¹⁴ ir būsiu davęs į jus savo dvasią, ir jūs būsite gyvi, ir aš būsiu suteikęs jums ramybės jūsų žemėje.

¹⁵ Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ¹⁶ Paimk sau vieną medį ir parašyk ant jo: Judo ir jo draugų, Israėlio sūnų; imk kitą medį ir rašyk ant jo: Ephraimo medžiui Juozapui ir jo draugams, visiems Israėlio namams; ¹⁷ suglausk juodu vieną su kitu į vieną medį, kad būtų vienas tavo rankoje.

¹⁸ Kai tavo tautos sūnūs tau sakys kalbėdami: Ar tu mums nepasakysi, ką tai turi reikšti? ¹⁹ tu jiems kalbėk: Viešpats Dievas sako taip: Štai aš imsiu Juozapo medį, kurs yra Ephraimo rankoje, ir Israėlio gimines, kurios yra su juo sujungtos, ir suglausiu jas su Judo medžiu, ir padarysiu iš jų vieną medį, ir jie bus vienas mano rankoje. ²⁰ Tai ir bus medžiai, ant kurių parašei tavo rankoje, jų akivaizdoje. ²¹ Po to tu jiems sakyk: Viešpats Dievas sako taip: Štai aš imsiu Israėlio vaikus iš tarpo tautų, į kurias jie nuėjo, surinksiu juos iš visur ir atvesiu juos į savo žemę. ²² Aš padarysiu iš jų vieną giminę šalyje, Israėlio kalnuose, ir bus vienas karalius, kurs visus valdys; nebebus daugiau dvi giminės ir nebesuskils jos daugiau į dvi karalysti.

²³ Jie nebesusiteps daugiau savo stabais, savo nuobodomis ir savo neteisybėmis; aš išgelbėsiu juos iš visų buveinių, kuriose jie nusidėjo, ir apvalysiu juos; jie bus man tauta, o aš būsiu jiems Dievas. ²⁴ Mano tarnas Dovidas bus jiems karalius, ir bus jiems visiems vienas ganytojas; jie elgsis pagal mano teises, sergės mano įsakymus ir juos vykdys. ²⁵ Jie gyvens šalyje, kurią aš esu davęs mano tarnui Jokubui, kurioje gyveno jūsų tėvai; joje gyvens jie ir jų vaikai, ir jų vaikų vaikai per amžius, o mano tarnas Dovidas bus jų kunigaikštis amžinai. ²⁶ Aš padarysiu su jais taikos sandorą, tai bus jiems amžina sandora; aš juos sutvirtinsiu ir padauginsiu; aš pastatysiu savo šventyklą jų tarpe amžiams. ²⁷ Mano padangtė bus juose; aš būsiu jiems Dievas, o jie bus man tauta. ²⁸ Ir tautos žinos, kad aš Viešpats, kurs pašventinu Israėlį, kai mano šventykla bus jų tarpe per amžius.

38. ¹ Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ² Žmogaus

sūnau, atgręžk savo veidą prieš Gogą, prieš Magogo šalį, prieš vyriausią Mosokho ir Tubalio kunigaikštį, pranašauk apie jį³ ir sakyk jam: Viešpats Dievas sako taip: Štai aš einu prieš tave, Goge, tu vyriausias Mosokho ir Tubalio kunigaikštis.⁴ Aš vaikysiu tave aplinkui ir pažabosiu tave; aš išvesiu tave ir visą tavo kariuomenę, žirgus ir raitelius, visus apsišarvavusius, didelę daugybę, apsiginklavusius ietimi, skydu ir kalaviju.⁵ Persai, Etijopiečiai ir Libiečiai su jais, visi su skydais ir šalmais;⁶ Gomeras ir visi jo būriai, Togormos namai, šiaurės šlaitai, visa jų jėga ir daug tautų yra su tavim.⁷ Pasiruošk ir prirenk save ir visą savo daugybę, kuri susirinko prie tavęs, ir būk jiems įsakymų davėjas.⁸ Po daugelio dienų tu būsi aplankytas; daugelio metų pabaigoje tu ateisi į šalį, kuri vėl laisva nuo kalavijo ir surinkta iš daugelio tautų Izraelio kalnuose, kurie nuolat buvo tušti; jie išvesti iš tautų ir visi gyvens joje be baimės.⁹ Pakildamas gi tu ateisi kaip audra ir lyg debesys, kad apdengtumei žemę tu ir visi tavo būriai, ir daug tautų su tavim.

¹⁰ Viešpats Dievas sako taip: Aną dieną kils tavo širdyje minčių, ir tu svarstysi pikčiausią sumanymą; ¹¹ tu sakysi: Aš pakilsiu prieš šalį, kuri neturi sienų, ateisiu pas taikiuosius, kurie gyvena be baimės; visi jie gyvena be sienų, ir jie neturi nei užkaiščių, nei durų; ¹² kad plėštumei grobį ir imtumei išplėšas, kad tiestumei savo ranką prieš tuos, kurie buvo palikti ir paskui atstatyti, ir prieš tautą, kuri surinkta iš tautų, kuri pradėjo turėti nuosavybę ir gyventi žemės kalvoje.¹³ Saba ir Dedanas, Tarsio pirkliai ir visi jo liūtai sakys tau: Argi tu ateini pasiimti išplėšų? Štai grobiui plėsti tu surinkai savo daugybę, kad imtumei sidabrą ir auksą, išsineštumei rakandus bei lobį ir išplėštumei begalinį grobį.¹⁴ Todėl, žmogaus sūnau, pranašauk ir sakyk Gogui: Viešpats Dievas sako taip: Argi ne tą dieną, kai mano tauta, Izraelis, gyvens be baimės, tu tai žinosi? ¹⁵ Taip, iš savo vietos nuo šiaurės šlaitų ateisi tu ir daug tautų drauge su tavim, visi raiti ant žirgų, didelis būrys ir smarki kariuomenė.¹⁶ Tu pakilsi prieš mano tautą Izraelį kaip debesys, kad apdengtumei žemę. Tu pasirodysi paskučiausiose dienose, ir aš atvesiu tave ant savo šalies, kad tautos pažintų mane, kai aš būsiu pasirodęs tavimi šventas jų akyse, o Goge!

¹⁷ Viešpats Dievas sako taip: Taigi tu esi tas, apie kurį aš esu kalbėjęs senose dienose per savo tarnus, Izraelio pranašus, kurie pranašavo anų laikų dienose, kad aš atvesiu tave ant jų.¹⁸ Ir tą dieną, Gogo atėjimo dieną prieš Izraelio šalį, sako Viešpats Dievas, atsitiks, kad mano užsidegimas ir mano narsas pakils.¹⁹ Savo uolyme, savo rūsty-

bės ugnyje aš tai sakau: Nes tą dieną bus didelis sukrėtimas; ²⁰ prieš mano veidą sudrebės jūros žuvys, dangaus paukščiai, lauko žvėrys ir visi slankiotojai, kurie juda žemėje, ir visi žmonės, kurie yra žemės paviršiuje; kalnai bus nugriauti, virs tvoros ir visi mūrai sugrius ant žemės. ²¹ Aš pašaūksiu visuose savo kalnuose prieš jį kalaviją, sako Viešpats Dievas; kiekvieno kalavijas bus atgręžtas prieš jo brolių. ²² Aš teisiu jį maru, krauju, smarkiu lietumi ir labai didele kruša; ugnimi ir siera aš lysiu ant jo ir ant jo kariuomenės, ir ant daugelio tautų, kurios yra su juo. ²³ Aš pasirodysiu didis ir šventas ir pasidarysiu žinomas daugelio tautų akyse, ir jie žinos, kad aš Viešpats.

39. ¹ Tu gi, žmogaus sūnau, pranašauk prieš Gogą ir sakyk: Viešpats Dievas sako taip: Štai aš einu prieš tave, Goge, vyriausias Mosokho ir Tubalio kunigaikšti, ² aš vaikysiu tave aplinkui, išvesiu tave ir padarysiu tave, kad tu pakiltumei nuo šiaurės šlaitų, ir aš atvesiu tave ant Israėlio kalnų. ³ Aš sudaužysiu tavo kilpinį tavo kairėje rankoje ir išmesiu tavo vilyčias iš tavo dešinės rankos. ⁴ Israėlio kalnuose krisi tu ir visi tavo būriai, ir tavo tautos, kurios yra su tavim; plėšriems žvėrims, paukščiams ir visiems sparnuočiams, ir lauko gyvuliams aš duosiu tave ryti. ⁵ Tu krisi lauko paviršiuje, nes aš esu kalbėjęs, sako Viešpats Dievas. ⁶ Aš siųsiu ugnies į Magogą ir į tuos, kurie saugiai gyvena salose; ir jie žinos, kad aš Viešpats. ⁷ Aš padarysiu savo šventą vardą žinomą mano tautos Israėlio viduje, ir aš nebeduosiu daugiau sutepti savo šventą vardą; ir tautos žinos, kad aš Viešpats, Israėlio Šventasis. ⁸ Štai tai ateis ir įvyks, sako Viešpats Dievas; tai yra ta diena, apie kurią aš esu kalbėjęs. ⁹ Tuomet išeis gyventojai iš Israėlio miestų, padegs ir sudegins ginklus, skydus ir ietis, kilpinius ir vilyčias, rankines lazdas ir vėzdus, ir degins tai ugnimi septynerius metus. ¹⁰ Jie nesigabens malkų iš apylinkių ir nesikirs iš miškų, nes kūrens ugnį ginklais ir plėš tuos, kurių buvo plėšiami, ir apiplėš savo plėšikus, sako Viešpats Dievas.

¹¹ Aną dieną atsitiks, kad aš duosiu Gogui garsią vietą kaip kapą Israėlyje, į rytus nuo jūros, Keleivių slėnį, kurs sukels pasibaisėjimo praeiviuose; tenai palaidos Gogą ir visą jo daugybę, ir jis bus vadinamas Gogo daugybės slėnis. ¹² Israėlio namai, kad apvalytų šalį, laidos juos per septynis mėnesius. ¹³ Visa šalies tauta laidos jį, ir ta diena, kurioje aš pasirodysiu garbingas, bus jiems minėtina, sako Viešpats Dievas. ¹⁴ Jie paskirs vyrų, kurie nuolat vaikščios po šalį, kad laidotų ir ieškotų tų, kurie yra pasilikę žemės paviršiuje, kad ap-

valytų ją; pradės gi ieškoti po septynių mėnesių.¹⁵ Keliaudami per šalį, jie eis aplinkui ir kai pamatys žmogaus kaulą, pastatys prie jo ženklą, iki duobiakasiai palaidos jį Gogo daugybės slėnyje.¹⁶ Miestas gi bus vadinamas Amona, ir taip jie apvalys žemę.

¹⁷ Taigi tu, žmogaus sūnau, Viešpats Dievas sako taip: Sakyk kiekvienam sparnuočiui, visiems paukščiams ir visiems lauko žvėrimis: Sueikite, skubinkitės, skubėkite iš visur prie mano aukos, kurią aš jums pjaunu, prie didelės aukos Israėlio kalnuose, kad ėstumėte mėsą ir gertumėte kraują.¹⁸ Jūs ėsite karžygių mėsą ir gersite žemės kunigaikščių kraują, avinų ir erylų, ožių, jaučių, peniukšlių ir visų riebiųjų.¹⁹ Jūs ėsite taukus iki sočiai ir gersite kraują iki pasigėrimui iš aukos, kurią aš jums paskersiu.²⁰ Jūs pasisotinsite ant mano stalo žirgu ir drąsiu raiteliu, ir visais vyrais kovotojais, sako Viešpats Dievas.

²¹ Taip aš parodysiu savo garbę tarp tautų, ir visos tautos matys mano teismą, kurį būsiu padaręs, ir mano ranką, kurią būsiu ant jų padėjęs.²² Israėlio gi namai žinos, kad aš Viešpats, jų Dievas, nuo anos dienos ir paskui.²³ Ir tautos žinos, kad Israėlio namai buvo patekę nelaisvėn dėl neteisybės, nes jie buvo palikę mane, ir aš buvau paslėpęs savo veidą nuo jų, padavęs juos į neprietelių rankas, taip kad jie visi žuvo kalaviju.²⁴ Žiūrėdamas jų susitepimo ir jų kaltės, aš padariau jiems ir paslėpiau nuo jų savo veidą.

²⁵ Todėl Viešpats Dievas sako taip: Dabar aš grąžinsiu Jokubo belaisvius ir pasigailėsiu visų Israėlio namų, ir būsiu pavydus dėl mano švento vardo.²⁶ Jie neš savo sugėdinimą ir visą neištikimybę, kuria man nusikalto, kai jie vėl gyvens savo šalyje saugiai, nieko nebijodami,²⁷ ir kai aš būsiu sugrąžinęs juos iš tautų, būsiu juos surinkęs iš jų neprietelių šalių, ir kai aš būsiu jais pasirodęs šventas daugelio tautų akyse.²⁸ Tuomet jie žinos, kad aš Viešpats, jų Dievas, nes nors aš ir perkėliau juos tarp tautų, bet aš vėl surinkau juos į jų šalį ir nė vieno iš jų tenai nepalikau.²⁹ Daugiau aš nebepaslėpsiu nuo jų savo veido, nes aš išliejau savo dvasią ant visų Israėlio namų, sako Viešpats Dievas.

40. ¹ Dvidešimt penktais mūsų ištrėmimo metais, metų pradžioje, dešimtą mėnesio dieną, keturioliktais metais po miesto paėmimo, tą pačią dieną atėjo ant manęs Viešpaties ranka ir nuvedė mane tenai.² Dieviškuose regėjimuose atvedė mane į Israėlio šalį, nuleido mane ant labai aukšto kalno, ant kurio pietų link buvo lyg kad miesto

pastatas, ³ ir įvedė mane tenai. Ir štai čia buvo vyras, kurio išvaizda buvo kaip skaistvario išvaizda; jo rankoje buvo lininė virvė ir matuojama nendrė kitoje rankoje; stovėjo jis vartuose. ⁴ Tas vyras man kalbėjo: Žmogaus sūnau, matyk savo akimis ir girdėk savo ausimis, ir kreipk savo širdį į visa, ką aš tau rodysiu, nes tu čia atvestas, kad tai tau būtų parodyta; visa, ką tu matai, skelbk Izraelio namams.

⁵ Štai iš lauko apskai aplink namus buvo siena; vyro rankoje buvo matuojama šešių mastų ir vieno plaštako ilgumo nendrė, ir jis išmatavo pastato storį viena nendre, taip pat aukštį viena nendre.

⁶ Jis atėjo pas vartus, kuriais išeinama į rytus, užkopė jų laiptais ir išmatavo vartų slenkščio plotį viena nendre, tai yra slenkstis buvo viena nendre platus; ⁷ taip pat išmatavo šoninius kambarius išilgai viena nendre ir skersai viena nendre, o tarp kambarių buvo penkių mastų tarpas. ⁸ Jis išmatavo vartų slenkstį prieangio viduje viena nendre. ⁹ Jis dar išmatavo vartų prieangį aštuoniais mastais ir jo iškyšulius dviem mastais; tas prieangis buvo viduje. ¹⁰ Šoninių kambarių prie vartų į rytus buvo trys vienoje pusėje ir trys kitoje; visų trijų buvo tas pat didumas ir iškyšulių iš abiejų šalių buvo tas pat didumas. ¹¹ Po to jis išmatavo vartų slenkščio plotį dešimčia mastų ir vartų ilgį trylika mastų, ¹² taip pat priešakį ties kambariais vienu mastu; jis buvo vieno masto abiejuose šonuose; šoniniai gi kambariai turėjo po šešis mastus viename ir kitame šone. ¹³ Jis išmatavo vartų plotį nuo vieno šoninio kambario stogo iki kito stogui dvidešimt penkiais mastais, angą ties anga. ¹⁴ Jis padarė iškyšulius šešių dešimtų mastų ir prie iškyšulio prieangį apskai aplink vartus. ¹⁵ Nuo vartų priešakio einant prie vidaus vartų prieangio priešakio, buvo penkios dešimtys mastų. ¹⁶ Įžulnūs langai buvo šoniniuose kambariuose ir jų iškyšuliuose, kurie buvo vartų viduje aplinkui, visuose šonuose; taip pat ir prieangiuose buvo langai aplinkui į vidų, o ant iškyšulių buvo palmių vaizdai.

¹⁷ Toliau jis nuvedė mane į išorinį šventorių, ir štai čia buvo sandėlių; šventoriaus asla buvo išklota aplinkui akmenimis, aplink aslą gi buvo trys dešimtys sandėlių. ¹⁸ Asla ties vartais sulig vartų ilgiu buvo žemesnė. ¹⁹ Jis išmatavo plotį nuo žemesniųjų vartų priešakio iki išorinio vidaus šventoriaus iškyšulio: buvo gi šimtas mastų taip į rytus, taip į šiaurę. ²⁰ Taip jis matavo ir tuos išorinio šventoriaus vartus, kurie buvo į šiaurę, būtent jų ilgį ir plotį, ²¹ lygiai ir šoninius jų kambarius, kurių trys buvo viename šone ir trys kitame, jų iškyšulius ir prieangį; šitie buvo tokio pat didumo kaip pirmųjų vartų;

visi vartai buvo penkiomis dešimtimis mastų ilgi ir dvidešimt penkiais mastais platūs.²² Jų langai, prieangis ir išpjaustymai buvo tokie pat kaip vartų į rytus; septyniais laiptais buvo einama į juos aukštyn ir ties jais buvo prieangis.²³ Ties šiaurės ir ties rytų vartais buvo vidaus šventoriaus vartai, ir jis išmatavo tarpą nuo vienu vartų iki kitų vartų vienu šimtu mastų.²⁴ Po to jis nuvedė mane pietų link, o štai ir tenai buvo vieneri vartai į pietus; ir jis matavo jų iškyšulius ir prieangį, tokius pat kaip kitų.²⁵ Ir šitų langai ir prieangiai aplinkui buvo kaip kiti langai; ilgis buvo penkių dešimtų mastų ir plotis dvidešimt penkių mastų.²⁶ Septyniais laiptais buvo į juos kopinama, ties jų anga buvo prieangis ir ant jo iškyšulių buvo išpjaustytos palmės, viena viename šone, kita kitame.²⁷ Taip pat vidaus šventorius turėjo vartus į pietus, ir jis išmatavo nuo tų vartų tarpą pietų link iki kitų vartų vienu šimtu mastų.

²⁸ Jis įvedė mane į vidaus šventorių pietų vartais ir matavo tuos vartus, kurių dydis buvo toks pat kaip kitų;²⁹ matavo taip pat lygius kitiems šoninius kambarius, jų iškyšulius ir jų prieangį, be to, jų langus ir jų prieangį aplinkui penkiomis dešimtimis mastų ilgą ir dvidešimt penkiais mastais platų.³⁰ Prieangis aplinkui buvo dvidešimt penkiais mastais ilgas ir penkiais mastais platus.³¹ Prieangis buvo išorinio šventoriaus pusėje ir ant jo iškyšulių buvo išpjaustyta palmių; į jį buvo einama aukštyn aštuoniais laiptais.³² Po to jis nusivedė mane į vidaus šventorių rytų šone ir matavo tokio pat didumo kaip aukščiau vartus³³ su jų šoniniais kambariais, jų iškyšuliais ir jų prieangiu, taip pat su jų langais ir prieangiais aplinkui; jie buvo penkiomis dešimtimis mastų ilgi ir dvidešimt penkiais mastais platūs.

³⁴ Jis išmatavo jų prieangį, kurs buvo išorinio šventoriaus pusėje; palmių išpjaustymai buvo ant iškyšulių viename ir kitame šone ir buvo į juos einama aukštyn aštuoniais laiptais.³⁵ Po to jis nusivedė mane pas vartus į šiaurę ir matuodamas juos rado lygius kitiems³⁶ su jų šoniniais kambariais, jų iškyšuliais, jų prieangiu ir jų langais aplinkui; jie buvo penkiomis dešimtimis mastų ilgi ir dvidešimt penkiais mastais platūs.³⁷ Jų prieangis buvo išorinio šventoriaus pusėje; palmių išpjaustymai buvo ant iškyšulių viename ir kitame šone ir aštuoniais laiptais buvo į jį einama aukštyn.

³⁸ Į kiekvieną sandėlį buvo įėjimas vartų iškyšuliuose; tenai plaudavo deginamąsias aukas.³⁹ Vartų prieangyje stovėjo du stalu viename ir du stalu kitame šone, kad ant jų būtų pjaunamos deginamosios aukos, nuodėmės ir nusikaltimo aukos.⁴⁰ Lauke prie šoninės sienos,

einančios aukštyn angos link tų vartų, kurie atgręžti į šiaurę, buvo du stalai ir prie kitos šoninės sienos, ties vartų prieangiu, buvo du stalai.

⁴¹ Keturi stalai buvo viename šone ir keturi stalai kitame; vartų šonuose buvo aštuoni stalai, ant kurių buvo pjaunamos aukos. ⁴² Keturi gi stalai buvo deginamajai aukai, pastatyti iš kertuotų akmenų, pusantru mastu ilgi, pusantru mastu platūs ir vienu mastu aukšti pasidėti įrankiams, kuriais buvo skerdžiamos deginamosios ir kitos aukos. ⁴³ Jų briaunos buvo per plaštaką įlenktos į vidų aplinkui; tie stalai buvo skirti aukų mėšai. ⁴⁴ Skyrium nuo vidaus vartų buvo giesmininkų kambariai vidaus šventoriuje, šone tų vartų, kurie atgręžti į šiaurę; jų priešakiai buvo atgręžti į pietus; vienas gi buvo rytų vartų šone, atgręžtas į šiaurę. ⁴⁵ Jis man tarė: Šitas kambarys, kurs atgręžtas į pietus, bus tiems kunigams, kurie atlieka šventyklos tarnybą. ⁴⁶ Kambarys gi, kurs atgręžtas į šiaurę, bus tiems kunigams, kurie atlieka altoriaus tarnybą; tai yra Sadoko sūnūs, kurie iš Levio sūnų tarpo artinasi prie Viešpaties, kad jam tarnautų.

⁴⁷ Jis išmatavo šventorių išilgai šimtu mastų ir skersai šimtu mastų; jis buvo keturkampis; altorius gi stovėjo ties šventyklos priešakiu.

⁴⁸ Jis įvedė mane į šventyklos prieangį ir išmatavo prieangį penkiais mastais viename šone ir penkiais mastais kitame šone, taip pat vartų plotį trimis mastais viename šone ir trimis mastais kitame. ⁴⁹ Prieangis buvo dvidešimčia mastų ilgas ir vienuolika mastų platus, į jį buvo einama aukštyn aštuoniais laiptais. Prie iškyšulių buvo du šulu, vienas viename šone, kitas kitame.

41. ¹ Jis įvedė mane į šventyklą ir išmatavo iškyšulius; jie buvo šešiais mastais stori viename šone ir šešiais kitame, sulig buveinės storiu. ² Angos plotis buvo dešimties mastų, o šoninės durų sienos buvo penkių mastų vienoje pusėje ir penkių mastų kitoje pusėje; jis išmatavo jos ilgį keturiomis dešimtimis mastų ir plotį dvidešimčia mastų.

³ Įėjęs į vidų, jis išmatavo durų iškyšulį dviem mastais, duris šešiais mastais ir durų sienos plotį septyniais mastais. ⁴ Po to jis išmatavo jo ilgį dvidešimčia mastų ir jo plotį dvidešimčia mastų ties šventyklos priešakiu. Ir jis man tarė: Tai visų švenčiausia.

⁵ Po to jis matavo namų sieną šešiais mastais ir šoninio statinio plotį keturiais mastais apskai aplink namus. ⁶ Šoninių gi kambarių, kambarys prie kambario, buvo dukart trisdešimt trys; aukš-

tesnieji ėjo išilgai šventyklos mūro, aplink visus šonus taip, kad jais rėmėsi ir nebuvo įleisti į šventyklos sieną.⁷ Tenai buvo kelias apskai, kyląs aukštyn vingiu, kurs sukdamos vedė į šventyklos aukštą; todėl šventykla aukštumoje buvo platesnė, ir taip iš apačios buvo einama į viršutinį aukštą per vidurinį.⁸ Aš mačiau namuose paaukštinimą aplinkui, o šoninių kambarių didumas buvo vienos šešių mastų nendrės.⁹ Plotis sienos, kuri skyrė šoninius kambarius nuo oro pusės, buvo penkių mastų; vidaus namai buvo šoninių namų kambarių apsupti.¹⁰ Atstumas nuo kambarių buvo visur aplink namus dvidešimtys mastų.¹¹ Vienos šoninio pastato durys buvo atgręžtos į maldos vietą, vienos į šiaurę ir vienos į pietus; maldos vietos plotis buvo penkių mastų aplinkui.¹² Trobesys, kurs buvo atskirtas ir atgręžtas į vakarus, buvo septyniomis dešimtims mastų platus, trobesio gi siena aplinkui buvo septyniais mastais plati ir jo ilgis buvo devynių dešimtų mastų.

¹³ Jis išmatavo tų namų ilgį šimtu mastų, ir atskiras trobesys drauge su savo sienomis buvo šimtu mastų ilgas.¹⁴ Priešakinės namų sienos ir atskiros trobesio rytų šone plotis buvo šimto mastų.¹⁵ Po to jis matavo ilgį to pastato, kurs buvo atskirtas ties šventykla jos užpakalyje drauge su kambariais abiejuose šonuose, vienu šimtu mastų; be to, vidaus šventyklą ir šventoriaus prieangius,¹⁶ slenkščius, įžulnius langus ir galerijas trijuose šonuose aplinkui; ties kiekvienu slenkščiu buvo medinis apmušalas aplinkui visuose šonuose, jis siekė nuo aslos iki langų, o langai viršum angos buvo uždaryti.¹⁷ Visa iki vidaus namų ir ant visos sienos aplinkui viduje ir oro pusėje buvo padalinta langeliais.¹⁸ Buvo taip pat dailiai padarytų cherubų ir palmių, kiekviena palmė tarp dviejų cherubų, ir kiekvienas cherubas buvo su dviem galvomis.¹⁹ Vienoje pusėje buvo žmogaus veidas, atgręžtas į vieną palmę, ir kitoje pusėje liūto veidas, atkreiptas į kitą palmę.²⁰ Nuo aslos aukštyn iki durų viršui buvo cherubai ir išpjaustytos palmės šventyklos sienose.²¹ Durų slenkstis buvo keturkampis ir šventyklos priešakys turėjo tokią pat išvaizdą.²² Medinis altorius buvo trimis mastais aukštas ir dviem mastais ilgas; jo kampai, jo viršus ir jo šonai buvo iš medžio. Ir jis man tarė: Tai tas stalas, kurs turi stovėti Viešpaties akivaizdoje.²³ Dvejos durys buvo į dievnamį ir į šventovę.²⁴ Abejos durys turėjo viename ir kitame šone po du mažesnius sparnus, kurie buvo suveriami, nes po du sparnu buvo vienoje ir kitoje durų pusėje.²⁵ Šventyklos duryse buvo išpjaustyta cherubų ir palmių panašumų, taip, kaip tai buvo padaryta sienose, todėl ir

sijos prieangio priešakyje buvo storesnės oro pusėje.²⁶ Viršum jų buvo įžulnūs langai, o aukštai abiejuose prieangio šonuose, ant šoninių namų sienų ir sulig visų sienų pločiu buvo išpjaustyta palmių vaizdai.

42. ¹ Po to jis išvedė mane į išorinį šventorių keliu, kuriuo eina į šiaurę, ir įvedė mane į iždinę, kuri buvo ties atskiru trobesiu ir ties pastatu šiaurės šone. ² Priešakyje ji buvo šimtu mastų ilga, su įėjimu į šiaurę, ir buvo penkiomis dešimtimis mastų plati ³ ties dvidešimčia vidaus šventoriaus mastų ir ties akmenimis išgrįsta asla išoriniame šventoriuje, kur buvo prieangio pastogė, sujungta su triguba pastoge. ⁴ Ties kambariais buvo dešimčia mastų platus takas, kurs sukosi į vidų vieno masto keleliu; jų durys buvo į šiaurę. ⁵ Aukštuose tie kambariai buvo siauresni kaip apačioje, nes galerijoms buvo iš jų paimta daugiau erdvės kaip iš buvusiųjų pastato apačioje ir ties viduriu. ⁶ Nes jie buvo trijų aukštų ir neturėjo šulų, kaip kad buvo šventorių šulai; todėl jie kilo aukštyr iš apatinių ir vidurinių per penkias dešimtis mastų nuo žemės. ⁷ Išorinė siena išilgai kambarių, kurie buvo atgręžti išorinio šventoriaus pusėn ties kambariais, buvo penkiomis dešimtimis mastų ilga; ⁸ nes kambarių, kurie stovėjo prie išorinio šventoriaus, ilgis buvo penkių dešimtų mastų, o ilgis šventyklos pusėje buvo šimto mastų. ⁹ Po šiais kambariais buvo įėjimas iš rytų pusės tiems, kurie į juos eidavo iš išorinio šventoriaus, ¹⁰ šventoriaus sienos plotyje rytų šone. Ties atskiru trobesiu ir ties sienos pastatu buvo kambariai ¹¹ su taku prie jų priešakinio šono, visai panašiai į kambarius, kurie buvo šiaurės pusėje, kaip jų ilgiu, taip ir jų pločiu, jų įėjimais ir jų santykiais; kaip buvo jų durys, ¹² taip buvo durys kambarių, kurie buvo atgręžti pietų pusėn: įėjimas kelio pradžioje, būtent to kelio, kurs buvo ties atskiru prieangiu, kai buvo įeinama iš rytų pusės. ¹³ Ir jis man tarė: Šiaurės kambariai ir pietų kambariai, kurie yra ties atskiru trobesiu, yra šventi kambariai, kuriuose turi valgyti tie kunigai, kurie artinasi prie Viešpaties labai šventoje vietoje. Ten jie pasidės labai šventą aukų dalį, nuodėmės ir nusikaltimo aukas, nes tai yra šventa vieta. ¹⁴ Ir kai kunigai bus įėję, jie neturi vėl išeiti iš šventyklos į išorinį šventorių, bet pirma pasidės čia savo rūbus, kuriuose jie atliko tarnybą, nes jie yra šventi; ir turi apsivilkti kitais drabužiais, ir taip išeiti laukan tarp žmonių.

¹⁵ Pabaigęs matuoti vidaus namus, jis išsivedė mane keliu prie vartų, kurie atgręžti į rytus, ir matavo juos visur aplinkui. ¹⁶ Jis matavo

rytų šone matuojama nendre; penkis šimtus nendrių matuojama nendre aplinkui.¹⁷ Jis matavo šiaurės šoną: penkis šimtus nendrių matuojama nendre aplinkui.¹⁸ Matavo taip pat pietų šoną: penkis šimtus nendrių matuojama nendre aplinkui.¹⁹ Matavo ir vakarų šoną: penkis šimtus nendrių matuojama nendre.²⁰ Visomis keturiomis kryptimis jis matavo tenai aplinkui sienos ilgį penkiais šimtais mastų ir plotį penkiais šimtais mastų; ji turėjo atskirti šventą vietą nuo nešvento ploto.

43. ¹ Po to jis nusivedė mane prie vartų į rytus. ² Ir štai Izraelio Dievo garbė artinosi iš rytų pusės, ir jos užesys buvo kaip daugelio vandenų užesys, o žemė spindėjo nuo jos didenybės. ³ Ir aš mačiau regėjimą, panašų į tą, kurį buvau matęs, kai jis atėjo miesto sunaikinti; išvaizda buvo panaši į aną reginį, kurį buvau matęs prie Khobaro upės, ir aš parpuoliau ant savo veido. ⁴ O Viešpaties didenybė įėjo keiliu tų vartų, kurie buvo atgręžti į rytus. ⁵ Tuomet dvasia pakėlė mane ir įvedė mane į vidaus šventorių; ir štai namai buvo pilni Viešpaties garbės. ⁶ Aš girdėjau kalbantį man iš namų, ir vyras, kurs stovėjo šalia manęs, ⁷ man tarė: Žmogaus sūnau, tai mano sosto vieta ir mano kojų padų vieta, kur aš gyvenu per amžius Izraelio sūnų tarpe; Izraelio namai nebesuteps daugiau mano švento vardo, jie ir jų karaliai, savo kekšavimais, savo karalių sugedimu ir aukštumomis. ⁸ Nes jie statėsi savo slenkščius prie mano slenkščių ir savo staktas šalia mano staktų, taip kad tarp manęs ir jų buvo siena, ir jie sutepė mano šventą vardą nuobodomis, kurias darė; todėl aš sunaikinau juos savo rūstybėje. ⁹ Dabar jie turi labai toli pravaryti nuo savęs savo kekšavimą ir savo karalių sugedimą, ir aš gyvensiu visuomet jų tarpe. ¹⁰ Tu gi, žmogaus sūnau, parodyk Izraelio namams šventyklą, kad jie susigęstų savo neteisybių; jie turi išmatuoti statybą ¹¹ ir parausti dėl viso, ką yra padarę. Parodyk jiems namų išvaizdą ir jų statybos išėjimus, visą jų aprašymą ir visus jų įsakymus, visą jų tvarką ir visus jų įstatymus ir parašyk jų akivaizdoje, kad sergėtų visus jų aprašymus ir įsakymus ir vykdytų juos. ¹² Tas yra įstatymas apie namus kalno viršūnėje: visas jų plotas aplinkui yra labai šventas; tas tat yra namų įstatymas.

¹³ Štai yra altoriaus išmatavimas tikriausiu mastu, kurs buvo plaštaka ilgesnis už paprastą: jo griovelis bus vienu mastu gilus ir mastu platus, vainikai iki jo briaunai ir tai aplinkui bus sprindžiu platus; tai ir buvo altoriaus griovys. ¹⁴ Nuo žemės įdubimo iki apatiniam užkir-

timui buvo du mastu aukščio; plotis buvo vieno masto; nuo mažesnio užkirtimo iki didesniajam užkirtimui buvo keturi mastai; pločio buvo vienas mastas.¹⁵ Pats gi židiny buvo dar keturiais mastais aukščiau ir iš židinio aukštyn ėjo keturi ragai.¹⁶ Židiny buvo dvylika mastų ilgas ir dvylika mastų platus; jis buvo lygus keturkampis.¹⁷ Užkirtimas buvo keturiolika mastų ilgas ir keturiolika mastų platus, visuose keturiuose šonuose; vainikas aplink jį buvo pusės masto ir griovelis buvo vieno masto aplinkui; jo laiptai buvo atgręžti į rytus.

¹⁸ Jis man tarė: Žmogaus sūnau, Viešpats Dievas sako taip: Šitos yra altoriaus apeigos tai dienai, kai tik jis bus pastatytas, kad ant jo būtų aukojama deginamoji auka ir būtų išliejamas kraujas.¹⁹ Levio giminės kunigams, kurie yra iš Sadoko palikuonių, kurie artinasi prie manęs, sako Viešpats Dievas: Tu duosi jauną veršį iš bandos, kad aukotų man už nuodėmę.²⁰ Paėmęs jo kraujo, padėk ant keturių jo ragų ir ant keturių užkirtimo kampų, ir ant vainiko aplinkui; taip tu apvalysi jį ir pašventinsi.²¹ Po to paimsi veršį, kurs yra paaukotas už nuodėmę, ir sudeginsi jį atskiroje vietoje prie namų, ne šventyklos ribose.²² Kitą dieną aukok ožį be kliaudos už nuodėmę, ir juo jie pašventins altorių taip, kaip pašventino veršiu.²³ Pabaigęs jį šventinti, aukok veršį be kliaudos iš bandos ir aviną be kliaudos iš bandos;²⁴ aukok juos Viešpaties akivaizdoje; kunigai dės ant jo druskos ir aukos juos kaip deginamąją auką Viešpačiui.²⁵ Septynias dienas aukok kasdien ožį už nuodėmę; taip pat jie turi aukoti iš bandos veršį ir aviną iš būrio be kliaudos.²⁶ Septynias dienas jie šventins altorių, valys jį ir pripildys jo ranką.²⁷ Toms dienoms pasibaigus, aštuntą dieną ir paskui, kunigai aukos ant altoriaus jūsų deginamąsias aukas ir ramybės atnašas; taip aš būsiu jums maloningas, sako Viešpats Dievas.

44. ¹ Jis vėl nuvedė mane prie išorinių šventyklos vartų, kurie atgręžti į rytus; jie buvo užrakinti.² Tuomet Viešpats man tarė: Šitie vartai pasiliks; jie nebus atidaryti ir nė vienas neįeis pro juos; nes Viešpats, Izraelio Dievas, įėjo pro juos; jie bus užrakinti ir³ kunigaikščiui. Tačiau kunigaikštis sėdės juose, kad valgytų duonos Viešpaties akivaizdoje; jis įeis prieangio vartų keliu ir tuo pačiu keliu išeis.

⁴ Po to jis nuvedė mane šiaurės vartų keliu ties namais; tenai aš pažvelgiau, ir štai Viešpaties garbė buvo pripildžiusi Viešpaties namus; tuomet aš parpuoliau ant savo veido.⁵ Viešpats gi man tarė: Žmogaus sūnau, imk sau į širdį, matyk savo akimis ir išgirs savo ausimis visa, ką aš tau sakau apie visas Viešpaties namų apeigas ir apie

visus jų įstatus, atkreipk savo dėmesį į šventyklos kelius, taip pat į visus šventyklos išėjimus⁶ ir sakyk erzinantiems mane Izraelio namams: Viešpats Dievas sako taip: Gana bus jums, Izraelio namai, visų jūsų nusikaltimų;⁷ nes jūs įsivedėte svėtumus vaikus neapipjaustyta širdimi ir neapipjaustytu kūnu, kad jie būtų mano šventykloje ir suteptų mano namus; jūs aukojate mano duonas, taukus ir kraują ir ardote mano sandorą visais savo nusikaltimais.⁸ Jūs nesilaikote mano šventyklos įstatų ir patys pastatėte sau sargų mano nuostatamų mano šventykloje.⁹ Viešpats Dievas sako taip: Nė vienas svetimšalis neapipjaustyta širdimi ir neapipjaustytu kūnu neįeis į mano šventyklą, nė vienas svetimas vaikas, kurs yra Izraelio sūnų tarpe.

¹⁰ Tie Levitai, kurie, Izraelio sūnams suklydus, toli pasitraukė nuo manęs, nuklydo nuo manęs paskui savo stabus ir todėl nešė savo neteisybę,¹¹ bus mano šventykloje namų vartų vartininkais ir durininkais, ir namų tarnais; jie skers deginamąsias aukas ir kitas tautos aukas ir jie stovės pasiryžę jai tarnauti.¹² Kadangi jie tarnavo jiems savo stabų akivaizdoje ir virto Izraelio namams papiktinimu į neteisybes, todėl aš pakėliau savo ranką prieš juos, sako Viešpats Dievas, ir jie neš savo neteisybę,¹³ nesiartins prie manęs atlikti man kunigų pareigų ir neis prie visų mano šventovių arti to, kas yra švenčiausia, bet neš savo sugėdinimą ir savo nusikaltimus, kuriuos yra padarę.¹⁴ Aš padarysiu iš jų namų durininkus visiems jų patarnavimams ir visame, kas juose bus daroma.

¹⁵ Levio gi giminės Sadoko sūnūs kunigai, kurie sergėjo mano šventyklos apeigas, kai Izraelio vaikai klydo nuo manęs, tie artinsis prie manęs man tarnauti; jie stovės mano akivaizdoje, kad aukotų man taukus ir kraują, sako Viešpats Dievas.¹⁶ Jie įeis į mano šventyklą ir jie artinsis prie mano stalo man tarnauti ir mano apeigų sergėti.¹⁷ Įeidami pro vidaus šventoriaus vartus, jie bus apsilvilkę drobiniais drabužiais, ir nebus ant jų kūno nieko vilnonio, kai jie tarnaus vidaus šventoriaus vartuose ir viduje.¹⁸ Drobinės juostos bus ant jų galvų ir drobinės kelnės aplink jų strėnas, ir jie nesusijuos taip, kad prakaituotų.¹⁹ Išeidami į išorinį šventorių prie tautos, jie nusivilks savo drabužius, kuriuose tarnavo, ir padės juos šventyklos sandėlyje, apsilvilkę gi kitais drabužiais ir nepašventins tautos savo drabužiais.²⁰ Savo galvos jie neskus ir neželdins ilgų plaukų, bet kirpte apsikirps savo galvas.²¹ Nė vienas kunigas, kai jis turės eiti į vidaus šventorių, negers vyno.²² Taip pat jie neves našlės ir atstumtos, tik-tai mergaites iš Izraelio namų palikuonių; tačiau našlę, kuri yra kunigo

našlė, jie galės vesti.²³ Jie mokys mano tautą, koks yra skirtumas tarp švento ir nešvento, ir aiškins jiems, kuo skiriasi tai, kas sutepta, nuo nesutepto.²⁴ Kilus ginčui, jie laikysis mano nuostatų ir darys teismą; jie sergės mano įstatymus ir mano įsakymus visose mano iškilmėse ir švęs mano šabatus.²⁵ Jie neis prie numirėlio, kad nesusiteptų, išskyrus tėvą ir motiną, sūnų ir dukterį, brolį ir seserį, kuri dar neturėjo vyro; šitais jiems leista susitepti.²⁶ Ir kai kuris bus apsiplavęs, bus jam suskaityta septynios dienos.²⁷ O tą dieną, kurią jie eis į šventyklą į vidaus šventorių, kad man tarnautų šventykloje, jie aukos už savo nuodėmę, sako Viešpats Dievas.

²⁸ Jie negaus tėvonystės, nes aš jų tėvonystė; ir nuosavybės jų neduosite jiems Israėlyje, nes aš jų nuosavybė.²⁹ Jie valgys nuodėmės ir nusikaltimo aukas, ir kiekvienas apžadas Israėlyje bus jų.³⁰ Visų pirmgimių pirmonės ir visos liejamosios aukos iš viso, kas aukojama, bus kunigų; taip pat savo valgių pirmones jų duosite kunigui, kad jis neštų palaiminimą tavo namams.³¹ Jokios maitos ir kas iš paukščių ar iš gyvulių yra žvėrių sudraskyta, kunigai nevalgys.

45. ¹ Kai pradėsite dalintis žemę burtu, atskirkite, kaip pirmones, Viešpačiui pašvęstą žemės dovaną, dvidešimt penkiais tūkstančiais ilgą ir dešimčia tūkstančių plačią; ji bus pašvęsta visame savo plote aplinkui.² Iš visos šitos dalies turi priklausyti šventyklai keturkampis penkiais šimtais platus ir ilgas, o aplink jį turi būti laisvas plotas per penkias dešimtis mastų aplinkui.³ Iš to, kas atmatuota, matuosite plotą išilgai dvidešimt penkis tūkstančius ir skersai dešimtį tūkstančių, ir jame bus dievnamis ir tai, kas švenčiausia.⁴ Pašvęstoji šalies dovana priklausys šventyklos tarnams kunigams, kurie eina į Viešpaties tarnybą; čia bus vieta jų namams ir šventajai šventyklai.

⁵ Taip pat dvidešimt penkių tūkstančių ilgis ir plotis bus paskirtas Levitams, kurie tarnauja namams; jiems priklausys dvidešimt kambarių.

⁶ Miestui nuosavybėn duosite penkių tūkstančių plotį ir dvidešimt penkių tūkstančių ilgį šalia to, kas atskirta šventyklai; tai priklausys visiems Israėlio namams.⁷ Taip pat kunigaikščiui paskirsite plotą viename ir kitame šone to, kas atskirta šventyklai ir miestui paveldėti, būtent ties tuo, kas atskirta šventyklai, ir ties tuo, kas turi priklausyti miestui: vakarų šone į vakarus ir rytų šone į rytus; ploto gi ilgis kiekviename šone sieks nuo vakarų sienos iki rytų sienai.

⁸ Tai iš šalies priklausys jam kaip nuosavybė Israėlyje, ir kuni-

gaikščiai nebeplėš daugiau mano tautos, bet paliks šalį Izraelio namams, jų giminėms.

⁹ Viešpats Dievas sako taip: Gana bus jums, Izraelio kunigaikščiai; liaukitės darę neteisybę ir plėšimus ir laikykitės teisės ir teisybės, atskirkite savo plotą nuo mano tautos, sako Viešpats Dievas. ¹⁰ Tebūna jūsų svarstyklės teisingos, teisinga efa ir teisingas batas. ¹¹ Efa ir batas turi būti lygūs ir to paties talpumo, kad bate tilptų dešimta koro dalis ir efoje — dešimta koro dalis; žiūrint koro talpumo, bus nustatomi jų saikai. ¹² Siklis turės dvidešimt skatikų. Dvidešimt siklių ir dvidešimt penki sikliai, ir penkiolika siklių sudarys vieną miną. ¹³ Šitos yra pirmonės, kurias jūs atnašausite: šeštą efos dalį nuo kviečių koro ir šeštą efos dalį nuo miežių koro. ¹⁴ Saikas aliejui bus aliejaus batas, lygus dešimtai koro daliai; dešimt batų sudarys korą, nes dešimčia batų pripilamas pilnas koras. ¹⁵ Iš bandos nuo kiekvienų dviejų šimtų iš tarpo tų, kuriuos Izraelis augina duoninėms, deginamosioms aukoms, ramybės aukai ir permaldavimui už save, imkite vieną aviną, sako Viešpats Dievas. ¹⁶ Visa šalies tauta turės duoti šitas pirmones kunigaikščiui Izraelyje.

¹⁷ Kunigaikštis turės rūpintis deginamosiomis aukomis, duoninėmis atnašomis ir liejamomis aukomis iškilmėse, jaunačio dienos, šabatuose ir visose Izraelio namų iškilmėse; jis taip pat parūpins auką už nuodėmę ir deginamąją auką, ir ramybės auką permaldavimui už Izraelio namus.

¹⁸ Viešpats Dievas sako taip: Pirmame mėnesyje, pirmą mėnesio dieną, imk iš bandos veršį be kliaudos ir šventink šventyklą. ¹⁹ Kunigas turės imti nuodėmės aukos kraujo ir pašlakstys namų staktas, keturis altoriaus vainiko kampus ir vidaus šventoriaus vartų staktas. ²⁰ Taip pat tu darysi septintą mėnesio dieną už kiekvieną, kurs nusi-dėjo nežinodamas ar buvo klaidos suvedžiotas, ir taip pašventinsi namus.

²¹ Pirmame mėnesyje, keturioliką mėnesio dieną, bus jums Velykų iškilmė; septynias dienas bus valgoma nerauginta duona. ²² Kunigaikštis tą dieną už save ir už visą šalies tautą atnašaus veršį už nuodėmę. ²³ Per septynias iškilmės dienas jis duos deginamai Viešpaties aukai po septynis veršius ir septynis avinus be kliaudos, kasdien per septynias dienas, ir už nuodėmę kasdien ožį. ²⁴ Jis atnašaus duoninei aukai vieną efa prie veršio ir vieną efa prie ožio, be to, prie kiekvienos efos vieną aliejaus hiną.

²⁵ Septintame mėnesyje, penkioliką mėnesio dieną, iškilmėje jis

darys, kaip aukščiau pasakyta, per septynias dienas duodamas aukas už nuodėmę, deginamąsias aukas, duonines aukas ir aliejaus.

46. ¹ Viešpats Dievas sako taip: Vidaus šventoriaus vartai, kurie atgrežti į rytus, bus užrakinti per šešias darbo dienas, šabato gi dieną bus atidaryti, taip pat bus atidaryti ir jaunačio dieną. ² Kunigaikštis įeis pro išorinių vartų prieangį ir sustos ant vartų slenkščio, o kunigaigai aukos jo deginamąją auką ir jo ramybės auką; jis pagarbins ant vartų slenkščio ir išeis; vartai gi nebus uždaryti iki vakarui. ³ Taip pat šalies tauta garbins prie tų vartų angos šabatais ir jaunačio dienomis Viešpaties akivaizdoje. ⁴ Atnašaus gi kunigaikštis šitokią deginamąją auką Viešpačiui: šabato dieną šešis avinėlius be kliaudos ir aviną be kliaudos, ⁵ taip pat duoninei aukai vieną efa prie avino, prie avinėlių gi duoninei aukai — kiek pats panorės; be to, duos aliejaus hiną prie kiekvienos efos. ⁶ Jaunačio gi dieną jis duos iš bandos veršį be kliaudos ir šešis avinėlius bei avinus, kurie bus be kliaudos. ⁷ Atnašaus taip pat duoninei aukai vieną efa prie avino, prie avinėlių gi — kiek pats panorės, o aliejaus vieną hiną prie kiekvienos efos.

⁸ Kai kunigaikštis norės įeiti, teįeina vartų prieangio keliu ir tuo pačiu keliu teįeina. ⁹ Taip pat kai šalies tauta eis iškilmėse Viešpačio akivaizdon, tie, kurie įeina pro šiaurės vartus pagarbinti, teįeina pietų vartų keliu; o kas įeina pro pietų vartus, tas teįeina šiaurės vartų keliu; tenegrižta pro tuos pat vartus, pro kuriuos įėjo, bet teįeina pro vartus priešingoje pusėje. ¹⁰ Kunigaikštis įeis su įeinančiais jų tarpe ir išeis su išeinančiais. ¹¹ Šventėse ir iškilmėse bus atnašaujama duoninė vienos efos auka prie veršio ir taip pat vienos efos prie kiekvieno avino; prie avinėlių gi bus aukojama kiek norima; o aliejaus vienas hinas prie kiekvienos efos.

¹² Kai kunigaikštis atnašaus savo noru Viešpačiui deginamąją auką ar savo valia ramybės auką, jam bus atidaryti vartai, kuriais įeina į rytus, ir taip jis tedaro savo deginamąją auką ir savo ramybės atnašą, kaip paprastai daroma šabato dieną; po to jis išeis ir kai bus išėjęs, vartai bus uždaryti.

¹³ Kasdien jis atnašaus metinį avinėlį be kliaudos Viešpačiui; visuomet rytą jis tai darys. ¹⁴ Be to, jis atnašaus prie jo kiekvieną rytmetį šestą efos dalį ir aliejaus hino trečdalį, kad būtų sumaišyta su miltais. Tai bus auka Viešpačiui teisėta, nuolatinė ir amžina. ¹⁵ Taip jis atnašaus avinėlį, kaip amžiną deginamąją auką, ir duoninę auką, ir aliejų kiekvieną rytmetį.

¹⁶ Viešpats Dievas sako taip: Jei kunigaikštis duos kuriam savo sūnui dovaną, tai ta jo tėvonystė bus jojo sūnų, jie turės ją paveldėtina. ¹⁷ O jei padovanos ką iš savo tėvonystės vienam savo tarnų, priklausys šitam iki atlaidos metų ir paskui grįš kunigaikščiui; jo gi tėvonystė priklausys jo sūnams. ¹⁸ Kunigaikštis neims prievarta iš tautos tėvonystės ir jos nuosavybės; bet iš savo nuosavybės duos tėvonystę savo sūnams, kad nė vienas iš mano tautos nebūtų išvartytas iš savo nuosavybės.

¹⁹ Jis įvedė mane pro angą, kuri buvo šalia vartų, į šventyklos kambarius, skirtus kunigams, atgręžtus į šiaurę; tenai buvo erdvė, atgręžta į vakarus. ²⁰ Ten jis man tarė: Šita yra vieta, kurioje kunigai virs nuodėmės ir nusikaltimo aukas; čia jie keps duoninę auką, kad nereikėtų išnešti jos į išorinį šventorių ir kad nebūtų pašventinta tauta. ²¹ Po to jis išvedė mane į išorinį šventorių ir vedė mane aplinkui į keturis šventoriaus kampus, ir štai čia, šventoriaus kampe, buvo šventorėlis, po vieną šventorėlį kiekviename šventoriaus kampe. ²² Keturiuose šventoriaus kampuose buvo atskirti šventorėliai, keturiomis dešimtimis mastų ilgi ir trimis dešimtimis platūs; visi keturi buvo vienodo didumo. ²³ Aplink kiekvieną keturių šventorėlių ėjo apskai siena, o po prieangiais aplinkui buvo padaryti virtuvių židiniai. ²⁴ Ir jis man tarė: Tai virtuvių namai, kuriuose Viešpaties namų tarnai virs tautos aukas.

47. ¹ Po to jis vėl nusivedė mane prie namų vartų, ir štai iš po namų slenksčio tekėjo vanduo į rytus, nes namų priešakys buvo atgręžtas į rytus; tas vanduo tekėjo žemyn pro dešinį šventnamio šoną, į pietus nuo altoriaus. ² Jis išvedė mane pro šiaurės vartus ir nusivedė mane į kelią anapus išorinių vartų, į tą kelią, kuriuo einama į rytus, ir štai dešinėje pusėje plūdo gausingai vanduo. ³ Kai tas vyras, kurs turėjo savo rankoje matuojamąją virvę, išėjo rytų link, jis atmatavo tūkstantį mastų ir pervedė mane per vandenį iki riešų. ⁴ Jis vėl atmatavo tūkstantį mastų ir pervedė mane per vandenį iki kelių. ⁵ Jis dar atmatavo tūkstantį ir pervedė mane per vandenį iki strėnų. Jis atmatavo vėl tūkstantį, ir čia buvo jau upė, kurios aš nebegalėjau pereiti, nes gilaus upelio vandenys taip buvo patvinęs, kad jų nebebuvo galima perbristi. ⁶ Tuomet jis man tarė: Tu juk matei, žmogaus sūnau. Ir jis išvedė mane, ir atvedė atgal į upelio krantą. ⁷ O kai jis apgręžė mane, štai upelio krante buvo iš abiejų pusių labai daug medžių. ⁸ Tuomet jis man tarė: Šitas vanduo, kurs teka į rytus prie smilčių kau-

burių ir nusileidžia į tyrumos lygumas, įtekės į jūrą ir vėl ištekės, ir jūros vanduo pasidarys sveikas.⁹ Visa, kas gyva ir kas juda, kur tik ateis upelis, gyvens, ir bus itin daug žuvų, kai tik ten nueis šitas upelis, ir pasidarys sveika, ir gyvens visa, ką tik upelis pasieks.¹⁰ Prie jo stovės žvejai; nuo Engadies iki Engalimui bus džiovinami tinklai; bus labai daug jo žuvų rūšių kaip didelės jūros žuvų, begalinė bus jų daugybė.¹¹ Bet krantuose ir balose jis nepasidarys sveikas, nes tai paskirta druskinėms.¹² Upelio krantuose, abiejuose šonuose, augs visokie vaisiniai medžiai; nuo jų nebyrės lapai ir nepristigs juose vaisių; kas mėnuo jie ves naujų, nes jo vanduo teka iš šventyklos; iš jų vaisių bus maisto ir iš jų lapų vaistų.

¹³ Viešpats Dievas sako taip: Šitos yra ribos, kuriose jūs paveldėsite šalį dvylikai Izraelio giminiių; nes Juozapas turi gauti dvigubą dalį.¹⁴ Kiekvienas gaus iš jos lygiai kaip jo brolis; dėl jos aš esu pakėlęs savo ranką, kad ją duočiau jūsų tėvams, ir šita žemė teks jums nuosavybėn.¹⁵ Šitos gi yra žemės ribos: šiaurėje nuo Didžiosios jūros Hethalono keliu einant į Sedabą,¹⁶ Ematą, Berotą, Sabarimą, kurs yra tarp Damasko ploto ir Emato apylinkės, iki Tikhono namų, kurie yra prie Aurano ribų.¹⁷ Taigi riba nuo jūros iki Enono kiemui bus riba nuo Damasko ir nuo vieno šiaurės kampo iki kitam šiaurės kampui; Emato riba sudarys šiaurės sieną.¹⁸ Toliau rytų riba turės eiti tarp Aurano ir Damasko; tarp Galaado šalies ir Izraelio šalies; Jordanas perskirs juos iki Rytų jūrai; taip jūs matuosite rytų sieną.¹⁹ Pietuose gi riba eis į pietus nuo Tamaro iki Prieštaravimo vandenų Kadesė, toliau upeliu iki Didžiąjai jūrai; ta tai yra pietų siena pietuose.²⁰ Vakarų siena bus Didžioji jūra, nuo ribos tiesiai iki Ematui; tai yra vakarų siena.

²¹ Šitą Žemę jūs paskirstysite sau Izraelio giminėms.²² Pasiskirstysite ją burtu paveldėtinai sau ir ateiviams, kurie prisidės prie jūsų, kuriems gims vaikų jūsų tarpe; ir jie bus jums kaip čiabuviai Izraelio sūnų tarpe: drauge su jumis jie pasiskirstys nuosavybę Izraelio giminiių tarpe.²³ Kurioje tik giminėje bus ateivis, tenai duosite jam nuosavybę, sako Viešpats Dievas.

48. ¹ Štai giminiių vardai. Šiaurės šone išilgai Hethalono kelio, einant į Ematą, Enano kiemas bus riba nuo Damasko į šiaurę, išilgai Emato kelio. Tai priklausys jam nuo rytų šono iki jūrai; tai Dano dalis.² Prie Dano ribos, nuo rytų šono iki jūros krantui, tai Asero dalis.³ Prie Asero ribos, nuo rytų šono iki jūros šonui, Nephtaliui

viena dalis. ⁴ Prie Nephtalio ribos, nuo rytų šono iki jūros kraštui, Manasui viena dalis. ⁵ Prie Manaso ribos, nuo rytų šono iki jūros šonui, Ephraimui viena dalis. ⁶ Prie Ephraimo ribos, nuo rytų šono iki jūros šonui, Rubenui viena dalis. ⁷ Prie Rubeno ribos, nuo rytų šono iki jūros šonui, Judui viena dalis.

⁸ Prie Judo ribos, nuo rytų šono iki jūros šonui, bus pirmonės, kurias atskirsite dvidešimt penkis tūkstančius pločio ir ilgio kaip visos kitos dalys, nuo rytų šono iki jūros šonui, ir čia viduryje bus šventykla. ⁹ Pirmonės, kurias atskirsite Viešpačiui, turės dvidešimt penkis tūkstančius ilgio ir dešimtį tūkstančių pločio.

¹⁰ Šitos gi pirmonės priklausys kunigų šventyklai: į šiaurę dvidešimt penki tūkstančiai ilgio, į vakarus dešimt tūkstančių pločio, taip pat į rytus dešimt tūkstančių pločio ir į pietus dvidešimt penki tūkstančiai ilgio; Viešpaties šventykla bus čia viduryje. ¹¹ Pašvęstoji dalis priklausys kunigams iš Sadoko sūnų, kurie sergėjo mано apeigas ir neklydo, kaip klydo Israėlio sūnūs, kaip klydo ir Levitai. ¹² Taigi jiems priklausys žemės pirmonių pirmonės, labai šventa dalis prie Levitų ribų.

¹³ Taip pat ir Levitai gaus šalia kunigų ribų dvidešimt penkis tūkstančius ilgio ir dešimtį tūkstančių pločio. Visas ilgis bus dvidešimt penkių tūkstančių ir plotis dešimties tūkstančių. ¹⁴ Iš to jie nieko neparduos ir nepakeis, ir žemės pirmonės nebus atiduodamos kitiems, nes jos pašvęstos Viešpačiui.

¹⁵ Penki gi tūkstančiai, kurie lieka iš dvidešimt penkių tūkstančių pločio, bus nepašvęsti ir paskirti miesto trobesiams ir priemiesčiams; miestas bus jų viduryje. ¹⁶ Šitie bus jo dydžiai: šiaurės šone keturi tūkstančiai penki šimtai, pietų šone keturi tūkstančiai penki šimtai, rytų šone keturi tūkstančiai penki šimtai ir vakarų šone keturi tūkstančiai penki šimtai. ¹⁷ Miesto gi priemiesčiams bus šiaurės šone du šimtu penkiasdešimt, į pietus du šimtu penkiasdešimt, į rytus du šimtu penkiasdešimt ir į vakarus du šimtu penkiasdešimt. ¹⁸ Kas gi bus likę iš ilgio prie šventyklos pirmonių, dešimt tūkstančių į rytus ir dešimt tūkstančių į vakarus, bus kaip šventyklos pirmonės, ir jų derlius bus maistas tiems, kurie dirbs miestui. ¹⁹ Tie gi, kurie dirbs miestui, bus imami iš visų Israėlio giminių. ²⁰ Taigi visos pirmonės, dvidešimt penki tūkstančiai skersai ir išilgai, bus atskirtos kaip šventyklos pirmonės ir miesto nuosavybė.

²¹ Kas gi dar bus likę abiejuose šonuose šalia šventyklos pirmonių ir šalia miesto nuosavybės, ties dvidešimt penkiais tūkstan-

čiais pirmonių iki rytų sienai ir į vakarus ties dvidešimt penkais tūkstančiais iki vakarų sienai, turi priklausyti kunigaikščiui; šventnamio pirmonės ir šventyklos šventoriai turi būti anų viduryje. ²² Ir kas lieka nuo Levitų nuosavybės ir miesto nuosavybės tarp dalių, turi priklausyti kunigaikščiui; tarp Judo ir Benjamino ribų plotas turi priklausyti kunigaikščiui.

²³ Kitoms giminėms: nuo rytų šono iki vakarų šonui Benjaminui viena dalis. ²⁴ Prie Benjamino ribos, nuo rytų šono iki vakarų šonui, Simeonui viena dalis. ²⁵ Prie Simeono ribos, nuo rytų šono iki vakarų šonui, Isakharui viena dalis. ²⁶ Prie Isakharo ribos, nuo rytų šono iki vakarų šonui, Zabulonui viena dalis. ²⁷ Prie Zabulono ribos, nuo rytų šono iki vakarų šonui, Gadui viena dalis. ²⁸ Prie Gado ribos pietų šone į pietus riba bus nuo Tamaros iki Prieštaravimo vandenų Kadese, tėvonystė Didžiosios jūros link. ²⁹ Šita yra žemė, kurią padalinsite burtu Izraelio giminėms, ir šitos yra dalys, sako Viešpats Dievas.

³⁰ Miesto išėjimai bus šitie: Šiaurės šone atmatuok keturis tūkstančius penkis šimtus. ³¹ Miesto vartai bus vadinami Izraelio giminių vartais; treji vartai bus šiaurėje, vieni Rubeno vartai, vieni Judo vartai, vieni Levio vartai. ³² Rytų šone tebūna keturi tūkstančiai penki šimtai, ir bus treji vartai: vieni Juozapo vartai, vieni Benjamino vartai, vieni Dano vartai. ³³ Pietų šone atmatuok keturis tūkstančius penkis šimtus, ir bus treji vartai: vieni Simeono vartai, vieni Isakharo vartai ir vieni Zabulono vartai. ³⁴ Ir vakarų šone keturis tūkstančius penkis šimtus, ir bus treji jų vartai: vieni Gado vartai, vieni Asero vartai, vieni Nephtalio vartai. ³⁵ Aplinkui bus aštuoniolika tūkstančių, ir miesto vardas nuo tos dienos bus: Tenai yra Viešpats.

DANIÉLIO PRANAŠYSTĖ

1. ¹ Trečiais Judo karaliaus Joakimo karaliavimo metais Babilono karalius Nabukodonosoras ėjo prieš Jerusaleį ir apgulė ją. ² Viešpats padavė į jo ranką Judo karalių Joakimą ir Dievo namų indų dalį; jis išgabeno juos į Senaaro žemę, į savo dievo namus, ir įnešė indus į savo dievo išdinės namus.

³ Po to karalius liepė kamarponių viršininkui Asphenezui atvesti iš Izraelio sūnų karališkos ir didikų giminės ⁴ vaikus, be jokios kliaudos, gražius išvaizda, išmokytus visokios išminties, guvaus proto ir pilnus išmanymo, kurie tiktų būti karaliaus rūmuose, kad juos mokytų Kaldiečių raštų ir kalbos. ⁵ Karalius paskyrė jiems kiekvienai dienai maisto iš savo valgių ir vyno, kurio jis pats gėrė, kad, trejus metus auklėti, paskui tiktų būti karaliaus akivaizdoje. ⁶ Taigi jų tarpe buvo iš Judo sūnų: Daniėlis, Ananijas, Misaėlis ir Azarijas. ⁷ Kamarponių viršininkas praminė juos kitais vardais: Daniėlį Baltasarą, Ananiją Sidrakhu, Misaėlį Misakhu ir Azariją Abdenagu.

⁸ Bet Daniėlis nusistatė savo širdyje nesusitepti karaliaus valgiais nė jo geriamu vynu ir prašė kamarponių viršininką padaryti taip, kad galėtų nesusitepti. ⁹ Dievas davė Daniėliui rasti malonės ir gailėstingumo vyriausio kamarponio akivaizdoje. ¹⁰ Tačiau vyriausias kamarponis sakė Daniėliui: Aš bijau savo valdovo karaliaus, kurs paskyrė jums maisto ir gėralo; jei jis matys jūsų veidus liesnesnius kaip kitų jūsų amžiaus jaunikačių, jūs įduosite mano galvą karaliui. ¹¹ Tuomet Daniėlis tarė Malasarui, kurį vyriausias kamarponis buvo paskyręs viršininku Daniėliui, Ananijui, Misaėliui ir Azarijui: ¹² Mėgink, meldžiamasis, mus, tavo tarnus, per dešimtį dienų; tebūna mums duodama daržovių valgyti ir vandens atsigerti; ¹³ paskui žiūrėk į mūsų veidus ir veidus vaikinių, kurie valgo karališkųjų valgių, ir kaip matysi, taip padarysi su savo tarnais. ¹⁴ Jis, išgirdęs šitokius žodžius, mėgino juos dešimtį dienų. ¹⁵ Po dešimties gi dienų

jų veidai pasirodė geresni ir pilnesni už visų jaunikaičių, kurie valgė karališkąją valgį. ¹⁶ Tai Malasaras atsiimdavo jiems skirtus valgius ir vyną ir duodavo jiems daržovių.

¹⁷ Dievas davė šitiems jaunikaičiams visokio rašto ir išminties žinojimo ir išmanymo, Daniėliui gi dovaną suprasti visus regėjimus ir sapnus. ¹⁸ Taigi tam laikui, po kurio karalius buvo įsakęs juos atvesti, praslinkus, kamarponių vyresnysis atvedė juos Nabukodonosoro akivaizdon. ¹⁹ Ir kai karalius su jais pasikalbėjo, nebuvo rasta visų kitų tarpe tokių kaip Daniėlis, Ananijas, Misaėlis ir Azarijas; taip jie pasiliko karaliaus akivaizdoje. ²⁰ Visokių išminties ir išmanymo dalykų, apie kuriuos karalius juos klausinėjo, jis rado juose dešimtį kartų daugiau kaip pas visus žynius ir išminčius, buvusius jo karalystėje.

²¹ Taip Daniėlis gyveno iki pirmų karaliaus Kiro metų.

2. ¹ Antrais Nabukodonosoro karaliavimo metais karalius Nabukodonosoras matė sapną, dėl kurio jo dvasia nusigando, ir jo sapnas pabėgo nuo jo. ² Tuomet karalius liepė sušaukti žynius, išminčius, žavėtojus ir Kaldiečius, kad pasakytų karaliui jo sapną. Kai jie atėjo ir stojo karaliaus akivaizdon, ³ karalius jiems tarė: Aš mačiau sapną, bet mano dvasiai sumišus, aš nebežinau, ką mačiau. ⁴ Kaldiečiai atsakė karaliui siriškai: Būk gyvas, karaliau, per amžius. Pasakyk savo tarnams sapną, ir mes pasakysime, ką jis reiškia. ⁵ Tuomet karalius atsakydamas tarė Kaldiečiams: Mano nutarimas padarytas: jei man nepasakysite sapno ir ką jis reiškia, pražūsime jūs ir jūsų namai bus atimti. ⁶ O jei pasakysite sapną ir ką jis reiškia, gausite iš manęs atlyginimo, dovanų ir daug pagarbos; taigi pasakykite man sapną ir jo išaiškinimą. ⁷ Jie atsakė antrą kartą ir tarė: Tepasako karalius savo tarnams sapną, o mes pasakysime jo išaiškinimą. ⁸ Karalius atsakė ir tarė: Aš gerai matau, kad jūs norite laimėti laiko, nes žinote, kad mano nutarimas padarytas. ⁹ Taigi jei nepasakysite man sapno, aš būsiu apie jus tik to nusistatymo, kad jūs sudėsite taip pat netikrą ir apgaulės pilną aiškinimą, kad man kalbėtumėte, iki praeis laikas. Taigi pasakykite man sapną, kad aš žinočiau, jog jūs pasakysite taip pat tikrą jo aiškinimą. ¹⁰ Tuomet Kaldiečiai, atsakydami karaliaus akivaizdoje, tarė: Nėra žemėje žmogaus, kurs galėtų tavo, karaliau, žodžius įvykdyti; taip pat nė vienas didis ir galingas karalius nesiklausia apie tokį dalyką nė vieno žynio, išminčiaus ir Kaldiečio.

¹¹ Nes dalykas, kurio tu, karaliau, reikalauji, yra sunkus, ir neatsiras

nė vienas, kurs galėtų jį pasakyti karaliaus akivaizdoje, išskyrus dievus, bet jie nesikalba su žmonėmis.

¹² Tai išgirdęs karalius, įtūžęs ir didžioje rūstybėje, liepė nužudyti visus Babilono išmintinguosius. ¹³ Išleidus nutarimą, išmintingieji turėjo būti užmušti; buvo ieškoma taip pat Daniėlio ir jo draugų, kad ir jie būtų nužudyti.

¹⁴ Tuomet Daniėlis pasiteiravo apie įstatymą ir apie nutarimą pas karaliaus kariuomenės vadą Arijokhą, kurs buvo išėjęs užmušti Babilono išmintingųjų. ¹⁵ Jį, kurs buvo gavęs iš karaliaus įsakymą, jis pasiklausė, kodėl buvo karaliaus išleistas toks nuožmus nutarimas. Taigi kai Arijokhas išdėstė dalyką Daniėliui, ¹⁶ Daniėlis įėjęs prašė karalių duoti jam laiko, kad jis galėtų pasakyti karaliui išaiškinimą.

¹⁷ Įėjęs į savo namus, jis pasakė tą dalyką savo draugams Ananijui, Misaėliui ir Azarijui, ¹⁸ kad jie maldautų dangaus Dievą pasigailėjimo dėl šios paslapties ir kad nežūtų Daniėlis ir jo draugai su kitais Babilono išmintingaisiais. ¹⁹ Tuomet naktį paslaptis buvo apreiškta Daniėliui regėjime. Daniėlis pagarbino dangaus Dievą ²⁰ ir kalbėdamas tarė:

Tebūnie pašlovintas Viešpaties vardas nuo amžių ir per amžius,
nes jo yra išmintis ir stiprybė.

²¹ Jis pakeičia laikus ir amžius,
jis griaua karalystes ir pastato,
jis duoda išmintingiesiems išminties ir žinojimo išmanantiems.

²² Jis apreiškia, kas gilų ir paslėpta,
ir žino, kas yra tamsybėse;
ir šviesa yra su juo.

²³ Tau, mūsų tėvų Dieve, aš dėkoju ir tave giriu,
nes man tu davei išminties ir stiprybės;
ir dabar tu man parodei, ko prašėme tave,
nes tu mums atidengei karaliaus paslaptį.

²⁴ Po to Daniėlis, nuėjęs pas Arijokhą, kuriam karalius buvo pavedęs nužudyti Babilono išmintinguosius, taip jam kalbėjo: Babilono išmintingųjų nežudyk; vesk mane karaliaus akivaizdon, ir aš duosiu karaliui išaiškinimą. ²⁵ Tuomet Arijokhas skubiai atvedė Daniėlį pas karalių ir jam tarė: Radau Judo tremtinių sūnų tarpe žmogų, kurs nori duoti karaliui išaiškinimą. ²⁶ Karalius atsiliepė ir tarė Daniėliui, kurs buvo vardu Baltasaras: Ar tu iš tikrųjų manai, kad gali pasakyti man sapną, kurį aš mačiau, ir jo išaiškinimą? ²⁷ Atsakydamas Da-

nielis karaliaus akivaizdoje tarė: Paslapties, kurios karalius klausia, išmintingieji, burtininkai, žyniai ir žavėtojai negali pasakyti karaliui.²⁸ Bet yra danguje Dievas, kurs apreiškia paslaptis; jis parodė tau, karaliau Nabukodonosore, kas įvyks paskutiniais laikais.

Tavo sapnas ir tavo galvos regėjimai tavo guolyje buvo tokie:²⁹ Tu, karaliau, pradėjai galvoti savo patale, kas bus po šių laikų, ir tas, kurs apreiškia paslaptis, parodė tau, kas turi įvykti.³⁰ Ir man ta paslaptis apreiškta ne išmintimi, lyg kad jos būtų manyje daugiau kaip visuose gyvuosiuose, bet kad pasidarytų žinomas karaliui išaiškinimas ir kad tu sužinotumei savo širdies mintis.³¹ Tu, karaliau, regėjai: ir štai čia buvo lyg kad viena didelė statula; ta statula, didelė ir labai aukšta, stovėjo ties tavim ir buvo baisi pasižiūrėti.³² Tos statulos galva buvo iš geriausio aukso, krūtinė ir pečiai iš sidabro, pilvas ir strėnos iš skaistvario,³³ blauzdos geležinės, kojos dalimi geležinės, kita gi dalimi molinės.³⁴ Tu taip ją matei, iki atplyšo nuo kalno akmuo be žmogaus rankų pagalbos, ištiko statulą į jos geležines ir molines kojas ir sutrupino jas.³⁵ Tuomet buvo sutrinta drauge geležis, molis, skaistvaris, sidabras ir auksas ir pavirto tarsi vasaros klojimo pelais; jie buvo pagauti vėjo ir neliko jų nė pėdsako; iš akmens gi, kurs buvo ištikęs statulą, pasidarė didelis kalnas ir pripildė visą žemę.

³⁶ Toks buvo sapnas; mes pasakysime tavo, karaliau, akivaizdoje ir jo išaiškinimą.³⁷ Tu esi karalių karalius, ir dangaus Dievas davė tau karalystę ir stiprybę, viešpatavimą ir garbę,³⁸ taip pat visa, kur tik gyvena žmonių vaikai ir lauko žvėrys; dargi ir dangaus paukščius jis davė tau į rankas ir pastatė visus po tavo valdžia; taigi tu esi auksinė galva.³⁹ Po tavęs iškils kita karalystė, mažesnė už tave, sidabrinė, paskui trečia, skaistvarinė karalystė, kuri viešpataus visai žemei.⁴⁰ Ketvirtoji karalystė bus lyg geležis; kaip geležis trupina ir pavergia visa, taip šita sutrupins ir sutriuškins anas visas.⁴¹ Bet kad tu matei kojų ir pirštų dalį iš puodžiaus molio ir dalį geležinę, tai ta karalystė bus pasidalinus; jos pagrindas tačiau bus iš geležies, sulig tuo, kad matei geležį sumaišytą su puodžiaus molium.⁴² O kad pirštai buvo dalimi geležiniai ir dalimi moliniai, tai karalystė bus dalimi stipri ir dalimi trupi.⁴³ Kad tu matei geležį sumaišytą su molium, tai jos, tiesa, susimaišys žmonių sėklos pagalba, bet nesusilies, kaip geležis negali susijungti su molium.⁴⁴ Anų gi karalysčių dienose Dievas pažadins karalystę, kuri neiširs per amžius ir jos viešpatavimas nebus atiduotas kitai tautai. Ji sutrupins ir sunaikins visas šitas karalystes, pati gi stovės

per amžius, ⁴⁵ kaip kad tu matei, jog nuo kalno atplyšo akmuo be žmogaus rankos pagalbos ir sutrupino molį, geležį, skaitvarį, sidabrą ir auksą. Taip didysis Dievas parodė karaliui, kas turi paskui įvykti. Sapnas yra tikras ir jo išaiškinimas tikėtinas.

⁴⁶ Tuomet karalius Nabukodonosoras parpuolė ant savo veido, pagarbino Daniėlį ir liepė aukoti jam aukas ir smilkalus. ⁴⁷ Atsiliepdamas gi karalius tarė Daniėliui: Iš tikrųjų jūsų Dievas yra dievų Dievas ir karalių Viešpats, kurs apreiškia paslaptis, nes tu įstengei atidengti šitą paslaptį. ⁴⁸ Tuomet karalius labai išaukštino Daniėlį, davė jam daug ir didelių dovanų ir paskyrė jį kunigaikščiu visiems Babilono kraštams ir vyriausiu viršininku visiems Babilono išmintin-giesiems.

⁴⁹ Prašant Daniėliui, karalius atidavė Babilono krašto valdymą Sidrakhui, Misakhui ir Abdenagui; pats gi Daniėlis pasiliko prie karaliaus rūmų.

3. ¹ Karalius Nabukodonosoras padirbdino auksinę statulą šešiomis dešimtimis mastų aukštą, šešiais mastais plačią ir pastatė ją Duros lygumoje, Babilono krašte. ² Po to karalius Nabukodonosoras siuntė surinkti vietininkų, aukštų valdininkų, teisėjų, vadų, išdo užvaizdų, viršininkų ir visų šalių kunigaikščių, kad jie susieitų pašventinimui statulos, kurią karalius Nabukodonosoras buvo pastatydinęs. ³ Tuomet susirinko vietininkai, aukšti valdininkai, teisėjai, vadaai, išdo užvaizdai, valdžios turėjusieji didikai ir visų šalių kunigaikščiai dalyvauti pašventinime karaliaus Nabukodonosoro pastatytosios statulos. Jie sustojo ties statula, kurią karalius Nabukodonosoras buvo pastatydinęs, ⁴ o šauklys garsiai šaukė: Jums, tautoms, giminėms ir kalboms, sakoma: ⁵ Tą valandą, kurią išgirsite trimito, vamzdžio, kanklių, smuiko, arfos, dūdos ir visokios rūšies muzikos garsą, parpuolę pagarbinkite auksinę statulą, kurią pastatydino karalius Nabukodonosoras. ⁶ Jei kas neparpuls ir nepagarbins, tą pačią valandą bus įmestas į ugnimi žėrinčią krosnį. ⁷ Taigi po to tuojau, kai tik visi žmonės išgirdo trimito, vamzdžio, kanklių, smuiko, arfos, dūdos ir visokios rūšies muzikos garsą, visos tautos, giminės ir kalbos parpuolė ir pagarbino auksinę karaliaus Nabukodonosoro pastatydintą statulą.

⁸ Tuojau tuo pačiu metu Kaldiečiai priėję įskundė Žydus ⁹ ir sakė karaliui Nabukodonosorui: Karaliau, būk gyvas per amžius. ¹⁰ Tu, karaliau, išleidai nutarimą, kad kiekvienas žmogus, kurs išgirs trimito, vamzdžio, kanklių, smuiko, arfos, dūdos ir visokios rūšies mu-

zikos garsą, parpultų ir pagarbintų auksinę statulą; ¹¹ jeigu gi kas neparpuls ir nepagarbins, kad būtų įmestas į ugnimi žėrinčią krosnį. ¹² Taigi yra Žydų, kuriuos tu paskyrei. Babilono šalies darbų užvaizdais, Sidrakhas, Misakhas ir Abdenagas; šitie vyrai paniekino tavo, karaliau, nutarimą; jie negerbia tavo dievų ir negarbina tavo pastatytos auksinės statulos. ¹³ Tuomet Nabukodonosoras užsidedęs ir perpykęs liepė atvesti Sidrakhą, Misakhą ir Abdenagą, kurie ir buvo tuojau atvesti karaliaus akivaizdon. ¹⁴ Atsiliepdamas karalius Nabukodonosoras jiems tarė: Ar tiesa, Sidrakhai, Misakhai ir Abdenagai, kad jūs negerbiate mano dievų ir negarbinat mano pastatytos auksinės statulos? ¹⁵ Taigi dabar, jei esate pasiryžę, tą valandą, kurią išgirsite trimito, vamzdžio, kanklių, smuiko, arfos, dūdos ir visokios rūšies muzikos garsą, parpulkite ir pagarbinkite statulą, kurią aš padariau; o jei nepagarbinsite, tą pačią valandą būsite įmesti į ugnimi žėrinčią krosnį; ir koks yra Dievas, kurs jus išgelbėtų iš mano rankos? ¹⁶ Atsakydami Sidrakhas, Misakhas ir Abdenagas tarė karaliui Nabukodonosorui: Mums netenka atsakinėti tau dėl to dalyko. ¹⁷ Nes štai mūsų Dievas, kurį garbiname, gali išgelbėti mus iš ugnimi žėrinčios krosnies ir iš tavo rankų, o karaliau. ¹⁸ O jei jis ir nenorėtų, žinok, karaliau, kad tavo dievų mes negerbiame ir tavo pastatytosios auksinės statulos negarbiname.

¹⁹ Tuomet Nabukodonosoras be galo įtūžė, ir jo veido išvaizda persimainė prieš Sidrakhą, Misakhą ir Abdenagą. Jis liepė pakūrenti krosnį septynis kartus daugiau, kaip paprastai buvo kūrenama, ²⁰ o stipriausiems savo kariuomenės vyrams liepė surišus kojas įmesti Sidrakhą, Misakhą ir Abdenagą į ugnimi žėrinčią krosnį. ²¹ Tuojau tie vyrai, surišti su savo kelnėmis, su nuometais, autuvais ir kitais drabužiais, buvo įmesti į ugnimi žėrinčios krosnies vidurį; ²² nes karaliaus įsakymas buvo skubus, krosnis gi buvo labai prikūrenta, taip kad tuos vyrus, kurie įmetė Sidrakhą, Misakhą ir Abdenagą, ugnies liepsna užmušė. ²³ Bet šitie trys vyrai, tai yra Sidrakhas, Misakhas ir Abdenagas, nukrito surišti į ugnimi žėrinčios krosnies vidurį.

TO, KAS TOLIAU, NERADAU HEBRAJIŠKUOSE RANKRAŠČIUOSE

²⁴ Jie vaikščiojo viduryje liepsnos, šlovindami Dievą ir garbindami Viešpatį.

²⁵ Atsistojęs gi Azarijas taip meldėsi ir, atverdamas savo burną viduryje ugnies, tarė:

- ²⁶ Būk pašlovintas, Viešpatie, mūsų tėvų Dieve,
girtinas ir garbingas tavo vardas per amžius;
- ²⁷ nes tu teisus visame, ką mums padarei,
ir visi tavo darbai tikri, tavo keliai teisūs
ir visi tavo teismai tikri.
- ²⁸ Nes tavo teismai, kuriuos padarei, buvo teisingi
visame, ką tu atvedei ant mūsų
ir ant šventojo mūsų tėvų miesto Jerusale, nes teisingu teismu tu atvedei visa tai
dėl mūsų nuodėmių.
- ²⁹ Nes mes nusidėjome ir elgėmės neteisingai,
atstodami nuo tavęs, ir nusikaltome visame;
- ³⁰ mes neklausėme tavo įsakymų
ir jų nelaikėme, nedarėme,
kaip buvai mums įsakęs,
kad būtų mums gera.
- ³¹ Todėl visa, ką atvedei ant mūsų,
ir visa, ką mums padarei, padarei teisingu teismu
- ³² ir padavei mus į rankas nedorų ir pikčiausių mūsų neprietelių,
nusikaltėlių, neteisingiausiam ir blogiausiam visoje žemėje
karaliui.
- ³³ Ir dabar mes negalime atverti burnos;
mes pavirtome sugėdinimo ir paniekos dalyku
tavo tarnams ir tiems, kurie tave garbina.
- ³⁴ Tačiau mes tave maldaujame, dėl savo vardo
neišsižadėk mūsų amžinai ir nepanaikink savo sandoros.
- ³⁵ Neatitrauk nuo mūsų savo gailestingumo dėl savo mylimojo
Abraomo,
savo tarno Isaoko ir savo šventojo Izraelio,
- ³⁶ kuriems tu esi kalbėjęs, žadėdamas padauginti jų palikuonis
kaip dangaus žvaigždės ir kaip smiltis jūros krante.
- ³⁷ Nes, Viešpatie, mes sumažėjome labiau kaip visos rautos
ir esame šiandien nužeminti visoje žemėje dėl mūsų nuo-
dėmių.
- ³⁸ Šituo metu mes neturime kunigaikščio, vado ar pranašo
nei deginamosios, nei pjaunamosios, nei duoninės, nei
smilkalų aukos,
nei vietos pirmonėms aukoti tavo akivaizdoje,
- ³⁹ kad galėtumėm rasti pas tave pasigailėjimo.

Kadgi mes būtumėm priimti su sugraudenta širdimi
ir su nuolankia dvasia!

⁴⁰ Kaip aukojant avinus ir jaučius, taip pat tūkstančius riebių
avinėlių,
taip tebūna šiandien mūsų auka tavo akivaizdoje, kad
tau įtiktų;
nes nėra sugėdinimo tiems, kurie pasitiki tavimi.

⁴¹ Dabar mes einame paskui tave visa širdimi,
bijome tavęs ir ieškome tavo veido.

⁴² Nesugėdink mūsų, bet pasielk su mumis,
žiūrėdamas savo romumo ir savo gailestingumo daugybės.

⁴³ Išgelbėk mus savo stebuklais
ir suteik garbės savo vardui, o Viešpatie!

⁴⁴ Tebūna sugėdinti visi, kurie rodo tavo tarnams pikta,
tebūna jie visi tavo galybės sugėdinti
ir tebūna sutrinta jų stiprybė.

⁴⁵ Tegul jie žino, kad tu esi Viešpats,
vienas Dievas ir garbingas visame žemės skritulyje.

⁴⁶ Karaliaus tarnai, kurie buvo juos įmetę, nesiliovė kūrėnų
krosnį žibalu, pakulomis, derva ir žagarų kūleliais, ⁴⁷ taip kad lieps-
na kilo viršum krosnies keturiasdešimt devyniais mastais ⁴⁸ ir išsiver-
žus sudegino Kaldiečius, kuriuos pasiekė prie krosnies. ⁴⁹ Viešpaties
gi angelas nužengė į krosnį drauge su Azariju ir jo draugais ir išstūmė
ugnies liepsną iš krosnies. ⁵⁰ Jis padarė viduje krosnies taip, lyg kad
būtų pūtes rasos vėjas, ir ugnis jų visai nelietė, nepažeidė ir nepadarė
jiems jokio nemalonumo.

⁵¹ Tuomet šitie trys viena burna krosnyje gyrė, garbino ir
šlovino Dievą, sakydami:

⁵² Pašlovintas esi, Viešpatie, mūsų tėvų Dieve, girtinas,
garbingas ir labai aukštinamas per amžius;
pašlovintas tavo šventos garbės vardas,
girtinas ir labai aukštinamas per visus amžius.

⁵³ Pašlovintas esi šventoje savo garbės šventykloje,
labai girtinas ir labai garbingas per amžius.

⁵⁴ Pašlovintas esi savo karalystės soste,
labai girtinas ir labai aukštinamas per amžius.

⁵⁵ Pašlovintas esi, kurs žiūri į gelmes ir sėdi ant cherubų,
girtinas ir labai aukštinamas per amžius.

- ⁵⁶ Pašlovintas esi dangaus skliausme,
girtinas ir garbingas per amžius.
- ⁵⁷ Visi Viešpaties padarai, šlovinkite Viešpatį,
girkite ir labai aukštinkite jį per amžius.
- ⁵⁸ Viešpaties angelai, šlovinkite Viešpatį,
girkite ir labai aukštinkite jį per amžius.
- ⁵⁹ Dangūs, šlovinkite Viešpatį,
girkite ir labai aukštinkite jį per amžius.
- ⁶⁰ Visi vandenys viršum dangaus,
šlovinkite Viešpatį, girkite ir labai aukštinkite jį per amžius.
- ⁶¹ Visos Viešpaties galybės, šlovinkite Viešpatį,
girkite ir labai aukštinkite jį per amžius.
- ⁶² Saule ir mėnuli, šlovinkite Viešpatį,
girkite ir labai aukštinkite jį per amžius.
- ⁶³ Dangaus žvaigždės, šlovinkite Viešpatį,
girkite ir labai aukštinkite jį per amžius.
- ⁶⁴ Visi lietūs ir rasa, šlovinkite Viešpatį,
girkite ir labai aukštinkite jį per amžius.
- ⁶⁵ Visi Dievo vėjai, šlovinkite Viešpatį,
girkite ir labai aukštinkite jį per amžius.
- ⁶⁶ Ugnie ir kaitra, šlovinkite Viešpatį,
girkite ir labai aukštinkite jį per amžius.
- ⁶⁷ Šalti ir karšti, šlovinkite Viešpatį,
girkite ir labai aukštinkite jį per amžius.
- ⁶⁸ Rasa ir šerkšna, šlovinkite Viešpatį,
girkite ir labai aukštinkite jį per amžius.
- ⁶⁹ Speige ir šalti, šlovinkite Viešpatį,
girkite ir labai aukštinkite jį per amžius.
- ⁷⁰ Lede ir sniege, šlovinkite Viešpatį,
girkite ir labai aukštinkite jį per amžius.
- ⁷¹ Naktys ir dienos, šlovinkite Viešpatį,
girkite ir labai aukštinkite jį per amžius.
- ⁷² Šviesa ir tamsybe, šlovinkite Viešpatį,
girkite ir labai aukštinkite jį per amžius.
- ⁷³ Žaibai ir debesys, šlovinkite Viešpatį,
girkite ir labai aukštinkite jį per amžius.
- ⁷⁴ Tešlovina Viešpatį žemė,
tegul giria jį ir labai aukština per amžius.
- ⁷⁵ Kalnai ir kauburiai, šlovinkite Viešpatį,

- girkite ir labai aukštinkite jį per amžius.
- ⁷⁶ Visi žemės augalai, šlovinkite Viešpatį,
girkite ir labai aukštinkite jį per amžius.
- ⁷⁷ Šaltiniai, šlovinkite Viešpatį,
girkite ir labai aukštinkite jį per amžius.
- ⁷⁸ Jūros ir upės, šlovinkite Viešpatį,
girkite ir labai aukštinkite jį per amžius.
- ⁷⁹ Bangžuvys ir visa, kas juda vandenyse, šlovinkite Viešpatį,
girkite ir labai aukštinkite jį per amžius.
- ⁸⁰ Visi dangaus paukščiai, šlovinkite Viešpatį,
girkite ir labai aukštinkite jį per amžius.
- ⁸¹ Visi žvėrys ir gyvuliai, šlovinkite Viešpatį,
girkite ir labai aukštinkite jį per amžius.
- ⁸² Žmonių vaikai, šlovinkite Viešpatį,
girkite ir labai aukštinkite jį per amžius.
- ⁸³ Tešlovina Viešpatį Israėlis,
tegul giria ir aukština jį per amžius.
- ⁸⁴ Viešpaties kunigai, šlovinkite Viešpatį,
girkite ir labai aukštinkite jį per amžius.
- ⁸⁵ Viešpaties tarnai, šlovinkite Viešpatį,
girkite ir labai aukštinkite jį per amžius.
- ⁸⁶ Teisiųjų dvasios ir sielos, šlovinkite Viešpatį,
girkite ir labai aukštinkite jį per amžius.
- ⁸⁷ Šventieji ir nuolankios širdies, šlovinkite Viešpatį,
girkite ir labai aukštinkite jį per amžius.
- ⁸⁸ Ananijau, Azarijau, Misaėli, šlovinkite Viešpatį,
girkite ir labai aukštinkite jį per amžius;
nes jis atėmė mus iš mirusiųjų buveinės
ir išgelbėjo iš mirties valdžios;
jis išvadavo mus iš degančios liepsnos vidurio
ir ištraukė iš ugnies vidaus.
- ⁸⁹ Dėkokite Viešpačiui, nes jis geras,
nes jo gailestingumas amžinas.
- ⁹⁰ Visi dievobaimingieji, šlovinkite Viešpatį, dievų Dievą;
girkite jį ir dėkokite jam,
nes jo gailestingumas per amžių amžius.

**ČIA BAIGIASI ŽODŽIAI, KURIŲ NĖRA HEBRAJIŠKAME
TEKSTE; JIE PAIMTI IR IŠVERSTI IŠ TEODOTIJONO
LEIDINIO**

⁹¹ Tuomet karalius Nabukodonosoras nustebo; jis skubiai atsikėlė ir tarė savo didikams: Argi ne tris vyrus įmetėme surištus į ugnies vidurį? Jie atsakydami karaliui tarė: Taip, tikrai, o karaliau! ⁹² Jis atsiliepė ir tarė: Štai aš matau keturis vyrus palaidus; jie vaikščioja ugnies viduryje ir nėra nė kiek pažeisti, o ketvirtojo išvaizda panašus į Dievo sūnų.

⁹³ Tuomet Nabukodonosoras priėjo prie ugnimi žerinčios krosnies angos ir tarė: Sidrakhe, Misakhe ir Abdenage, aukščiausiojo Dievo tarnai, išeikite ir ateikite čia. Ir tuojau Sidrakhas, Misakhas ir Abdenagas išėjo iš ugnies vidurio. ⁹⁴ Susirinkę vietininkai, aukšti valdininkai, teisėjai ir karaliaus galiūnai žiūrėjo į tuos vyrus, kad ugnis neturėjo jokios galios jų kūnams, kad jų galvos plaukai nebuvo apsvilę, kad ir kelnės nebuvo paliestos ir kad nėjo iš jų joks ugnies kvapas.

⁹⁵ Tuomet Nabukodonosoras nebesusilaikydamas tarė: Pašlovin-tas tebūnie jų Dievas, būtent Sidrakho, Misakho ir Abdenago, kurs siuntė savo angelą ir išgelbėjo savo tarnus, kurie juo pasitikėjo. Jie peržengė karaliaus įsakymą ir atidavė savo kūnus, kad netarnautų nė vienam dievui ir jų negarbintų, išskyrus savo Dievą. ⁹⁶ Mano tat leidžiamas šis nutarimas, kad kiekviena tauta, giminė ir kalba, kas tik piktžodžiaus Sidrakho, Misakho ir Abdenago Dievui, pražūtų ir kad tokio namai būtų sunaikinti; nes nėra kito Dievo, kurs galėtų taip išgelbėti. ⁹⁷ Po to karalius vėl pakėlė Sidrakhą, Misakhą ir Abdenagą vyresniaisiais Babilono krašte.

⁹⁸ Karalius Nabukodonosoras visoms tautoms, giminėms ir kalboms, kurios gyvena visoje žemėje: Tebūna jums daug ramybės.

⁹⁹ Aukščiausias Dievas padarė manyje ženklų ir stebuklų. Taigi man patiko paskelbti ¹⁰⁰ jo ženklus, nes jie dideli, ir jo stebuklus, nes galingi. Jo karalystė yra amžina karalystė ir jo viešpatavimas pasilieka per kartų kartas.

4. ¹ Aš, Nabukodonosoras, ramiai gyvenau savo namuose ir laimingai savo rūmuose. ² Aš regėjau sapną, kurs išgąsdino mane, ir mano mintys mano guolyje, ir mano galvos regėjimai įvarė man baimės.

³ Mano buvo išleistas įsakymas atvesti mano akivaizdon visus Babilono išmintinguosius, kad jie man pasakytų, ką tas sapnas reiškia. ⁴ Tuomet atėjo žyniai, išminčiai, Kaldiečiai ir ženklų aiškintojai, ir aš papasakojau jų akyse sapną; bet jie nedavė man jo išaiškinimo,

⁵ iki pagaliau atėjo mano akivaizdon jų vienas, Daniėlis, kurs nuo mano dievo vardo buvo vadinamas Baltasaru ir kurs turi savyje šventųjų dievų dvasią; jam aš pasakiau sapną: ⁶ Baltasare, vyriausias žyny, kadangi aš žinau, jog tu turi savyje šventųjų dievų dvasią ir jokia paslaptis nėra tau neatidengiama, išgirsk mano sapną matytus regėjimus ir pasakyk jų išaiškinimą.

⁷ Mano galvos regėjimas mano guolyje buvo toks: aš žiūrėjau, ir štai viduryje žemės stovėjo medis, kurio aukštis buvo bėgalinis.

⁸ Medis buvo didelis ir stiprus, jo viršūnė siekė dangų ir jis buvo matomas iš visos žemės pakraščių. ⁹ Jo lapai buvo gražiausi ir jo vaisiai labai gausingi; jame buvo maisto visiems; po juo gyveno gyvuliai ir žvėrys, jo šakose laikėsi dangaus paukščiai ir iš jo mito visi gyvūnai. ¹⁰ Aš savo guolyje mačiau mano galvos regėjime, ir štai vienas budėtojas ir šventasis nužengė iš dangaus. ¹¹ Jis garsiai šaukė ir taip kalbėjo: Nukirskite medį ir nukapokite jo šakas, nubraukite jo lapus ir išbarstykite jo vaisius; tebėga šalin žvėrys, kurie yra po juo, ir paukščiai nuo jo šakų. ¹² Tačiau palikite žemėse jo kamieną su šaknimis; tebūna jis surištas geležinėmis ir varinėmis grandinėmis lauko žolėje, tebūna dangaus rasos vilgomas ir su žvėrimis jo dalia žemės žolėje. ¹³ Tebūna atimta iš jo žmogaus širdis ir tebūna jam duota žvėries širdis, ir ant jo turi praeiti septyni laikai. ¹⁴ Taip nū-tarta budėtojų sprendimu, ir tai yra šventųjų žodis ir reikalavimas, iki gyvieji pažins, jog Aukščiausias viešpatauja žmonių karalystei, kam nori ją duoda ir pakelia į ją žemiausią žmogų. ¹⁵ Tą sapną mačiau aš, karalius Nabukodonosoras, tu gi, Baltasare, skubiai paskelbk išaiškinimą, nes visi mano karalystės išmintingieji negali pasakyti man, ką jis reiškia; tu gi gali, nes šventų dievų dvasia yra tavyje.

¹⁶ Tuomet Daniėlis, kurs yra vardu Baltasaras, pradėjo pats sau vienas galvoti tylomis, apie valandą laiko, ir jo mintys kėlė jame neramumo. Atsiliepdamas gi karalius tarė: Baltasare, sapnas ir jo išaiškinimas tenekelia tavyje neramumo. Baltasaras atsakė ir tarė: Mano valdove, sapnas tebūna tiems, kurie tavęs nekenčia, ir jo išaiškinimas tavo neprieteliams. ¹⁷ Medis, kurį matei aukštą ir stiprų, kurio viršūnė siekė dangų ir kurs buvo matomas visoje žemėje, ¹⁸ kurio šakos gražiausios ir vaisiai labai gausingi, kuriame yra maisto visiems, po kuriuo gyvena lauko žvėrys ir kurio šakose pasilieka dangaus paukščiai, ¹⁹ esi tu, karaliau, kurs pasidarei didis ir galingas, nes tavo didybė augo ir pasiekė dangų, o tavo valdžia — visos žemės pakraščius. ²⁰ Kadgi karalius matė budėtoją ir šventąjį, nužengiantį iš dan-

gaus ir sakantį: Nukirskite medį ir sunaikinkite jį, tačiau jo kamieną su šaknimis palikite žemėse, ir tebūna jis surištas geležimi ir variu lauko žolėje, ir vilgomas dangaus rasos, ir tebūna jo maistas drauge su žvėrimis, iki praeis ant jo septyni laikai, ²¹ tai toks yra išaiškinimas Aukščiausiojo sprendimu, kurs yra išėjęs mano valdovui karaliui: ²² Tave išmes iš žmonių tarpo, ir tavo buveinė bus su gyvuliais ir žvėrimis; tu esi šieną kaip jautis ir būsi laistomas dangaus rasos; taip praeis ant tavęs septyni laikai, iki pažinsi, jog Aukščiausias viešpatuoja žmonių karalystei ir kam nori duoda ją. ²³ Kadgi jis yra įsakęs palikti jo kamieną su šaknimis, tai yra medžio, tai tavo karalystė paliks tau, po to, kai būsi pažinęs, jog yra dangiškas viešpatavimas. ²⁴ Todėl, o karaliau, tepatinka tau mano patartis: atsilygink už savo nuodėmes išmaldomis ir už savo neteisybes gailėstingumu beturčiams; gal jis dovanos tavo kaltes.

²⁵ Visa tai atsitiko karaliui Nabukodonosorui. ²⁶ Kai, dvylikai mėnesių praslinkus, jis vaikščiojo Babilono rūmuose, ²⁷ karalius atsiliepė ir tarė: Argi ne tas yra didysis Babilonas, kurį aš savo stiprybės jėga ir mano grožio garbingumu pastačiau, kad būtų karalystės namai? ²⁸ Ir dar žodžiams tebesant karaliaus burnoje, atsiliepė iš dangaus balsas: Tau, karaliau Nabukodonosore, sakoma: Tavo karalystė bus atimta iš tavęs, ²⁹ tave išmes iš žmonių tarpo ir tavo buveinė bus su gyvuliais ir žvėrimis; tu esi šieną kaip jautis ir ant tavęs praeis septyni laikai, iki patirsi, kad Aukščiausias viešpatuoja žmonių karalystei ir kam nori ją duoda. ³⁰ Tą pačią valandą žodžiai Nabukodonosorui įvyko: jis buvo išmestas iš žmonių tarpo, ėdė šieną kaip jautis ir jo kūnas buvo vilgomas dangaus rasos, iki jo plaukai pažėlė kaip arų plunksnos ir jo nagai kaip paukščių nagai.

³¹ Taigi toms dienoms pasibaigus, aš, Nabukodonosoras, pakėliau savo akis į dangų, ir man buvo sugrąžintas protas; aš šlovinau Aukščiausiąjį, gyriau ir garbinau Gyvąjį per amžius, nes jo galia yra amžina galia ir jo viešpatavimas tęsiasi per kartų kartas. ³² Visi žemės gyventojai prieš jį yra laikomi nieku, nes kaip jam patinka, taip jis elgiasi, kaip su dangaus galybėmis, taip su žemės gyventojais, ir nėra kas priešintis jo rankai ir jam sakyti: Kodėl taip padarei? ³³ Tuo pačiu metu man sugrįžo mano protas, ir aš atgavau savo karalystės garbę ir didenybę; man sugrįžo ir mano išvaizda, o mano didikai ir mano valdininkai ieškojo manęs, ir aš buvau sugrąžintas į savo karalystę; man teko dar didesnis garbingumas.

³⁴ Taigi dabar aš, Nabukodonosoras, giriu, aukštinu ir šlovinu

dangaus karalių, nes visi jo darbai tikri ir jo keliai teisingi, ir jis gali pažeminti tuos, kurie vaikščioja puikybėje.

5. ¹ Karalius Baltasaras iškėlė tūkstančiui savo didikų didelį pokylį, ir kiekvienas gėrė pagal savo amžių. ² Taigi jis, jau būdamas girtas, liepė atnešti auksinius ir sidabrinčius indus, kuriuos jo tėvas Nabukodonosoras buvo atgabenęs iš šventyklos, buvusios Jerusaleje, kad iš jų gertų karalius, jo didikai, jo žmonos ir gulovės. ³ Tuomet buvo atnešti auksiniai ir sidabriniai indai, kuriuos anas buvo atgabenęs iš šventyklos, buvusios Jerusaleje, ir iš jų gėrė karalius, jo didikai, jo žmonos ir gulovės. ⁴ Jie gėrė vyną ir gyrė savo dievus auksinius, sidabrinčius, skaisvarinius, geležinius, medinius ir akmeninius.

⁵ Tą pačią valandą pasirodė lyg kad rašančios žmogaus rankos pirštai ties žvakide karališkosios svetainės sienos paviršiuje, ir karalius matė rašančios rankos pirštus. ⁶ Tuomet karaliaus veidas persimainė, jo mintys išgąsdino jį, jo strėnų sujungimai patižo ir jo keliai drebėjo užgaudami vienas kitą.

⁷ Taigi karalius garsiai sušuko, kad atvestų išminčius, Kaldiečius ir ženklų aiškintojus. Atsiliepdamas karalius tarė Babilono išmintingiesiems: Kas perskaitys šią raštą ir patieks man jo išaiškinimą, bus apvilktas purpuru, gaus aukso grandinę ant kaklo ir bus trečias mano karalystėje. ⁸ Tuomet atėję visi karaliaus išmintingieji negalėjo nei rašto perskaityti, nei duoti karaliui išaiškinimo. ⁹ Todėl karalius Baltasaras labai nusigando, ir jo veidas persimainė, taip pat ir jo didikai buvo pilni baimės.

¹⁰ Bet karalienė, įėjus į pokylio namus dėl to dalyko, kurs buvo atsitikęs karaliui ir jo didikams, atsiliepdama tarė: Karaliau, būk gyvas per amžius; tenegąsdina tavęs tavo mintys ir tavo veidas tenešimaino. ¹¹ Yra tavo karalystėje žmogus, kurs turi savyje šventų dievų dvasią; jau tavo tėvo dienosose buvo rasta jame žinojimo ir išminties; todėl tat tavo tėvas, karalius Nabukodonosoras, yra pastatęs jį išminčių, žavėtojų, Kaldiečių ir ženklų aiškintojų vyresniuju, sakau, tavo tėvas, o karaliau! ¹² Nes daug dvasios, gudrumo ir išmanymo, sapnų aiškinimo, paslapčių atidengimo ir painiavų išrišimo rasta jame, tai yra Danielyje, kuriam karalius yra davęs Baltasaro vardą; taigi dabar tebūna pašauktas Daniėlis, ir jis pasakys išaiškinimą.

¹³ Tuomet Daniėlis buvo atvestas karaliaus akivaizdon. Atsiliepdamas į jį karalius tarė: Ar tu esi Daniėlis iš Judo belaisvių sūnų, kurį mano tėvas karalius yra atvedęs iš Judėjos? ¹⁴ Aš esu girdėjęs

apie tave, kad tu turįs dievų dvasią ir kad tavyje rasta itin daug žinojimo, išmanymo ir išminties. ¹⁵ Ką tik buvo atėję mano akivaizdon išmintingi žyniai perskaityti šito rašto ir pasakyti man, ką jis reiškia, bet jie negalėjo išaiškinti šitų žodžių prasmės. ¹⁶ Tuomet aš išgirdau apie tave, kad tu gali išaiškinti tamsius dalykus ir išrišti supainiotus; jei tat tu gali perskaityti raštą ir pasakyti man jo išaiškinimą, tu būsi apvilktas purpuru, gausi aukso grandinę sau ant kaklo ir būsi trečias mano karalystėje kunigaikštis.

¹⁷ Atsakydamas į tai Daniėlis tarė karaliaus akivaizdoje: Tavo dovanos tepasilieka tau ir savo namų davinius duok kitam; raštą gi aš perskaitysiu tau, karaliau, ir pasakysiu tau jo išaiškinimą. ¹⁸ O karaliau! Aukščiausias Dievas davė tavo tėvui Nabukodonosorui karalystę ir didenybę, garbę ir šlovę, ¹⁹ ir dėl tos didenybės, kurią jis buvo jam davęs, visos tautos, giminės ir kalbos drebėjo ir bijojo jo; ką jis norėdavo, užmušdavo, ir ką norėdavo, mušdavo, ką norėdavo, išaukštindavo, ir ką norėdavo, pažemindavo. ²⁰ O kai jo širdis pakilo ir jo dvasia sukietėjo puikybės, jis buvo nustumtas nuo savo karalystės sosto ir jo garbė buvo atimta; ²¹ jis buvo išmestas iš žmonių vaikų tarpo ir jo širdis buvo pasidarius panaši į žvėrių; jo buveinė buvo tarp laukinių asilų; jis ėdė šieną kaip jautis ir jo kūnas buvo vilgomas dangaus rasos, iki jis pažino, kad Aukščiausias turi valdžios žmonių karalystei ir pastato ant jos ką nori. ²² Taip pat tu, jo sūnus Baltasaras, nepažeminai savo širdies, nors visa tai žinojai, ²³ bet pakilai prieš dangaus Viešpatį, ir jo namų indai buvo atnešti tavo akivaizdon; tu, tavo didikai, tavo žmonos ir tavo gulovės gėrėte iš jų vyną; tu šlovinai savo dievus sidabrinčius, auksinius, varinius, geležinius, medinius ir akmeninius, kurie nemato, negirdi ir nejaučia. Dievo gi, kurs laiko savo rankoje tavo kvapą ir visus tavo kelius, tu nepagarbinai. ²⁴ Todėl jo yra siųsti pirštai rankos, kuri tai parašė, kas pažymėta.

²⁵ Parašytasis gi raštas yra toks: MANE, THEKEL, PHARES. ²⁶ Ir štai ką tie žodžiai reiškia: MANE: Dievas suskaitė tavo karaliavimą ir padarė jam galą. ²⁷ THEKEL: tu pasvertas svarstyklėje ir rastas per daug lengvas. ²⁸ PHARES: tavo karalystė padalinta ir atiduota Medams ir Persams.

²⁹ Tuomet, paliepus karaliui, Daniėlis buvo apvilktas purpuru, auksinė grandinė buvo pakabinta aplink jo kaklą ir buvo apie jį skelbiama, kad jis turįs valdžios, kaip trečias jo karalystėje.

³⁰ Tą pačią naktį Kaldiečių karalius Baltasaras buvo užmuštas

³¹ ir Darijus Medas, turėdamas šešias dešimtis dvejus metus amžiaus, stojo karaliauti jo vietoje.

6. ¹ Darijui patiko paskirti karalystei šimtą dvidešimt vietininkų, kad jie būtų visoje jo karalystėje, ² o ant šitų tris kunigaikščius, kurių vienas buvo Daniėlis, kad vietininkai duotų jiems apyskaitas ir karalius neturėtų vargo. ³ Taigi Daniėlis perviršijo visus kunigaikščius ir vietininkus, nes jame buvo gausesnė Dievo dvasia. ⁴ Karalius manė paskirti jį visai karalystei; todėl kunigaikščiai ir vietininkai ieškojo progos prikišti Daniėliui ką nors iš karaliaus šalies, tačiau negalėjo rasti jokios priežasties ir priekaišto, nes jis buvo ištikimas ir nebuvo galima rasti jame jokios kaltės ar priekaišto. ⁵ Todėl anie vyrai sakė: Nerasime šitame Daniėlyje jokios progos, jei nebent jo Dievo įstatyme.

⁶ Tuomet kunigaikščiai apipulė karalių ir taip jam kalbėjo: Karaliau Darijau, būk gyvas per amžius! ⁷ Visi tavo karalystės kunigaikščiai, aukšti valdininkai, vietininkai, patarėjai ir teisėjai sutarė, kad būtų išleistas karališkas nutarimas ir įsakymas: kad kiekvienas, kurs kreiptųsi su kuriuo nors prašymu į bet kurį dievą ar žmogų trijų dešimtų dienų laikotarpyje, o ne į tave, karaliau, būtų įmestas į liūtų duobę. ⁸ Taigi dabar, karaliau, patvirtink sumanymą ir rašyk nutarimą, kad jis, kaip Medų ir Persų nustatyta, nebūtų keičiamas ir kad nė vienam nebūtų leista jį peržengti. ⁹ Taigi karalius Darijus davė įsakymą ir išleido nutarimą.

¹⁰ Tai sužinojęs Daniėlis, tai yra kad išleistas įstatymas, įėjo į savo namus ir, atsidaręs langus savo aukšto kambaryje Jerusaleės kryptimi, atsiklaupdavo tris kartus per dieną, garbindavo ir šlovindavo savo Dievą, kaip kad ir anksčiau paprastai darydavo.

¹¹ Tuomet anie vyrai rūpestingai tyrinėdami rado, kad Daniėlis meldžiasi ir maldauja savo Dievą. ¹² Jie, prieję karalių, kalbėjo jam apie nutarimą: Karaliau, ar tu neįsakei, kad kiekvienas žmogus, kurs prašytų bet kurį dievą ar žmogų trijų dešimtų dienų laikotarpyje, o ne tave, karaliau, būtų įmestas į liūtų duobę? Atsakydamas jiems karalius tarė: Tas dalykas yra tikras, einant Medų ir Persų nutarimu, kurio peržengti neleista. ¹³ Tuomet jie vėl atsiliepdami sakė karaliui: Daniėlis iš Judo belaisvių sūnų nežiūrėjo tavo įstatymo ir nutarimo, kurį išleidai, bet tris kartus per dieną meldžiasi savo maldomis.

¹⁴ Išgirdęs tą dalyką, karalius labai nuliūdo ir rūpinosi, kad išva duotų Daniėlį, ir iki saulės sėdimui stengėsi išgelbėti jį. ¹⁵ Tačiau anie vyrai, suprasdami karalių, jam sakė: Žinok, karaliau, jog yra Medų

ir Persų įstatymas, kad jokio karaliaus išleisto nutarimo neleista pakeisti. ¹⁶ Tuomet karalius davė įsakymą: Daniėlis buvo atvestas ir įmestas į liūtų duobę, o karalius tarė Daniėliui: Tavo Dievas, kurį visuomet garbini, jis išgelbės tave. ¹⁷ Tuoju buvo atneštas vienas akmuo ir padėtas ant duobės angos; jį paženklino karalius savo žiedu ir savo didikų žiedu, kad nieko nebūtų padaryta prieš Daniėlį. ¹⁸ Po to karalius nuėjo į savo namus ir atsigulė nevalgęs; valgių nebuvo atnešta jo akivaizdon; be to, ir miegas atstojo nuo jo.

¹⁹ Rytmetį, tik pradėjus aušti, karalius atsikėlęs skubiai nuėjo prie liūtų duobės. ²⁰ Prisiartinęs prie duobės, jis šaukė Daniėlį verksmingu balsu ir kalbėjo jam: Daniėli, gyvojo Dievo tarne, ar tavo Dievas, kuriam tu visuomet tarnauji, tikrai galėjo išgelbėti tave nuo liūtų? ²¹ Tuomet Daniėlis atsakydamas karaliui tarė: Karaliau, būk gyvas per amžius! ²² Mano Dievas siuntė savo Angelą ir sučiaupė liūtų nasrus, taip kad jie nepakenkė man, nes jo akivaizdoje rasta manyje teisybė; bet ir prieš tave, karaliau, aš nesu padaręs nusikaltimo.

²³ Tuomet karalius tuo labai apsidžiaugė ir liepė ištraukti Daniėlį iš duobės. Kai Daniėlis buvo ištrauktas iš duobės, jame nerasta jokio sužeidimo, nes jis tikėjo į savo Dievą. ²⁴ Liepiant gi karaliui, buvo atvesti tie vyrai, kurie buvo įskundę Daniėlį, ir buvo įmesti į liūtų duobę, jie, jų vaikai ir jų žmonos; jie dar nebuvo pasiekę duobės dugno, kaip liūtai pagavo juos ir sutriuškino visus jų kaulus.

²⁵ Po to karalius Darijus parašė visoms tautoms, giminėms ir kalboms, gyvenusioms visoje žemėje: Tebūna jums daug ramybės! ²⁶ Mano išleidžiamas nutarimas, kad visoje valstybėje ir mano karalystėje drebėtų ir bijotų Daniėlio Dievo, nes jis yra Dievas gyvas ir amžinas per amžius; jo karalystė nebus sugriauta ir jo valdžia pasilieka per amžius. ²⁷ Jis yra išvaduotojas ir gelbėtojas, kurs daro ženklų ir stebuklų danguje ir žemėje; jis išgelbėjo Daniėlį iš liūtų duobės.

²⁸ Taip Daniėlis pasiliko iki Darijaus viešpatavimui ir iki Kiro Perso viešpatavimui.

7. ¹ Pirmais Babilono karaliaus Baltasaro metais Daniėlis matė sapną, savo galvos regėjimą, savo guolyje ir aprašydamas sapną suglaudė jį į trumpus žodžius, ir taip trumpai jį išreiškė:

² Aš žiūrėjau nakčia savo regėjime, ir štai keturi dangaus vėjai kovojo didelėje jūroje. ³ Ir keturi dideli žvėrys, kiekvienas kitoks, iškilo iš jūros. ⁴ Pirmas buvo lyg liūtė ir turėjo aro sparnus. Aš žiūrėjau, iki jam buvo išpešti sparnai; po to jis buvo pakeltas nuo žemės,

atsistojo ant kojų kaip žmogus, ir jam buvo duota žmogaus širdis.⁵ Ir štai kitas žvėris, panašus į lokį, stovėjo vienu šonu; trys šonkauliai buvo jo nasruose tarp jo dantų, ir jam buvo sakoma taip: Kelkis, ėsk daug mėsos.⁶ Po to aš žiūrėjau, ir štai kitas žvėris lyg lūšis; jis kaip paukštis turėjo keturis sparnus; žvėris buvo su keturiomis galvomis, ir buvo jam duota valdžia.⁷ Po to aš žiūrėjau, nakties regėjime, ir štai ketvirtas žvėris, baisus, nuostabus ir labai stiprus; jis turėjo didelius geležinius dantis, ėdė ir triuškiną, ir kas liko mindžiojo savo kojomis; jis buvo nepanašus į kitus žvėris, kuriuos buvau matęs anksčiau, ir turėjo dešimtį ragų.⁸ Kai aš žiūrėjau į ragus, štai tarp jų išdygo kitas, mažas ragas, ir jo akivaizdoje trys iš pirmųjų ragų buvo išrauti; ir štai šitame rage buvo lyg žmogaus akys ir burna, kalbanti be galo didelius dalykus.

⁹ Aš žiūrėjau, iki buvo pastatyti sostai ir Ilgaamžis atsisėdo. Jo drabužiai buvo balti kaip sniegas ir jo galvos plaukai kaip tyra vilna; jo sostas buvo ugnies liepsnos, sosto tekiniai — liepsnojanti ugnis.

¹⁰ Srauni ugnies upė ėjo nuo jo; tūkstančių tūkstančiai tarnavo jam ir dešimtis tūkstančių kartų šimtai tūkstančių stovėjo prie jo; teismas atsisėdo, ir knygos buvo atskleistos.¹¹ Aš žiūrėjau dėl skambėjimo išdidžių žodžių, kuriuos kalbėjo anas ragas, ir mačiau, kad žvėris buvo užmuštas, kad jo kūnas buvo sunaikintas ir atiduotas sudeginti ugnyje.¹² Taip pat iš kitų žvėrių buvo atimta valdžia, ir buvo jiems paskirtas gyvenimo ilgis iki laikui ir valandai.

¹³ Taigi aš žiūrėjau nakties regėjime, ir štai su dangaus debesimis ėjo artyn tarsi žmogaus sūnus ir atėjo iki Ilgaamžiui: jis buvo atvestas jo akivaizdon.¹⁴ Tasai davė jam valdžią, garbę ir karalystę, ir visos tautos, giminės ir kalbos turės jam tarnauti; jo valdžia yra amžina valdžia, kuri nebus atimta, ir jo karalystė nebus sugriauta.

¹⁵ Mano dvasia labai nusigando, aš, Daniėlis, baisėjaus dėl tų dalykų, ir mano galvos regėjimai įbaugino mane.¹⁶ Aš priejau prie vieno ten stovėjusio ir klausiau jį tiesos apie visus tuos dalykus. Jis man pasakė, ką tie dalykai reiškia, ir pamokė mane:¹⁷ Šitie keturi dideli žvėrys yra keturios karalystės, kurios iškils žemėje.¹⁸ Bet aukščiausiojo Dievo šventieji gaus viešpatavimą ir laikys karalystę per amžius ir per amžių amžius.¹⁹ Po to aš norėjau gauti tikslų pamokymą apie ketvirtą žvėrį, kurs buvo labai nepanašus į visus kitus ir buvo labai baisus, kurio dantys ir nagai buvo geležiniai, kurs ėdė ir triuškiną, ir kas liko mindė savo kojomis,²⁰ ir apie dešimtį ragų, kuriuos jis turėjo ant galvos, ir apie dar kitą ragą, kurs išdygo, ties kuriuo

nukrito trys ragai, ir apie tą ragą, kurs turėjo akis ir snukį, kalbėjusi išdidžius dalykus, kurs buvo didesnis už kitus ragus. ²¹ Aš žiūrėjau, ir štai tas ragas kariavo prieš šventuosius ir pradėjo juos nugalėti, ²² iki atėjo Ilgaamžis ir padarė teisybę Aukščiausiojo šventiesiems; ir atėjo metas, kai šventieji gavo viešpatavimą. ²³ Jis gi taip kalbėjo: Ketvirtasis žvėris bus ketvirtoji karalystė žemėje, kuri bus didesnė už visas karalystes ir praris visą žemę, sumindžios ir sutriuškins ją. ²⁴ Dešimt šios karalystės ragų — tai dešimt karalių; po jų iškils kitas, ir tas bus galingesnis už pirmuosius, ir pažemins tris karalius. ²⁵ Jis kalbės žodžius prieš Aukščiausiąjį ir naikins Aukščiausiojo šventuosius tarsi galįs pakeisti laikus ir įstatymus; jie bus paduoti į jo ranką laikui, laikams ir pusei laiko. ²⁶ Bet teismas atsisės, kad būtų atimta valdžia ir jis būtų sutrintas ir sunaikintas iki galui. ²⁷ Tuomet viešpatavimas ir valdžia, ir karalystės didybė, kuri yra po visu dangumi, bus atiduota Aukščiausiojo šventųjų tautai; jos karalystė yra amžina karalystė, ir visi karaliai tarnaus jam ir bus paklusnūs. ²⁸ Čia buvo tos kalbos pabaiga. Aš, Daniėlis, buvau dėl mano minčių labai nusigandęs ir mano veidas pasikeitė, bet tą kalbą aš palaikiau savo širdyje.

8. ¹ Trečiais karaliaus Baltasaro viešpatavimo metais man pasirodė regėjimas. Po to, ką buvau matęs anksčiau, aš, Daniėlis, ² mačiau savo regėjime, kai aš buvau Susos pilyje, kuri yra Elamo krašte; mačiau gi regėjime, kad aš esu ties Ulajo vartais.

³ Aš pakėliau savo akis ir mačiau: štai vienas avinas stovėjo ties pelke; jis turėjo du aukštu ragus, kurių vienas aukštesnis už kitą ir dar tebeaugo. Po to ⁴ aš mačiau tą aviną badantį ragais į vakarus, į šiaurę ir į pietus, ir visi žvėrys negalėjo jam pasipriešinti nė išsigelbėti iš jo valdžios; jis darė, kaip jis norėjo, ir pasidarė labai galingas. ⁵ Aš stebėjau; ir štai ožys ėjo iš vakarų visos žemės paviršiu, nesiekdamas žemės; tas ožys turėjo didelį ragą savo tarpuakyje. ⁶ Jis priėjo iki anam raguotam avinui, kurį buvau matęs stovintį ties vartais, ir bėgo ant jo visu savo stiprybės smarkumu. ⁷ Prisiartinęs prie avino, jis puolė jį su įnirtimu, ištiko tą aviną ir sulaužė du jo ragus, o avinas neįstengė jam pasipriešinti; parbloškęs jį ant žemės, sumindžiojo, ir niekas negalėjo išgelbėti avino iš jo valdžios. ⁸ Ožys gi pasidarė labai didelis; tačiau kai išaugo, jo didelis ragas sulūžo ir po jo išdygo keturi ragai keturiomis dangaus vėjų kryptimis.

⁹ Iš jų vieno išaugo vienas mažas ragas ir pasidarė didelis pietų

kryptimi, rytų kryptimi ir tvirtovės kryptimi.¹⁰ Jis iškilo iki dangaus galybei, numetė kai ką iš galybės ir iš žvaigždžių ir sumindžiojo juos.

¹¹ Net iki galybės kunigaikščiui jis pakilo, atėmė iš jo nuolatinę auką ir išardė jo šventovės vietą.¹² Buvo gi jam duota jėgos prieš nuolatinę auką dėl nuodėmių; tiesa bus parblokšta ant žemės, ir ką jis darys, jam seksis.

¹³ Tuomet aš išgirdau vieną šventųjų kalbantį; ir vienas šventasis tarė nežinau kuriam kitam, kurs sakė: Iki kolei bus vykdomas regėjimas apie nuolatinę auką ir apie daromojo sunaikinimo nuodėmę, iki kolei bus mindoma šventykla ir galybė?¹⁴ Jis jam atsakė: Iki vakarui ir rytui, du tūkstančiu tris šimtus dienų; po to šventykla bus apvalyta.

¹⁵ Kai aš, Daniėlis, mačiau regėjimą ir troškau suprasti jį, atsitiko, kad štai atsistojo ties manim tarsi vyro pavidalas.¹⁶ Ir aš išgirdau Ulajo viduryje vyro balsą, kurs šaukė ir sakė: Gabriėli, išaiškink šitam regėjimą.¹⁷ Jis atėjo ir atsistojo greta, kur aš stovėjau; o kai jis atėjo, aš nusigandęs sukniubau ant savo veido; bet jis man tarė: Žmogaus sūnau, suprask, nes regėjimas bus įvykdytas pabaigos metu.¹⁸ Kai jis man tai kalbėjo, aš parpuoliau kniūpsčias ant žemės, bet jis palietė mane, pastatė mane stačią¹⁹ ir man tarė:

Aš parodysiu tau, kas turi įvykti prakeikimo pabaigoje, nes metas turi savo galą.²⁰ Avinas, kurį tu matei su dviem ragais, yra Medų ir Persų karalius.²¹ Ožys yra Graikų karalius, o didelis ragas, kurs buvo jo tarpuakyje, yra pirmasis karalius.²² Kadgi jam nulūžus iškilo jo vietoje keturi, tai reiškia, kad iš jo tautos kils keturi karaliai, bet be jo galybės.²³ Po jų viešpatavimo, kai padaugės neteisybės, iškils karalius begėdišku veidu ir labai klastingas.²⁴ Jo galybė padidės, bet ne jo pajėgomis; jis naikins visa daugiau, kaip galima tikėti, turės pasisėkimo ir darys. Jis užmušinės galinguosius ir šventųjų tautą,²⁵ kaip jis norės; jis naudosis sėkmingai savo klastingumu ir jo širdis aukštinsis; laimės svaigulyje jis užmuš daugelį; jis pakils prieš kunigaikščių kunigaikštį ir bus sunaikintas be žmogaus rankos.²⁶ Taip pat minėtasis regėjimas apie vakarus ir rytus yra tikras; taigi tu padėk ant regėjimo antspaudą, nes jis bus įvykdytas po daugelio dienų.

²⁷ Aš, Daniėlis, buvau labai pailsęs ir sirgau kelias dienas, o kai atsikėliau, dirbau karaliaus darbus; aš baisėjaus tuo regėjimu, tačiau nebuvo kas jį išaiškintų.

9. ¹ Pirmais metais Asvero sūnaus Darijaus iš Medų giminės, kurs

viešpatavo Kaldiečių karalystei, ² pirmais jo viešpatavimo metais, aš, Daniėlis, supratau iš knygų metų skaičių, apie kurį Viešpats buvo kalbėjęs pranašui Jeremijui, kad Jerusaleus sunaikinimas baigsis su septynicėmis dešimtimis metų. ³ Aš atgrėžiau savo veidą į Viešpatį, savo Dievą, kad prašyčiau ir maldaučiau pasninkais, ašutine ir pelenais.

⁴ Aš meldžiau Viešpatį, mano Dievą, išpažinau ir tariau: Aš maldauju, Viešpatie, didysis ir baisysis Dieve, kurs laikai sandorą ir gailėstingumą tiems, kurie myli tave ir sergi tavo įsakymus; ⁵ mes nusidėjome, darėme neteisybę, elgėmės bedieviškai ir atstojome, ir nukrypome nuo tavo įsakymų ir teisių. ⁶ Mes neklausėme tavo šventų pranašų, kurie kalbėjo tavo vardu mūsų karaliams, mūsų kunigaikščiams, mūsų tėvams ir visai šalies tautai. ⁷ Tu, o Viešpatie, esi teisus, mums gi tenka veido sugėdinimas, kaip kad yra šiandien Judo žmonės ir Jerusaleus gyventojams, ir visam Israėliui, tiems, kurie arti yra, ir tiems, kurie yra toli visose šalyse, į kurias tu išmetei juos dėl jų neteisybių, kuriomis jie tau nusidėjo. ⁸ Viešpatie, veido sugėdinimas tenka mums, mūsų karaliams, mūsų kunigaikščiams ir mūsų tėvams, kurie nusidėjo. ⁹ Pas tave gi, Viešpatie, mūsų Dieve, yra pasigailėjimas ir dovanojimas, nes mes atstojome nuo tavęs ¹⁰ ir neklausėme Viešpaties, mūsų Dievo, balso, kad vaikšiotumėm jo įstatymu, kurį mums yra davęs per savo tarnus pranašus. ¹¹ Visas Israėlis peržengė tavo įstatymą ir nusigrėžė, kad neklausytų tavo balso; ir todėl lašėjo ant mūsų prakeikimas ir pasibjaurėjimas, kurs yra parašytas Dievo tarno Mošės knygoje, nes mes jam nusidėjome. ¹² Jis įvykdė savo žodžius, kuriuos yra kalbėjęs prieš mus ir prieš mūsų kunigaikščius, kurie teisė mus, kad atvesias ant mūsų didelę nelaimę, kokios niekuomet nėra buvę po visu dangumi, kaip kad yra įvykę Jerusaleje. ¹³ Kaip parašyta Mošės įstatyme, visa ta nelaimė atėjo ant mūsų; o mes nemaldavome tavo veido, Viešpatie, mūsų Dieve, kad grėžtumėmės nuo savo neteisybių ir imtumėm į širdį tavo tiesą. ¹⁴ Taigi Viešpats budėjo ant nelaimės ir atvedė ją ant mūsų, teisusis Viešpats, mūsų Dievas, visuose savo darbuose, kurių yra padaręs, nes mes neklausėme jo balso.

¹⁵ Ir dabar, Viešpatie, mūsų Dieve, kurs galinga ranka išvedei savo tautą iš Egipto žemės ir padarei sau vardą, kaip rodo šita diena; mes nusidėjome, darėme neteisybę, ¹⁶ o Viešpatie, prieš visą tavo teisybę; aš maldauju, tenusigrėžia tavo rūstybė ir tavo narsas nuo tavo miesto Jerusaleus ir nuo šventojo kalno. Nes dėl mūsų nuodėmių ir mūsų tėvų neteisybių Jerusale ir tavo tauta yra panieka visiems

aplink mus esantiems. ¹⁷ Taigi dabar, mūsų Dieve, išklausk savo tarno maldą ir jo prašymą ir pats dėl savęs parodyk savo veidą ant savo šventyklos, kuri palikta. ¹⁸ Palenk, mano Dieve, savo ausį ir išgirsk, atmerk savo akis ir matyk mūsų sunaikinimą ir miestą, ant kurio šaukiamas tavo vardas; nes ne savo teisybe pasitikėdami mes sudedame maldas ties tavo veidu, bet dėl daugelio tavo pasigailėjimų. ¹⁹ Išklausk, Viešpatie, pasigailėk, Viešpatie! Stebėk ir daryk! Pats dėl savęs negaišk, mūsų Dieve, nes tavo vardas šaukiamas ant miesto ir ant tavo tautos.

²⁰ Kai aš dar tebekalbėjau ir meldžiaus, išpažinau savo nuodėmes ir klojau savo maldas mano Dievo akivaizdoje dėl šventojo mano Dievo kalno, ²¹ dar man tebekalbant maldoje, štai Gabriėlis, tas vyras, kurį anksčiau buvau matęs regėjime, greitai skrisdamas palietė mane vakarinės aukos metu. ²² Jis pamokė mane, kalbėjo man ir tarė: Daniėli, dabar aš išėjau pamokyti tavęs, kad suprastumei. ²³ Tau pradėjus melstis, išėjo žodis, aš gi atėjau tau pasakyti, nes tu esi mieliausias žmogus; taigi tu imk į širdį žodžius ir suprask regėjimą.

²⁴ Septynios dešimtys savačių paskirta tavo tautai ir tavo šventajam miestui, kad būtų panaikintas nusižengimas ir galą gautų nuodėmė, kad būtų sunaikinta neteisybė ir būtų atvesta amžina teisybė, kad būtų įvykdytas regėjimas ir pranašystė ir būtų pateptas šventųjų Šventasis. ²⁵ Žinok tat ir įsidėmėk: nuo duoto įsakymo vėl statyti Jerusaleį iki Kristui vadui bus septynios savaitės ir šešios dešimtys dvi savaitės; ir vėl bus statomos gatvės ir sienos priespaudos metu.

²⁶ Po šešiasdešimt dviejų savačių bus užmuštas Kristus ir nebebus jo tautos, kuri jo išsigins. Miestą ir šventyklą sugriaus tauta su ateisiančiu vadu; jų galas bus sunaikinimas ir karui pasibaigus bus paskirtasis sunaikinimas. ²⁷ Bet daugeliui patvirtins sandorą viena savaitė, o savaitės viduryje liausis auka ir atnaša, ir bus šventykloje sunaikinimo nuoboda, ir sunaikinimas tęsis iki pilnam įvykimui ir galui.

10. ¹ Trečiais Persų karaliaus Kiro metais Daniėliui, kurs buvo vadinamas Baltasaru, buvo apreikštas žodis; ir tas žodis yra tikras ir labai reikšmingas. Jis suprato tą žodį, nes regėjime reikia išmanyti. ² Anose dienose aš, Daniėlis, liūdėjau tris savaites. ³ Aš nevalgiau gardaus valgio; mėsa ir vynas neįėjo į mano burną, net ir tepalu aš nepasitečiau, iki pasibaigė trijų savačių dienos. ⁴ Dvidešimt ketvirtą gi pirmojo mėnesio dieną aš buvau prie didelės upės, kuri vadinama Tigris.

⁵ Pakėlęs savo akis aš žiūrėjau, ir štai čia buvo vienas vyras, apsvilkęs drobiniais, o jo strėnos buvo sujuostos tikriausiu aukšu.

⁶ Jo kūnas buvo kaip chrizolitas, jo veidas spindėjo kaip žaibas, jo akys žibėjo kaip švyturiai, jo pečiai ir jo kūnas iki kojų buvo panašūs į žerintį skaisvarį, o jo žodžių garsas buvo kaip daugybės balsai.

⁷ Aš, Daniėlis, vienas mačiau tą regėjimą, vyrai gi, kurie buvo su manim, nematė, bet juos apėmė labai didelė baimė, ir jie pabėgo pasislėpti. ⁸ Aš, pasilikęs vienas, mačiau šitą didelį regėjimą; bet aš netekau stiprybės, net ir mano išvaizda pasikeitė; aš alpau ir nė kiek nebeturėjau jėgų. ⁹ Aš išgirdau jo žodžių garsą, o išgirdęs suknubau nusigandęs ant savo veido, ir mano veidas prisiglaudė prie žemės.

¹⁰ Bet štai ranka palietė mane ir pastatė mane ant mano kelių ir mano rankų. ¹¹ Po to jis man tarė: Daniėli, tu mieliausias žmogau! Suprask žodžius, kuriuos aš tau kalbu, ir stokis stačias, nes dabar aš esu siųstas pas tave. Ir kai jis man pasakė šituos žodžius, aš atsisto-
jau drebėdamas. ¹² Bet jis man tarė: Nebijok, Daniėli, nes nuo pirmosios dienos, kurioje tu pradėjai trokšti suprasti ir varginai save savo Dievo akivaizdoje, tavo žodžiai yra išklausyti, ir aš atėjau dėl tavo žodžių. ¹³ Persų karalystės kunigaikštis priešinosi man dvidešimt vieną dieną, bet štai vienas pirmųjų kunigaikščių, Mikolas, atėjo man pagalbon, ir aš pasilikau tenai, prie Persų karaliaus. ¹⁴ Atėjau gi aš pamokyti tavęs, kas turi atsitikti tavo tautai paskutinėmis dienomis, nes regėjimas liečia dar ir tas dienas. ¹⁵ Kai jis man kalbėjo tokiais žodžiais, aš nuleidau savo akis į žemę ir tylėjau. ¹⁶ Tuomet štai kažin kas, panašus į žmogaus sūnų, palietė mano lūpas. Atvėręs savo burną, aš kalbėjau ir tariau tam, kurs stovėjo ties manim: Mano Viešpatie, tau pasirodžius, mano sąnariai ištižo ir manyje nebeliko nė kiek jėgų. ¹⁷ Ir kaipgi mano Viešpaties tarnas galėtų kalbėti su mano Viešpačiu? Nes manyje nebeliko nė kiek jėgų, net ir alsuoti aš negaliu. ¹⁸ Panašusis į žmogų vėl palietė mane ir sustiprino mane, ¹⁹ ir jis tarė: Nebijok, mieliausias žmogau; ramybė tau; sustiprėk ir būk tvirtas. Ir jam su manim bekalbant, aš sustiprėjau ir tariau: Kalbėk, mano Viešpatie, nes tu sustiprinai mane. ²⁰ Jis tarė: Argi tu nežinai, kodėl aš esu atėjęs pas tave? Dabar aš grįšiu kovoti prieš Persų kunigaikštį; kai aš išėjau, pasirodė ateinąs Graikų kunigaikštis. ²¹ Tačiau aš tau paskelbsiu, kas išreikšta tiesos raštuose, nors nėra man nė vieno padėjėjo šiuose dalykuose, kaip tik jūsų kunigaikštis Mikolas.

11. ¹ Aš nuo pirmųjų Darijaus Medo metų stovėjau ten, kad jį stiprinčiau ir palaikyčiau. ² Ir dabar aš paskelbsiu tau tiesą.

Štai dar bus trys karaliai Persijoje, o ketvirtasis įsigis daug didesnių turtų kaip visi ir kai įsigalės savo turtais, jis pakurstys visus prieš Graikijos karalių.

³ Bet iškils galingas karalius ir viešpataus su didele galybe, ir jis darys kas jam patinka. ⁴ Tačiau kai jis bus iškilęs, jo karalystė bus sugriauta ir padalinta keturių dangaus vėjų kryptimis, bet ne jo palikuonims, ir nebeturės tos galybės, kuria jis pats viešpatavo; nes jo karalystė bus sudraskyta ir teks svetimiams, o ne saviesiems.

⁵ Pietų karalius sustiprės, bet vienas jo kunigaikščių bus dar stipresnis už jį ir viešpataus galingas, nes jo viešpatavimas bus platus.

⁶ Tačiau, kiek metų praslinkus, jie padarys sandorą: pietų karaliaus duktė ateis daryti prietelystės pas šiaurės karalių, bet ji neišlaikys peties jėgos ir jos palikuonys neišliks; ji bus išduota drauge su tais, kurie ją atvedė, jos jaunikaičiais, ir su tais, kurie ją kurį laiką rėmė.

⁷ Bet iš jos šaknų atžalos iškils viena šaka, ateis su kariuomene, įeis į šiaurės karaliaus kraštą, elgsis tenai pikta ir nugalės. ⁸ Be to, išves nelaisvėn į Egiptą jų dievus ir drožinius, taip pat brangius sidabrinčius ir auksinius indus ir taip nugalės šiaurės karalių. ⁹ Pietų karalius įeis į jo karalystę ir sugrįš į savo šalį.

¹⁰ Šiaurės karaliaus sūnūs bus įpykę ir surinks daug galingos kariuomenės; vienas ateis skubiai kaip patvinstanti upė; jis sugrįš, bus įerzintas ir susirems su ano jėga. ¹¹ Iššauktas pietų karalius išeis ir kovos prieš šiaurės karalių; tasai bus prirengęs labai daug kariuomenės, bet ta daugybė bus atiduota į jo rankas. ¹² Jis paims daugybę nelaisvėn ir jo širdis aukštinsis; jis sumuš daug tūkstančių, bet ne jo bus viršus. ¹³ Nes šiaurės karalius sugrįš ir prirengs daug didesnę kaip pirma kariuomenę; laikams ir metams praslinkus, ateis skubiai su didele kariuomene ir daugybe karo pabūklų. ¹⁴ Tais laikais daugelis sukils prieš pietų karalių; taip pat sukils tavo tautos atpuolėlių sūnūs, kad įvykdytų regėjimą, bet jie sukniubs. ¹⁵ Šiaurės karalius ateis, supils pylimą ir paims labai sustiprintus miestus; pietų pečiai neišlaikys ir nors jo rinktiniai kelsis priešintis, bet neturės jėgų. ¹⁶ Anas atėjęs padarys su juo kaip jam patiks, ir nebus kas galėtų jam pasipriešinti; jis stovės puikioje šalyje, ir ji bus sunaikinta jo ranka. ¹⁷ Jo sumanymas bus eiti ir paimti visą ano karalystę: jis padarys su anuo sutartį, duos jam vienos savo žmonos dukterį, kad sugriautų karalystę,

bet taip neįvyks ir jam nepasiseks. ¹⁸ Jis atgręš savo veidą į salas ir paims daugelį; jis atims viešpatavimą iš vieno kunigaikščio, kurį jis išniekins, bet tas išniekinimas sugrįš ant jo paties. ¹⁹ Po to jis pasuks savo veidą į savo paties šalį, suklups, sukniubs ir jo nebebus atrasta.

²⁰ Jo vieton stos niekingiausias žmogus ir nevertas karališkos garbės, bet nedaug dienų praslinkus jis bus sunaikintas, ne rūščiai užpultas ir ne kovoje.

²¹ Jo vieton stos paniekinimo vertas žmogus, kuriam nebus teikiama karališkos garbės; jis atvyks slapčia ir paims karalystę apgaule.

²² Kovojančiojo pečiai bus jo nugalėti ir sutriuškinti, be to, ir sandoros vadas. ²³ Po prietelystės jis pasiels su juo apgaulingai; jis ateis ir nugalės su nedaugeliu žmonių. ²⁴ Į visa ko pertekusius ir turtingus miestus jis įeis ir darys, ko nedarė jo tėvai nė jo tėvų tėvai; jų išplėšas, grobį ir turtus jis išėikvos ir tykos tvirtovių, ir tai iki tam tikram laikui. ²⁵ Po to jo galia ir jo širdis bus pakurstyta eiti prieš pietų karalių su didele kariuomene. Pietų karalius bus iššauktas eiti į karą su gausinga ir labai stipria pagalbine kariuomene, bet jie neišlaikys, nes prieš jį bus daroma sąmokslų. ²⁶ Tie, kurie valgo su juo duoną, sunaikins jį, ir jo kariuomenė bus nugalėta: žus labai daug užmuštų.

²⁷ Abiejų karalių sumanymas bus daryti pikta, ir prie vieno stalo jie kalbės melą, bet neturės pasisiekimo, nes galas dar atidėtas kitam laikui. ²⁸ Taip anas grįš į savo šalį su daugybe lobio; jo sumanymai bus prieš šventąją sandorą, ir jis juos įvykdys, o po to grįš į savo šalį.

²⁹ Paskirtu metu jis vėl grįš ir ateis į pietus, bet šis žygis nebus panašus į pirmąjį žygį. ³⁰ Prieš jį ateis laivai ir Romėnai; jis bus sumuštas ir gaus grįžti; jis bus įniršęs prieš šventąją sandorą ir parodys savo įniršimą; po to jis vėl sugrįš ir turės sumanymų dėl tų, kurie pametė šventąją sandorą. ³¹ Iš jo iškils pečiai ir suteps stiprybės šventyklą; jie panaikins nuolatinę auką ir pastatys sunaikinimo nuobodą. ³² Sandorai nusikaltę bedieviai veidmainiaus ir elgsis apgaulingai, tauta gi, pažįstanti savo Dievą, bus ištverminga ir elgsis drąsiai. ³³ Mokytieji tautoje pamokys labai daugelį; jie žus kalaviju, liepsnoje, nelaisvėje ir tų dienų plėšimuose. ³⁴ Parpuolę jie bus pakelti mažos pagalbos, ir daugelis prisidės prie jų apgaulingai. ³⁵ Ir iš mokytojų kai kurie sukniubs, kad jie pereitų per ugnį, būtų išrinkti ir išbaltinti iki paskutiniam metui, nes dar bus kitas metas. ³⁶ Karalius darys kaip jis norės, kelsis puikybėn ir didžiulis prieš kiekvieną dievą; ir prieš dievų Dievą jis kalbės išdidžių dalykų ir turės pasisiekimo, iki rūstybės bus pilna; nes kas nutarta, bus įvykdyta. ³⁷ Jis nežiūrės savo tėvų Dievo, geiduliaus

moterų ir nesirūpins nė vienu dievu, nes jis sukils prieš visa.³⁸ Užuo to gi jis garbins Maozimo dievą ir dievui, kurio nežinojo jo tėvai, tarnaus auksu, sidabru, brangiais akmenimis ir brangiais dalykais.³⁹ Jis stengsis sustiprinti Maozimą svetimu dievu, kurį pažino, ir daugins jo garbę, suteiks jo šalininkams daug valdžios ir padalins žemę be atlyginimo.

⁴⁰ Paskirtu metu prieš jį kovos pietų karalius, ir kaip audra ateis prieš aną šiaurės karalius su kariškais vežimais, su raiteliais ir su dideliu laivynu; jis įpuls į žemes, sunaikins ir pereis per jas.⁴¹ Jis įeis į garbingąją šalį, ir daug šalių bus nugalėta; tik šitos vienos išsigelbės iš jo rankos: Edomas ir Moabas, ir Amono sūnų pirmieji.⁴² Jis išties savo ranką į šalis, ir Egipto žemė neištruks.⁴³ Jam teks aukso ir sidabro turtai, ir visos Egipto brangenybės; jis pereis taip pat per Libiją ir Etijopiją.⁴⁴ Bet gandas iš rytų ir iš šiaurės nugąsdins jį; jis ateis su nedidele daugybe sunaikinti ir užmušti daugelio.⁴⁵ Jis pastatys savo padangtę ir savo rūmą tarp jūrų garbingajame ir šventajame kalne, eis iki jo viršūnei, ir niekas nepadės jam.

12. ¹ Anuo gi metu kelsis didis kunigaikštis Mikolas, kurs užstoja tavo tautos sūnus, nes ateis laikas, kokio nebuvo nuo to meto, kai tautos pradėjo būti, iki anam laikui. Anuo metu tavo tauta bus išgelbėta, kiekvienas, kurs bus rastas įrašytas į knygą.

² Daugelis tų, kurie miega žemės dulkėse, pabus, vieni amžinam gyvenimui, kiti sugėdinimui, kad matytų jį visuomet.³ Mokytieji žibės kaip tvirtumos spindėjimas, ir kurie moko daugelį teisybės — kaip žvaigždės per amžių amžius.

⁴ Tu gi, Daniėli, užrakink žodžius ir padėk antspaudą ant knygos iki paskirtam laikui; daugelis ją tyrinės, ir žinojimas padaugės.

⁵ Aš, Daniėlis, žiūrėjau, ir štai stovėjo kitu du vyrų, vienas šia pusę upės krante ir kitas anapus, kitame upės krante.⁶ Tuomet aš tariau vyrui, apsivilkusiam drobiniais, kurs stovėjo ant upės vandens: Kada gi bus šitų nuostabių dalykų galas? ⁷ Ir aš girdėjau vyrą, vilkintį drobiniais, kurs stovėjo ant upės vandens, kaip jis, pakėlęs savo dešinę ir kairę į dangų, prisiekė Gyvuoju per amžius, jog tai tęsis vieną laiką, du laiku ir pusę laiko. Kai šventosios tautos galios išsklaidymas bus pilnai įvykęs, visa tai bus įvykdyta.⁸ Aš tai girdėjau, bet nesupratau. Aš tariau: Mano Viešpatie, kas bus paskui? ⁹ Jis atsakė: Eik, Daniėli, nes tie žodžiai yra užrakinti ir užantspauduoti iki paskirtam laikui.

¹⁰ Daug bus išrinkta ir išbaltinta, ir kaip ugnyje išmėginta, o bedieviai

elgsis bedieviškai ir visi bedieviai to nesupras, tačiau mokytieji supras.

¹¹ Nuo to meto, kai bus atimta nuolatinė auka ir bus pastatyta sunaikinimo nuoboda, yra tūkstantis du šimtu devynios dešimtys dienų.

¹² Palaimintas, kas laukia ir sulaukia tūkstančio trijų šimtų trijų dešimtų penkių dienų pabaigą. ¹³ Tu gi eik iki paskutiniam galui; tu išsiesies ir atsistosi savo likime dienų pabaigoje.

**IKI ČIA SKAITĖME DANIELĮ HEBRAJIŠKAME ORIGINAL-
LE. KAS TOLIAU IKI KNYGOS GALUI, IŠVERSTA IŠ TEODŌ-
TIJONO LEIDINIO**

13. ¹ Babilone gyveno vienas vyras, vardu Joakimas. ² Žmoną jis buvo vedęs, vardu Susaną, Helkijo dukterį, labai gražią ir Dievo bijančią, ³ nes jos gimdytojai, būdami teisūs, buvo išauklėję savo dukterį pagal Mošės įstatymą. ⁴ Joakimas buvo labai turtingas ir turėjo sodą šalia savo namų; pas jį susiedavo Žydai, nes jis buvo visų garbingiausias. ⁵ Anais metais buvo pastatyta du seniai iš tautos teisėjais, kaip anie, apie kuriuos Viešpats yra pasakęs: Neteisybė Babilone išėjo iš vyresniųjų, iš teisėjų, kurie rodėsi valdą tautą. ⁶ Šitie lankėsi Joakimo namuose, o pas juos ateidavo visi, kurie turėdavo bylų. ⁷ Kai žmonės apie vidudienį išeidavo, Susana įeidavo ir vaikščiodavo savo vyro sode. ⁸ Seniai matė ją kasdien įeinančią ir vaikščiojančią ir užsidedę geisti jos; ⁹ jie iškraipė savo jausmus ir nugrėžė savo akis, kad nebematytų dangaus ir nebeatsimintų teisingų teismų. ¹⁰ Taigi abudu buvo pažeisti jos meilės, bet vienas kitam nesakė savo skausmo, ¹¹ nes gėdijosi pasisakyti vienas kitam savo gėdulį, kad norėjo turėti su ja kūniškų santykių. ¹² Taip jie kasdien labai rūpestingai tykojo pamatyti ją. Kartą vienas kitam tarė: ¹³ Eikime namo, nes jau metas pusryčiauti, ir išėję jie atsiskyrė vienas nuo kito, ¹⁴ bet tuojau sugrįžo ir vėl susitiko. Klausdamies vienas kito priežasties, prisipažino prie savo gėdulio ir tuomet bendrai nustatė laiką, kada jie galėtų rasti ją vieną. ¹⁵ Jiems laukiant tinkamos dienos, atsitiko, kad Susana, savo įpročiu, įėjo tik su dviem mergaitėmis ir norėjo išsimaudyti sode, nes buvo karšta. ¹⁶ Daugiau ten nebuvo nieko, be dviejų senių, kurie buvo pasislėpę ir žiūrėjo į ją. ¹⁷ Ji tarė mergaitėms: Atneškite man aliejaus ir kvepalų ir užrakinkite sodo vartus, kad aš galėčiau išsimaudyti. ¹⁸ Tos padarė, kaip ji buvo liepusi: užrakino sodo vartus ir išėjo pro užpakalines duris atnešti, ką ji buvo liepusi; jos nežinojo, kad seniai buvo pasislėpę viduje. ¹⁹ Mergaitėms išėjus,

abudu seniai atsikėlė, pribėgo prie jos ir tarė: ²⁰ Štai sodo vartai užrakinti, niekas mūsų nemato, o mes labai geidžiame tavęs; todėl pasiduok mums ir turėk su mumis kūniškų santykių. ²¹ O jei tu nesutiksi, mes paliudysime prieš tave, kad su tavim buvo jaunikaitis ir todėl tu išsiuntei nuo savęs mergaites. ²² Tuomet Susana sudejavo ir tarė: Esu suspausta iš visų pusių, nes jei aš tai padarysiu, tai bus man mirtis, ir jei nepadarysiu, aš neištrūksiu iš jūsų rankų. ²³ Bet geriau man be tokio darbo įpulti į jūsų rankas kaip nusidėti Viešpaties akiųvaizdoje. ²⁴ Ir tuojau Susana sušuko dideliu balsu, bet taip pat seniai pradėjo šaukti prieš ją. ²⁵ Vienas gi pribėgo prie sodo vartų ir atidarė. ²⁶ Namų tarnai, išgirdę šauksmą sode, įpuolė pro užpakalines duris, kad pamatytų, kas čia darosi. ²⁷ Seniams gi pradėjus kalbėti, tarnai smarkiai paraudo, nes panašių žodžių niekuomet nebuvo ištarta apie Susaną.

Taip atėjo kita diena. ²⁸ Kai žmonės atėjo pas jos vyrą Joakimą, atėjo ir abudu vyresnieji, pilni nedorų minčių prieš Susaną, kad ją nužudytų. ²⁹ Jie tarė žmonių akyse: Siųskite pašaukti Joakimo žmonos, Helkijo dukters Susanos. Jie tuojau pasiuntė. ³⁰ Tuomet ji atėjo su savo tėvais, vaikais ir su visais giminėmis. ³¹ Buvo gi Susana labai glėžna ir gražios išvaizdos. ³² Bet anie nedorėliai liepė ją nugaubti (nes ji buvo apsigaubusi), kad nors taip pasisotintų jos grožiu. ³³ Saviškiai gi ir visi, kurie ją pažino, verkė. ³⁴ Dabar du vyresnieji atsikėlė žmonių viduryje, padėjo savo rankas ant jos galvos, ³⁵ tuo tarpu kad ji verkdamą pažvelgė į dangų, nes jos širdis pasitikėjo Viešpačiu. ³⁶ Vyresnieji kalbėjo: Mums vieniems vaikščiojant sode, įėjo šita su dviem tarnaitėmis, užrakino sodo vartus ir paleido nuo savęs tarnaites. ³⁷ Tuomet atėjo prie jos jaunikaitis, kurs buvo pasislėpęs, ir paleistuvavo su ja. ³⁸ Mes, būdami sodo kampe ir pamatę begėdystę, bėgome prie jų ir matėme, kaip juodu paleistuvavo. ³⁹ Ano, tiesa, mes neįstengėme nutverti, nes jis buvo stipresnis už mudu ir atsidaręs vartus paspruko; ⁴⁰ nutvėrė gi šitą, mes klausėme, kas buvo jaunikaitis, bet ji nenorėjo pasakyti. To dalyko mes esame liudytojai. ⁴¹ Susirinkimas įtikėjo jiems, kaip vyresniesiems ir tautos teisėjams, ir pasmerkė ją mirti. ⁴² Susana gi sušuko dideliu balsu ir tarė: Amžinasis Dieve! tu, kurs žinai paslėptuosius dalykus, kurs žinai visa pirma, negu įvyksta, ⁴³ tu žinai, kad jie liudijo prieš mane melagingai. Štai aš mirštu, nors aš nieko tokio nepadariau, ką šitie piktai prasimanė prieš mane.

⁴⁴ Viešpats išklaušė jos balsą ⁴⁵ ir, kai ji buvo vedama mirti,

Viešpats pažadino šventąją dvasią vieno jauno vaikiną, kurs buvo vardu Daniėlis. ⁴⁶ Tas sušuko dideliu balsu: Aš nesuteptas šitos krauju. ⁴⁷ Atsigręžus į jį visa minia tarė: Ką reiškia tie žodžiai, kuriuos tu pasakei? ⁴⁸ Jis, atsistojęs jų viduryje, tarė: Ar jūs esate taip paiki, Israėlio sūnūs, kad jūs, neištyrę ir nepažinę, kas tiesa, pasmerkėte Israėlio dukterį? ⁴⁹ Grįžkite į teismo vietą, nes tie paliudijo prieš ją melagingai. ⁵⁰ Tuomet minia skubiai sugrįžo, o vyresnieji jam tarė: Eikš, sėskis mūsų tarpe ir pasakyk mums, nes Dievas tau davė senatvės pagarbą. ⁵¹ Daniėlis jiems tarė: Atskirkite juos toli vieną nuo kito, o aš iškvosiu juos. ⁵² Kai jie buvo atskirti vienas nuo kito, jis pašaukė jūdvių vieną ir jam tarė: Pasenęs piktadary, dabar išėjo aikštėn tavo nuodėmės, kurias tu anksčiau darei ⁵³ teisdamas neteisingai, pasmerkdamas nekaltus ir paleisdamas kaltus, nors Viešpats sakė: Nekalto ir teisaus neužmuši. ⁵⁴ Taigi dabar, jei tu tikrai matei ją, pasakyk, po kokių medžių matei juos tarp savęs besikalbant? Tas atsakė: Po mastikso medžių. ⁵⁵ Daniėlis gi tarė: Tinkamai pamelavai prieš savo galvą: štai Dievo angelas, gavęs iš jo nutarimą, perskels tave pusiau. ⁵⁶ Pašalinus šitą, jis liepė ateiti kitam ir jam tarė: Kanaano palikuoni, ne Judo; graži išvaizda apsvaigino tave ir geidulys iškreipė tavo širdį. ⁵⁷ Taip jūs darydavote Israėlio dukterims, ir jos bijodamos pritardavo jums, bet Judo duktė nepakentė jūsų nedorumo. ⁵⁸ Taigi dabar pasakyk man, po kokių medžių sugavai juos besikalbant tarp savęs? Tas atsakė: Po kietąžuoliu. ⁵⁹ Tuomet Daniėlis jam tarė: Ir tu tinkamai pamelavai prieš savo galvą; nes Viešpaties angelas laukia laikydamas kalaviją, kad perkirstų tave pusiau ir užmuštų judu. ⁶⁰ Tuomet visas susirinkimas sušuko dideliu balsu ir šlovino Dievą, kurs gelbsti pasitikinčius juo. ⁶¹ Jie pakilo prieš du vyresniusius (nes Daniėlis buvo įrodęs jų pačių burna, kad jie buvo paliudiję melagingai) ir padarė jiems, kaip jie buvo darę pikta prieš artimą, ⁶² kad pasiiegtų pagal Mošės įstatymą, ir užmušė juos. Taip tą dieną buvo išgelbėtas nekaltas kraujas. ⁶³ Helkijas gi ir jo žmona šlovino Dievą dėl savo dukters Susanos, kartu su jos vyru Joakimu ir su visais giminėmis, nes neatrasta joje bjauraus nusi kaltimo. ⁶⁴ O Daniėlis pasidarė didis tautos akyse nuo tos dienos ir paskui.

⁶⁵ Karalius Astiagas buvo palaidotas su savo tėvais ir jo karalystę paėmė Kiras Persas.

14. ¹ Daniėlis valgydavo prie karaliaus stalo ir buvo gerbiamas

labiau už visus jo prietelius. ² Tuo metu buvo pas Babiloniečius stabas, vadinamas Beliu; jam buvo sunaudojama kasdien dvylika saikų kvietinių miltų, keturios dešimtys avių ir šeši ąsočiai vyno. ³ Taip pat karalius gerbė jį ir eidavo kasdien jo pagarbinti. Bet Daniėlis garbino savo Dievą. Kartą karalius paklausė jį: Kodėl tu negarbini Belio? ⁴ Jis atsakydamas jam tarė: Nes aš negarbinu rankomis padarytų stabų, bet gyvąjį Dievą, kurs sutvėrė dangų ir žemę ir turi galios kiekvienam kūnui. ⁵ Tuomet karalius jam tarė: Ar tau neatrodo, kad Belis yra gyvas dievas? Ar nematai, kiek jis kasdien suvalgo ir išgeria? ⁶ Daniėlis atsakė šypsodamas: Neklysk, karaliau, nes jis viduje yra molinis, o iš oro skaistvarinis; jis niekuomet nieko nėra valgęs. ⁷ Supykęs karalius pašaukė jo kunigus ir jiems tarė: Jei nepasakysite man, kas suvalgo šitą maistą, jūs turėsite mirti. ⁸ O jei įrodysite, kad tai suvalgo Belis, mirs Daniėlis, nes jis piktžodžiavo Beliui. Daniėlis tarė karaliui: Tebūna, kaip tu pasakei. ⁹ Belio gi kunigų buvo septynios dešimtys, be žmonių, mažų vaikų ir užaugusių sūnų. Kai karalius su Daniėliu atėjo į Belio šventyklą, ¹⁰ Belio kunigai tarė: Štai mes išeiname laukan; tu, karaliau, padėk valgius, atskiesk vyno, užrakink duris ir užantspauduok savo žiedu. ¹¹ O kai tu įeisi rytmetį, jei neatrasi, kad visa kas Belio suvalgyta, mirte mirsime mes ar Daniėlis, kurs mus apmelavo. ¹² Jie kalbėjo tai su paniekinimu, nes buvo pasidarę po stalų slaptą įėjimą, pro kurį visuomet įeidavo ir visa surydavo.

¹³ Jiems išėjus karalius liepė padėti Beliui valgių, o Daniėlis įsakė savo tarnams atnešti pelenų, kuriuos jis pasijojo po visą šventyklą karaliaus akyse; po to jie išėjo, užrakino duris ir užantspaudavę karaliaus žiedu nuėjo sau. ¹⁴ Nakčia, savo įpročiu, kunigai įėjo su savo žmonomis ir vaikais, visa suvalgė ir išgėrė. ¹⁵ Tik pradėjus aušti atsikėlė karalius ir kartu su juo Daniėlis, ¹⁶ ir karalius tarė: Ar sveiki, Daniėli, antspaudai? Jis atsakė: Sveiki, karaliau. ¹⁷ Tuojuo, kai tik jis atidarė duris, karalius pažvelgė į stalą ir sušuko dideliu balsu: Didis esi, Beli, ir nėra pas tave jokios apgaulės. ¹⁸ Bet Daniėlis pradėjo juoktis, sulaukė karalių, kad neitų į vidų, ir tarė: Štai žiūrėk į aslą ir stebėk, kieno yra šitie pėdsakai. ¹⁹ Karalius atsakė: Matau pėdsakus vyrų, moterų ir vaikų. Tuomet karalius supyko. ²⁰ Jis liepė suimti kunigus, jų žmonas ir vaikus, ir jie parodė paslėptas dureles, pro kurias įeidavo ir suvalgydavo, kas buvo ant stalo. ²¹ Todėl karalius liepė juos nužudyti ir atidavė Belį Daniėlio valdžion, kurs sunaikino jį ir jo šventyklą.

²² Anoje vietoje buvo didelis slibinas, kurį Babiloniečiai garbino.
²³ Tai karalius tarė Daniėliui: Štai dabar negali sakyti, kad šitas nėra gyvas dievas; todėl pagarbink jį. ²⁴ Daniėlis atsakė: Aš garbinu Viešpatį, savo Dievą, nes jis yra gyvasis Dievas, šitas gi nėra gyvas dievas. ²⁵ Tu gi, karaliau, duok man galios, ir aš užmušiu slibiną be kalavijo ir be lazdos. Karalius tarė: Aš tau duodu. ²⁶ Tuomet Daniėlis paėmė dervos, taukų ir šerių, išvirė drauge, padarė kamuolių ir sumetė slibinui į nasrus, ir slibinas persprogo. Daniėlis gi tarė: Štai ką jūs garbinote.

²⁷ Tai išgirdę Babiloniečiai buvo labai smarkiai susierzinę ir susirinkę prieš karalių tarė: Karalius virto Žydu: jis sunaikino Belį, užmušė slibiną ir nužudė kunigus. ²⁸ Atėję pas karalių jie sakė: Išduok mums Daniėlį, kitaip mes užmušime tave ir tavo namus. ²⁹ Karalius, matydamas, kad jie smarkiai jį puolė, reikalo verčiamas atidavė jiems Daniėlį. ³⁰ Jie gi įmetė jį į liūtų duobę, kurioje jis pasiliko šešias dienas. ³¹ Toje duobėje buvo septyni liūtai, kuriems kasdien buvo duodama du lavonu ir dvi avys; bet tuo metu neduota jiems nieko, kad prarytų Daniėlį.

³² Judėjoje tuo metu gyveno pranašas Abakukas. Jis buvo išsiviręs tyrės, prisitrupinės duonos lovelyje ir ėjo į lauką nuiešti pjo-vėjams. ³³ Tuomet Viešpaties angelas tarė Abakukui: Nunešk valgi, kurį turi, į Babiloną Daniėliui. Jis yra liūtų duobėje. ³⁴ Abakukas atsakė: Viešpatie, Babilono nesu matęs ir duobės nežinau. ³⁵ Tuomet Viešpaties angelas nutvėrė jį už viršugalvio, nešė jį už jo galvos plaukų ir pastatė jį savo dvasios greitumu Babilone ant duobės. ³⁶ Abakukas gi šaukė, sakydamas: Dievo tarne, Daniėli, imk valgi, kurį atsiuntė tau Dievas. ³⁷ O Daniėlis tarė: Tu atsiminei mane, Dievė, ir nepalikai tų, kurie myli tave. ³⁸ Po to Daniėlis atsikėlė ir valgė. Viešpaties gi angelas tuojau sugrąžino Abakuką į jo vietą.

³⁹ Septintą dieną karalius atėjo apraudoti Daniėlio, priėjo prie duobės ir pažvelgė į vidų; ir štai Daniėlis sėdėjo liūtų tarpe. ⁴⁰ Tuomet karalius sušuko dideliu balsu, sakydamas: Didis esi, Viešpatie, Daniėlio Dieve, ir jis liepė ištraukti jį iš liūtų duobės. ⁴¹ Tuos gi, kurie norėjo prazudyti Daniėlį, jis liepė įmesti į duobę, ir jie buvo tuojau suryti jo akyse. Tuomet karalius tarė: Tegul visi visos žemės gyventojai bijo Daniėlio Dievo, nes jis yra gelbėtojas, ženklų ir stebuklų darytojas žemėje, jis, kurs išgelbėjo Daniėlį iš liūtų duobės.

OŠĚJO PRANAŠYSTĚ

1. ¹ Viešpaties žodis, suteiktas Beerio sūnui Ošėjui Judo karalių Ozijo, Joatano, Akhazo, Ezeikio dienose ir Israėlio karaliaus Joaso sūnaus Jeroboamo dienose.

² Pradžia to, ką Viešpats kalbėjo Ošėjui: Viešpats tarė Ošėjui: Eik, imk sau moterį paleistuvę, ir tegul tau gimsta paleistuvės vaikų, nes šalis, atstojus nuo Viešpaties, paleistuvaute paleistuvauja. ³ Jis nuėjo ir ėmė Debelaimo dukterį Gomerę; ji pradėjo ir pagimdė jam sūnų. ⁴ Tuomet Viešpats jam tarė: Pramink jį vardu Jezrahėlis, nes dar truputis laiko, ir aš keršysiu Jėhaus namams dėl Jezrahelės išlieto kraujo ir padarysiu galą Israėlio namų karalystei. ⁵ Aną dieną aš sutrupinsiu Israėlio kilpinį Jezrahėlio slėnyje.

⁶ Ji vėl pradėjo ir pagimdė dukterį. Tuomet jis jam tarė: Pramink ją vardu Be pasigailėjimo, nes aš jau daugiau nebesigailėsiu Israėlio namų, bet miršte užmiršiu juos. ⁷ Aš pasigailėsiu Judo namų ir išgelbėsiu juos per Viešpatį, jų Dievą; bet negelbėsiu jų kilpiniu nei kalviju, nei karu, nei žirgais, nei raiteliais.

⁸ Ji nujunkė tą, kuri buvo vardu Be pasigailėjimo, vėl pradėjo ir pagimdė sūnų. ⁹ Tuomet jis tarė: Pramink jį vardu Ne mano tauta, nes jūs ne mano tauta, ir aš nebūsiu jūsų.

¹⁰ Israėlio vaikų skaičius bus kaip jūros smiltys, kurioms nėra saiko, ir jos nesuskaitomos. Toje vietoje, kur jiems yra sakoma: Jūs Ne mano tauta, bus sakoma: Gyvojo Dievo sūnūs. ¹¹ Susirinks Judo sūnūs ir Israėlio sūnūs kartu; jie pasistatys sau vieną galvą ir pakils iš šalies, nes Jezrahėlio diena bus didelė.

2. ¹ Sakykite savo broliams: Mano tauta! ir savo seseriai: Tu, kurios pasigailėta!

² Darykite teismą savo motinai, darykite teismą, nes ji yra ne mano žmona ir aš ne jos vyras. Tėpašalina paleistuvavimus nuo savo veido ir savo svetmoteriavimus iš tarpo savo krūčių, ³ kad kartais aš neišvilskčiau jos plikai ir nepastatyčiau jos, kaip ji buvo savo gimimo dieną, kad nepaversčiau jos tarsi tyruma, kad nepadaryčiau jos panašios į nepereinamą šalį ir kad nenumarinčiau jos troškuliu.

⁴ Aš nepasigailėsiu ir jos vaikų, nes jie paleistuvavimų vaikai, ⁵ nes jų motina yra paleistuvavusi; ta, kuri juos pradėjo, suteršta, nes ji sakė: Aš eisiu paskui savo meilužius, kurie man duoda mano duoną ir vandenį, mano vilnas ir mano linus, mano aliejų ir mano gėralus.

⁶ Todėl štai aš užtversiu tavo kelią erškėčiais ir užkirsiu jį siena, ir ji neberas savo takų. ⁷ Ji bėgs paskui savo meilužius ir jų nepavys, ieškos jų ir neras, ir tars: Eisiu ir grįšiu pas savo pirmąjį vyrą, nes man tuomet buvo geriau nekaip dabar. ⁸ Ji nežinojo, kad aš jai tiekiau javų, vyno ir aliejaus, daviau jai daug sidabro ir aukso, o jie tai suvartoja Baaliui. ⁹ Todėl aš vėl atsiimsiu savo javus jų metu ir savo vyną jo laiku, atimsiu savo vilnas ir savo linus, kurie dengė jos gėdą. ¹⁰ Ir dabar aš atidengsiu jos paikumą jos meilužių akyse, ir joks žmogus neišgelbės jos iš mano rankos. ¹¹ Aš padarysiu galą visam jos džiaugsmui, jos iškilmėms, jos jaunatims, jos šabatams ir visoms jos šventėms. ¹² Aš sunaikinsiu jos vynuogynus ir jos figmedžius, apie kuriuos ji sakė: Tai mano užmokestis, kurį man davė mano meilužiai, ir paversiu juos giria, kad ją būtų lauko žvėrys. ¹³ Aš keršysiu jai dėl Baalių dienų, kuriose ji degindavo smilkalus ir puošdavosi savo auskarais ir savo kaklaryšiais, eidavo paskui savo meilužius ir užmiršdavo mane, sako Viešpats.

¹⁴ Todėl štai aš viliosiu ją ir vesiu ją į tyrumą, ir kalbėsiu jos širdžiai. ¹⁵ Aš duosiu jai jos vinyininkus iš tos pačios vietos ir Akhoro slėnį, kad pradėtų turėti vilties, ir ji giedos tenai kaip savo jaunystės dienose ir kaip dienose savo išėjimo iš Egipto žemės. ¹⁶ Tą dieną, sako Viešpats, ji vadins mane: Mano vyras ir nebevadins manęs daugiau: Mano Baalis. ¹⁷ Aš pašalinsiu iš jos burnos Baalių vardus, ir ji nebeatsimins daugiau jų vardo. ¹⁸ Tą dieną aš padarysiu jiems sandorą su lauko žvėrimis, su dangaus paukščiais ir su žemės slankiotojais, išnaikinsiu iš šalies kilpinį, kalaviją ir karą ir padarysiu, kad jie miegotų saugiai. ¹⁹ Aš susižadėsiu su tavim amžinai, susižadėsiu

su tavim teisybe ir teismu, gailestingumu ir pasigailėjimu.²⁰ Susižadėsiu su tavim ištikimybė, ir tu žinosi, kad aš Viešpats.²¹ Tą dieną atsitiks, kad aš išklausesiu, sako Viešpats, išklausesiu dangų, o jis išklauses žemę.²² Žemė išklauses javus, vyną ir aliejų, o šitie išklauses Jezrahėlį.²³ Aš sėsiu ją sau šalyje ir pasigailėsiu tos, kuri vadinama Be pasigailėjimo,²⁴ ir sakysiu Ne mano tautai: Tu mano tauta, o ji sakys: Tu mano Dievas.

3.¹ Viešpats man tarė: Eik dar kartą ir mylėk moterį, kuri prietelio yra mylima ir svetmoterė, taip, kaip Viešpats myli Izraelio vaikus, o jie gręžiasi į svetimus dievus ir mėgsta džiovintas vynuoges.² Aš įsigijau ją už penkiolika sidabrinių ir pusantro saiko miežių.³ Ir aš jai tariau: Lauksi manęs daug dienų, nepaleistuvausi ir neprisileisi vyro, bet ir aš lauksiu tavęs.⁴ Nes daug dienų Izraelio vaikai pasiliks be karaliaus, be kunigaikščio, be aukos, be altoriaus, be efodo ir be terafimo.⁵ Po to gi Izraelio vaikai gręšis ir ieškos Viešpaties, savo Dievo, ir savo karaliaus Dovidą, ir su baime artinsis paskutinėse dienose į Viešpatį ir į jo gėrybes.

4.¹ Išgirskite, Izraelio vaikai, Viešpaties žodį, nes Viešpats bylinėjasi su šalies gyventojais, nes nėra šalyje tiesos, nėra gailestingumo ir nėra pažinimo Dievo.² Piktžodžiavimai, melas, žmogžudystės, vagystės ir svetmoterystės įsigalėjo, ir kraujas eina paskui kraują.³ Todėl gedės šalis ir negaluos visi jos gyventojai kartu su lauko žvėrimis ir dangaus paukščiais, taip pat ir jūros žuvys bus išgaišintos.

⁴ Tačiau tegul niekas nekelia bylos ir nė vienas tenebara, nes tavo tauta yra kaip tie, kurie prieštarauja kunigui.⁵ Šiandien tu suklupsi ir suklups kartu su tavim taip pat pranašas; naktį aš nutildysiu tavo motiną.⁶ Mano tauta nutilo, nes neturėjo mokslo; kadangi tu atstūmei mokslą, aš atstumsiu tave, kad nebeitumei man kunigo pareigų; kadangi tu užmiršai savo Dievo įstatymą, užmiršiu ir aš tavo vaikus.⁷ Juo daugiau jų buvo, juo labiau jie man nusidėjo; jų garbingumą aš paversiu gėda.⁸ Jie minta mano tautos nuodėmėmis ir trokšta jų neteisybių.⁹ Todėl lygiai taip atsitiks tautai kaip ir kunigui; aš keršysiu jai dėl jos kelių ir atsilyginsiu jai už jos mintis.¹⁰ Jie valgo ir nebūna sotūs; jie paleistuvavo ir nesiliovė; nes jie paliko Viešpatį ir jo nežiūrėjo.

¹¹ Paleistuvystė, vynas ir girtuokliavimas atima protą. ¹² Mano tauta klausinėjo savo medį, ir jos lazda turėjo duoti jai žinią, nes paleistuvystės dvasia suklaidino juos ir paleistuvaudami jie nusigręžė nuo savo Dievo. ¹³ Jie aukėjo kalnų viršūnėse ir degino smilkalus kauburiuose, po ąžuolais, topoliais ir terebintais, nes jų ūksmė maloni; todėl jūsų dukterys paleistuvauja ir jūsų sužadėtinės svetmoteriauja. ¹⁴ Aš nekeršysiu jūsų dukterims, kad jos paleistuvavo, ir jūsų sužadėtinėms, kad jos svetmoteriauvo; nes jie patys gyvena su kekšėmis ir aukoja su kekšininkais; tauta be išmanymo bus nuplakta.

¹⁵ Jei tu, Izraeli, paleistuvauji, tenenusikalsta bent Judas; neikite į Galgalą, nekeliaukite į Bethaveną ir neprisiekite: Kaip Viešpats gyvas! ¹⁶ Nes Izraelis kelia maištą kaip zyliojanti karvė; dabar Viešpats ganys juos kaip avinėlį plačiame plote. ¹⁷ Ephraimas susirišo su stabais; palik jį. ¹⁸ Jų puota jiems vieniems; jie paleistuvauja; jo globėjai mėgsta dauginti gėdą. ¹⁹ Vėjas surišo jį savo sparnuose, ir jie bus sugėdinti dėl savo aukų.

5. ¹ Išgirškite tai, kunigai; stebėkite, Izraelio namai, ir pasiklausykite, karaliaus namai; nes tas teismas jums, nes jūs buvote slastai sargybai ir ištiestas tinklas Tabore. ² Aukas jūs nustūmėte į gilumą, bet aš jų visų baudėjas. ³ Aš pažįstu Ephraimą ir Izraelis man nepaslėptas, nes dabar Ephraimas paleistuvavo. Izraelis suteptas. ⁴ Jie nepakreipia savo minčių į tai, kad grįžtų į savo Dievą, nes paleistuvavimo dvasia jų tarpe ir jie nepažįsta Viešpaties. ⁵ Izraelio pasididžiavimas atsiliepia iš jo veido. Izraelis ir Ephraimas sukniubs savo nedorume; sukniubs kartu su jais taip pat Judas. ⁶ Su savo bandomis ir su savo galvijais jie eis ieškoti Viešpaties ir neras; jis pasitraukė nuo jų. ⁷ Jie pasidarė neištikimi Viešpačiui, nes gimdė svetimus vaikus; dabar vienas mėnuo praris juos kartu su jų dalimis.

⁸ Pūskite ragą Gabaoje, trimituokite Ramoje; klykite Bethavene; tai tavo užpakalyje, Benjamine! ⁹ Ephraimas virs tyruma sudraudimo dieną; aš parodysiu savo ištikimumą Izraelio giminėse.

¹⁰ Judo kunigaikščiai pasidarė lygūs tiems, kurie perkelia ribas; jiems aš išliesiu savo rūstybę kaip vandenį. ¹¹ Ephraimas prislėgtas, teismo sulaužytas, nes pradėjo eiti paskui purvus. ¹² Aš gi esu Ephraimui lyg kandis ir tarsi puvėsis Judo namams. ¹³ Ephraimas pamatė savo negalią ir Judas savo pančius; Ephraimas nuėjo pas Asurą ir siuntė pas karalių keršytoją; tačiau jis negalės pagydyti

jūsų ir neįstengs atrišti jūsų pančių.¹⁴ Nes aš lyg liūtienė Ephraimui ir lyg jauniklis liūtas Judo namams. Aš, aš sugausiu ir eisiu sau; aš atimsiu, ir nėra kas išgelbėtų.¹⁵ Aš grįžte sugrįšiu į savąją vietą, iki jūs pavargsite ir ieškosite mano veido.

6. ¹ Savo sielvarte jie atsikels rytmetį, kad eitų pas mane: Ateikite ir grįžkime pas Viešpatį; ² nes jis sugavo, jis ir pagydys mus; jis užgavo, jis ir gydys mus. ³ Jis atgaivins mus po dviejų dienų, pažadins mus trečią dieną, ir mes būsimė gyvi jo akivaizdoje. Turėkime išmanymo ir stenkimės pažinti Viešpatį; jo išėjimas prirengtas lyg aušra, ir jis ateis mums kaip ankstyvasai lietus ir kaip vėlyvasai lietus žemei.

⁴ Ką gi aš darysiu tau, Ephraime? Ką darysiu tau, Judai? Jūsų pamaldumas kaip rytmetinis debesis ir kaip rasa, anksti rytą nyksianti. ⁵ Todėl aš užgaunu per pranašus, užmušu juos savo burnos žodžiais, ir tavo teismai išeis lyg šviesa. ⁶ Nes aš noriu pasigailėjimo, ne aukos; Dievo pažinimo labiau kaip deginamųjų aukų. ⁷ Jie gi sulaužė sandorą kaip Adomas; ten jie pasidarė man neištikimi. ⁸ Galaadas — stabų dirbėjų miestas, suteptas krauju, ⁹ ir lyg galvažudžių nasrai, prisidedas prie kunigų, kurie užmuša kelyje tuos, kurie ateina iš Sikemo; taip, jie daro nusikaltimą. ¹⁰ Israėlio namuose aš mažiau nuobodą, ten Ephraimo paleistuvės; Israėlis yra susitepęs. ¹¹ Bet ir tu, Judai, būk prisirengęs pjūčiai, kai aš grąžinsiu savo tautos belaisvius.

7. ¹ Kai aš norėjau gydyti Israėlį, pasireiškė Ephraimo neteisybė ir Samarijos piktumas, nes jie darė melą. Vagis įeina ir plėšia, galvažudys yra lauke. ² Kad kartais jie nesakytų, jog aš atsimenu visą jų piktumą, dabar apstoja juos jų pikti sumanymai; jie padaryti mano akivaizdoje. ³ Savo piktumu jie linksmina karalių ir savo melu kunigaikščius. ⁴ Jie visi svetmoteriai lyg krosnis, kepėjo įkaitinta; miestas turėjo truputį poilsio, kai tik primaišyta raugo, iki visa surūgo. ⁵ Mūsų karaliaus diena! kunigaikščiai pradeda siusti nuo vyno; jis ištiesia savo ranką su pasityčiotojais. ⁶ Jie padarė jam iš savo širdies tarsi krosnį, kai jis tykojo jų; jų kepėjas miegojo visą naktį; rytą ji įkaitusi kaip ugnies liepsna. ⁷ Visi įkaitę kaip krosnis ir ryja savo teisėjus; visi jų karaliai žūna; nėra kas jų tarpe šauktųsi manęs.

⁸ Ephraimas pats susimaišė su tautomis; Ephraimas pasidarė kaip

pelenuose kepamas paplotis, kurs neapverčiamas. ⁹ Svetimieji prarijo jo jėgą, o jis nepajuto; jau ir jo plaukai pražilo, o jis to nežino. ¹⁰ Israėlio puikybė buvo pažeminta jo akyse; tačiau jie negrižo į Viešpatį, savo Dievą, ir jo neieškojo viso to nežiūrėdami. ¹¹ Ephraimas pasidarė kaip paviliotas, neturįs išmanymo karvelis: jie šaukėsi Egipto, jie kreipėsi į Asiriečius. ¹² Bet jiems ten einant, aš ištiesiu ant jų savo tinklą, nutrauksiu juos žemyn kaip dangaus paukštį, plaksiu juos taip, kaip jie yra girdėję savo susirinkime.

¹³ Vargas jiems, kad jie pasitraukė nuo manęs; jie bus sunaikinti, nes buvo man neištikimi; aš norėjau išvaduoti juos, o jie kalbėjo prieš mane melą. ¹⁴ Jie nesišaukė manęs savo širdyje, bet klykė savo guoliuose; jie varžėsi dėl javų ir vyno ir atstojo nuo manęs. ¹⁵ Aš mokiau juos ir stiprinau jų petį, bet jie galvojo prieš mane tai, kas yra pikta. ¹⁶ Jie vėl nori būti be jungo, jie pasidarė kaip klastingas kilpinis. Jų kunigaikščiai žus kalaviju dėl jų liežuvio dūkimo. Taip bus pasityčiota iš jų Egipto žemėje.

8. ¹ Tavo gerklėje tebūna trimitas! Lyg aras jis puola Viešpaties namus, nes jie peržengė mano sandorą ir nusikalto mano įstatymui. ² Jie šauksis manęs: Mano Dieve! Mes, Israėlis, pažįstame tave. ³ Israėlis atmetė gerumą, neprietelis persekios jį. ⁴ Jie rinkosi karalius, bet be manęs; buvo kunigaikščių, tačiau aš jų nepažinau. Iš savo sidabro ir iš savo aukso jie pasidarė sau stabų, kad pražūtų. ⁵ Atmestas tavo veršis, Samarija! Mano narsas užsidedė prieš juos; iki kolei gi jie negalės apsivalyti! ⁶ Nes ir tai yra iš Israėlio: dailininkas padarė jį, bet tai ne Dievas; nes Samarijos veršis pavirs voratinkliais. ⁷ Nes jie sėja vėją ir pjaus audrą; nėra jame stačio šiaudo, varpa neduos miltų, bet jei ir duotų, svetimieji suės juos.

⁸ Israėlis prarytas; jis jau yra tautų tarpe kaip suteptas indas. ⁹ Nes jie nuėjo pas Asurą kaip laukinis asilas, sau vienas, Ephraimas davė dovanų meilužiams. ¹⁰ Bet kai jie už užmokestį bus pasisamdę tautas, aš surinksiu juos, ir jie pasilsės truputį nuo karaliaus ir kunigaikščių naštos. ¹¹ Nes Ephraimas pasidarė daug altorių, kad nusidėtų; altoriai virto jam nuodėmėmis. ¹² Aš rašiau jiems daugybę savo įstatymų; jie juos laikė lyg svetimais. ¹³ Nors jie atnašaus aukas, aukos mėsa ir valgys, bet Viešpats nepriims jų; dabar jis atsimins jų neteisybę ir lankys jų nuodėmes, o jie vėl kreipsis į Egiptą. ¹⁴ Israėlis užmiršo savo Kūrėją ir pasistatė šventnamių stabams; ir Judas

padaugino sustiprintus miestus; o aš siųsiu ugnies į jo miestus, kuri praris jo rūmus.

9. ¹ Nesilinksmink, Izraeli, nesidžiauk kaip tautos: nes paleistuvaudamas tu atstojai nuo savo Dievo, mėgai paleistuvystės užmokestį visuose kviečių klojimuose. ² Klojimas ir spaustuvas nemaitins jų ir vynas apvils juos. ³ Jie negyvens Viešpaties žemėje; Ephraimas gaus grįžti į Egiptą ir valgys Asirijoje suteptus dalykus. ⁴ Jie nedarys Viešpačiui liejamų vyno aukų ir neįtiks jam; jų aukos bus kaip gedinių jų duona; visi, kurie ją valgys, susiteps, nes jų duona pasotins tik jų alkį ir neįeis į Viešpaties namus. ⁵ Ką jūs darysite išskilmės dieną, Viešpaties šventės dieną? ⁶ Nes štai jie eina šalin dėl sunaikinimo; Egiptas surinks juos, Memphis palaidos juos; jų pageidaujamas sidabras teks dilgynėms ir jų padangtėse augs dagiai. ⁷ Atėjo lankymo dienos, atėjo atsiliginimo dienos. Žinok, Izraeli! Pranašas yra paikas, dvasios žmogus yra beprotis dėl tavo neteisybių daugybės ir dėl tavo paikumo daugybės. ⁸ Ephraimo žvalgas yra su mano Dievu; pranašas virto žuvimo žabangais visuose jo keliuose; beprotystė yra jo Dievo namuose. ⁹ Jie sunkiai nusidėjo kaip Gabaos dienose; jis atsimins jų neteisybę ir lankys jų nuodėmes.

¹⁰ Aš radau Izraelį lyg vynuoges tyrumoje; aš pamačiau jų tėvus lyg ankstyvuosius figmedžio vaisius jo viršūnėje; bet jie nuėjo į Beelphegorą, nusigręžė į gėdą ir pasidarė pasibjaurėtini kaip ir tie dalykai, kuriuos jie pamėgo. ¹¹ Ephraimo garbė nuskrido kaip paukštis; nebebus daugiau nei gimdymų, nei nėštumo, nei pradėjimo. ¹² Nors jie ir išaugintų savo vaikus, aš padarysiu juos bevaikius žmonių tarpe; ir vargas jiems, kai aš būsiu nuo jų pasitraukęs. ¹³ Ephraimas, kaip aš mačiau, buvo įkurtas grožyje kaip Tiras; ir Ephraimas ves savo vaikus žudytojui. ¹⁴ Duok jiems, Viešpatie! Ką tu jiems duosi? Duok jiems nevaisingą iščią ir sudžiūvusias krūtis. ¹⁵ Visų jų nedorumai pasireiškė Galgaloje, nes ten jie pasidarė man nepakenčiami; dėl jų elgesio piktumo aš išvarysiu juos iš savo namų; aš daugiau nebemylėsiu jų; visi jų kunigaikščiai maištininkai. ¹⁶ Ephraimas ištiktas, jų šaknis sudžiūvusi; jie anaip tol nebeduos vaisiaus. O jei jie ir gimdys, aš užmušiu jų iščios mylimiausius. ¹⁷ Mano Dievas atmes juos, nes jie neklausė jo; ir jie bus klajūnai tautosė.

10. ¹ Izraelis buvo šakotas vynmedis; jo vaisiai buvo jam lygūs; bet kaip daug buvo jo vaisių, taip daug jis pasistatė altorių; kaip der-

linga buvo jo šalis, taip daug atsirado joje stabų. ² Jų širdis pasidalino, dabar jie žus; Dievas sutrupins jų stabus, sunaikins jų altorius. ³ Tuomet jie sakys: Nėra mums karaliaus, nes mes nebijome Viešpaties, ir ką mums padarys karalius? ⁴ Kalbėkite tuščio regėjimo žodžius ir darysite sandorą; kaip karčiokšlis išdygs teismas dirvos vagose. ⁵ Samarijos gyventojai garbino Bethaveno karves; bet dėl to liūdės jos tauta ir jos vartininkai, kurie džiaugėsi jos garbe, nes ta garbė pasitraukė nuo jos. ⁶ Nes ir ji bus nugabenta į Asurą kaip dovana karaliui keršytojui; gėda sugaus Ephraimą ir Izraelis bus sugėdintas savo sumanymuose. ⁷ Samarija prapuldė savo karalių kaip putas vandens paviršiuje. ⁸ Bus sunaikintos stabo aukštumos, Izraelio nuodėmė; dagiai ir usnys ant jų altorių, ir jis sakys kalnams: Apdenkite mus, ir kauburiams: Griūkite ant mūsų.

⁹ Nuo pat Gabaos dienų Izraelis nusidėjo; taip jie ir pasiliko; argi neištiks jų kova kaip ta, kuri buvo Gabaoje prieš neteisybės vaikus? ¹⁰ Aš plaksiu juos kaip norėsiu; tautos susirinks prieš juos, kai jie bus plakami dėl dviejų savo neteisybių. ¹¹ Ephraimas — karvaitė, įpratusi mėgti kūlimą; bet aš pereisiu per jos gražų kaklą; aš sėsiu ant Ephraimo, Judas ars, Jokubas akės sau. ¹² Sėkite sau teisybėje ir pjaukite sulig gailėtingumu, plėškite sau dirvoną; nes metas ieškoti Viešpaties, kurs atėjęs išmokys jus teisybės. ¹³ Jūs arėte bedievybę, sėjote neteisybę, valgėte melo vaisių; nes tu pasitikėjai savo keliais, savo karžygių daugybe. ¹⁴ Pakils sumišimas tavo tautoje, ir visos tavo tvirtovės bus sunaikintos, kaip Salmana buvo sunaikintas namų tojo, kurs teisė Baalį kovos dieną, kai motina buvo sutriuškinta ant vaikų. ¹⁵ Tai padarys jums, Beteli, dėl jūsų neteisybių piktumo.

11. ¹ Kaip praeina rytas, taip praeis Izraelio karalius. Kai Izraelis buvo jaunas, aš mylėjau jį; iš Egipto aš pašaukiau savo sūnų. ² Jei juos šaukė, tai jieėjo tolyn nuo jų; jie aukojo Baaliams ir atnašavo stabams. ³ Aš buvau lyg maitintojas Ephraimui, nešiojau juos savo rankose; tačiau jie nesuprato, kad aš juos gydžiau. ⁴ Aš traukiau juos žmoniškomis virvėmis, meilės ryšiais; aš buvau jiems kaip tas, kurs pakelia jungą aukšty n nuo jų žandų; aš pasilenkiau prie jo valgydindamas jį. ⁵ Jis negrįš į Egipto šalį; Asuras bus jo karalius, nes jie nenorėjo gręžtis. ⁶ Kalavijas pradės jo miestuose, sunaikins jo rinktinius ir suės jų viršininkus. ⁷ Mano tauta lauks mano grįžimo; tačiau jiems visiems bus uždėtas jungas, kurs nebus nuimtas.

⁸ Kaipgi aš pamesiu tave, Ephraime? kaip ginsiu tave, Israeli? kaipgi pamesiu tave lyg Adamą, padarysiu tau lyg Seboimui? Mano širdis apsvirtė manyje; taip pat mano gailėstingumas sužadintas.

⁹ Aš nerodysiu savo rūstybės narso, nesiimsiu vėl naikinti Ephraimą, nes aš Dievas, ne žmogus, šventasis tavyje, ir aš nesiveršiu į miestą.

¹⁰ Jie vaikščios paskui Viešpatį; jis krioks kaip liūtas; taip, jis krioks, ir jūros sūnūs drebės iš baimės. ¹¹ Jie išskris lyg paukštis iš Egipto ir lyg karvelis iš Asiriečių šalies; ir aš apgyvendinsiu juos jų namuose, sako Viešpats.

¹² Ephraimas apsupo mane išsigynimu ir Israelio namai — apgaule; bet Judas ėjo su Dievu kaip liudytojas ir su šventaisiais — kaip ištikimasis.

12. ¹ Ephraimas gano vėją ir vejasi karštį; jis daugina visą dieną melą ir sunaikinimą; jis padarė sandorą su Asiriečiais ir gabeno aliejų į Egiptą. ² Todėl Viešpats bylinėjasi su Judu ir lanko Jokubą; jis atsilygins jam, žiūrėdamas jo kelių ir jo prasimanymų. ³ Jokubas pamynė savo brolių motinos iščioje ir savo stiprybėje jis grūmėsi su Angelu. ⁴ Jis nugalėjo Angelą ir paėmė viršų; jis verkė ir maldavo jį; Betelyje jis rado jį ir ten jis kalbėjosi su mumis. ⁵ Viešpats, kareivijų Dievas, Viešpats yra atsimintinasai jo vardas. ⁶ Taigi ir tu gręžkis į savo Dievą, sergėk jo gailėstingumą ir teisybę ir tikėkis visuomet savo Dievu.

⁷ Kanaanas turi savo rankoje netikrą svarstyklę, jis mėgsta skriausti. ⁸ Ephraimas kalbėjo: Aš juk pralobau, radau sau stabą; visuose mano darbuose neras man neteisybės, kuria būčiau nusidėjęs. ⁹ Bet aš esu Viešpats, tavo Dievas, iš pat Egipto žemės; aš dar laikysiu tave padangtėse kaip iškilmės dienomis.

¹⁰ Aš kalbėjau pranašams ir aš padauginau regėjimus, ir per pranašus kalbėjau prilyginimais. ¹¹ Jei Galaade buvo stabas, tai veltui jie aukojo veršiams Galgaloje, nes ir jų aukurai lyg akmenų krūvos dirvos vagose. ¹² Jokubas nubėgo į Sirijos šalį, Israeli tarnavo dėl žmonos ir dėl žmonos ganė. ¹³ Per pranašą Viešpats išvedė Israeli iš Egipto ir pranašo jis buvo saugojamas. ¹⁴ Ephraimas įrūstino mane savo nusikaltimais; todėl jo kraujas ateis ant jo ir jo Viešpats atlygins jam jo gėdą.

13. ¹ Kalbant Ephraimui pasibaisėjimas apimdavo Israeli; tačiau

jis nusikalto Baaliu ir mirė. ² Ir dabar jis vis dar tebenusideda; jie pasidarė sau iš savo sidabro liejinį, panašų į stabus; jis visas amatininkų padirbtas; ir apie tokius jie sako: Aukokite žmones, kurie garbinate veršius. ³ Todėl jie bus kaip rytmetinis debesis ir kaip rytmetinė rasa, kuri nyksta kaip audros pagauta iš klojimo dulkė ir kaip dūmas iš dūmtraukio. ⁴ Aš gi esu Viešpats, tavo Dievas dar iš Egipto žemės, ir tu nepažįsti kito Dievo, be manęs, ir nėra kito gelbėtojo, be manęs. ⁵ Aš pažinau tave tyrumoje, tuštumos šalyje. ⁶ Savo ganyklose jie atsiganė ir buvo sotūs; jų širdis pakilo, ir jie užmiršo mane. ⁷ Taigi aš būsiu jiems lyg liūtienė, lyg lūšis Asiriečių kelyje. ⁸ Aš pasitiksiu juos kaip lokienė, kurios jaunikliai sugauti, ir suplėšysiu jų kepenų vidurius; aš sunaikinsiu juos tenai lyg liūtas; laukinis žvėris sudraskys juos.

⁹ Tu pats sau esi prapultis, Izraeli; tik manyje yra tavo pagalba. ¹⁰ Kur tavo karalius? Ypač dabar tegelbsti jis tave visuose tavo miestuose. Ir kur yra tavo teisėjai, apie kuriuos tu sakei: Duok man karalių ir kunigaikščius. ¹¹ Aš duosiu tau karalių savo narse ir vėl atimsiu savo užsidedime. ¹² Ephraimo neteisybė įrišta, jo nuodėmė paslėpta. ¹³ Gimdyvės skausmai ateis jam; jis neišmintingas vaikas; nes dabar jis neišliks savo vaikų sunaikinime. ¹⁴ Aš išgelbėsiu juos iš mirties galios, išvaduosiu juos iš mirties. O mirtie, aš būsiu tavo mirtis, o pragare, aš būsiu tavo įgėlimas! Paguoda paslėpta mano akims. ¹⁵ Kadangi jis dalina brolius, Viešpats atves karštą vėją, kylantį iš tyrumos, kurs išdžiovins jo gyslas ir išsekins jo šaltinį; jis išplės visokių brangenybių turtus.

14. ¹ Samarija pražus, nes įrūstino savo Dievą, jie žus kalaviju, jų kūdikiai bus sutriuškinti ir jų nėščios moterys perskrostos.

² Grėžkis, Izraeli, į Viešpatį, savo Dievą, nes tu sukniubai savo neteisybėje. ³ Pasiimkite su savim žodžius ir grėžkitės į Viešpatį, ir sakykite jam: Atimk visą neteisybę, priimk kas gera, ir mes atnašausime savo lūpų veršius. ⁴ Asuras neišgelbės mūsų, mes nebesėsime ant žirgų ir nebesakysime daugiau: Mūsų rankų darbas yra mūsų dievai, nes tu pasigailėsi to našlaičio, kurs yra pas tave.

⁵ Aš išgydysiu jų žaizdas, mylėsiu juos savaime, nes mano narsas nusigrėžė nuo jų. ⁶ Aš būsiu lyg rasa, Izraelis žydės lyg leliją ir jo šaknys išsiplės kaip Libano. ⁷ Jo šakos išsiskės, jo garbė bus panaši į alyvmedžio ir jo kvapas bus kaip Libano. ⁸ Jie vėl sugrįš gyventi jo

ūksmėje, gyvens kviečiais ir žydės kaip vynuogynas; jo šlovė bus tokia kaip Libano vyno.⁹ Ephraime, kam gi man dar stabai? aš išklausysiu ir aš auginsiu jį lyg žaliuojančią eglę; iš manęs rasis tavo vaisius.

¹⁰ Kas yra išmintingas, kad tai suprastų? kas turi išmanymo, kad tai žinotų? Nes Viešpaties keliai tiesūs ir teisingieji vaikščioja jais, neištikimieji gi suklumpa juose.

JOELIO PRANAŠYSTĖ

1. ¹ Viešpaties žodis, suteiktas Phatuelio sūnui Joeliui.

² Pasiklausykite jūs, seniai, ir išgirskite ausimis, visi žemės gyventojai, ar yra toks dalykas įvykęs jūsų dienose ar jūsų tėvų dienose?

³ Pasakokite tai savo vaikams ir jūsų vaikai savo vaikams, ir jų vaikai tolesnei kartai. ⁴ Ką paliko kirminai, tai suėdė skėriai, ir kas liko nuo skėrių, suėdė vabalai, ir kas liko nuo vabalų, suėdė amaras.

⁵ Pabuskite jūs, girtieji, ir verkite, klykite visi, kurie gardžiai geriate vyną, nes jis atimtas nuo jūsų burnos. ⁶ Nes mano šalį apipuołė tauta galinga ir nesuskaitoma; jos dantys kaip liūto dantys ir jos krūminiai lyg jauniklio liūto. ⁷ Ji pavertė mano vynuogyną tyruma, nuplėšė žievę nuo mano figmedžių, nulupo, apiplėšė juos ir parmetė; jų šakos pasidarė baltos.

⁸ Raudok kaip mergaitė, kuri apsivilko maišu dėl savo jaunystės vyro. ⁹ Duoninės ir liejamosios aukos dingo iš Viešpaties namų; gedi Viešpaties tarnai kunigai. ¹⁰ Laukai sunaikinti, gedi dirvos, nes sunaikinti kviečiai, išdžiūvo vynos, išseko aliejus. ¹¹ Artojai nusiminę, klykia vynuikiniai dėl javų ir miežių, nes lauko pjūtis žuvo. ¹² Vynuogynas išdžiūvęs ir figmedis suvytęs, granatinių obuolių medis, palmė, obelis ir visi laukų medžiai padžiūvę, nes žmonių vaikų džiaugsmas dingo.

¹³ Susijuoskite ir raudokite jūs, kunigai; klykite, altoriaus tarnai, įeikite, gulėkite apsivilkę maišais, mano Dievo tarnai, nes iš jūsų Dievo namų dingo duoninės ir liejamosios aukos. ¹⁴ Skelbkite šventą pasninką, šaukite susirinkimą, surinkite senius, visus šalies gyventojus į savo Dievo namus ir šaukitės Viešpaties: ¹⁵ Ai, ai, ai tai diena! nes Viešpaties diena arta, ir ji ateina kaip sunaikinimas nuo Galingojo.

¹⁶ Argi ne jūsų akyse dingo maistas iš mūsų Dievo namų, linksmybė ir džiaugsmas? ¹⁷ Galvijai supuvo savo mėšle, kluonai sugriauti,

sandėliai išardyti, nes kviečiai sugedę. ¹⁸ Kodėl vaitoja gyvuliai, baubia bandos jaučiai? Nes nėra jiems ganyklų; bet taip pat žūna ir avių būriai.

¹⁹ Į tave, Viešpatie, aš šaukiuos, nes ugnis suėdė pievų grožį ir liepsna nudegino visus šalies medžius. ²⁰ Net ir laukų žvėrys, lyg lieptaus ištroškusi sausa žemė, žiūri aukštyn į tave, nes išdžiūvo vandenų šaltiniai ir ugnis prarijo pievų grožį.

2. ¹ Trimituokite trimitu Sione, klykite mano šventajame kalne, tesudreba visi šalies gyventojai, nes Viešpaties diena ateina, nes ji arti, ² tamsybių ir sutemos diena, debesų ir viesulo diena. Kaip aušra išsiplečia kalnuose, taip ateina gausinga ir galinga tauta; į ją panašios nebuvo nuo pradžios ir po jos nebus per kartų kartas. ³ Jos priešakyje — ryjanti ugnis ir jos užpakalyje — deginanti liepsna; šalis ties ja lyg gėrių sodas, o paskui ją tyrumos tuštuma, ir nėra kas jos išvengtų. ⁴ Jų išvaizda kaip žirgų išvaizda; jie bėga kaip raiteliai. ⁵ Jie šokinėja, kaip kad kariški vežimai bilda kalnų viršūnėmis, kaip ūžia liepsna, rydama šiaudus, kaip drąsi tauta, prisirengusi kovai. ⁶ Prieš juos dreba iš išgąščio tautos, visi veidai darosi panašūs į puodus. ⁷ Jie bėga kaip drąsuoliai, kaip vyrai kovotojai jie kopia į sieną; vienas prie kito jie eina savo keliu ir nenukrypsta nuo savo takų. ⁸ Vienas kito nestumdo, kiekvienas eina savo vieta; bet ir pro langus jie puola ir neiškrinka. ⁹ Jie eina į miestą, bėga sienomis, lipa į namus, lenda pro langus kaip vagys. ¹⁰ Prieš juos dreba žemė, virpa dangus; saulė ir mėnulis aptemsta ir žvaigždės nustoja savo blizgėjimo. ¹¹ Viešpats paleidžia savo griausmą savo kariuomenės priešakyje, nes labai didelė jo kariška stovykla, nes ji galinga ir vykdanči jo žodį; nes Viešpaties diena didelė ir labai baisi, ir kas ją iškęs?

¹² Taigi dabar Viešpats sako: Gręžkitės į mane visa savo širdimi, pasninku, verksmu ir raudojimu. ¹³ Perplėskite savo širdis, ne savo drabužius, ir gręžkitės į Viešpatį, jūsų Dievą, nes jis maloningas ir gailėstingas, kantrus ir pilnas pasigailėjimo, ir gali gailėtis, leidęs šia nelaime. ¹⁴ Kas žino, gal jis vėl dovanos ir paliks po savęs palaiminimą, duoninę ir liejamąją auką Viešpačiui, jūsų Dievui? ¹⁵ Trimituokite trimitu Sione, skelbkite šventą pasninką, šaukite sueigą, ¹⁶ surinkite tautą, pašventinkite susirinkimą, surinkite mažutėlius ir tuos, kurie tebežindo krūtis: teišaina jaunikis iš savo guolio ir jaunoji iš savo patalo. ¹⁷ Tarp prieangio ir altoriaus teverkia kunigai, Viešpaties tarnai, ir tesako: Pasigailėk, Viešpatie, pasigailėk savo tautos

ir neduok savo tėvonystės paniekti, kad jai viešpatautų tautos. Kam turėtų sakyti tautos: Kur yra jų Dievas?

¹⁸ Viešpats parodė uolumą dėl savo šalies ir pasigailėjo savo tautos. ¹⁹ Viešpats atsilies ir tarė savo tautai: Štai aš siųsiu jums javų, vyno ir aliejaus, ir jūs būsite jų pilni; aš nebeduosiu jūsų paniekti tautos. ²⁰ Tačiau, kurs yra iš šiaurės, aš atitolinsiu nuo jūsų ir išvarysiu jį į nepereinamą ir tuščią šalį, jo priešakį į Rytų jūrą ir jo užpakalį į Tolimąją jūrą; ten kils aukštyn jo dvokimas ir kils jo puvimas, nes jis elgėsi išdidžiai. ²¹ Nebijok, žeme, džiūgauk ir linksminkis, nes Viešpats padarys didelių dalykų. ²² Nebijokite, šalies gyventojai, nes žels gražios pievos, nes medžiai neš savo vaisių, figmedis ir vynmedis duos savo derlių. ²³ Ir jūs, Siono sūnūs, džiūgaukite ir linksminkitės Viešpatyje, jūsų Dievuje, nes jis duoda jums teisybės mokytoją ir padarys, kad lytų jums ankstyvasai ir vėlyvasai lietus, kaip kitados. ²⁴ Klojimai bus pilni javų ir spaustuvai bus sklidini vyno ir aliejaus. ²⁵ Aš atpildysiu jums tuos metus, kuriuos suėdė skėriai, žiogai, amaras ir vabalai, mano didelė kariuomenė, kurią buvau siuntęs prieš jus. ²⁶ Jūs valgyte valgysite ir būsite sotūs; jūs girsite vardą Viešpaties, savo Dievo, kurs padarė jums stebuklingų dalykų, ir mano tauta nebebus daugiau sugėdinta per amžius. ²⁷ Ir jūs žinosite, kas aš esu tarp Israėlio, kad aš esu Viešpats, jūsų Dievas, ir kad, be manęs, nėra kito, ir mano tauta nebebus daugiau sugėdinta per amžius.

²⁸ Po to štai kas atsitiks: Aš išliesiu savo dvasią ant kiekvieno kūno; jūsų sūnūs ir jūsų dukterys pranašaus; jūsų seniai turės sapnų ir jūsų jaunikačiai matys regėjimų. ²⁹ Bet ir ant savo tarnų ir tarnaičių aš išliesiu anose dienose savo dvasią. ³⁰ Aš parodysiu danguje ir žemėje nuostabių dalykų, kraujo, ugnies ir dūmų garų. ³¹ Saulė pavirs tamsybėmis ir mėnulis krauju pirma, nekaip ateis didelė ir baisinga Viešpaties diena. ³² Tuomet atsitiks, kad kiekvienas, kurs šauksis Viešpaties vardo, bus išgelbėtas; nes Siono kalne ir Jerusaleje bus išgelbėjimas, kaip Viešpats yra pasakęs, ir likusiuose, kuriuos Viešpats pašauks.

3. ¹ Nes štai anose dienose ir anuo metu, kai aš grąžinsiu Judo ir Jeruslės belaisvius, ² aš surinksiu visas tautas ir nuvesiu jas į Jozapato slėnį; ten aš bylinėsiuos su jomis dėl mano tautos ir mano tėvonystės, Israėlio, kuriuos jos išsklaidė tautos ir pasidalino mano šalį. ³ Jie metė burtą dėl mano tautos, atidavė berniukus išgėdinti, mergaites gi pardavė už vyną, kad girtautų. ⁴ Bet kas man darbo su

jumis, Tire ir Sidone, ir visi Palestiniečių kraštai? Gal jūs man keršysite? O jei jūs man ir keršytumėte, aš greitai ir skubiai sugrąžinsiu atlyginimą ant jūsų galvų.⁵ Nes jūs paėmėte mano sidabrą ir auksą, mano brangiausius ir gražiausius dalykus jūs įsinešėte į savo šventoves.⁶ Judo sūnus ir Jeruslės sūnus jūs pardavėte Graikų vaikams, kad nutolintumėte juos nuo jų ribų.⁷ Štai aš pažadinsiu juos iš tos vietos, į kurią jūs pardavėte juos, ir sugrąžinsiu jūsų atlyginimą ant jūsų galvos.⁸ Aš parduosiu jūsų sūnus ir jūsų dukteris per Judo vaikus, ir jie parduos juos tolimai tautai, Sabiečiams, nes Viešpats yra tai kalbėjęs.⁹ Šaukite apie tai tautose, skelbkite šventą karą, žadinkite stipruolius; tegul artinasi ir teeina aukštyr visi vyrai kovotojai.¹⁰ Kalkite sau kalavijų iš noragų ir iečių iš savo pjautuvų; silpnasis tesako: Aš drąsuolis.¹¹ Skubėkite ir ateikite, visos tautos aplinkui, ir susirinkite: ten Viešpats paguldys tavo stipruolius.¹² Tesusirenka ir tepakyla tautos į Jozapato slėnį, nes ten aš sėdėsiu, kad teisčiau visas tautos aplinkui.¹³ Paleiskite pjautuvus, nes javai prinoko; ateikite ir nuženkite, nes spaustuvos pilnas, kubilai sklidini; nes jų piktumas pasidarė labai didelis.¹⁴ Minios, minios sprendimo slėnyje, nes Viešpaties diena arti sprendimo slėnyje.¹⁵ Saulė ir mėnulis aptemo, ir žvaigždės atsiėmė savo blizgėjimą.¹⁶ Viešpats iš Siono sukrioks ir iš Jeruslės paleis savo balsą; dangus ir žemė sudrebės; bet Viešpats yra savo tautos viltis ir Izraelio sūnų stiprybė.¹⁷ Tuomet jūs žinosite, kad aš Viešpats, jūsų Dievas, kurs gyvenu savo šventajame kalne, Sione, ir Jeruslė bus šventa, ir svetimieji nebeis daugiau per ją.

¹⁸ Tą dieną iš kalnų varvės saldumas ir kauburiai paplūs pienu; visais Judo upeliais tekės vandenys, iš Viešpaties namų išeis šaltinis ir laistys erškėčių slėnį.¹⁹ Egiptas pavirs tuštuma ir Idumėja prapul ties tyruma, nes jie neteisingai elgėsi prieš Judo namus ir išliejo nekaltą kraują savo šalyje.²⁰ Judėja bus gyvenama per amžius ir Jeruslė per kartų kartas.²¹ Aš atkeršysiu jų kraują, kurio nebuvo atkeršijęs, ir Viešpats gyvens Sione.

AMOSO PRANAŠYSTĖ

1. ¹ Vieno Tekuos piemenų, Amoso, žodžiai apie tai, ką jis buvo matęs apie Izraelį Judo karaliaus Ozijo dienose ir Izraelio karaliaus Joaso sūnaus Jeroboamo dienose, dveji metai pirm žemės drebėjimo.

² Jis tarė: Viešpats sukrioks iš Siono ir pakels savo balsą iš Jerusaleš; tuomet liūdės gražiausios piemenų ganyklos ir sudžius Karmelio viršūnė.

³ Viešpats Dievas sako taip: Dėl trijų, net dėl keturių Damasko piktadarybių aš nepakeisiu savo nutarimo, nes jie kėlė Galaadą geležiniais vežimais. ⁴ Aš siųsiu ugnies į Azaelio namus, ir ji praris Benadado namus. ⁵ Aš sutrupinsiu Damasko užkaiščius ir išnaikinsiu gyventojus iš stabo lauko ir laikantį skeptrą iš gėrio namų, ir Sirijos tauta bus perkelta į Kirenę, sako Viešpats.

⁶ Viešpats Dievas sako taip: Dėl trijų, net dėl keturių Gazos piktadarybių aš nepakeisiu savo nutarimo, nes jie išvedė visus belaisvius, kad uždarytų juos Idumėjoje. ⁷ Aš siųsiu ugnies į Gazos sienas, ir ji praris jų rūmus. ⁸ Aš išnaikinsiu gyventojus iš Azoto ir laikantį skeptrą iš Askalono, atgręšiu savo ranką prieš Akaroną, ir Pilistimų likusieji žus, sako Viešpats Dievas.

⁹ Viešpats Dievas sako taip: Dėl trijų, net dėl keturių Tiro piktadarybių aš nepakeisiu savo nutarimo, nes jie uždarė visus belaisvius Idumėjoje ir neatsiminė broliškos sandoros. ¹⁰ Aš siųsiu ugnies į Tiro sienas, ir ji suris jo rūmus.

¹¹ Viešpats Dievas sako taip: Dėl trijų, net dėl keturių Edomo nusi kaltimų aš nepakeisiu savo nutarimo, nes jis vijosi su kalaviju savo brolių ir neparodė jam gailestingumo, pasiliko savo narse ir palaikė savo užsidedimą iki galui. ¹² Aš siųsiu ugnies į Temaną, ir ji praris Bosros rūmus.

¹³ Viešpats Dievas sako taip: Dėl trijų, net dėl keturių Amono vai-

kų piktadarybių aš nepakeisiu savo nutarimo, nes jie perskrodė Galaa-
do nėščias moteris, kad praplėstų savo ribas. ¹⁴ Aš sukursiu ugnį Rabos
sienose, ir ji praris jo rūmus tarp klyksmų karo dieną ir viesule audros
dieną. ¹⁵ Melkomas eis į nelaisvę, jis ir drauge jo kunigaikščiai,
sako Viešpats.

2. ¹ Viešpats Dievas sako taip: Dėl trijų, net dėl keturių Moabo
piktadarybių aš nepakeisiu savo nutarimo, nes jis sudegino Idumėjos
karaliaus kaulus į pelenus. ² Aš siųsiu ugnies į Moabą, ir ji praris Kar-
joto rūmus. Moabas mirs trenksme ir trimituojant trimitams. ³ Aš iš-
naikinsiu iš jo tarpo teisėją ir užmušiu drauge su juo visus jo kunigaikš-
čius, sako Viešpats.

⁴ Viešpats Dievas sako taip: Dėl trijų, net dėl keturių Judo pikta-
darybių aš nepakeisiu savo nutarimo, nes jis atmetė Viešpaties įstaty-
mą ir jo įsakymus, nes juos apgavo jų stabai, paskui kuriuos buvo nu-
ėję jų tėvai. ⁵ Aš siųsiu ugnies į Judą, ir ji praris Jeruslės rūmus.

⁶ Viešpats Dievas sako taip: Dėl trijų, net dėl keturių Israėlio pik-
tadarybių aš nepakeisiu savo nutarimo, nes jie pardavė teisųjį už pini-
gus ir beturtį už kurpes. ⁷ Jie įmina į žemės dulkes beturčių galvas ir
vengia varguolių kelio. Sūnus ir jo tėvas eina pas tą pat mergą, kad
suteptų mano šventą vardą. ⁸ Ant užstatytų drabužių jie išsitiesia prie
kiekvieno aukuro; nubaustųjų vyną jie geria savo Dievo namuose.

⁹ Juk aš išnaikinau jų akyse Amoriečius, kurių ūgis buvo kaip ked-
rų ūgis ir kurie buvo stiprūs kaip ąžuolai; aš sunaikinau jų vaisius vir-
šuje ir jų šaknis apačioje. ¹⁰ Aš esu kurs išvedžiau jus iš Egipto žemės
ir vedžiau jus per tyrus keturias dešimtis metų, kad paveldėtumėte
Amoriečių šalį. ¹¹ Aš pažadinau iš jūsų pranašų ir iš jūsų sūnų naza-
rajų. Ar ne taip yra, jūs, Israėlio sūnūs? sako Viešpats. ¹² Bet jūs davė-
te nazarajams gerti vyno ir pranašams davėte įsakymų, tardami: Ne-
pranašaukite!

¹³ Štai aš braškėsiu po jumis, kaip braška šieno prikrautas veži-
mas. ¹⁴ Greitasis neteks savo greitumo, stiprusis negalės išlaikyti savo
stiprumo ir karžygys neišgelbės savo gyvybės, ¹⁵ šaulys neištvers,
greitasis savo kojomis neišsigelbės ir raitelis neišgelbės savo gyvybės,
¹⁶ ir drąsiausias tarp karžygių bėgs plikas tą dieną, sako Viešpats.

3. ¹ Išgirskite žodį, kurį Viešpats yra kalbėjęs apie jus, Israėlio
sūnūs! apie tą visą giminę, kurią aš išvedžiau iš Egipto žemės, tarda-

mas: ² Tiktai jus iš visų žemės giminių aš tepažįstu; todėl jūmyse aš lankysiu visas jūsų neteisybes.

³ Argi vaikščioja du žmogų kartu, jei jie nesusitarę? ⁴ Ar krikia liūtas girioje, jei jis nėra radęs grobio? Argi jauniklis liūtas paleidžia savo balsą iš savo guolio, jei jis nėra nieko sugavęs? ⁵ Argi paukštis patenka į slastus žemėje, jei nėra paukščių gaudytojo? Argi atimami žabangai nuo žemės anksčiau, negu jie ką sugauna? ⁶ Ar trimtuojama mieste trimitu ir žmonės neišsigąsta? Ar būna mieste nelaimė, kurios Viešpats nebūtų siuntęs? ⁷ Viešpats Dievas juk nieko nedaro neapreiškęs savo paslapties savo tarnams pranašams. ⁸ Jei krikia liūtas, kas nebijo? Jei Viešpats Dievas yra kalbėjęs, kas nepranašaus?

⁹ Duokite išgirsti Azoto rūmuose ir Egipto šalies rūmuose ir sakykite: Susirinkite Samarijos kalnuose ir matykite daug beprotysčių jos viduje ir skriaudą kenčiančius jos gilumoje. ¹⁰ Jie nemoka daryti kas teisinga, sako Viešpats, jie, kurie krauna neteisybę ir išplėšas į savo rūmus.

¹¹ Todėl Viešpats Dievas sako taip: Šalis bus varginama ir apsupta: iš tavęs bus atimta tavo stiprybė ir tavo rūmai bus išplėsti. ¹² Viešpats Dievas sako taip: Kaip kad piemuo išplėšia iš liūto nasrų porą blauzdaulių ar ausies galelį, taip bus išgelbėti Izraelio sūnūs, kurie sėdi Samarijoje, guolio kampe ir Damasko pataluose.

¹³ Išgirskite ir paliudykite Jokubo namuose, sako Viešpats, kareivijų Dievas; ¹⁴ nes tą dieną, kai pradėsiu naikinti Izraelio piktadarystės, aš lankysiu ir jį kartu su Betelio aukurais; aukuro ragai bus numušti ir nukris žemėn. ¹⁵ Aš ištiksiu žiemos namus ir vasarnamį; dramblio kaulo namai žus ir bus sunaikinta daug rūmų, sako Viešpats.

4. ¹ Išgirskite šį žodį jūs, riebios karvės, kurios esate Samarijos kalne, kurios skriaudžiate pavargėlius ir mindote beturčius, kurios sakote savo valdovams: Atneškite, mes gersime. ² Viešpats Dievas yra prisiekęs savo šventumu: Štai ateis jums dienos ir nuneš jus iešmais ir jūsų liekanas verdančiuose puoduose. ³ Jūs išeisite pro spragas kiekviena ties savim ir būsite išmestos į Armoną, sako Viešpats.

⁴ Ateikite į Betelį ir elkitės bedieviškai, į Galgalą ir dauginkite nusikaltimus; atneškite rytą savo aukas, kas trečią dieną savo dešimtines. ⁵ Aukokite raugintos duonos dėkojimo auką, kvieskite duoti gera valia daromų aukų ir jas skelbkite; nes taip jums, Izraelio sūnūs, patinka, sako Viešpats Dievas.

⁶ Todėl ir aš atšipinau jums dantis visuose jūsų miestuose ir siunčiau duonos stoką visose jūsų vietose, tačiau jūs negrįžote į mane, sako Viešpats. ⁷ Aš taip pat sulaikiau jums lietu, kai dar buvo likę trys mėnesiai iki pjūčiai; aš daviau lietaus ant vieno miesto ir nedaviau ant kito miesto; viena dalis buvo aplyta ir dalis, ant kurios nelijo, sudžiūvo. ⁸ Du trys miestai ėjo į vieną miestą vandens atsigerti ir negalėjo gauti jo sočiai; jūs tačiau negrįžote į mane, sako Viešpats. ⁹ Aš ištikau jus karštu vėju ir amaru; daugybę jūsų sodų ir jūsų vynuogynų, jūsų alyvmedžius ir jūsų figmedžius suėdė kirminai; jūs tačiau negrįžote į mane, sako Viešpats. ¹⁰ Aš siunčiau jums mirtį kaip Egipte, ištikau kalaviju jūsų jaunikačius ir daviau sugauti jūsų arklius; aš daviau jūsų stovyklos puvėsiams pakilti į jūsų nosis; jūs tačiau nesugrįžote į mane, sako Viešpats. ¹¹ Aš naikinau jus, kaip Dievas sunaikino Sodomą ir Gomorą, ir jūs pasidarėte kaip nuodėgulus, ištrauktas iš gaisro; jūs tačiau negrįžote į mane, sako Viešpats. ¹² Todėl aš padarysiu tai tau, Izraeli; o kai aš būsiu tai tau padaręs, prisirenk, Izraeli, pasitikti savo Dievą. ¹³ Nes štai jis yra tas, kurs padarė kalnus, sutvėrė vėją, kurs paskelbia žmogui savo nutarimą, padaro rytmetinį debesėlį ir eina žemės aukštībėmis; jis vardu Viešpats, kareivijų Dievas.

5. ¹ Išgirskite šitą žodį, tą raudą, kurią aš skelbiu prieš jus. Izraelio namai parpuolė ir jie daugiau nebeatsikels. ² Mergaitė Izraelis parblokšta ant savo žemės, nėra kas ją pakeltų. ³ Nes štai ką sako Viešpats Dievas: Mieste, iš kurio išeidavo tūkstantis, pasiliks tik šimtas; iš kurio išeidavo šimtas, tame bus palikta dešimt Izraelio namuose.

⁴ Nes Viešpats Izraelio namams sako taip: Ieškokite manęs, ir jūs būsite gyvi. ⁵ Neieškokite Betelio ir neįeikite į Galgalą, ir nekeliaukite į Bersabę, nes Galgala bus išvesta nelaisvėn ir Betelis bus nenaudingas. ⁶ Ieškokite Viešpaties ir būkite gyvi, kad kartais Juozapo namai nedegtų kaip ugnis; ji ris, ir nebus kam gesinti Betelyje. ⁷ Jūs, kurie paverčiate teisėtumą metėlėmis ir paliekate teisybę žemėje. ⁸ Jis yra padaręs Grįžalo vežimą ir Orioną, jis paverčia tamsybę aušra, jis pakeičia dieną naktimi, jis pašaukia jūros vandenį ir juos išlieja ant žemės paviršiaus: jis vardu Viešpats. ⁹ Jis šypsodamas atveda prapultį stipriajam ir sunaikinimą galingajam. ¹⁰ Jie laiko neapykantoje tą, kurs sudraudžia vartuose, ir bodisi to, kurs kalba tobulai. ¹¹ Todėl, kad jūs apiplėšėte beturtį ir ėmėte iš jo rinktinį grobį, jūs, tiesa, statysitės namus iš tašytų akmenų, bet juose negyvensite, veisite maloniausius vynuogynus, bet negersite jų vyno. ¹² Nes aš žinau jūsų

nusikaltimų daugybę ir sunkias jūsų nuodėmes; jūs, būdami teismo neprieteliai, imate dovanas ir slegiate beturčius vartuose. ¹³ Todėl gudrusis tuo metu tylės, nes metas yra negeras. ¹⁴ Ieškokite gero, ne pikto, kad būtumėte gyvi, tai Viešpats, kareivijų Dievas, bus su jumis, kaip jūs sakote. ¹⁵ Laikykite neapykantoje pikta ir mylėkite kas gera, ir darykite vartuose teisingą teismą; gal Viešpats, kareivijų Dievas, pasigailės Juozapo liekanų.

¹⁶ Todėl Viešpats, kareivijų Dievas, valdovas, sako taip: Visose gatvėse rauda ir visuose keliuose lauke bus sakoma: vargas, vargas. Žemdirbį šauks gedėti ir raudoti tuos, kurie moka raudų. ¹⁷ Ir visuose vynuogynuose bus raudų, nes aš pereisiu tavo viduriu, sako Viešpats.

¹⁸ Vargas trokšiantiems Viešpaties dienos: kam ji jums? Ta Viešpaties diena — tamsybės, ne šviesa. ¹⁹ Lygiai kaip kad kas bėgtų nuo liūto ir sutiktų jį lokys ar įeitų į namus ir pasiremtų į sieną, o įgeltų jį žaltys. ²⁰ Argi nebus Viešpaties diena tamsybės, o ne šviesa? ar nebus joje tamsu, ne skaistu? ²¹ Aš nekenčiu ir atmetu jūsų šventes, ir nepriimu jūsų susirinkimų kvapo. ²² Jei jūs atnašausite man deginamąsias aukas, aš nepriimsiu ir nepažvelgsiu į dėkojimo aukas iš jūsų penėtų gyvulių. ²³ Šalin nuo manęs su tavo giesmių triukšmu, ir tavo arfos žaidimo aš nenoriu klausyti. ²⁴ Teisėtumas turės pasireikšti kaip vanduo ir teisybė — kaip galinga upė. ²⁵ Ar jūs, Izraelio namai, aukojote man gyvulių ir duonos aukas tyrumoje per keturias dešimtis metų? ²⁶ Jūs nešėte savo Molokho padangtę ir savo stabų paveikslą, savo dievo žvaigždę, kuriuos jūs buvote sau pasidarę. ²⁷ Todėl aš ištremsiu jus į anapus Damasko, sako Viešpats; jis vardu kareivijų Viešpats.

6. ¹ Vargas jums, kurie esate turtingi Sione ir pasitikite Samarijos kalnu, jums, didikai, tautų galvos, kurie įeinate išdidžiai į Izraelio namus. ² Nueikite į Khalanę ir pasižiūrėkite; eikite iš ten į didįjį Ematą, nusileiskite į Palestiniečių Getą ir į visas jų geriausias karalystes; ar jų plotas didesnis už jūsų plotą? ³ Jūs, kurie esate atskirti negerai dienai ir artinatės į neteisybės sostą. ⁴ Jūs, kurie miegate drambliakaulio guoliuose ir išdykaujate savo pataluose, jūs, kurie valgote avinėlius iš būrio ir veršius iš bandos, ⁵ jūs, kurie giedate pritariant arfai. Jie tarėsi esą lygūs muzikos įrankiais Dovidui. ⁶ Jie geria vyną taurėmis ir tepasi geriausiais tepalais, bet nė kiek nesirūpina Juozapo sunaikinimu. ⁷ Todėl dabar jie bus išgabenti tremtinių priešakyje, ir bus šalin atimta lėbaujančių gauja.

⁸ Viešpats Dievas prisiekė savimi; Viešpats, kareivijų Dievas, sako: Aš bodžiuos Jokubo puikybę, nekenčiu jo namų ir išduosiu miestą su jo gyventojais. ⁹ Jei bus likę vienuose namuose dešimt žmonių, tai ir tie turės mirti. ¹⁰ Kiekvieną paims jo giminaitis ir sudegins jį, kad išneštų kaulus iš namų, ir sakys tam, kurs yra namų gilumoje: Ar dar kas yra prie tavęs? ¹¹ Jei tasai atsakys: Jau galas, anas jam tars: Tylėk ir neminėk Viešpaties vardo.

¹² Nes štai Viešpats duos įsakymą ir pavers didesnius namus griuvėsiais ir mažesnius namus suskaldys. ¹³ Argi gali bėgti arkliai ant uolų arba ar galima ten arti jaučiais? Nes jūs pavertėte teisėtumą kartumu ir teisybės vaisių metėlėmis? ¹⁴ Nes jūs džiaugiatės nieku, jūs, kurie sakote: Argi ne savo stiprumu mes įsigijome sau ragus? ¹⁵ Nes štai aš pažadinsiu prieš jus, Izraelio namai, sako Viešpats, kareivijų Dievas, tautą, ir ji sunaikins jus, pradedant nuo tos vietos, kur einama į Ematą, iki tyrumos upeliui.

7. ¹ Viešpats Dievas man parodė tokį dalyką: štai jis darė skėrius pradžioje, kai po vėlyvojo lietaus pradėjo želti žolė, ir štai vėlyvasai lietus lijo po karaliaus šienapjūtės. ² Kai jie pabaigė ėsti šalies žolę, atsitiko, kad aš tariau: Viešpatie Dieve, maldauju, pasigailėk. Kas gi bepažadins Jokubą? jis juk toks mažutėlis. ³ Ir Viešpats pasigailėjo. To nebus, tarė Viešpats.

⁴ Viešpats Dievas pasakė man tokį dalyką: Štai Viešpats Dievas šaukė ugnį teismo daryti. Ir ji prarijo didelę gelmę, ir kartu suėdė šalį. ⁵ Tuomet aš tariau: Viešpatie Dieve, liaukis, maldauju. Kas gi bepažadins Jokubą? jis juk toks mažutėlis. ⁶ Todėl Viešpats pasigailėjo. Ir to nebus, tarė Viešpats Dievas.

⁷ Viešpats parodė man tokį dalyką: štai Viešpats stovėjo ant tinkuotos sienos, ir jo rankoje buvo mūrininko mentė. ⁸ Viešpats man tarė: Ką tu matai, Amose? Aš atsakiau: Mūrininko mentę. O Viešpats tarė: Štai aš padėsiu mentę mano tautos Izraelio viduryje; aš daugiau jos nebetinkuosiu. ⁹ Stabų aukštumos bus išardytos ir Izraelio šventovės bus pamestos; aš pakilsiu prieš Jeroboamo namus su kalaviju.

¹⁰ Tuomet Betelio kunigas Amasijas pasiuntė pasakyti Izraelio karaliui Jeroboamui: Amosas kelia prieš tave maištą Izraelio namuose; šalis negalės pakęsti visų jo kalbų. ¹¹ Nes Amosas štai ką sako: Jeroboamas mirs kalaviju ir Izraelis eis iš savo šalies į nelaisvę. ¹² Amosui gi Amasijas sakė: Regėjotau, eik sau; bėk į Judo šalį, valgyk tenai duoną ir ten pranašauk. ¹³ Bet Betelyje daugiau nebepranašauk, nes

tai karaliaus šventovė ir karalystės namai. ¹⁴ Tuomet Amosas atsakė ir tarė Amasijui: Aš ne pranašas ir ne pranašo sūnus, aš piemuo, kurs brandinu moro uogas. ¹⁵ Bet Viešpats paėmė mane, kaiėjau paskui kaimenę, ir Viešpats man tarė: Eik, pranašauk mano tautai Izraeliui. ¹⁶ Tai dabar tu išgirsk Viešpaties žodį: Tu sakai: Nepranašauk apie Izraelį ir nelašink žodžių apie stabo namus. ¹⁷ Todėl štai ką sako Viešpats: Tavo žmona mieste paleistuvaus; tavo sūnūs ir tavo dukterys žus kalaviju; tavo dirva bus išmatuota mastu; tu pats mirsi suteptoje šalyje ir Izraelis eis iš savo šalies į nelaisvę.

8. ¹ Viešpats Dievas pasakė man tokį dalyką: Štai čia buvo obuolių kablys. ² Ir jis tarė: Ką tu matai, Amose? Aš atsakiau: Obuolių kablių. Tuomet Viešpats man tarė: Ateina mano tautai Izraeliui galas: ilgiau aš jos nebesigailėsiu. ³ Tą dieną šventyklos durų vąšai girgždės, sako Viešpats Dievas; daugelis mirs; visose vietose įsigalės tylą.

⁴ Išgirkite tai jūs, kurie mindote beturtį ir žudote šalies pavargėlius, ⁵ sakdami: Kada gi praeis jaunaties diena, kad mes parduotumėm prekes,— ir šabatas; kad mes atidarytumėm javų sandėlius? kad galėtumėm sumažinti saiką ir padidinti svorį, ir pakišti klastingas svarstykles? ⁶ kad mes įsigytumėm pavargėlius už pinigus ir beturčius už avalynę ir parduotumėm javų pasturlakus? ⁷ Viešpats prisiekė prieš Jokubo puikybę: Iš tikrųjų aš niekuomet neužmiršiu visų jų darbų. ⁸ Argi dėl to nesudrebės žemė, neliūdės visi jos gyventojai? Ar ji nepakils visa, kaip upė nebus išmesta ir nenutekės kaip Egipto upelis? ⁹ Tą dieną, sako Viešpats Dievas, atsitiks, kad saulė nusileis vidudienį ir šviesią dieną aš siųsiu tamsybę ant žemės. ¹⁰ Aš paversiu jūsų iškilmę į gedulą ir visas jūsų dainas į raudas; užvilksiu ant visų jūsų nugarų maišus ir nuplikinsiu visas galvas, ir padarysiu, kad šalis gedėtų kaip dėl vienturčio ir kad galas būtų kaip karti diena. ¹¹ Štai ateina dienos, sako Viešpats; aš siųsiu į šalį badą, ne duonos badą, ne vandens troškulį, bet Viešpaties žodžio girdėti. ¹² Jie judės nuo jūros iki jūrai ir nuo šiaurės iki rytų; eis aplinkui ieškodami Viešpaties žodžio ir neras. ¹³ Tą dieną nutroks gražios mergaitės ir jaunikaičiai, ¹⁴ jie, kurie prisiekia Samarijos nusikaltimu ir sako: Tegyvuoją tavo Dievas, Dane, ir tegyvuoją Bersabėjos kelias; jie kris ir daugiau nebeatsikels.

9. ¹ Aš mačiau Viešpatį, stovintį ant altoriaus, ir jis tarė: Sulaužyk durų vąšus ir tesudreba slenksčiai, nes gobšumas visų galvoje; jų liekanas aš užmušiu kalaviju; jie negalės pabėgti. Jie bėgs, bet nė vienas

iš tų, kurie bėgs, neišsigelbės. ² Nors jie nužengtų ir į požemius, mano ranka išves juos iš ten; ir jei pakiltų net į dangų, aš iš ten nutrauksiu juos. ³ Ir jei jie pasislėps Karmelio viršūnėje, aš suieškojęs iš ten nuimsiu juos, ir jei pasislėps nuo mano akių jūros gilumoje, ten liepsiu žalčiui įgelti juos. ⁴ Jei nueis savo neprietelių akyse į nelaisvę, ten paliepsiu kalavijui užmušti juos; aš sustabdysiu ant jų savo akis piktui, ne gerui. ⁵ Viešpats, kareivių Dievas, paliečia žemę ir ji tirpsta; visi jos gyventojai turi gedėti, ir kiekvienas pakyla kaip upelis ir nuteka kaip Egipto upė. ⁶ Jis stato danguje savo sostą ir paremia savo skliausmą ant žemės; jis pašaukia jūros vandenį ir išlieja juos ant žemės paviršiaus; jis vardu Viešpats. ⁷ Argi jūs, Izraelio sūnūs, man ne tokie kaip Etiopų vaikai, sako Viešpats? argi ne Izraelį aš išvedžiau iš Egipto žemės, Palestiniečius iš Kapadokijos ir Sirus iš Kirenės? ⁸ Štai Viešpaties Dievo akys ant nuodėmingos karalystės, ir aš sunaikinsiu ją nuo žemės paviršiaus. Tačiau Jokubo namų aš nesunaikinsiu visiškai, sako Viešpats. ⁹ Nes štai aš paliepsiu ir sijodinsiu Izraelio namus tarp visų tautų, kaip sijojami kviečiai rėtyje, ir nė grūdelis nekris žemėn. ¹⁰ Kalaviju mirs visi mano tautos nusidėjėliai, kurie sako: Neprisiartins ir neateis mums nelaimė.

¹¹ Tą dieną aš vėl pakelsiu sugriuvusią Dovidą padangtę ir užtaisysiu jos sienų plyšius, atnaujinsiu tai, kas sugriuvę, ir atitaisysiu ją, kaip buvo senovės dienose, ¹² kad jie paveldėtų Idumėjos liekanas ir visas tautas, nes mano vardas šaukiamas ant jų, sako Viešpats, kurs tai vykdo. ¹³ Štai ateina dienos, sako Viešpats, kuriose arėjas eis pridurmui paskui pjovėją, vynuogių spaudėjas paskui sėjėją; iš kalnų lašnos saldumas ir visi kauburiai bus apdirbti. ¹⁴ Aš sugrąžinsiu mano tautos Izraelio belaisvius; jie statys paliktus miestus ir juose gyvens; jie veis vynuogynus ir gers jų vyną; jie sodins sodus ir valgys jų vaisius. ¹⁵ Aš pasodinsiu juos jų žemėje ir daugiau nebeišrausiu jų iš jų žemės, kurią jiems esu davęs, sako Viešpats, tavo Dievas.

ABDIJO PRANAŠYSTĖ

¹ Abdijo regėjimas. Viešpats Dievas Edomui sako taip: Mes girdėjome iš Viešpaties žinią, jis siuntė pasiuntinį pas tautas: Kelkitės ir sukilkime prieš jį į kovą. ² Štai aš padariau tave mažą tautose; tu labai niekintinas. ³ Tavo širdies puikybė iškėlė tave, kad tu gyveni uolų plyšiuose ir aukštai statai savo sostą, tu, kurs sakai savo širdyje: Kas nustums mane žemėn? ⁴ Nors tu būtumei aukštai pakilęs kaip aras ir sukrovęs savo lizdą tarp žvaigždžių, iš ten aš nustumsiu tave, sako Viešpats. ⁵ Jei įeitų pas tave vagys ar galvažudžiai nakčia, kaip labai tu nutiltumei! ar jie nepasivogtų, kiek jiems gana? Jei vynuogių skynėjai įeitų pas tave, argi jie nepalikytų tau bent vienos kekės? ⁶ Kaip jie ištyrė Esavą, išieškojo jo slėpynes? ⁷ Jie nuvarė tave iki ribai; visi tavo sąjungininkai tyčiojosi iš tavęs; tie, kurie buvo tavo prieteliai, pakilo prieš tave; kurie valgo su tavim, stato tau slastus; nėra jame išmanymo. ⁸ Argi tą dieną, sako Viešpats, aš nesunaikinsiu išmintingųjų iš Idumėjos ir išmanymo iš Esavo kalnų? ⁹ Tavo drąsuoliai iš pietų krašto bijos, kad nebūtų sunaikinti visi iš Esavo kalnų.

¹⁰ Dėl žudynių ir dėl neteisybės, padarytos tavo broliui Jokubui, sugėdinimas apdengs tave ir tu žūsi amžinai. ¹¹ Tą dieną, kai tu stovėjai prieš jį, kai svetimieji gaudė jo kariuomenę ir svetimšaliai ėjo į jo vartus ir metė burtą apie Jerusale, taip pat tu buvai kaip vienas iš jų. ¹² Bet nesityčiok savo brolio dieną, jo ištrėmimo dieną, nesilinksmink dėl Judo sūnų jų žuvimo dieną ir nekalbėk išdidžiai sielvarto dieną. ¹³ Neik nė į mano tautos vartus jų žuvimo dieną, nesityčiok tu dėl jo nelaimių jo sunaikinimo dieną ir neik prieš jo kariuomenę jo priespaudos dieną, ¹⁴ nestovėk kryžkelėse, kad užmuštumei tuos, kurie bėga, ir neapsupk jo liekanų sielvarto dieną. ¹⁵ Nes Viešpaties diena yra arti visoms tautoms: kaip tu darei, taip tau bus daroma, nes atsilyginimą jis tau sugrąžins ant tavo galvos. ¹⁶ Nes kaip jūs gėrėte mano

šventajame kalne, taip visos tautos gers nuolat, jos gers, siurbs ir bus kaip nebuvusios.

¹⁷ Siono kalne bus išgelbėjimas; jis bus šventas; Jokubo namai ims valdyti tuos, kurie buvo juos paverę. ¹⁸ Jokubo namai bus ugnis ir Juozapo namai liepsna, o Esavo namai pelai; jie bus anų padegti ir praryti: iš Esavo namų nieko neliks, nes Viešpats yra tai kalbėjęs.

¹⁹ Tie, kurie yra pietuose, paveldės Esavo kalnus, ir kurie yra lygumose, Pilistimus; jie paims valdyti Ephraimo kraštą ir Samarijos kraštą, Benjaminas gaus valdyti Galaadą. ²⁰ Tos Israėlio sūnų daugybės tremtiniai gaus visas Kananiečių vietas iki Sareptai, o Jerusaleės tremtiniai, kurie yra Bosphore, paveldės pietų miestus. ²¹ Gelbėtojai žengs į Siono kalną teisti Esavo kalną, ir karaliavimas bus Viešpaties.

JONOS PRANAŠYSTĖ

1.¹ Viešpaties žodis buvo suteiktas Amatio sūnui Jonai ir buvo pasakyta: ² Kelkis ir eik į didelį Ninivės miestą, ir sakyk jame pamokslus, nes jos piktumas pasiekė mane. ³ Bet Jona atsikėlė, kad bėgtų nuo Viešpaties veido į Tarsį, nusileido į Jopę, rado laivą, plaukiantį į Tarsį, užmokėjo kelionės pinigus ir įžengė į jį, kad plauktų kartu su kitais nuo Viešpaties veido į Tarsį.

⁴ Bet Viešpats siuntė didelį vėją ant jūros; kilo didelė audra jūroje ir buvo pavojus, kad laivas nesudužtų. ⁵ Jūrininkai nusigando ir kiekvienas šaukėsi savo dievo; jie išmetė buvusius laive rykus į jūrą, kad jis palengvėtų. Tuo tarpu Jona buvo nusileidęs į laivo vidų ant dugno ir kietai miegojo. ⁶ Tuomet priėjo prie jo vairininkas ir jam tarė: Ko tu taip pasiduodi miegui? kelkis, šaukis savo Dievą, gal Dievas atsimins mus ir mes nežūsime. ⁷ Be to, jie kalbėjosi tarp savęs: Eikite čia, meski-me burtus, tai mes žinosime, kodėl ta nelaimė mus ištiko. Jie metė burtus, ir burtas puolė ant Jonos. ⁸ Tuomet jie jam tarė: Pasakyk mums, kieno kalte ta nelaimė mus ištinka? koks tavo verslas? kuri tavo šalis ir kur tu keliauji, iš kurios tu tautos? ⁹ Jis jiems atsakė: Aš Ebrajis ir garbinu Viešpatį, dangaus Dievą, kurs yra padaręs jūrą ir sausumą. ¹⁰ Tai tie žmonės labai išsigando ir jam tarė: Kodėl tu tai padarei? (Nes jie buvo sužinoję, jog jis bėga nuo Viešpaties veido,— jis pats buvo jiems pasisakęs.) ¹¹ Tuomet jie jam kalbėjo: Ką mes turime tau padaryti, kad jūra mums nurimtų? nes jūra bangavo ir vis kilo. ¹² Jis jiems atsakė: Imkite mane ir meskite į jūrą, tuomet jūra jums nurims, nes aš žinau, kad ta didelė audra puolė jus dėl manęs.

¹³ Tie žmonės ėmė irtis, kad sugrįžtų prie sausumos, bet neįstengė, nes jūra bangavo ir kilo prieš juos. ¹⁴ Tuomet jie šaukėsi į Viešpatį ir kalbėjo: Maldaujame, Viešpatie, kad nežūtumėm dėl šito žmogaus

gyvybės, ir teneateina ant mūsų nekaltas kraujas, nes tu, Viešpatie, padarei, kaip norėjai.¹⁵ Po to jie ėmė Joną ir įmetė į jūrą; ir jūra liovėsi siautus.¹⁶ Tie gi žmonės labai bijojo Viešpaties, aukojo Viešpačiui aukas ir darė įžadų.

2.¹ Bet Viešpats pritaikė didelę žuvį, kad prarytų Joną. Ir Jona buvo žuvies pilve tris dienas ir tris naktis.² Tuomet Jona meldėsi Viešpačiui, savo Dievui, iš žuvies pilvo³ ir sakė:

Savo sielvarte aš šaukiau Viešpačiui, ir jis išklausė mane;
iš po žemių gilumos šaukiau, ir tu išklausei mano balsą.

⁴ Tu įmetei mane į gilumą, į jūros širdį, ir srovė apsupo mane;
visos tavo versmės ir tavo bangos perėjo per mane.

⁵ Aš tariau: Aš atmetas nuo tavo akių;
tačiau aš vėl regėsiu tavo šventąjį maldnamį.

⁶ Vandenys apsupo mane iki sielai;
gelmė apsmė mane, jūra apdengė mano galvą.

⁷ Aš nugrimzdau iki kalnų pašlaičių;
žemės užkaiščiai užrakino mane amžinai;
tačiau tu, Viešpatie, mano Dieve, iškelsi mano gyvybę iš sugedimo.

⁸ Kai mano siela buvo suspausta manyje, aš atsiminiau Viešpatį,
kad mano malda ateitų prie tavęs į tavo šventąjį maldnamį.

⁹ Tie, kurie sergsti niekingas tuštybes,
palieka tą, kurs yra jų pasigailėjimas.

¹⁰ Aš gi gyriaus balsu aukosiu tau;
ką tik esu pasižadėjęs, atiduosiu Viešpačiui už išgelbėjimą.

¹¹ Tuomet Viešpats įsakė žuviai, ir ji išspjovė Joną į krantą.

3.¹ Viešpaties žodis buvo antrą kartą suteiktas Jonai ir pasakyta:

² Kelkis ir eik į didelį Ninivės miestą, ir skelbk jame žinią, kurią aš tau teikiu.³ Jona atsikėlė ir išėjo į Ninivę, kaip Viešpats buvo sakęs. Nini-vė gi buvo didelis miestas, per tris dienas apeinamas.⁴ Jona pradėjo eiti į miesto vidų, atlikdamas vienos dienos kelionę; jis šaukė ir sakė: Dar keturios dešimtys dienų, ir Ninivė bus sugriauta.

⁵ Tuomet Ninivės žmonės įtikėjo Dievu, paskelbė pasninką ir apsi-vilko ašutinėmis nuo didelio iki mažam.⁶ Žinia pasiekė Ninivės kara-lių; jis atsikėlė iš savo sosto, numetė nuo savęs savo drabužius, apsi-vilko ašutine ir atsisėdo į pelenus.⁷ Jis liepė šaukti ir paskelbti kara-liaus ir kunigaikščių vardu tokį įsakymą: Žmonės ir gyvuliai, jaučiai

ir avys, tegul niekas neragauja; tenebūna ganomi ir tenegeria vandens.
⁸ Žmonės ir gyvuliai tebūna apsupti ašutinėmis ir tegul galingai šaukiasi Viešpaties; tegul kiekvienas gręžiasi nuo savo pikto kelio ir nuo neteisybės, kuri yra jų rankose. ⁹ Rasi Dievas apsigręš ir dovanos, rasi gręšis nuo savo rūstybės užsidedimo ir mes nežūsime? ¹⁰ Tuomet Dievas matė jų darbus, kad jie nusigręžė nuo savo pikto kelio, ir Dievas pasigailėjo, ir nepadarė to pikto, kurį sakėsi jiems darysiąs.

4. ¹ Jona buvo labai susikrimtęs ir įpykęs. ² Jis meldėsi Viešpačiui ir sakė: Meldžiamasis Viešpatie, argi ne tas yra mano žodis, kai aš dar tebebuvo savo šalyje? todėl tai aš norėjau išvengti ir bėgau į Tarsį, nes aš žinau, kad tu Dievas maloningas ir gailestingas, kantrus ir didelio pasigailėjimo, ir dovanojās piktumą. ³ Taigi, Viešpatie, atimk iš manęs mano gyvybę, nes man geriau mirti kaip gyvam būti. ⁴ Tuomet Viešpats jam tarė: Ar manai, kad tu teisingai pyksti?

⁵ Jona gi išėjo iš miesto ir atsisėdo į rytus nuo miesto. Jis ten pasidarė sau palapinę ir sėdėjo po ja ūksmėje, iki išvys, kas atsitiks miestui. ⁶ Ten Viešpats Dievas išaugino moliūgą, ir tas pakilo viršum Jonos galvos, kad būtų ant jo galvos ūksmė ir dengtų jį, nes jis kentėjo. Tai Jona džiaugėsi labai dideliu džiaugsmu dėl moliūgo. ⁷ Kitą dieną, aušrai pasirodžius, Dievas siuntė kirminą, kurs pakando moliūgą, ir tas sudžiūvo. ⁸ O kai patekėjo saulė, Viešpats davė įsakymą karštam ir svilinančiam vėjui, ir saulė kaitino Jonos galvą, taip kad jis alpo. Tuomet jis linkėjo sau mirti ir sakė: Geriau man mirti kaip gyvam būti.

⁹ Bet Viešpats tarė Jonai: Ar manai, kad tu teisingai pyksti dėl moliūgo? Jis tarė: Aš teisingai pykstu net iki mirčiai. ¹⁰ Bet Viešpats tarė: Tau skaudu dėl moliūgo, dėl kurio tu nevalgai ir nieko nedarei, kad jis augtų, kurs per vieną naktį atsirado ir per vieną naktį žuvo, ¹¹ o aš neturėčiau pasigailėti didelio Ninivės miesto, kuriame yra daugiau kaip šimtas dvidešimt tūkstančių žmonių, kurie nemoka atskirti dešinės nuo kairės, be to, daug galvijų?

MIKHĚJO PRANAŠYSTĚ

1.¹ Viešpaties suteiktas žodis Mikhėjui Morastiečiui Judo karalių Joatano, Akhazo ir Ezekijo dienose, kurs jam buvo apreikštas apie Samariją ir Jerusaleį.

² Išgirskite, visos tautos, ir tegul stebi žemė ir tai, ko ji pilna; Viešpats Dievas tebūna liudytojas prieš jus, Viešpats iš savo švento dievnamio. ³ Nes štai Viešpats išeis iš savo vietos; jis nužengs ir mindžios žemės aukštybes. ⁴ Tuomet kalnai sunyks po juo ir slėniai skils kaip vaškas prieš ugnį ir kaip vandenys, kurie krinta nuo aukštumos. ⁵ Visa tai dėl Jokubo nusikaltimo ir dėl Israėlio namų nuodėmių. Koks yra Jokubo nusikaltimas? ar ne Samarija? Ir kokios Judo aukštumos? ar ne Jerusale? ⁶ Aš paversiu Samariją lyg akmenų krūva lauke, kai sodinamas vynuogynas, ir nustumsiu į slėnį jos akmenis, ir atidengsiu jos pamatus. ⁷ Visi jos drožiniai bus sudaužyti ir visas jos pelnas bus sudegintas ugnyje, ir aš sunaikinsiu visus jos stabus; nes jie surinkti iš paleistuvių pelno, ir vėl jie turi virsti paleistuvių pelnu. ⁸ Todėl aš raudosiu ir klyksiu, vaikščiosiu apiplėštas ir plikas; aš raudosiu kaip slibinai ir gedėsiu kaip strausai. ⁹ Nes jos žaizda neišgydoma, nes ji siekia Judą, palietė mano tautos vartus iki Jerusalei.

¹⁰ Neskelbkite Gete, neverkite su ašaromis. Dulkių namuose apsi-
barstykite save dulkėmis. ¹¹ Eikite sau, Gražiosios gyventojai, gėdos apdengti; neišeina ta, kuri gyvena prie išėjimo; raudą paveldės iš jūsų kaimynystės namai, kurie stovėjo patys sau. ¹² Nes susirgo dėl gėrybių ta, kuri gyvena kartybėse, nes nelaimė nužengė nuo Viešpaties į Jerusale vartus. ¹³ Vežimų užimas gąsdina Lakhio gyventoją; ji buvo nuodėmės pradžia Siono dukteriai, nes tavyje atrasta Israėlio nusikaltimų. ¹⁴ Todėl jis siųs pasiuntinius į Geto tėvonystę; Melo namai bus apgaulė Israėlio karaliams. ¹⁵ Dar aš atvesiu tėvonį tau, kuri gyvena Maresoje; Israėlio garbė ateis iki Odelamui. ¹⁶ Nusikirpk ir nusiskusk

plaukus dėl savo mylimųjų vaikų; padidink savo plikę kaip aro, nes jie išvesti iš tavęs nelaisvėn.

2.¹ Vargas jums, kurie galvojate tuščius dalykus ir darote pikta savo guoliuose. Anksti švintant jie tai vykdo, nes jų ranka prieš Dievą.² Jie geidžia dirvų ir ima jas sau prievarta, jie atima namus, skriaudžia žmogų ir jo namus, savininką ir jo tėvonystę.³ Todėl Viešpats sako taip: Štai aš galvoju apie nelaimę šitai giminei; iš jos jūs neištrauksite savo kaklų; jūs nevaikščiosite puikūs, nes metas yra pikčiausias.⁴ Aną dieną sudės apie jus prilyginimą ir bus gaudžiai giedama daina; bus sakoma: Mes esame visai sunaikinti; mano tautos dalis teko kitiems; kaipgi ji išslysta iš mano rankų, kadangi grįžta tas, kurs padalins mūsų šalį.⁵ Todėl nebus kas tiestų tau matuojamą virvę, kad gautumei dalį Viešpaties susirinkime.

⁶ Nekalbėkite ir nesakykite: Nebus prieš juos pranašystės; neištiks jų sugėdinimas.⁷ Jokubo namai sako: Argi sutrumpėjo Viešpaties dvasia arba ar tokios jo mintys? Ar mano žodžiai negeri tam, kurs eina tiesiai? ⁸ Priešingai, mano tauta pakilo kaip priešas; nuo juos jūs nuplėšėte apsiaustą ir tuos, kurie ėjo be klastos, jūs įtraukėte į karą.⁹ Mano tautos moteris jūs išmetėte iš jų laimės namų; iš jų vaikučių jūs atėmėte mano gyrių amžinai.¹⁰ Kelkitės ir eikite sau, nes nėra jums čia poilsio; dėl jos sutepimo ji bus sugadinta pikčiausiu puvimu.¹¹ Kadgi aš nebūčiau žmogus, turįs dvasią, ir verčiau aš kalbėčiau melą; aš pranašaučiau tau apie vyną ir girtavimą; tokiu džiaugiasi šita tauta.

¹² Aš rinkite surinksiu tave visą, Jokube; suvesiu į krūvą Izraelio liekanas: aš padėsiu jį drauge kaip kaimenę avidėje, kaip bandą tvarto viduje; dėl žmonių daugybės bus linksmas klegesys.¹³ Nes išeis tas, kurs ves kelią jų priešakyje; jie įsilauš ir praeis vartus, ir įeis pro juos; ir ties jais eis jų karalius ir Viešpats jų priešakyje.

3.¹ Aš vėl tariau: Klausykitės, Jokubo kunigaikščiai ir Izraelio namų vaikai: Argi ne jūsų dalykas žinoti, kas teisinga? ² Jūsų, kurie nekenčiate gero ir mėgstate pikta, kurie varu nulupate nuo jų jų odas ir jų mėsą nuo jų kaulų? ³ Jie ėda mano tautos mėsą ir nulupa nuo jų kailį; jie laužo jų kaulus ir sukapoja kaip katilė ir kaip mėsą puode.⁴ Tuomet jie šauksis Viešpaties, bet jis neišklausys jų ir paslėps anuo metu savo veidą nuo jų taip, kaip jie nusipelnė nelabu savo elgesiu.

⁵ Štai ką sako Viešpats prieš pranašus, kurie suvedžioja mano tautą, kurie kanda savo dantimis ir skelbia taiką; ir prieš tą, kurs neduoda

jiems nieko į burną, jie skelbia šventą karą. ⁶ Todėl užuot regėjimo bus jums naktis ir užuot apreiškimo tamsybės; saulė nusileis ant pranašų ir diena aptems ant jų. ⁷ Kurie mato regėjimus, bus sugėdinti, ir žyniai bus sugėdinti; visi apsidengs sau veidus, nes nėra jokio Dievo atsakymo. ⁸ Tačiau aš esu pilnas Viešpaties dvasios jėgos, teisingumo ir stiprybės, kad skelbčiau Jokubui jo nusikaltimą ir Israėliui jo nuodėmę.

⁹ Išgirskite tai, Jokubo namų kunigaikščiai ir Israėlio namų teisėjai! jūs, kurie boditės teisingumu ir iškreipiate visa, kas teisu, ¹⁰ jūs, kurie statote Sioną kraujais ir Jerusaleį neteisybe. ¹¹ Jos kunigaikščiai teisia už dovanas ir jos kunigai moko už užmokestį, jų pranašai pranašauja už pinigus, tačiau pasitiki Viešpačiu, sakydami: Argi Viešpats ne mūsų tarpe? Nelaimės neateis ant mūsų. ¹² Todėl jūsų kalte Sionas bus ariamas kaip laukas, Jerusaleį bus lyg akmenų krūva ir šventyklos kalnas virs mišku apaugusia aukštuma.

4. ¹ Bet štai paskutinėse dienose Viešpaties namų kalnas stipriai stovės kalnų viršūnėje ir bus iškilęs aukščiau kauburių, ir į jį plauks tautos. ² Daug tautų skubės ir sakys: Ateikite, ženkime į Viešpaties kalną ir į Jokubo Dievo namus; jis mokys mus savo kelių, ir mes eisime jo takais; nes iš Siono išeis įstatymas ir Viešpaties žodis iš Jerusaleį. ³ Jis darys teismą tarp daugelio tautų ir nubaus galingas tautas, net ir tolimiausias; jie pavėrs savo kalavijus į noragus ir savo ietis į pjautuvus; viena tauta nekels prieš kitą kalavijo ir nebesimokys daugiau kariauti. ⁴ Tuomet kiekvienas sėdės po savo vynmedžiu ir po savo figmedžiu ir nebus kas gąsdintų, nes kareivių Viešpaties burna yra tai kalbėjusi. ⁵ Nes visos tautos vaikščios kiekviena savo dievo vardu, mes gi vaikščiosime Viešpaties, mūsų Dievo, vardu per amžius ir visuomet. ⁶ Aną dieną, sako Viešpats, aš surinksiu tą, kuri šlubavo, „suvesiu krūvon tą, kurią buvau atstūmęs ir kurią buvau nuplakęs: ⁷ iš tos, kuri šlubavo, padarysiu liekanas, ir iš tos, kuri buvo suvargusi, stiprią tautą; Viešpats karaliaus jiems Siono kalne nuo dabar ir per amžius. ⁸ Tu gi, tamsus Siono dukters bandos bokštė! tau ateis pirmykštė galia, Jerusaleį dukters karalystė.

⁹ Kodėl tu dabar kremties liūdėsyje? argi tu neturi karaliaus, ar gal žuvo tavo patarėjas, kad suėmė tave skausmas kaip gimdyvę?

¹⁰ Kentėk skausmą ir daryk pastangų, Siono dukte, lyg gimdyvė; nes dabar tu išeisi iš miesto ir gyvensi lauke, ir nueisi iki Babilonui; ten tu būsi išgelbėta, ten išvaduos tave Viešpats iš tavo neprietelių rankos.

¹¹ Dabar, tiesa, prieš tave susirinko daug tautų, kurios sako: Tebūna užmušta akmenimis ir mūsų akys težiūri godžiai į Sioną! ¹² Bet jie nežino Viešpaties minčių ir nesupranta jo sumanymo, kad jis surenka juos kaip šieną klojime. ¹³ Kelkis ir kulk, Siono dukte! nes aš padarysiu tavo ragą geležinį ir tavo nagus padarysiu varinius; tu sumindžiosi daug tautų ir pašvęsi Viešpačiui jų grobį ir jų galią visos žemės Viešpačiui.

5. ¹ Dabar tu būsi sunaikinta, galvažudžio dukte! Jie apguls mus, lazda užgaus Israėlio teisėjo žandą.

² BET TU, BETLIEJAU, Ephrata, esi, tiesa, mažas Judo tūkstančiuose, tačiau iš tavęs išeis man tas, kurs bus valdovas Israėlyje, kurio kilmė yra nuo pradžios ir nuo amžinybės dienų. ³ Todėl jis atiduos juos iki laikui, kuriame gimdyvė pagimdys, ir jo brolių liekanos gręšis prie Israėlio sūnų. ⁴ Tuomet jis stovės ir ganys Viešpaties jėga, Viešpaties, savo Dievo, vardo kilnumu, ir jie gręšis, nes tuomet jis bus aukštinamas iki žemės pakraščių. ⁵ Ir jis bus ramybė. Kai Asirietis ateis į mūsų šalį ir kai mindžios mūsų namus, mes pažadinsime prieš jį septynis piemenis ir aštuonis kunigaikščius. ⁶ Tie nuganys Asuro šalį kalaviju ir Nemrodo šalį jo ietimis; ir jis išvaduos iš Asuro, kai tas ateis į mūsų šalį ir mindžios mūsų ribas. ⁷ Tuomet Jokubo liekanos bus daugelio tautų tarpe lyg rasa iš Viešpaties ir kaip rasa ant žolės, kuri nelaukia žmogaus ir neišsiilgsta žmonių vaikų. ⁸ Tuomet Jokubo liekanos bus tautose, daugelio tautų tarpe, kaip liūtas tarp miško žvėrių ir kaip jauniklis liūtas avių būriuose, kurs kai pereina, sumindo ir sugauna, nėra kas išgelbėtų. ⁹ Tavo ranka bus išaukštinta ant tavo neprietelių, ir visi tavo neprieteliai žus.

¹⁰ Aną dieną atsitiks, kad aš atimsiu tavo arklius iš tavo tarpo ir sudaužysiu tavo kariškus vežimus. ¹¹ Aš sunaikinsiu tavo šalies miestus ir sugriausiu visas tavo tvirtoves, ir atimsiu iš tavo rankos žavėjimus, ir žyniavimų nebebus tavyje. ¹² Aš išnaikinsiu iš tavo tarpo tavo drožinius ir tavo statulas, ir tu nebegarbinsi daugiau savo rankų darbų. ¹³ Aš išrausiu iš tavo tarpo tavo girias ir sugriausiu tavo miestus. ¹⁴ Narse ir užsidedime aš keršysiu visoms tautoms, kurios manęs neklausė.

6. ¹ Klausykite, ką Viešpats kalba: Kelkis, bylinėkis prieš kalnus, ir teišgirsta tavo balsą kauburiai. ² Teišgirsta Viešpaties teismą kalnai ir stiprūs žemės pamatai, nes Viešpats eina į teismą su savo tauta ir

bylinėsis su Israėliu. ³ Mano tauta! ką aš tau padariau ar kuo aš tau įkyrėjau? atsakyk man! ⁴ ar kad aš išvedžiau tave iš vergijos namų ir siunčiau ties tavim Mošę, Aaroną ir Mariją? ⁵ Mano tauta, atsimink, meldžiamoji, ką buvo sumanęs Moabo karalius Balakas ir ką jam atsakė Beoro sūnus Balaamas, nuo Setimo iki Galgalai, kad pažintumei Viešpaties teisybes.

⁶ Ką verta atnašausiu Viešpačiui? ar priklaupsiu aukščiausiam Dievui? Ar aukosiu jam deginamąsias aukas ir metinius avinėlius? ⁷ Argi gali būti permaldautas Viešpats avinų tūkstančiais ar daugeliu tūkstančių riebių ožių? ar aš duosiu savo pirmagimį už mano nusikaltimą, mano kūno vaisių už mano sielos nuodėmę? ⁸ Aš pasakysiu tau, o žmogau, kas yra gera ir ko Viešpats reikalauja iš tavęs, būtent: vykdyti teisybę, mėgti gailestingumą ir rūpestingai vaikščioti su savo Dievu.

⁹ Viešpaties balsas šaukia miestui, ir bus išgelbėjimas tiems, kurie bijo tavo vardo. Išgirskite, giminės; bet kas tai pagirs? ¹⁰ Dar tebėra bedievio namuose ugnis, neteisybės turtai ir per mažas saikas, pilnas rūstybės. ¹¹ Argi aš laikysiu teisingais bedievišką svarstyklių ir klastingus maišelio svarsčius? ¹² Jais jo turtingieji pasidarė pilni neteisybės, jo gyventojai kalba melą ir jų liežuvis yra apgaulė jų burnoje. ¹³ Tai ir aš pradėdu plakti tave sunaikinimu dėl tavo nuodėmių. ¹⁴ Tu valgysi ir nebūsi sotus, ir tavo pažeminimas bus tavyje; tu griebsi ir nesugausi, ir ką tu būsi išgelbėjęs, aš atiduosiu kalavijui. ¹⁵ Tu sėsi ir nepjausi, tu spausi alyvų uogas ir nepasitepsi aliejumi,— vyno sunką ir negausi vyno. ¹⁶ Tu sergėjai Amrio įsakymus ir visus Akhabo namų darbus, tu vaikščiojai pagal jų norus, kad atiduočiau tave į pražuvimą ir jo gyventojus pasityčioti, ir jūs nešite mano tautos panieką.

7.¹ Vargas man, nes aš pasidariau kaip tas, kurs rudenį renka vynuogiavimo liekanas; nebėra nė vienos kekės valgyti; mano siela pageidauja ankstyvųjų figų. ² Dingo šventasis iš žemės, ir nebėra teisus žmonėse; visi tykoja kraujo, žmogus medžioja savo grobį, kad jį nužudytų. ³ Savo rankų pikta jis vadina geru; kunigaikštis reikalauja, o teisėjas teisia už atlyginimą; didikas kalba, ko jo siela trokšta; taip jie daro sumišimą šalyje. ⁴ Geriausias jų tarpe kaip erškėtis ir kurs teisus — kaip tvoros dyglys; tau numatyta diena, tavo lankymas ateina; dabar jie bus sunaikinti. ⁵ Netikėkite prieteliu ir nepasitikėkite vadu: nuo tos, kuri miega tavo glėbyje, saugok savo burnos angą.

⁶ Nes sūnus išniekino tėvą ir duktė sukyla prieš savo motiną, marti prieš savo uošvę ir žmogaus neprieteliai yra jo namiškiai.

⁷ Bet aš žiūrėsiu į Viešpatį; lauksiu Dievo, mano gelbėtojo; mano Dievas išklausys mane. ⁸ Nesidžiauk, mano neprietele, dėl manęs, kad aš parpuoliau; aš atsikelsiu; nors aš sėdėsiu tamsybėse, tačiau Viešpats yra mano šviesa. ⁹ Aš nešiu Viešpaties rūstybę, nes nusidėjau jam, iki jis išspręs mano bylą ir padarys man teismą. Jis išves mane į šviesą, aš matysiu jo teisybę. ¹⁰ Tai pamatys mano nepriatelė ir bus sugėdinimo apdengta, ji, kuri man sako: Kur yra Viešpats, tavo Dievas? Mano akys žiūrės į ją; greitai ji bus sumindžiota kaip gatvių purvai. ¹¹ Ateina diena, kad būtų vėl statomos tavo sienos; aną dieną įstatymas bus atitolintas. ¹² Aną dieną ateis ir iki tavęs iš Asuro, ir iki sustiprintų miestų, ir nuo sustiprintų miestų iki upei, ir nuo jūros iki jūrai, ir nuo kalno iki kalnui. ¹³ Šalis virs tyruma dėl savo gyventojų ir dėl jų minčių vaisių.

¹⁴ Ganyk savo tautą savo lazda, savo tėvonystės bandą, kurie vieni gyvena girioje, Karmelio viduryje; jie ganysis Basane ir Galaade kaip senose dienose. ¹⁵ Kaip tavo išėjimo iš Egipto žemės dienose aš parodysiu jai stebuklą. ¹⁶ Tautos matys ir bus sugėdintos su visa savo stiprybe; jie padės ranką ant burnos, jų ausys bus kurčios. ¹⁷ Jos laižys dulkes kaip žalčiai, kaip žemės šliužai bus išsigandusios savo trobose; jie drebės prieš Viešpatį, mūsų Dievą, ir bijos tavęs. ¹⁸ Kas yra Dievas, panašus į tave, kurs atimi neteisybę ir pereini per savo tėvonystės liekanų nuodėmę? Jis nebesiys daugiau savo narso, nes jis mėgsta gailėstingumą. ¹⁹ Jis vėl pasigailės mūsų, mes žemėn mūsų neteisybes ir įmes į jūros gilumą visas mūsų nuodėmes. ²⁰ Tu duosi tiesą Jokubui, gailėstingumą Abraomui, kaip esi prisiekęs mūsų tėvams nuo senų dienų.

NAUMO PRANAŠYSTĖ

1.¹ Našta Ninivei: Naumo Elkesiečio regėjimo knyga. ² Viešpats yra Dievas pavydus ir keršijęs; Viešpats yra keršytojas ir pilnas narso; Viešpats yra keršytojas savo neprieteliams, ir jis rūstinasi savo priešais. ³ Viešpats yra kantrus ir didis galia, bet jis nepalieka kalto nenubausto. Viešpaties keliai audroje ir viesule, ir debesys jo kojų dulkės. ⁴ Jis sudraudžia jūrą ir išdžiovina ją; visas upes jis paverčia tyruma. Basanas ir Karmelis padžiūsta, ir Libano žiedai vysta. ⁵ Kalnai jo judinami ir kauburiai sunaikinami; prieš jo veidą žemė dreba, pasaulis ir visi jo gyventojai. ⁶ Kas išsilaikys prieš jo užsidegimą? kas pasipriešins jo narsingai rūstybei? Jo narsas išsilieja kaip ugnis ir uolos jo skaldomos. ⁷ Viešpats geras ir jis sustiprina sielvarto dienoje; jis žino, kas juo pasitiki. ⁸ Tačiau praeinančiu tvanu jis padarys jos vietai galą, ir tamsybės vysis jo neprietelius.

⁹ Ką čia jūs galvojate prieš Viešpatį? Jis padarys galą, sielvartas nepasikartos. ¹⁰ Nes kaip erškėčiai, kurie vieni su kitais susipina, taip pokylis tų, kurie drauge girtauja: jie bus sunaikinti kaip labai sausi pelai. ¹¹ Iš tavęs išėjo tas, kurs galvoja pikta prieš Viešpatį, kurs svarsto mintyse nusikaltimą.

¹² Viešpats sako taip: Kad jie ir labai stiprūs būtų, ir būtų jų labai daug, tačiau ir taip jie bus nukirpti ir išnyks; aš nuplakiau tave ir daugiau tavęs nebeplaksiu. ¹³ Nes dabar aš sulaužysiu rykštę nuo tavo nugaros ir sutraukysiu tavo pančius. ¹⁴ Viešpats duos prieš tave įsakymų, nebegims daugiau tavo vardo palikuonių; aš išnaikinsiu iš tavo dievo namų drožtus ir lietus stabus, prirengsiu tavo kapą, nes tu netekai garbės. ¹⁵ Štai kalnuose kojos to, kurs neša gerą žinią, skelbia ramybę: Švęsk, Jude, savo iškilmes, atitesėk savo įžadus, nes Belialis nebepereis daugiau per tave; jis visas žuvo.

2.¹ Kyla tavo akivaizdoje tas, kurs tave sugriauš, kurs laikys tave apgultą; žiūrėk į kelią, sustiprink savo strėnas, labai įtempk savo jėgas.² Nes Viešpats gražina garbingumą Jokužui, taip pat garbingumą Israėliui, nes naikintojai išsklaidė juos ir sunaikino jų atžalas.³ Jo drąsuolių skydai ugingi, kariuomenės vyrai purpure; kaip ugnis blizga vežimo vadžios jo priėngimo dieną, vežėjai apsnūdę.⁴ Keliuose jie sumyšta, vežimai stumdosi gatvėse; jų išvaizda kaip žiburių, kaip žaibuojančių žaibų.

⁵ Jis atsimins savo drąsuolius, jie grūsįs savo keliais; greitai jie pakils į jos sienas ir bus prirengta uždanga.⁶ Upių vartai atidaromi ir šventykla sugriaunama iki pamatų.⁷ Paimtas nelaisvėn kareivis išvedamas; jos tarnaitės varomos vaitojančios kaip karveliai, dejuojančios savo širdyse.⁸ Ninivės vandenys buvo kaip tvenkinio vandenys, bet jie pabėgo. Sustokite, sustokite! tačiau niekas jų negražina.

⁹ Plėškite sidabrą, plėškite auksą; ir nėra galo visokių brangių indų turtams.¹⁰ Ji sunaikinta, suplėšyta, sudraskyta; širdis alpsta, keliai dreba, visos strėnos nustoja jėgos ir jų visų veidas kaip puodo juodumas.¹¹ Kur yra liūtų buveinė ir jauniklių liūtų ganykla, kur įeidavo liūtas, jauniklis liūtas, ir kur jų niekas nebaidydavo?¹² Liūtas gana plėšė savo jaunikliams ir smaugė savo liūtienėms; jis pripildydavo savo urvus grobio ir savo guolį išplėšų.¹³ Štai aš tau, sako kareivijų Viešpats; aš paversiu dūmais tavo kariškus vežimus, ir kalavijas suės tavo jauniklius liūtus; aš išnaikinsiu iš žemės tavo grobį, ir daugiau nebus girdima tavo pasiuntinių balso.

3.¹ Vargas kraują miestui, kurs visas pilnas apgaulės ir smurto; plėšimas tavyje nesiliauja.² Rimbų pliaukšėjimas, tekinių bildėjimas, žirgų žvangimas, kariškų vežimų tarškėjimas, raiteliai artinasi,³ kalavijai švytruoja, ietys žaibuoja; užmušta daugybė, baisus smūgis; nėra galo lavonams, jie sukniumba ant savo kūnų.⁴ Vis tai dėl daugybės paleistuvysčių, gražios ir dailios, mokačios žavėti kekšės, kuri pardavė savo paleistuvavimais tautas ir savo žavėjimais šeimynas.⁵ Štai aš tau, sako kareivijų Viešpats; aš pakelsiu tavo siūles ant tavo veido, parodysiu tautoms tavo plikumą ir karalystėms tavo gėdą.⁶ Aš mesiu ant tavęs pasibjaurėtinus dalykus, apgėdinsiu tave ir padarysiu iš tavęs pavyzdį.⁷ Ir atsitiks, kad kiekvienas, kurs pamatys tave, atšoks nuo tavęs ir sakys: Ninivė sunaikinta! Kas palūguos dėl tavęs galva? iš kur aš ieškosiu tau ramintojo?

⁸ Ar tu geresnė už tautų Aleksandriją, kuri gyvena upėse? Vande-

nys aplink ją; jos turtai jūra; jos sienos vanduo. ⁹ Etijopija ir Egiptas jos stiprybė, ir nebuvo jai galo; Afrika ir Libija buvo tau pagalba.

¹⁰ Bet ir ji ištremta, išvesta nelaisvėn; jos vaikai sutriuškinti visų kelių kampuose, apie jos kilniuosius buvo metama burtas, ir visi jos didikai surakinti pančiais. ¹¹ Taigi ir tu būsi nugirdyta, ir būsi paniekinta; tu turėsi ieškoti pagalbos prieš priešą.

¹² Visos tavo pilys kaip figmedžiai su savo kekėmis; jei jos bus pakratytos, kris į valgančio burną. ¹³ Štai tavo tauta yra moterys tavyje; tavo priešams plačiai atidaryti tavo šalies vartai, ugnis praris tavo užkaiščius. ¹⁴ Dėl apgulimo semkis sau vandens, statyk savo sustiprinimus; eik į molį, minkyk jį kojomis ir dirbkis sau plytų. ¹⁵ Tenai suėš tave ugnis; tu žūsi kalaviju; jis praris tave kaip žiogai, nors tu būsi krūvomis kaip žiogai, gausinga kaip skėriai. ¹⁶ Tavo prekiavimų buvo daugiau, kaip yra dangaus žvaigždžių; tačiau žiogas ištiesia savo sparnus ir nuskrenda. ¹⁷ Tavo sargai kaip skėriai ir tavo mažutėliai kaip skėrių skėriai, kurie sėda ant tvorų šalčio dieną; saulė užteka, ir jie nuskrenda, ir nebežinoma vieta, kur jie yra buvę. ¹⁸ Snaudžia tavo piemenys, Asuro karaliau! tavo kunigaikščiai palaidoti; tavo tauta slapstosi kalnuose ir nėra kam jos surinkti. ¹⁹ Tavo sužeidimas neuždengtas, tavo žaizda nepagydoma; visi, kurie išgirsta kalbant apie tave, ploja rankomis prieš tave, nes ko kada nors nepasiekė tavo pikumas?

ABAKUKO PRANAŠYSTĚ

1.¹ Našta, kurią matė pranašas Abakukas.

² Iki kolei, Viešpatie, aš šauksiu ir tu neišklausysi? kelsiu į tave savo balsą, kentėdamas smurtą, ir tu negelbėsi? ³ Kam tu man rodai neteisėtumą ir vargą, duodi matyti savo akimis plėšimą ir neteisybę? Vaidas kyla ir prieštaravimas įsigali. ⁴ Todėl įstatymas laužomas ir teisybė nebeišaina aikštėn; nes bedievis nugali teisųjį, todėl teismas išaina iškreiptas.

⁵ Pasizvalgykite tarp tautų ir matysite, stebėkitės ir baisėkitės, nes jūsų dienose įvyksta dalykas, kuriam niekas netikės, kai bus pasakojamas. ⁶ Nes štai aš pažadinsiu Kaldiečius, rūsčią ir smarkią tautą, kuri eina per tolimą žemę, kad pasisavintų ne savo padangtes. ⁷ Ji nuožmi ir baisi; jos teisė ir reikšmė eina iš jos pačios. ⁸ Jos žirgai lengvesni už lūšis ir greitesni už vilkus vakare; jos raiteliai plačiai išsi-sklaidę; nes jos raiteliai ateina iš toli, skrenda kaip aras, kurs skuba prie ėdesio. ⁹ Visi jie eina prie grobio; jų veidai svilinantys vėjas, ir ji surinks belaisvius kaip smėlį. ¹⁰ Jis didžiuosis nugalėjęs karalius ir kunigaikščiai bus jam pajuoka; jis juoksis iš visų tvirtovių, supils pylimą ir paims jas. ¹¹ Tuomet pakitės jo dvasia, jis pereis ir sukniubs; ta yra jo stiprybė, kurią jis turi iš savo dievo.

¹² Argi tu, Viešpatie, nebuvai nuo pat pradžios mano Dievas, mano Šventasis? ir mes nemirsime. Viešpatie, tu pastatei jį teisti ir padarei jį galingą, kad sudraustumei. ¹³ Tavo akys per daug tyros, kad matytumei pikta, ir tu negali žiūrėti į neteisybę; kodėl tu žiūri į piktadarius ir tyli, kai bedievis ryja teisesnį už save? ¹⁴ Tu padarei žmones kaip jūros žuvis ir kaip šliužus, kurie neturi valdovo. ¹⁵ Visa jis pakelia meškere, traukia prie savęs savo tinklu ir surenka į savo rėtį. Tuo jis linksminasi ir džiaugiasi. ¹⁶ Todėl jis atnašauja savo tinklui ir aukoja savo rėčiui, nes jais pariebėjo jo dalis ir jo maistas buvo skanus.

¹⁷ Dėl to tai jis ištiesia savo tinklą ir niekuomet nesiliauja smaugęs tautas.

2. ¹ Aš stovėsiu savo sargyboje ir laikysiu pastatęs koją ant tvirtovės; aš žiūrėsiu, kad matytčiau, kas bus man sakoma ir ką aš galiu atsakyti tam, kurs mane bara.

² Tuomet Viešpats atsakė man ir tarė: Rašyk regėjimą ir išdėstyk jį plokštėse, kad būtų galima jį greitai skaityti. ³ Nes regėjimas dar toli, bet gale jis pasirodys ir neapvils. Jei jis sugaišta, lauk jo, nes jis tikrai ateis ir nepavėluos. ⁴ Štai kas yra netikintis, to siela netiesi jame; teisusis gi bus gyvas savo tikėjimu.

⁵ Kaip vynas apsvaigina geriantį, taip bus puikiam žmogui; jis neturės garbės. Jis išplečia kaip požemiai savo sielą ir yra nepasotinamas kaip mirtis; jis surenka prie savęs visas gimines ir sutraukia prie savęs visas tautas. ⁶ Argi visi šitie nepradės dainuoti apie jį pašaipos dainą, ar nekalbės prieš jį patarlių ir ar nesakys: Vargas tam, kuris krauna kas ne jo? Ar ilgam? Jis apkrauna save tirštais purvais. ⁷ Ar nepakils ūmai tie, kurie kąs tavo; ar nepabus, kurie draskys tavo, ir ar tu nebūsi jiems grobis? ⁸ Kadangi tu apiplėšei daug tautų, plėš tavo visos, kurios bus likusios iš tautų, dėl išlieto žmogaus kraujo ir dėl neteisybės, padarytos šaliai, miestui ir visiems jų gyventojams. ⁹ Vargas tam, kurs renka neteisingą pelną savo namams, kad jo lizdas būtų aukštybėje, ir kurs tariasi apsisaugosiąs nuo nelaimės galios. ¹⁰ Tu sugalvojai savo namams gėdą, sumušei daug tautų ir tavo siela nusidėjo. ¹¹ Nes akmuo iš sienos šauks ir medis, kurs yra pastatų sunėrimuose, atsakys.

¹² Vargas tam, kurs stato miestą kraujais ir įkuria pilį neteisybe.

¹³ Ar ne kareivijų Viešpaties bus padaryti šie dalykai? Nes tautos vargsta didelei ugniai ir giminės niekui ir pailsta. ¹⁴ Nes žemė bus pilna Viešpaties garbės pažinimo kaip bangų, kurios dengia jūrą.

¹⁵ Vargas tam, kurs duoda savo prieteliui gėralo, įpildamas jį jį savo tulžies ir nugirdydamas jį, kad pamatytų jo plikumą. ¹⁶ Tu būsi pilnas sugėdinimo užuot garbės, gerk gi ir tu ir apsvaik. Viešpaties dešinės taurė apsups tavo ir sugėdinimo vėmalai bus ant tavo garbės. ¹⁷ Nes Libano neteisybė apdergs tavo ir naikinimas gyvulių nubaidys juos dėl žmonių kraujo ir dėl neteisybės šaliai, miestui ir visiems jų gyventojams. ¹⁸ Ką padės drožtas paveikslas, kad jį išdrožė jo dirbėjas, lietas paveikslas ir netikras atvaizdas? kad dirbėjas pasitiki savo išdirbiniu ir dirba nebylius stabus? ¹⁹ Vargas tam, kurs sako medžiui: Pabusk! nebyliam akmeniui: Kelkis! Argi jis gali pamokyti? Štai jis aptrauktas

auksu ir sidabru, tačiau jo viduje nėra jokio kvapo.²⁰ Bet Viešpats yra savo šventame dievnameyje; jo akivaizdoje tegul tyli visa žemė.

3.¹ PRANAŠO ABAKUKO MALDA DĖL NEŽINOJIMO NUODĖMIŲ:

² Viešpatie, aš išgirdau tavo žodį ir nusigandau.

Viešpatie, padaryk savo darbą gyvą metų viduryje,
metų viduryje padaryk jį žinomą:

kai tu rūštinies, atsimink savo gailestingumą.

³ Dievas ateis iš pietų ir Šventasis nuo Parano kalno.

Jo garbė apdengia dangų ir jo gyriaus yra pilna žemė.

⁴ Jo blizgėjimas kaip šviesa, spinduliai yra jo rankose;
ten paslėpta jo stiprybė.

⁵ Ties jo veidu eina maras ir sunaikinimas eina ties jo kojomis.

⁶ Jis sustoja ir matuoja žemę; jis pažvelgia ir išsklaido tautas;
amžini kalnai sutrupinami,
pasilenkia pasaulio kauburiai po jo amžinybės žingsniais.

⁷ Aš matau Etijopijos padangtės nelaimėje,

Madiano šalies padangtės siūbuoja.

⁸ Argi tu, Viešpatie, susirūstinai upėmis

arba ar tavo narsas prieš upes?

arba ar prieš jūrą tavo užsidegimas?

Tu sėdi ant savo žirgų ir tavo vežimai išgelbėjimas.

⁹ Tu stipriai įtempi savo kilpinį,

kaip esi prisiekęs giminėms;

upėms tu skeli žemę.

¹⁰ Tave išvysta ir dreba kalnai,

vandenų tvanas nuteka;

gelmė atsiliepia savo balsu,

giluma pakelia savo rankas.

¹¹ Saulė ir mėnulis sustoja savo būstinėje,

pasitraukia, kai tavo vilyčios šviečia,

tavo žaibuojančios ietys blizga.

¹² Rūstybėje tu mindai žemę,

narse tu labai išgąsdini tautas.

¹³ Tu išieini savo tautos gelbėti,

gelbėti drauge su savo Pateptuoju.

- Tu numuši šelmenį nuo bedievio namų,
atidengi juos nuo pamatų iki kaklui.
- ¹⁴ Tu prakeiki jo skeptrą, galvą jį kovotojų,
kurie kaip viesulas ateina išsklaidyti manęs.
- Jų džiaugsmas kaip to, kurs slapčia ryja beturtį,
- ¹⁵ Tu padarei savo žirgams kelią jūroje,
daugelio vandenų dumblyuose.
- ¹⁶ Aš išgirdau, ir mano viduriai sudrebėjo,
mano lūpos sudrebėjo dėl to balso.
- Tegul puvėsis įeina į mano kaulus
ir tegul knibžda manyje,
kad ilsėčiau sielvarto dieną
ir žengčiau aukštyn pas mūsų prisirengusią tautą.
- ¹⁷ Nės figmedis nežydės ir nebus augmenų vynuogynuose;
darbas prie alyvmedžių apvils ir laukai neduos maisto;
avys iš avidžių bus paimtos
ir nebus galvijų prie prakartų.
- ¹⁸ Tačiau aš linksminsiuos Viešpatyje
ir džiūgausiu Dievuje, mano Išganytojuje.
- ¹⁹ Dievas, Viešpats — mano stiprybė,
jis padaro mano kojas kaip briedžio;
jis nugalėtojas,
veda mane į mano aukštumas giedoti jam psalmių.

SOPHONIJO PRANAŠYSTĖ

1.¹ Viešpaties žodis, kuris buvo suteiktas Ezeikio sūnaus Amarijo sūnaus Godolijo sūnaus Kusio sūnui Sophonijui Judo karaliaus Amono sūnaus Jošijō dienose.

² Aš imte atimsiu visa nuo žemės paviršiaus, sako Viešpats: ³ atimsiu žmogų ir gyvulį, atimsiu dangaus sparnuočius ir jūros žuvis; bedieviai bus nutremti, ir aš išnaikinsiu žmones nuo žemės paviršiaus, sako Viešpats.

⁴ Aš ištiesiu savo ranką ant Judo ir ant visų Jerusaleės gyventojų, išnaikinsiu iš šitos vietos Baalio liekanas, durininkų vardus kartu su kunigais, ⁵ taip pat tuos, kurie garbina ant stogų dangaus kariuomenę ir drauge garbina Viešpatį, juo prisiekia, bet kartu prisiekia ir Melchomu, ⁶ ir tuos, kurie nusigręždami atpuola nuo Viešpaties, kurie neieško Viešpaties ir nesiteirauja apie jį. ⁷ Tylėkite Viešpaties Dievo akivaizdoje, nes Viešpaties diena čia pat, nes Viešpats priėmė auką, pašventino savo pakviestuosius. ⁸ Ir štai Viešpaties aukos dieną aš lankysiu kunigaikščius, karaliaus sūnus ir visus, kurie apsvilkę svetimšalių drabužiais. ⁹ Aš lankysiu tą dieną kiekvieną, kurs akiplėšiškai įeina per slenkstį, kurie pripildė Viešpaties, savo Dievo, namus neteisybės ir apgaulės. ¹⁰ Aną dieną, sako Viešpats, bus girdimas nuo Žuvų vartų šauksmo balsas, iš priemiesčio klyksmas ir nuo kauburių didelis sunaikinimas. ¹¹ Klykite, Grūstuvo gyventojai. Nutilo visa Kanaano tauta, išnyko visi, apsikrovusieji sidabru. ¹² Anuo metu aš tyrinėsiu Jerusaleę su žiburiais ir lankysiu vyrus, tupinčius ant savo ėmelių, kurie sako savo širdyse: Viešpats nepadarys gera ir nepadarys pikta. ¹³ Jų lobis bus išplėštas ir jų namai virs tyruma; jie statys namus ir negyvens juose; jie veis vynuogynus ir negers jų vyno.

¹⁴ Didi Viešpaties diena yra čia pat; ji arti ir labai greit ateina; Viešpaties dienos balsas kartus; ten drąsuoliai turi sielvartų. ¹⁵ Ana

diena yra rūstybės diena, sielvarto ir suspaudimo diena, didelės nelaimės ir skurdo diena, tamsybių ir sutemos diena, debesų ir viesulo diena, ¹⁶ trimito ir riksmo diena sustiprintiems miestams ir aukštoms pilims. ¹⁷ Aš varginsiu žmones, ir jie vaikščios kaip akli, nes jie nusi-dėjo Viešpačiui; jų kraujas bus liejamas kaip dulkės ir jų kūnai bus kaip mėšlas. ¹⁸ Net jų sidabras ir jų auksas negalės išvaduoti jų Viešpaties rūstybės dieną; jos keršto ugnies bus praryta visa žemė, nes greitai jis padarys galą visiems žemės gyventojams.

2. ¹ Susieikite, susirinkite, neverta meilės gimine, ² pirma, negu paliepimas pagimdys kaip praeinančias dulkes dieną, pirma, negu ateis jums narsinga Viešpaties rūstybė, pirma, negu ateis jums Viešpaties užsidedimo diena. ³ Ieškokite Viešpaties, visi šalies romieji, kurie vykdėte jo įsakymus; ieškokite teismo, ieškokite romumo, kad kaip nors būtumėte paslėpti Viešpaties narso dieną.

⁴ Nes Gaza bus sugriauta ir Askalonas virs tyruma, Azotą išvarys vidudienį ir Akaronas bus išardytas iš pamatų. ⁵ Vargas jums, prapulties gimine, kurie gyvenate pajūrio ruože. Viešpaties žodis prieš jus, Kanaane, Pilistimų šalie. Aš sunaikinsiu tave taip, kad tu būsi be gyventojų. ⁶ Tas pajūrio ruožas bus vieta, kur piemenys ilsėsis ir bus avių gardas. ⁷ Ruožas priklausys Judo namų liekanoms; tenai jie ganysis, Askalono namuose vakare ilsėsis; nes Viešpats, jų Dievas, aplankys juos ir panaikins jų nelaisvę.

⁸ Aš girdėjau Moabo šmeižtą ir Amono sūnų piktžodžiavimus, ką jie prikaišiojo mano tautai ir elgėsi išdidžiai prieš jų ribas. ⁹ Todėl, kaip aš gyvas, sako kareivijų Viešpats, Izraelio Dievas, Moabas bus kaip Sodoma ir Amono sūnūs kaip Gomora, sausi erškėčiai, druskos krūvos ir tyruma per amžius; mano tautos liekanos išplės juos ir mano giminės likusieji pasisavins juos.

¹⁰ Tai jiems atsitiks dėl jų puikybės, nes jie piktžodžiavo ir didžiavosi prieš kareivijų Viešpaties tautą. ¹¹ Viešpats bus jiems baisus, ir jis panaikins visus žemės dievus; jį garbins žmonės iš savo vietos, visos pagonių salos.

¹² Bet ir jūs, Etijopai, būsite užmušti mano kalaviju.

¹³ Jis išties savo ranką prieš šiaurę ir pražudys Asurą, ir pavers gražuolę tuštuma, nepraeinama šalimi ir tarsi tyruma. ¹⁴ Jos viduryje ilsėsis bandos, visi tautų gyvuliai; apuokas ir ožys pasiliks jo namuose; paukščiai giedos languose, varnai tupės ant staktų, nes aš sunaikinsiu jo jėgą. ¹⁵ Štai tas garbingas miestas, kurs gyvena be baimės, kurs

sakė savo širdyje: Aš esu ir, be manęs, nėra daugiau nieko kito. Kaipgi jis virto tyruma, tas žvėrių guolis? Visi, kurie per jį eis, švilps ir mojuos savo rankomis.

3. ¹ Vargas erzintojui, išvaduotam miestui, karveliui. ² Jis neklaušė balso, neprisiėmė drausmės; nepasitikėjo Viešpačiu, nesiartino į savo Dievą. ³ Jo kunigaikščiai jo viduje kaip kriokiantys liūtai; jo teisėjai — vilkai vakare, kurie nieko nepalieka rytui. ⁴ Jo pranašai bepročiai, neištikimi žmonės; jo kunigai sutepė kas šventa, elgėsi neteisingai prieš įstatymą. ⁵ Viešpats teisis jo viduje ir nedarys neteisybės; kiekvieną rytą jis kelia aikštėn savo teisę ir nesislepia, bet nedorasis nežino gėdos. ⁶ Aš išnaikinau tautas, ir jų pilys suiro; aš padariau jų kelius tuščius, taip kad niekas jais neina; palikti jų miestai, nelikus žmogaus ir nė vieno gyventojų. ⁷ Aš tariau: Juk tu bijosi manęs, priimsi drausmę; taip jo gyvenamoji vieta nežus dėl viso, kuo aš esu ją aplankęs; bet auštant atsikėlę jie sugadino visas savo mintis.

⁸ Todėl lauk manęs, sako Viešpats, tą dieną, kai aš atsikelsiu ateičiai, nes mano nutarimas yra surinkti tautas ir sujungti karalystes, ir išlieti ant jų savo užsidegimą, visą mano narsingą rūstybę: nes mano uolumo ugnyje bus praryta visa žemė.

⁹ Nes tuomet aš vėl duosiu tautoms rinktines lūpas, kad visi šauktųsi Viešpaties vardo ir tarnautų jam petys į petį. ¹⁰ Iš anapus Etijopijos upių mano garbintojai, mano išsklaidytųjų sūnūs, neš man dovanų. ¹¹ Aną dieną tu nebebūsi sugėdinama dėl visų savo pastangų, kuriomis esi man nusikaltusi; nes tuomet aš atimsiu iš tavo tarpo tavo puikybės didžiakalbius, ir tu daugiau nebesididžiuosi mano šventuoju kalnu. ¹² Aš paliksiu tavyje neturtingą ir stokojančią tautą, ir ji turės vilties Viešpaties vardu. ¹³ Israėlio liekanos nebedarys neteisybės ir nebekalbės melo, ir jų burnoje nebebus atrasta klastingo liežuvio, nes jie ganysis, gulės ir nebus kam jų gąsdinti.

¹⁴ Girk, Siono dukte! džiūgauk, Israėli, linksminkis ir džiaukis visa širdimi, Jerusaleš dukte! ¹⁵ Viešpats panaikino tavo pasmerkimą, atitolino tavo neprietelius; Israėlio karalius, Viešpats, yra tavo viduje, tu nebebijosi daugiau pikta. ¹⁶ Aną dieną bus sakoma Jerusalei: Nebijok, Sione! tenenusileidžia tavo rankos! ¹⁷ Viešpats, tavo Dievas, yra tavo viduje, galingasis, jis išgelbės; jis džiaugsis ir linksminsis tavimi, tylės savo meilėje, džiūgaus dėl tavęs girdamas.

¹⁸ Lengvapėdžius, kurie atstoja nuo įstatymo, aš surinksiu, nes jie buvo iš tavęs, kad tu nebeturėtumei daugiau dėl jų sugėdinimo.

¹⁹ Štai aš užmušiu visus, kurie skriaudė tave anuo metu, ir išgelbėsiu raišąją, aš surinksiu tą, kuri buvo išvartyta, ir padarysiu iš jų gyriaus ir pagarbos dalyką visose šalyse, kuriose jie kentėjo panieką, ²⁰ tuo metu, kai aš atvesiu pas jus, ir tuo metu, kai aš rinksiu jus; nes aš padarysiu iš jūsų pagarbos ir gyriaus dalyką visoms žemės tautoms, kai grąžinsiu jūsų belaisvius jūsų akyse, sako Viešpats.

AGĚJO PRANAŠYSTĚ

1.¹ Antrais karaliaus Darijaus metais, šeštame mėnesyje, pirmą mėnesio dieną, buvo suteiktas Viešpaties žodis per pranašą Agėją Judo vadui, Salatiėlio sūnui Zorobabeliui, ir vyriausiam kunigui, Josedeko sūnui Jošuei, ir pasakyta: ² Kareivijų Viešpats štai ką sako: Šita tauta kalba: Dar neatėjo metas statyti Viešpaties šventyklą. ³ Bet buvo suteiktas Viešpaties žodis per pranašą Agėją ir pasakyta: ⁴ Argi metas jums gyventi lentomis apmuštuose namuose, tuo tarpu kad šitie namai pamesti?

⁵ Taigi dabar kareivijų Viešpats sako taip: Kreipkite savo dėmesį į savo kelius. ⁶ Jūs sėjote daug ir suvalėte mažą; valgėte ir nesate sotūs; jūs gėrėte ir neatsigėrėte; dengėtės ir nesusilote, ir kas rinko užmokestį, dėjo jį į kiaurą maišelį. ⁷ Kareivijų Viešpats sako taip: Kreipkite savo dėmesį į savo kelius. ⁸ Eikite į kalną, gabenkite medžius ir statykite namus; jie bus man malonūs, ir aš pasirodysiu garbingas, sako Viešpats. ⁹ Jūs laukėte daugiau, ir štai buvo mažiau; jūs gabenote į namus, o aš tai nupūčiau; kodėl taip, sako kareivijų Viešpats? nes mano namai pamesti ir jūs kiekvienas skubėjote į savo namus. ¹⁰ Todėl buvo sulaikytas ant jūsų dangus, kad neduotų ramos, ir buvo sulaikyta žemė, kad neduotų savo želmenų; ¹¹ aš pašaukiau sausmetį ant žemės ir ant kalnų, ant kviečių, ant vyno, ant aliejaus ir ant viso, kas iš žemės auga, ant žmonių, ant galvijų ir ant visų rankų darbų.

¹² Tuomet Salatiėlio sūnus Zorobabelis ir vyriausias kunigas, Josedeko sūnus Jošué, ir visa likusioji tauta paklausė Viešpaties, savo Dievo, balso ir pranašo Agėjo žodžių, taip kaip Viešpats, jų Dievas, buvo jį siuntęs pas juos ir tauta turėjo baimės Viešpaties akivaizdoje.

¹³ Viešpaties skelbėjas Agėjas, Viešpaties siunčiamas, tarė tautai taip: Aš esu su jumis, sako Viešpats. ¹⁴ Viešpats sužadino Judo vado, Salatiėlio sūnaus Zorobabelio, dvasią, vyriausiojo kunigo, Josedeko sū-

naus Jošuės, dvasią ir likusiųjų iš visos tautos dvasią, ir jie atėjo, ir dirbo darbą kareivijų Viešpaties, savo Dievo, namuose.

2.¹ Tai buvo antrais karaliaus Darijaus metais, šeštame mėnesyje, dvidešimt ketvirtą mėnesio dieną.

² Septintame mėnesyje, dvidešimt pirmą mėnesio dieną, buvo suteiktas Viešpaties žodis per pranašą Agėją ir pasakyta: ³ Kalbėk Judo vadui, Salatiėlio sūnui Zorobabeliui, ir vyriausiam kunigui, Josedeko sūnui Jošuei, ir likusiai tautai ir tark: ⁴ Kas jumyse yra likęs, kurs yra matęs šituos namus jų pirmoje garbėje? ir kokie jie dabar jums rodosi? argi ne taip yra, lyg kad jų visai nebūtų jūsų akyse? ⁵ Tačiau dabar būk drąsus, Zorobabeli, sako Viešpats; ir būk drąsus, vyriausias kunige, Josedeko sūnau Jošue, ir būk drąsi, visa šalies tauta, sako kareivijų Viešpats, ir vykdykite (nes aš esu su jumis, sako kareivijų Viešpats) ⁶ tą žodį, kurį aš esu sutaręs su jumis, kai jūsėjote iš Egipto šalies, ir mano dvasia bus jumyse; nebijokite.

⁷ Nes štai ką sako kareivijų Viešpats: Dar truputėlis laiko, ir aš pajudinsiu dangų ir žemę, jūrą ir sausumą. ⁸ Aš sukrėsiu visas tautas, IR ATEIS PAGEIDAUJAMASIS visoms tautoms, ir aš pripildysiu šituos namus garbės, sako kareivijų Viešpats. ⁹ Mano yra sidabras ir mano yra auksas, sako kareivijų Viešpats. ¹⁰ Didesnė bus šitų paskutinių namų garbė kaip pirmųjų, sako kareivijų Viešpats, ir šitoje vietoje aš duosiu ramybę, sako kareivijų Viešpats.

¹¹ Antrais karaliaus Darijaus metais, dvidešimt ketvirtą devinto mėnesio dieną, buvo suteiktas Viešpaties žodis pranašui Agėjui ir pasakyta: ¹² Kareivijų Viešpats sako taip: Paklausk kunigus įstatymo, sakydamas: ¹³ Jei žmogus pašvęstą mėsą neš savo drabužio skverne ir palies jo kraštas duoną ar viralą, ar aliejų, ar bet kurį valgį, argi tie dalykai bus pašvęsti? Kunigai atsakydami tarė: Ne. ¹⁴ Toliau Agėjas sakė: Jei suteptas lavonu paliestų visus tuos dalykus, ar bus jie sutepti? Kunigai atsakė ir tarė: Bus sutepti. ¹⁵ Tuomet Agėjas atsiliepė ir tarė: Tokia yra šita tauta ir tokia yra šita giminė mano akivaizdoje, sako Viešpats, ir tokie yra visi jų rankų darbai: visa, ką jie čia atnašauja, yra sutepta. ¹⁶ Taigi pasvarstykite savo širdyse, kas yra atsitikę iki šiai dienai ir anksčiau, pirma, negu buvo padėtas akmuo ant akmens Viešpaties šventykloje. ¹⁷ Kai jūs prieidavote prie javų krūvos, iš kurios reikėjo gauti dvidešimt saikų, būdavo tik dešimt, ir kai įeidavote į spaustuvą penkių dešimtų ąsočių išspausti, būdavo tik dvidešimt. ¹⁸ Aš ištikdavau jus svilinančiu vėju, amaru ir kruša visus

jūsų rankų darbus, ir nebuvo jūmyse nė vieno, kurs gręžtųsi į mane, sako Viešpats. ¹⁹ Bet įsidėmėkite, kas bus nuo šios dienos ir ateityje, nuo dvidešimt ketvirtos devinto mėnesio dienos, nuo dienos, kurioje Viešpaties šventyklos pamatai padėti, įsidėmėkite. ²⁰ Argi pasėliai jau želia? Vynmedis, figmedis, granatmedis ir alyvmedis juk dar nežydi. Bet nuo šios dienos aš laiminsiu.

²¹ Viešpaties žodis buvo antrą kartą suteiktas Agėjui dvidešimt ketvirtą mėnesio dieną ir pasakyta: ²² Kalbėk Judo vadui Zorobabeliui ir sakyk: Aš pajudinsiu kartu dangų ir žemę. ²³ Aš sugriausiu karalysčių sostus ir sunaikinsiu pagonių karalystės stiprybę; aš apversiu kariškąjį vežimą ir sėdintįjį jame, sugrius žirgai ir jų raiteliai, žmogus žus savo brolio kalaviju. ²⁴ Aną dieną, sako kareivijų Viešpats, aš paimsiu tave, mano tarne, Salatiėlio sūnau Zorobabeli, sako Viešpats, ir padarysiu iš tavęs tarsi antspaudą žiedą, nes aš tave išrinkau, sako kareivijų Viešpats.

ZAKHARIJO PRANAŠYSTĖ

1. ¹ Aštuntame mėnesyje, antrais karaliaus Darijaus metais, Viešpaties žodis buvo suteiktas pranašui, Ado sūnaus Barakhijo sūnui Zakharijui, ir pasakyta: ² Viešpats yra labai susirūstinęs jūsų tėvais. ³ Tačiau tu jiems sakyk: Kareivijų Viešpats sako taip: Gręžkitės į mane, sako kareivijų Viešpats, ir aš gręšiuos į jus, sako kareivijų Viešpats. ⁴ Nebūkite kaip jūsų tėvai, kuriems šaukė pirmieji pranašai, sakydami: Kareivijų Viešpats sako taip: Gręžkitės nuo savo piktų kelių ir nuo savo pikčiausių minčių; bet jie neklausė ir nežiūrėjo manęs, sako Viešpats.

⁵ Kur yra jūsų tėvai? ir ar amžinai bus gyvi pranašai? ⁶ Bet mano žodžiai ir mano nuostatai, kuriuos aš buvau pavedęs savo tarnams pranašams, ar nepasiekė jūsų tėvų ir ar jie nesigręžė ir nesakė: Kaip kareivijų Viešpats manė padaryti mums, žiūrėdamas mūsų kelių ir mūsų pastangų, taip jis mums padarė.

⁷ Dvidešimt ketvirtą vienuolikto mėnesio, šabato dieną, antrais Darijaus metais, Viešpaties žodis buvo suteiktas pranašui, Ado sūnaus Barakhijo sūnui Zakharijui, ir pasakyta:

⁸ Aš regėjau nakčia, ir štai vienas vyras, sėdįs ant sarto arklio, stovėjo tarp mirtų giliame slėnyje, o jo užpakalyje buvo sarti, margi ir balti arkliai. ⁹ Aš tariau: Mano Viešpatie, kas yra šitie? Angelas, kurs kalbėjo manyje, man atsakė: Aš tau parodysiu, kas yra šitie.

¹⁰ Vyras, kurs stovėjo tarp mirtų, atsiliepė ir tarė: Jie yra tie, kuriuos Viešpats siuntė pereiti per žemę.

¹¹ Jie kalbėjo Viešpaties angelui, kurs stovėjo tarp mirtų, ir tarė: Mes perėjome per žemę, ir štai visa žemė gyvenama ir ilsisi. ¹² Viešpaties angelas atsiliepė ir tarė: Kareivijų Viešpatie, iki koki tu nepasigailėsi Jerusalei ir Judo miestų, kuriais tu susirūstinai? Štai jau septyniasdešimt metų. ¹³ Viešpats atsakė angelui, kurs kalbėjo manyje, gerais žodžiais, paguodos žodžiais.

¹⁴ Angelas, kurs kalbėjo manyje, man tarė: Šauk sakydamas:

Štai ką sako kareivijų Viešpats: Aš turiu labai didelio pavydo dėl Jerusaleš ir Siono.¹⁵ Aš esu užsidedęs didžiausia rūstybe pasiturinčioms tautoms, nes kai aš maža rūstinaus, jos pradėjo pikta daryti.¹⁶ Todėl štai ką sako Viešpats: Aš kreipsiuos į Jerusaleį pasigailėjimais, ir mano namai bus joje statomi, sako kareivijų Viešpats, ir mastas bus ištiestas ant Jerusaleš.¹⁷ Šauk dar, sakydamas: Kareivijų Viešpats sako taip: Mano miestai dar bus pertekę gėrybėmis, Viešpats dar paguos Sioną ir jis dar išsirinks Jerusaleį.

¹⁸ Aš pakėliau savo akis ir regėjau: štai čia buvo keturi ragai.
¹⁹ Tuomet aš tariu angelui, kurs kalbėjo manyje: Kas yra šitie? Jis man atsakė: Šitie yra ragai, kurie vėtė Judą, Israėlį ir Jerusaleį.

²⁰ Po to Viešpats man parodė keturis kalvius.²¹ Aš paklausiau, ko šitie ateina daryti? Jis atsakė, tardamas: Tai yra ragai, kurie vėtė visus Judo žmones, taip kad nė vienas jų nepakėlė savo galvos; šitie gi atėjo išgąsdinti jų ir numušti ragų tų pagonių, kurie pakėlė ragą prieš Judo šalį, kad ją išsklaidytų.

2. ¹ Aš pakėliau savo akis ir regėjau: štai čia buvo vienas vyras, o jo rankoje buvo matuojamoji juosta.² Aš paklausiau: Kur tu eini? Jis man atsakė: Matuoti Jerusaleš ir pažiūrėti, koks jos plotis ir koks jos ilgis.³ Štai angelas, kurs kalbėjo manyje, išėjo priekin, o kitas angelas atėjo jo pasitikti⁴ ir jam tarė: Bėk, kalbėk tam jaunikačiui, sakydamas: Jerusaleš bus gyvenama be sienų dėl joje esančių žmonių ir galvijų daugybės.⁵ Aš jai būsiu, sako Viešpats, ugnies siena aplinkui ir pasirodysiu garbingas jos viduje.

⁶ Oi, oi, bėkite iš šiaurės šalies, sako Viešpats, nes aš išsklaidžiau jus į keturis dangaus vėjus, sako Viešpats.⁷ Bėk, o Sione, tu, kurs gyveni pas Babilono dukterį,⁸ nes štai ką sako kareivijų Viešpats: Dėl garbės jis siuntė mane pas tautas, kurios apiplėšė jus, nes kas jus paliečia, tas paliečia mano akies lėlėlę.⁹ Nes štai aš keliu savo ranką prieš juos, ir jie bus grobis tiems, kurie jiems vergavo; tuomet jūs pažinsite, kad kareivijų Viešpats yra siuntęs mane.

¹⁰ Džiūgauk ir linksminkis, Siono dukte, nes štai aš ateinu ir gyvensiu tavo viduje, sako Viešpats.¹¹ Aną dieną daug tautų prisidės prie Viešpaties, ir iš jų bus man tauta, o aš gyvensiu tavo viduje; tu žinosi, kad kareivijų Viešpats yra siuntęs mane pas tave.¹² Viešpats ims valdyti Judą, kaip savo dalį pašvęstoje šalyje, ir jis vėl išsirinks Jerusaleį.¹³ Tenutyla kiekvienas kūnas Viešpaties akivaizdoje, nes jis pakilo iš savo šventos buveinės.

3. ¹ Viešpats man parodė vyriausiąjį kunigą Jošų, stovintį ties Viešpaties angelu, o jo dešinėje stovėjo šėtonas, kad jam prieštarautų. ² Bet Viešpats tarė šėtonui: Viešpats tesudraudžia tave, šėtone. Tesudraudžia tave Viešpats, kurs išsirinko Jerusale. Argi jis ne iš ugnies ištrauktas nuodėgulyš? ³ Gi Jošų buvo apsilvilkęs purvinais drabužiais ir stovėjo ties angelu. ⁴ Tuomet šitas atsiliepė ir tarė stovėjusiems ties juo, sakydamas: Nuvilkite nuo jo purvinus drabužius. Po to jis jam tarė: Štai aš nuimu nuo tavęs tavo nusikaltimą ir apvelku tave šventadieniais rūbais. ⁵ Toliau jis sakė: Uždėkite jam ant galvos tyrą nuometą. Taigi jie uždėjo jam ant galvos nesuteptą nuometą ir apvilko jį rūbais; Viešpaties gi angelas stovėjo čia pat. ⁶ Viešpaties angelas pareiškė Jošuei, sakydamas: ⁷ Kareivijų Viešpats sako taip: Jei vaikščiosi mano keliais ir sergėsi mano įsakymus, tai tu teisi mano namus ir sergėsi mano šventorius, o aš tau duosiu palydovų iš šitų, kurie dabar čia pat stovi.

⁸ Klausyk, vyriausias kunige Jošue, tu ir tavo prieteliai, kurie sėdi tavo akivaizdoje, nes šitie vyrai yra vaizdai; nes štai aš ATVESIU SAVO TARŅĄ ATŽALĄ. ⁹ Nes štai čia akmuo, kurį aš padėjau ties Jošue. Ant to vieno akmens yra septynios akys; štai aš iškalsiu jo paveikslą, sako kareivijų Viešpats, ir viena diena atimsiu anos šalies neteisybę. ¹⁰ Tą dieną, sako kareivijų Viešpats, prietelis kvies savo prietelį po vynmedžių ir po figmedžių.

4. ¹ Angelas, kurs kalbėjo manyje, sugrįžo ir pažadino mane kaip žmogų, kurs pažadinamas iš savo miego. ² Jis man tarė: Ką tu matai? Aš atsakiau: Štai aš čia matau žvakidę, visą auksinę; ant jos viršaus yra jos aliejaus indas, ant jos pačios yra septynios jos lempos ir septyni vamzdeliai lempoms, kurios yra viršuj jos. ³ Aukščiau jos stovi du alyvmedžiai, vienas aliejaus indo dešinėje ir vienas jo kairėje.

⁴ Aš atsiliepiu ir tariau angelui, kurs kalbėjo manyje, sakydamas: Kas yra šitie, mano Viešpatie? Angelas, kurs kalbėjo manyje, atsakė ir man tarė: Argi tu nežinai, kas yra šitie? Aš atsakiau: Ne, mano Viešpatie. ⁶ Jis vėl atsiliepė ir kalbėjo man, tardamas: Tai yra Viešpaties pasakytas žodis Zorobabeliui: Ne kariuomene, ne jėga, bet mano dvasia, sako kareivijų Viešpats. ⁷ Kas tu; didysis kalne, prieš Zorobabelį? Būk lyguma. Jis padės svarbiausią akmenį ir jis sulygins grožį su jo grožiu. ⁸ Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakytas: ⁹ Zorobabelio rankos padėjo pamatus šitiems namams, ir jo rankos pabaigs juos, ir jūs žinosite, kad kareivijų Viešpats yra siuntęs mane pas jus.

¹⁰ Nes kas paniekins mažos pradžios dienas? Jie turės džiaugtis, kai matys Zorobabelio rankoje švininį lygintuvą. Tai yra septynios Viešpaties akys, kurios žvalgosi po visą žemę.

¹¹ Aš atsiliepiu ir jam tariau: Kas yra šituodu alyvmedžiu žvakidės dešinėje ir jos kairėje? ¹² Aš atsiliepiu antrą kartą ir jam tariau: Kas yra šitos dvi alyvų šakelės šalia dviejų auksinių snapų, kuriuose yra auksiniai vamzdeliai? ¹³ Jis man atsakė ir tarė: Argi tu nežinai, kas yra šitie? Aš atsakiau: Ne, mano Viešpatie. ¹⁴ Tuomet jis tarė: Šitie yra du pateptieji, kurie stovi prie visos žemės valdovo.

5. ¹ Aš vėl pakėliau savo akis ir žiūrėjau: štai čia buvo skraidanti knyga. ² Tuomet jis man tarė: Ką tu matai? Aš atsakiau: Matau skraidančią knygą; jos ilgis dvidešimt mastų ir jos plotis dešimt mastų.

³ Jis man tarė: Tai yra prakeikimas, kurs išsiplečia ant visos šalies paviršiaus; nes kiekvienas vagis, kaip tenai parašyta, bus teisiamas.

⁴ Aš išvesiu jį, sako kareivių Viešpats, ir jis ateis į vagies namus ir į namus to, kurs prisiekia mano vardu melagingai; jis pasiliks jo namų viduje ir sunaikins juos, jų medžius ir jų akmenis.

⁵ Po to angelas, kurs kalbėjo manyje, išėjo ir man tarė: Pakelk savo akis ir žiūrėk, ką tai yra, kas išeina. ⁶ Aš tariau: Kas gi tai yra? Jis atsakė: Tai yra ašotis, kurs išeina. Jis sakė: Tai yra jų išvaizda visoje šalyje. ⁷ Štai buvo nešama švininė skritis ir štai ašotčio viduje sėdėjo viena moteriškė. ⁸ Jis tarė: Tai yra bedievybė, ir jis įmetė ją į ašotčio vidų, o švino gabalą įmetė į jo angą. ⁹ Aš pakėliau savo akis ir žiūrėjau. Štai pasirodė dvi moteriškos, o vėjas kėlė jų sparnus, kurie buvo kaip vanago sparnai. Jos pakėlė ašotį tarp žemės ir dangaus. ¹⁰ Tuomet aš tariau angelui, kurs kalbėjo manyje: Kur šitos neša ašotį? ¹¹ Ir jis man atsakė: Kad jam būtų pastatyti namai Senaaro šalyje; kai jie ten bus pastatyti, jis bus padėtas ant savo papėdės.

6. ¹ Aš vėl pakėliau savo akis ir žiūrėjau: štai pasirodė keturi vežimai iš tarp dviejų kalnų, tie gi kalnai buvo skaistvario kalnai.

² Pirmojo vežimo arkliai buvo sarti, antrojo vežimo arkliai buvo juodi, ³ trečiojo vežimo arkliai buvo balti ir ketvirtojo vežimo arkliai buvo margi ir stiprūs. ⁴ Tuomet aš atsiliepiu ir tariau angelui, kurs kalbėjo manyje: Kas yra šitie, mano Viešpatie? ⁵ Angelas atsakė ir man tarė: Šitie yra keturi dangaus vėjai, kurie išeina stovėti visos žemės valdovo akivaizdoje. ⁶ Kurio arkliai buvo juodi,ėjo į šiaurės

šalį, ir baltieji išėjo paskui juos, o margieji išėjo į pietų šalį. ⁷ Tie, kurie buvo stipriausieji, išėjo ir stengėsi apeiti visą žemę. Jis tarė: Eikite, pereikite per žemę, ir jie perėjo per žemę. ⁸ Tuomet jis pašaukė mane ir kalbėjo man, sakydamas: Štai tie, kurie išeina į šiaurės šalį, nuramino mano dvasią šiaurės šalyje.

⁹ Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ¹⁰ Imk iš tremtinių, iš Holdajo, iš Tobijo ir iš Idajo. Tu pats tą dieną ateisi ir įeisi į Sophonijo sūnaus Jošijo namus, į kuriuos anie atėjo iš Babilono; ¹¹ paimk auksą ir sidabrą, padaryk vainikų, padėk juos ant vyriausiojo kunigo Josedeko sūnaus Jošuės galvos ¹² ir kalbėk jam, sakydamas: Štai ką sako kareivijų Viešpats: ŠTAI VYRAS, JIS VARDU ATŽALA; po juo žels, ir jis statys Viešpačiui šventyklą. ¹³ Jis pastatys šventyklą Viešpačiui, jis nešios garbę, sėdės ir viešpataus savo soste; jis bus kunigas savo soste, ir bus tarp jūdviejų taikos sandora. ¹⁴ Vainikai bus Helemui, Tobijui, Idajui ir Sophonijo sūnui Hemui atsiminimas Viešpaties šventykloje. ¹⁵ Tuomet tie, kurie yra toli, ateis ir statys Viešpaties šventykloje, ir jūs žinosite, kad kareivijų Viešpats yra siuntęs mane pas jus. Įvyks gi tai, jei jūs atsidėję klausysite Viešpaties, jūsų Dievo, balso.

7. ¹ Tai atsitiko ketvirtais karaliaus Darijaus metais; Viešpaties žodis buvo suteiktas Zacharijui ketvirtą dieną devinto mėnesio, kurs vadinamas Kaslevu. ² Sarasaras, Rogommelekhas ir buvusieji su juo žmonės pasiuntė į Dievo namus melstis Viešpaties akivaizdoje ³ ir sakyti kareivijų Viešpaties namų kunigams ir pranašams, klausiant: Ar man reikia penktame mėnesyje verkti arba ar aš turiu pašventinti save, kaip jau dariau daugelį metų?

⁴ Tuomet man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ⁵ Kalbėk visai šalies tautai ir kunigams, sakydamas: Kai jūs per šiuos septynias dešimtis metų pasninkavote ir raudojote penktame ir septintame mėnesyje, argi jūs tikrai man pasninkavote? ⁶ Ir kai jūs valgėte ir gėrėte, argi ne sau valgėte ir ne patys sau gėrėte? ⁷ Argi tai ne tie žodžiai, kuriuos Viešpats yra kalbėjęs per pirmuosius pranašus, kai Jerusale dar tebebuvo gyvenama pietuose ir lygumose?

⁸ Viešpaties žodis buvo suteiktas Zacharijui ir pasakyta: ⁹ Kareivijų Viešpats sako taip: Teiskite teisingai, rodykite gailėstingumą ir pasigailėjimą kiekvienas savo broliui. ¹⁰ Neskriauskite našlės, našlaičio, ateivio ir beturčio, ir tenemano nė vienas savo širdyje pikta prieš savo brolį. ¹¹ Bet jie nenorėjo to žiūrėti ir atkakliai atgręžė man

nugarą, ir apkurtino savo ausis, kad neišgirstų; ¹² jie padarė savo širdis kietas kaip deimantas, kad negirdėtų įstatymo ir tų žodžių, kuriuos kareivijų Viešpats savo dvasia siuntė per pirmuosius pranašus. Iš to buvo didelis kareivijų Viešpaties užsidegimas. ¹³ Įvyko, kaip jis buvo kalbėjęs, bet jie neklausė; taigi kai jie šauks, aš neišklausysiu, sako kareivijų Viešpats. ¹⁴ Aš išsklaidžiau juos visose karalystėse, kurių jie nežinojo; šalis buvo jų palikta, taip kad nebuvo kas per ją eitų ir grįžtų, ir jie pavertė brangiausią šalį tyruma.

8. ¹ Vėl buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ² Kareivijų Viešpats sako taip: Aš turėjau labai didelio pavydo dėl Siono ir aš pavydėjau dėl jo su dideliu užsidegimu. ³ Kareivijų Viešpats sako taip: Aš grįžtu į Sioną ir gyvensiu Jerusaleės viduje: Jerusaleė bus vadinama Ištikimybės miestas ir kareivijų Viešpaties kalnas, pašvęstas kalnas. ⁴ Kareivijų Viešpats sako taip: Seniai ir senelės dar gyvens Jerusaleės gatvėse, kiekvieno rankoje bus jo lazda dėl didelės senatvės. ⁵ Miesto gatvės bus pilnos vaikų ir mergaičių, žaidžiančių jo aikštėse. ⁶ Kareivijų Viešpats sako taip: Jei tai šios tautos liekanų akyse rodytis sunku anose dienose, argi bus sunku mano akyse, sako kareivijų Viešpats. ⁷ Kareivijų Viešpats sako taip: Štai aš išgelbėsiu savo tautą iš rytų šalies ir iš saulėleidžio šalies. ⁸ Aš atvesiu juos, ir jie gyvens Jerusaleės viduje; jie bus man tauta, ir aš būsiu jiems Dievas tiesoje ir teisybėje. ⁹ Kareivijų Viešpats sako taip: Tesustiprėja jūsų rankos, kurie girdite šiose dienose šituos žodžius iš pranašų burnos, tą dieną, kurioje padėti kareivijų Viešpaties namų pamatai, kad būtų statoma šventykla. ¹⁰ Nes pirm šių dienų nebuvo užmokesčio žmonėms nei pelno iš gyvulių; nebuvo ramybės nei įeinančiam, nei išeinančiam dėl sielvarto, ir aš leidau, kad visi žmonės būtų vienas prieš kitą; ¹¹ bet dabar aš darysiu šios tautos liekanoms ne taip kaip praeitose dienose, sako kareivijų Viešpats; ¹² bus taikos sėkla: vynuogynas duos savo vaisių, žemė duos savo derlių ir dangus duos savo rasą; aš padarysiu, kad šios tautos liekanos imtų visa tai valdyti. ¹³ Ir atsitiks, kad kaip jūs, Judo namai ir Izraelio namai, buvote prakeikimas tautose, taip aš išgelbėsiu jus ir jūs būsite palaiminimas; nebijokite, tesustiprėja jūsų rankos. ¹⁴ Nes kareivijų Viešpats sako taip: Kaip aš buvau nusistatęs plakti jus, kai jūsų tėvai vedė mane į rūstybę, sako Viešpats, ¹⁵ ir nepasigailėjau, taip vėl nusistačiau šiose dienose daryti gera Judo namams ir Jerusalei; nebijokite! ¹⁶ Taigi štai kas reikia jums daryti: Kalbėkite tiesą kiekvienam savo artimui; žiūrėdami tiesos ir

taikos teismo, teiskite savo vartuose.¹⁷ Nemanykite nė vienas savo širdyse pikta prieš savo artimą ir nemėkite melagingos priesaikos; nes visa tai yra dalykai, kurių aš nekenčiu, sako Viešpats.

¹⁸ Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: ¹⁹ Kareivijų Viešpats sako taip: -Ketvirto mėnesio pasninkas, penkto pasninkas, septinto pasninkas ir dešimto pasninkas turi virsti Judo namams džiaugsmu ir linksmybe, ir puikiomis iškilmėmis. Tiktai mylėkite tiesą ir taiką.²⁰ Kareivijų Viešpats sako taip: Dar ateis į čia tautų ir gyvens daugelyje vietų,²¹ ir jų gyventojai eis vienas pas kitą ir sakys: Eikime ir maldaukime Viešpaties veidą, ir ieškokime kareivijų Viešpaties, eisiu drauge ir aš.²² Daug tautų ir galingos giminės ateis į Jerusaleį ieškoti kareivijų Viešpaties ir maldauti Viešpaties veido.²³ Kareivijų Viešpats sako taip: Anose dienose dešimt žmonių iš visų giminių kalbų išties ranką ir nutvers žmogaus Žydo skverną, sakydami: Mes eisime drauge su jumis, nes mes esame girdėję, kad Dievas yra su jumis.

9. ¹ Viešpaties žodžio našta Hadrakho šaliai ir Damaskui, ant kurio jis pasilieka, nes Viešpats kreipia savo akį į žmones ir į visas Izraelio gimines.² Ir Ematas yra jo pasienyje, taip pat Tiras ir Sidonas, nes jie labai didžiujosi savo išmintimi.³ Tiras pasistatė sau tvirtovę ir prisikrovė sidabro kaip žemių ir aukso kaip gatvių purvų.⁴ Štai Viešpats paims jį ir įblokš į jūrą jo tvirtovę; jis bus ugnies prarytas.⁵ Askalonas tai matys ir nusigąs; taip pat Gaza, ji turės didelio skausmo; taip pat Akaronas, nes jo viltis nuėjo niekais; Gazos karalius žus ir Askalonas nebus gyvenamas.⁶ Azote apsigyvens svetimšalis, ir aš sunaikinsiu Pilistimų puikybę.⁷ Aš atimsiu jo kraują iš jo burnos ir jo nuobodas iš tarpo jo dantų; tuomet ir jis bus paliktas mūsų Dievui; jis bus kaip vadas Jude ir Akaronas kaip Jebusietis.

⁸ Aš apstatysiu savo namus tais, kurie kareiviauja man eidami ir grįždami; joks prispaudėjas daugiau nebeis per juos, nes dabar aš matau savo akimis.⁹ Labai džiaukis, Siono dukte, linksmai šūkauk, Jerusale's dukte. ŠTAI TAVO KARALIUS ateina tau teisus ir gelbėtojas, jis neturtingas ir joja ant asilės ir jauno asilaičio.¹⁰ Aš išnaikinsiu kariškus vežimus iš Ephraimo ir žirgus iš Jerusale's; kariškas kilpinis bus sulaužytas. Jis skelbs taiką tautoms, ir jo valdžia bus nuo jūros iki jūrai ir nuo upių iki žemės pakraščių.

¹¹ Ir tu dėl savo sandoros kraujo išvesi savo kalinius iš duobės, kurioje nėra vandens.¹² Grįžkite į tvirtovę, pilni vilties kaliniai; dar šian-

dien aš skelbiu: aš atsilyginsiu tau dvigubai. ¹³ Nes aš įtempiau sau Judą kaip kilpinį, pripildžiau Ephraimą; aš sukelsiu, o Sione, tavo sūnus prieš tavo, o Graikija, sūnus ir padarysiu iš tavęs tarsi karžygių kalaviją. ¹⁴ Ant jų pasirodys Viešpats Dievas, ir jo vilyčia išeis kaip žaibas; Viešpats Dievas trimituos trimitu ir žygiuos pietų viesule. ¹⁵ Kareivijų Viešpats globos juos; jie ris ir pavergs vilpstynės akmenimis; jie gers ir bus girti kaip nuo vyno, bus pilni kaip aukų taurės ir kaip altoriaus ragai. ¹⁶ Viešpats, jų Dievas, išgelbės juos tą dieną kaip savo tautos kaimenę, nes šventi akmenys iškils jo šalyje. ¹⁷ Nes kas yra jo gerumas ir kas jo gražumas, jei ne išrinktųjų kviečiai ir vynas, kurs želdina mergaites?

10. ¹ Prašykite Viešpatį lietaus vėlyvuoju metu, ir Viešpats padarys sniego; jis duos jiems gausaus lietaus kiekvienam žolės lauke. ² Nes stabai kalba tuščius dalykus, žyniai mato melą ir sapnuotojai kalba veltui; jie guodžia veltui; todėl jie išvedami kaip kaimenė, bus varginami, nes nėra jiems ganytojo.

³ Mano narsas užsidedė prieš ganytojus ir aš lankysiu ožius; nes kareivijų Viešpats lankys savo kaimenę, Judo namus, ir padarys iš jų tarsi savo garbės žirgą kare. ⁴ Iš jo bus kampas, iš jo baslys, iš jo kovos kilpinis, iš jo taip pat visoks reikalautojas. ⁵ Jie bus kaip drąsuoliai, kurie mindo kelių purvus kovoje: jie kariaus, nes Viešpats yra su jais, ir tie, kurie jos raiti ant arklių, bus sugėdinti. ⁶ Aš sustiprinsiu Judo namus ir išgelbėsiu Juozapo namus; aš grąžinsiu juos, nes aš jų pasigailėsiu, ir jie bus, kaip yra buvę, kolei aš nebuvaу jų atstūmęs; nes aš Viešpats, jų Dievas, ir aš išklausysiu juos. ⁷ Tuomet Ephraimas bus kaip karžygiai, ir jų širdis bus linksma kaip nuo vyno; jų sūnūs tai matys ir linksminsis, ir jų širdis džiūgaus Viešpatyje.

⁸ Aš sušvilpsiu jiems ir surinksiu juos, nes aš atradau juos; aš padauginsiu juos taip, kaip jie buvo anksčiau padauginėti. ⁹ Aš pasėsiu juos tautose, ir iš tolo jie atsimins mane; jie gyvens su savo sūnumis ir grįš. ¹⁰ Aš parvesiu juos iš Egipto šalies ir surinksiu juos iš Asiriečių, atvesiu juos į Galaado ir į Libano šalį, taip kad jiems visiems nebebus vietos. ¹¹ Tuomet jie eis per jūros sąsmauką ir užgaus bangas jūroje; visos upės gilumos bus sugėdintos, Asuro puikybė bus pažeminta ir Egipto skeptras eis šalin. ¹² Aš sustiprinsiu juos Viešpatyje, ir jie vaikščios jo vardu, sako Viešpats.

11. ¹ Atidaryk, Libane, savo vartus, ir ugnis tesuėda tavo ked-

rus. ² Kauk, egle, nes kedras pargriuvo, nes puikiausieji sunaikinti; kaukite, Basano ąžuolai, nes neprieinama giria iškirsta. ³ Girdisi piemenų kaukimo balsas, nes sunaikintas jų pasididžiavimas; girdisi liūtų kriokimo balsas, nes sunaikinta Jordano puikybė.

⁴ Viešpats, mano Dievas, sako taip: Ganyk pjautinąsias avis, ⁵ kurias jų savininkai pjauna be pasigailėjimo ir pardavinėja jas, sakydami: Pagirtas tebūna Viešpats, mes pralobome! ir jų piemenys jų nesigaili! ⁶ Todėl ir aš nebesigailėsiu daugiau šalies gyventojų, sako Viešpats; štai aš atiduosiu žmones, kiekvieną į jo artimo rankas ir į jo karaliaus rankas; jie naikins šalį, ir aš negelbėsiu iš jų rankos. ⁷ Todėl o jūs, kaimenės beturčiai, aš ganysiu pjautinąsias avis! Aš pasiėmiau sau dvi lazdas: vieną praminiau Grožiu, kitą pavadinau Ryšiu ir taip ganiau bandą. ⁸ Aš pašaliniau tris piemenis viename mėnesyje, ir mano siela nusigrėžė nuo jų, nes ir jų siela pasidarė man kitokia. ⁹ Aš tariau: Aš jūsų nebeganysiu; kas turi mirti, temiršta, ir kas turi būti išnaikinta, tebūna išnaikinta, o likusieji tegul ryja kiekvienas savo artimo kūną. ¹⁰ Aš ėmiau savo lazdą, kuri vadinama Grožis, ir perlaužiau ją, kad panaikiničiau savo sandorą, kurią buvau sudaręs su visomis tautomis. ¹¹ Ir ji tą dieną buvo panaikinta, ir taip pažino kaimenės beturčiai, kurie manęs žiūrėjo, kad tai Viešpaties žodis.

¹² Aš jiems tariau: Jei jums patinka, atneškite mano užmokestį, o jei ne, duokite! Jie atsvertė mano užmokestį tris dešimtis sidabrinių.

¹³ O Viešpats man tarė: Mesk tai puodžiui, tą dailią kainą, kuria aš esu jų įvertintas. Aš paėmiau tris dešimtis sidabrinių ir įmečiau juos į Viešpaties namus puodžiui. ¹⁴ Paskui aš perlaužiau savo antrą lazdą, pavadintą Ryšiu, kad išardyčiau brolystę tarp Judo ir Israėlio.

¹⁵ Po to Viešpats man tarė: Imk dar sau paiko piemens reikmenis. ¹⁶ Nes štai aš pažadinsiu piemenį šalyje, kurs paliktųjų nelankys, kas išsklaidyta neieškos, kas sužeista negydys, to, kas stovi, nemaitins, riebiųjų mėsą valgys ir jų nagus laužys. ¹⁷ O piemenie ir stabe, kurs palieki bandą! Kalavijas tekrinta ant jo peties ir ant jo dešinės akies. Jo petys turi sudžiūti iki sausumui ir jo dešinė akis aptemti ir apakti.

12. ¹ Viešpaties žodžio našta Israėliui. Kalba Viešpats, kurs ištiesia dangų, deda pamatus žemei ir daro žmoguje jo kvapą: ² Štai aš padarysiu iš Jeruslės svaigulio vartus visoms tautoms aplinkui. Taip pat Judas bus tarp tų, kurie apgula Jeruslę. ³ Atsitiks, kad tą dieną aš padarysiu iš Jeruslės sunkų akmenį visoms tautoms; visi,

kurie jį kels, susižeis ir susidraskys, ir visos žemės karalystės susirinks prieš jį. ⁴ Tą dieną, sako Viešpats, aš ištiksiu visus žirgus bugštumu ir jų raitelius beprotyste; Judo gi namams aš atmerksiu savo akis, o visus tautų žirgus ištiksiu aklumu.

⁵ Tuomet Judo vadai sakys savo širdyje: Mano stiprybė tebūna Jerusaleės gyventojai per kareivijų Viešpatį, jų Dievą. ⁶ Tą dieną aš padarysiu iš Judo vadų lyg krosnies ugnį malkose ir tarsi degantį švyturį šiene; jie ris dešinėje ir kairėje visas tautas aplinkui, ir Jerusaleė vėl bus gyvenama savo vietoje, Jerusaleje. ⁷ Viešpats išgelbės Judo padangtes kaip pradžioje, kad Dovidui namai nesigirtų išdidžiai ir kad Jerusaleės gyventojai nesididžiuotų prieš Judą. ⁸ Tą dieną Viešpats globos Jerusaleės gyventojus, ir jų silpniausius bus tą dieną kaip Dovidai, ir Dovidui namai kaip Dievo namai, kaip Viešpaties angelas jų akivaizdoje.

⁹ Aną dieną atsitiks, kad aš imsiu naikinti visas tautas, kurios ateina prieš Jerusaleę. ¹⁰ Aš išliesiu ant Dovidui namų ir ant Jerusaleės gyventojų malonės ir maldų dvasią; jie pažvelgs į mane, kurį jie pervėrė, raudote raudos jo kaip vienturčio ir dejuos jo, kaip paprastai dejuojama mirus pirmagimiui. ¹¹ Tą dieną bus didelis raudojimas Jerusaleje kaip Adadremono raudojimas Magedono lygumoje. ¹² Šalis raudos, kiekviena šeima atskirai ir jų moterys atskirai, Dovidui namų šeimos atskirai ir jų moterys atskirai; ¹³ Natano namų šeimos atskirai ir jų moterys atskirai; Levio namų šeimos atskirai ir jų moterys atskirai; Semėjo šeimos atskirai ir jų moterys atskirai; ¹⁴ visos kitos šeimos, kiekviena šeima atskirai ir jų moterys atskirai.

13. ¹ Aną dieną bus atviras šaltinis Dovidui namams ir Jerusaleės gyventojams, nusidėjėliui ir mėnesine liga sergančiai apsiplauti.

² Aną dieną atsitiks, sako kareivijų Viešpats, kad aš išnaikinsiu iš šalies stabų vardus, ir jie nebebus daugiau minimi; aš pašalinsiu iš šalies netikrus pranašus ir suteptą dvasią. ³ Bus taip pat, kad kai kas nors dar mėgins pranašauti, jo tėvas ir jo motina, kurie jį pagimdė, sakys jam: Tu neliksi gyvas, nes kalbėjai melą Viešpaties vardu, ir jo tėvas bei jo motina, jo gimdytojai, pervers jį, jei jis pranašaus.

⁴ Aną tai dieną bus sugėdinti pranašai, kiekvienas dėl savo regėjimo, kai jie pranašaus; jie nebesidengs ašutiniu apsiaustu, kad meluotų, ⁵ bet sakys: Aš ne pranašas, aš žmogus žemdirbys, nes Adomas man pavyzdys nuo pat mano jaunystės. ⁶ Ir kai jam bus sakoma: Ką reišk-

kia šitie randai tavo rankų viduryje? jis atsakys: Taip aš buvau plakamas namuose tų, kurie mane mylėjo.

⁷ Kalavijau, pabusk prieš mano piemenį ir prieš žmogų, kurs laikėsi manęs, sako kareivijų Viešpats; užgaulk piemenį, ir avys bus išsklaidytos, ir aš pakreipsiu savo ranką prie mažutėlių. ⁸ Visoje šalyje, sako Viešpats, bus taip: dvi dalys bus išsklaidytos ir žus, o trečia dalis bus joje palikta. ⁹ Aš vesiū trečią dalį per ugnį ir valysiu juos, kaip valomas sidabras, ir mėginsiu juos, kaip mėginamas auksas. Jis šauksis mano vardo, ir aš išklausysiu jį. Aš sakysiu: Tu mano tauta, o jis sakys: Viešpats yra mano Dievas.

14. ¹ Štai ateis Viešpaties dienos ir tavo grobis bus padalintas tavo viduje. ² Aš surinksiu visas tautas kovai prieš Jerusale; miestas bus paimtas, namai bus sunaikinti, moterys išgėdintos; pusė miesto eis į nelaisvę, o kita tautos dalis nebus atimta iš miesto.

³ Viešpats išeis ir kariaus prieš anas tautas, kaip kariavo kovos dieną. ⁴ Jo kojos stovės aną dieną Alyvų kalne, kurs yra ties Jerusale, į rytus nuo jos; Alyvų kalnas perskils pusiau ties viduriu iš rytų į vakarus, pasidarant dideliām slėniui; viena kalno pusė atskils į šiaurę, o kita jo pusė į pietus. ⁵ Tuomet jūs bėgsite į tų kalnų slėnį, nes kalnų slėnis susijungs su artimiausiuoju; jūs bėgsite, kaip bėgote nuo žemės drebėjimo Judo karaliaus Ozijo dienose, ir ateis Viešpats, mano Dievas, ir visi šventieji drauge su juo. ⁶ Aną dieną atsitiks, kad nebus šviesos, bet šaltis ir speigas. ⁷ Bus viena diena, žinoma Viešpačiui, kuri bus nei diena, nei naktis; vakaro metu bus šviesa.

⁸ Aną dieną bus taip: gyvas vanduo išeis iš Jerusale, jo pusė į Rytų jūrą, o kita pusė į Tolimąją jūrą; jis tekės vasarą ir žiemą. ⁹ Tuomet Viešpats bus karalius visai šaliai; aną dieną bus vienas Viešpats ir jo vardas bus vienas. ¹⁰ Tuomet visa šalis bus pakeista iki tyrumai, nuo kauburio iki Remonui Jerusale pietuose; ji bus išaukštinta ir gyvens savo vietoje nuo Benjamino vartų iki senųjų vartų vietai ir iki kampų vartų, ir nuo Hananeelio bokšto iki karaliaus spaustuvų. ¹¹ Bus joje gyvenama ir nebebus daugiau prakeikimo; Jerusale gyvens saugiai.

¹² Sloga gi, kuria Viešpats ištiks visas tautas, kovojusias prieš Jerusale, bus tokia: kiekvieno, dar tebestovinčio ant savo kojų, kūnas sutreš, jo akys sutreš jų duobėse ir jų liežuvis sutreš jų burnoje.

¹³ Aną dieną bus juose didelis Viešpaties padarytas sumišimas; žmogus nutvers savo artimo ranką, ir jo ranka pakils prieš jo artimo

ranką. ¹⁴ Bet ir Judas kovos prieš Jerusaleį; bus surinkti visų tautų aplinkui turtai, auksas, sidabras ir labai daug drabužių. ¹⁵ Tokia pat sloga kaip šita sloga bus arkliams, asilėnams, kupranugariams, asilams ir visiems galvijams, kurie bus anose stovyklose.

¹⁶ O visi, kurie bus likę iš visų tautų, atėjusių prieš Jerusaleį, eis kas metai garbinti Karaliaus, kareivių Viešpaties, ir švęsti Padangčių iškilmės. ¹⁷ Bus taip: kas iš šalies giminių neis į Jerusaleį pagarbinti Karaliaus, kareivių Viešpaties, ant jų nebus lietaus. ¹⁸ O jei ir Egipto giminė nepakils ir neateis, nebus nė ant jų lietaus, bet bus jiems sloga, kuria Viešpats ištiks visas tautas, kurios nebus atėjusios švęsti Padangčių iškilmės. ¹⁹ Tai bus nuodėmė Egipto ir ta bus nuodėmė visų tautų, kurios neis švęsti Padangčių iškilmės.

²⁰ Tą dieną žirgų kamanų papuošalas bus šventas Viešpačiui ir verdamieji puodai Viešpaties namuose bus kaip taurės ties altoriumi. ²¹ Ir visi puodai Jerusaleje ir Jude bus pašvęsti kareivių Viešpačiui; visi, kurie norės aukoti, ateis ir ims juos, virs juose, ir aną dieną nebus daugiau prekiautojo Viešpaties namuose.

MALAKHIJO PRANAŠYSTĖ

1. ¹ Viešpaties žodžio našta Israėliui per Malakhiją. ² Aš mylėjau jus, sako Viešpats, o jūs sakote: Kuo tu mus mylėjai? Argi Esavas nebuvo Jokubo brolis? sako Viešpats; tačiau aš mylėjau Jokubą, ³ o Esavo nekenčiau; aš padariau iš jo kalnų tyrumą ir iš jo tėvonys-tės tyrumą slibinams. ⁴ O jei Idumėja sako: Mes sunaikinti, bet mes vėl atstatysime, kas sugriauta, tai kareivijų Viešpats sako taip: Jie statys, o aš griausiu; jie bus vadinami bedievystės šalimi ir tauta, kuria Viešpats rūstinasi per amžius. ⁵ Jūsų akys matys ir jūs sakysite: Tebūna garbinamas Viešpats Israėlio plote!

⁶ Sūnus gerbia tėvą ir tarnas savo valdovą; taigi jei aš Tėvas, kur yra mano pagarba? ir jei aš Valdovas, kur yra mano baimė? sako kareivijų Viešpats jums, kunigai, mano vardo niekintojai, kurie sakote: Kuo mes paniekinome tavo vardą? ⁷ Jūs aukojate ant mano altoriaus suteptą duoną ir sakote: Kuo mes sutepėme tave? Tuo, kad sakote: Viešpaties stalas paniekintas. ⁸ Jei jūs darote auką iš aklo gyvulio, argi tai ne piktumas? ir jei aukojate raišą ar sergantį, argi tai ne piktumas? Nunešk jį savo kunigaikščiui, matysi, ar jam patiks, ar jis priims tave meilingai, sako kareivijų Viešpats. ⁹ Taigi dabar maldaukite Dievo veidą, kad pasigailėtų jūsų (nes jūsų tai padaryta), gal jis priims jus meilingai? sako kareivijų Viešpats.

¹⁰ Kas iš jūsų uždaro duris ir kuria ugnį ant mano altoriaus dovanai? Aš nemėgstu jūsų, sako kareivijų Viešpats, ir nepriimsiu dovanos iš jūsų rankos. ¹¹ Nes nuo saulėtekių iki saulėleidžių mano vardas yra didis tautose, ir kiekvienoje vietoje aukojama ir atnašaujama mano vardui nesutepta auka, nes mano vardas yra didis tautose, sako kareivijų Viešpats.

¹² Bet jūs sutepėte jį tuo, kad sakote: Viešpaties stalas suteptas, ir kas ant jo dedama, niekintina kartu su ugnimi, kuri tai praryja.

¹³ Jūs sakote: Štai kiek vargo! ir jūs sutepate jį, sako kareivijų Viešpats; jūs atnešate išplėštą, raišą ir sergantį ir atnašaujate dovaną; argi aš priimsiu ją iš jūsų rankos? sako Viešpats. ¹⁴ Prakeiktas klasėtingasis, kurs turi savo bandoje patinėlį ir darydamas įžadą aukoja Viešpačiui sergantį gyvulį; nes aš didis Karalius, sako kareivijų Viešpats, ir mano vardas baisus tautose.

2. ¹ Dabar toks yra įsakymas jums, o kunigai! ² Jei jūs nenorite klausyti ir jei nenorite imti sau į širdį, kad duotumėte garbę mano vardui, sako kareivijų Viešpats, aš siųsiu jums neturtą ir prakeiksiu jūsų laiminimus; aš prakeiksiu juos, nes jūs neėmėte sau į širdį. ³ Štai aš numesiu jums petį ir drėbsiu jums į veidą jūsų iškilmių mėšlą, ir jis nuneš jus su savim.

⁴ Tuomet jūs žinosite, kad aš siunčiaiu jums šitą įsakymą, kad būtų mano sandora su Leviu, sako kareivijų Viešpats. ⁵ Mano sandora buvo su juo gyvenimo ir taikos sandora, aš daviau jam baimės, ir jis bijojo manęs, ir drebėjo prieš mano vardą. ⁶ Tiesos įstatymas buvo jo burnoje ir neteisybės nerasta jo lūpose; taikoje ir teisybėje jis vaikščiojo su manim ir atitraukė daugelį nuo neteisybės. ⁷ Nes kunigo lūpos turi sergėti žinojimą, ir iš jo burnos bus ieškoma įstatymo, nes jis yra kareivijų Viešpaties skelbėjas. ⁸ Bet jūs nukrypote nuo kelio ir papiktinote daugelį įstatymo atžvilgiu; jūs panaikinate Levio sandorą, sako kareivijų Viešpats.

⁹ Todėl ir aš padariau jus paniekintinus ir pažemintus visoms tautoms, taip kaip jūs nesergėjote mano kelių ir žiūrėjote asmenų įstatymo atžvilgiu.

¹⁰ Ar ne visų mūsų yra vienas tėvas? argi ne vienas Dievas mus sutvėrė? Tai kodėl gi kiekvienas mūsų niekina savo brolių, laužydamas mūsų tėvų sandorą?

¹¹ Judas buvo neištikimas, ir pasibjaurėtinas dalykas įvyko Israėlyje ir Jerusaleje, nes Judas sutepė Viešpaties šventovę, kurią jis myli, ir laikė svetimo dievo dukterį. ¹² Bet Viešpats išnaikins iš Jokubo padangčių žmogų, kurs tai daro, mokytoją ir mokytinį, ir tą, kurs aukoja dovaną kareivijų Viešpačiui.

¹³ Vėl ir tai jūs darėte: jūs apdengėte Viešpaties altorių ašaromis ir klyksmu, taip kad aš daugiau nebepažvelgsiu į auką ir nieko nepriimsiu permaldavimui iš jūsų rankos. ¹⁴ Jūs dar sakote: Kodėl tai? Nes Viešpats buvo liudytojas tarp tavęs ir tavo jaunystės žmonos, kurią tu paniekina, nors ji yra tavo draugė ir tavo sandoros žmona. ¹⁵ Ar

ne vienas jā sutvērē ir ar jī nēra jo dvasios liekana? ir ko vienas ieško, jei ne Dievo palikuonių? Saugokite tat savo dvasiā ir savo jaunystēs žmonos neniekink. ¹⁶ Kai tu nekenti, paleisk, sako Viešpats, Israēlio Dievas. Bet neteisybē apdengs jo drabužį, sako kareivijų Viešpats. Saugokite savo dvasiā ir neniekinkite.

¹⁷ Jūs įžeidžiate Viešpatį savo kalbomis ir sakote: Kuo mes jį įžeidėme? Tuo, kad sakote: Kiekvienas, kurs daro pikta, yra geras Viešpaties akivaizdoje, ir tokie jam patinka, o jei ne, tai kur yra teismo Dievas?

3. ¹ Štai aš siunčiu savo skelbėją, ir jis prirengs keliā ties mano veidu. Ir tuojau ateis į savo šventyklā Valdovas, kurio jūs ieškote, ir sandoros angelas, kurio jūs norite. Štai jis ateina, sako kareivijų Viešpats. ² Bet kas galēs galvoti apie jo atėjimo dieną ir kas išlaikys jo pamatymā? Nes jis bus kaip tirpdanti ugnis ir kaip skalbėjų žolė.

³ Jis atsisēs tirpdyti ir valyti sidabro, išvalys Levio sūnus, šveis juos kaip auksą ir kaip sidabrą, ir jie aukos Viešpačiui aukas teisybėje. ⁴ Tuomet patiks Viešpačiui Judo ir Jerusālės auka kaip dienose pirm amžių ir kaip senovės metais.

⁵ Tuomet aš prieisiu prie jūsų su teismu ir būsiu greitas liudytojas žavėtojams ir svetmoteriams, ir priesaikā laužantiems, ir tiems, kurie skriausdami sulaiko samdytinio užmokestį, slegia našles, našlaičius ir svetimšalius ir nebijo manęs, sako kareivijų Viešpats. ⁶ Nes aš Viešpats ir aš nesikeičiu, todėl jūs, Jokubo sūnūs, nesate sunaikinti iki galui.

⁷ Nes nuo pat jūsų tėvų dienų jūs atstojote nuo mano įstatų ir jų nesergėjote. Grįžkite į mane, ir aš grįšiu į jus, sako kareivijų Viešpats. Tačiau jūs sakote: Kuo mes turime grįžti? ⁸ Ar leista žmogui užgauti Dievą, kad jūs užgaunate mane? Jūs sakote: Kuo mes tave užgavome? Dešimtinėmis ir pirmonėmis. ⁹ Todėl ištinka jus neturto prakeikimas, nes jūs įžeidžiate mane, jūs, visa giminė.

¹⁰ Įneškite visas dešimtines į sandėlius, ir tebūna maisto mano namuose; po to mėginkite mane, sako Viešpats, jei aš neatidarysiu dangaus užtvankų ir neišliesiu jums palaiminimo net iki apstumui.

¹¹ Aš sudrausiu dėl jūsų tą, kurs ryja, ir jis nebegadins jūsų šalies vaisiaus, ir vynuogynas lauke nebebus bergždžias, sako kareivijų Viešpats. ¹² Tuomet visos tautos vadins jus palaimintais, nes jūs būsite maloniausia šalis, sako kareivijų Viešpats.

¹³ Jūsų žodžiai prieš mane daugėja, sako Viešpats; ¹⁴ jūs sakote:

Ką mes kalbėjome prieš tave? juk jūs sakote: Veltui tarnaujama Dievui, ir ką mes pelnėme, kad sergėjome jo įsakymus ir kad vaikščiojome liūdni kareivijų Viešpaties akivaizdoje? ¹⁵ Taigi mes dabar vadiname palaimintais akiplėšas, nes tie, kurie elgiasi bedieviškai, tarpsta, ir kurie gundo Dievą, tie išgelbstimi. ¹⁶ Tuomet tie, kurie bijo Viešpaties, kalbėjo kiekvienas savo artimui: Viešpats stebėjo ir klausė, ir jo akivaizdoje buvo parašyta atsiminimo knyga tiems, kurie bijo Viešpaties ir atsimena jo vardą. ¹⁷ Tie, sako kareivijų Viešpats, tą dieną, kurioje aš veikiu, turės man būti mano nuosavybė; aš pasigailėsiu jų, kaip žmogus pasigaili savo sūnaus, kurs jam tarnauja. ¹⁸ Tuomet jūs vėl matysite, koks yra skirtumas tarp teismo ir bedievio, ir to, kurs jam netarnauja.

4. ¹ Nes štai ateis diena, įkaitinta kaip krosnis, ir visi puikieji, ir visi, kurie elgiasi bedieviškai, bus pelai; ateinanti diena padegs juos, sako kareivijų Viešpats, ir ji nepaliks jiems nei šaknies, nei atžalos. ² Bet jums, kurie bijote mano vardo, užtekės teisybės Saulė; sveikata yra po jos sparnais; jūs išeisite ir šokinėsite kaip bandos veršiukai. ³ Jūs mindžiosite bedievius, kai jie bus pelenai po jūsų kojų padu tą dieną, kurioje aš veiksiu, sako kareivijų Viešpats.

⁴ Atsiminkite mano tarno Mošės įstatymą, kurį aš jam daviau Horebe visam Izraeliui kartu su įsakymais ir teisėmis.

⁵ Štai aš siųsiu jums pranašą Eliją, pirma, negu ateis didi ir labai baisi Viešpaties diena. ⁶ Jis atgręžs tėvų širdis į sūnus ir sūnų širdis į jų tėvus, kad aš atėjęs neužgaučiau šalies prakeikimu.

BENDRASIS ĮVADAS Į ŠVENTĄJĮ RAŠTĄ

1. KAS YRA ŠV. RAŠTAS. ĮVADAS Į ŠV. RAŠTĄ IR KAM JO REIKIA

1. Šventuoju Raštu, arba Biblija, vadinama rinkinys knygų, kurias įvairiais laikais parašė Dievo išrinkti ir įkvėpti žmonės ir kurias tokiomis laiko šv. Katalikų Eklesija. Vienos jų, parašytos dar Kristui negimus, turi vardą knygų Senojo Įstatymo, arba Testamento, kitos gi, atsiradusios po Kristaus atėjimo, vadinama Naujojo Testamento knygomis.

Kaip labai visuomet brangino šv. Raštą Sen. Įstatymo Žydai, kuriems jis visų pirma buvo duotas, pasirodo pakankamai iš liudijimo jų rašytojo ir kunigo Flavijaus Juozapo (mirusio apie 100 m. po Kristaus gim.), kurs, tarp kitko, taip sako: „Pas mus anaipatol nėra nesuskaitytos daugybės knygų, tarp savęs nesutinkančių ir ginčus vedančių, bet yra tik 22 knygos, apimančios visą praeitojo laiko istoriją, kurios teisingai yra laikomos dieviškomis... Kokioje gi pagarboje mes laikome savo knygas, parodo mūsų pasielgimas; nes per tiek amžių niekas dar neišdrįso nei pridėti ką nors prie jų, nei iš jų ką atimti, nei ką nors jose pakeisti; bet visi Žydai nuo pat kūdikystės įgauna tokį įsitikinimą, jog tiki, kad tai yra Dievo įsakymai, jog jų visados laikosi ir jei būtų reikalo, už jas noriai numirtų“ (c. App. I, 8).

Ir pas krikščionis buvo ir yra didžiausioje pagarboje tos šventos, iš Sen. Testamento paveldėtos Knygos, kurių skaičius, laikui einant, padaugėjo Naujojo Testamento įkvėptais raštais. Ir nenuostabu. Nors mes, katalikai, tikėjimo mokslą randame ne tik šv. Rašte, bet taipgi tradicijoje, nors mūsų tikras neklystantis vadovas yra Kristaus įsteigta Eklesija, kuriai ir šv. Raštas duotas sergėti, tačiau ir mums tos knygos turi begalinę vertę, kaip paties Dievo, amžinosios Tiesos ir Išminties žodis, kaip maloningiausiojo Tėvo laiškas į mus, jo vaikus, šios ašarų pakalnės keleivius; jos yra ir mums didžiai naudingos, kaip turinčios savyje tikriausių pamokymų apie mūsų išganymą ir apie artimiausią su Dievu suartėjimą.

Eklesija ėmė ir ima iš šv. Rašto, kaip iš svarbiausio apreiškimo šaltinio, tikėjimo tiesas; jos teologai visų pirma šv. Knygose turi ieškoti tų tiesų gilesnio supratimo ir išaiškinimo; o pamokslininkai tik tuomet gali būti iškalingi ir įtikina, kada jų žodžiai paremti šv. Rašto žodžiais. Todėl tai kiekvienam krikščioniui šv. Rašto pažinimas yra didžiai svarbus ir reikiamas.

Bet tas pažinimas nėra visai pigus dalykas. Nebekalbant apie tai, kad šv.

Rašte randame nemaža dalykų, būtent surašytų jame tiesų, kurios tiesiog viršija žmogaus proto pajėgumą, yra dar daug ir kitų aplinkybių, žymiai apsunkinančių šv. Knygų supratimą.

Jos buvo parašytos kalbomis, kurios šiandien laikomos mirusiomis ir maža bėra žinomos, o tų kalbų pažinimas yra reikiamas, kad galėtumėm palyginti ir nutarti, ko verti dabar vartojami šv. Rašto teksto vertimai, ir kad geriau galėtumėm juos suprasti.

Senoviniai Žydų ir kitų tautų įstatai, papročiai, įvairūs šv. Knygose paminėti atsitikimai dabar yra užmiršti, o be tų dalykų žinojimo nepigu suprasti jais paremti šv. Rašto žodžiai. Pagaliau reikia žinoti šis tas apie šv. Knygų atsiradimą, jų istoriją, tikslą ir nemaža kitų dalykų, kad jas pačias geriau suprastumėm.

2. Sunkybėms šv. Rašte pašalinti ir jo pažinimui palengvinti pamažu per ilgus amžius susidarė atskiras mokslas — *I n t r o d u k c i j a*, arba *Į v a d a s*, į š v. R a š t ą. Seniau to mokslo sritis buvo žymiai platesnė, bet, atskilus nuo jo, laikui bėgant, ir savistoviais mokslais pavirtus šv. filologijai, šv. istorijai, biblinei archeologijai, ji dabar susiaurėjo. Taigi mūsų dienose¹ įvadas į šv. Raštą apima šiuos klausimus: apie šv. Knygų atsiradimą, arba dievišką jų pradžią, apie jų išlikimą iki mūsų laikų, paplitimą ir apie jų aiškinimą; taipgi jau iš įvado mes patiriame, koks yra kiekvienos knygos turinys, koks yra paties teksto stovis ir kaip jas reikia aiškinti.

Vieni įvado klausimai liečia visą drauge paimtų šv. Knygų rinkinį ir todėl vadinama *g e n e r a l i n e*, a r b e n d r ą j a, į v a d o dalimi; kiti gi klausimai apie atskiras knygas sudaro *s p e c i a l i ą j ą* Introdukcijos dalį; šita dalis turi dar du skyrių, žiūrint to, katram Testamentui priklauso tyrinėjamoji knyga, Senajam ar Naujajam.

2. ŠV. RAŠTO VARDAI IR PADALINIMAI

3. Nuo seniausių laikų Dievo įkvėptos knygos pigesniai jų atskyrimui nuo visų kitų raštų turėjo įvairius vardus, kurių dažniausiai vartojami ir žinomiausi yra šitie: Biblija, šv. Knyga, arba šv. Knygos, šv. Raštas, Įstatymas, Testamentas, Kanonas.

Vardas *B i b l i j a* yra padarytas iš graikiško žodžio τὸ βιβλίον (dg. τὰ βιβλία), kurs reiškia tą patį ką ir knyga. *K n y g a*, arba *K n y g o s* yra ver-

¹ Ir su tokia įvado sritimi ne visi sutinka prijungdami klausimą apie šv. Knygų įkvėpimą prie dogmatinės teologijos, o klausimą apie šv. Rašto aiškinimą statydami šalia Introdukcijos kaip savistovią jos šaką, hermeneutika vadinamą.

timas lotyniško šv. Rašto vardo: liber, dg. libri, kurį graikų kalboje atitinka: τὸ βιβλίον (ἡ βιβλος), dg. τὰ βιβλία, o Žydų kalboje žodis *Sefer* arba *hassefer*, dg. *hassefarim*. R a š t a s yra taipgi vertimas lotyniško vardo Scriptura, vartojamo taipgi ir dg. Scripturae, lygaus graikų: ἡ γραφή, dg. αἱ γραφαί, kuriems pradžia davė randamas šv. Rašte (2 Krn 30, 18) Žydiškas išsireiškimas *kakkathub* — „kaip parašyta“.

Įkvėptųjų Knygų rinkiniui duodama vardai: Biblija, Knygos, Raštas be nuolatinio pažymėjimo jų autoriaus ar turinio, o tai dėl to, kad jos, kaip savo autorių atžvilgiu, taip ir turinio, be galo viršija visas kitas knygas. Prie tų vardų dedama epitetas *Š v e n t a s* ir sakoma: Šventa Biblija, Šventos Knygos, Šventas Raštas, nes tos knygos yra Šventosios Dvasios įkvėptos, turi savyje šventas tiesas ir veda žmones į šventumą.

Į s t a t y m a s atitinka žodžius: Lex, gr. ὁ νόμος, *Thora*; tuo gi vardu, tikra jo prasme, buvo visų pirma vadinamos penkios pirmosios šv. Rašto knygos, turinčios savyje įvairius Dievo duotus ir per Mošę paskelbtus įstatus, o paskiau platesne žodžio prasme taip buvo vadinamos ir kitos šv. Knygos. Kadangi Kristaus duoti įstatai stojo vieton paskelbtųjų per Mošę, tai atskirčiai šv. Knygų, pirm Kristaus atėjimo parašytų, nuo atsiradusių po jo gimimo anas pradėta vadinti Senuoju Įstatymu, šitas gi Naujuoju.

Šv. Knygos vadinama taipgi Senuoju ir Naujuoju *T e s t a m e n t u*. Tas vardas paimtas iš lotynų kalbos ir yra vertimas graikiško žodžio ἡ διαθήκη, reiškiančio arba sandorą, foedus (iš čia pavadinimas: libri veteris et novi foederis), hebr. *habberith*, arba testamentą, t. y. aktą, pareiškiantį paskutinę mirštančiojo žmogaus valią. Tačiau tas lot. žodis „testamentum“, pritaikytas šv. Raštui, imama sandoros prasme ir pažymi, kad šv. Knygose aprašyta sandora tarp Dievo ir žmonių.

K a n o n o vardas, duodamas šv. Raštui, yra paimtas iš graikų kalbos. Gr. κανὼν (lot. regula) tikra savo prasme reiškia įrankį, vartojamą tiesioms linijoms vedžioti, o tolimesne — juo pradėta vadinti kiekvieną tobulą dalyką, kurs gali būti pavaizdu arba tobula pasielgimo taisykle. Vadindami tuo vardu šv. Raštą, pažymime, kad jame randama viršiausioji ir tobuliausia tikėjimo ir pasielgimo taisyklė. Naujųjų gi rašytojų kanonas imamas dažniausiai šv. Knygų s a r a š o, rinkinio ar katalogo prasme.

4. Šv. Knygų Senojo Testamento yra 46, sujungiant gi Barukhą ir Lamentacijas su Jeremiju, gaunama skaičius 44. Nauj. Testamento yra 27 knygos. Senojo Testamento knygų šitie yra vardai:

Penkios Mošės knygos, t. y.:

1. Pradžios knyga (Pr) (1 Moš)*
2. Išėjimo knyga (Iš) (2 Moš)

* Dabar vartojamos santrumpos pateiktos I-ojo tomo gale (red. pastaba).

3. Kunigų knyga (Kun) (3 Moš)
4. Skaičių knyga (Sk) (4 Moš)
5. Pakartoto Įstatymo knyga (Pak) (5 Moš)
6. Jošės knyga (Još)
7. Teisėjų knyga (Teis)
8. Rutos knyga (Rut)
- 9—12. Keturios Karalių knygos (1 Kar; 2 Kar; 3 Kar; 4 Kar), kurių pirmos dvi vadinama taipgi pirmoji ir antroji Samuėlio knyga, o paskutinės dvi gauna kai kada vardą: pirmoji ir antroji Karalių knyga.
- 13—14. Dvi Kronikų knygos (1 Kron; 2 Kron)
- 15—16. Pirmoji ir antroji Esdro knyga, kurių antroji vadinama taipgi Neemio knyga (1 Esd; 2 Esd; 1 Neem)
17. Tobijo knyga (Tob)
18. Juditos knyga (Jud)
19. Esterės knyga (Est)
20. Ijobo knyga (Ijob)
21. Psalmių knyga (Ps)
22. Patarlių knyga (Pat)
23. Eklesijasto, arba Pamokslininko, knyga (Ekl)
24. Saliamono Giesmių giesmė (G. G.)
25. Išminties knyga (Išm)
26. Jėzaus, Sirakho sūnaus, išmintis, arba Eklesinė knyga (Ekli)
27. Ješajo pranašystė (Ješ)
28. Jeremijo pranašystė (Jer), su kuria jungiama:
29. Raudos (Raud), arba pranašo Jeremijo lamentacijos, ir
30. Barukho pranašystė (Bar)
31. Ezekiėlio pranašystė (Ez)
32. Daniėlio pranašystė (Dan)

Dvylikos mažesniųjų pranašų knygos:

33. Ošėjo pranašystė (Oš)
34. Joėlio pranašystė (Joėl)
35. Amoso pranašystė (Am)
36. Abdišo pranašystė (Abd)
37. Jonos pranašystė (Jon)
38. Mikėjo pranašystė (Mik)
39. Naumo pranašystė (Naum)
40. Abakuko pranašystė (Abak)
41. Sophonijo pranašystė (Soph)
42. Agėjo pranašystė (Ag)
43. Zakarijo pranašystė (Zak)
44. Malakijo pranašystė (Mal)
- 45—46. Pirmoji ir antroji Makabiejų knyga (1 Mak; 2 Mak)

Naujajame Testamente yra šios knygos:

Keturios Evangelijos knygos:

1. Evangelija pagal Matą (Mt)
2. Evangelija pagal Morkų (Mr)

3. Evangelija pagal Luką (Lk)
4. Evangelija pagal Joną (Jo)
5. Apaštalų darbai (Apd)

Keturiolika šv. Povilo laiškų:

6. Laiškas Romėnams (Rom)
- 7—8. Pirmasis ir antrasis laiškas Korintiečiams (1 Kor; 2 Kor)
9. Laiškas Galatams (Gal)
10. Laiškas Efeziečiams (Eph)
11. Laiškas Pilipiečiams (Pil)
12. Laiškas Kolosiečiams (Kol)
- 13—14. Pirmasis ir antrasis laiškas Tesalonikiečiams (1 Tes; 2 Tes)
- 15—16. Pirmasis ir antrasis laiškas Timotiejui (1 Tim; 2 Tim)
17. Laiškas Titui (Tit)
18. Laiškas Pilemonui (Pilem)
19. Laiškas Žydams (Žyd)

Septyni katalikiškieji laiškai:

20. Laiškas švento Jokubo (Jok)
- 21—22. Pirmasis ir antrasis šv. Petro laiškas (1 Petr; 2 Petr)
- 23—25. Pirmasis, antrasis ir trečiasis šv. Jono laiškas (1 Jo; 2 Jo; 3 Jo)
26. Laiškas šv. Judo (Jud)
27. Šv. Jono Apreiškimas (Apr)

5. Žydai Senojo Testamento knygas dalina į tris skyrius: į Įstatymo knygas (lex, ὁ νόμος, *thorah*), Pranašus (prophetae, οἱ προφῆται, *nebiim*) ir Šventus raštus (hagiographa, τὰ ἁγίόγραφα, *kethubim*). Panašiai, tik labiau prisilaikant turinio, pradėta ir krikščionių dalinti Senojo Testamento knygas taip pat į tris skyrius: į istorines (libri historici), mokslines (libri didactici, doctrinales, sapientiales, morales) ir pranašines knygas (libri prophetici); arba į keturis skyrius, atskiriant nuo istorinių dar įstatų knygas (libri legales). Taigi įstatų knygomis vadinama penkios Mošės knygos, istorinėmis: Jošué, Teisėjai, Ruta, keturios Karalių knygos, dvi Kronikų, dvi Esdro knygos, Esterė, Judita, Tobijas ir dvi Makabiejų knygos; mokslinėmis: Ijobas, Psalmės, Patarlės, Pamokslininkas, Giesmių giesmė, Išmintis ir Eklestinė knyga; pranašinėmis: keturios didesniųjų pranašų knygos ir dvylika mažesniųjų.

Seniausias padalinimas Naujojo Testamento buvo į dvi dali: į Evangeliją ir Apaštalą (Evangelium, Apostolus); bet dabar ir jis dalinamas panašiai kaip Senasis Testamentas į tris ar keturis skyrius. Taigi Naujasis Testamentas susideda iš istorinių knygų, būtent: keturių Evangelijų, kurios gali būti palaikytos įstatų knygomis, ir Apaštalų darbų, toliau iš mokslinių, apimančių visus Apaštalų laiškus, ir iš vienos pranašinės knygos — šv. Jono Apreiškimo.

6. Senovėje knygas rašydavo be jokių padalinimų, net neatskirdavo sakinio nuo sakinio nei žodžio nuo žodžio. Todėl ir šv. Rašte ilgai nebuvo jokių smulkesnių paskirstymų. Laikui einant, Žydai skaitymui šabatais padalino pradžioje Mošės knygas į 54 skyrimus, kuriuos vadino *paršijoth* (vns. *parašah*), o paskiau iš pranašinių knygų išrinkta 85 straipsniai taip pat skaitymui sinagogose, kurie turi vardą *haftaroth* (vns. *haftarah*). Ir krikščionys jau pirmuose amžiuose skaitymui šventadieniais imdavo kai kurias Evangelijos ir Apaštaly raštų dalis, iš kurių su laiku pasidarė dabar skaitomos dievnamiuose per šv. Mišias evangelijos ir lekcijos (*pericopae evangeliorum et lectiones*).

7. Padalinimas viso šv. Rašto į smulkesnes dalis, kaip skyrimai ir eilutės, atsirado vėlesniais laikais. Į skyrimus pirmas padalino kard. Step. Langtonas (—1228). Tas jo padalinimas ne tik lotyniškoje Vulgatoje pasiliko, pradėjus knygas spausdinti, bet buvo įvestas ir į kitus tekstus. Po Langtono skyrimus į trumpesnius straipsnelius, pažymėtus raidėmis A, B — a, b, c..., buvo padalinęs kard. Hugonas A. s. Caro (—1260), bet tas paskirstymas dabar nebavartojamas. Atskiras gi skyrimų eilutes skaitmenimis pažymėjo lotyniškame ir graikiškame tekste (1548 ir 1551 m.) šv. Rašto leidėjas Paryžiuje Robertas Etienne (Stephanus). Padalinimas į skyrimus ir į eilutes, kaip ne viešos eklesinės vyresnybės padarytas, neturi tokio svarbumo, kad aiškinant šv. Raštą negalėtų būti kai kada aplenktas. Eklesija gi, reikalui atsiradus, gali įvesti kitokį šv. Knygų paskirstymą.

3. ŠV. RAŠTO ĮKVĖPIMAS

8. Svarbiausia žymė, kuri labai skiria šv. Knygas nuo visų kitų žmonių raštų ir kuria jos viršija visas kitas knygas, yra tai dieviška šv. Rašto pradžia, arba kilmė; vadinama gi ji *Įkvėpimu* (*Inspiratio*, *θεοπνευστία*).

Išganytojo laikais Žyduose Sen. Testamento knygos buvo didžiausioje pagarboje ir nors jos buvo žmonių ranka parašytos, tikėta, kad tos knygos yra *dieviškos*, t.y. turi dievišką pradžią (plg. Juoz. Fl. C. Appion. I 8). Išganytojas to Žydų įsitikinimo ne tik nepeikė, bet dar visu savo pasielgimu patvirtino; jis, atsiliepdamas į Žydus, pats šaukėsi į šv. Rašto liudijimus, kaip turinčius visų didžiausią vertybę ir viršijančius visus žmonių liudijimus. Taip jis sako: „Aš neimu liudijimo iš žmogaus... Aš turiu liudijimą didesnę už Jono... Jie tai (t. y. Raštai, Scripturae) ir yra, kurie liudija apie mane (Jo 5, 34; plg dar 10, 34; Mt 22, 43). Viešpats, kalbėdamas mokytiniais, naudojosi dažnai šv. Rašto žodžiais kaip tikriausiais, kurie negali neįvykti, kuriems neleista prieštarauti. Jo mokytiniai daro taip pat: jie šv. Rašto žodžius tiesiog vadina Dievo arba šv. Dvasios liudijimais (Apd I, 16; 4, 25 ir kt.) arba tvirtina, kad tie žodžiai esą žmonių pasakyti iš šv. Dvasios įkvėpimo (Mt 22, 43),

arba Dievo pasakymus vadina šv. Rašto žodžiais, nes iš tikrųjų Dievas kalbėjo mums per šv. Knygas (Gal 3, 8).

Ir ne tik pavieniai ir atskiri šv. Rašto tekstai yra vadinami Naujojo Testamento rašytojų einančiais iš Dievo, bet ir visas šv. Knygų rinkinys. Aišku tai iš šv. Povilo žodžių, kurs sako: „Kiekvienas *Dievo įkvėptas* raštas yra naudingas mokytui“ (2 Tim 3, 16; plg. gr. tekstą). To pagonių apaštalo liudijimo prasmė ypač paaiškėja, lyginant jį su šv. Petro žodžiais, kurs taip aprašo pranašinių knygų kilmę Sen. Testamente: „Nė viena Rašto pranašystė neaiškinama savaip. Nes ne žmonių valia buvo mums atnešta kada nors pranašystė, bet šv. Dvasios įkvėpti kalbėjo šventi Dievo žmonės“ (2 Petr 1, 20, 21).

9. Visai aiškių liudijimų apie Nauj. Testamento knygų įkvėpimą šv. Rašte nerandame, nors jau iš kai kurių šv. Povilo ir šv. Petro žodžių galima matyti, kad juodu tas NT knygas, apie kurias turėjo progos atsiliepti, vadina taip pat šv. Raštu kaip ir knygas Sen. Test., ir jiems tos knygos turi lygią vertę kaip ir anos, Dievo įkvėptosios. Taip daro šv. Povilas su žodžiais Evangelijos pagal Luką (1 Tim 5, 18; plg. Pak 25, 4 ir Lk 10, 7), o šv. Petras pagonių apaštalo laišku rinkinį stato greta kitų šv. Rašto knygų kaip joms lygų ir tuo pačiu pripažįsta šv. Povilo laišku įkvėpimą. Užtat iš padavimo (tradicijos), einančio iš apaštalų, visai aišku, jog nuo pat pradžios tikėta Kristaus Eklesijoje, kad visos Nauj. Test. knygos, taip pat kaip ir Senojo, turi dievišką kilmę ir įkvėpimą; taip pasirodo iš liudijimų seniausių šv. tėvų, pas kuriuos randame tokius išsireiškimus: „Šv. Raštas yra parašytas per šv. Dvasią arba per šv. Dvasios veikimą“ (Orig., šv. Teof., šv. Atan. ir kt.); „Jis esąs Dievo laiškas, atsiųstas žmonėms“ (Aug., Jon. Auks. ir kt.); „Žmonės šv. Knygų parašyme buvę įrankiai veikiant šv. Dvasiai“ (Just. ir kt.) ir t. t.

10. Ir šv. Eklesija yra ne kartą iškilmingai paskelbusi šv. Rašto įkvėpimą savo susirinkimuose, kaip kad tai įvyko Florencijos, Tridento susirinkime ir pagaliau Vatikano, kurs, patvirtindamas seniau išleistus nutarimus, taip sako: „Ištisas Sen. ir Nauj. Testamento knygas su visomis jų dalimis, kaip jos įvardijamos Tridento susirinkimo nutarime (pos. 4: De can. Script.) ir yra senos lotyniškos Vulgatos leidinyje... Eklesija laiko šventomis ir kanoninėmis ne dėl to, kad vien žmonių rūpesčiu parašytos, o paskui jos autoritetu patvirtintos, ir ne dėl to tikrai, kad turi savyje apreiškimą be paklydimų; bet dėl to, kad, šv. Dvasiai įkvėpant parašytos, Dievą turi savo autoriumi ir kaip tokios duotos yra pačiai Eklesijai“ (Vatic. ses. 3, constit. De fide cap. 2). Todėl: „Jei kas ištisų šv. Rašto knygų su visomis jų dalimis, kaip jas yra įvardijęs Tridento Sinodas, nepriimtų kaip šventų ir kanoninių arba sakytų, kad jos nėra dieviškai įkvėptos, tas tebūna atskirtas (anathema) (t. p. can. 3, de revelatione).

11. Iš tų susirinkimų žodžių aiškiai pasirodo ne tik visos Eklesijos tikėjimas į šv. Knygų dievišką įkvėpimą, bet dar jais atstumiamos kai kurios klaidingos apie įkvėpimą nuomonės. Taigi kiekviena Rašto knyga vadinama šventa ir kanonine ne dėl to tik, kad joje randame Dievo apreikštąsias tiesas, nes tas tiesas galime atrasti taipgi surašytas Eklesijos tėvų ir teologų veikluose; ir ne dėl to tik, kad šv. Knygose atrandame tas tiesas be jokio paklydimo, nes ir Eklesijos nutarimai apie tikėjimo ir doros tiesas yra lygiai neklaidingi, o tačiau niekas jų nevadina šv. Raštu; knyga dar nebus šv. Raštu ir tuomet, jei ji bus parašyta vien žmogaus rūpesčiu ir pajėgumu, o šv. Dvasia tikrai neleis jam paklysti; bus gi kanonine ir šventa ir šv. Rašto dalis, kada jos pirmuoju ir tikru autorium yra pats Dievas, o žmogus knygos parašyme tiktai jo tarnu, antgamtinio būdu šv. Dvasios vedamu ir rašančiu visa tai, ko Dievas nori, ir ne daugiau.

12. Kas gi tat yra šv. Rašto įkvėpimas, kaip jis reikia suprasti ir koku būdu Dievas yra šv. Knygų autorius? *Įkvėpimas*, anot Leono XIII mokslo (Enc. Provident. 32), yra *ta antgamtinė galybė (virtus), kuria šv. Dvasia šventus rašytojus taip sužadino ir paskatino rašyti, taip su rašančiais draug buvo, kad jie visa tai, ir ne daugiau, kaip ji (šv. Dvasia) liepė, ir teisingai protu apėmė, ir ištikimai parašyti norėjo, ir tinkamai, be jokio paklydimo parašė*. Taigi įkvėpime reikia atskirti trejopas šv. Dvasios veikimas: antgamtinis rašytojo proto apšvietimas, paskatinimas per malonę jo valios rašyti ir padėjimas rašytojui rašymo metu. Tuo tai būdu šv. Dvasia, darydama įtakos į dvasines žmogaus jėgas, kurios paprastai vartojamos kuriam nors veikalui parašyti, ir jomis pasinaudodama tampa tikru ir pirmuoju šv. Knygų autoriumi, žmogui pasiliekanč tik antruoju ir Dievo įrankiu, gyvu ir laisvai veikiančiu.

13. Visose šv. Rašto knygose: ar bus jos parašytos ta ar kita kalba, ar bus prozinės ar poetinės, istorinės ar mokslinės, svarbiausias dalykas yra jų turinys. Taigi kad Dievas būtų tikru šv. Knygų autoriumi, reikia, kad jis būtų priežastis viso turinio, visų jo minčių. Iš antros pusės, kadangi rašytojas žmogus yra ne negyvas įrankis, bet laisvai veikiantis, reikia, kad tas pats turinys, tos mintys pasidarytų jam nuosavos, kad jas galėtų rašyti kaip savas. Tatgi visų pirma Dievas visas rašytinąsias tiesas turėjo pranešti žmogui, kad tasai jas surašytų. Tas pranešimas įvyko antgamtinio proto apšvietimu ir žiūrint turinio įvairumo buvo įvairus. Jei rašytiniai dalykai buvo žmogui rašytojui visai naujos tiesos, kurių žmonės iki tam laikų nežinojo,— ar tai antgamtinės paslaptys, ar nežinomi praeities atsitikimai kaip pasaulio pradžia, ar tai būsimieji dalykai,— tuomet pranešimas ir proto apšvietimas negalėjo kitaip įvykti kaip tik tikru a p r e i š k i m u. Jei Dievas norėjo, kad žmogus rašytų dalykus jam žinomus ar iš pirmiau gauto apreikšimo, ar iš savo patyrimo, ar kuriuos savo rūpesčiu ir ieškojimu galėjo pažinti, gana buvo, kad Dievas antgamtinio savo veikimo lyg kad pastatytų tuos dalykus prieš rašytojo protą

ir atmintį arba savo malone jį paskatintų tų dalykų ieškoti ir ieškojime padėtų. Tatgi sakydami, kad knyga yra įkvėpta, visai netvirtiname, kad jau tuo pačiu rašytojas būtų atleistas nuo nuosavo tyrinėjimo ir rašomo dalyko pažinimo; ir įkvėpimas nė kiek nesumažėja, kada šv. Jonas sako, kad jis parašęs, ką buvo matęs (Jo 19, 35), arba kada šv. Lukas pažymi, jog jis rūpestingai tyrinėjęs visus dalykus, kuriuos turėjo rašyti (Lk 1, 3), arba kada kitas autorius liudija, jog jis, imdamas savo veikalui medžiagą iš Jazono Kireniečio knygų, pasiėmęs sau nemažą vargą, dargi darbą, reikalavusį iš jo daug budėjimo ir prakaitavimo (2 Mak 2, 27).

14. Toliau, kad Dievas teisingai galėtų būti vadinamas kurios nors knygos autoriumi, reikėjo, kad jis paskatintų žmogaus valią ją rašyti; ir negana buvo bendro paskatinimo rašyti apie tą, o ne kitą dalyką, bet reikėjo, kad tas paskatinimas liestų visas rašytino dalyko dalis, visas jo mintis; nes jei nors kai kurios mintys būtų įtrauktos knygon be Dievo valios arba prieš ją, tuomet Dievas jau nebūtų ištisos knygos autorius. Su tuo antgamtiniu, vidiniu valios paskatinimu pigiai sutaikomas paskatinimas išviršinėmis aplinkybėmis, kurs prie ano galėjo prisidėti. Šventoji Dvasia stūmė sėkmingai rašytoją kaip pirminę ir tikrą priežastį; be to, ir žmonės ar aplinkybės galėjo autorių paskatinti, kad jis knygą parašytų, ir tai buvo antrinė priežastis. Taip, galėjo šv. Morkų Romėnai prašyti, kad jis šv. Petro skelbiamą Evangeliją surašytų į knygą, kaip apie tai liudija Klemensas Aleks. ir kiti, bet Dievas savo malone pastūmėjo Morkų, kad jis rašyti sutiko; arba Eklesinės Korinto bendruomenės stovis buvo toks, kad jis reikėjo taisyti laiškų, bet Dievas savo malonės pagalba atkreipė Povilo dėmesį į tą dalykų stovį ir palenkė jo valią, kad parašytų Korintiečiams laišką.

Iš antros gi pusės, rašytojas, malonės stumiamas rašyti, netapdavo negyvu įrankiu, bet buvo tikras, nors antrinis. šv. Knygų autorius dėl to, kad valios laisvė nebuvo iš jo atimta, o tik valia, malonės sustiprinta, pasiduodavo antgamtiniu būdu Dievo įtakai; žmogus jautėsi laisvas ir jo valia veikė visai laisvai. Dievo malonės įtaka, nors pasekminga, buvo draug taip žmogaus nevaržanti, kad kai kurie rašytojai nesijautė po ją pasilieka, kaip galima numanyti iš aukščiau paminėtų pavyzdžių šv. Luko ir 2 Mak knygos autoriaus (žr. aukščiau).

Sutaikymas įkvėpimo malonės su žmogaus valios laisve yra tikra tikėjimo paslaptis, kurios žmogaus protas negali pilnai išmanyti. Tiek tik galima čia pasakyti, kad jis nėra sunkesnis už sutaikymą laisvos žmogaus valios su pasekmingos malonės veikimu (*gratia efficax*), kurio tyrinėjimu užsiima dogmatinė teologija.

15. Pagaliau, kad Dievas būtų tikras šv. Knygų autorius, nereikia būtinai, kad ir visa jų išviršinė išvaizda būtų rašytojui šv. Dvasios paduota. Ir Eklesijos nutarimas apie šv. Rašto įkvėpimą nereikalauja, kad sakytumėm, jog Die-

vas davęs rašytojui visus žodžius, išsireiškimus, sakinių sudėjimą ir t. t. Kaip kiekvienas šiaip jau rašytojas pripažįsta knygą savo veikalu, nors ji kieno kito bus išversta svetimon kalbon,— jei tik vertimas nėra klaidingas,— kaip koks mokslas pasilieka jo davėjo mokslu, nors bus atpasakotas kitais žodžiais, taip pat ir Dievas teisingiausiai vadinamas šv. Knygų autoriumi, nors jis jų rašytojams paliko laisvę žodžių, sakinių sąstato, paveikslų, prilyginimų pasirinkime, kaip tai galima pastebėti visose beveik knygose, ir kurie turi nemažą sąryšį su rašytojų mokslu, išsilavinimu ir visokiomis jų gyvenimo aplinkybėmis.

Aišku tačiau, kad ir čia žmogaus savarankiškumas turėjo savo ribas. Dievas, kad būtų galėjęs duoti Eklesijai pažinti savo žodį su neklaidingu tikrumu, turėjo ne tik savo čia buvimu budėti, kad tuose dalykuose, kurie turėjo būti surašyti į knygą, nebūtų pridėta nieko svetima ar kas nors iš jų išleista, ar maždaug klaidingai išreikšta, bet dar turėjo būti tikru rašytojo vadovu, kad tasai pasirinktų visuomet ir visur jei ir ne tinkamiausią ir gražiausią, tai bent pakankamai atsakančią ir Dievo žodžiui pritinkančią formą (*assistentia positiva in scribendo*). Todėl kai kuriose šv. Rašto vietose galėjo atsitikti, kad pati šv. Dvasia rašytojui davė rašytinų dalykų artimesnį sutvarkymą, prilyginimus, o net ir atskirus žodžius, ypač tuomet, kai to reikėjo pilnam Dievo minties išreiškimui, o pats rašytojas savaime jų nebūtų vartojęs. Tokiomis gi vietomis reikia laikyti paties Dievo ištarti žodžiai į pirmuosius tėvus, į žaltį, vėliau į Žydus Sinajaus kalne, Kristaus žodžius Evangelijoje, giliausių tikėjimo paslapčių išreiškimas, pavadinimas antrojo šv. Trejybės asmens „Žodžiu“ ir t. t.

16. Apie įkvėpimo ribas Vatikano susirinkimas nieko naujo nenutarė ir tik pakartojo Tridento susirinkimo žodžius, kad ištisos šv. Knygos su visomis savo dalimis yra įkvėptos. Nors tame nutarime nėra aiškiai pasakyta, kaip reikia suprasti žodį „*dalis*“, ir apie jo prasmę dar ir dabar yra įvairių nuomonių, tačiau, be abejonės, klysta tie, kurie, atskirdami šv. Knygose vietas, duodančias tikėjimo ir doros mokslą, nuo istorinių ir kitų panašių, sako, būk tik pirmosios esančios įkvėptos, kitos gi ne. Dar labiau klysta tie, kurie, nelaikydami tų vietų įkvėptomis, nori rasti jose paklydimus, pasakas ir prieštaravimus. Tatgi neabejotinas yra dalykas, kad šv. Knygose, tokiose, kaip jas parašė įkvėpti rašytojai, nebuvo jokio paklydimo nei prieštaravimo, kadangi visas jų turinys, ar jis duoda tikėjimo ir doros mokslą ar ką kita, nors tai būtų ir visai nesvarbūs pasakymai, tas pats yra pirmasis autorius, Dievas, kurs paklęsti negali.

Tačiau padalinimas šv. Rašto teksto, kurį dabar turime, į tokias dalis, kurios turi savyje tikėjimo ir doros mokslą ir kurias Dievo apvaizda mums išlaikė be jokio paklydimo, ir kitokias, kuriose per žmonių silpnę galėjo atsirasti kai kurios klaidos, yra gana pagrįstas, nors taip nebuvo tuo laiku, kada šv. Knygos išėjo iš įkvėptų rašytojų rankų. Kadangi šv. Raštas maloningiausiojo Sutvėrėjo mums yra duotas, kad būtų tikėjimo

ir pasielgimo taisykle, todėl visai gana buvo, kad Dievas ypatingu savo rūpesčiu ir apvaizda šv. Knygas, jau žmonėms sergėti duotas, laikytų laisvas nuo visokio paklydimo, paliečiančio tikėjimą ir dorą, taigi kad visas tas dalis, kur yra mokslas apie tikėjimą ir dorą, apsaugotų nuo kurio nors pakeitimo; nebuvo gi reikalo sergėti su tokiu pat rūpestingumu kitas dalis, kuriose klaidos negali pakenkti amžinam žmonių išganymui; ir jei tose dalyse dabar kai kurios klaidos yra, tai jos atsirado po knygų parašymo per žmonių silpnybę ir apsideidimą knygų sergėjime.

17. Nemaža yra šv. Rašte vietų, kuriose įkvėptas rašytojas duoda sakinius ir mintis, išreikštus ar pasakytus ne jo paties, bet kitų asmenų. Taigi ir jos yra įkvėptos, t. y. pats Dievas norėjo, kad tos svetimos mintys rastų sau šv. Rašte vietą, ir Jis paliudija, kad tie nurodyti asmenys jautė, manė ir kalbėjo taip, kaip randame įkvėpto rašytojo duota. Todėl nusidėtų mokslui apie šv. Knygų įkvėpimą tas, kas abejojų, ar tikrai šėtonas yra pasakęs Jėvai žodžius, parašytus Prad 3, 1: „Kodėl Dievas judum įsakė, kad judu nevalgytumėte iš visų rojaus medžių?“ Arba kas netikėtų, jog buvo žmonių bedievių, kurie sakė: „Nėra Dievo“ (Ps 13, 1) ir t. t. Iš to tačiau neina, kad pačios tos mintys ar žodžiai vien per jų įdėjimą į šv. Raštą įgautų kurią nors ypatingą vertę. Jų autoritetas ar vertė yra tokia, kokia yra vertė asmens, kurs taip yra galvojęs ar kalbėjęs, o jei kuomet pasikeičia padidėdama ar sumažėdama, tai įvyksta tik tuomet, kada prisideda bet kuri kita pašalinė aplinkybė, pvz., aiškus pagyrimas ar papeikimas tų minčių ir žodžių, einas iš Dievo ar iš įkvėpto rašytojo.

18. Kadangi įkvėpimas yra antgamtinis atsitikimas, įvyksta viduje žmogaus, todėl apie jo buvimą ar nebuvimą kitiems žmonėms reikia klaustis arba pačių įkvėptų knygų, tyrinėjant jų turinį ir savybes, arba įkvėpto rašytojo, arba patirti iš įkvėpimą davusiojo Dievo. Bet pačios knygos neduoda pakankamai įtikinančio liudijimo apie savo įkvėpimą, ir veltui jo ieškojo protestantai įkvėptose knygose. Nei jų turinys, t. y. aprašyti stebuklai ir pranašystės, nei prakilnus jų mokslas, nei jų gerus jausmus sužadinti kalba nėra tokiai liudijimas, nes, visų pirma, ne visose vietose tie dalykai vienodai randami arba gali būti lygiame laipsnyje daugelyje visų neįkvėptų knygų ir pagaliau jų įvertinimas daug priklauso nuo žmogaus pažiūrų, o per tai vienas gali juos pripažinti įtikinančiais, kitas gi visai ne.

Nepakanka ir paties įkvėpto rašytojo paliudijimo; nes nėra būtinai reikalo, kad jis pats žinotų apie savo įkvėpimą; nors visai neneigiame, kad šv. rašytojai bent dažniausiai buvo pamokyti ir įsitikinę, kad Dievas per juos kalba. Bet įkvėpimas yra tai vidinis atsitikimas; fokuose gi dalykuose žmogus gali be savo noro pasiduoti paklydimui, iliuzijoms ir nors jis pats yra pamokytas ir teisingai tiki į savo įkvėpimą, negali jis tačiau reikalauti, kad jo žodžiams tikėtų kiti be jokio abejojimo. Tikėjimas gi jo žodžiams būtų priversninas tik tuomet, jei jis juos patvirtintų kuriuo nors stebuklu; bet tuomet jau prisidėtų paliudijimas Dievo, kurs tik vienas duoda galią daryti stebuklus.

Taigi vien aiškus Dievo paliudijimas yra pakankamas įrodymas, kad kuri nors knyga yra įkvėpta. Dievas yra įkvėpimo davėjas ir pirmasis šv. Knygų autorius; tikrai Jis, Amžina Tiesa, duodamas liudijimą negali nei paklysti, nei kitus įvesti į paklydimą. Tas Dievo paliudijimas apie įkvėpimo buvimą juo labiau yra reikiamas, kad mes turime įkvėpimo faktą priimti kaip tikėjimo dalyką. Nėra tačiau reikalo, kad Dievas duotų paliudijimą betarpiškai; gana Jo liudijimo, duoto per žmones, kurie savo pasiuntinybę buvo gavę tikrai nuo Dievo ir ją patvirtinę stebuklais. Toks paliudijimas negalėjo būti vėlesnis už Kristaus ir Apaštalų laikus; turėjo būti duotas Eklesijai sergėti draug su kitomis apreiškimo tiesomis ir rasti apreiškimo šaltiniuose, t. y. šv. Rašte ir Tradicijoje. Ir tikrai, kaip aukščiau sakytą, Jis yra dalimi pačiame šv. Rašte, pilnai gi Eklesijos padavime, jos šv. tėvų raštuose. Ir Eklesija, reikalui atsiradus, savo neklaidingu nutarimu patvirtino, kad dieviškas paliudijimas apie šv. Knygų įkvėpimą buvo tikrai duotas, ir nurodė knygas, kuriomis jis buvo duotas.

4. ŠV. KNYGŲ SENOJO TESTAMENTO KANONAS ŽYDUOSE

19. Šv. Knygos arba jų rinkinys, kaip matėme aukščiau, vadinama *kanonu* dėl to, kad jose duodama Dievo apreiškto tikėjimo ir pasielgimo taisyklės, o kiekviena atskira šv. Dvasios įkvėpta knyga, Eklesijos neklystančiu nutarimu pripažinta kaip tokia ir į šv. Knygų rinkinį ar kanoną įtraukta, yra vadinama kanonine.

Kadangi šv. Knygos buvo parašytos ne vienu laiku ir todėl ne visos yra visų priimtose, tai tyrinėjami jų surinkimo istoriją mes kalbėsime atskirai apie kanoną Sen. Įstatymo Žyduose, apie kanoną Sen. Įstatymo krikščionių tarpe ir apie kanoną Naujojo Testamento.

Mošė savo Dievo įkvėpimu parašytas knygas padėjo sandoros padangtėje (Pak 31, 24); tai ir buvo kanono pradžia. Jošė pasakoja (Još 24, 26), kad jis savo veiklą („visus tuos žodžius“) parašęs „įstatymo knygoje“, norėdamas, matomai, taip pažymėti, kad jis savo knygą sujungęs su Mošės knygomis. Kitos istorinės Sen. Test. knygos, parašytos pirm Babilono nelaisvės, prasideda sujungimo žodeliu „ir“; iš to galima numanyti, kad ir jos buvo sujungtos į vieną rinkinį su pirmiau parašytosiomis. Be to, tikrai žinoma, kad Žydai, rūpestingai sergėdami savo knygas, jau pirm Babilono nelaisvės turėjo šv. Rašto rinkinius, kaip tai galima matyti iš sujungimo Dovydo psalmių su Asapho psalmėmis, įvykusio Žydų karaliumi esant Ezekijui (2 Kron 29, 30), ir iš to paties karaliaus paliepimo surankioti Saliamono patarles (Pak 25, 1), o taipgi iš gana dažno minėjimo senesniųjų ir tai įvairių rašytojų žodžių pas jaunesnius, ką jie vargu ar būtų galėję daryti, neturėdami anųjų raštų

rinkinio. Kokio tačiau didumo buvo tie rinkiniai įvairiais laikais, šiandien susekti nebeįmanoma.

20. Dabar Žydai savo kanone turi tik 36 Sen. Test. knygas, kurios paprastai vadinamos pirmojo kanono, arba *protokanoninėmis*, knygomis (libri protocanonici) ir iš kurių, sujungdami kai kurias į vieną, jie daro dvidešimt dvi knygas, t. y. tiek, kiek yra raidžių Žydų alfabete. Kyla tat klausimas, kada ir kaip tas jų kanonas yra pasidaręs? Kalbant apie Žydų kanono atsiradimą, reikia visų pirma skirti senovės Palestinos Žydai, kurių naminė kalba Kristaus laikais buvo aramėjiška, nuo Žydų, apsigyvenusių Aleksandrijoje ir pasisavinusių graikišką kalbą. Taigi dabartinis Žydų priimtas šv. Knygų kanonas yra tas pats, kurį senovėje turėjo Žydai Palestiniečiai; tuo tarpu kad Aleksandriečiai Žydai savo kanone turėjo truputį daugiau šv. Knygų, būtent ne tik visas dabartinio Žydų kanono knygas, vadinamąsias protokanonines, bet dar ir *deuterokanonines* (antrojo kanono) knygas; jos yra: Tobijo, Juditos, Išminties knyga, Eklesinė knyga, Barukhas, I ir II Makabiejų, o taipgi knygų dalys: Esterės 10, 4—16, 24; Daniėlio 3, 24—90 (Azarijo malda ir trijų jaunikaičių giesmė ugnies krosnyje); 13 skyr. (Susanos istorija) ir 14 skyr. (pasakojimas apie Belį ir slibiną). Kaip tačiau tuodu kanonu, Žydų Palestiniečių ir Aleksandriečių, susidarė, tikrų žinių nėra.

21. Palestiniečių Žydų rinkinys vadinamas taipgi Esdro kanonu; dėl to, kad, anot padavimo, jį padaręs Esdras, Žydams sugrįžus iš Babilono vergijos. Nuomonė, kad Esdras yra pirmojo Žydų kanono autorius, remiasi šiais įrodymais. Žydijsje visuomet šv. Knygos buvo aukščiausioje pagarboje ir jų vertės pripažinimas buvo pavestas ne bet kam, o tik tokiems žmonėms, kurie turėjo pasitikėjimą visoje tautoje. Kolei Dievas Žydams siuntė pranašus, kurių reikšmė visiems buvo kuo didžiausia, jie galėjo liudyti apie šv. Knygų įkvėpimą; bet pranašų pareigos, kaip visi pripažįsta, pasibaigė Esdro ir Neemijo laikais, ir paskutinis pranašas buvo Malakijas. Taigi priderėjo, kad Dievas pasirūpintų, idant šv. Knygos, duotos Žydams ir turėjusios būti tolesniame laike svarbiausia jų tikėjimo ir elgesio taisyklė, ir jau paskutinių pranašų dienose būtų surinktos ir viešai paskelbtos, ir tai tokių vyrų, kuriems negalima buvo netikėti. Tokie gi vyrai anuo metu Žydams buvo, kiek žinoma, tik Esdras ir Neemijas. Tą samprotavimą patvirtina liudijimai Žydų tradicijos, kuri aiškiai sako, kad Esdras galutinai pabaigęs šv. Knygų rinkimą. Flavijus Juozapas rašo, kad knygų rinkinys, kurias visi Žydai pripažįsta dieviškomis, einąs iš laikų Artakserkso I Longimano, kurs leido Esdruui ir Neemijui sutvarkyti religinį Žydų gyvenimą. Seniausią gi liudijimą randame 2 Mak 1, 13, kur pasakyta, jog Neemijas (per Esdrą, kuriam religinio Žydų gyvenimo sutvarkymas buvo pavestas) „padaręs biblioteką sunešė į ją iš kraštų Knygas (Mošės Įst) ir Pranašus (istorines ir pranašų knygas), ir Dovydą (Psalmes), ir Karalių laiškus (ir) apie dovanas (Esdro knygas)“. Su Žydų

padavimu sutinka ir šv. tėvų liudijimai, kurie sako, kad Esdras buvęs pirmojo kanono skelbėjas (šv. Iren, šv. Jonas Auks. ir kt.).

22. Nors Esdras teisingai laikomas dabartinio Žydų kanono rinkėju, tačiau negalima pasakyti, kad jis jį taip pabaigęs, kad būtų buvę visai neleistina pridėti prie jo naujų knygų. Tiesa, po Esdro mirties Dievas nebesiuntė Žydams daugiau pranašų, bet nėra jokio pagrindo tvirtinti, būk Dievas nebedavęs taipgi jokio naujo apreiškimo ir įkvėpimo. Iš tikrųjų gi ir vėliau, buvo parašytos dar naujos Dievo įkvėptos knygos, o kai kurios senesnės, Esdruui nežinomos, buvo tuo laiku atrastos. Gali būti tik klausimas, ar tos paskiau atsiradusios, dabar deuterokanoninėms Sen. Test. vadinamos knygos visų Žydų buvo priimtos ir laikomos šventomis ir įkvėptomis, ar ne. Tikrai jos buvo draug su kitomis šv. Knygomis Žydų Elenistų (graikiškai kalbančių) arba Aleksandriečių kanone, kurs todėl, atskyrimui jo nuo trumpesnio Žydų Palestiniečių kanono, vadinama *a l e k s a n d r i e č i ų* (canon alexandrinus seu Hellenistarum). Tiesa, iki mūsų dienų neišliko nė vienas Aleksandrijos Žydų šv. Rašto kodeksas, bet graikiški šv. Knygų egzemplioriai, vartojami pirmųjų amžių Eklesijoje, buvo arba tie patys, kuriuos Elenistai turėjo pirm savo atsivertimo (grįžties), o priėmę šv. tikėjimą sau pasilaikę ir išplatino tarp krikščionių, arba iš anų perrašytieji. Pirmųjų gi amžių Eklesijos kodeksuose buvo tikrai visos Sen. Test. knygos, kaip protokanoninės, taip ir deuterokanoninės.

23. Ar buvo deuterokanoninės knygos laikomos šventomis Žydų Palestiniečių, negalima su pilnu tikrumu pasakyti, bet yra nemaža įrodymų, kad bent kai kurios tikrai buvo. Kad jos buvo Palestinoje tikrai žinomos, nėra ir abejonės, tai galima matyti kad ir iš liudijimo Flavijaus Juozapo, kurs, kalbėdamas apie protokanonines Esdro surinktas knygas, taip atsiliepia apie kitas: „Nuo Artakserkso viešpatavimo laikų iki mūsų dienų buvo, tiesa, kai kurie dalykai parašyti, bet jiems nepripažįstama tokios pat vertės kaip pirmiesiems, nes nebebuvo neabejotinos pranašų įpėdinystės“. Eklesinė knyga minima yra pačiame Žydų talmude tokiu pat būdu kaip kitos šv. Rašto knygos; Origeno laikais Barukho knyga dar tebebuvusi sujungta su Jeremiju; Tobijo ir Juditos knygomis naudojosi Žydų mokslininkai savo Midrašim'uose (komentoriuose), kaip turinčiomis didžiausią vertę ir t. t. Kone visos deuterokanoninės knygos buvo parašytos ebrajiška ar aramėjiška kalba, todėl galima su nemažu tiespanašumu spėlioti, kad jos buvo parašytos ne kitur, kaip tik Palestinoje, o iš čia buvo nuneštos Aleksandrijon. Graikišką Aleksandriečių šv. Rašto vertimą, kuriame buvo ir protokanoninės, ir deuterokanoninės knygos, ir Palestinos Žydai laikė pradžioje didelėje pagarboje; tik kada tuo vertimu pradėta naudotis ir imti iš jo įrodymus apie įvykimą mesijinių pranašysčių Jėzaus asmenyje, Žydai pakeitė savo nuomonę apie tą vertimą ir jį visai atmetė, o sau pasidirbdino kitus. Tas atmetimas pirmo graikiškų šv. Kny-

gų vertimo ir buvo matomai priežastis atmetimo visų šv. Knygų, kurių nebuvo Esdro kanone, ir pasilikimo prie vienu protokoloninių.

5. ŠV. KNYGŲ SEN. TESTAMENTO KANONAS KRIKŠČIONIŲ TARPE

24. Naujajame Testamente buvo priimtas Senojo Testamento kanonas, ir tai platesnysis. Evangelistai ir Apaštalai, duodami Sen. Test. žodžius, naudojami graikišku Aleksandriečių vertimu, kuriame buvo visos knygos, t. y. protokanoninėmis ir deuterokanoninėmis, net ir tokiose vietose, kur jis šiek tiek skiriasi nuo ebrajiško teksto. Jei suskaitysime Naujajame Testamente visas iš Senojo paimtas vietas, atrasime, kad maždaug iš 350 tokių vietų daugiau kaip 300 taip sutinka su Aleksandriečių graikišku vertimu, kad aiškiai matoma iš ten jas esant paimtas; būtent Lk, Mk, Petr, Jo ir rašytojas laiško Žydams laikosi graikiško teksto visuomet, Povilas beveik visuomet, o Matas ir Jonas dažniausiai. Iš tokio gi jų elgesio teisingai daroma išvada, kad jie buvo priėmę visą graikišką Aleksandriečių vertimą. Toliau, dauguma pirmųjų krikščionių buvo atsivertę Žydai Elenistai, kurie Žydų kalbos visai nebesuprato ir dėl to galėjo naudotis tik Aleksandriečių vertimu; jei tai tame vertime būtų buvusios draug su šventomis knygomis ir neįkvėptos, tai Apaštalai būtų, be abejonės, tuos krikščionis įspėję, nes toks įspėjimas buvo būtinas; jie gi to visai nedarė, o pirmųjų amžių Eklesija, priimdama visas Aleksandriečių kanono knygas kaip šventas, tuo pačiu paliudija, kad šventomis jas laikė ir apaštalai, pirmieji Eklesijos vadovai. Pagaliau didelis panašumas kai kurių Nauj. Test. tekstų su deuterokanoninių knygų išsireikšimais tiesiog parodo, kad ir tos deuterokanoninės knygos buvo apaštalams gerai žinomos ir jų priimtos.

25. Nei pas vieną apaštališkųjų tėvų nerandame pilno sąrašo šv. Knygų, tačiau iš nedaugelio išlikusių jų raštų galima matyti, kad tarp knygų, kurias jie laikė šventomis, buvo ir deuterokanoninės. Taip pas Klemeną Rom. randame žodžius, paimtus iš Eklesinės knygos, Išminties, Juditos ir iš deuterokanoninės Esterės dalies. Hermas ima žodžius iš Eklesinės knygos ir antros Makabiejų, Barnabas iš Eklesinės, o Polikarpas iš Tobijo.

Jei peržiūrėsime Eklesijos tėvų ir rašytojų veikalus antrame ir trečiame amžiuje, atrasime, kad jie visas Aleksandriečių kanono knygas laikė šventomis ir naudojosi jomis, nepažymėdami jokio skirtumo tarp protokoloninių ir deuterokanoninių. Taipgi buvo daroma ne vienoje kurioje krikščionių bendruomenėje, bet visose, kurių skaičiuje buvo ir pačių apaštalų įsteigtosios, taigi tiesiog iš jų ėmusios visą savo mokslą. Taigi Romos bendruomenėje, be minėtųjų Klemenso ir Hermo, galima dar įvardinti Hipolitą, kurs taip pat aiškino deuterokanonines Daniėlio dalis kaip ir protokolonines, o be to,

naudojosi ir kitomis deuterokanoninėmis knygomis. Eklesinėje Galijos bendruomenėje tą pat darė Ireniejus. Afrikos bendruomenės kanoną ir kitų, kuriuose buvo vartojama lotynų kalba, galima patirti iš pirmo lotyniško šv. Rašto vertimo, vadinamosios Italės, kurioje yra visos Sen. Test. knygos, o taipgi iš raštų Tertulijono ir šv. Kiprijono. Eklesinių rytų bendruomenių liudytojais apie deuterokanoninių knygų priėmimą yra „Dvylikos apaštalų mokslas“, šv. Atenagoras Atėn., šv. Klemensas Aleksandr., ypač gi Origenas, kurs aiškiai įrodinėja deuterokanoninių knygų svarbą, ginčydamos su tais, kurie apie jas turėjo abejonių.

26. Ketvirtame ir penktame amžiuje ne tik visi žymesnieji Eklesijos tėvai ir rašytojai vartoja savo raštuose deuterokanonines knygas kaip įkvėptas, bet iš anų laikų turime jau šv. Knygų sąrašus, arba katalogus, padarytus vyskupų susirinkimuose Hiponoje, Kartaginoje, o net ir anais amžiais parašytus kodeksus, Vatikano, Sinajaus, Aleksandrijos ir Ephremo, taipgi šv. Rašto vertimus į Etiopų ir Armėnų kalbas, kuriuose randame visas Sen. Test. knygas, kaip protokanonines, taip ir deuterokanonines. Eklesijos tikėjimas apie deuterokanonines knygas pasirodo dar iš piešinių, kuriais krikščionys anais laikais pagražindavo savo karstus, eklesinius indus ir t. t.; tuose gi piešiniuose dažnai vaizduojama asmenys ir atsitikimai, apie kuriuos kalba tik deuterokanoninės knygos.

Jei kai kurie labai negausingi rašytojai pradeda tuo laiku abejoti ir registi nepripažįstą deuterokanoninių knygų šventumo, tai artesnis į jų veikalus ir aplinkybes, kuriuose rašė, įsižiūrėjimas parodo, kad jie kalba ne apie kanoną, krikščionių priimtą, bet Žydų arba kad jie pasilieka Žydų kanono įtakoję.

27. Ir paskesniais amžiais visa Vakarų ir Rytų Eklesija, o net ir atsiskyrę nuo Eklesijos klaidžiatikiai turi savo kanone visas Sen. Test. knygas. Tą tai platesnį šv. Knygų kanoną patvirtino Eklesija savo viešu nutarimu visų pirma Florencijos susirinkime, o paskiau Tridento, kur vyskupai, rūpestingai dalyką ištyrę ir apsvaistę, pirmame savo dogmatiniame nutarime (ses. 4 De canonicis Scripturis) įvardijo visas Sen. Test. knygas, taip, kaip jos nuo seniausių laikų katalikų Eklesijoje buvo pripažintos, atskirdami nuo Eklesijos vienybės kiekvieną, kaip klaidžiatikį, „kurs jų visų su visomis jų dalimis, kaip katalikų Eklesijoje paprastai buvo skaitomos ir yra senos Vėlėtos leidiniuose, nepripažintų šventomis ir kanoninėmis“. O Vatikano susirinkimas tą nutarimą, nors jau gana aiškų, bet nebaigusį kai kurių apie deuterokanonines knygas ginčų, iš naujo patvirtino, dar labiau jį paaiškindamas tuo būdu: „Jei kas ištisų šv. Rašto knygų su visomis jų dalimis, kaip jas įvardijo Šv. Tridento sinodas, nepriimtų kaip šventų ir kanoninių arba sakytų, kad jos nėra dieviškai įkvėptos, tas tebūna atskirtas“ (Constit. de fide, can. 4 De revel.).

Protestantai, prieš kuriuos visų pirma buvo atgręžtas Trid. susir. nutarimas, sekda-

mi savo mokytojais, Liuteriu ir kitais, deuterokanoninėms knygoms nepripažįsta lygios vertės su protokanoninėmis ir vadina jas apokrifinėmis, tačiau deda savo Bibliją leidinių gale kaip naudingas skaityti. Tik kai kurie protestantų skyriai nepripažįsta toms knygoms jokios vertės, dargi vadina jas žalingomis ir visai jų nededa į savo Biblijos leidinius, bet daro tai ne kuriais nors įrodymais įtikinti, o tik prieštaraudami katalikams.

Atsiskyrę nuo katalikų Eklesijos, Graikai ilgą laiką laikė deuterokanonines knygas šventomis ir įkvėptomis kaip ir protokanonines. Tik paskutiniuose dviejuose amžiuose pradėjo pasiduoti protestantų įtakai. Tarp Graikų teologų dabar yra tuo dalyku žymus svyravimas, o jų dauguma jau regisi esanti deuterokanoninėms knygoms priešinga ir tuo būdu atmetanti jų pačių Eklesijos pripažintą ir amžiais išsilaikiusį mokslą.

Toliau dar tuo pačiu keliu nuėjo Rusijos Eklesija. Ji taip pat pakeitė savo mokslą apie deuterokanonines knygas Sen. Test., vedama savo teologų, pasidavusių protestantų įtakai. Rusų Eklesijoje, regisi, dabar nebėra jokio abejojimo: ji tiesiog vadina deuterokanonines Sen. Test. knygas apokrifinėmis ir taip moko savo teologijoje ir net savo katekizmuose.

6. NAUJOJO TESTAMENTO ŠV. KNYGŲ KANONAS

28. Išganytojas skelbė savo dievišką mokslą tik gyvu žodžiu ir taip pat liepė daryti savo Apaštalams ir mokytiniais sakydamas: „Eidami į visą pasaulį, skelbkite Evangeliją visam sutvėrimui“ (Mk 16, 15). Jie, paklūsnius mokytojo žodžiams, ėjo iš krašto į kraštą, iš vieno miesto kitan, skelbė visur Gerą Naujieną, patvirtindami savo kalbą stebuklais, įtikėjusius į Kristų ir priėmusius jo mokslą krikščionys ir iš tų darė pirmas krikščionių bendruomenes. Taip tat paprastu ir nuolatinu Evangelijos platinimo būdu iš Kristaus patvarkymo buvo skelbimas gyvu žodžiu; ir tikėjimas į Kristų plito skelbimu, ką ir šv. Povilas išreiškė, kai sakė: „Tikėjimas iš skelbimo“ (Rom 10,17). Ir tik tuo keliu galėjo Evangelija trumpu laiku pasidaryti žinoma visose Romos valstybės dalyse, pasiekti žmones ne tik mokytus, bet ypač visą daugybę bemokslių, beturčių, kurie, kasdieninio gyvenimo rūpesčiuose paskendę, kitaip nebūtų jos nei ieškoję, nei radę. Bet Išganytojas, liepdamas skelbti gyvu žodžiu, nedraudė Apaštalams reikalui atsiradus arba didesnei žmonių naudai dėti skelbiamąjį mokslą į raštus. Taigi su laiku, nors nelabai greitai pradėjo atsirasti knygos, turinčios savyje didesnę ar mažesnę Kristaus mokslo dalį, Apaštalų ir jų mokytinių iš Dievo įkvėpimo parašytos ir pradžioje ne visai Eklesijai paskirtos, bet jos dalims. Pirmieji krikščionys su dideliu rūpestingu mu rinko tas knygas, ir kiekviena eklesinė bendruomenė stengėsi turėti jų kuo daugiausia. Jau prie gyvos apaštalų galvos buvo padaryti pirmi tokie rinkiniai, o jų vieną nežinomo, tiesa, didumo, turintį savyje bent kai kuriuos Povilo laiškus, mini šv. Petras (2 Petr 3, 16). Baigiantis pirmajam ir prasižėdant antrajam amžiui, įvairios bendruomenės turėjo įvairius rinkinius, ir nors nė viename iš jų nebuvo dar visų NT raštų, bet nebuvo taipgi nė vie-

nos dabartinio kanono knygos, kuri jau tuomet nebūtų buvusi žinoma kurioje nors eklesinėje bendruomenėje.

Negana to, kad tos knygos buvo renkamos, bet dar jas priimdavo kaip turinčias dievišką autoritetą, kaip Dievo įkvėptas ir lygias tuo atžvilgiu Sen. Test. knygomis. Tai pasirodo iš pirmųjų Apaštalo įpėdinių raštų, kurie iš anų paimtuosius žodžius mini tokiu pat būdu kaip ir įkvėptas Sen. Test. knygas, stato vienas šalia kitų kaip lygias, dalina į „Evangeliją ir Apaštalą“, sekdami padalinimą Sen. Test. į „Įstatymą ir Pranašus“, arba stačiai vadina jas Dievo įkvėptomis kaip, pvz., Klemensas Romėnas, kurs tvirtina, kad Povilas Dievo įkvėptas parašė Korintiečiams apie save, apie Kephą ir apie Apolį.

29. Krikščionys priimdavo kaip šventas, žinoma, ne visas knygas, duodančias šį tą iš Kristaus mokslo, bet tik tokias, apie kurias buvo įsitikinę, kad jos tikrai buvo Dievo įkvėpimu parašytos. Tame dalyke žiūrėta, ar knygos autorium yra tikrai Apaštalas arba ar ji yra bent patvirtinta kurio nors Apaštalo. Toks patikrinimas buvo, iš vienos pusės, būtinas, nes draug su šventomis knygomis pradėjo tuojau atsirasti raštai, kad ir panašūs savo turiniu į anąsias, bet parašyti žmonių, neturėjusių Dievo įkvėpimo; iš antros gi pusės, ne visur, ypač tolimesnėse ir mažesnėse bendruomenėse, pigu buvo iš karto gauti reikiamus paliudijimus. Dėl to tai net apie kai kurių tikrai įkvėptų knygų vertę vienoje kitoje bendruomenėje buvo abejojama per trumpesnę ar ilgesnę laiką, juo labiau kad palyginant gana vėlai ir apie patį jų buvimą patirdavo. Tas Dievo įkvėpimu parašytas NT knygas, apie kurias kai kuriose eklesinėse bendruomenėse ilgiau abejota dėl stokos reikiamų paliudijimų ir tik vėliau visur priimta atskiriant nuo tų, kurios gana veikiai pasidarė visų žinomos ir priimtos, dabar vadiname deuterokanoninėmis NT knygomis. Jos gi yra: Laiškas Žydams, Katalikiškasis laiškas šv. Jokubo, du laišku šv. Petro, antras ir trečias laiškas šv. Jono, katalikiškasis laiškas šv. Judo, šv. Jono Apreiškimas ir dalys: Mt 1 ir 2 skyr., Mk 16, 9—20, Lk 22; 43, 44 ir Jo 8, 2—12.

30. Arčiau išžiūrint, kaip buvo daromas kanonas NT knygų, galima pastebėti, kad jau apaštališkųjų ir pirmosios antrojo amžiaus pusės tėvų nors ir negausingai išlikusiuose raštuose buvo vartojamos visos NT knygos, išskyrus tik keturis nedidelius laiškus: I Philemoną, 2 ir 3 Jono ir Judo. Pradedant gi nuo antrosios antrojo amžiaus pusės, jau atskiros eklesinės bendruomenės turi gana pilnus kanonus. Didžiausią knygų rinkinį randame ekl. Romos bendruomenėje, nes jame, kaip pasirodo iš Muratorio sąrašo ir Hermo veikalo „Ganytojas“, buvo visi NT įkvėpti raštai, išskyrus laišką Žydams ir II Petro; bet buvo taipgi čia priimta, tiesa, kaip abejotina, viena nekanoninė knyga: šv. Petro Apreiškimas (Apocalypsis Petri). Baigiantis antram ir prasidedant trečiam amžiui, Afrikos bendruomenėje dar nebuvo vartojama laiškas Žydams, Jokubo ir II Petro, nors Tertulijonas liudija, kad laiškas Žy-

dams buvęs kai kuriose bendruomenėse tuo laiku jau priimtas. Toks pat beveik kaip Afrikos buvo kanonas ekl. Galijos bendruomenėje, tik jame dar trūko Judo laiško, bet buvo viena nekanoninė knyga: Hermo „Ganytojas“. Taigi suvesdami į vieną vietą įvairių Vakarų ekl. bendruomenių kanonus, randame, kad čia buvo priimtos, kaip dieviškos, visos NT knygos, išskyrus tik II Petro, o su jomis ir dvi neįkvėptos, kurios paskiau, patyrus apie tikrą jų pradžią, iš kanono išmesta. Pilną kanoną pirmą kartą randame prasidedant III a. Aleksandrijos bendruomenėje, kaip tai parodo raštai Klemenso Aleksandriečio, ypač gi Origeno, kurs visas ir tiktai vien dabartinio kanono knygas pripažįsta šv. Raštu. Truputį vėliau, to paties III a. pabaigoje, Eusebijus Cezarietis duoda tuo metu viešpatavusias nuomones apie įvairius knygų skyrius; taigi jis atskiria raštus, kurie yra visų priimami kaip šventi (ὁμολογούμενα) ir kuriems priklauso kone visos dabartinio kanono knygos, toliau raštus, apie kuriuos dar tebėra vedami ginčai, bet kurie daugumos yra priimami (ἀντιλεγόμενα), jais gi yra likusios mūsų kanono knygos, ir pagaliau raštus, visų stačiai atmetamus (νόθα) arba dėl to, kad jie nėra įkvėpti, arba kad turi dar savyje ir klaidingą mokslą.

31. Paskiau IV a. Rytuose kyla vėl didesnės abejonės apie kai kurias deuterokanonines NT knygas. Tiesa, Aleksandrijos ir Kipro ekl. bendruomenėse pasilieka pilnas kanonas, bet Palestinoje ir Kapadokijoje nerandame tarp šv. Knygų šv. Jono Apreiškimo, o Antijokijoje — dar ir keturių mažesniųjų laiškų: 2 Petro, 2 ir 3 Jono ir Judo. Tačiau tos abejonės neilgai pasilieka ir sekančiuose amžiuose jos visai pasilčiau; nes dar pirm Trullos sinodo (680 m.), kada viešai paskelbta Afrikos susirinkimų priimtas šv. Knygų sąrašas, beveik visos Rytų ekl. bendruomenės jau turėjo vienodai pilnus kanonus.

Vakarų ekl. bendruomenėse jei dar ir buvo kai kur abejonių apie šv. knygų skaičių IV a., tai vėliau nebeliko jų nė žymės, ir toks dalykų stovis pasiliko lig reformacijai. Prasidėjus gi ginčams apie deuterokanoninių knygų vertę XVI a., Tridento susirinkimas iškilmingai patvirtino seną tikėjimą apie visų, kaip Sen., taip ir N. Test., knygų įkvėpimą ir jų dievišką vertę.

Protestantai vedė ir veda ginčus toliau. Liuteris, sugalvojęs visai naują įkvėpimo kriterijų, būtent asmens vidinį įsitikinimą, sakė, kad jis nerandęs evangeliškos ir apaštališkos dvasios Apokalipsėje; tokią pat nuomonę jis turėjo apie laišką Žydams, Judo ir ypač Jokubo; taigi visas tas knygas jis nukėlė į savo Biblijos vertimo galą. Paskesnieji Liuterio mokytiniai pripažindavo šv. Raštu kurį laiką tik protokanonines knygas (homologumena), atmesdami kitas septynias kaip apokrifus. Pas Zvinglio ir Kalvino pasekėjus pasiliko katalikų Eklesijos kanonas, o pradžioje XVII a. sugrįžo prie jo ir Liuterio pasekėjai. Dar vėlesniuose laikuose daug protestantų, pasidavę racionalizmui, atmetė visai šv. Knygų įkvėpimą, ir todėl nebegali būti nė kalbos pas juos apie kanoną tikra to žodžio prasme.

Graikų ir Rusijos atsiskyrusios Eklesijos savo kanonuose turi visas Naujojo Testamento knygas.

Apie apokrifus ir dingusias knygas. a) Apokrifas, gr. ἀπόκρυφον, reiškia tą patį kaip ir „slaptingas, paslėptas“. Tuo vardu senovėje graikai pagonys vadindavo knygas, kuriose buvo surašytos jų tikišinės paslaptys, žinotinos vieniems jų kunigams (ἀπόκρυφα βιβλία). Nuo šv. tėvų laiko apokrifais pradėta vadinti knygas, kurios, žiūrint jų antraščių ir turinio, gali būti palaikytos šventomis ir tikrai kaip tokios buvo kai kurių priimanos, nors tikrumoje jos nėra įkvėptos. Vienu iš jų vardai paimta iš Sen. Test., kitų gi iš Naujojo, todėl atskiriame apokrifus Sen. Test. nuo apokrifų NT. Tarp Sen. Test. apokrifų yra paminėtini: 3 ir 4 *Esdro knyga* ir *Manaso karaliaus malda*, parašytos II ar I a. pirm Kristaus gimimo, kurios kaip priedas yra spausdinamos Vulgatos leidiniuose; toliau 151 *Dovido psalmė*, 18 *Saliamono psalmių*, 3 ir 4 *Makabiejų knyga*, parašytos taipgi pirm Kristaus gimimo; žymiai vėliau buvo parašytos *Enoko knyga*, *Mošės užžengimas*, *Mošės Apreiškimas* ir didelė daugybė kitų, jokios vertės neturinčių raštų.

Iš Naujojo Test. apokrifų verta paminėti visų pirma vadinamosios Eklesinės knygos (Liberi ecclesiastici), kurios buvo didelėje pagarboje pas šv. tėvus ir šiandien gali dar būti naudingos, nors jos nėra įkvėptos. Štai jų vardai: *Mūsų Viešpaties laiškas Edesos karaliui Abgarui*; *Liturgijos Petro, Jokubo, Mato ir Morkaus*; *Dvylikos apaštaltų mokslas*; *Apaštaltų konstitucija ir kanonai*; *Evangelija pagal Žydus, arba nazarajus*; *Šv. Povilo laiškas Laodikiečiams*, 3 *Korintiečiams*, *Senekai ir Senekos Povilui*; *Šv. Barnabo laiškas*; *Šv. Klemenso Romėno vienas laiškas Korintiečiams*; *Hermo „Ganytojas“*.

Daug daugiau tačiau buvo tokių apokrifų, kurie niekuomet nė jokios reikšmės neturėjo Eklesijoje. Tarp maždaug 50 įvairių apokrifinių evangelijų, kurių vardai minimi šv. tėvų raštuose, labiausiai gal panaši į kanonines *Evangelija pagal Petrą*; kitos gi nebūtos dalykus pasakoja arba apie Kristaus gimimą ir jaunystę, arba apie jo kančią ir nužengimą į pragarus (Limbą). Buvo dar apie 18 „Apaštaltų darbų“, truputį mažiau įvairių laiškų ir apreiškimų, tarp kurių minėtinas *Petrų Apreiškimas*, kurs kaip abejotina knyga buvo-kurį laiką Romos Eklesijos kanone.

b) Šv. Rašte paminėta nemaža knygų, parašytų pranašų ir kitų šv. asmenų, kurios tačiau iki mūsų dienų neišliko, todėl ir vadinamos *dingusiomis*. Jų skaičiuje galėjo būti kai kurios parašytos Dievo įkvėpimu, bet ir tos matomai turėjo tikslą laikinį; jam gi pasibaigus, Dievas leido, kad ir pačios knygos žūtų. Senajame Testamente šie yra minimi raštai: 1) *Viešpaties karų knyga* (Liber bellorum Domini.— Num. 21, 14); 2) *Teisiųjų knyga* (Liber iustorum.— Jos 10, 13; 2 Reg 1, 18); 3) *Knyga žodžių apie Saliamono dienas* (Liber verborum dierum Salomonis.— 3 Reg 11, 41); 4) *Knyga žodžių apie Judos karalių dienas* (Liber verborum dierum regum Juda.— 3 Reg 14, 29 etc.); 5) *Knyga žodžių apie Izraelio karalių dienas* (Liber verborum dierum regum Israel.— 3 Reg 14, 19 etc.); 6) Keletas pranašų knygų, keletas Saliamono veikalo, viso gi 21 knyga.

Iš Naujojo Testamento pasirodo, kad, be skaitomų dabartiniame kanone, buvo dar parašyta kai kurios knygos, šiandien dingusios, kurios tačiau galėjo būti įkvėptos. Anot kone visų priimtų nuomonės, neišlikę iki mūsų dienų trys šv. Povilo laiškas: *Trečiasis laiškas Korintiečiams*, parašytas pirm dviejų kanoninių (1 Kor 5, 9; 2 Kor 10, 9), dar *Vienas laiškas Pilipiečiams* (Pilip 3, 1) ir *Laiškas Laodikiečiams* (Kol 4, 16).

7. EBRAJIŠKAS TEKSTAS SEN. TESTAMENTO

32. Šventasis Raštas buvo parašytas ne visas viena kalba, bet trimis, nes vienos jos dalies pirmutinė kalba buvo ebrajiška, kitos chaldėjiška, o trečios graikiška. Dauguma Sen. Test. knygų buvo parašyta ebrajiškai, ir tas jų tekstas išliko iki mūsų dienų. Iš chaldėjiškai parašytų išliko tik nedidelės knygų dalys: Pirmutinė Esdro 4, 7—6, 18; 7, 12—26; Jer 10, 11; Dan 2, 4—7, 28. Ebrajiškai ar chaldėjiškai buvo parašytos deuterokanoninės knygos: Tobijas, Judita, Barukhas, Eklesinė knyga, I Makabiejų, deuterokanoninės dalys Daniėlio ir Esterės ir Evangelija pagal Matą, bet jų pirmasis tekstas žuvo, liko tik vertimai. Pagaliau graikiškai buvo parašyta Išmintis, II Makabiejų ir visos NT knygos, išskyrus šv. Mato Evangeliją.

33. Ebrajiška kalba yra viena iš tų, kurias mokslininkai vadina semitinėmis dėl to, kad jomis kitados kalbėjo tautos, kilusios iš Noės sūnaus Semo, turėjusios savo lopšiu Senaaro slėnį netoli nuo Persų įlankos ir iš čia paplitusios į vakarus. Taigi seniausiuose laikuose semitinės kalbos buvo vartojamos toje Azijos dalyje, kurios ribos rytų pusėje yra upė Tigris, vakaruose Tarpžemė jūra, šiaurėje Armėnijos kalnai ir pietuose pietinė Arabija; o iš čia jos buvo nuneštos Etijopijon, į šiaurinę Afriką ir į kai kurias Tarpžemės jūros salas. Trys buvo svarbiausios semitinių kalbų šeimos. Aramėjiškų, kietų ir mažai išdailintų kalbų šeima buvo vartojama tautose, kilusiose iš Aramo ir gyvenusiose Sirijoje, Mezopotamijoje ir Babilonijoje. Ji apėmė sirišką ir babilonišką, arba, kaip ji paprastai vadinama, chaldėjišką kalbą, taipgi Samariečių tarmę, gal dar asiriečių ir kai kurias kitas. Arabiškos šeimos kalbos, kurios pasižymi savo žodžių ir formų senumu, įvairumu ir dailumu, buvo paplitusios pas pietinius gyventojus. Trečioji šeima, vadinama kanaaniška, yra viduryje tarp aramėjiškos ir arabiškos kaip žiūrint vietos, taip ir jos savybių. Jai priklausė Fenikijiečių kalba draug su puniškąja tarme ir ebrajiška kalba (hebraicus sermo), kuria buvo parašytas Šv. Raštas ir iš kurios paskiau pasidarė tarmės Talmudo ir rabinų, arba naujoji ebrajiška. Pats ebrajiškos kalbos vardas būk esąs padirbtas iš žodžio *'ibri* (transitor, ὁπεράστη), nes taip vadinę Kanaano gyventojai Abraomą, a t ė j u s į pas juos iš už upės (Jordano), ir tas vardas pasilikęs visai iš Abraomo kilusiai tautai, kuri pati save vadindavo Israėliu nuo patriarcho Jokubo, turėjusio taipgi Israėlio vardą; nuo tautos gi perėjęs vardas ir ant jos kalbos, nors ji nebuvo naujai atnešta, bet buvo ta pati Kanaaniečių kalba, pasisavinta ateivio Abraomo ir jo paliukuonių.

34. Apie tai, kaip ebrajiška kalba vystėsi ir dailejo, nėra jokių žinių. Jau Mošės parašytose, taigi seniausiose, kokias turime, knygose ji pasirodo visai tobula, taip kad galima atspėti, jog ir anksčiau ji buvo ilgai vartojama raštuose. Kone tame pačiame tobulumo laipsnyje ta kalba pasiliko iki Ba-

bilono nelaisvei, o net dar kurį laiką ir po jos, nors pas vėlesniusius rašytojus po truputį pradeda jaustis aramėjiškos kalbos įtaka. Reikia gi žinoti, kad jau nuo VIII a. aramėjiška kalba buvo pradėjus labai plisti tautose, kurios gyveno kaimynystėje su Babilonija ir turėjo su ja prekybos ir kitokių santykių; pasčiau ji tapo net oficialia kalba plačios persų valstybės. Kada Žydų dauguma buvo nugabenta Babilono nelaisvėn, jie ten savo kalbos neužmiršo; bet atkeltoš Palestinon ir apgyvendintos Žydų vietoje aramėjiškos kilmės tautos greitai laikui primetė savo kalbą visai negausingiems Žydams, kurie išvengė išvedimo Babilonan, ir padarė aramėjišką kalbą viešpataujančią visoje Palestinoje. Sugrįžę vėliau iš Babilono nelaisvės ištremtieji Žydai nors ir tebemokėjo ebrajiškai, bet būdami negausingi nebeįstengė sugrąžinti savo kalbai viešpatavimą tėvynėje; ir nors dar gana ilgai rėmėsi sena ebrajiška kalba su aramėjiškąja, bet pagaliau turėjo visai pasiduoti sąvo pergalėtojais. Kadangi tačiau ta chaldiečių atnešta aramėjiška kalba įgavo žydišką atspalvį, todėl ji yra vadinama taipgi siro-chaldėjiška. Tik Žydų raštuose vartojama buvo dar gana ilgai ebrajiška kalba, nors ir turėjusi savyje nemažą aramėizmų. Nuo Makabiejų laikų ebrajiška kalba Žydams darosi beveik visai nebežinoma; ji pasilieka tik šv. Knygose ir liturgijoje, o Žydai ją minėdami vadina ją šventąja kalba (*lašon kodeš*).

35. Raidės dabar Žydų raštuose randamos nebe tos pačios, kurios buvo gilioje senovėje. Tos dabartinės raidės vadinama keturkampiu raštu (*kethab meruba*), arba asiriškuoju (*kethab ašurith*); jos pradėjo plisti Žyduose draug su chaldėjiška kalba nuo Babilono nelaisvės laikų; dargi yra padavimas, kad Esdras visą šv. Raštą perrašydinęs tomis raidėmis. Seniau Žydai turėjo Fenikijiečių raides, dėl to taip pavadintas, kad jas mokslininkai visų pirma pažino iš išlikusių iki mūsų dienų Fenikijiečių pinigų ir antraščių. Tomis tat raidėmis visų pirma buvo parašytos šv. Knygos. Kad tikrumoje pakitėjimas raidėse pas Žydus yra įvykęs, pasirodo ne tik iš dabar rastų senovės paminklų, rašytų pirm Babilono nelaisvės senomis raidėmis, bet ir iš to, kad Žydiškame šv. Rašto tekste atrandame perrašinėtojų dėl neįsižiūrėjimo pakeistas vienas raides kitomis, ir ne tik tas, kurios labai panašios yra viena į kitą dabartinėje rašyboje, kaip *beth* ir *kaf* arba *daleth* ir *reš*, bet taipgi ir visai nepanašias viena į kitą, kaip *jod* ir *šin*, kurios tačiau buvo panašios senovinėje rašyboje ir matomai buvo perrašinėtojų jau tuomet sukeistos, kada visas šv. Raštas tebebuvo rašomas senąja rašyba.

36. Reikia dar priminti, kad Žydai, kaip ir visi semitai, rašydavo tik pusbalses ir priebalses (consonantes) ir tikrai retai balsėms pažymėti vartodavo raides *aleph*, *waw*, *jod*. Kolei kalba tebebuvo gyva, žodžių ištairimas ir be balsių buvo gerai žinomas, bet kada pradėta ją užmiršti, tikras žodžių ištairimas darėsi kaskart painesnis, labiau abejotinas: jį žinojo tik iš padavimo.

Tiesa, dabartiniame tekste balsės yra pažymėtos taškeliais ir brūkšneliais, bet tie balsių ženklai buvo išrasti tik VI ir VII a. po Kristaus, o iki tam laikui galėjo būti jau visai užmirštas kai kurių žodžių tikras ištara, o tuo pačiu ir prasmė; nes tos pačios raidės su vienomis balsėmis gali reikšti vieną dalyką, o su kitomis visai ką kita (pvz., žodis, sudėtas iš 3 raidžių DBR gali turėti gana įvairias prasmes, žiūrint to, kokias padėsime balses: taip *DaBaR* reiškia „kalbą“, „žodį“, *DeBeR* — „mirtį“, *DaBeR* — „kalbėk“, *DoBeR* — „ganykla“ ir t. t.). Taigi tyrinėjant ebr. teksto stovį reikia atsižvelgti į tuos pakitėjimus, kurie galėjo su laiku į jį įsibrauti dėl raidžių pakeitimo ir dėl balsių nepažymėjimo senoviniuose kodeksuose.

37. Pagaliau senovėje ebrajiškas tekstas buvo rašomas be jokių pertrūkių, be padalinimo į žodžius ir sakinius, be to, turėjo kai kuriuos sutrumpintai parašytus žodžius; todėl dabartinis raidžių paskirstymas į žodžius, žodžių į sakinius ir kai kurių žodžių skaitymas ne visuomet sutinka su seniau randamu padalinimu ir skaitymu. Todėl tai norint suieškoti tikrąją šv. Rašto prasmę ir turint pagrįstą abejonę apie dabartinio teksto tikrumą, reikalui esant galima pasitraukti nuo priimto žodžių ištara ir padalinimo ir laikytis kitokio.

38. Šv. Rašto autografa, rašyti pačių įkvėptųjų vyrų, žuvo labai seniai, ir šv. Knygos išliko iki mūsų dienų tik apografuose, kurie pradžioje buvo parašyti iš autografų, paskiau gi per ilgus amžius buvo kartkartėmis perrašinėjami vieni iš kitų; taigi dabartiniai kodeksai yra tai apografai, padaryti palyginant ne per daug senuose amžiuose.

Nors šv. Rašto tekstas buvo daug kartų perrašinėjamas, tačiau išliko bendrai imant nepagadintas. Dievo apvaizda laikė šv. Knygas ypatingoje globoje, kad į jas neįsibrautų klaidų, liečiančių svarbiausią jų dalį, t.y. tikėjimo ir doros mokslą; o ir patys žmonės rūpestingai sergėjo jas nuo sugadinimo, nes tikėjo, kad jos šventos, Dievo įkvėptos, todėl didžiausios pagarbos vertos. Tačiau neišliko šv. Raštas laisvas nuo visų paklydimų. Per ilgus amžius ne kartą perrašinėjant atsirado jame kai kurie nedideli apsisirimai, ortografiški, gramatiški ir kiti, neličiai tačiau jo esmės.

Kas per ilgus amžius buvo daroma šv. Knygų tekstui išlaikyti ir nuo paklydimų išsaugoti, galima pažinti iš jo istorijos, kuri paprastai dalinama į penkis periodus.

39. Pirmas periodas apima laiką nuo šv. Knygų atsiradimo lig jų surinkimui Esdro dienose. Jau pirmieji šv. Rašto perrašinėtojai neišsisaugojo savo darbe nuo visų žmonių prigimčiai įprastų netobulybių ir įvedė į tekstą kai kurias klaidas. Taip matome dabartiniame tekste, kad tų pačių asmenų ir vietų vardai ne visur yra vienodai parašyti, tie patys skaičiai, pakartoti įvairiose vietose, kai kada žymiai skiriasi vieni nuo kitų. Matomai perrašinėtojai,

dalimi norėdami pataisyti, kas jiems rodėsi klaidinga, savarankiškai darė nedidelius pakeitimus, dalimi gi nuovargio įveikti praleisdavo žodžius, įdėdavo nereikiamus, vietoje vieno parašydavo kitus, negerai išžiūrėję į raides pakeisdavo vienas kitomis. Bet anuo laiku nesunku buvo bent kiek didesnius paklydimus veikiai pastebėti ir pataisyti: visų pirma dėl to, kad pati ebr. kalba buvo ir perrašinėtojams, ir skaitytojams suprantama; be to, Mošės knygų autografas buvo ilgą laiką laikomas šalia sandoros skrynios, o su juo gal ir kitų knygų autografa, taigi buvo su kuo perrašytus naujus kodeksus palyginti ir pagal tą pataisyti. Todėl ir be Dievo ypatingos apvaizdos, kuri šv. Knygas juk ir anuomet sergėjo, jos galėjo vien žmonių rūpestingumu išsilaikyti laisvos nuo žymesnių paklydimų, ypač gi tokių, kurie būtų palietę tikėjimo ir doros mokslą. Bet kad jau tame pirmame periode nebuvo išvengta visų ir mažesnių, anksčiau paminėtų klaidų, pasirodo iš to, kad tokias pat ir tose pačiose vietose randame jau seniausiam graikiškame vertime, o taipgi palygindami ebr. tekstą su vadinamuoju samariečių Pentateuchu.

Samariečių Pentateuchu vadinama penkių Mošės knygų ebr. tekstas, parašytas ne keturkampiu raštu, bet senovinėmis, panašiomis į Fenikijiečių raidėmis, ir vartojamas Samarijoje gyvenusios tautos. Buvo tai tauta, pasidariusi čia iš Izraelio liekanų, kada dauguma jų brolių buvo nuvesta Asirijos nelaisvėn, susimaišiusių su kitomis tautomis, atsijusiomis iš Asirijos į ištremtųjų vietas. Nors atsijusieji buvo pagonys, bet apsigyvenę Samarijoje jie prisiėmė vietinį tikėjimą, laikė save vieno tikrojo Dievo išpažinėjais ir turėjo Mošės Pentateuchą, o taipgi Jošuos knygą, nors ir labai sugadintą.

Ne visi laikosi vienos nuomonės apie to Pentateucho pas Samariečius atsiradimą. Racionalistai ir kai kurie protestantai stengiasi įrodyti, kad jį į Samariją atnešęs Aleksandro Didžiojo laikais (apie 330 m.) Jerusaleus kunigas Manasas, kursai, nenorėdamas pamesti, kaip to reikalavo Esdro sugrąžintas senovinis įstatymas, savo žmonos nežydės, buvo priverstas su keliais kitais kunigais palikti savo vientaučius ir apsigyvenęs tarp samariečių pastatė jiems šventyklą Garizimo kalne.

Bet arčiau tiesos bene bus nuomonė, kurie tvirtina, kad Samariečių Pentateuchas pasidaręs iš kodeksų, kurie, pasidalinus Žydams į dvi karalysti, Judos ir Izraelio, buvo pas tuos paskutiniuosius, arba kad jį atnešęs į Samariją kunigas, sugrąžintas iš Asirijos nelaisvės savo kraštą (4 Kar 17, 24), kad išmokyti naujus, tos šalies liūtų smarkiai puldinėjamus gyventojus pagonis garbinti Yahvę. Ta nuomonė remiasi šiais įrodymais. Yra žinoma, kad ir prieš Izraelio karalystės sugriovimą ir po jo tame krašte, nors pasčiau pagonims atiduotame ir beveik jų visų apgyventame, buvo visuomet garbinamas taipgi tikras Dievas ir laikomas Mošės įstatymas, taip kad, Žydams sugrįžus iš Babilono nelaisvės ir gavus leidimą atstatyti savo sugriautą šventyklą, ir Samariečiai būtinai norėjo prisidėti ir padėti jiems, kaip broliams ir to paties Dievo garbintojams, atstatymo darbe. Tikrojo gi Dievo garbinimas ir įstatymo žinojimas vargiai gali būti išaiškintas pas Samariečius be buvimo pas juos jau tuo metu Pentateucho. Kada Žydai paniekino gerus Samariečių norus ir atmetė jų pašalpą, kilo tarp abiejų tautų tokia neapykanta, kad jokiū būdu nebebūtų priėmę Samariečiai iš Žydų jų šventų knygų. Pagaliau jei būtų jas priėmę vėliau, Aleksandro Didžiojo laikais, būtų tai padarę su visomis knygomis, nesitenkindami vien Pentateuchu ir sudarkyta Jošuos knyga; be to, turėtų jas parašytas ne kaip dabar, senovine rašyba, bet tokiu pat keturkampiu raštu, koks jau tuomet buvo paplitęs Žyduose.

Palyginant tat Samariečių Pentateuchą su Žydų tekstu, pasirodo, kad tikėjimo ir doros dalykuose abudu pilnai vienas su kitu sutinka ir tuo paliudija, kad anais, seniausiais laikais šv. Knygų neperdirbinėdavo savavališkai. Tik vienoje vietoje yra padaryta truputį svarbesnis pakeitimas, lengvai tačiau išaiškinamas žinomomis aplinkybėmis. Samariečiai, norėdami, kad jų pastaityta šventovė būtų garbingesnė, toje šv. Knygų vietoje, kur yra liepiama pastatyti altorių Ebalio kalne (Pak 27, 4), kalno vardą pakeitė į Garizim. Kiti gi skirtumai liečia dažniausiai kalbos dalykus arba išsireiškimus apie Dievą, kurių pakeitime rūpintis, kad neliktų nieko, kas rodėsi pasakyta žodžiais, ne visai tinkamais Dievo didenybei.

40. Antras, vadinamasis *raštininkų*, arba skaičiuotojų (*šoferim*, *scribae*, *numeratores*), periodas apima laiką nuo Esdro, t.y. nuo penkto pirm Kristaus lig antram amžiui po Kristaus. Esdras su pagalbininkais, arba, kaip juos Žydų rabinai vadina, „didžiosios sinagogos vyrais“, ne tik surinko šv. Knygas į vieną vietą, taip padarydamas pirmąjį kanoną, bet dar pasirūpino apvalyti jas nuo pastebėtų paklydimų. Pradėtą darbą varė toliau raštininkai, arba skaičiuotojai, kurie, stengdamiesi apsaugoti šv. tekstą nuo naujų klaidų ir palengvinti įsibraunančių atradimą, anot padavimo, suskaitė visus jo žodžius ir raides. Negalima tačiau sakyti, būk jų darbas pasibaigęs tik pačiu suskaitymu; nes tame antrame periode buvo nustatytas dabartinis priebalsių tekstas. Taigi raštininkai iš keleto tuomet esančių skaitymo būdų (variantes *lectiones*), rastų įvairiuose kodeksuose, palygindami vienus su kitais, parinko ir priėmė tokius, kurie atrodė tikresni; elgėsi gi tame darbe gana atsargiai, palikdami įvairius skaitymo būdų archaizmus ir t. t. tenai, kur nežinojo tikrai, kaip juos pataisyti. Senoviniai šv. Rašto vertimai akyvai liudija, kaip pamažu ir nuolat tas raštininkų darbas buvo atliekamas. Juo senesni yra tie vertimai, juo labiau jie skiriasi smulkmenose vieni nuo kitų, vėlesnieji gi vis daugiau ir daugiau artinasi prie dabar esančio Masoretų teksto, o tai dėl to, kad su laiku pats ebrajiškas tekstas, pradžioje turėjęs daug įvairių skaitymų, su laiku besidarbuojant raštininkams darėsi vis vienesnis ir labiau pataisytas.

41. *Talmudistų* periode (nuo III lig VI a. po Kristaus), kurie surašė senovės padavimus apie Įstatymą, priebalsių tekstas jau nebebuvo keičiamas. Tuo laiku buvo nustatyta nemaža taisyklių, kurių reikėjo laikytis šv. Knygas perrašinėjant, kad į jas neįsibrautų klaidos. Taip Talmude randama persergėjimų, kad perrašinėtojai per neįsiziūrėjimą nesukeistų panašių raidžių, kurios įvardijamos; nurodoma, kurios raidės reikia rašyti didesnės ir kurios mažesnės, kokios aukščiau ar žemiau; kuriais žodžiais pradėti naujos eilutės ir t. t. Žodžių tekste talmudistai niekur nekeitė, o net ir netinkamus palikdavo savo vietoje, tik šalia puslapio pakraštėje pažymėdavo, kad reikia skaityti kitaip (*kethib* — „parašyta“, *qeri* — „reikia skaityti“). Pagaliau talmudis-

tai pradėjo tvarkyti ir vienodinti žodžių ištaramo būdą, kurs iki tam laikui buvo labai nevienodas.

42. Ketvirtas periodas vadinamas *masoretų* ir apima laiką nuo VI lig IX—X a. Masora (nuo žodžio *masar* — ore tradere — „skelbti“) yra tai raštu duodamas mokslas, kurs susideda iš įvairių kritiškų pastabų gramatikos, egzegetikos apie šv. Rašto tekstą. Vyrų, kurie tą mokslą pabaigė ir surašė, vadinami masoretais. Jų padarytos pastabos buvo rašomos pačiuose šv. Knygų kodeksuose šalia teksto, puslapių pakraštėse (m. parva — mažoji masora), arba viršuje ir apačioje puslapių (m. magna — didžioji masora), arba knygos gale (m. finalis — galinė masora). Masoroje randama visa daugybė, pradedant nuo didelių ir svarbių kritiškų pastabų, lig menkų ir nereikiamų, duodančių, pvz., žinias, kiek yra kurioje knygoje eilučių ir raidžių, kiek žodžių prasideda arba baigiasi kuria nors raide, ir t.t. Didžiausias masoretų nuopelnas yra tas, kad jie galutinai sutvarkė žodžių ištaramą. Tuo gi tikslu jie sugalvojo ir įvedė į šv. Knygas visą daugybę ženklelių, reiškiančių balses, pažymintčių kirčius, ilgumą arba trumpumą, sakinių pabaigą ir t.t. Tuo būdu žodžių ištaramas, iki tam laikui žinomas tik iš tradicijos, o todėl įvairus ir pigiai pasiduodas pakeitimams, buvo pažymėtas pačiuose šv. Knygose ir pasidarė vienodas. Surašytas vėlesniais amžiais, jis, tiesa, ne visur yra toks pat, kaip kad buvo senovėje, ir esant tikroms priežastims gali būti vienur ar kitur atmetas; bet iš to dar negalima daryti išvados, kad visas masoretų darbas neturėtų didelės vertybės.

43. Nuo X a. iki mūsų dienų ebrajiškas tekstas pasiliko beveik tas pats, be jokių pakeitimų. Žydai masoretų padarytąjį tekstą taip priėmė, kad perrašinėdami naujus kodeksus, ypač skirtus viešam skaitymui sinagogose, griežtai prie ano taikėsi, o senesnius, turinčius vietomis kitokius skaitymus, naikino, taip kad iki dabar neliko nė vieno kodekso, rašyto pirma masoretų. Visų seniausias žinomas ebrajiškas rankraštis, kuriame randama pranašų knygos, eina iš 916 m. po Kristaus, o seniausias rankraštis, kurs turi savyje visą Sen. Test., yra parašytas 1009 m. Masoretų tekstas pateko į spausdintas Biblijas, kuriose nesant senovinių kodeksų labai maža tėra įvairių skaitymų.

44. XVII ir XVIII a. buvo nemaža tokių, kurie tvirtino, būk masoretai betaisydami taip iškraipę ebraiškąjį šv. Rašto tekstą, kad jo nebegalima esą pripažinti autentišku apreiškimo šaltiniu.

Autentiškas yra toks raštas ar dokumentas, kurs pats savimi yra vertas pasitikėjimo ir nereikalingas jokio pašalinio patvirtinimo. Ta siaura žodžio prasme autentiški būtų tik pačių šv. rašytojų parašyti kodeksai, arba autografai, jei jie dar tebebūtų, nes jiems nebūtų galima netikėti. Platesne gi prasme autentiški yra taipgi apografai (kopijos), kada yra žinoma apie jų vienodumą su autografais. Žinoti gi galima iš teisėtos ir viešos

vyresnybės paliudijimo arba šiaip jau žmonėms tą dalyką ištiriant. Viešą Eklesijos paliudijimą apie savo autentiškumą turi lotyniška Vulgata; ebrajiško teksto autentiškumą tyrinėja pavieni mokslo vyrai.

Kad apografas galėtų būti pavadintas autentišku ir vertu pasitikėjimo, nėra būtinai reikalo, kad jis visuose smulkmenose kuo tobuliausiai būtų vienodas su autografu; gana, kad tas vienodumas rasis visuose svarbiausiuose dalykuose. Prie tikrai svarbių dalykų šv. Knygose priklauso visų pirma tie, dėl kurių jos yra Dievo duotos, būtent visa, kas liečia tikėjimo ir doros mokslą; o jau toliau visi kiti dalykai, kurie atsiradami apografe daro jį išmintingų žmonių akyse vienu ir tuo pačiu veikalu su autografu, nors ir būna skirtumų tarp juodviejų mažesniuose dalykuose.

45. Kaip sako šv. Jeronimas ir šv. Augustinas, su kuriais sutinka ir naujaisi šv. Rašto tyrinėtojai, Žydai neiškraipė tyčiomis šv. Knygų teksto, ir jis visuose svarbiuose dalykuose pasiliko tas pat, koks buvo autografuose, todėl ir yra tikras, autentiškas apreiškimo šaltinis. Neiškraipyta teksto tyčiomis pirm Kristaus atėjimo, nes nuo iškraipymo sergėjo jį didelė pagarba, kurią pas visus turėjo. Išganytojas ir Apaštalai, kurie prikaišiojo Žydų vyriausybei daug visokių nusikaltimų, nebūtų tikrai nutylėję, jei Žydai būtų išdrįsę perdirbti šv. Knygas. Priešingai, ne kartą Išganytojas pats kvietė Žydus skaityti ir tyrinėti tuomet esantį šv. Rašto tekstą, matomai pripažindamas jį autentišku. Neiškraipė Žydai ebr. teksto ir po Kristaus iš neapykantos krikščionims, nes jei taip būtų buvę, tai jame neberastumėme dabar visos daugybės žodžių, kurie N. Testamente yra paminėti ir išaiškinti apie Mesiją, Jėzų Kristų, arba bent tie žodžiai būtų visai kitoniški; tuo tarpu gi tikrų skirtumų nerandame. Jei ebrajiškas tekstas būtų buvęs iškreiptas pirm Jeronimo laikų, tai Eklesija nebūtų galėjusi pripažinti autentiška lotyniškos Vulgatos, kurią Jeronimas išvertė iš ebrajiško jo laiku buvusio teksto. Nebuvo perdirbtas tas tekstas ir vėliau, nes nėra tikrai žymių skirtumų ir šiandien tarp jo ir Vulgatos ar visos daugybės kitų, įvairiais laikais pagamintų vertimų.

Tačiau vienodumas, koks dabar yra, nėra taip tobulas, kad nebūtų visai jokių, net ir mažiausių skirtumų. Jie yra, bet niekur neliečia tų dalykų, nuo kurių autentiškumas pareina. Pagaliau galima spėti, kad kai kuriose vietose masoretai iš įvairių kodeksuose rastų skaitymų tyčiomis rinko tokius, kurie mažiau tinka krikščionims. Taip seniau ebrajiškame tekste 21 Ps buvo žodis *kaarū* — „pervėrė“, o pakraštėje, kaip *qeri*, buvo parašyta *k'ari* — „kaip liūtas“; masoretai paskutinį žodį įvedė tekstan, visai išmesdami *kaarū*, nors tai priešinga tos vietos prasmei. Bet tokių pakeitimų labai nedaug terandame ir jie dar nedaro paties teksto neautentišku. Daugelis gi priekaištų, kuriuos skaitome šventųjų tėvų raštuose, liečia ne patį ebr. tekstą, bet Žydų ir iš jo padarytus graikiškus vertimus.

8. GRAIKIŠKAS TEKSTAS NAUJOJO TESTAMENTO

46. Visos N. Test. knygos buvo parašytos graikų kalba, išskyrus Evangeliją pagal Matą, parašytą siro-chaldėjiškai, kurios tačiau pirmasis tekstas yra jau labai seniai žuvęs. Graikų kalba, randama šv. Knygose, žymiai skiriasi nuo klasiškos senovės graikų kalbos; ji yra viena iš anosios tarmių, būtent ta, kuri nuo Aleksandro Didžiojo laikų paplito visoje Rytų šalyje ir dažnai vadinama makedoniškai-aleksandriška, arba paprastąja tarme (κοινή διάλεκτος). Aleksandras Makedonietis, nukariaudamas nemažą pasaulio dalį, buvo pirmas didelis platintojas Graikų kultūros ir kalbos Rytuose. Tiesa, jo įsteigta valstybė veikiai iširo, bet iš jos pasidariusiose karalystėse, Egipte, Sirijoje, Mezopotamijoje, buvo varomas toliau pradėtas graikinimo darbas. Su laiku visuose tuose kraštuose atsirado daugybė naujų miestų, o pirmais ir žymiausiais jų gyventojais buvo sutraukti iš visos Graikijos išeiviai. Nedidelis palyginant ateivių skaičius negalėjo nuslopinti visai vietinių kalbų, bet nugalėtojų atnešta Graikų kultūra gavo viršų ir pamažu žymiai paplito tarp daugumos vietinių gyventojų; tiktai atsiradus naujose apylostose ji pasidavė kai kuriems pakitimams. Kaip Aleksandro Didžiojo kareiviai, taip ir vėliau atvykusieji Graikai, kurie savo tėvynėje turėjo įvairias tarmes, atišką, dorišką, jonišką ir makedonišką, atsiradę naujose vietose ir susimaišę tarp savęs, iš savo tarmių padarė vieną naują, o susidurdami dažnai su svetimomis tautomis prisiėmė iš jų kalbų į savąją nemažą naujų svetimų žodžių. Graikų rašytojai, tiesa, stengėsi rašyti atiška tarme, bet ir jie ne visuomet galėjo išsisaugoti kitų tarmių įtakos. Kiti anų kraštų rašytojai, kurie Graikų kalbos mokėsi ne iš knygų, bet iš įsiklausymo, savo raštuose galėjo vartoti tik kalbamąją tarmę, ir ta tat tarmė buvo įvesta į šv. Raštą.

Be to, pas Sen. Test. vertėjus ir Naujojo rašytojus, kadangi jie gimimu buvo Žydai, graikiška kalba įgavo dar semitišką atspalvį. Jon buvo įtraukta nemaža žydiškų žodžių su graikiškomis galūnėmis, ypač ten, kur nebuvo tinkamų išsireikšimų naujiems dalykams pačioje graikiškoje kalboje; buvo duota kitokios prasmės esantiems žodžiams; gana dažnai nesilaikyta graikiškos santaikos taisyklių sakinių sudėjime ir sujungime ir t.t. Pagaliau graikiška Nauj. Test. rašytojų kalba skiriasi šiek tiek ir nuo Sen. Test. vertėjų kalbos, nes pilnam išreiškimui Kristaus mokslo, duodančio naujus dalykus, naujas idėjas, vėl reikėjo naujų žodžių ar davimo naujos prasmės jau buvusiems.

47. Graikiškas Nauj. Test. tekstas buvo parašytas taip, kaip paprastai senovėje rašydavo. Taigi Apaštalai rašė ne patys savo ranka, žodžius jie diktavo raštininkams. Povilas turėjo paprotį pridėti laiškų gale keletą palaiminimo žodžių savo ranka, kad skaitytojai galėtų iš to tikrai pažinti, jog tai pagonių Apaštalo veikalas. Rašydavo popiruso lapuose, padirbtuose iš tuo vardu vadinamų žolynų, augusių Nilo krantuose. Iš tos medžiagos padarytos knygos dažnai vartojamos labai greitai susidėvėdavo, todėl nė vienas taip padarytas

kodeksas negalėjo išsilaikyti ilgesnį laiką. Rašydavo taipgi pergamente, kurs tačiau buvo labai brangus. X a. buvo išrastas ir pradėtas vartoti rašymui toks popierius kaip dabartinis. Raidės senovėje buvo vien didžiosios, stačios, vienos su kitomis nesurištos; mažąsias gi pradėta įvesti į kodeksus tik nuo IX a.

Senoviniuose graikiškuose ir lotyniškuose kodeksuose tekstas parašytas be jokių pertrūkių ir tarpų tarp žodžių ir sakinių, taip kad nežymu, kur baigiasi vienas žodis ar sakinyš ir prasideda kitas. Senesniuose graikiškuose kodeksuose nėra taipgi jokių kirčių ženklų, tik bruoželis, padėtas ant kai kurių žodžių, pažymi jų sutrumpinimą. Suprantama, kad taip parašytas knygas nepigu buvo skaityti, ir nenuostabu, kad vienur kitur pas šv. tėvus randame skirtumus šv. Rašto žodžių ir sakinių padalinime. Tokiems nepatogumams išvengti buvo pradžioje sugalvotas stichometrinis rašymo būdas (III a. Origenas, V — Eutalius diakonas), t.y. pradėta atskirus sakinius rašyti atskirose eilėse; bet kadangi tam stichometriniam rašymui reikėjo daug daugiau medžiagos, tai veikiai jį pamesta ir sugrįžta prie rašymo be pertrūkių, tiktai sakinių gale pradėta dėti ženklelius. Nuo VII a. buvo vartojami taškeliai, dedami arba aukštai, arba viduryje, arba apačioje linijų, ne pas visus jie tačiau turėjo vienokią prasmę; tik XVI a. buvo pradėta vartoti dabartiniai skyrimo ženkleliai.

Taigi vėlai palyginant buvo priimtas į šv. Rašto kodeksus padalinimas žodžių ir sakinių, bet negalima sakyti, kad dėl to jis yra netikras. Jei ir abejojama šiandien apie kai kurių sakinių padalinimą, tai jų yra visai maža; daugumos gi padalinimas buvo visų vienodai priimtas daug anksčiau už skyrimo ženklų įvedimą ir laikomas padavime, siekiančiame pačių Apaštalų laikus.

48. Šv. Knygų Nauj. Test. autografei išsilaikė labai neilgai. Eklesijos tėvai, gyvenusieji neilgai trukus po Apaštalų laikų, jų jau nebemini. Taip šv. Ireniejus, įrodinėdamas, koks tekstas yra autentiškas, šaukiasi ne į autografus, bet į seniausius apografus (kopijas), o Tertulijonas reikalauja, kad perrašinėjant ar taisant tekstą būtų daromas jo palyginimas su šv. Knygų apografais, esančiais tose eklesinėse bendruomenėse, kurioms Apaštalų raštai visų pirma buvo siųsti. Todėl apografų jau pirmaisiais amžiais buvo atsiradęs tikrai nemažas skaičius. Bet juo dažniau Nauj. Test. buvo perrašinėjamas, juo daugiau buvo į jį įvedama įvairių skaitymų (variantes lectiones). Pirmieji krikščionys matomai ne tiek brangino pačius žodžius, kiek sudėtas į juos mintis. Jie darydavo savo kodeksuose pakeitimus dėl įvairių priežasčių; visų pirma per neįsiziūrėjimą gana dažnai pakeisdavo vienas raides kitomis, išleisdavo skiemenis ir visus žodžius arba įvesdavo į tekstą žodžius, parašytus tiktai dėl paaiškinimo pakraštėse; toliau sunkiau suprantamose vietose, bijodami, kad jos gal jau yra kieno negerai perdirtos, arba visai išleisdavo vieną kitą sakinį, arba stengdavosi padaryti jas aiškesnes pridėdami kokį žodį arba šį tą išleisdami; daug pagaliau pakeitimų buvo daroma ir dėl to, kad pati šv. Knygų graikiška kalba negalėjo patikti visiems skaitytojams, kurie, pripratę prie šiaip jau dailios graikų rašytojų kalbos, stengdavosi išmesti iš šv. teksto žydiškumus, pataisyti

gramatikos ir santaikos netobulumus ir t.t. Tuo tai būdu į Nauj. Test. buvo įvesta tikrai be galo didelis įvairių skaitymų skaičius, siekiantis kelias dešimtis tūkstančių. Bet ne daugiau kaip tik viena tūkstantinė jų dalis turi šiojų tokių svarbumą; tokių gi, kurie liečia dogmatų, aiškių iš kitų, visai tikrų šv. Rašto vietų, ir daro juos toje vietoje nebe taip gerai suprantamus, yra vos keli; taip kad reikia pripažinti, jog, nežiūrint visų tų pakeitimų, Nauj. Test. tekstas, Dievo Apvaizdos duotas Eklesijai sergėti, išsilaikė nepakeistas savo svarbiausiose dalyse, tebėra tikrai autentiškas.

49. Kaskart didėjantis įvairių skaitymų skaičius galėjo su laiku pasidaryti tikrai pavojingas pačiam tekstui, todėl pradedant nuo III a. didesnę dėmesį atkreipė į tą dalyką mokytesnieji krikščionys ir pradėjo rūpintis įvestų klaidų pašalinimu. Tuo tikslu jie surinkdavo kiek galima daugiau senesniųjų kodeksų, vienus su kitais palygindami išrinkdavo tuos skaitymus, kurie rodėsi labiausiai patikėjimo verti, ir taip gamindavo pataisytus kodeksus, kurie turėjo būti pavaizdas kitiems, vėliau rašomiems. Ar buvo pasidaręs tokių pataisytą tekstą Origenas, tikrai nežinia, nors yra nemaža įrodymų, kad jis bent pats naudojosi pataisytu kodeksu. Tikrai gi žinoma, kad baigiantis III a. tokių gr. teksto taisymų buvo pradėjęs Hesikijus, Egipto vyskupas, ir Lukianas, Antiokijos kunigas, abudu nukankintu dėl tikėjimo. Juodviejų pataisyti kodeksai, nors priimti saviškių, neturėjo tačiau didesnės įtakos visų krikščionių tarpe: šitie paprastai laikydavosi tik savo vietinių kodeksų ir todėl dar nebuvo sustabdytas įvairių skaitymų daugėjimas.

Bet kai Konstantinas Didysis suteikė Eklesijai laisvę, vyskupai jau galėjo geriau prižiūrėti, kad šv. Rašto tekstas būtų perrašinėjamas kiek galima vienodžiau. Be to, pats cėsorius Konstantinas Didysis, pastatydinęs daug naujų dievnamų, pasirūpino, kad jie turėtų šv. Rašto kodeksus; tuo tikslu jis liepė vienu kartu perrašyti 50 naujų egzempliorių ir padovanojo juos aniems naujiems dievnamams. Pigu suprasti, kad tie egzemplioriai, vienu kartu ir vieno žmogaus rūpesčiu perrašydinti, turėjo būti labai vienodi ir galėjo nemaža prisidėti prie plitimo vienodesnio teksto ir vėlesniuose kodeksuose.

50. Kokiam stovyje buvo Nauj. Test. tekstas vėliau, pradedant nuo Konstantino Didžiojo, galima ir šiandien matyti iš kodeksų, išlikusių iš anų laikų iki mūsų dienų. Tokių rašytų kodeksų, nors daug jų jau žuvo, dabar žinoma dar apie 4000, o iš jų 127 yra parašyti didžiosiomis raidėmis; ne visuose tačiau yra visos Nauj. Test. knygos. Seniausi tarp jų ir svarbiausi yra keturi kodeksai: Vatikano, Sinajaus, Aleksandriečių ir šv. Ephremo palimpsestas².

² Palimpsestais vadinama tokie pergamentai, kurie buvo vartojami ne vieną kartą rašymui, išdildant pirma buvusį juose tekstą. Pats pavadinimas yra padarytas iš gr. žodžių *παλιν* ir *ψάω* ir reiškia: „iš naujo rašytas“.

Vatikano kodeksas, taip pavadintas dėl to, kad jis dabar laikomas Vatikano bibliotekoje, buvo parašytas pradžioje ar viduryje IV a. Jame buvo visos Sen. ir Nauj. Test. ir dar kai kurios nekanoninės knygos, bet su laiku iš jo žuvo keletas puslapių su Prad 1, 1—46, 27; Ps 105, 27—137, 6; abi Makab knygos; Žyd 9, 14 iki galui; 1 ir 2 Tim; Tit; Philem ir Apreiškimas. Tas kodeksas parašytas gerame minkštame pergamente keturkampėmis, aiškiomis ir stačiomis raidėmis. Didesnių pradinių raidžių pradžioje jame nebuvo, tik paskiau jos buvo pridėtos; taip pat ir kirčiai yra vėlesniųjų laikų priedas. Skyrimo ženklus jame išreikšta palikimu nedidelių tarpelių pasakojimo gale.

Sinajaus kodekse (kurs buvo Tišendorfo rastas šv. Kotrynos vienuolyne prie Sinajaus kalno ir vėliau buvo laikomas Petrapilio bibliotekoje), parašytame viduryje IV a., buvo pradžioje visos šv. Raštas, bet dabar jame trūksta didžiosios Sen. Test. dalies, užtat yra visos Nauj. Test., prie kurio dar pridėta Barnabo laiškas ir žymi dalis Hermo veikalelio „Ganytojas“. Rašymo būdas jame panašus į Vatikano kodeksą.

Iš V a. tebėra vadinamasis Aleksandriečių kodeksas. Jį yra padovanojęs Anglijos karaliui Karoliui I Konstantinopolio patriarchas Kirilas Lukarys, anksčiau buvęs Aleksandrijos patriarchu. Dabar tas kodeksas yra laikomas Britų muziejuje Londone. Jame yra kone visos šv. Raštas, Sen. ir Nauj. Test. Nors jis neturi lygios vertės kaip pirmuoju du, bet savo senumu jis gauna gana žymią vietą šv. Knygų teksto istorijoje.

Taip pat iš V a. yra likęs Ephremo palimpsestas, laikomas dabar Tautinėje Paryžiaus bibliotekoje. Savo vardą jis gavo iš to, kad tame pačiame pergamente, kuriame pirma buvo parašytas šv. Rašto tekstas, paskui, išdildžius pirmąjį raštą, perrašyta į jį šv. Ephremo veikalus. Dabar tas išdildytasis tekstas vėl sugražintas cheminiu būdu. Kadangi to kodekso lapai buvo imami Ephremo veikalams rašyti be jokios eilės, tai atnaujintas jis neturi ištisų knygų, o tik dalis iš visų Nauj. Test. ir iš kai kurių Sen. Test. knygų.

51. Spaudai atsiradus pradėta spausdinti ir gr. tekstą Nauj. Test., bet pirmųjų leidimų (complutensis ir kt.) tekstas buvo padarytas pasinaudojant nedaugeliu vėlesnio laiko kodeksų ir todėl pasidaręs iš jų vadinamasis *p r i m t a s i s t e k s t a s* (textus receptus) neturi didelės vertės. Beplintant tam priimtajam tekstui XVI—XVIII a., daugelyje leidimų rūpesčių kritikų, daugiausia protestantų, buvo surinktas iš išlikusiųjų kodeksų, šv. tėvų raštų ir senovinių vertimų didelis kritiškas aparatas, nemažai prisidėjęs prie suieškojimo tikresnio šv. Knygų teksto; ir leidimai, paskelbti paskutiniais laikais su pagalba to kritiško aparato, yra daug geresni už senesnius, nors ir jie dar neduoda teksto tobuliausio ir pilnai tikro visose smulkmenose.

52. Iš gr. Nauj. Test. teksto istorijos aišku, kad jis neišliko visai laisvas nuo kai kurių pakitėjų ir kad dabar vartojamasis šiek tiek skiriasi nuo to, kurs buvo Apaštalų duotas pirmiesiems krikščionims; bet klystų labai, kas tvirtintų, jog tie pakitėjimai yra taip dideli, kad dabar esančio gr. teksto nebūtų galima laikyti autentišku. Tiesa, įvairūs klaidų platintojai ne kartą mėgino perdirbti šv. Knygas taip, kad iš jų galėtų imti įrodymus savo klaidoms; bet jų sugadinti kodeksai niekuomet nebuvo Eklesijoje priimti. Vengė jų patys krikščionys, sergėjo nuo jų krikščionis Eklesijos vadai. Jie tai pasakydavo, kas iš kurių klaidžiamokslų buvo mėginta šv. Knygose pagadinti, ir

perspėdavo tikinčiuosius. Jie abejonėse liepdavo palyginti kodeksus su seniausiais apografais, laikomais ir sergimais su dideliu rūpesčiu pačių Apaštalų įsteigtose eklesijose. Dievo Apvaizda pagaliau negalėjo leisti, kad Kristaus Eklesijoje būtų sutepti tie šaltiniai, iš kurių reikėjo semti tikėjimo tiesos. Todėl šv. tėvai su didžiausia pagarba kalba apie gr. šv. Knygų tekstą, jį visų pirma laiko autentiško apreiškimo šaltiniu ir į jį liepia kreiptis sukilus abejonėms apie vertimų tikrumą.

Tiesa, be galo daug yra gr. tekste įvairių skaitymų, tačiau, kaip aukščiau jau buvo minėta, vos menka jų dalelė pakeičia šiek tiek prasmę, o dar mažiau tepaliečia tikėjimo mokslą. Bet taip pat yra su Vulgatos ir kitų vertimų kodeksais, o juk dėl to dar niekas negali pasakyti, kad Vulgata ir visi vertimai nėra autentiški apreiškimo šaltiniai. Nes reikia atsiminti, kad nesakoma, jog vienas ar kitas gr. kodeksas yra autentiška apreiškimo versmė, bet tik tas gr. tekstas, kurs yra įmamas, prisilaikant kritikos taisyklių, iš visų išlikusių graikiškų kodeksų.

Pagaliau ir to reikia neužmiršti, kad Apaštalai rašė graikiškai, o ne lotyniškai, ir kad joks vertimas negali duoti su pilnu tobulumu viso to, kas būna originaliniame tekste. Kaip darė seniausieji tėvai, kurie, ieškodami tikros įkvėptų rašytojų minties, kreipdavosi į gr. tekstą ir svarstė visus jo žodžius, taip ir dabar; pamokytiems jų pavyzdžių, reikia elgtis.

9. ŠV. RAŠTO VERTIMAI Į GRAIKŲ KALBĄ

53. Šv. Rašto vertimu vadinama pavadavimas jo pirmosios (originalinės) kalbos, ebrajiškos Sen. Testamente ir graikiškos Nauj. Test., kuria nors kita kalba, o toks vertimas betarpiniu; arba pakeitimas tos kitos kalbos dar kita,— ir tuomet jau būna tarpinis vertimas.

Susipažinimas su šv. Rašto vertimais iš pirmosios (originalinės) kalbos į kitas labai praverčia ne tiktai tyrinėjant paties teksto stovį, bet taipgi ir aiškinant šv. Knygas, nes iš vertimų galima matyti, kaip senesnieji skaitytojai jas suprasedavo. Bet ne visi vertimai yra lygiai svarbūs. Betarpiniai paprastai turi didesnę vertę negu tarpiniai; tie, kuriuose vertėjas labiau laikėsi žodžių, svarbesni už laisvai padarytus ir duodančius tik prasmę; savo svarbumu ypač senesnieji viršija vėlesnius.

Senesniųjų vertimų, padarytų prieš VII a., kada ebr. tekstas dar nebuvo galutinai įgijęs dabartinės savo išvaizdos, yra gana daug, bet svarbiausiais tarp jų laikomi graikiški, siriški ir lotyniški.

54. Kristaus ir Apaštalų laikais šv. Raštas buvo dažniausiai skaitomas išverstas graikų kalbon; tas jo gr. vertimas buvo padarytas Egipte tenai gyvenusiems Žydams. Apaštalams, kaip galima matyti iš daugelio citatų N. Testa-

mente, tas vertimas buvo geriau žinomas negu pats ebrajiškas tekstas, ir tą vertimą jie davė naujai atverstiems į Kristaus tikėjimą pagonims. Aukštoje pagarboje laikė jį ir visi Žydai, kaip tai pasirodo iš Flavijaus Juozapo liudijimo, o anot šv. Justino Martiro, jį skaitydavę Žydai savo sinagogose lig II a. po Kristaus. Tas gr. Sen. Testamento vertimas vadinama (dėlei tariamo vertėjų skaičiaus) *Septynių Dešimtų vyrų vertimu* (LXX, ἡ τῶν ἑβδομήκοντα γραφή arba οἱ ὀ), arba, žiūrint jo atsiradimo vietos, *Aleksandriečių*.

Anot senovinio padavimo, apie kurį kalba tūlas, tarnavęs Ptolemiejaus II Philadelpho (286—247) dvare, Aristėjas laiške į jo brolių Philokratą ir kurį mini Flavijus Juozapas (Antiq. 2, 12), eklesinės istorijos rašytojas Eusebijus (praep. Ev. 8, 2) ir kiti, tokia buvusi Aleksandriečių vertimo atsiradimo istorija: Demetrijus Phalerejus, karaliaus bibliotekos užvaizdas, pataręs savo valdovui, karaliui Ptolemiejui Philadelphui, padauginti savo knygyną Žydų Įstatymo knygomis. Ta patartis buvusi priimta, ir karalius išsiuntęs pasiuntinius, kurių tarpe buvęs ir pats Aristėjas, su dovanomis Jerusalen prašyti vyriausiojo Žydų kunigo Eleazaro Įstatymo knygų. Tasai davęs ne tik Įstatymą, bet dar atsiuntęs ir 72 mokytus Žydus, kurie turėjo padaryti jo vertimą. Karalius su pagarba priėmęs atsiųstuosius, apgyvendinęs juos Pharo saloje, ir čia jie pagaminę reikalaujamą vertimą, kurs pasirodęs labai geras ir buvęs su dideliu džiaugsmu priimtas.

55. Tas pasakojimas, paimtas iš tariamojo Aristėjo laiško, nors senovėje buvo dažnai laikomas tikru, savo smulkmenose toks nėra. Visų pirma, laiško autorius vaizduoja karalių ir jo užvaizdą, kurie buvo graikai ir pagonys, kalbančius taip, kaip galėjo kalbėti tik tikras Žydas, sakančius, kad Mošės Įstatymas Dievo duotas, viršijęs visus kitus, o Israėlio Dievas esąs vienas tikras Dievas ir t.t. Be to, nors laiško autorius vadina save graiku ir Aristėju, bet taip būti negalėjo, nes rašo kaip Žydas ir nuolat vartoja ebraizmus. Pagaliau pasakojimas smagiai panašus į pasaką. Matomai laiškas buvo parašytas Žydo aleksandriečio, kurs, norėdamas pakelti Žydų tautą ir jų Įstatymą pagonių akyse, sau pasisavino vardą Aristėjo, iš tikrųjų parašiusio, kaip liudija Aleksandras Polihistoris, knygą apie Žydus.

Bet nors laiško autoriaus vardas ir netikras, negalima tačiau sakyti, kad ir visas jo turinys būtų pramanytas. Galima spėlioti, kad Žydų Įstatymas buvo tikrai išverstas graikų kalbon tuo laiku, kurį nurodo tariamojo Aristėjo laiškas, t.y. apie 286 m., kai buvo įkurta Aleksandrijos biblioteka, arba bent pusėje III a. pirm Kristaus, nes apie tai turime liudijimus ne tik Flavijaus Juozapo ir Philono, bet dar ir filosofo Aristobulo, gyvenusio II a. pirm Kristaus; patį gi vertimo būdą laiško autorius matomai pagražino savo pramanytais priedais. Toliau, tas vertimas buvo padarytas Aleksandrijoje. Tai pasirodo, be minėtųjų rašytojų liudijimo, iš pačios gr. vertimo kalbos, kuri turi visas Aleksandriečių tarmės žymes; taipgi iš to, kad jis turėjo atsirasti ten, kur jo labiausiai rei-

kėjo ir kur jo pagaminimas buvo galimas; tokia gi vieta tikrai buvo Aleksandrija, nes čia gyveno labai daug Žydų, visai nesuprantančių ebrajiškai, ir tik jų tarpe gana buvo mokytų Žydų, kurie vertimo darbą galėjo atlikti. Pagaliau galėjo išverstą į graikų kalbą Žydų Įstatymą padėti savo bibliotekon kurs nors iš Egipto karalių, kad taip išreikšdamas pagarbą Žydų Įstatymui įsigytų didesnį jų pačių palankumą.

56. Pradžioje tačiau buvo išverstos tik penkios Mošės Įstatymo knygos, nes tik apie jas tekalba ir tariamo Aristėjo laiškas ir kiti liudijimai, nors kai kurie senesnieji rašytojai juos suprato apie visas Sen. Testamento knygas. Kitos šv. Rašto dalys buvo išverstos kiek vėliau, ir tai įvairių vertėjų, nes graikiška jų kalba ir vertimo būdas yra labai nevienodi. Kada vertimo darbas buvo visai baigtas, negalima pasakyti; tiek tik tikrai žinoma, kad visos proto-kanoninės knygos buvo išverstos bent keliomis dešimtimis metų anksčiau už 130 m. pirm Kristaus, kada, kaip matyti iš Eklesinės knygos prakalbos, jos vertimu į graikų kalbą buvo užsiėmęs vienas iš tos knygos autoriaus palikuonių.

57. Graikiška Aleksandriečių vertimo kalba yra kone tokia pat kaip ir N. Testamento, tik žymiai daugiau yra joje ebraizmų, ypač kai kuriose knygose. Yra net tokių vietų, kuriose taip vergiškai laikytasi ebrajiškų žodžių, kad jas vargiai tegalima suprasti, nepažiūrėjus pirma į ebrajišką tekstą. Žiūrint kalbos ir vertimo ištikimumo, geriausiai išverstos Mošės knygos; šalia jų galima pastatyti istorines knygas: Jošuos, Teisėjų, Rutos ir Kronikų; nebe taip geras yra vertimas kitų istorinių knygų: Karalių, Esdro, Neemijo ir Esterės. Tarp mokslinių knygų gražus yra Patarlių vertimas; žymiai žemiau už jį reikia pastatyti Įjovo vertimas, kuriame gana daug vietų išleista; o Pamokslininko knygoje tai tik vieton visų ebrajiškų žodžių padėti graikiški, net neišleidžiant ir tų prielinksnių, kurių išleidimo reikalauja graikiškos kalbos taisyklės. Nedidelės vertės yra ir Pranašų vertimas, tarp kurių Ješajas išverstas beveik taip pat kaip ir Pamokslininkas, o Daniėlis taip netikusiai, kad Eklesija, visai atmetus tą vertimą, jo vietoje naudojasi paimtuojų iš Teodotijono (žr. 59).

Bendrai imant, Aleksandriečių vertėjai dažniausiai laikėsi žodžių; todėl iš jų galima gana gerai patirti, kokį ebrajišką tekstą jie turėjo. Laisviau versta ir šis tas pakeista tik tose vietose, kurios negerai suprastos galėjo būti papik-tinimu.

58. Palyginant dabartinį ebrajišką masoretų tekstą su Aleksandriečių vertimu, galima pastebėti nemaža skirtumų, kurių skaičius ir svarbumas vienosė knygose yra didesnis, kitose mažesnis. Neminint jau Eklesijos nepriimto Daniėlio vertimo, žymiai skiriasi ir Jeremijas, kurio vertime kai kurios pranašystės yra surašytos kita eile, o taipgi vietomis yra išleista žodžiai ir net visos eilutės; tokių pat išleidimų yra ir Įjovo knygoje; Karalių knygose vietomis yra pridėti žodžiai ir t.t. Kadangi vertėjai, kaip minėjome, stengėsi laikytis

labai arti ebrajiško teksto, matomai jis pas juos buvo truputį kitoniškas negu dabartinis masoretų. Todėl kylant klausimui, katras tekstas yra tikresnis, Aleksandriečių ar dabartinis ebrajiškas, negalima duoti vieno bendro atsakymo; reikia kiekvienas skirtumas ištirti atskirai, palyginant tą vietą su kitais vertimais, ir jos tikrumo laipsnis nutarti prisilaikant kritikos taisyklių.

59. Aleksandriečių vertimas pradžioje buvo priimtas su dideliu džiaugsmu visų Žydų, kaip egiptiečių, taip palestiniečių; bet kada krikščionys, naudodamies tuo vertimu, ėmė jo žodžiais įrodinėti Mesijo atėjimą, Žydai, negalėdami atsisipirti, pradėjo kelti abejones apie Aleksandriečių vertimo tikrumą ir pasidarė sau naujus graikiškus šv. Rašto vertimus, šiandien, atskyrus tik kai kurias jų dalis, visai žuvusius, iš kurių labiau žinomi buvo vertimai Akvilo, Teodotijono ir Simakho.

Akvilas gimė Sinopos mieste, Ponte, gyveno ciesoriaus Adriano laikais (117—138), buvo pradžioje pagonis, bet paskiau tapo žydų naujatikiu (proselitu). Nėra tikrai žinoma, kuriais metais jis paskelbė savo šv. Rašto vertimą, bet turi būti ne vėliau kaip 140 m., nes tuo laiku, kada šv. Ireniejus rašė savo veikalą „Adversus haereses“ (apie 175—189), Akvilo vertimas, kurį šventasis mini, buvo jau nuo senesnio laiko žinomas. Akvilo tikslas buvo duoti sinagogai vertimą, artesnį ebrajiškam tekstui negu Septynių Dešimtų, ir taip į jį pavaduoti. Ir tikrai savo vertime jis griežtai laikėsi ebrajiškų žodžių neatsižvelgdamas į gr. kalbos taisykles, todėl versdamas ir visai nereikiamus prielinksnius, o ne kartą tik pridėdamas graikiškas galūnes prie ebr. žodžių. Žydai, gavę Akvilo vertimą, labai juo džiaugėsi; brangino jį ir Eklesijos tėvai dėl jo tikrumo. Jei jis dabar tebebūtų, galėtų geriausiai paliudyti, koks buvo ebr. stovis II a. Kai kurie tačiau šv. tėvai prikašioja Akvilui, būk jis tyčiomis užtemdinęs mesijines šv. Rašto vietas, išversdamas, pvz., ebraiškąjį *haalma* (Ješ 7, 14) žodžiu *veḥvis* — „puella“ užuot *παρθένος* — „virgo“, *Mašiakh* (Ps 2,2) žodžiu *ἡ ἐμμένοσ* — „unctus“ vietoje „*Khristos*“ — *χριστός* ir t. t.; bet tuos skirtumus galima išaiškinti tuo, kad Akvilas galėjo turėti ebr. tekstą su įvairiais skaitymais, o taipgi noru išversti kuo tiksliausiai, ir todėl jis vartojo naujus, neįprastus žodžius, jo išmanymu, labiau tinkamus, nors pasirodžiusius abejotinais šv. tėvams.

Maždaug tuo pačiu laiku kaip Akvilas paskelbė savo vertimą ir Teodotijonas. Apie jį patį nėra jokių tikrų žinių. Tiek tik galima pasakyti, kad jis nebuvo krikščionis. Teodotijono vertimas visai maža kuo tesiskiria nuo Aleksandriečių. Tik tose vietose, kur LXX vertimas buvo kiek nutolęs nuo ebr. teksto, Teodotijonas jų vertimą pataisė ir papildė. Tuo būdu jo vertime atsirado deuterokanoninės Daniėlio dalys, o taipgi ir Barukho knyga. Teodotijono vertimas rado kuo geriausią priėmimą pas krikščionis, užtat ne taip gerą pas Žydus. Iš jo yra paimtas gr. Daniėlio pranašysčių vertimas, kuriuo ir dabar naudojasi Eklesija. Iš jo taipgi ėmė Origenas trūkstančias Aleksandriečių vertime vietas savo hegzapliniame šv. Rašto leidime. Teodotijono gr. kalba yra geresnė už Akvilo, nors joje yra daugiau ebraizmų negu Aleksandriečių vertime, bet nė iš tolo ji nepriylgsta Simakho vertimo kalbai.

Simakhas, apie kurio gyvenimą nieko tikro nėra žinoma, padarė savo vertimą baigiantis II ar prasidedant III a. Jis matomai labai gerai mokėjo abi kalbas, ebrajišką ir graikišką, nes jo vertimas, žiūrint kalbos, yra tikrai dailus ir gana ištikimas, nors autorius visai nesiūpino versti žodis į žodį ir stengėsi duoti tik originalo prasmę. Šv. Rašto mintys yra jo išreikštos labai aiškiai ir suprantamai, nors Simakhas visur laikėsi gr. kalbos

taisyklių ir santaikos, pasinaudodamas visu jos įvairumu. Todėl tas vertimas yra ne kartą giriamas šv. tėvų. Yra tačiau jame vietų, kurios negali būti visai pagirtos. Vertėjas kai kada visai nutolo nuo originalo ir tik atpasakojo, o nevertė; taip net tikėjimo dalykai kai kur pasidarė pas jį neaiškūs arba išreikšti net klaidingai.

Senovėje buvo dar trys kiti gr. šv. Rašto, nors ne viso, vertimai. Nežinia tikrai, kokio jie buvo didumo, t.y. iš kurių knygų jie buvo sudėti, nei kas buvo jų autoriai, nei kuriuo laiku padaryti. Dabar jie vadinami penktu, šeštu, septintu nuo vietos, kurioje juos buvo patalpinęs savo hegzapliniame leidime Origenas. Vertimo, vadinamo šeštu, autorius matomai buvo krikščionis, nes jame randame tokius žodžius: „Išėjai, kad išgelbėtumei savo tautą per tavo Jėzų Kristų“ (Habak 3, 13).

60. Krikščionių skaičiui vis daugėjant ir kaskart dažniau naudojantis Aleksandriečių vertimu, jis visai nustojo vertės Žydų akyse, kurie net stačiai ėmė jo nekęsti. Priešingai gi, krikščionys skaitydavo jį kaip Apaštalų ir pirmųjų tikėjimo skelbėjų jiems duotą draug su pačių Apaštalų raštais savo religiniuose susirinkimuose; ir juo labiau didėjo krikščioniškų bendruomenių skaičius, juo daugiau vertimo egzempliorių reikėjo. Nė viena kita senovėje knyga nebuvo tiek kartų perrašyta kiek jisai. Bet tas didelis paplitimas pasidarė tekstu gana žalingas. Dažnai perrašinėjant įsibrovė į jį nemaža įvairumo. Visų pirma, neišvengta paklydimų, einančių iš perrašinėtojų neatsargumo ir neįsisiūrėjimo. Toliau, kai kuriuose egzemplioriuose, ypač tuose, kurie buvo nuosavybė žmonių, mokėjusių ebrajišką kalbą, buvo padaryta vienur kitur pakeitimų, kurie vėliau perrašinėjant plito. Pagaliau mokytesnieji pagony, kurie buvo pripratę prie dailios klasiškos graikų kalbos, tapę krikščionimis ir ėmę skaityti ir perrašinėti šv. Knygas, negalėjo susilaikyti nuo jų kalbos taisymo ir nuo pašalinimo netikusių ir graikų kalbos taisyklėms priešingų išsireiškimų ir žodžių. Tuo būdu su laiku Aleksandriečių vertimas atsirado tokiame stovyje, kurs pradėjo kelti nemaža rūpesčio ir neramumo daugeliui krikščionių, nes jie tikybiniuose ginčiuose gaudavo iš Žydų dažnai išgirsti prikašiojimus, būk knyga, iš kurios įrodinėjamas krikščioniško mokslo tikrumas ir Žydų paklydimas, neturinti jokios vertės, nes ji ne tik nesutinka kai kuriose vietose su ebrajiškuoju tekstu, bet dar ir įvairiuose egzemplioriuose esanti nevienoda.

61. Tiems tai nepatogumams išvengti mokytas aleksandrietis Origenas³ išleido didelį veikalą, susidedantį iš keleto šv. Rašto tekstų. Tas veikalas, baigtas rašyti apie 232 m., vadinamas hegzaple (hexapla). Origenas savo veikalo

³ Origenas, mokyčiausias ir darbščiausias iš Eklesijos rašytojų pirmais amžiais, g. 185 m. Aleksandrijoje, buvo sūnus Leonido Martiro. Savo veikimą pradėjo, dar labai jaunas būdamas, ėjimu mokytojo pareigų katechetinėje mokykloje Aleksandrijoje. Kilus persekiojimui, 216 m. pasitraukė iš čia Palestinon, bet veikiai sugrįžo atgal. Buvo pašvęstas į kunigus Kesarijoje, tačiau Egipto vyskupų susirinkimas uždraudė jam eiti kunigo pareigas 230 m. Tuomet jis vėl persikėlė Kesarijon ir čia įkūrė teologinę mokyklą. Dečiausiais laikais buvo įmestas dėl tikėjimo kalėjiman. Mirė 254 m.

puslapius padalino į šešias, o kai kuriose vietose į septynias, aštuonias ir devynias skiltis. Pirmoje skiltyje jis perrašė ebrajišką tekstą žydiškomis raidėmis, be balsių; šalimais, antroje skiltyje, tą patį ebrajišką tekstą, tik jau graikiškomis raidėmis, taip, kaip žodžiai buvo ištariami; trečioje patalpino labiausiai žodžių prisilaikantį Akvilo vertimą, ketvirtoje Simakho, penktoje Septynių Dešimtų vertėjų tekstą, šeštoje Teodotijoną; prie kai kurių knygų dar buvo pridėti penktas, šeštas ir septintas nežinomų autorių vertimas⁴.

Jau iš tų įvairių, šalimais sustatytų tekstų kiekvienas krikščionis galėjo matyti, koks yra kiekvieno teksto Aleksandriečių vertime tikrumas. Bet Origenas nepasitenkino vien teksto perrašymu. Jis dar pasirūpino pataisyti penktoje jo hegzaplės koliumnoje tilpusįjį Septynių Dešimtų vertėjų tekstą. Tuo tikslu jis jį palygino su ebrajiškuoju tekstu ir kitais vertimais. Ką rado Aleksandriečių tekste tikra ir nesiskiriant nuo ebrajiškojo, tai ir paliko be pakeitimo. Skirtumas gi Origenas pažymėjo tam tikrais ženkleliais sekančiu būdu: radęs Aleksandriečių tekste ką nors, ko nebuvo ebrajiškame, jis pradžioje ir pabaigoje tokių žodžių dėjo ženklelį (obelį, metobelį), kurs ir turėjo skaitytoją įspėti, kad žodžių, esančių tarp tokių ženklelių, nepripažįsta Žydai; taigi tie ženkleliai atsirado pradžioje ir pabaigoje visų deuterokanoninių knygų, kurių tuomet nebebuvo ebrajiškame tekste. Kurgi ko nors Septynių Dešimtų vertime trūko, tai Origenas paėmė iš Teodotijono vertimo ir anan įdėjo pažymėdamas įdėtus žodžius pradžioje ir pabaigoje taip pat ženkleliu (asteriscus — „žvaigždutė“).

62. Nors toks Aleksandriečių teksto pataisymas nebuvo tobulas ir kritiškas, nes Origenui visų pirma rūpėjo suderinimas to vertimo su ebrajiškuoju tekstu, tačiau jis buvo labai vertingas, su džiaugsmu buvo krikščionių priimtas ir padarė nemažą įtakos vėliau perrašomiems šv. Rašto egzemplioriams. Origeno hegzaplė visa niekuomet nebuvo perrašyta, nes tai buvo be galo didelis, iš 50 tomų susidedantis veikalas; atiduotas į Kesarijos biblioteką, jis visai dingo VII a. Bet koliumna, kurioje buvo Aleksandriečių vertimas su Origeno pataisymais, pažymėtais ženkleliais, buvo perrašytas daug kartų; ir taip vadinamasis hegzaplinis tekstas buvo labai paplitęs tarp krikščionių. Be to, ta penktoji skiltis monofizitų vyskupo Povilo iš Telės buvo išversta (617 m.) žodis į žodį su visais Origeno pridėtais ženkleliais į Sirų kalbą, ir tas siriškas vertimas išliko iki mūsų dienų rankraštyje (codex Ambrosianus) iš VIII a.

63. Origeno pataisytas hegzaplinis tekstas neliko laisvas nuo pakeitimų. Perrašinėtojai pradėjo išleidinėti marginusius tekstą ženklelius, o kai kurie net išleisdavo visas tas vietas, kurios buvo pažymėtos kaip nesančios ebrajiš-

⁴ Todėl tose vietose Origeno veikalas yra vadinamas taipgi Heptapla, Octapla ir Enneapla. Yra dar senovėje minimas Tetrapla, kurioje nebuvę abiejų pirmųjų koliumnų su ebrajišku tekstu, o tik keturi vertimai: Akvilo, Simakho, Septynių Dešimtų ir Teodotijono. Nežinia tačiau, ar pats Origenas buvo ją perrašęs.

kuose kodeksuose. Taip vėl pradėjo darytis negeistinas įvairumas ir sumišimas. Vos kelioms dešimtims metų praslinkus po Origeno mirties, vėl imtasi taisyti Aleksandriečių vertimą. Vienas iš naujų taisytojų buvo Lukianas iš Samosatos, Antiokijos kunigas, nukankintas už tikėjimą 312 m. Taisė jis pirm Origeno buvusį Septynių Dešimtų tekstą, palygindamas jį su kitais graikiškais vertimais ir su ebrajiškuoju tekstu, kurio kalbą gerai mokėjo. Antras gi taisytojas buvo Esikhijus, Egipto vyskupas. Lukiano pataisytas tekstas paplito Sirijoje ir Konstantinopolyje, Esikhijaus Egipte, Palestinoje gi pasiliko Origeno hegzaplinis tekstas. Vėliau naujų taisyčių nebebuvo, todėl ir visi dabar išlikusieji rašytuose kodeksuose tekstai priklauso nuo minėtųjų trijų taisyčių, nors gal nė vienas neduoda jų pilnai, be jokių pakeitimų.

64. Pradedant nuo XVI a. atsirado gana daug spausdintų Aleksandriečių vertimo leidinių. Svarbiausi tarp jų yra keturi (editiones: complutensis, aldina, sextina seu vaticana, grabiana), nuo kurių pareina visi vėlesnieji leidiniai.

Siksto leidinys, atspausdintas rūpesčiu popiežiaus Siksto V, viršija kitus leidinius, bet duoda tekstą, paimtą beveik iš vieno, nors geriausio kodekso (Vatikaniško); todėl ir Siksto leidinys negali būti pavadintas visai tikru. Tiktariausiajam tekstui surasti pradėta rinkti vadinamasis kritiškas aparatas iš kitų kodeksų, įvairių vertimų ir šv. Rašto žodžių, įrašytų šv. tėvų veikaluose. Su to kritiško aparato pagalba mokslo vyrai stengiasi atskirti tris senovinius pataisymus: hegzaplinį, Lukiano ir Esikhijaus, o jau paskui tikisi suieškoti, koks buvo Septynių Dešimtų vertėjų tekstas, vartojamas dar neatsiradus Akvilo vertimui ir artimas tam, kuriuo naudojosi Apaštalai.

65. Aleksandriečių šv. Rašto tekstas turėjo nepalyginamą vertę Dievo apreiškimo paplitime tarp žmonių. Būdamas pirmuoju rašyto Dievo žodžio vertimu iš mažai kam žinomos ebrajiškos kalbos į labai paplitusią graikiškąją, jis pasidarė pirmas ir seniausias Dievo apreiškimo nešėjas į visas senovės civilizuotas tautas. Jis, atsiradęs kartu su Žydais Rytų ir Vakarų šalyse, buvo lyg koks prirengėjas žmonijos prie priėmimo Apaštalų skelbiamo Kristaus Mokslo ir savo liudijimais rėmė jų žodį. Jis ir vėliau pasiliko daugeliui eklesijų duotojo Sen. Sendoroje apreiškimo šaltinis ir dar dabar toks tebėra. Todėl svarbu žinoti, koks yra tikras jo autoritetas ir ar jis yra autentiškas.

Atsiradęs tarp Žydų, Elenistų Aleksandriečių vertimas buvo visų priimtas su tokia pagarba, kad jam pripažindavo lygią vertę su ebrajiškuoju originalu, o net pradėta tikėti, kad jį pagaminusieji vertėjai buvę šv. Dvasios įkvėpti. Tas įsitikinimas turėjo šalininkų ir pirmųjų amžių Eklesijoje. Bet Aleksandriečių vertimas įkvėptas nebuvo, ir įrodinėjimai, kuriais buvo remiama nuomonė apie jo įkvėpimą, nėra įtikiną. Visų pirma, buvo šaukiamasi į Žydų padavimą apie stebuklingą teksto vienodumą pas visus vertėjus, rašiusius kiekvienas atskirai ir padariusius kiekvienas vertimą visų knygų. Bet tas padavimas nėra tikras nei vertas tikėjimo, todėl ir negali nieko įrodyti. Šv. tėvų pritarimas

nuomonei apie vertimo įkvėpimą taip pat priklauso nuo ano senovinio Žydų padavimo, todėl ir negali būti tikru įrodymu; be to, ne visi šv. tėvai tvirtai laikėsi tos nuomonės; o kai kurie išreikšdavo apie tą dalyką didesnes ar mažesnes abejones. Septynių Dešimtų vertėjų įkvėpimas negali būti įrodytas nei ta aplinkybe, kad jų tekstų naudojosi Apaštalai ir Evangelistai, iš jo ėmė žodžius ir dėjo į Nauj. Testamento knygas. Iš tokio įkvėptų Nauj. Test. rašytojų pasielgimo galima tik daryti išvadą apie didelę Aleksandriečių darbo vertę, bet ne įkvėpimą.

66. Nepripažįstant Aleksandriečių vertimui įkvėpimo, reikia tačiau suikti, kad jie savo darbą atliko gerai, niekur nepaklydo tikėjimo ir doros moksle ir jį davė tokį pat, koks buvo ebrajiškame tekste. Dievo Apvaizda negalėjo leisti, kad tas vertimas, kur ne tik rengė kelią Evangelijai, bet ir nemaža turėjo patarnauti Kristaus Eklesijai jos pradžioje, jau pačiame savo atsiradime būtų buvęs suteptas klaidomis, priešingomis tikėjimui ir dorai. Todėl Septynių Dešimtų vertimas teisingai laikomas tikrai autentišku šv. Knygų Sen. Testamento tekstu.

Autentiškas jis buvo Apaštalų laikais, nes jie juo naudojosi patys ir kaip tokį davė savo įsteigtoms eklesijoms. Visa Kristaus Eklesija naudojosi tuo vertimu ar iš jo padarytais vertimais lig VI a. kaip Rytuose, taip ir Vakuose. Iš jo paėmė deuterokanonines šv. Rašto dalis, kurių nėra visai ebrajiškame tekste. Negalima gi sakyti, kad per taip ilgą laiką Eklesija naudojosi klaidomis suteptu tekstu ir visai neturėjo autentiškų Sen. Test. šv. Knygų lig VI a.

Tiesa, nuo VI a. Romos Eklesija priėmė šv. Jeronimo vertimą, padarytą pagal ebrajišką tekstą, bet to dėlei Aleksandriečių vertimas nenustojo savo autentiškumo. Vienybėje su visa Eklesija pasilieka krikščionys, kurie laikosi Rytų liturgijos, ir dabar tebevartoja Septynių Dešimtų vertimo tekstą ar iš jo padarytus vertimus. Be to, popiežius Sikstas V aiškiai mokė (1587 m.), kad Sen. Testamento Aleksandriečių tekstas yra autentiškas ir svarbiausiuose dalykuose nesiskiria nuo originalinio teksto.

Pagaliau palyginant dabartinius kritiškus leidinius Aleksandriečių vertimo su jo seniausiais rankraščiais, galima atrasti, kad nors ir yra skirtumų smulkmenose, bet tikėjimo ir doros moksle niekur nesiskiria nuo tų knygų, kurias Eklesija per penkis pirmuosius amžius laikė autentiškomis.

67. *Chaldėjiškos parafrazės Sen. Testamento (targumim)*. Pas Palestinos žydus, kurie, sugrįžę iš Babelės nelaisvės, pradėjo vartoti kasdieniniame gyvenime siro-chaldėjišką kalbą, įsivyravo paprotys skaitomą žmonėms ebrajišką šv. Raštą atpasakoti ir aiškinti chaldėjiškai. Taip su laiku pasidarė chaldėjiški šv. Knygų vertimai, arba, tikriau sakant, chaldėjiškos parafrazės (targumim), kurios pradžioje buvo laikomos žmonių atmintyje, paskui gi jas surašyta į knygas. Jų atsiradimo vietos yra Palestina ir Babilonas, kur buvo rabinų mokyklų. Iki dabartiniam laikui išliko viso ebrajiško teksto chaldėjiškos parafrazės, išskyrus 2 Esdro knygas ir Daniėlį. Svarbiausiu laikoma vadinamasis Onkeloso targumas, padarytas Apaštalų laikais, dabartinę gi savo išvaizdą įgijęs

IV a. Jame yra tik penkių Mošės knygų parafrazė, kuri, bendrai imant, duoda labai ištikimai šv. Rašto tekstą, ypač tose vietose, kur randama istorinių pasakojimų. Antra vieta priklauso vyresniųjų ir paskesniųjų pranašų targumui (Još, Teis, Kar, 3 didesniųjų ir 12 mažesniųjų pranašų), kurio autoriumi laikomas Jonatanas, vienas iš garsaus Hilelio mokytinių; todėl jis turėjo atsirasti Išganytojo laikais, bet dabartinėje savo išvaizdoje jis eina iš IV a. Savo tikrumu Jonatano parafrazės negali lygintis su Onkeloso, nes turi daug tekstą paaškinančių priedų. Pseudo Jonatano targumas Pentateuche ir dar kitų šv. Knygų parafrazės yra vėliau atsiradusios, padarytos nežinomų autorių ir visiškai nedidelę turi kritišką vertę.

68. *Siriškas vertimas Pešita*. Sirijos Eklesija, seniausia tarp krikščioniškų bendruomenių, sudarytų iš atverstųjų pagonių, jau gana anksti turėjo keletą šv. Rašto vertimų, tarp kurių seniausias ir žymiausias yra tas, kurį vadinama Pešita (simplex, vulgaris). Jis tikriausiai yra pagamintas ne vieno vertėjo. Tik Nauj. Testamento knygos, bent protokanonišės, matomai yra vieno autoriaus išverstos, nes jų visų kalba yra vienoda. Kadangi Sirijos Eklesija yra viena iš seniausių, o visose eklesinėse bendruomenėse Apaštalų raštai buvo skaitomi religinių susirinkimų metu, todėl galima spėti, kad Nauj. Test. buvo išverstas į Sirų kalbą ne vėliau kaip pusėje II a. Senasis gi Testamentas, bent jo protokanonišės knygos, išversta iš ebrajiškos siriškon kalbon pirm Nauj. Testamento, kuriame ano žodžiai yra duodami pagal Pešitos tekstą. Todėl Sen. Test. vertimas turėjo atsirasti jau I a. Jo vertėjas buvo ne vienas, bet keli, kaip tai galima numanyti iš kalbos įvairumo. Bendrai imant, Pešitos vertimas yra gana geras ir tikras, išskyrus deuterokanonines dalis, kurios išverstos žymiai menkliau.

10. LOTYNIŠKI ŠV. RAŠTO VERTIMAI

69. Vakarų Eklesijoje nuo pirmųjų krikščionystės amžių šv. Raštas skaitomas lotyniškame vertime, kurs, kaip visų priimtas ir vartojamas, paprastai turi Vulgatos vardą. Viena Vulgatos dalis yra paimta iš seniausio vertimo, padaryto Vakarų Eklesijoje neilgai trukus po krikščionystės atsiradimo, kita gi yra šv. Jeronimo darbas.

Draug su krikščionių tikėjimo paplitimu atsirado reikalas visur turėti šv. Knygas, išverstas į tikintiems suprantamą kalbą, nes jos buvo skaitomos religiniuose susirinkimuose. Vakaruose beveik niekas nemokėjo ebrajiškai ir tik mokslingieji galėjo mažiau ar daugiau naudotis graikų kalba. Žemesniesiems gi luomams, kuriems priklausė dauguma pirmųjų krikščionių, buvo žinoma daugelyje vietų vien lotyniška kalba; todėl ton kalbon ir turėjo būti išverstas šv. Raštas.

70. Apie seniausią lotynišką vertimą išliko taip maža žinių, kad negalima su pilnu tikrumu nutarti, ar jis buvo tik vienas, ar buvo jų daugiau. Iš lotyniškų šv. Rašto citatų, randamų seniausiųjų šv. tėvų raštuose, o taipgi iš senovinių Biblijos rankraščių pasirodo, kad pirmuose krikščionystės amžiuose lotyniškas tekstas buvo labai nevienodas. Vieni mokslo vyrai, pasiremami tais pastebė-

tais skirtumais, sako, kad senovėje buvę daug lotyniškų vertimų, kiti laiko tuos skirtumus tik pataisymais vieno ir to paties vertimo. Pirmą istorinę žinią apie lotyniško vertimo buvimą turime iš Afrikos, kur II a. pasibaigiant Tertulijonas (160—240) liudija, kad toks vertimas buvo vartojamas krikščionių; vėliau šv. Augustinas, kurs sako, jog lotyniškas vertimas atsiradęs pirmaisiais tikėjimo laikais, taipgi liudija, kad jo laiku buvo daug lotyniškų vertimų, nes „kam tik pakliūdavo į rankas pirmais tikėjimo laikais graikiškas kodeksas ir jis jautėsi šiek tiek mokąs abi kalbas, tuojau išdrįsdavo imtis vertimo“, todėl ir perspėja, kad „tarp lotyniškų vertimų aukščiau už kitus reikia statyti Italiją (Itala), nes jis labiau laikosi žodžių ir yra visai suprantamas“ (De doctr. II, 14, 15—16). Gali būti, kad šv. Augustinas tą vertimą gavo iš Italijos, todėl ir pavadino Itale. Tas jo raštuose vartojamas tekstas, kaip pasirodo iš palyginimo citatų, nemažai skiriasi nuo teksto, kurį turėjo Tertulijonas. Taigi iš to, kas pasakyta, pasirodo, kad ne vienas turėjo būti pirmaisiais amžiais lotyniškas vertimas, nors priešingos nuomonės šalininkai, imdami šv. Augustino žodžius „vertimas“, „versti“ prasme „taisyti“, „taisymas“, jo kodekse, Tertulijono ir visuose kituose mato tik vieną vertimą, įvairiai perdirbtą.

Bet kaip šv. Augustinas vadina Italę geresniu vertimu tarp daugelio, taip pat ir Italijoje vienas vertimas buvo pripažintas viršijančiu visus kitus, nes kaip šv. Jeronimas kalba apie *paprastąjį leidinį* (communis editio) arba *senovinį vertimą* (antiqua translatio), ir pas daugelį rašytojų šv. Raštas duodamas (cituojamas) dažniausiai pagal vieną vertimą. Tas gi vienas vertimas, kaip pasirodo iš jo teksto palyginimo šv. Augustino citatose, buvo ta pati Italė.

71. Lygiai nežinia tikrai, kur reikia ieškoti ir pačios Italės tėvynės, Afrikoje ar Italijoje. Vieni sako, kad ji buvusi išversta Afrikoje, nes čia visi, mokyti ir nemokyti, žmonės kalbėjo tik lotyniškai, čia atsirado pirmi lotyniškai rašiusieji krikščionių rašytojai, kaip Kiprijonas, Tertulijonas, Minucijus Feliksas; nes apie jos afrikietišką kilmę liudijanti pati jos kalba, kuri buvo ne klasiška Romėnų kalba, bet Afrikoje liaudies vartojama tarmė; tuo tarpu kad Italijoje ir Romoje lotyniško vertimo ne taip labai reikėjo, nes čia graikų kalbos žinojimas buvo gana paplitęs, taip kad ji buvo vartojama liturgijoje, kad kaip graikiškai rašė šv. Povilas laišką Romėnams, o Morkus savo Evangeliją, taip graikiška kalba naudojosi ir pirmieji Romos krikščioniški rašytojai: šv. Klemensas, Hermas ir kiti. Kiti gi tvirtindami, kad pirmas lotyniškas vertimas atsiradęs Romoje ar bent Italijoje, atsako, jog nors Romoje ir buvo gana paplitusi graikų kalba, bet nebuvo suprantama vietinei liaudžiai, kuri turėjo tokią pat tarmę kaip ir Afrikoje, jog šv. Petras, anot šv. Inokento I, pats įvedęs lotynišką liturgiją, jog kaip tikėjimas, taip ir šv. Knygų vertimas buvo gautas Afrikoje iš Romos.

72. Dar mažiau težinoma, kas buvo Italės vertėjas; tiek tik iš jos pačios liekanų galima numanyti, kad ją vertė ne vienas žmogus, bet keli ir tais vertė-

jais buvo greičiausiai atversti iš Žydų krikščionys, kuriems lotyniška kalba nebuvo prigimta, nes jie neatjautė jos dvasios, jos ypatybių, bet svetima, pažinta iš nuolatinio susidūrimo su lotyniškai kalbančia liaudimi. Ta liaudies tarmė, vartojama pačioje Romoje, o dar labiau provincijose, žymiai skyrėsi nuo klasiškos, rašytojų ir aukštesniųjų luomų kalbos, kaip savo žodynu, taip žodžių formomis ir santaika. Italės vertime, kaip padarytame iš Septynių Dešimtų vertėjų teksto ir graikiško N. Testamento, yra žymi įtaka ir graikiškos kalbos. Pagaliau yra nepigu daug tikra pasakyti apie Italės savybes, nes jos tekstas neišliko visas, o ir tame, kas dar tebėra, ilgai nelyko įvyko nemaža pakitėjų.

Didelį svarbumą turėjo Italė savo laiku, kaip seniausias ir tikriausias šv. Rašto vertimas, vartojamas visoje Vakarų Eklesijoje. Svarbi ji yra ir dabar savo liekanose, nes iš jos šv. Knygų tyrinėtojai gali šiek tiek geriau pažinti, koks buvo Aleksandriečių vertimo ir originalinio N. Testamento teksto stovis II a.

73. Nuolatinis lotyniško teksto vartojimas ir perrašinėjimas buvo priežastis atsiradimo daugelio skirtumų įvairiuose jo kodeksuose. Tie skirtumai negalėjo nesukelti teisingų nusiskundimų, kurie ilgai visi dažniau pasikartodavo ir buvo priežastis, kad 383 m. popiežius šv. Damazas pavedė tuomet Romoje gyvenančiam Jeronimui⁵ peržiūrėti ir pataisyti Romos Eklesijoje vartojamą lotynišką šv. Knygų tekstą. Jeronimas tuoju metu ėmėsi darbo ir trumpu laiku pataisė Psalmių vertimą pagal Aleksandriečių tekstą. Pataisytas Psalmynas (Psalterium Romanum) tuoju metu buvo priimtas ir įvestas į liturgiją; ir dar dabar randami mišiole psalmių tekstai, o taipgi brevijoriuje responsorijos yra iš Romos psalmyno. Tais pačiais 383 m. Jeronimas peržiūrėjo ir pataisė Evangelijų vertimą, palygindamas su graikišku tekstu ir tik tas vietas pakeisdamas, kur prasmė nebuvo gerai išreikšta, kitas gi palikdamas taip, kaip buvo. Paskiau taip pat pataisė ir kitas N. Test. knygas.

⁵ Šv. Jeronimas (Sophronius Eusebius Hieronimus) gimė 346 m. Dalmatijos mieste Stridone. Jaunas dar būdamas iškeliavo Romon ir čia kuo geriausiai susipažino su klasiška lotynų kalba, o taipgi su graikų ir lotynų filosofiniais raštais. Dievo meilę savo širdyje stiprino pavyzdžiais šventųjų ir martirų, kurių kapus lankydavo Romos katedrose. Priėmęs 20 savo amžiaus metais šv. krikštą ir trokšdamas didesnio išsitobulinimo moksluose, jis aplankė visas vietas, kurios buvo bent kiek pagarsėjusios mokslu. Buvo Galijoje, Graikijoje, Mažonoje Azijoje, Sirijoje, Palestinoje ir Egipte. Visur klausė dėstyto vyrų, kurie buvo žinomi kaip mokyčiausieji teologai ar šv. Rašto aiškintojai. Pirmą kartą apsilankydamas Rytuose išmoko ebrajiškos kalbos, kurioje vėliau dar geriau išsitobulino. Nutaręs pasišvęsti vien Dievo tarnavimui, jis apsigyveno galutinai Palestinoje netoli Betliejaus ir čia savo ilgą gyvenimą skyrė maldai, kūno varginimams ir moksliškiesiems darbams. Nemaža knygų parašė arba išvertė lotynų kalbon; pripažintas mokyčiausiu šv. Rašto žinovu, raštais aiškino atsiunčiamus jam apie šv. Raštą klausimus iš viso pasaulio; bet visų didžiausias jo darbas buvo tai naujas vertimas šv. Rašto knygų iš ebrajiškos kalbos lotyniškai. Šventai gyvenęs šventai baigė savo dienas 30 rugsėjo 420 m.

Popiežiui Damazui mirus, Jeronimas persikėlė į Rytus. Čia, susipažinęs Kesarijoje su Origeno hegzapliniu tekstu, jis antrą kartą rūpestingiau per-taisė Psalmyną pagal hegzaplę. Tas antruoju atveju pataisytas Psalmynas visų pirma buvo priimtas Galijos eklesijose, užtat ir vadinamas *g a l i k a n i š - k u o j u* (Psalterium Gallicanum); vėliau jis buvo visur priimtas ir dabar laikomas lotyniškos Vulgatos dalimi⁶. Vėliau Jeronimas peržiūrėjo ir palygino su tuo pačiu hegzapliniu tekstu Ijobą, Patarles, Pamokslininką, Giesmių Giesmę, Kronikas, o gal dar ir kitas Sen. Test. Knygas. Nepasitenkindamas atliktuoju darbu ir norėdamas, kad lotyniškai kalbantieji žinotų, kas tikrai yra ebrajiškame tekste, Jeronimas nutarė iš to teksto naujai išversti visas protokanonines knygas. Taigi gyvendamas arti Betliejaus jis 389 m. pradėjo tą vertimo darbą nuo Karalių knygų ir per 15 metų išvertė lotyniškai iš ebrajiškos kalbos visas protokanonines knygas, iš chaldėjiškos — deuterokanonines Tobijo ir Juditos knygas ir iš graikiškos — deuterokanonines Esterės ir Daniėlio dalis. Visos Jeronimo taip išverstos knygos, išskyrus tik Psalmyno vertimą, kurs nepapliko, ilgainiui buvo Eklesijoje priimtos ir dabar tebėra lotyniškoje Vulgatoje. Taigi dabartinė Vulgata yra tikrai Jeronimo darbas, nes joje yra protokanoninės Sen. Test. knygos, jo išverstos iš ebrajiškos kalbos, Psalmynas, iš Italės paimtas ir jo antru atveju pataisytas pagal hegzaplinį tekstą, Tobijo ir Juditos knygos, Jeronimo išverstos iš chaldėjiškos kalbos, deuterokanoninės Esterės ir Daniėlio dalys, išverstos iš graikiškos kalbos, deuterokanoninės knygos: Barukhas, Išmintis, I—II Mak perėjo netaisytos iš Italės, pagaliau visos Nauj. Test., paimtas iš senojo lotyniško vertimo ir šv. Jeronimo pataisytas pagal graikišką tekstą.

74. Vargu būtų rasti visoje senovėje kitą žmogų, lygiai gerai pasirengusį atlikti tokį didelį darbą, koks buvo išvertimas šv. Rašto. Ilgus metus jis tyrinėjo šv. Knygas, puikiai pažino tris reikiamiausias kalbas, lotynišką, ebrajišką ir graikišką, žinojo krikščionių ir Žydų tradiciją, susipažino su visais ano laiko egzegetiniais mokslais, apėmė biblines vietas, perskaitė daugybę kodeksų, trumpai sakant šv. Augustino žodžiais, buvo tai mokyčiausias žmogus. Prie didelio mokslo prisidėjo jame, kas ne mažiau svarbu, tikrai šventas gyvenimas. Todėl nenuostabu, kad jo padarytas vertimas, nors nėra viena tobulybė, tačiau ne tik viršija visus kitus vertimus, bet gali būti tikras pavaizdas ir visų amžių vertėjams.

Savo vertiman Jeronimas įdėjo tik tai, ką rado ebrajiškuose kodeksuose, nieko nepriimdamas iš Aleksandriečių vertimo; bet laikydamasis ebrajiško teksto jis kai kada nutolo bent kiek nuo jo prasmės ir Žydų aiškinimo, išreiškė gi mintį pagal Septynių Dešimtų vertimą. Versdamas nesilaikė per daug

⁶ Visai naujas lotyniškas Psalmyno vertimas, prisilaikant originalinių tekstų, yra padarytas ir išleistas popiežiaus Pijaus XII autoritetu 1945 m. To paties popiežiaus dekretu tas naujas vertimas įvestas į brevijorių.

vergiškai žodžių nei labai nuo jų neatsitolino, bet davė mintį ištikimai ir aiškiai, o dažnai ir dailiai; nes ten, kur tai buvo galima padaryti be nuostolio prasmei, jis kai kada sutrumpino per ilgą, vienodą originalo pasakojimą, išreikšdamas jį dailiu lotynišku sakiniu. Tik retkarčiais pasitaiko vietos, kur labai arti laikytasi ebrajiškų žodžių ir kurios dėl to yra mažiau aiškios.

Šv. Jeronimo vertimo kalba yra be palyginimo dailesnė už Italės. Yra tai ne pilna paklydimų liaudies tarmė, bet raštų kalba. Nėra ji taip tobula kaip kituose Jeronimo veikaluose, bet, anot jo paties žodžių, tik dėl to, kad jis norėjo šiek tiek prisiartinti prie žmonėms priprasto ir labai brangiūamo Italės teksto, ir tuo tikslu tyčiomis vartojo kai kada ne visai taisyklingas formas.

Vulgatos vertimas pagaliau nėra visur lygus. Tikriausiai ir dailiausiai yra išverstos Istorinės knygos, nuo kurių mažai kuo tesiskiria Ijobo vertimas; trijose Saliamono knygos, nors labai greitai verstose, nes į tris dienas, visai gerai yra išreikšta originalo mintis; psalmėse per daug laikytasi žodžių; Pranašuose yra labiau žymi ebrajiškos kalbos įtaka; daugiau nuo teksto nutolta Tobijo knygoje, kurios vertimą atliko per vieną dieną, ir Juditoje, išverstoje į vieną raktį.

75. Ne per daug palankiai buvo iš karto priimtas Jeronimo šv. Knygų vertimas. Nedaug, tiesa, tesiginčyta apie jo pataisytą Nauj. Test., bet Senasis sukėlė visą audrą užpuldinėjimų, kurie ne kartą buvo priežastimi karčių jo vertėjo dejavimų. Vieni bijojo, kad naujas vertimas nesumažintų Septynių Dešimtų vertimo vertės, kuri klaidingai laikyta įkvėptu, ir jį sekusios Italės; kiti matė jame žydiškumo įtaką, kiti vėl sakė, kad tai gali būti papiktinimas pagonims, kurie galį pasakyti, jog krikščionys pakeitė savo tikėjimą; dauguma bijojo jo naujų išsireiškimų, žymiai išsiskiriančių nuo visiems žinomos, priprastos Italės; buvo ir tokių, kurie užpuldinėjo iš pavydo ir tamsumo. Priešų buvo pakankamai, bet Vulgata juos nugalėjo, ir dar prie gyvos jos autoriaus galvos daugelyje eklesijų, kaip Galijoje, Ispanijoje, Afrikoje, ji buvo priimta. Popiežiai pradžioje pripažindavo ją lygiai su Itale, paskiau pradėjo kaskart dažniau vartoti ją vieną. Šv. Grigalius Didysis (†604), tiesa, dar sako, kad Apaštalo Sostas pripažįsta abudu vertimu, bet nuo to laiko beveik niekas nebevartoja Italės, o Jeronimo tekstas vienas pradeda vadintis paprastu, paplitusiu — Vulgata.

76. Kolei buvo vartojama abudu vertimu, niekas negalėjo uždrausti, kad juodviejų tekstai nebūtų painiojami. Perrašinėjant gi naujus kodeksus taip pat nesilaikyta vieno vertimo, bet dėdavo Vulgaton iš Italės paimtus žodžius ir taip ją betaisydami tik gadino jos tekstą; ir ta buvo priežastis atsiradimo naujų nevienodumų įvairiuose kodeksuose. Pradedant nuo VI a., imta rūpintis tų nevienodumų pašalinimu, bet pastangos Kasiodoro, Alkuino, šv. Petro Damiano ir kitų neturėjo platesnės įtakos. Tik XIII a. Paryžiaus universiteto įtaka tai padarė, kad vien jo kodeksą imta dažniau perrašinėjimui

ir taip atsirado gana daug vienodų egzempliorių. Bet tas Paryžiaus kodeksas pats buvo su klaidomis; todėl jį perrašinėjant plito ir jo klaidos. Tuo taigi laiku pradėta rinkti iš įvairių kodeksų kritišką aparatą ir išleidinėta vadina-mąsias Korektorijas (correctoria, epanothrothae), kuriose būdavo ne tik Vulgatos tekstas, bet puslapių pakraštėse dar įvairios pastabos apie teksto tik-rumą. Kai kurios iš tų Korektoirijų ir dabar nemaža padeda suieškojime tik-ro Vulgatos teksto.

Pirmą kartą buvo atspausdinta Vulgata 1450 m., ir tame pačiame am-žiuje buvo dar paskelbta apie šimtą kitų jos laidų; tačiau jų visų tekstas, kaip paimitas iš ne per daug senų kodeksų, neturi didesnės vertės. XVI a. pradžioje vėl pradėta labiau rūpintis Vulgatos pataisymu, bet, atsiradus tuo laiku pro-stantizmui ir klaidžiamokslui, ir patys katalikai ėmė daryti visai naujus vertimus iš ebrajiškos ir graikiškos kalbos arba taisyti Vulgatą pagal origi-nalinius tekstus ir tuo būdu įvedė didžiausią sumišimą į šv. Rašto tekstą.

77. Kada Tridento susirinkime pradėta svarstyti klausimas apie Aprei-šimo šaltinius, paaiškėjo, kad vieni arba visai atmėta Vulgatą, arba bent iš-meta iš jos deuterokanonines knygas ir knygų dalis, kiti nori pavaduoti Vul-gatą naujais vertimais, kiti pagaliau daro jos tekste pakeitimų ir taip jį gadi-na. Taigi susirinkimas, norėdamas užkirsti kelią tokiam pasielgimui su šv. Knygų tekstu, išleido visų pirma nutarimą apie šv. Rašto kanoną, įvardindamas visas knygas, kurias Eklesija laiko Dievo įkvėptomis ir kanoninėmis ir už-draudė ką nors iš to kanono išmesti, sakydamas: „*Jei kas jų visų su visomis jų dalimis, kaip katalikų Eklesijoje buvo paprastai skaitomos ir yra senos Vulga-tos leidiniuose, nepripažintų šventomis ir kanoninėmis... tebūna atskirtas*“. Be to, susirinkimas paskelbė Vulgatos autentiškumą ir paliepė peržiūrėti ir patai-syti jos tekstą, kurs vėliau turėjo būti leidžiamas. Nutarimas šiuo reikalu skam-ba taip: „*Tas pats šv. Sinodas, manydamas, kad Dievo Eklesijai gali nemaža praversti, jei bus žinoma, kurs iš visų paplitusių lotyniškų šv. Knygų leidinių turi būti laikomas autentišku, nutaria ir skelbia, kad tik ta sena Vulgata, kuri pačioje Eklesijoje yra ištirta taip daugelio amžių vartojimu, būtų pripažįs-tama autentiška viešuose skaitymuose, ginčiuose, pamokymuose ir aiškini-muose ir kad niekas nemėgintų ir nedrįstų jos atmesti dėl kurios nors prie-žasties... Bet Susirinkimas, norėdamas duoti ir leidėjams, kaip yra teisinga, nurodymą tame dalyke... nutaria, kad toliau šv. Raštas, ypač gi ta sena Vul-gata, būtų spausdinama kuo labiausiai pataisyta*“⁷.

⁷ Pastaba. Kas liečia Tridento susirinkimo dekretą apie Vulgatos autentiškumą, Pijus XII precizuoja jį šiais žodžiais: „Ypatingas Vulgatos autoritetas, arba, kaip tai paprastai sakoma, jos autentiškumas, nebuvo Susirinkimo pripažintas dėl kritiškų ra-cijų, bet daug daugiau dėl teisinio jos naudingumo Eklesijai ilgų amžių eigoje. Tai yra daugiau juridinis autentiškumas negu kritiškas, kurs anaipol nesumažino ori-ginalinių tekstų autoriteto ir vertės. Tridento susirinkimo laikais padaugėjimas Biblijos

78. Tas Tridento susirinkimo nutarimas sukėlė nemažą ginčų, nes daugelio buvo suprastas visai klaidingai. Kai kurie sakė, kad tuo nutarimu esą atmesti originaliniai tekstai ir visi senoviniai vertimai. Bet tikrumoje Susirinkimo tėvai neturėjo tokios minties. Tai pasirodo, visų pirma, iš paties nutarimo, kuriame nė vienu žodeliu nėra paminėti originaliniai tekstai, o tik iš anuo laiku paplitusių lotyniškų leidinių vienas yra paskelbtas autentišku. Be to, kaip pasirodo iš nutarimo istorijos, jis buvo iššauktas vien lotyniškų vertimų įvairumo, kuriam pašalinti nebuvo nei reikalo kalbėti apie originalinius tekstus ar senovinius vertimus; todėl ne su jais lyginta Vulgata, bet su lotyniškais vertimais ir pagaliau pasirūpinta taip sustatyti tą nutarimą, kad juo būtų priimta Vulgata, bet nebūtų nė puse žodžio papeikti net ir kiti lotyniški vertimai. Pagaliau buvusieji Susirinkime teologai (Salmeronas ir kt.), kurie geriausiai žinojo nutarimo mintį, aiškiai sako, kad ir toliau bus galima, nė kiek nenusikalstant Susirinkimo nutarimui, naudotis originaliniais tekstais ir senoviniais vertimais ir iš jų paimtais žodžiais įrodinėti dogmatų, kaip tikrais šv. Rašto liudijimais.

Tridento susirinkimo nutarime nėra taipgi pasakyta, kad Vulgata esanti laisva net ir nuo mažiausių paklydimų, neličiančių tikėjimo ir doros mokslo. Kaip pasirodo iš nutarimo istorijos, į Vulfatos klaidas buvo atkreipta dėmesys Romos teologų, matė juos ir patys Susirinkimo tėvai ir liepė taisyti, bet dėlėi tų klaidų dar nebuvo klaidinga Vulgata tikėjimo ir doros moksle, kas nutarime ir buvo išreikšta.

79. Pagal Tridento nutarimą Vulgata yra autentiška ta prasme, kad ji gali ir turi būti vadinama tikru ir tikėjimo vertu apreiškimo šaltiniu, taip kad joje ne tik nėra jokių paklydimų, liečiančių tikėjimo ir doros mokslą, bet dar joje yra tikrai ir ištikimai išreikšta visa tai, kas priklauso rašyto Dievo žodžio esmei.

Vulgata nesiliauja buvus autentiška, nors vienoje ar kitoje jos vietoje ir nebeturėtų išreikšto kurio nors dogmatinio sakinio su tokia pilnybe, kaip jis buvo originaliniame tekste. Būtų tai išleidimas teksto, bet dar to dėlėi nenukentėtų viso vertimo esmė.

Pagaliau dogmatiniai Vulfatos tekstai nors duoda tą pačią tiesą, kuri yra originale, bet išreiškia ją kai kada truputį kitaip (modalis discrepantia), t.y. tas pats dogmatas viename tekste yra išreikštas aiškiau, kitame ne taip aiškiai, viename vienu atžvilgiu, kitame kitu. Pvz., Prad. 3, 15 Vulfatoje skai-

vertimų, suteptų stambiomis klaidomis (hėrezijomis), paskatino Eklesiją įsakyti visiems vieną vertimą. Šiandien, kada pavojus yra praejęs ir moksliniai tyrinėjimai yra sustiprėję, Eklesija aprobuoja ir padrąsina Biblijos vertimus į naujas žmonių vartojamas kalbas, rekomenduodama kreiptis į originalinius tekstus.

tome: „Ipsa conteret caput tuum“ — „Ji (moteriškė) sutrins tavo galvą“; originale: „Ipsum (semen)“; arba Lk 22,20 Vulgatoje: „Qui pro vobis fundetur“ — „kurs (kraujas) bus už jus išlietas“; originale: „funditura“ — „išliejamas“. Tačiau ir dėl tokių skirtumų Vulgatos tekstas dar nesiskiria tikėjimo ir doros dalykuose nuo originalinio teksto.

80. Tridento susirinkimo nutarimu buvo įsakyta, kad šv. Raštas, ypač gi Vulgata, būtų vėliau spausdinama tik kuo labiausiai pataisyta. Katalikų mokslininkai pasirūpino tuojuo įvykdyti tą reikalavimą, ir vos vieneriems metams po nutarimo praslinskus buvo paskelbtas (1547 m.) pataisytas Vulgatos tekstas, gana kritiškai (palyginus 30 senų kodeksų) paruoštas Jon Hentenijaus, kuriam tą darbą buvo pavedęs Lovanijos universitetas. Trumpu laiku ta Lovaniškė Biblija susilaukė daugiau kaip dvidešimties laidų, o truputį paskiau buvo dar kartą pertaisyta Luko iš Bruges. Garsiausiu jo leidiniu buvo padarytas 1583 m., kuriuo naudojosi Romos taisytojai.

81. Tridento susirinkimo tėvai, nutardami Vulgatos pataisymą, prašė Popiežių, kad jis pats tą darbą pavestų savo išrinktiems mokslininkams, ir tikėjosi sulauksią tokio pataisymo dar nepasibaigus Susirinkimui, kad jame galėtų pataisytą Vulgatą patvirtinti. Tačiau dalykas pasirodė ne taip pigus, kaip iš karto manyta. Popiežiai turėjo nemaža kitų rūpesčių, ir Susirinkimo laiku buvo atlikti tik kai kurie prirengiamieji darbai. Paskesnieji Popiežiai, Pijus IV, Pijus V ir Grigalius XIII, nors buvo Vulgatai taisyti paskyrę tam tikrą kardinolų komisiją, bet darbo galo nesusilaukė. Tik Sikstui V (1585—1590), kurs jau 1586 m. paskelbė Aleksandriečių vertimo leidinį, pavyko pabaigti ir pirmą Vulgatos pataisymą. Jo paskirta komisija, pasinaudojus jau anksčiau atliktais darbais ir paėmus pagrindan Lovaniškės Biblijos leidinį (1583 m.), palygino jį su geriausiais senais rankraščiais ir su originaliniais tekštais ir pažymėjo vietas, kurios reiktų ir kaip reiktų pataisyti; rūpintasi visų pirma tuo, kad sugrąžinus Vulgatą į tokį stovį, kokiame ji buvo išėjusi iš Jeronimo rankų. Sikstas V pataisytą Vulgatos egzempliorių pats peržiūrėjo, kas jame buvo likę abejotina, nutarė, kai kuriuos komisijos pataisymus priėmė, daugumą gi atmetė, norėdamas kuo arčiausiai laikytis Lovaniškės Biblijos, ir pagaliau, pridėjęs vieton prakalbos konstituciją „Aeterni Patris“, liepė rankraštį atspausdinti 1590 m. (Vulgata Sixtina).

Sikstas V pasimirė tais pačiais metais, gavęs iš spaustuvės prieš mirtį vos keletą egzempliorių savo pataisytos Vulgatos. Tolesnis jos platinimas buvo sustabdytas, kilus kritikos balsams, kurie nepripažino Siksto leidiniui didesnės vertės ir reikalavo naujo pataisymo. Todėl Siksto V įpėdinis, Grigalius XIV, vėl pavedė peržiūrėti Vulgatos tekstą naujai kardinolų komisijai, kuri, pasinaudojus Siksto komisijos darbais ir priėmus daugumą jos padarytų pataisymų, jau 1591 m. galėjo įteikti popiežiui pataisytą šv. Rašto tekstą. Mirus tuo laiku popiežiui Grigaliui XIV, galutinai peržiūrėjo Vulgatos vertimą Kle-

menso VIII paskirta komisija, ir tas leidinys buvo vadinamas Siksto vardu; paskiau gi, po 1638 m., pradėta jį vadinti Klemenso Vulgata (Vulgata Clementina). Jo tekstas ir dabar pasilieka katalikų Eklezijoje oficialiuoju.

Kaip pirmas Siksto Vulgatos leidinys, taip ir antrasis, Klemenso, yra autentiškas šv. Rašto tekstas, nes nei viename, nei kitame nėra jokių paklydimų tikėjimo ar doros moksle, nėra taipgi tokių skirtumų, kurie liestų rašyto Dievo Žodžio esmę. Klemenso VIII leidinys, kurs nemaža skiriasi nuo Sikstinio smulkmenose, viršija jį savo teksto tikrumu; bet negalima dar pasakyti, kad jis jau būtų visais atžvilgiais tobulas, ir todėl dėl svarbių priešasčių galima kai kada aukščiau statyti vieną kitą tekstą, paimtą iš kitų kodeksų, o reikalui atsiradus Eklezijos vyriausybė gali pasirūpinti nauju Vulgatos taisymu ar visai nauju šv. Rašto vertimu iš originalinių kalbų.

11. ŠV. RAŠTO VERTIMAI LIETUVIŲ KALBON

82. Katalikų tikėjimui pradėjus plisti Lietuvių tarpe jau karaliaus Mindaugo laikais, vėliau gi, po karaliaus Jogailos krikšto (1386 m.), katalikų skaičiui žymiai padaugėjus visoje Lietuvoje, žinoma, ir skelbiamas žmonėms Dievo žodis turėjo būti remiamas šv. Rašto žodžiais; bet ar jau ir anais laikais buvo kas nors iš jo išversta lietuvių kalbon, apie tai jokių žinių neturime; o seniausieji šv. Rašto dalių spausdinti lietuvių kalboje ir dabar tebesamieji vertimai nesiekia anksčiau XVI a.

Baigiantis tam amžiui, lietuviai katalikai turėjo vertimą Evangelijos dalių, skaitomų sekmadieniais ir šventomis dienomis, kurs atspausdintas 1599 m. Vuiko veikale: *Postilla Catholica*, išverstame lietuvių kalbon kunigo Mikalojaus Daukšos, Medininkų kapitulos kanoninko. Kas buvo to vertimo autorius, tikrai nežinoma; matomai juo nebuvo pats Daukša, nes Evangelijų kalba skiriasi šiek tiek nuo esančių Postilėje homilijų kalbos ir atrodo senesnė už ją. Ta kalba turi nemaža senovinių, pilnesnių formų, kurios ilgainiui sutrumpėjo, yra laisva nuo daugelio paskesniais laikais paplitusių tarp lietuvių barbarizmų ir gali būti pavadinta tikru pavyzdžiu lietuvių vakariečių tarmės. Antrą Evangelijos dalių vertimą randame kunigo Konstantino Sirvydo, jėzuito, veikale: *Punktai sakymų*, kurio pirmoji dalis buvo atspausdinta 1629 m., o antroji 1644. Punktuose Sakymų, taip pat kaip pas Daukšą, prieš kiekvieną pamokslą yra dedamas Evangelijos tekstas. Tas antras vertimas skiriasi nuo Daukšos teksto; jis gana tikras ir geras, o jo kalba turi taip pat senovines formas ir paliudija, kokia anuo laiku buvo lietuvių rytiečių tarmė. Vėliau tokių pat Evangelijų rinkiniai buvo spausdinami ketetą kartų atskiromis knygelėmis. Vienas iš tokių rinkinių, išleistas 1806 m., yra padarytas rūpesčiu Žemaičių vyskupo, kunigaikščio Juozapo Arnulpho Ciedraičio.

83. Viso N. Testamento vertimas lietuviams katalikams buvo parūpintas minėtojo vyskupo Giedraičio ir atspausdintas 1816 m. Tas vertimas, Giedraičio vardu išleistas, gal ne visas buvo jo paties padarytas, nes kalba ne visose dalyse yra visai vienoda. Vyskupo paskirti cenzoriai, Bonaventura Goilevičius ir Dominikas Mogienis, sakosi rūpestingai rankraštį peržiūrėję ir apsvarsinę, palyginę jį su Vulgatos tekstu ir radę visame su juo sutinkantį, todėl ir pripažinę, kad jis gali būti atspausdintas. To vertimo kalba, bendrai imant, yra gana gera ir palyginant laisva nuo svetimų kalbų žodžių. Žymi yra tačiau jame įtaka lenkiškojo Vuiko vertimo⁸, kuriuo matomai verčiant dažnai naudotasi. Pirmąjį Giedraičio vertimo leidinį ne visai galima pavadinti katalikišku tikra to žodžio prasme, nes jis nepatvirtintas Apaštališkojo Sosto, neturi Eklezijos įstatymais reikalaujamų paaiškinimų, todėl jo skaitymas katalikams negalėjo būti leidžiamas. Antrą kartą vyskupo Giedraičio Naujasis Testamentas be jokių pataisymų, bet jau su reikiamais, nors per daug trumpais kunigo Staniukyno pridėtais paaiškinimais, buvo perspausdintas 1907 m. Amerikoje.

Visai naujas vertimas Evangelijų ir Apaštalų darbų su padalinimu teksto pagal turinį ir su trumpais paaiškinimais buvo padarytas (1906 m.) kunigo

⁸ Lenkai katalikai iki paskutinių laikų naudojo šv. Rašto vertimu, padarytu Jokubo Vuiko, jėzuito, pagal Vulgatą ir pirmą kartą atspausdinto 1599 m. Tas viso Sen. ir Nauj. Testamento vertimas, žymiai viršijęs kitus, kaip katalikų, taip ir protestantų parūpintuosius, buvo visų katalikų su džiaugsmu priimtas ir labai paplito. Kritikai iki paskutiniame laikui nesigailėjo jam pagyrimų. Įtikėta net, kad jis esąs taip pat patvirtintas Apaštališkojo Sosto lenkam kaip lotyniška Vulgata visai Eklesijai, ir vis neturėta drąsos imtis jo pagerinimo. Tikrai neseniai (1908 m.) pradėjusis taisyti ir išleidinėti Vuiko tekstą su savo komentorium vyskupas Fr. Alb. Simonas ne tik nelaiko jo turinčiu Romos aprobatos, bet dar ir apie patį vertimą turi kitokią nuomonę negu senesnieji kritikai. Tarp kitko, jis sako savo prakalboje: „Vuiko vertimas, puikus kaip vienas gražiausių lenkų kalbos paminklų iš XVI a. pabaigos, niekuomet nebuvo tikras šv. Rašto vertimas teisinga to žodžio prasme, bet tikslus vertimas lotyniškos Vulgatos. Kunigas Vuikas, nors, anot ano laiko liudytojų, mokėjęs ebrajišką ir graikišką kalbą, tačiau, kaip pasirodo iš visos sakinių ir straipsnių eilės, arba retai į originalinius tekstus pažvelgdavo, arba jei ir žiūrėjo, tai ne visuomet juos kaip reikiant suprato. Todėl būtų galima duoti iš jo vertimo visus šimtus tokių išsireiškimų, kurie net žmogui, apsi-pratusiam su bibline kalba, yra tikri galvosūkliai... Vuikas vertė iš lotyniško teksto žodis po žodžio žiūrėdamas to, ką jie reiškia pirmame geresniame lotyniškame žodyne, nežiūrėdamas, ar lenkas skaitytojas ką nors iš to supras, ar ne“. Vyskupas Simonas giria tik Vuiko kalbą ir sako: „Vuikas, silpnas kaip šv. Rašto vertėjas, yra nepalyginamas lenkų kalbos mokovas. Ten, kur jis rado lengvesnį tekstą, išvertė jį taip teisingai, o be to, su tokiu rimtumu ir prakilnumu, kad nepigu jam prilygti. Gražiausia naujų laikų lenkų kalba... šalia Vuiko kalbos atrodytų labai skysta; neturėtų nei tos galios, nei tos didenybės, kas taip nuostabu yra Dievo žodžiui, o tai Vuikas mokėjo tobulai išreikšti lenkų šnekoje“.

Juozapo Skvirecko. Tuo pačiu metu ir to paties autoriaus buvo pradėtas versti lietuvių kalbon visas šv. Raštas. Viena jo dalis, Apaštalų laišakai ir Apreiškimas su nemažu komentorium, atspausdinta 1911 m. (Antra jo laida yra išėjusi Vokietijoje 1949 m.) Kitos šv. Rašto dalys su tokiais pat komentoriais buvo išleistos 1913—1935 m. Tuo pačiu metu buvo išleista penkios laidos Naujojo Testamento su trumpais paaishkinimais. Penktoji laida buvo atspausdinta Vokietijoje apie 20 000 egz. 1946 m., kaip Amerikos vyskupų dovana Tremtiniais Lietuvos katalikams.

Iš Senojo Testamento lietuviai katalikai anksčiau turėjo tik dvejopą Psalmių vertimą, padarytą vyskupo Mot. Valančiausio, vieną proza, kitą eilėmis. Geresnis iš juodviejų pirmasis, parašytas žemaičių tarme, bet neturi jokio komentoriaus ir nelabai gali pasigirti savo tikrumu.

Buvo dar rankraštyje vyskupo Baranausko vertimas Senojo Testamento nuo Pradžios lig Jeremijo pranašo.

84. Negausingi palyginamai lietuviai protestantai jau gana seniai turi lietuvišką viso šv. Rašto vertimą. Seniausiu Evangelijų rinkiniu pas juos yra atspausdintasis 1579 m. rūpesčiu Baltramiejaus Vilento; o jau 1590 m. Jonas Bretkūnas (Bretkė), Karaliaučiaus pastorius, buvo baigęs versti visas šv. Knygas Sen. ir N. Testamento lietuvių kalbon. Tiesa, Bretkūno vertimas niekuomet nebuvo atspausintas ir dar dabar pasilieka rankraštyje, bet tuo jis buvo svarbus, kad juo naudojosi visi kiti vėlesnieji vertėjai. Taip atspausdintas Jono Rėzos rūpesčiu 1625 m. Psalmynas mažai kuo tesiskiria nuo Bretkūno vertimo. 1660 m. atspausdinta dalis Senojo Testamento vertimo, nuo Pradžios iki 40 Ps. To vadinamojo Chilinskio, arba Kėdainių kalvinų, leidinio autoriais buvę aštuoni vyrai: Jurgis Skrodskis, Jonas Bažimauskis ir kt. Jie matomai savo darbą atlikdami taipgi nemaž naudojosi Bretkūno vertimu, nes didesnieji skirtumai dažniausiai liečia tik tarmę, kuri pas juos yra lietuvių vakariečių, tuo tarpu kad Bretkūnas rašė Prūsų tarme. Kėdainių kalvinistų vertimas nebuvo baigtas spausdinti, nes spausdinimo prižiūrėtojams ir korektoriams, Chilinskiui ir Minvydui, pritrūkus pinigų, Londono spaustuvininkas sustabdė darbą ir sunaikino, kas jau buvo atspausdinta. 1701 m. išėjo iš spaudos net du Naujojo Testamento vertimu, o 1735 m. pagaliau buvo atspausdintas visas šv. Rašto lietuviškas vertimas, parūpintas J. J. Kvando. Tame vertime deuterononinės Sen. Testamento knygos atskirtos nuo protokanoninių. Jo autorius, taip pat kaip ir visi kiti, naudojosi Bretkūno veikalu. Vertimo kalba yra daili ir, nežiūrint nemažo prūsiškumų skaičiaus, lengvai suprantama. Kvando vertimas buvo ne kartą paskiau perspausdintas ir dar du kartu pataisytas: Rėzos 1816 m. ir Kuršaičio 1869 m.

12. ŠV. RAŠTO SKAITYMAS NAUJOSE KALBOSE

85. Šv. Rašto skaitymas yra naudingas, bet nėra būtinais reikiamas kiekvienam žmogui. Ir Dievo patvarkymu skelbimas gyvu žodžiu yra prieinamiausias ir lengviausias būdas, kuriuo visi gali pakankamai pažinti tikėjimo tiesas, reikiamas išganymui. Tik tuo būdu naudojosi Išganytojas savo mokslui paskelbti. Jis gyvu žodžiu skelbė dangiškojo Tėvo valią, mokė kaimuose ir miestuose, peikė nusikaltimus ir žadėjo užmokesnį visam, kas gera. Pasirinkęs Apaštalus jis jiems liepė taip pat mokyti. Kada atsirado šv. N. Test. knygos, Kristaus mokslo platinimo būdas nepasikeitė, nes ir toliau Apaštalai ir jų mokytiniai ėjo iš krašto kraštan, iš miesto miestan ir visur gyvu žodžiu skelbė Evangeliją. Rašyto Dievo žodžio skaitymas pradžioje niekam nebuvo draudžiamas, ir juo labiau plito krikščionystė, juo labiau jis buvo patiriamas, kaip didžiai naudingas gilesniam Kristaus mokslo pažinimui ir sužadanimui skaitančiųjų širdyse karštesnės Dievo meilės; bet tame skaityme jau pirmaisiais amžiais buvo nurodomos kai kurios taisyklės, pagal kurias ne visos šv. Knygos turėjo būti duodamos be jokio skirtumo į visų rankas. Toks dalykų stovis tęsėsi lig vidurinių amžių. Kada imta versti šv. Raštą į naujas kalbas ir labiau pradėta išnaudoti jo žodžius paklydimams platinti, atsirado pavienių vyskupų, sinodų ir šv. Sosto įsakymų, žymiai susiaurinančių laisvę šv. Knygų skaityme.

86. Protestantai pirmi pradėjo skelbti nuomones, būk šv. Rašto skaitymas esąs būtinais reikiamas kiekvienam žmogui, būk visi galį šv. Knygas suprasti ir būk tik iš šv. Rašto reikią mokyti tikėjimo dalykų. Tos nuomonės buvo aiškiai klaidingos ir tikėjimui pavojingos. Niekur Kristaus moksle nei Ekleisijos patvarkymuose nėra įsakymo, reikalaujančio, kad visi žmonės būtinais skaitytų šv. Knygas. Kaip Sen. Testamente šv. Rašto skaitymas buvo pavestas kunigams ir tik karalius turėjo teisę gauti vieną jo egzempliorių, taip ir Naujajame rašyto Dievo žodžio skaitymas yra visų pirma priedermė tų, kuriems liepta mokyti kitus tikėjimo dalykų. Šv. Tėvai patardavo skaityti šv. Knygas ir šiaip jau žmonėms, bet būtinais to nereikalavo. Taigi ir dabar šv. Ekleisija elgiasi taip pat, rūpindamasi visų pirma tuo, kad tas skaitymas tikrai galėtų būti skaitytojams naudingas. Klaidinga yra protestantų nuomonė, būk šv. Knygos esančios visiems lengvai suprantamos ir nereikalauja jokių paaiškinimų. Kaip visuomet, taip ir dabar pasilieka teisingas atsakymas, kurį davė apie šv. Knygų suprantamumą Etijopijos karalienės Kandakės išdinin kas šv. Pilypui. Kada tas diakonas išgirdo jį skaitantį Jėšąją pranašą ir paklausė: „*Ar manais suprantas, ką skaitai?*“ — paklaustasis atsakė: „*Kaipgi aš galėčiau (suprasti), jei niekas man nepaaiškina?*“ (Apd 8, 30, 31). Taigi šv. Raštas be tinkamų pamokymų ir paaiškinimų yra ne visiems suprantamas; žmonės negeros valios jį beskaitydami imdavo ir ima jo žodžius ir saviškai suprasdami jais stengiasi patvirtinti įvairius paklydimus. Jei šv. Raštas,

anot protestantų, tikrai suprantamas be paaiškinimų, tai kam jie patys prirašė visą daugybę įvairiausių komentorių, kodėl jie tarp savęs nesutinka šv. žodžių aiškinime ir vien iš jų imdami savo mokslą yra taip pasidalinę tikėjimo dalykuose? Pagaliau klysta protestantai darydami išvadą, kad reikia visiems skaityti šv. Knygas iš to, jog būk tik vien šv. Rašte esąs tikėjimo mokslas. Nebuvo dar visai Nauj. Testamento knygų, o Kristaus mokslas gana ilgai buvo platinamas tiktai skelbimu; o kai jos buvo parašytos, tai ne visos apreiškimo tiesos į jas pateko, bet buvo toliau skelbiamos gyvu žodžiu ir išliko Eklezijos tradicijoje, be kurios net nebūtų žinoma, kurios knygos reikia laikyti įkvėptomis ir kanoninėmis.

87. Protestantai, įvykdydami savo klaidingas nuomones apie šv. Rašto skaitymą, pradėjo vis labiau platinti tarp savo pasekėjų naujus vertimus, kurių tekstas buvo sudarkytas kai kada žymiomis klaidomis. Todėl Tridento susirinkimas prašė Popiežių Pijų IV, kad tų naujų paklydimų sulaikymui būtų išleisti tam tikri Eklezijos potvarkiai. Tokie potvarkiai ir buvo paskelbti Pijaus IV konstitucijoje „Dominici gregis“ 24 kovo 1564 m. Trečia ir ketvirta – iš dešimties tos konstitucijos taisyklių lietė Biblijos vertimą ir skaitymą ir nurodė, kam ir kaip leista skaityti šv. Raštą. Pijaus IV taisyklės su nedideliais pakeitimais buvo patvirtinamos ir paskesniųjų Popiežių: Siksto V, Klemenso VIII, Benedikto XIV ir kitų. Leonas XIII, pašalinęs (Konstitucija „Officiorum ac munerum“) 25 sausio 1897 m. visus senovinius potvarkius, išleido naujus įstatymus apie indeksą ir paskelbė (1900 m.) patį indeksą. Leono XIII įstatymai, kurie liečia šv. Rašto vertimą ir skaitymą, yra tokie:

Sk 2. *Apie šv. Rašto leidinius originaliniame tekste ir senoviniuose vertimuose. § 5.* Originalinį šv. Rašto tekstą ir senovinius vertimus, katalikų ir taipgi Rytų Eklezijos padarytus, jei jų leidiniai yra parūpinti nekatalikų, nors atrodytų tikri ir pilni, leidžiama skaityti tik tiems, kurie užsiima teologiniais ar bibliniais mokslais, bet tik tuomet, kada minėtų leidinių prakalbose ar paaiškinimuose nėra puolamos katalikų tikėjimo tiesos. § 6. Tuo pačiu būdu ir tomis pačiomis sąlygomis leista skaityti kiti šv. Rašto ar tai į lotynišką, ar į kurią kitą nenaują (mirusią) kalbą padaryti vertimai, kuriuos yra išleide nekatalikai.

Sk 3. *Apie šv. Rašto leidinius naujosiose kalbose. § 7.* Kadangi iš patyrimo žinoma, jog jei nuolat be jokio skirtumo ir parinkimo leidžiama šv. Rašto skaitymas žmonių kalboje, dėlėi žmonių neapsižiūrėjimo iš to randasi daugiau žalos negu naudos, todėl visi vertimai į naujasias kalbas, net ir katalikų padaryti, yra visai uždrausti, jei neturi aprobatos Apaštališkojo Sosto arba nėra išleisti vyskupų priežiūroje su paaiškinimais, paimtais iš Eklezijos tėvų ir mokytų katalikų rašytojų. § 8. Yra uždrausti visi šv. Knygų vertimai į kurią nors naują kalbą, padaryti kieno nors iš nekatalikų, o ypač tie, kurie platinami per biblines draugijas, ne kartą jau Romos Popiežių pasmerktas, nes tuose vertimuose nesilaikyta išganingiausių Eklezijos įstatymų apie įkvėptų knygų leidimą. Tie tačiau vertimai yra leisti tokiems, kurie užsiima teologiniais ar bibliniais mokslais, jei tik juose laikytasi to, kas aukščiau (§ 5) patvarkyta.

88. Eklesija niekuomet nebuvo uždraudus katalikams skaityti šv. Knygas; tik tam skaitymui dėl svarbių priežasčių pažymėjo tinkamas ir išganingas ribas. Pagal paskelbtus Leono XIII ir jo išleistus dabar veikiančius įstatymus didesnę laisvę šv. Rašto skaitymą turi tie, kurie užsiima teologiniais ar bibliniais mokslais, bent kiek mažesnę visi kiti. Taigi visiems katalikams be jokio ypatingo leidimo leidžiama skaityti šv. Raštą, katalikų išleistą lotyniškoje, graikiškoje ir ebrajiškoje kalboje, o taipgi katalikų išleistus vertimus į kitas senovines kalbas, padarytus ligi 10 amžiui, turinčius vyskupo aprobatą, nors ir be paaiškinimų. Be to, leidžiama skaityti visose naujose kalbose Biblijas, katalikų išleistas su aprobatą to vyskupo, kurio vyskupijoje jos yra spausdintos, ir duodančias Apaštalo Sosto patvirtintą tekstą (kurio lietuvių kalboje dar neturime), nors ir be paaiškinimų; arba duodančias tik vyskupo patvirtintą tekstą su paaiškinimais iš šv. tėvų ir mokytų katalikų rašytojų. Neleidžiama gi visiems skaityti Biblijų, kurias yra išleidę nekatalikai, kaip senovinėse nebegyvoje, taip ir naujosiose, gyvoje kalbose. Eklesija uždraudė skaityti tas nekatalikų išleistas Biblijas, ypač gi pasmerkė biblinių draugijų leidinius dėl svarbių priežasčių. Visų pirma protestantų biblinės draugijos, platinamos šv. Knygas, remiasi klaidinga nuomone, būk šv. Rašto skaitymas būtinai esąs reikiamas kiekvieno žmogaus išganymui. Be to, jos mano, būk paskleisdamos tarp tikinčiųjų ir netikinčiųjų biblijų egzempliorius vykda Išganytojo žodžius: „Eidami mokykite visas gimines“; toks gi vykdymas Kristaus įsakymo yra labiau panašus į pasityčiojimą negu į tikrą apaštalavimą. Pagaliau biblinės draugijos Eklesijos yra pasmerktos ir dėl paties platinamojo teksto, nes jos bruka visiems klaidžiatikių padarytus vertimus arba jei duoda katalikiškus vertimus, tai nepilnus, be deuterokanoninių knygų, be reikiamų paaiškinimų arba su klaidingais paaiškinimais.

Eklesija, gindama savo tikrus vaikus nuo to, kas žalinga, moko juos visų pirma gyvu žodžiu, taip, kaip įsakė Išganytojas, bet taipgi rūpinasi, kad jiems nestigtų ir rašyto Dievo žodžio pasiskaityti. Tuo gi tikslu, labiausiai paskutiniaisiais laikais, beveik visuose katalikų kraštuose yra atsiradusios katalikų draugijos, kurių uždavinys yra platinti, skleisti tarp žmonių šv. Knygas, pagal Eklesijos taisyklės išleistas, ypač gi keturias Evangelijas ir Apaštalo darbus. Tuos tat katalikiškus leidinius Eklesija karštai pataria skaityti visiems, nes juos skaitydamas kiekvienas tikintis, anot žodžių šv. Tėvo, Popiežiaus, palaimintojo Pijaus X, gali sau rasti didžiausią dvasinį peną.

13. APIE ŠV. RAŠTO PRASMES

89. Ne kiekvienas rašytas veikalas yra visiems lygiai suprantamas; kai kurie reikalauja didesnių ar mažesnių paaiškinimų. Paaškinimų labiau reikia, juo senesniame laike ir svetimesniame krašte veikalo autorius gyveno

ir todėl juo skirtingesnes pažiūras ir savo laiko santykius jis išreiškė. Šv. Knygos turi tai bendra su kitais senų laikų raštais, kad jos parašytos svetimomis, seniai mirusiomis kalbomis, o taipgi laiką ir vietas sąlygose, kurios žymiai skiriasi nuo mūsų. Todėl šv. Raštui suprasti daug daugiau dalykų reikia negu supratimui dabartinių rašytojų, o dažniausiai jis visai negalimas be ypatingų paaiškinimų. Jei jau ir šiuo atžvilgiu reikia šv. Knygų aiškinimo, tai prisideda dar ir ta aplinkybė, kad jos savo dieviška pradžia, kilme viršija paprastą ir dažnai geiduliais apakintą žmogaus protą. Tikrai kada žmogus duodasi pamokomas tai pačiai Dvasiai, kuri šv. Knygas įkvėpė, jos pasidaro jam suprantamos. Bet šv. Dvasia nuolat veikia ne kiekviename atskirame skaitytojuje, o tik Eklesijoje, kuri yra tiesos pagrindas ir šulys. Jei tai kas nori tikrai suprasti ir aiškinti šv. Raštą, jis turi ištirti Eklesijos pažiūras ir jų laikytis. Eklesijos tėvai davė taisykles, kurių reikia laikytis norint suprasti šv. Knygas, o mokslas apie tas taisykles yra vadinamas *Bibline hermeneutika* (ἑρμηνευτική, t.y. τέχνη, nuo žodžio ἑρμηνεύειν — „išaiškinti“, „išversti iš vienos kalbos kiton“). Taigi Biblinė hermeneutika yra tai rinkinys pamokymų ir taisyklių, kurių prisilaikant galima atrasti tikrą šv. Rašto prasmę, atsižvelgiant kaip į žmogišką, taip ir į dievišką jų kilmę.

90. Kas gi tai yra šv. Rašto *prasmė*? Šv. Rašto prasmė (nuo žodžių „protas“, „suprasti“) yra tos tiesos, kurias šv. Dvasia, kaip pirmasis šv. Knygų autorius, norėjo išreikšti per įkvėptus rašytojus. Išreiškimas kurios nors minties gali būti įvykdytas betarpiškai žodžiais, kuriais yra vadinami dalykai, ar veiksmams ir tarpiškai, per pačius dalykus ir asmenis, kurie gali būti figūra kitų dalykų. Taigi visos tos tiesos, kurias šv. Dvasia išreiškė įkvėptose knygos betarpiškai rašytais žodžiais, yra vadinama žodinė, ar literalinė, šv. Rašto prasmė (sensus litteralis, historicus); tiesos gi, išreikštos vienais dalykais kaip figūromis kitų, turi vardą dvasinės, tipinės ar mistinės prasmės (sensus spiritus, typicus, mysticus).

Yra minima kai kada taip pat išvadinė (s. consequens) ir pritaikomoji (s. accomodatus, accomodatitius) šv. Rašto prasmė; bet tikrumoje ji nėra šv. Knygų nuosavybė.

91. Žodinė šv. Rašto prasmė, išreiškianti Dievo mintis betarpiškai žodžiais, yra dvejopa: tikra (s. l. proprius) ir netikra, arba metaforinė (s. l. improprius, vėl metaphoricus). Tikrą žodinę prasmę būna tuomet, kai sakinyje imamas yra tikras ir paprastas kiekvieno žodžio reiškinys. Taip sakinyje: „Kitu keliu sugrįžo į savo šalį“ kiekvienas žodis turi tikrą ir paprastą savo reiškinį, o jie visi išreiškia mintį stačiai, be jokių priedangų. Netikra, arba metaforinė, prasmė (žodinė) atsiranda tuomet, kai sakinyje kuris nors žodis nebe visai pasilaiko savo tikrąjį reiškinį. Kaip pavyzdį galima paimti tokį sakinį: „Tas buvo išmokytas Viešpaties kelio“ (Apd 18, 25). Žodis „kelias“ tikra ir paprasta savo prasme reiškia ne per daug platų, ilgą, važinėjimui

skirtą žemės plotą; čiagi Viešpaties keliu pavadinta Kristaus mokslas. Tačiau prasmė nesiliauja buvus žodinė, nes ji gaunama, išvedama betarpiškai iš pačių žodžių (plg. taipgi žodį „surišti“ sakiniuose Jo 18, 22; 19, 40 ir Mt 16, 19; arba žodį „raugas“ Lk 13, 21; Mt 16, 6. 11. 12 ir Lk 12, 1 ir t. t.). Metaforine prasme vadinama visa tai, kas išreiškiama įvairiais kalbėjimo paveikslais ar figūromis (antropomorfizmais, personifikacijomis, metonimijomis, sinekdochomis, hiperbolėmis ir t. t.); jai priklauso taipgi alegorija, kuri tuomet būna, kada visas sakiny (pvz., Mt 5, 13; Lk 3, 9) arba net visa knyga (pvz., Giesmių giesmė) yra imama ne visai tikra prasme, ir taipgi parabolė, t.y. pasakojimas pramanyto dalyko, kurs duodamas lyg kad būtų tikras, idant kuri nors tiesa būtų geriau pavaizduota ir sėkmingiau pagirta ar papeikta.

93. Kiekviename šv. Rašto sakinyje yra žodinė prasmė tikra ar metaforinė. Buvo tokių, kurie paskui Origeną sakė, būk šv. Rašte esą vietų, neturinčių žodinės prasmės, o tik dvasinę; bet tokia nuomonė yra klaidinga ir visi sakiniai, nurodomi kaip neturintieji savos literalinės prasmės, tikrumoje pasirodo ją turį, jei tik yra gerai suprasti. Šv. Dvasia, kalbėdama žmonėms ir per žmones, negali nepalikti žmonių žodžiams jų paprasto reiškimo; todėl kaip kiekvieno kito rašytojo, taip ir įkvėptųjų visuose sakiniuose turi būti žodinė prasmė. Šv. Raštas visai nustotų savo vertės ir niekuomet nebūtų galima imti iš jo tikro įrodymo, jei žmogui būtų leista abejoti, ar reikia jo žodžiai imti žodine prasme, ar ne; tuomet būtų galima pasakyti apie kiekvieną tekstą, kurs dėl ko nors nepatinka, kad jis neturi žodinės prasmės. Pagaliau dvasinė šv. Rašto prasmė, anot mokslo šv. Tomo Akviniečio, remiasi visuomet žodine ir iš jos išeina; o jei kurioje nors vietoje nebūtų tos žodinės prasmės, ten nebūtų jokios prasmės, nes neturėtų kuo remtis ir dvasinė prasmė; taigi labiausiai priešintųsi šv. Knygų įkvėpimui.

Kiekvienoje šv. Rašto vietoje yra tik viena žodinė prasmė, tikra arba metaforinė. Priešinga nuomonė, sakanti, kad bent kai kuriose vietose ji esanti keleriopa, kurios laikėsi šv. Augustinas, šv. Tomas Akvinietis ir kiti, turi gana rimtų įrodinėjimų, bet jie nėra dar taip įtikiną, kad būtinai reikėtų išsizadėti nuomonės apie vieną kiekvienos šv. Knygų vietos literalinę prasmę. Ir iš tikrųjų šv. Dvasia norėjo, kad šv. Knygos būtų parašytos žmonių, žmonėms ir žmonių būdu; todėl reikia sutikti, kad ji taip pat norėjo elgtis, kaip daro visi kiti rašytojai, kurie jei rašo teisingai ir nenori skaitytojų suklaidinti, nededa į tuos pačius žodžius keleto prasmių. Abejonės nėra, kad rašytojų žodžiai patys savyje gali turėti įvairius reiškimus, bet rašytojas paprastai į juos deda tik vieną mintį ir ji jau turi būti pažinta iš sąryšio su kitomis teksto dalimis ir iš įvairių rašymo aplinkybių; jei jos tikrai patirti negalima, tai žodžiai gali turėti įvairius mažiau ar daugiau tikrus aiškinimus, bet ne įvairias rašytojo prasmes.

94. Su žodine prasme rišasi *išvadai* (consectaria). Tas pats žodis, pritai-

kytas įvairiems asmenims, gali turėti siauresnę ar platesnę prasmę. Taip kada šv. Raštas vadina žmogų galingu, išmintingu, šventu, tie pavadinimai turi siauresnę prasmę negu tuomet, kada jie sakomi apie Dievą. Tą tai visų pirma pilnesnę prasmę kai kurie vadina išvadais, bet klaidingai. Yra gi čia tik pilna žodinė prasmė, nes tų pritaikomų žodžių įvairūs reiškimai visai priklauso nuo įvairių asmenų ar dalykų, apie kuriuos jie sakomi. Tikri gi išvada negali būti teisingai pavadinti šv. Rašto prasme. Jie būna tuomet, kada kuris nors išvadas yra daromas protavimu iš šv. Rašto žodžių. Tokiame protavime tik viena silogizmo premisa yra imama iš šv. Knygų, kita gi yra protaujantčio nuosavybė; todėl konkluzija tik tuomet esti teisinga, kada antra premisa yra teisinga ir pats protavimas yra atliktas neklaidingai. Kadangi šv. Dvasia tokius teisingus protavimus, anot šv. Augustino, numatė, todėl ir išvadas, nors jie nėra tikra šv. Rašto prasmė, kai kada šv. Dvasiai pasavina šv. tėvai, pamokyti pavyzdžiu šv. Povilo, kurs protavimu iš Įstatymo žodžių (5 Moš 5) daro išvadą apie reikalą duoti tinkamą išlaikymą Apaštalams ir altoriaus tarnams (žr. 1 Kor 9, 9—11).

95. Žodinė prasmė dažnai yra tik šv. Rašto kūnas, po kuriuo slepiasi jo siela. Ta siela yra dvasinė (tipinė, mistinė) prasmė. Dvasinė prasmė yra imama ne stačiai betarpiškai iš žodžių, bet jos pagrindu yra asmenys, dalykai, veiksmai, atsitikimai ir t. t., kurie turi savo žodinę prasmę, o Dievo apvaizdos taip yra sutvarkyti, kad ženklina kitus asmenis, dalykus, atsitikimus. Asmenis, dalykus, kurie ženklina (reiškia) kitus, šv. Povilas vadina tipais, paveikslais, alegorijomis, šešėliais, parabolėmis, nes jie turi šiojį tokį panašumą į ženklinamus dalykus, kurie paprastai vadinami antitipais. Tas gi panašumas, kadangi jis priklauso nuo laisvos Dievo valios, turi būti mums apreikštas, kad pažintumėm kurioje nors šv. Rašto vietoje tipą, o tuo pat keliu ir tipinę prasmę.

Nuo tipų reikia atskirti simboliai ir simboliniai veiksmai, kuriuos kai kada darydavo Dievui liepiant pranašai paženklinimui (išreiškimui) kurio nors dalyko. Tų simbolinių veiksmų prasmė visai priklauso nuo to, ką jie turėjo paženklinti (reikšti), ir jei nebūtų buvę tų paženklinamų (reiškiamų) dalykų, tai nebūtų buvę ir pačių simbolių. Tipai gi būna ir turi savo reikšmę patys savimi; dvasinė gi jų prasmė yra jau priedas (plg. Ez 12, 2...). Todėl simboliniai veiksmai turi tik vieną žodinę metaforinę prasmę.

Dvasinė, arba mistinė, prasmė kai kurių teologų yra skirstoma į alegorinę, moralinę, arba tropologinę, ir anagoginę, žiūrint to, kuriuos dalykus tipai ženklina. Dvasinė prasmė vadinama alegorine tuomet, kai tipu paženklintas yra kuris nors tikėjimo dalykas, ypač gi apie Kristų ir Eklesiją (plg. pranašo Jonos istoriją ir Mt 12, 39); vadinama moraline, arba tropologine, kada paženklinamas dalykas turi pritaikymą žmogaus pasielgime (plg. Prad 15, 6 su Rom 4), ir anagogine, jei yra išreikštas kuris nors dalykas, būsiąs ateinančiame gyvenime, kurio tikimės (plg. Noės išsigelbėjimą arkoje ir Mt

24, 37; 1 Petr 3, 20). Tame pačiame tipe kai kada gali būti visos trys mistinės prasmės. Taip Jerusale, kuri žodine prasme yra Palestinos miestas, dvasine prasme yra tipas Kristaus Eklesijos, tipas sielos, Dievo mylimos, ir pagaliau tipas dangaus karalystės (Apreišk.).

96. Be nusikaltimo tikėjimui negalima abejoti, kad šv. Rašte tikrai yra dvasinė prasmė, nes jos buvimą pripažino ir savo elgesiu ne kartą patvirtino pats Jėzus Kristus ir Apaštalai, aiškindami daug šv. Knygų vietų mistine prasme ir iš jos imdami įrodymus savo žodžių tikrumui. Taip Išganytojas dvasine prasme išaiškino pranašo Jonos istoriją, pritaikydamas ją sau. Apaštalas Jonas pasakydamas, kad Kristui ant kryžiaus nebuvo sutrupintos blauzdos (Jo 19, 36), nurodo žodžius Iš 12, 46, kuriais buvo pasakyta, kad velykiniam Avinėliui nebūtų sulaužytas joks kaulas. Povilas Ismaelyje ir Isaake mato atstovus Sen. ir N. Testamento. Ko taip aiškiai moko šv. Raštas, ne mažiau aiškiai išpažįsta ir Eklesijos tėvai, kurie nuo seniausių laikų kai kuriuos šv. Rašto žodžius aiškina ir vartoja dvasine prasme. Todėl negali būti jokios abejonės, kad iš dvasinės prasmės galima imti įtikinančius įrodymus, jei tik tikrai yra žinoma apie paties tipo buvimą kurioje nors vietoje. Apie tą gi buvimą galime sužinoti iš paties šv. Rašto, iš vienbalsio aiškinimo šv. tėvų ir iš neklaidingo šv. Eklesijos paliudijimo.

Nors, anot Apaštalų žodžių, visas Sen. Testamentas yra figūra Naujojo, negalima tačiau iš to dar daryti išvados, kad kiekvienas Sen. Test. dalykas, kiekvienas jo žodis jau yra tipas Naujojo Test. dalykų; arba jei kuris Sen. Test. asmuo yra figūra asmens Naujajame Test., tai dar iš to visai neišeina, kad visi jo pasiūlymai būtų paženklinamo asmens tipai. Stačiai neprotingai elgtųsi, kas kiekviename Sen. Test. sakinyje būtinai ieškotų figūrų.

Kaip Sen., taip, anot kai kurių, ir Naujajame Test. yra dvasinė prasmė. Taip šv. Petro laivas, audrų mėtomas, gali būti figūra Kristaus Eklesijos; šv. Povilas randa dvasinę prasmę tame, kad Kristus mirė už miesto. Negalima tačiau maišyti N. Test. tipų su pavaizdais (egzemplar) ir sakyti, būk Kristaus prisikėlimas esąs tipas mūsų prisikėlimo, nes jis yra tik priežastis ir pavaizdas to, kas su mumis turi pasidaryti.

97. *Pritaikymas* (accomodatio) šv. Rašto žodžių dėl randamo panašumo į kurį nors asmenį ar dalyką, kurių įkvėptas rašytojas visai neturėjo mintyje, negali būti vadinamas šv. Rašto prasme. Pritaikymas gali įvykti dvejopu būdu: arba pratęsimu (per extensionem), arba aliuzija (per allusionem). Pirmas pritaikymo būdas bus tuomet, kada yra panašumas tarp pačių asmenų ar dalykų, taip kad šv. Rašto žodžiai pritinka ne tik jo minimam asmeniui, bet dar ir kitiems. Taip kas šv. Rašte yra pasakyta apie Noę: „Jis yra rastas teišus ir rūstybės laike yra padarytas sutaikymu“ (Ekkli 44, 17), Eklesija tai pratęsia ir pritaiko šventiesiems. Pritaikymas per aliuziją būna tuomet, kai panašumas yra tik pačiuose žodžiuose, bet pritaikant tikra jų prasmė yra paliekama

nuošalyje ir tų pačių žodžių skambėjimui yra duodamas visai kitoks reiškinys. Taip psalmės (67, 36) žodžius: „Nuostabus yra Dievas savo šventuosiuose“ (t.y. rūmuose) per aliuziją vartojama kitokia prasme, būtent lyg kad Dievas apsireikštų nuostabus šventuosiuose žmonėse.

Eklesija liturgijoje ir šv. rašytojai savo pamokymuose ne kartą taip pritaiko šv. Rašto žodžius, todėl toks pritaikymas yra girtinas ir sekinas visiems, jei tik jo vartojime yra išlaikytos tam tikros ribos, t.y. jei tik bus pagirtinas tikslas ir dėl tokio šv. Rašto žodžių vartojimo nebus jokio nuostolio ar paniekos pačiam šv. Raštui.

14. SVARBIAUSIOS HERMENEUTIKOS TAISYKLĖS

98. Dvejopas yra šv. Rašto aiškinimas, *a u t e n t i n i s* ir *m o k s l i n i s*. Autentinį šv. Rašto žodžių aiškinimą suteikia tik pats jų autorius, t.y. šv. Dvasia, kuri arba pačiose šv. Knygose, arba gyvu ir nuolatinio savo mokymu Eklesijoje duoda suprasti, ką ji norėjo mums apreikšti savo rašytu žodžiu. Moksliniu vadinama aiškinimas tuomet, kada kas, teisingai prisilaikydamas gramatiškai istorinių hermeneutikos taisyklių, stengiasi pažinti šv. Rašto prasmę. Su pagalba gramatiškai istorinių taisyklių galima rasti šv. Knygų prasmę tik kaip veikalų, kuriuos yra parašę žmonėms žmonės. Kadangi tačiau šv. Rašto pirmasis autorius yra Dievas ir todėl jame randamas ne tik žmogiškas, bet ir dieviškas elementas, užtat aiškinant šv. Knygas reikia atsižvelgti į abudu elementu ir visuomet tai atsiminti, kad mokslinis aiškinimas neturi ir negali būti priešingas autentiniam.

99. Gramatiškai istoriniam aiškinimui reikia visų pirma pažinti visų šv. Rašte randamų žodžių reikšmę. Todėl reikia mokėti trys visų svarbiausios šv. Knygų kalbos: lotyniška, ebrajiška ir graikiška; toliau gi ištirti kiekvieno šv. rašytojo išsireiškimo būdas, kadangi jie, gyvendami įvairiais laikais ir rūpindamiesi, kad būtų suprantami savo laiko žmonėms, ne visi vienodai rašė.

Pastaba. Apvaizdinių Pijaus XII direktyvų pasekme reikia laikyti Biblinės Komisijos laiškas (Kardinolui Suhardui) 16 sausio 1948 m., kurs liečia Pentateucho šaltinius ir literatūrinę vienuolikos pirmųjų Pradžios Kn. (Genesis) skyrimų rūšį.

Pirmoji prievolė, kuri, anot Biblinės Komisijos žodžių, čia gula ant *m o k s l i n i s* egzegzės, susideda visų pirma iš atidaus išstudijavimo visų literatūrinių, mokslinių, istorinių, kultūrinių ir religinių problemų, surištų su tais skyrimais. Be to, reikia iš arti ištirti literatūrinę senovės Rytų tautų elgseną, jų psichologiją, jų išsireiškimo būdus, o net kaip jie supranta istorinę tiesą; reiktų, trumpai sakant, surinkti bešališkai visą paleontologinių ir istorinių, epigrafinių ir literatūrinių mokslų medžiagą. Tik taip būtų galima turėti vilties aiškiai pamatyti tikrą prigimtį kai kurių pasakojimų pirmuose Pradžios (Genesis) Kn. skyrimuose.

Įkvėptų autorių rašymo būdą galima pažinti nuolat skaitant pačias šv. Knygas, palyginant jas su senoviniais vertimais, o taipgi tyrinėjant senų laikų rašytojų ir šv. tėvų raštus. Yra naudinga žodžių reikšmei pažinti ir jų etimologija, nes žinant žodžio šaknį lengviau suprasti ir iš jos padarytus žodžius. Įvairias žodžių reikšmes atrasti labai palengvina vadinamosios šv. Rašto *konkordancijos*, duodančios abėcėlinėje eilėje surašytus visus šv. Knygų žodžius su nurodymu jų vietos ir biblinių kalbų ž o d y n a i.

100. Toliau, žinant jau atskirų žodžių reikšmes, reikia nutarti, kokia prasme kiekvieną žodį autorius pavartojo ir ką juo norėjo išreikšti tyrinėjamoje vietoje. Reikia imti žodžiai visų pirma tikra jų reikšme ir tik reikalui atsiradus galima juos imti metaforine prasme. Žodžių prasmę nutarti padeda visos knygos ar bent jos dalies turinys, nes negali pavieniai žodžiai turėti prasmės, priešingos tyrinėjamos knygos turiniui. Toliau, žodžių prasmės pažinimą palengvina ištirimas aplinkybių, kuriose knyga atsirado, prie kokios progos ir kuriuo tikslu ji parašyta. Svarbiausias gi dalykas žodžių prasmės suieškojime yra ištirimas konteksto, t.y. žodžių sąryšio tarp savęs ir su tekstu, esančiu pirm ir po jų, o taipgi su tekstu viso pasakojimo arba ir visos knygos. Pagaliau žodžių prasmę pažinti padeda paralelinės vietos, t.y. tie tekstai, kurie nors vieni nuo kitų yra atskirti, bet kadangi turi tuos pačius žodžius tokiam pat kontekste arba tą patį dalyką, tik kitais žodžiais duoda, nemažai kiti kitus nušviečia.

101. Atradus jau pavienių žodžių prasmę, reikia dar ištirti, ar tokią idėją galėjo turėti pats autorius, ar atrastą prasmę patvirtina istorinės aplinkybės, kuriose žodžiai buvo parašyti, nes kitaip ją reiktų atmesti. Todėl yra reikiamas ištirimas, kurio autoriaus yra parašyti svarstomi žodžiai arba bent kuriuo laiku, kuriems pirmiems skaitytojams jie buvo paskirti ir koks bendrai buvo dalykų stovis tuo metu, kada knyga buvo rašoma; trumpai sakant, reikia žinoti visa šv. istorija ir archeologija. Taigi ta žodžių prasmė, kurios teisingumą patvirtina įkvėptų rašytojų išsireiškimo būdas, kontekstas ir istorija, gali ir turi būti priimta kaip tikra autorių žmonių prasmė.

102. Kadangi šv. Raštas yra ne vien žmonių veikalas, bet taipgi ir jį įkvėpusios šv. Dvasios, todėl tyrinėjant jo prasmę yra negana laikyti tik gramatiškai istoriškas taisykles. Reikia su šv. Knygomis elgtis kaip su šventu dalyku, su tikru Dievo žodžiu. Atsimenant šv. Dvasios įspėjimą, kad „į piktavalę sielą neįeis išmintis ir negyvens kūne, pasidavusiame nuodėmei“ (Išm 1, 4), reikia visų pirma skaityti šv. Raštą su gera intencija, nesutepta jokiais pašaliniais atžvilgiais; reikia jis tyrinėti ne žingeidumui patenkinti, bet, kaip moko šv. Augustinas, „mūsų tikėjimui sustiprinti ir mūsų vilčiai paguosti, ir mūsų meilei pažadinti“ (Contr. Faustum 13, 18). Reikia turėti sielą nekaltą ir papuoštą dorybėmis, kad galėtumėm skaityti Dievo žodį su ta pačia dvasia, su kuria jis

parašytas. Pagaliau reikia sau išmelsti jo tikrą supratimą, nes anot šv. Augustino: „Tai yra visų svarbiausia ir visų reikiamiausia, reikia melstis, kad būtų galima suprasti“ (De Doctr. 3, 37).

103. Kadangi šv. Rašto autorius yra Dievas, kurs negali nei pats paklusti, nei kitus įvesti paklydiman, todėl iš karto reikia atmesti kiekvienas šv. Knygų aiškinimas, kurs įrodinėtų, jog įkvėptas rašytojas yra kur nors savo veikale paklydęs. Ta tačiau taisyklė apima ne visus šv. Rašte paminėtus dalykus, negali būti jokio paklydimo tame, ką šv. rašytojai paduoda nuo savęs. Jeigu jie pasakoja, ką kiti yra kalbėję, tuomet reikia žiūrėti, kokie yra tie kiti kalbantieji asmenys; jei turi dievišką pasiuntinystę, tuomet ir jų žodžiuose negali būti klaidos; jei jie dieviškos pasiuntinystės neturi, jų žodžiai yra tik paprastų žmonių žodžiai ir gali būti su paklydimais. Taip Ijobo knygoje yra išreikšta įvairių asmenų nevienodos nuomonės, kurios nesidaro teisingesnėmis dėl to, kad jas surašė įkvėptas ir neklaidingas rašytojas.

104. Visų šv. Knygų autorius yra vienas ir tas pats neklaidingas Dievas, todėl šv. Rašte negali būti tikro prieštaravimo tarp įvairių rašytojų ir prieštaravimo vienos kurios šv. Knygoje vietos kitai. Dabartiniuose tekstuose pasergimi nesutikimai yra į juos įsibrovę perrašinėjant, bet jie neličia tikėjimo ir doros mokslo ir turi būti svarstomi žiūrint kritikos taisyklių. Nesutikimai gi svarbiuose dalykuose yra tik tariami (antiphaniae). Jiems suprasti ir išaiškinti reikia atsiminti, kad ne visuomet vieni ir tie patys žodžiai vartojami vienokia prasme; taip, pvz., ką kita reiškia žodis „brolis“ pas Mt 12, 46 ir ką kita daugelyje kitų vietų; arba tas pats tikėjimo mokslas ne visur yra duodamas pilnai, bet dažnai vienoje vietoje jis svarstomas vienu atžvilgiu, kitoje kitu. Istoriuose pasakojimuose ne visur šv. autoriai kalba savo vardu, dažnai panašiai aprašo ne tuos pačius dalykus, o tik panašius arba tuose pačiuose vienas duoda daugiau aplinkybių, kitas mažiau; vienas tas, kitas kitas.

105. Apreiškimo mokslas ir šiaip jau žemiški mokslai yra tai du spinduliu iš tos pačios tiesos saulės, Dievo; todėl negali būti tikro prieštaravimo tarp šv. Rašto ir žemiškų mokslų. Kas yra visai tikrai ir aiškiai išreikšta šv. Rašte, tai negali būti netikra ir žemiškų mokslų šviesoje; ir taip pat kas yra aiškiai ir matomai įrodyta žmonių moksluose, to nereikia atmesti aiškinant šv. Raštą, bet jo žodžius, jei būtų ne visai aiškūs, reikia išaiškinti pagal visai tikrą ir aiškų žemišką mokslą. Ir iš tikrųjų dažnai minimi prieštaravimai yra ne tarp šv. Rašto ir mokslo, bet tarp žmonių, kurie jais užsiima ir kurie ne sykį, peržengdami savo ribas, duoda kaip šv. Rašto prasmę arba mokslo tiesą tai, ko nėra šv. Rašte arba ko mokslas nemoko.

Todėl, aiškinant šv. Knygas, reikia įsidėmėti, kad ne visa teisinga, kas randama senovės paminkluose, ir todėl ne visa verta pilno tikėjimo, nes jų sudėjimai dažnai, kaip ir dabar daroma, rašydavo pasigyrimui, tiesą pagražindami

ir gana toli nuo jos atsitraukdami. Iš antros gi pusės, nereikia užmiršti, kad šv. Knygos neturi tikslo mokyti žmones chronologijos ar istorijos, kad jos nėra istoriniai traktatai, kurie nieko neišleidžia iš minėtinų istorinių atsitikimų, ir kad, anot šv. Jeronimo, „šv. Rašte daug dalykų pasakyta žiūrint nuomonių to laiko, kurio atsitikimus duoda, o ne žiūrint to, kaip iš tikrųjų būta“ (in Mt 14, 8; in Jer 28, 10). Tą patį galima pasakyti ir apie gamtos mokslus. Negalima per daug remtis, aiškinant šv. Raštą, visomis naujomis mokslinėmis sistemomis, kurios dažnai yra tik nuolat besikeičiančios hipotezės. Gana gi parodyti, kad šv. Knygų žodžiuose nėra nieko priešingo neabejotinoms gamtos mokslams, kurie turi visai tikrus įrodymus. Negalima taipgi ieškoti pas įkvėptus rašytojus moksliskų išsireiškimų, nes jie apie gamtos dalykus kalba tuo būdu, kaip jų laiku kalbėjo visi kiti žmonės. Jei Mošė sako, kad Dievas padaręs du žiburiu, didesnį diena valdyti, mažesnę naktčiai ir žvaigždėms (Prad 1, 16), arba kada Pamokslininkas kalba apie saulę, grįžtančią į savo vietą, tai jie šneka taip pat, kaip kasdieniniame gyvenime kalba ir dabar patys astronomai, minėdami saulės tekėjimą ir nusileidimą.

106. Šv. Knygos, kaip turinčios savyje tikėjimo ir doros mokslą, yra duotos sergėti ir aiškinti šv. Eklesijai, todėl jas aiškinant reikia laikytis to, kas apie šv. Rašto aiškinimą yra nutarta Eklesijos. Apie tokį reikalą buvo padaryti tam tikri nutarimai, paremti šv. tėvų mokslu, Tridento ir panaujinti Vatikano susirinkimuose šiais žodžiais: „Tikėjimo ir doros dalykuose, priklausančiuose krikščioniškajam mokslui, ta šv. Rašto prasmė turi būti laikoma tikra, kurios laikosi ir laikosi šv. motina Eklesija, ir todėl niekam neleista aiškinti šv. Rašto priešingai tai prasmei arba priešingai sutartiniam šv. tėvų aiškinimui“ (Const. de fide. cath. caput. c. 2).

Žiūrint tų Eklesijos nutarimų, šv. Rašto aiškintojas turi priimti ir ginti tą prasmę, kurią, kaip autentišką, tiesiog ar netiesiog nutarė šv. Eklesija. Bet šv. Rašto vietų, kurių prasmė tiesiog Eklesijos nutarta, yra labai nedaug. Pvz., Tridento susirinkime nutarta, kad žodžiuose Rom 5, 12 yra kalbama apie pirmųjų tėvų nusidėjimą (ses. 5 c. 2. 4). Ypač svarbūs nutarimai apie šv. Raštą yra leidžiami vadinamosios Biblinės Komisijos (įsteigtos Romoje 1902 m.). Daugiau yra vietų, kurių prasmė netaičiai nutarta pasmerkimu klaidingų mokslų, kuriuos remdavo klaidingu šv. Rašto supratimu, ir per aptarimą kai kurių tikėjimo dalykų, nuo kurių teksto aiškinimas kai kada priklauso.

Reikia taipgi laikytis aiškinimų, kuriuos sutartinai duoda šv. tėvai, kaip apaštalo tikėjimo liudytojai, apie tekstus, išreiškiančius tikėjimo ir doros dalykus; nors yra leidžiama, tikram reikalui atsiradus, nuo jų aiškinimo pasitraukti istoriniuose ir kituose dalykuose, kurie nepriklauso tikėjimui ir doros mokslui.

Pagaliau, kadangi mokanti Eklesija atsiliepia ne tik per savo nutarimus, bet duoda tikrą mokslą ir kasdieniniame savo pasielgime ir nuolatiniam Dievo žodžio skelbime, todėl reikia sergėtis visokio šv. Rašto aiškinimo kuriuo nors

būdu, priešingu Eklesijos duodamam mokslui; šv. Knygų aiškintojas turi visuomet atsižvelgti į Eklesijos tikėjimą, aiškinti visa analogiškai tam tikėjimui ir būti pasiryžęs priimti ir ginti tuos aiškinimus, kuriuos duos šv. Eklesija.

15. ŠV. KNYGŲ PRASMĖS IŠREIŠKIMAS, ARBA ŠV. RAŠTO AIŠKINIMAI

107. Negana atrasti šv. Rašto prasmę prisilaikant hermeneutikos taisyklių, bet ji dar reikia tinkamai išreikšti. Išreiškėjo uždavinys yra duoti ne savo paties mintis, bet tų asmenų, kurie šv. Rašte kalba, ir tai aiškiai ir ištikimai, nei daugiau, nei mažiau, kaip jie norėjo išreikšti. To gi išreiškimo tikslas yra, kad klausytojai ar skaitytojai kuo geriausiai suprastų, kas šv. Knygose pasakyta. Biblijos aiškinimu, arba jos prasmės išreiškimu, užsiimdavo nuo seniausių laikų garsiausieji Eklesijos tėvai ir rašytojai, kad tuo būdu tikinčiuose labiau plėstų krikščioniškojo mokslo pažinimą ir pamaldumą ir kad juos labiau apsaugotų nuo klaidžiatikysčių. Aiškinimo darbas nesiliovė ir paskesniais laikais; daromas jis ir dabar. Keturi jo svarbiausi būdai: *p a r a f r a z ė*, *r a n d a m a* visais laikais, *s c h o l i j o s*, ypač šv. Tėvų metu, *g l o s o s*, daugiausia viduriniais, ir *k o m e n t o r i a i* naujesniais amžiais.

108. Šv. Rašto parafrazė yra tai toks šv. Knygų prasmės išreiškimas, kada pasilieka visa jų forma ir kalbančiu yra pats knygų autorius, tiktai jo mintims išreikšti įvedami aiškesni ir paaiškinantieji žodžiai. Parafrazė tuo skiriasi nuo ištikimo vertimo į žmonėms suprantamą kalbą, kad vertimas pašalina tik sunkumus, kylančius dėl svetimų žodžių, o parafrazė dar nugali neaiškumus, einančius iš konteksto ir paties dalyko. Ji papildo autoriaus neišreikštas mintis, nesuprantamus išsireiškimus išaiškina, supainiotus sakinius geriau sutvarko.

Reikiamiausiais privalumais parafrazėje turi būti jos ištikimybė, t.y. kad ji nieko neatimtų, bet ir nieko naujo, kas būtų svetima autoriaus minčiai, nepridėtų, o tik kitaip tą patį dalyką išreikštų. Toliau, parafrazė turi būti aiški, be palyginimo lengviau suprantama skaitytojui negu pats parafrazuojamas tekstas. Trumpa, ypač ten, kur tekstas yra gana aiškus, kad dėl žodžių daugybės ji nepasidarytų mažiau suprantama. Parafrazės kalba turi būti gera, laisva nuo per daug kasdieninio gyvenimo žodžių, kad randamas šv. Rašte išsireiškimo kilnumas visai nenudiltų.

109. Scholijos ir glosos yra tai trumpi paaiškinimai, dedami ne į patį tekstą, bet šalia jo, kad skaitant palengvintų supratimą. Glosos tuo skiriasi nuo scholijų, kad anos paaiškina filologiškai ir istoriškai tik kai kuriuos atskirus žodžius ir vargiai suprantamus išsireiškimus, senesnius ir rečiau sutinkamus. Glosų vardas paimtas iš graikų kalbos, kurioje žodis *γλῶσσα* reiškia liežuvį, toliau

gi kalbą; su laiku tuo vardu pradėta taipgi vadinti tuos neaiškius kurio nors teksto žodžius, kurie reikalavo paaiškinimo. Glosos buvo rašomos šalia teksto, tarp eilių, apačioje puslapių arba atskirose knygos. Jų rinkiniai buvo vadinami *glosarijais*, o jas surinkusieji autoriai *glosatoriais*.

Scholijsose aiškinta ne tik mažiau suprantamus žodžius ir išsireiškimus, bet buvo dar duodami įvairūs skaitymai, o taipgi nurodomas minčių sąryšis kontekste. Nuo komentorių jos skyrėsi tik savo trumpa forma ir vengimu bet kurio pasitraukimo nuo aiškinamo dalyko. Savo vardą jos gavo iš žodžio „schola“, dėl to kad scholijos ypač buvo skiriamos mokykloms. Buvo jos rašomos šalia ir apačioje teksto, o taipgi atskirose knygos.

110. Komentorius yra tai išreiškimas arba išaiškinimas šv. Rašto prasmės, platus, dalyką išsemiantis, iš visų pusių apsvarstantis, mokslinis, paremtas įtikinančiais įrodymais, liečiąs ne tik sunkesnes vietas, bet visa, kam reikia paaiškinimo. Komentoriai būna arba viso šv. Rašto, arba pavienių knygų. Būna komentuojamas arba originalinis tekstas, arba vertimai, ypač Vulgata, bet atsižvelgiant sunkesnėse vietose į originalus.

Komentoriai paprastai taip sutvarkomi. Prieš patį aiškinimą dedamas įvadas į aiškinamą knygą, kuris gvildena klausimus apie knygos autorių, apie jos pirmuosius skaitytojus, kokia proga, kuriuo tikslu, kada ir kur buvo knyga parašyta, koks yra knygos turinys, koks jos autoritetas, taip kad skaitytojas iš įvado įsigija visas reikiamas žinias apie knygą apskritai, bendrai ir prisiengia prie supratimo atskirų jos dalių. Toliau, tekstas dalinamas į straipsnius ar tai žiūrint knygos skyrimų, ar sujungiant panašaus turinio skyrimus po viena antrašte, ar taip pat padalinant. Aiškinama eilutė po eilutės, sakiny po sakinio, nurodant sąryšį tarp jų ir su kontekstu. Daroma teksto kritika, duodama įvairūs skaitymai, pažymima, kurs iš jų gali būti tikresnis ir kodėl. Aiškinant ir pašalinant sunkumus pasinaudojama visais tais nurodymais, kuriuos duoda mokslas filosofijos, istorijos ir teologijos dirvoje, ir tuo, ką pats aiškin-tojas išmano, bet visuomet atsižvelgiant į Eklesijos įstatymus. Pagaliau laukiama iš aiškintojo, kad jis, duodamas naujus šv. Rašto prasmės išreiškimus, kurie skiriasi nuo kitų aiškinimų, duotų ir racijas, dėl kurių jis nuo anų pasitraukia.

JUOZAPAS JONAS SKVIRECKAS

P A A I Š K I N I M A I

PRANAŠŲ KNYGOS

Beveik visose senovės šalyse, be įvairių religijų šventikų, būta ypatingų tarpininkų tarp žmonių bendruomenės ir nesuvokiamo, bauginančio dievų ir dvasių pasaulio. Šie tarpininkai maldos, meditacijos, muzikos, ritualinių šokių ar kokių nors narkotinių medžiagų pagalba pasiekdavo ekstazę ir dievų vardu kalbėdavo gentainiams. Tokius kitų senovės Rytų tautų kalbėtojus mini ir ST (Sk 22—24; 3 Kar 18, 19—40). Izraelyje tokie žmonės buvo ypatingai svarbūs, nes jie formavo pačią religiją.

Hebr. „nabi“ („pranašas“) pažodžiui reiškia „kalbėtojas“, t.y. tas, kuris už ką nors kalba. Pavyzdžiui, Aaronas buvo Mozės „nabi“ (Iš 4, 16; 7,1), nors pats Mozė buvo laikomas pirmuoju ir didžiausiu Jahvės pranašu. Dar pranašai buvo vadinami reginčiais, Dievo ar Dvasios žmonėmis. Jie buvo laikomi tarpininkais tarp Dievo ir tautos, reiškiančiais jo valią vienodai karaliams, kunigams, didikams ir paprastiems žmonėms. Pranašus Dievas pats pašaukdavo, nežiūrėdamas giminės, luomo ar net lyties, ir liepdavo jiems ne tik doroviškai auklėti tautą, neleisti nukrypti nuo Sendoros ir Įstatymo, bet ir jai patarinėti įvairiais religiniais, visuomeniniais ir politiniais klausimais.

Tarpininkų tarp Dievo ir žmonių būta prieš Mozę ir po jo. Šia prasme pranašais laikomi Nojus, Abraomas ir kiti patriarchai, taip pat „ankstyvieji pranašai“: Samuelis, Elijas, Eliziejus ir kt. Tačiau tikrasis pranašų judėjimas prasidėjo maždaug X a. pr. m. e., izraelitams įsitvirtinus Kanaane. Greičiausiai jis atėjo iš kitų vakarų semitų tautų. Tai ekstatiškieji pranašai, minimi I Sam 10,5; 19,20; Kar 18,4, kurių mokyklos susiburdavo apie garsesnius mokytojus, taip pat vadinamieji kanoniniai pranašai, kuriems priskiriami veikalai sudaro šią ST dalį.

Kanoniniai pranašai greta Išminties knygų autorių buvo taip pat žydų religijos reformatoriai ir tobulintojai. Jie mokė tais laikais, kuomet visame pasaulyje bendruomeninės religijos, paveiktos tokių mokytojų kaip Konfucijus, Lao Dze, Buda, Krišna, Zaratustra, Sokratas ir kiti, virto individualiomis. Pranašų įtakoje susiformavo pagrindinės judaizmo doktrinos, Penkiaknygėje atsispindinčios dar labai neryškiai. Jų dėka kliovimasi savo genties dievu Jahve pradėjo keisti tikėjimas vienu Dievu, Įstatymas ir Sandora tapo ne išorine, o vidine žmogaus savastimi, laukiamas išgelbėtojas, Jahvės Pateptasis Mesijas — galingas karalius — žydų vaizduotėje vis labiau virto Mesiju-ganytoju ir mokytoju, po Paskutinio teismo valdysiančiu pakeistą pasaulį.

Žydų Biblijoje šis skyrius vadinamas „Vėlyvieji pranašai“. Jį sudaro trijų didžiųjų (Izaijo, Jeremijo ir Ezechielio) ir dvylikos mažųjų pranašų veikalai. Vulgatoje prie trijų didžiųjų prijungtos dar trys knygos: Danielio pranašystė bei Raudos (jos abi žydų Biblijoje patalpintos skyriuje, kuris vadinasi „Raštai“), taip pat Barucho pranašystė su Jeremijo laiško nuorašu, kurių žydai iš viso nelaiko kanonine.

Pirmasis kanoninis pranašas, Amosas, veikė VIII a.pr.m.e. viduryje, paskutinis, Malachijas, — IV ir V a.pr.m.e. sandūroje. Izraelyje šalia „tikrų“ pranašų visada buvo ir „netikrų“, kurie apsimetinėdavo esą įkvėpti, bet kalbėdavo tai, ką norėdavo išgirsti klausytojai, o ne tai, ką diktudavo Dievas. Apie pranašo „tikrumą“ sprendavo iš jo mokymo kanoniškumo, nors kai kurių „tikrų“ pranašų raštuose pasitaiko nekanoniškų teiginių. Greičiausiai, padaugėjus apgavikų, visi pranašai neteko pasitikėjimo, jų įkvėpimas išseko, judėjimas pasibaigė.

JEŠAJO PRANAŠYSTĖ

Pranašas Izaijas (hebr. „Ješajah“ — „Jahvė gelbsti“) gimė apie 765 m.pr.m.e. Jo tėvas Amotsas buvo pasiturintis Jeruzalės žydas. 740 m.pr.m.e. mirus karaliui Ozijui (Azarijui), Jeruzalės šventykloje Izaijui apsireiškęs Dievas liepė pranašauti Izraelio ir Judėjos žūtį (6,1—13). Po Ozio Judėją valdė Joatamas (740—736 pr.m.e.), Achazas (736—727 pr.m.e.), Ezekijas (727—698 pr.m.e.), Manasas (698—643 pr.m.e.). Pirmaisiais savo veiklos metais Izaijas barė Judėjos gyventojus už dorovinį sugedimą, stabų garbinimą. Valdant Achazui, prieš Judėją sudarė sąjungą Sirijos karalius Rasinas ir Izraelio Pakėė (Fakėja). Izaijas patarė Achazui pasitikėti Dievu ir gintis, tačiau šis sudarė sąjungą su asirais. Jų karalius Tiglat-pilezeras ne tik nugalėjo Rasiną ir Fakėją, bet ir apdėjo mokesčiais patį Achazą. Tam laikotarpiui priskiriamos pirmosios Izaijo mesianistinės pranašystės. Išvydęs savo pastangų bergždumą, Izaijas nustojo kištis į Achazo politiką. Kitas karalius, nors buvo ištikimas jahvizmui, savo didikų spaudžiamas irgi bandė prieš Asiriją sudaryti sąjungą su Egiptu, kuris taip pat pretendavo į Palestiną. Asirijos karalius Sinaheribas nuniokojo Judėją ir apgulė Jeruzalę. Izaijas išpranašavo Jahvės pagalbą ir liepė gintis. Karalius šį kartą jo paklausė, ir Jeruzalė nebuvo paimta. Apie Izaijo veiklą po 700 m.pr.m.e. nieko nežinoma. Pagal žydų padavimą, jis buvo nukankintas Manaso įsakymu (perpjautas mediniu pjūklų).

Izaijo pranašystės iš kitų skiriasi įkvėptumu, poetine jėga, raiškumu. Kaip ir kiekvienas didelis pranašas, jis turėjo daug mokinių, kurie vėliau įvairiais laikotarpiais redagavo ir papildė jo pranašysčių knygą. Jiems priskiriama pirmosios dalies pabaiga (36—39), pranašystė apie Babiloną (13—14), apokalipsė (24—27), poetiniai fragmentai (33—35). Antroji knygos dalis (40—55) gerokai skiriasi nuo pirmosios. Manoma, kad ją parašė į Babilono nelaisvę išvaryti Izaijo pasekėjai. Trečiosios dalies tekstai (55—66), šiuolaikinių tyrinėtojų nuomone, galėjo būti sukurti apie V a.pr.m.e.

- 1,1. Apie čia minimų karalių viešpatavimą rašoma 4 Kar 15—18; 2 Krn 26—32.
 1,5—6. Su žaiddotu kūnu lyginama žydų tauta.
 1,25. Dievas žada išlydyti sidabro rūdą (22 eil.) ir pašalinti priemaišas.
 1,26. ...*būsi vadinamas... ištikimoji pilis*.— Tikėta, kad vardas nulemia žmogaus likimą ir būdą.
 1,29. *Sodai*.— Turima omenyje šventas Baalo ir Astartės (Ašeros) giraitės, kuriose izraelitai atlikinėdavo kanaanietiškas apeigas.
 2,2—4. Beveik tokius pat žodžius randame Michėjo pranašystėje (4,1—3).
 2,9. *Pasilenkė žmogus ir pasižemino vyras...*— tikriausiai kalbama apie nusilenkimą kitų dievų statuloms.
 3,3. ...*žavėtoją*.— Matyt, Jeremijo laikais būta ligų užkalbėtojų.
 3,7. *Aš ne gydytojas...*— hebr. tekste „raišiotojas“, t.y. tas, kuris apriš tautos žaizdas.
 3,12. ...*moterys viešpatavo jai*.— Turbūt turima omenyje Jezabelė (4 Kar 9,30—37) ir Atalija (4 Kar 11).
 3,14. *Jūs nugalėte vynuogyną...*— t.y. nualinote tautą.
 4,1. Neturėti vyro ir vaikų moteriai buvo gėda.
 4,2. *Tą dieną...*— t.y. Mesijo laikais. Daugelis pranašų kalba apie Izraelio teisiųjų „likutį“, kuris liks po visų negandų.
 5,1. ...*pusbrolio...*— hebr. tekste „mylimojo“.
 6,1. Pirmasis Izaijo regėjimas, kai Dievas jį pašaukė būti pranašu, įvyko 740 m.pr.m.e. ...*kas po juo buvo...*— Hebr. tekste kalbama apie ilgą Dievo drabužį, išsidriekusį šventyklos asloje.
 6,2. *Seraphai*.— Tai vienintelė ST vieta, kur hebr. „saraph“ („užgnis“, „liepsnojan-tis“) žymi dangaus būtybę su žmogaus veidu ir šešiais sparnais. Visur kitur jis reiškia „gyvatė“. Panašių mitinių būtybių atvaizdų rasta Babilonijoje. Jie siejasi su sparnuotų gyvačių, drakonų, egiptietiško ketursparnio Urėjaus įvaizdžiais.
 6,5. ...*kad aš tylėjau...*— hebr. tekste: „aš mirties vaikas“. Izaijas tiki, kad Dievą iš-vydes žmogus turi mirti (Iš 33,20).
 6,6. Anglis, paimta nuo altoriaus, simbolizuoja pranašavimo ir aukos ryšį.
 7,1. ...*Akhazo dienomis...*— Manoma, kad šis karas vyko Achazo karaliavimo pradžioje (4 Kar 16,5).
 7,2. ...*Ephraime*.— Efraimo valdos buvo didžiausios Izraelio karalystėje, todėl ji visa kartais vadinama šios giminės vardu. Čia sakoma, kad sutartis tarp Sirijos ir Izraelio surašyta ir jau ruošiamas žygis prieš Judėją.
 7,3. *Jašubas* — hebr. „Šear Jašub“ — „likutis grįš“ (plg. 4,2 paaišk.).
 7,9. *Jei jūs netikite, jūs neišliksite*.— Pažodžiui: „Jei nebūssite tikėjime, tai nebūssite tvirtovėje“. Dievu reikia ne tik tikėti, bet visiškai pasikliauti.
 7,14. *Emanuėlis* — hebr. „su mumis Dievas“.
 7,18. *Asuro žemė* — Asirija.
 7,20. ...*anapus upės...*— anapus Eufrato. Sakoma, kad asirai nusiaubs Judėją.
 8,2. *Urijas* buvo vyriausiasis kunigas (4 Kar 16,10), *Zacharijas* — karaliaus uošvis (2 Krn 29,1).
 8,4. ...*pas Asuro karalių*.— Tikriausiai turima omenyje Tiglat-pilezerą III ir Sargoną.

8,6. *Siloè* — upelis, tekantis per Jeruzalę iš pietryčių pusėje esančio šaltinio.

8,19. ...žynius... — hebr. tekste „nekromantus“.

9,1. ...jūros kelias — pajūriu einantis kelias iš Egipto į Asiriją.

9,6. *Nuostabus... Taikos Kunigaikštis*. — Krikščionys šiais vardais vadina Kristų, ypač per kalėdines pamaldas.

10,5—27. Greičiausiai kalbama apie Sinaheribo užpuolimą 701 m.pr.m.e.

10,9. *Kalanas* — miestas rytiniame Tigro krante; *Kharkamis* — miestas prie Eufrato; *Arpadas* — miestas šiaurės Sirijoje.

10,27. ...aliejaus. — Hebr. tekste „taukų“.

10,28. *Ajata* — gal čia tas pats Hajis šiauriniame Judėjos pasienyje (Joz 7,2). *Magronas* — miestas netoli Betelio. Kiti čia minimi miesteliai ir kaimai taip pat buvo netoliese.

10,33—34. Su mišku lyginama Ąsirijos karaliaus kariuomenė.

11,1. *Jesė* — Dovydo tėvas.

11,11. *Patrosas* — Aukštutinis Egiptas.

11,15. *Egipto jūros liežuvis* — Heliopolio įlanka, arba Nendrių jūra. ...*prieš upę*... — prieš Eufratą.

14,12—15. Babilono karalius (šviesnešys) lyginamas su ryto žvaigžde (Venera). Šia pranašyste remiasi mitas apie Liuciferio maištą prieš Dievą, perfrazuojantis kurį nors seną kosmogoninį mitą.

14,29. ...*Baziliskas* — labai nuodinga gyvatė. ...*jo veislė ris paukščius*. — Turbūt kalbama apie sparnuotą slibiną.

15,1. *Aras* — Moabo sostinė (Įst 2,29). *Siena* — hebr. tekste „Kir“ — miesto prie Negyvosios jūros vardas.

15,2. *Dibonas, Nabas, Medaba* — Moabo miestai.

15,4. *Esebonas, Elalė, Jasa* — Moabo miestai.

15,5. ...*trieigę karvaitę*... — hebr. „egloth šelišijah“ gali būti ir miesto pavadinimas. *Segoras, Luito kalnai, Oronaimas* buvo Moabo pietuose, prie Negyvosios jūros.

15,6. *Nemirimas* — miestelis Moabo pietuose.

15,8. Šauksmas girdėti nuo šiaurės iki pietų.

15,9. *Dibonas* — Arnono upelis, tekėjęs Moabo ir Amoro riba.

16,1. *Petra* (hebr. „Sela“) — Edomo (Idumėjos) sostinė. Hebr. tekste: „Siųskite šalies valdovui priklausančių ėriukų iš Selos dykumos link, į Siono dukters kalną“. Pranašas kviečia atnaujinti kadaise Izraelio karaliui mokėtą duoklę (2 Sam 8,2; 4 Kar 3,4).

16,7. ...*plytų sienomis*... — hebr. „qir-khareš“ gali būti ir vietovardis.

16,8. *Sabama* — vietovė Moabo šiaurėje, garsi vynuogynais ir vynu.

17,2. *Aroerio miestai*... — Užjordanėje buvo du Aroeriai, vienas Rubeno, kitas Gado giminės valdose. Čia jie atstovauja visai Užjordanei.

17,3. *Ephraimo tvirtovė* — galbūt taip vadinama Samarija.

17,5. *Raphaimo slėnis* — lyguma į pietvakarius nuo Jeruzalės.

17,8. ...*girias*... — hebr. „ašerim“. Pagal vakarų semitų mitologiją, Ašera buvo dievo Ilu (El) žmona, vaisingumo ir meilės deivė, dievų motina kaip ir Astartė.

18,1. *Etiopijos upės* — Nilo intakai. Galbūt kalbama apie Egiptą, kurį tuo metu valdė etiopų dinastija. Tikriausiai čia pranašaujama, kad Etiopiją nugalės asirai.

19,11. *Tanis* — miestas Nilo Deltoje, buvusi Egipto sostinė.

19,18. *Kanaano kalba* — hebrajų kalba, kurią pasisavino izraelitai, atėję į Kanaaną. *Saulės miestas* — gal Heliopolis (On). Pirmieji krikščionys, gyvenę Egipto dykumose (Tebaidoje), remdamiesi šia pranašyste tikėjo, kad būtent iš čia po pasaulį turįs pasklis-ti Kristaus mokymas.

20,1. Čia minimas Sargonas II (722—705 pr.m.e.), paėmęs filistinų miestą Azotą 711 m. pr.m.e. Matyt, šia proga Izaijas ir pranašauja Egipto bei Etiopijos pralaimėjimą Asirijai. *Tartanas* — turbūt kariuomenės vado pareigos.

20,4. Valdant Asarchadonui (680—669 pr.m.e.) ir Asurbanipalui (669—633 pr.m.e.), asirai buvo užkariavę bei apiplėšę Egiptą ir Etiopiją.

21,1. *...jūros tyruma*. — Kalbama apie Babiloniją, kuri, patvinus Tigrui ir Euftratui, būdavo panaši į jūrą.

21,2. *Elamas* — šalis į rytus nuo Mesopotamijos. Joje gyvenę medai ir persai, Kiro II vadovaujami, 539 m.pr.m.e. nukariavo Babiloniją.

21,5. Pagal padavimą, minimą Herodoto ir Dan 5, tą naktį, kai Kiras užpuolė Babiloną, jame vyko triukšminga puota.

21,7. Hebr. tekste: „Jis matė pulką, arklius (raitelius) po du, asilų pulką, kupranugarių pulką“. Taip aprašoma persų kariuomenė.

21,9. Hebr. tekste: „Štai ateina žmonių būrys, raiteliai po du“.

21,10. Pranašas kreipiasi į Izraelį, kenčiantį nuo priespaudos it kuliami javai.

21,11. *Dūma* — sutrumpintas Idumėjos (Edomo) pavadinimas. *Seiras* — kalnuota vietovė Idumėjoje, pietinėje Palestinoje.

21,13—17. Kalbama apie klajoklių arabų genčių nukariavimą.

22,1. *Regėjimo slėnis* — Jeruzalė, kurioje buvo daug pranašų. Manoma, kad ši pranašystė ištarta po to, kai 701 m.pr.m.e. Jeruzalė atsilaukė prieš Sinaheribo kariuomenę (4 Kar 18,19).

22,6. Elamas tuomet buvo Babilonijos valdžioje. *Kiras* — galbūt kokios nors vietovės pavadinimas.

22,15. Hebr. tekste: „Ieik pas tą užvaizdą, pas Sobną, pas namų viršininką“. Tad Sobna, matyt, buvo karaliaus rūmų užvaizdas.

22,22. Atidarinėti karaliaus rūmų duris Egipte buvo vizirio, o Izraelyje — namų virši-ninko pareiga. Tokias pareigas krikščionys numato šv. Petru.

22,25. Eliakimas pateko į nemalonę, o su juo ir visa šeima.

23,1. *Ketimo šalis* — Kipras.

23,2. *...salos gyventojai!* — Iš pradžių Finikijos miestas Tyras buvo jūros pakrantėje, vėliau dalis persikėlė į dvi netoli kranto esančias salas, iš kurių dar vėliau pasidarė iš-kyšulys.

24—27 sk. vadinami Izaijo apokalipse, nors jų autorius — ne Izaijas.

24,16. *...mano paslaptis man, mano paslaptis man*. — Hebr. tekste: „liesumas man, liesu-mas man“.

- 27,1. ...*Leviataną*...— žr. Job 40,10—41,25; Ps 67,23 paaišk. Čia minimos pabaisos tikriausiai simbolizuoja Asiriją, Babiloniją, Egiptą.
- 27,2. Manoma, kad vynuogynas simbolizuoja Izraelį.
- 27,12. ...*nuo upės vagos iki Egipto upeliui*...— t.y. nuo Eufrato iki Rinokoluros.
- 28,1. Samarija buvo pastatyta ant kūgio pavidalo kalno ir ji puošė tartum vainikas puotautoją. Samarijos apylinkės buvo derlingos, auginta daug vynuogių. Ji garsėjo didikų puotomis ir laisvais papročiais.
- 28,7. Kalbama apie ritualines puotas Jeruzalės šventykloje.
- 28,11. Jeigu žmonės nenori suprasti pranašo žodžių savo kalba, Viešpatį jiems kalbės juos užkariavusių priešų kalba.
- 28,15. Tokią sandorą su anuo pasauliu bando sudaryti satanistinės religijos.
- 28,16. ...*kas tiki, tegul neskuša*.— Hebr. tekste: „pasitikintis juo nebus sugėdintas“.
- 28,17. Hebr. tekste: „Aš padarysiu iš teisybės taisyklę ir iš teisumo — matavimo įrankį“. Plėtojama statybos metafora.
- 28,21. ...*Padalinimų kalne*...— žr. 2 Sam 5,20; 1 Krn 14,11; ...*Gabaono slėnyje*...—žr. Joz 10,10.
- 29,1. *Ariëlis* — „Dievo liūtas“ ar „Dievo židyns“ (pagal Ez 43,15).
- 29,16. Dievas nulipdė Adomą iš molio kaip puodžius puodą.
- 29,17. *Karmelis* — hebr. „daržas“, „ariama dirva“.
- 30,1—7. Manoma, kad ši pranašystė galėjo būti ištarta Ezekijui siunčiant pasiuntinius į Egiptą 703 m.pr.m.e. sudaryti sąjungos prieš Asiriją.
- 30,4. *Tanis, Hanė* — Egipto miestai.
- 30,8—17. Šios trys pranašystės (9—11, 12—14, 15—17) galėjo būti ištartos Ezekijo karaliavimo pradžioje. Kadangi niekas į jas rimtai nežiūrėjo, pranašas liepia jas užrašyti.
- 30,17. ...*laivo stiebas* — hebr. tekste „pušis“.
- 30,33. *Tophetas* — vieta Inomo slėnyje, pietiniame Jeruzalės šone, kur buvo aukojami kūdikiai Molochui. ...*karaliaus*...— hebr. tekste „karaliui“, turbūt Asirijos valdovui.
- 33,7. ...*ramybės pasiuntiniai*...— Aiškinama, jog čia minimi Ezekijo siųsti pas Sinahe-ribą pasiuntiniai.
- 33,9. *Saronas* — derlingas pajūrio ruožas nuo Jafos iki Karmelio.
- 33,11. ...*karščių*...— hebr. tekste „šieną“.
- 33,18. „*Kur yra skaičiuotojas ... mokytojas?*“ — Hebr. tekste: „Kur yra mokesčių su-rašinėtojas, kur pinigų svėrėjas, kur bokštų skaičiuotojas“ (strategas, įvertinantis silpnąsias miestų sienų vietas).
- 33,21. ...*Viešpats garbingas, upių vieta*...— Kitur verčiama: „Viešpats vietoje upių“, t.y. Viešpats globoja Izraelį taip, kaip Nilas Egiptą ir Eufratas Babiloniją.
- 34—35 sk. Juos kai kas vadina „Mažąja Apokalipse“.
- 34,4. ...*dangaus kariuomenė*...— tikriausiai žvaigždės.
- 34,5. ...*pasigėrė*...— galbūt nuo žemiškų neteisybių arba nuo teisiųjų aukų, panašiai kaip Indras Rigvedoje, apsvaigęs nuo jam aukojamos somos, kuoka nukauna demoną Vritrą.
- 34,6. *Bosra* — Edomo miestas.

34,7. ...vienragiai...— hebr. tekste „stumbrai“.

34,13. ...slibinų...— hebr. tekste „šakalų“.

34,14. Čia minimos pabaisos neatitinka tų, kurias vardija hebr. tekstas, todėl jų mitologinę prigimtį nustatyti sunku. Hebr. tekste minima „Lilit“ — demonų motina, gimdyvių kenkėja, sapnų valdovė. Su ja susiję daug mitų. Esama ir vyriškos lyties lilitų. Pagal vieną legendą, Dievas sutvėrė Lilitą iš molio drauge su Adomu dar prieš Ievą. Lilita minima Talmude, Kabałoje, jos įvaizdis greičiausiai atėjo iš šumerų mitologijos.

34,17. ...jie turės... gyvens joje.— Laukiniai žvėrys gyvens Edome.

35,5—7. Kai nuodėmė bus pašalinta, net gamta taps tobula. Panašius dalykus darė Kristus (Mt 11,5).

36—39 sk. Šie du skyriai beveik pažodžiui sutampa su 4 Kar 18,12—20,19.

36,7. Matyt, Ezekijas sunaikino Jahvės altorius ant kalvų, kur šis buvo garbinamas kaip vietovės viešpats, arba Rabsakas painioja Jahvę su kitais vietovių viešpačiais, kurių garbinimo vietas naikino Ezekijas (plg. 4 Kar 23,8 paaišk.).

37,9. *Tirhakas* (Tarakas) — paskutinysis XXV etiopų dinastijos Egipto faraonas; tuomet dar nevaldė visos šalies.

37,12—13. Minimi miestai Mesopotamijoje ir prie Persų įlankos.

37,30. Matyt, buvo šabo ir jubiliejiniai metai (Kun 25,9).

37,38. Sinaheribas buvo nužudytas 681 m.pr.m.e.

38,21—22. Šios dvi eilutės turi būti tarp 6 ir 7 eilutės.

39,1. Po Salmanasaro V mirties Merodachas Baladanas pasiskelbė Babilonijos karaliumi ir valdė iki 710 m.pr.m.e., kuomet jį išvijo Sargonas II. Tad visa tai vyko iki Sinaheribo viešpatavimo.

40—55 sk. Šią, antrąją, knygos dalį tyrinėtojai vadina „Izraelio paguodos knyga“. Daugelis jos autoriumi laiko Deuteroizaiją, pranašą, gyvenusį Babilono nelaisvės laikais. Justi, kad pasikeitė politinė situacija: Babilonijai grasina auganti persų galybė, sustiprėjo viltis grįžti į Jeruzalę. Daugiau kalbama apie Mesiją — karalių, kuris atstatys buvusią Izraelio valstybę.

40,3. *Tyruose taisykite Viešpaties kelią...*— Matyt, turimas omenyje kelias, kuriuo tauta turėjo grįžti iš Babilono nelaisvės. Evangelijoje šiuos žodžius cituoja Jonas Krikštytojas (Mt 3,3; Jn 1,23).

41,1. ...salos...— Čia ir toliau kalbama apie Viduržemio jūros salas.

41,2. ...*Teisųj*...— Daugelio nuomone, turimas omenyje Kiras II, 539 m.pr.m.e. nukariavęs Babiloniją ir leidęs žydams grįžti į Palestiną.

41,21. Jahvė kreipiasi į kitus dievus.

42,1—8. Pirmoji vadinamoji Viešpaties tarno giesmė.

42,1. ...*mano tarnas*...— hebr. tekste: „mano vergas“. Berniuku vergu čia vadinamas Izraelis. Nuoširdūs santykiai tarp Jahvės ir vergo, kaip ir tarp Jahvės bei sužadėtinės, turi erotinį atspalvį. Taip pat Jahvės vergu kartais vadinamas Mesijas.

43,3. *Tau atvaduoti... Sabą*.— Norima pasakyti, kad už Izraelio paleidimą iš nelaisvės Jahvė leido Kirui užkariauti daugybę tautų.

44,5. ...šitas rašys...— Tikriausiai turimos omenyje tatuiruotės, kuriomis pasiženkino davė to ar kito dievo garbintojai.

46,1. *Belis* — akadų kalba „Viešpats“. Šiuo vardu buvo vadinama daug asirų-babiloniečių dievų. Čia turimas omenyje Mardukas, kuris dažnai būdavo vaizduojamas su savo sūnumi Nebu, rašto ir išminties dievu.

46,3. Kaip kitos tautos nešioja savo dievus, taip Izraelį nešioja Jahvė.

46,11. ...plėšrų paukštį...— hebr. tekste „erelij“, t.y. Kirą.

47,1. ...mergaite, Babelės dukte...— Miestų ir šalių personifikacijos ST būna moteriškos.

47,13. Babiloniečių (chaldėjų) astrologai garsėjo tuometiniame pasaulyje.

49,1—6. Antroji Viešpaties tarno giesmė.

49,3. ...Tu, Izraeli...— Krikščionys aiškina, jog čia kreipiamasi į Kristų.

50,1. Viešpats sako, kad nėra davęs Izraeliui atleidimo rašto (tokio, kokį vyras duoda žmonai ar skolintojas skolininkui), nėra niekam savo tautos atidavęs.

50,4—11. Trečioji Viešpaties tarno giesmė. Krikščionys joje įžiūri pranašysčių apie Kristaus kančią.

51,9. ...puikųjį...— hebr. tekste „rahab“. Iš Biblijos teksto rūpestingai stengtasi pašalinti vietas, atspindinčias pasaulio atsiradimo mitus, pagal kuriuos besikeičiančios dievų kartos (teogonija) artino kosmogoninę kovą, kurios metu buvo sukurtas pasaulis. Tačiau šie mitai vakarų semitams buvo labai svarbūs, ir jie neišvengiamai atsispindi ST. Pagal vieną tokių mitų, pasaulis sukurtas iš nugalėtos chaoso pabaisos kūno. Čia gali būti kalbama apie Egiptą.

52,7—10. Vadinamoji Izaijo evangelija, kurioje aprašoma, kaip šaukliai skelbia Jeruzalei apie tautos grįžimą.

52,11. Levitai turi apsisvalyti, nes reikės nešti Kiro grąžintus šventyklos rykus.

52,13—53,12. Ketvirtoji Viešpaties tarno giesmė, kurioje išgelbėjimo viltis dar aiškiau siejama su Mesiju. Krikščionys joje įžvelgia daug nedviprasmiškų pranašysčių apie Kristų.

53,7. Pirmą kartą apie Mesiją kalbama kaip apie Dievo ir Paschos avinėlį.

53,8. ...kas supras jo gimimą?— Krikščionys komentatoriai aiškina, jog tai nuoroda į amžiną Logoso gimimą iš Dievo Tėvo, Kristaus gimimą per šv. Dvasią iš Mergelės Marijos.

54,1. Tikriausiai kreipiamasi į Jeruzalę.

54,15. Pasak žydų aiškintojų, čia kalbama apie tai, kad Jeruzalės priešai bus sunaikinti.

56—66 sk. Paskutinė knygos dalis, susidedanti iš įvairių pranašysčių, kurią, matyt, parašė į Babilono nelaisvę išvartyti Izaijo mokyklos pranašai.

56,3—6. Pasisakoma prieš eunuchų ir kitataučių atskyrimą (įst 23,1—8) nuo Jahvės garbintojų.

56,7. ...mano namai bus vadinami maldos namais...— Šiuos žodžius, pasak Mt 21,13, pakartojo Kristus, išvarydamas prekiautojus iš šventyklos kiemo.

56,10. Greičiausiai kalbama apie netikrus pranašus.

57,3. Žavėtoja čia vadinama Jeruzalė.

57,5. Kūdikiai buvo aukojami Inomo slėnyje, į pietus nuo Siono.

- 57,6. *Upelio dalyse tavo dalis...*— Hebr. tekste: „Plynuose slėnio akmenyse tavo dalis“.
- 57,8. *...savo atsiminimą...*— status.
- 57,19. *...lūpų vaisių...*— maldas ir šlovinimo giesmes.
- 58,3. Kalbama apie paviršutinišką religingumą.
- 58,9. *...grandinę...*— hebr. tekste „jungą“. *...tiesęs pirštą...*— tai buvo paniekos ir pasityčiojimo ženklas.
- 58,12. *...tvorų statytojų...*— hebr. tekste: „plyšių lopytojų“. Turima omeny sodo ar vynuogyno, su kuriuo dažnai lyginamas Izraelis, tvora.
- 60,7. *Kedaras, Nabajotas* — arabų gentys, kilusios iš Abraomo ir Agaros (Pr 21,8—21).
- 60,13. *Libano garbė* — kedrai. *...kojų vietą...*— Sandoros skrynja buvo vadinama Jahvės pakuju.
- 61,1—2. Šiuos žodžius, prisitaikydamas sau, pasak Lk 4,18—19, cituoja Kristus.
- 62,1. *...kolei nepasirodys... švyturys...*— Hebr. tekste: „iki pakils jo teisybė kaip spindėjimas ir jo išgelbėjimas degs kaip švyturys“.
- 62,2. *...tavo teisųjų... tavo kilnųjų...*— hebr. tekste: „tavo teisybę... tavo garbę“.
- 65,3. Babilone žydai taip pat aukodavo kitiems dievams.
- 65,4. *...gyvena kapinėse...*— Veikiausiai turima omenyje nekromantiją; *...miega stabų šventyklose...*— žr. Pr 28,18 paaišk.
- 65,10. *Akhorio slėnis* buvo netoli Jericho.
- 65,20. Prasimė ta, kad miręs šimtmetis žmogus bus laikomas anksti (vaikystėje) pasitraukusiu iš gyvenimo, dažniausiai tokia dalia teksianti nusidėjėliams.
- 66,3. Hebr. tekste: „Kas pjauna jautį, yra užmušęs žmogų; kas aukoja avį, yra nusukęs sprandą šuniui ir t.t.“ Šunis aukodavo finikiečiai, kiaules — sirai ir egiptiečiai, todėl čia gali būti kalbama apie kitų dievų garbinimą.

JEREMIO PRANASYSTĖ

Jeremijas gyveno antroje VII a.p.m.e. pusėje, maždaug šimtmečiu vėliau negu Izaijas. Gimė Manaso viešpatavimo pabaigoje Anatote, kunigų gyvenvietėje į šiaurės rytus nuo Jeruzalės, kunigo Helkijo šeimoje. Šioje knygoje, kurią Jeremijas padiktavo savo mokiniui Baruchui, yra nemažai biografinių, istorinių žinių, papasakotų jo paties arba įterptų mokinio.

Tryliktais Jozijo valdymo metais Dievas pasiūkė Jeremiją savo tarnybon. Tai buvo sunki našta, ypač tokiam švelniam ir jautriam žmogui kaip Jeremijas. Laikai buvo sunkūs. Nors Jozijo religinė reforma (4 Kar 22—23) atitiko Jeremio dvasinį nusiteikimą, jis sutarė su karaliumi, tačiau pranašo nemėgo didikai. Po Jozijo mirties pasikeitus vėlesnių karalių religinei politikai, Jeremijas liko vienišas prieš rūmų ir net šventyklos valdžią, ją liaupsinančius netikrus pranašus ir status garbinančią liaudį.

Tuo metu dėl Palestinos varžėsi stiprėjanti Babilonija ir Egiptas, o vienos ir kitos valstybės šalininkų partijos — pačioje Jeruzalėje. Jozijas palaikė Babiloniją, jis pastoj

kelia Egipto kariuomenei, žygiuojančiai į pagalbą babiloniečių ir medų spaudžiamiems asirams, ir krito pralaimėtame mūšyje prie Magedo. Judėjos sostą paveldėjo Jozijo sūnus Joachazas, bet po trijų mėnesių faraonas Necho ištrėmė jį į Egiptą ir į jo vietą paskyrė jo brolį Joakimą (609—597 pr.m.e.). Faraonas žygiavo prieš Babiloniją ir buvo sumuštas. Joakimas ir jo įpėdiniai Jechonijas ir Sedekijas atkakliai palaikė Egipto partiją, nors Babilonija aiškiai buvo galingesnė. 597 m.pr.m.e. Babilonijos kariuomenė pirmą kartą užėmė Jeruzalę ir dalį jos gyventojų išvarė į nelaisvę, o 587 m.pr.m.e., nuslopinus Sedekijo maištą, išvarė likusius žydus. Judėjoje liko tik žemdirbiai, kuriuos valdė Nabuchodonosaro statytinis Godolijas. Babiloniečiai išlaisvino iš kalėjimo savo partijos šalininką Jeremiją ir leido jam pasirinkti, ar eiti į Babiloniją, ar pasilikti Judėjoje. Jeremijas liko. Po dviejų mėnesių kažkaip užsilikę Egipto partijos šalininkai pakėlė maištą, nužudė Godoliją ir pabėgo į Egiptą, išsivesdami ir Jeremiją. Pagal vieną padavimą, jis ten buvo užmuštas akmenimis, pagal kitą — Nabuchodonosaras, nukariavęs Egiptą, parsivedė Jeremiją į Babiloną, kur šis ir mirė.

Jeremijo pranašysčių knygą galima suskirstyti į keturias dalis: įspėjimai Jeruzalei ir Judėjai (1,1—25,13), pranašavimai apie kitas tautas (25,14—38; 46—51), istoriniai-biografiniai tekstai, rašyti daugiausia Barucho (26—35), Jeruzalės apgulties ir vėlesnių įvykių aprašymas (36—45). Hebrajiškas ir Vulgatos tekstas skiriasi nuo Septuagintos. Pastarojoje kitaip išdėstytos dalys, nėra kai kurių žodžių, eilučių, pastraipų.

1,11. ...*budinčių lazda*.— Hebr. tekste: „migdolo medžio lazda“. Tai poetiškas apibūdinimas, nes migdolo medis pirmasis pražysta, tad kaip ir budi laukdamas pavasario. 2,7. Kanaane Jahvė buvo garbinamas nuo neatmenamų laikų kaip vakarų semitų dievas Jevo, kurio kulto centras buvo Berite.

2,16. ...*Memphio ir Taphnės sūnūs*.— Čia Memfis ir Darnė atstovauja visam Egiptui. Tikriausiai turimas omenyje egiptiečių įsiveržimas 608—605 m.pr.m.e. ...*išprievartavo tave iki viršugalviui*.— Hebr. tekste: „nuganys tavo kaukolę“.

2,18. *Drumzlinas vanduo* — Nilas; *Upės vanduo* — Eufratas. Gerti tą vandenį — ieškoti pagalbos Egipte ar Babilonijoje.

2,23. ...*Slėnyje*.— greičiausiai Inomo (Hinomo), kur buvo aukojami kūdikiai Molochui. ...*lengvas bėgėjas*.— hebr. tekste: „jauna kupranugarė“.

2,31. ...*vėlyva žemė?* — Hebr. tekste: „tamsybės žemė“.

3,1. Įst 24,1—4 tokias santuokas draudžia.

3,16. Babilonijai užkariavus Jeruzalę 587 m.pr.m.e., Sendoros skrynia dingo. Pagal vėlesnį žydų padavimą, ją paslėpęs pats Jeremijas (2 Mak 2,4—8).

3,19. ...*pagonių kariuomenės tėvonystė?* — Hebr. tekste: „tautų gražiausiąją tėvonystę“.

4,15. *Dano valdos* buvo šiaurėje; *Ephraimo kalnas* — šiaurėje esantys kalnai nuo Sichemo iki Betelio.

4,21. ...*bėgantį*.— hebr. tekste „vėliavą“.

4,30. ...*tavo mylimieji*.— tautos, su kuriomis stengiasi sudaryti sutartis.

6,1. ...*Benjamino sūnūs*.— Šiaurinė Jeruzalės miesto dalis buvo Benjamino giminės valdose. *Teku* — miestas Judėjos pietuose, netoli Betliejaus; *Bethakaremas* — tarp Tekuos ir Jeruzalės.

- 6,14. Turimi omenyje netikri pranašai, kalbantys tai, kas patinka klausytojams.
- 6,27. Viešpats kreipiasi į pranašą.
- 6,29. ...*sugedo*...— hebr. tekste „švokštė“. Švinas buvo atskirtas nuo rūdos, bet brangaus metalo negauta, nes Izraelio tautoje nieko gero nebebuvo.
- 7,4. Žydų pasitikėjimą šventykloje gyvenančio Jahvės galia dar sustiprino nepavykusi Sinaheribo apgultis. Jeremijas nori jiems įteigti, kad Jahvė gali palikti šventyklą, jei žydai nevaikščios jo keliais.
- 7,12. Sile buvusių Sendoros skrynią užgrobė filistinai (Joz 18,1; 1 Sam 4).
- 7,15. *Ephraimo palikuonys*— dešimt giminių, susivienijusių į Izraelio karalystę.
- 7,18. ...*dangaus karalienė*...— vakarų semitų mitologijoje meilės, vaisingumo, Veneros deivei Astartei.
- 7,22. Dešimtyje įsakymų iš tikrųjų nekalbama apie aukojimą. Jeremijas nori pasakyti, kad ne apeigos, o Dekalogo laikymasis sutaino žmogų su Dievu.
- 9,11. ...*slibinų*...— hebr. tekste „šakalų“.
- 9,25. ...*kurie apipjaustyti*...— hebr. tekste: „kurie apipjaustyti neapipjaustyme“.
- 9,26. ...*kurių plaukai apkarpyti*...— Turima omenyje arabus, trumpai kerpančius plaukus prie smilkinių. Žydams tai buvo draudžiama.
- 10,16. ...*lazda*...— hebr. tekste „tauta“.
- 11,3. ...*šitos sendoros*...— Matyt, kalbama apie Jozijo religinę reformą, kurią Jeremijas karštai palaikė.
- 11,19. Neaiški eilutė, kurioje cituojami Jeremijo persekiotojų žodžiai turbūt perfrazuoja kokią nors patarlę. Tie persekiotojai — Anatoto kunigai, priešinęs Jozijo reformai ir dėl jos kaltinę Jeremiją.
- 12,5. Tai, matyt, patarlės, kurių prasmė šiame kontekste: dabartiniai sunkumai menki, palyginti su būsimaisiais.
- 12,7. ...*savo mylimąją sielą*...— hebr. tekste: „mylimiausią savo sielos dalyką“, t.y. Izraelio tautą.
- 12,9. Hebr. tekste: „Argi mano tėvonystė tik margas plėšrus paukštis? Argi plėšrūs paukščiai aplink jį?“ Klausima, ar Izraelis viso labo tik viena iš daugelio aplinkinių plėšrių tautų.
- 13,18. ...*karaliui ir valdovei*...— Turbūt kalbama apie Joachazą ir jo motiną ar žmoną.
- 14,6. ...*slibinai*...— hebr. tekste „šakalai“.
- 14,10. ...*pamėgo judinti savo kojas*...— t.y. lakstyti paskui svetimus dievus.
- 15,1. *Mošė ir Samuelis*— didieji žydų tautos užtarėjai. Vėliau tradiciškai tokiu pradėtas laikyti ir Jeremijas.
- 15,10. Čia Jeremijas kalba apie save.
- 15,12. Galbūt kalbama apie žydų ir chaldėjų priešiskumą.
- 15,18. ...*ji man pasidarė kaip apgaulingo vandens melas*...— Hebr. tekste: „Argi tu man būsi kaip apgaulingas vanduo, kuriuo negalima pasitikėti?“ Tikriausiai čia turimas omenyje būrimas lašinant į vandenį aliejų (Pr 44,5).
- 17,1. ...*jų altorių raguose*...— Matyt, ir kitų dievų aukojimo altoriai buvo panašūs į Jahvės ir turėjo ragus.

- 17,5. ...iš kūno daro sau petį...— pasitiki kūno galia.
- 17,16. ...žmogaus dienos...— hebr. tekste: „nelaimės dienos“.
- 19,1—15. Pranašystę lydintis simbolinis veiksmas lyg ir turėjo garantuoti jos išsipildymą.
- 20,13. ...beturčio...— Beturčiu Jeremijas dažnai vadina tą, kuris nevertina žemiškų turtų.
- 21,2. Turimas omenyje antrasis Nabuchodonosaro žygis prieš Jeruzalę 589—587 m. pr.m.e. (4 Kar 25).
- 21,13. ...stipraus ir lygaus slėnio gyventojų...— hebr. tekste: „slėnio gyventojų, lygumos uolą“. Taip čia vadinama Jeruzalė.
- 22,10. ...mirusiojo...— Jozijo; ...to, kurs išeina...— Joachazo.
- 22,11. *Selumas* — Joachazas.
- 22,18. Apie Joakimo mirtį trumpai užsimenama 4 Kar 24,5.
- 22,20. Kreipiamasi į Judo tautą.
- 22,30. Po Joakimo karaliaus ne sūnus, o jo dėdė Sedekijas.
- 23,33. *Kokia Viešpaties našta?* — Hebr. „inassa“ gali reikšti ir pakibusią grėsmę. Kadangi Jeremijo pranašystės buvo grėsmingos, žydai šaiposi iš jo duodami jam šį klausimą.
- 25,3. *Nuo trylikų...*— nuo tada, kai Dievas pašaukė Jeremiją būti pranašu. Šiame skyriuje tarsi apžvelgiama jo veikla. Istoriniai įvykiai buvo tokie: 612 m.pr.m.e. Nabuchodonosaras nugalėjo Asiriją, 605 m.pr.m.e.— Egiptą ir Palestiną.
- 25,23. *Dedanas, Tèma, Buzas* — Arabijos kraštai.
- 25,25. *Zambris* — nežinomas kraštas; *Elumas* — šalis į rytus nuo Mesopotamijos.
- 25,26. *Sesakas* — Babilonas.
- 26,18. *Mikhėjas Morastietis* — žr. Mch 3,12.
- 26,23. ...paskutinės liaudies kapinėse.— Prastuomenės kapinės būdavo atskirai nuo didikų.
- 26,24. Karaliaus raštininko Safano šeima, iš kurios buvo kilęs vėlesnis Judėjos valdytojas Godolijas, palaikė Jozijo religinę reformą ir buvo palanki Jeremijui (4 Kar 22).
- 27,3. Matyt, į Jeruzalę buvo atvykę minėtų karalių pasiuntiniai sudaryti sąjungos prieš Babiloniją. Šios sąjungos iniciatorius buvo ką tik įžengęs į sostą Egipto faraonas Psamechtichas II, tai vyko apie 593 m.pr.m.e. Jeremijas žodžiais ir veiksmais pranašauja, kuo ta sąjunga turėsianti baigtis.
- 28,1. *Gabaonas* — kunigų miestas į šiaurės vakarus nuo Jeruzalės.
- 29,5. Daugelis žydų pasekė šiuo patarimu.
- 30,1—31,2. Vadinamoji „Paguodos knyga“ greičiausiai buvo parašyta Jozijo reformos laiku. Asirijos žlugimas suteikė vilties, kad sugrįš 721 m.pr.m.e. į nelaisvę išvaryti Samarijos gyventojai ir visas Izraelis susivienys apie Dovydo sostą. Vėliau šią pranašystę imta taikyti išvestiems į Babilono nelaisvę.
- 31,6. ...*Ephraimo kalne*...— Samarijoje.
- 31,15. *Aukštumoje*...— Hebr. „ramah“ dažniausiai verčiama „Rama“, nors šis žodis ir reiškia aukštumą. Ramoje prie Efratos, 9 km į šiaurę nuo Jeruzalės. Benjaminio giminės valdose, buvo palaidota Jokūbo žmona, Juozapo ir Benjaminio motina Rachelė.

Betliejus taip pat anksčiau vadinosi Efrata, todėl Rachelės kapo vietą imta sieti su Betliejumi ir todėl evangelistas Matas (2,18) cituoja šią vietą, kalbėdamas apie kūdikių išžudymą. Pagal 40,1, Ramoje buvo renkami belaisviai prieš siunčiant juos etapu į Babiloniją.

31,21. *Padaryk sau sarginę, pasiduok apkartimui...* hebr. tekste: „Pasidaryk kelrodžių, įsibesk stiebų“.

31,22. *Moteriškė apsups vyrą.*— Daugelis aiškina, jog turima omenyje Izraelio ir Jahvės sąjungą po tremties.

31,29—30. Kur ne kur Jeremijo ir Ezechielio teigiama asmeninė atsakomybė už nuodėmes kertasi su Įstatyme numatyta kolektyvine atsakomybe (Iš 20,5; Sk 14) ir rodo žydų religijos individualėjimą.

31,31—34. Jeremijas aiškiai pranašauja „naują sandorą“, kuria Dievas atleis kolektyvines nuodėmes, nustatys asmeninę kiekvieno atsakomybę; įstatymas ir religija taps vidinio žmogaus gyvenimo dalykais.

31,40. *...lavonų ir pelenų slėnį.*— Hinomą (Inomą).

32,11. Sutartį užantspauduodavo, o jos nuorašą pridėdavo tam, kad nelaužant antspaudu būtų galima susipažinti su jos turiniu. Visus tuos dokumentus dėdavo į molinį indą ir užkasdavo.

34,5. *...daroma deginimų...*— smilkoma.

34,7. *Lakhis* ir *Azekas*, kaip rodo 1935 m. atlikti kasinėjimai, ypač atkakliai gynėsi, todėl buvo žiauriai sunaikinti.

34,18. *...kurį jie perkirto... pusį...*— senovinės sutarties sudarymo apeigos (plg. Pr 15,9—21).

35,2. *Rekhabiečiai* — klajoklių gentis, kiniečių palikuonys, išsikimi Įstatymui (1 Krn 2,55).

36,32. Čia minimas nuorašas turbūt ir tapo Jeremijo knygos pagrindu.

37,4. Šis faraonas, egiptietiskai vadinamas *Uakhabra*, graikiškai *Uaphre*, Vulgatoje *Ephren*, hebr. tekste *Khophra* (44,30), valdė 589—569 m.pr.m.e. Jį dvikovojo nugalėjo jo paties kariuomenės vadas Amasis ir užgrobė sostą.

37,12. Benjamino vartai buvo šiauriniame miesto šone. Jeremijas buvo žinomas probabiloniškosios partijos šalininkas, todėl sargas jį įtaria ir sulaiko.

38,4. Kasinėjant Lachį buvo rasti keli kažkokio Hošajo Jaušui molinėse lentelėse rašyti laišškai. Viename jų kalbama apie pranašą (jo vardas neįskaitomas), kuris „silpnina Jeruzalės gynėjų rankas“.

39,1—2. Tyrinėtojų nuomone, Jeruzalės apsiaustis tęsėsi 18 mėn.

39,15—18. Šios eilutės turi būti po 38,13.

40,6. *Masphe* buvo sena izraelitų Dievo garbinimo vieta (Ts 20,1).

40,14. *Baalis* dar tebesipriešino chaldėjams, todėl niršo ant pasidavusių žydų. *Ismahėlis* buvo iš Dovydo giminės, todėl jautėsi turįs teisę į valdžią.

41,9. Matyt, turima omenyje Asos įrengtą vandens saugyklą (3 Kar 15,22), kurią pripildydavo gresiant apgulumui.

43,13. *Saulės namai* — Heliopolis, dievų Ra kulto centras.

44,1. *Phaturo* šalis buvo Egipto pietuose. Išvardytuose miestuose jau iki šios migracijos bangos buvo nemažos žydų kolonijos.

44,17. ...*dangaus karalienei*... — Ašerai, arba Astartei. Egipte žydai rado jai artimą Izidės kultą.

44,18. *Nuo to gi meto*... — Nuo Jozijo religinės reformos, kuri daugumai žydų atrodė atsietimas nuo tikrojo tikėjimo.

44,21. Kalbama apie aukojimą kitiems dievams.

45,1. Šią pranašystę Jeremijas greičiausiai ištare 605 m.pr.m.e. Baruchui, turbūt išsigandusiam kitų pranašysčių turinio.

46,2. Prie hetitų miesto Charkamio buvo Eufrato brasta. Šiame mūšyje sprendėsi, kas viešpataus Azijoje.

46,15. Manoma, kad kalbama apie šventąjį jautį Apį, Memfio globėjo dievo Ptah įsikūnijimą.

46,16. ...*nuo karvelio*... — hebr. tekste: „nuo naikintojo“.

47,1. ...*Faraonui dar nesumušus Gazos*. — Kaip matyti iš konteksto, čia kalbama apie babiloniečių, o ne egiptiečių antpuolį, ne apie faraoną, o apie Babilonijos karalių Nabuchodonosarą.

47,5. Aliuzija į plaukų skutimąsi ir kūno žalojimąsi gedint. Askaloną chaldėjai paėmė 604 m.pr.m.e.

48,1. *Nabas* — miestas, kadaise priklausęs Rubeno giminei, kaip ir netoliese esantis Karjataimas.

48,5. Aprašomas bėgimas iš šiaurės į pietus.

48,7. *Khamas* — moabiečių ir amoniečių dievas.

48,9. Hebr. tekste: „Duokite Moabui sparnus, nes jis turi trauktis labai greitai...“

48,11. ...*derlingas*... — hebr. tekste „neliečiamas“.

48,13. Betelyje buvo įrengta pagrindinė atskilusios šiaurinės Izraelio karalystės šventykla (3 Kar 12,29).

48,18. *Dibonas* — Moabo sostinė.

48,19. *Aroeris* — į pietus nuo Dibono, ant Arnono upės kranto.

48,32. ...*jūra*... — Negyvają jūrą.

49,1. *Melkhomeas* — amoniečių dievas. Kai Tiglat-pilezeras išvarė į nelaisvę Izraelio karalystės gyventojus (4 Kar 15,29), amoniečiai apsigyveno Gado giminės valdose.

49,2. *Rabatas* — amoniečių sostinė.

49,27. *Benadadas* — tuo vardu buvo vadinama daug Sirijos karalių.

49,34. *Elamas* — plokštikalnis į rytus nuo Mesopotamijos. Gal čia kalbama apie medų-persų antplūdį, o gal apie Nabuchodonosaro žygį 596 m. pr.m.e.

50,2. *Belis* — „Viešpats“; tuo vardu buvo vadinamas ne vienas Babiloniečių dievas. *Merodakhas* — Mardukas. Pranašaujamas persų užpuolimas.

50,6. ...*ėjo nuo kalno į kauburį*... — t.y. garbino kitus dievus.

50,12. ...*jūsų motina*... — Babilonas. Kiras jo nesugriovė.

50,16. ...*karvelio*... — hebr. tekste „naikintojo“.

51,27. Minimi Armėnijos karaliai.

51,59. Pasak hebr. teksto, Sarajas buvo karaliaus rūmų valdytojas. Spėjama, jog Baruchas brolis.

52,1. Sedekijas ir Joachazas buvo vienos motinos sūnūs, Joachinas — kitos. Šio skyriaus pasakojimas beveik sutampa su 4 Kar 24,18—25,30.

52,28—30. Šis interpas yra tik Jeremijo knygoje. Trys čia minimi perkėlimai galėjo vykti 598, 587 ir 582 m.pr.m.e. Paskutinis — galbūt po amoniečių-moabiečių maišto, kuriame galėjo dalyvauti ir žydai.

52,31. 562 m.pr.m.e.

LAMENTACIJOS

Šis lyrinių elegijų rinkinys yra trečiojoje žydų Biblijos dalyje, tarp Išminties knygų („Ketubim“). Septuagintoje ir Vulgatoje jis vadinamas „Jeremijo raudomis“ ir dedamas tuojau po Jeremijo pranašysčių. Šiam pranašui Raudos priskiriamos remiantis 2 Krn 35,25, be to, jose atsispindi laikotarpis, kuriuo jis gyveno ir veikė. Tačiau aiškiai matyti, kad Raudos sudėtos poeto, o Jeremijas labiau mėgo savo mintis reikšti proza. Keturios raudos — tai alfabetiniai eilėraščiai, kurių trys turi po 22 eilutes, o vienas (Rd 3) — 66, jame ta pačia raide prasideda po tris greta esančias eilutes. Penktoji rauda taip pat turi 22 eilutes, bet nėra alfabetinė. Rd 1; 2; 4 — laidotuvių raudos, Rd 3; 5 — skundai ir maldavimai.

Raudos buvo sudėtos Palestinoje, chaldėjams sugriovus šventyklą 587 m.pr.m.e., ir galėjo būti skaitomos per apeigas jos griuvėsių vietoje (Jer 41,5). Žydai dabar jas skaito per savo didįjį pasninką, minėdami šventyklos sugriovimą, katalikai — per Didžiąją savaitę.

Pats tokių raudų žanras žinomas nuo seno. Nipūre buvo rastos II tūkstantmečio pr.m.e. molio lentelės su užrašyta „Rauda dėl sugriauto Uro“.

Atsitiko... — Šios prakalbos nėra hebr. tekste ir beveik visuose senuosiuose vertimuose.

1,5. *...kalbėjo prieš jį...* — hebr. tekste: „žemai jį nulenkė“.

1,15. Viešpats mynė spaustuvą it vynuoges traiškydamas izraelitus.

2,20. Apgulties pasekmės, išpranašautos Įst 28,53.

3,65. *...širdies skydą...* — hebr. tekste: „dangų jų širdžiai“.

4,3. *...aitvarai...* — hebr. „thannin“ — turbūt „šakalai“.

4,17. Matyt, turimi omenyje egiptiečiai, su kuriais žydai buvo sudarę sąjungą prieš chaldėjus.

4,19—20. Turbūt kalbama apie Sedekiją.

Pranašo Jeremijo malda — šios antraštės nėra hebrajiškame ir graikiškame tekstuose.

BARUKHO PRANAŠYSTĖ

Iš Jeremijo knygos sužinome, kad Baruchas buvo jo mokinys, sekretorius ir artimiausias draugas. Jie kartu kentė visus gyvenimo sunkumus ir pavojus, po Godolijo nužudymo abu buvo išvesti į Egiptą. Pasak padavimo, Baruchas užrašė šią knygą Babilone, kur pateko po Jeremijo mirties arba kartu su pranašu.

Ši knyga deuterokanoninė. Žydai, protestantai ir daugelis šiuolaikinių kritikų jos nelaiko autentiška, kaip ir „Barucho apokalipsės“. Hebrajiškas Barucho pranašystės originalas neišliko, todėl neįmanoma nustatyti jos sukūrimo laiko.

Knygą sudaro malda, kurioje išpažįstamos nuodėmės ir puoselėjama išgelbėjimo viltis (1,15—3,8), išminties knygas primenanti poemėlė, kurioje išmintis tapatinama su Įstatymu (3,9—4,4), ir pranašystė (4,5—5,9). Šeštasis knygos skyrius — kūrinys, vadinamas „Jeremijo laišku“. Tai helenistiniu laikotarpiu sukurtos Jeremijo pranašysčių variacijos. Nustatyti jų atsiradimo laiką sunku, nes hebrajiško teksto neišliko.

1,2. ...*penktais metais*... — 582 m.pr.m.e.

1,4. *Sodies upė*. — Matyt, taip vadinosi koks nors kanalas ar upelis netoli Babilono.

1,7. Joakimas tikriausiai buvo antrasis kunigas, likęs Jeruzalėje vietoj į Babiloniją išvaryto vyriausiojo kunigo Josedecko, kad atlikinėtų apeigas pusiau sugriautoje šventykloje.

1,8. ...*jis*... — turbūt Baruchas.

1,14. ...*iškilmingą dieną*... — per Padangčių šventę.

2,3. Plg. Įst 28,53; Rd 2,20.

2,21—23. Perfrazuojamos Jeremijo pranašystės.

3,15. ...*jos*... — išminties, kurią turi tik Dievas.

3,22. Temaniečiai, gyvenę į pietryčius nuo Edomo, garsėjo savo išmintimi.

3,23. Agaros, Meros gyventojai buvo arabai.

3,37. Dievas suteikė Izraeliui išmintį Įstatymo pavidalu.

3,38. ...*jis*... — krikščionių komentatorių nuomone, Mesijas, kuris yra įsikūnijusi išmintis.

6,3. Kalbama apie babiloniečių procesijas, kuriose būdavo nešamos iš šventyklų paimtos dievų statulos.

6,10. *Paleistuvėms* — šventyklos tarnaitėms, užsiiminėjančioms religine prostitucija.

6,13. Su skeptru rankoje buvo vaizduojamas Mardukas.

6,14. Gal čia kalbama apie Enlilį, ankstesnį Babilono dievų vadovą, kurį pamažu išstūmė Mardukas.

6,31. Tikriausiai kalbama apie mirštančio ir prisikeliančio dievo (Babilone Enlilio ir Tamuzo) garbinimą, kai šventikai raudodavo ir kitaip reikšdavo gedulą.

6,42. Moterys, garbinančios Babilono meilės ir vaisingumo deivę Ištar, pasak Herodoto, privalėdavo bent kartą gyvenime užsiimti religine prostitucija. Su virvelių vainiku ant galvos jos sėdėdavo šventykloje ar kitoje deivei pašvęstoje vietoje ir laukdavo, kas jų panorės. Negražioms moterims tekdavo laukti labai ilgai ir klausytis patyčių. Smilkalai iš alyvų kaulelių sužadindavo jausmus.

6,45. ...*kunigai*... — gr. tekste „amatininkai“.

EZEKIĖLIO PRANAŠYSTĖ

Ezechielis buvo kilęs iš kunigų, galbūt net pats kurį laiką ėjo kunigo pareigas Jeruzalės šventykloje, nes labai gerai ją pažįsta. Kuomet Nabuchodonosaras 597 m. pr.m.e. užėmė Jeruzalę, Ezechielis su kitais žydų didikais buvo išvarytas į Babiloniją ir apgyvendintas Tel-Abibe netoli Nipūro, kur buvo didžiausia tremtinių kolonija. Belaisviai gavo žemės, galėjo laisvai ūkininkauti, kai kurie net pralobo. Ezechielis taip pat turėjo nuosavus namus, buvo vedęs, tačiau žmona devintais nelaisvės metais mirė. Greičiausiai pranašas gyveno Tel-Abibe iki pat mirties, nors apie tai nieko tiksliau nežinoma. Penktaisiais nelaisvės metais Dievas pašaukė Ezechielį būti pranašu. Pranašystės išsiskiria regėjimų intensyvumu ir vaizdingumu, simboliinių-maginių veiksmų gausa.

Ezechielio knyga prasideda įžanga (1—3), kurioje pranašas pasakoja, kaip Dievas jį pašaukė, po to eina keturios dalys: 4—24 sk. pranašaujamas Jeruzalės sunaikinimas ir bausmės Izraeliui; 25—32 sk. pranašaujama apie neišistikimų izraelitų ir apilinkinių tautų nubaudimą; 33—39 sk. pranašas guodžia savo tautą; 40—48 sk. pranašaujama apie būsimą Jeruzalę ir šventyklą. Tačiau šioje sąrangoje esama netikslumų: kai kas kartojasi, vienus regėjimus pertraukia kiti, nesutampa kai kurios datos. Todėl manoma, kad šią knygą surašė pranašo mokiniai iš jo užrašų, kalbų, simboliinių veiksmų atpasakojimų. Taip pat jaučiama, kad prie jos teksto gerokai pasidarbovo vėlesni redaktoriai.

1,1. *...trisdešimtais metais...* — Arba čia kalbama apie paties pranašo gyvenimo metus, arba prisilaikoma vietinio laiko skaičiavimo, šiuo atveju nuo Nabuchodonosaro tėvo Nabupolosaro, Chaldėjų dinastijos įkūrėjo, valdymo pradžios (apie 625 m.pr.m.e.).

...Khobaro upė — vienas iš Babilonijos kanalų, prie kurio buvo Tel-Abibas.

1,2. *...penkti karaliaus Joachino ištrėmimo metai* — 593—592 m.pr.m.e.

1,5—14. Čia aprašomi gyvūnai turi sudėtingą simboliką, Talmudas net draudžia atskleisti giliausią jos prasmę. Jie panašūs į asirų-babiloniečių „karibu“, iš kurių kilo izraelitų cherubimai (žr. Iš 25,18 paaišk.). Pažymėtina, kad visi keturi gyvūnai susiję su saulės simbolika (žmogus čia turbūt reiškia dvasinį pradą). Vėliau su jais pradėta sieti keturis evangelistus.

1,15—21. *Tekiniai* (hebr. „ophannim“), pilni akių, tikriausiai simbolizuoja Dievo visąžinystę ir visaregystę. Jų paskirtis — nešti Dievo sostą. Vėlesnėje, pobiblinėje žydų mitologijoje, ofanimai tapo viena iš dešimties ar dvylikos angelų grupių. Jų vadovu buvo laikomas angelas Ofanielis, mėnulio rato saugotojas.

2,1. *Viešpaties garbės vaizdu* buvo vadinamas jo pasirodymas virš Sendoros skrynios tarp dviejų cherubinių sparnų. *Žmogaus sūnau...* — Šį kreipinį vėliau prisitaikė sau Kristus.

3,2. Izaijo lūpas palietė serafinas, Jeremijo — pats Jahvė, Ezechielio pašaukimą lydi panašūs simboliniai veiksmai.

3,15. *...pas naujų vaisių krūvų...* — hebr. tekste: „į Tel-Abibą“.

3,15. *Pančiai* — tai galėjo būti ir paralyžius.

- 4,1. ...*imk sau plytą...* Babilonijoje būdavo rašoma molio lentelėse.
- 4,5. ...*tris šimtus...* — prie 390 pridėję 40 (6 eil.), gauname 430 — tiek dienų, kiek, pasak Iš 12,40, žydai išbuvo Egipte. Septuagintoje verčiama: „190 dienų“ ir aiškinama kitaip, tačiau šie skaičiai tiksliai nesutampa su jokiais žinomomis datomis.
- 4,10. *Dvidešimt siklių* — apie 200 gramų.
- 4,11. Vienas hinas — 6,49 l. Tokia mityba simbolizuoja badą apgultame mieste.
- 4,12. Šiaip krosnis dažnai kūrendavo gyvulių mėšlu.
- 5,1. Netekti plaukų ir barzdos žydai buvo didelis pažeminimas.
- 5,3. ...*mažą skaičių...* — tų, kurie bus išgelbėti, nors ir juos dar palies ugnis (4 eil.)
- 6,14. *Deblata*, arba *Ribla*, miestas Palestinos šiaurėje, kur buvo Nabuchodonosaro karinė būstinė.
- 7,18. ...*bus ...plikės...* — Kalbama apie skutimąsi gedint.
- 8,1. ...*šeštaiš metais...* — 592 m.pr.m.e. rugsėjo—spalio mėn.
- 8,3. ...*prie vidaus vartų, kurie yra šiaurės šone...* — Tie vartai skyrė šventyklos viršutinį, kunigų, ir apatinį, pasauliečių, šventorių. ...*pavydo stabas...* — Manoma, kad tai buvo Astartės (Ašeros) statula, kurią šventoriuje pastatė Manasijas.
- 8,10. ...*panašumų slankiojančių gyvių ir gyvulių...* — Tikriausiai kalbama apie zoomorfinius Egipto dievų atvaizdus, kuriuos garbino proegiptietiškosios partijos nariai, galbūt vadovaujami niekur kitur neminimo Saphano.
- 8,12. ...*daro tamsoje...* — matyt, Jozijo religinės reformos įstatymai tebeveikė ir proegiptietiškoji partija savo status garbino slapta.
- 8,14. *Adonis* — hebr. tekste „Tamuzas“. Tamuzas (šumerų „Dumuzi“) — labai senas babiloniečių mirštantis ir prisikeliantis dievas. Kai jis per pavasario sėją mirdavo ir būdavo laidojamas, moterys jo gaudžiai raudodavo ir gedėdavo.
- 8,16. Kalbama apie saulės dievo garbinimą.
- 9,4. *Thau* — paskutinė žydų abėcėlės raidė. Šis kryžiaus pavidalo ženklas turėjo apsaugoti nuo nužudymo.
- 10,1. ...*viršuje kherubų galvos...* — šventykloje, virš Sendoros skrynios.
- 11,3. Nepagrįstas pasitikėjimas Jeruzalės sienų tvirtumu.
- 12,4—6. Iškeliavimas dieną ir vakare simbolizuoja žydų išvartą į vergiją, o iškeliavimas naktį — Sedekijo bėgimą.
- 13,17—23. Kalbama apie juodąją magiją, kuria užsiiminėdavo moterys. Dar dabar kai kurių tautų šamanai prisitaikę „pagauna“ miegančio žmogaus sielą, kuri būna palikusi kūną, ir ją nužudo arba už ją pareikalauja išpirkos.
- 14,14. *Danielis*. — Matyt, turima omenyje Ugarito tekstuose aprašytą teisėją ir karžygi, kurio išmintis ir teisingumas buvo tapę patarle.
- 16,3. Hetietės ir amoriečiai buvo laikomi nedorais (Pr 15,16; 27,46).
- 16,16. Prasmė veikiausiai ta, kad Jahvės sužadėtinė, žydų tauta, iš savo drabužių siuvo palapines, kuriose ant aukštumų garbino kitus dievus.
- 16,25. ...*paleistuvavimo ženklą...* — Gal kalbama apie kitų dievų statulas bei aukurus, esančius prie namų, bet veikiau — apie tam tikrus paaukštinius, lyg ir aukurus, ant kurių būdavo guldomos moterys ritualiniam meilės aktui.

17,3. *Didelis aras* — Nabuchodonosaras.

17,7. Turima omenyje Egiptą, kur pagalbos ieškojo Sedekijas.

18,11. *...valgo kalnuose...* — kitiems dievams paaukotą maistą.

19,2. *Liūtienė* — Izraelis.

19,4. Turima omenyje Joachazą, kurį faraonas Necho išsivedė į Egiptą 609 m.pr.m.e. (4 Kar 23,34).

19,9. Kalbama apie Joachiną, 597 m.pr.m.e. išvarytą į Babiloniją.

20,26. *...jų dovanomis...* — aukomis, kurias jie aukojo kitiems dievams.

20,35. *...tautų tyrumą...* — Turbūt kalbama apie Sirijos dykumą, kur kryžiuosiai visi keliai.

21,10. Sūnumi čia vadinama žydų tauta.

21,21. Kalbama apie įvairius būrimo būdus. Strėles pažymėdavo įvairiais ženklais ir kratydami saidoke žiūrėdavo, kuri pirma iššoks. Taip pat ateitį spėdavo iš aukojamo gyvulio kepenų.

21,23. *...neteisybę...* — Sedekijo sulaužytą priesaiką.

21,27. *Kaltę...* — hebr. tekste „griuvėsius“.

21,28. Praėjus penkeriems metams po Jeruzalės sugriovimo, Nabuchodonosaras nukariavo amoniečius.

22,10. *Jie atidengė tavyje tėvo gėdą...* — santykiavo su pamotėmis ar tėvų sugulovėmis.

23,4. *Oolė* — šis vardas verčiamas: „jos pačios padangtė“; *Ooliba* — „padangtė joje pačioje“. Tikriausiai turima omenyje ant aukštumų pastatytas padangtes, kuriose būdavo aukojama svetimiems dievams, užsiiminėjama religine prostitucija.

23,16. Gal turimas omenyje Ezekijas, draugiškai priėmęs Babilono pasiuntinius.

23,23. *...kilmingus, valdovus ir kunigaikščius...* — Hebr. „pekod, šoa, koa“ — Elame gyvenusių chaldėjų tautelių pavadinimai.

24,1. Pati 589 m.pr.m.e. pabaiga.

25,4. *...rytų šalies sūnums...* — beduinams.

25,8. *Seiras* — plokštikalnis Edomo šalyje, Edomo sinonimas.

26,1. *Vienuoliktai metais...* — nuo to, kai buvo sugriauta Jeruzalė.

26,2. Tyras Ezechielio laikais buvo turtingas uostas, įsikūręs dviejose salose, kurias karalius Hiras Dovydo laikais sujungė pylimu.

26,7. 585 m.pr.m.e., po trylikos metų trukusios apgulties, Tyras kapituliavo, tačiau sunaikintas nebuvo.

26,15. *Salos* — finikiečių kolonijos.

26,16. *Jūros kunigaikščiai* — finikiečių sąjungininkai.

27,5. *Saniras* — Hermono kalnų dalis.

27,6. *...iš Italijos salų...* — Hebr. „kittim“ buvo vadinamos Viduržemio jūros pakrantės ir salos, ypač Kipras.

27,7. *Elisa* — galbūt Peloponesas.

27,8. *Aradas* — sala Viduržemio jūroje.

27,9. *Gebalis* — arba Biblas, finikiečių miestas.

27,13. *Tubalis* ir *Mosochas* — tautos, gyvenusios į pietryčius nuo Juodosios jūros, šalia Armėnijos.

27,14. *Togormiečiai* — armėnai.

27,15. *Dedano sūnūs* — tautelė, gyvenusi rytų Arabijoje.

27,19. *Danas*, *Graikija* ir *Moselis* — hebr. „Dan, Javan ir Usal“ — arabų gentys.

27,22. *Reema* — tautelė prie Persų įlankos.

27,23. *Haranas*, *Khebė* ir *Edenas* — Mesopotamijos miestai; *Khelmadas* — Asirijos provincija.

28,2. Tyro karaliumi Ezechielio laikais buvo Itobaalas II; ...*Dievo soste jūros širdyje*... — Viename Ugarito tekste kalbama apie kanaaniečių dievo El buveinę „prie upių ištakų, dvigubo gilumo kanaluose“.

28,14. *Tu buvai kherubas*... — Deimantais nusagstytas sparnuotas sfinksas buvo dievo Melkartu, Tyro globėjo, emblema. Su šiuo dievu, matyt, save tapatino Tyro karalius. ...*šventame Dievo kalne*... — Senovėje beveik kiekvienas miestas, ne tik Jeruzalė, įkūnydavo tam tikrą dangišką archetipą, kosminį modelį. Pagrindinė miesto šventykla, dažniausiai pastatyta ant kalno, būdavo laikoma pasaulio centru, per kurį išvesta ašis kirsdavo dangų, žemę ir pragarą. ...*turp ugninių akmenų*... — Gal taip vadinami brangakmeniai.

28,16. Šventuoju kalnu vadinamas Sionas, taigi čia Ezechielis galbūt kalba apie kažkokią seną sutartį su Tyro karaliumi, pagal kurią Melkartas cherubo teisėmis buvo pastatytas šalia Jahvės, o šis „apsiėmė“ globoti Tyrą.

29,1. 588—587 m.pr.m.e. riba, likus septyniems mėnesiams iki Jeruzalės paėmimo.

29,6. ...*nes tu buvai ...nendrinė lazda*... — Egipto faraonas neįstengė paremti Sedekijo, kurį pats sugundė sudaryti sąjungą prieš Babiloniją.

29,10. *Syėnė* — Egipto pietuose, dabar Asuanas.

29,14. *Phaturo kraštas* — Aukštutinis Egiptas.

29,17. 571 m.pr.m.e. kovas—balandis. Pagal nurodytą laiką, tai paskutinė Ezechielio pranašystė.

29,18. ...*atliko didelę tarnybą*... — Nabuchodonosaras buvo pradėjęs pilti pylimą nuo žemyno iki salos, kurioje buvo įsikūręs Tyras, tačiau pylimą baigė ir miestą paėmė tik Aleksandras Didysis.

30,14. ...*Aleksandrijoje*... — hebr. tekste „No“. Taip buvo vadinami Tebai, Aukštutinio Egipto sostinė.

30,15. *Pelusija* (hebr. Sin) — pasienio tvirtovė Egipto šiaurėje.

32,2—7. Piešiamas kosmogoninės kovos vaizdas.

35,2. *Seiro kalnas* — Edomas (Idumėja).

35,10. ...*abidvi šalys*... — Izraelis ir Judėja.

38,2. *Gogas; Magogo šalis* — mitinis karalius ir karalystė kažkur šiaurėje. Prieš pasaulio pabaigą nesuskaičiuojama kariuomenė, vadovaujama Gogo, užpulsianti Izraelį ir prasidėsias eschatologinis mūšis. Komentatoriai Magogą tapatina su medais, partais, skitais, net rusais. *Mosokhas, Tubalis* — Gogo valdžioje esančios šalys.

38,6. *Gomeras* — Gogo kariuomenės dalies, kimerų (šiauriečių tautos) būrių vadas; *Togormos namai* — armėnai.

38,12. ...*žemės kalvoje*. — Hebr. tekste „ant žemės bambos“. Žydai, kaip ir kitos senovės tautos, savo sostinę, o joje šventyklos kalną, laikė pasaulio centru.

38,13. *Liūtai* — karaliai ir kunigaikščiai.

39,9. ...*rankines lazdas*. — Hebr. „maqel“ kartais verčiama „mėtoma lazda“. Tai tikriausiai bumerangas, Artimuosiuose Rytuose paplitęs ginklas, dažniausiai naudotas medžioklėje, bet kartais ir kare.

39,11. ...*Keleivių slėnį*. — Turbūt Arnono slėnis.

40,1. 573 m.pr.m.e. rugsėjo—spalio mėn.

40,2. ...*ant labai aukšto kalno*. — Siono.

43,8. Pačioje Jeruzalės šventykloje stovėjo kitų dievų aukurai ir koplyčios.

44,2. Bažnyčia šiuos žodžius taiko Dievo Motinai.

44,3. *Kunigaikštis* — teokratinės žydų valstybės galva.

44,8. Kai kurias pareigas šventykloje levitai patikėjo net kitataučiams, o tai buvo didelis įstatymo pažeidimas.

44,9. Erodo laikais ant šventyklos buvo graikiškai parašyta: „Joks kitatautis tegu neperžengia užtvaros ir sienos, juosiančios šventyklą. Peržengęs ją tekalina save dėl mirties, kuri jam taps bausme“.

45,18—20. Šios dvi apvalančios aukos, atrodo, turėjo pakeisti Permaldavimo dienos apeigas.

46,17. ...*iki atlaidos metų*. — iki šabo ar jubiliejinių metų (Kun 25).

47,1—12. Šaltinis taip pat yra su pasaulio centru susijęs simbolis. Be abejo, tai ta pati Rojaus upė, minima Pr 2,10. Ji teiksianti gyvybę ir išvalysianti net jūros vandenį.

48,1—7; 23—29. Naujoje Izraelio karalystėje kiekviena giminė gausianti žemės juostą nuo jūros iki rytinės sienos. Jokūbo sūnūs, gimę iš sugulovių, gauna žemes, labiausiai nutolusias nuo Jeruzalės. Šventykla lieka ant Judo ir Benjaminio žemių ribos.

DANIĖLIO PRANAŠYSTĖ

Danielio knygą galima padalinti į dvi dalis. Pirmojoje (1—6) pasakojama apie Danielio ir jo draugų gyvenimą Babilone, antrojoje (7—12) aprašomi Danielio regėjimai. Knygos pabaigoje yra du priedai (13—14): apie Susanos išgelbėjimą ir Belio bei Slibino nugalėjimą. Tokia sąranga rodo, kad knyga nėra vienalytė, tikriausiai rašyta ne vieno autoriaus. Pirmoji dalis panaši į kitas pamokančias ST istorijas, pranašingi regėjimai apokaliptine dvasia artimi Ezechielio pranašystėms. Knyga parašyta hebrajiškai, išskyrus 2,4—7,28 aramėjiškai intarpą. Knygos priedai (3,24—90 ir 13—14) tėra išlikę graikų kalba. Gali būti, kad šia kalba jie ir buvo parašyti. Žydai jų nelaiko kanoniniais.

Istorinėje knygos dalyje painiojamos datos, karalių vardai, realijos. Regėjimuose galima pastebėti daug aliuzijų į Seleukidų epochą, Antiocho Epifano priespaudą, nors neužsimenama apie jo mirtį nei apie Makabiejų sukilimo pergalę. Visa tai perša mintį,

kad knyga buvo parašyta 167—164 m.pr.m.e. Jos autorius nebuvo pranašas nei pamišlininkas, o turbūt rašytojas šiuolaikine prasme, norėjęs pakelti tautos dvasią Makiabiejų sukilimo laikais.

Danielis vargu ar buvo istorinis asmuo. Hebr. jo vardas reiškia: „Dievas teisėjas (gynėjas)“. Tai tikriausiai Danielis iš XIV a.pr.m.e. datuojamos Ugarite rastos poemos, populiarus semitų mitologinis herojus, garsėjęs drąsa, išmintimi ir teisingumu. Jo paveikslą turbūt ir pasirinko autorius, norėdamas pavaizduoti žydų persekiojimą Babilone, o vėliau prie to pasakojimo prilipo kitos žmonių pamėgtos istorijos apie Danielį.

1,1. Gal čia kalbama apie Joachiną, kurį ketvirtąjį jo karaliavimo mėnesį Nabuchodonosaras išvarė į nelaisvę, o gal apie Joakimą, kuris, Nabuchodonosaro paskirtas valdyti Judėją, po trejų metų pakėlė maištą. Tačiau, pagal 4 Kar 24, jis nebuvo išvarytas į Babiloniją, o mirė Jeruzalėje.

1,2. *Senaaras* — senasis Babilono pavadinimas. ...*savo dievo*... — Marduko.

1,7. Vardai pakeičiami norint dar labiau pajungti jaunuolius savo valdžiai.

2,2. ...*kaldiečius*... — Chaldėjais šioje knygoje vadinami Babilonijos išminčiai.

2,4. Nuo čia originalo tekstas aramėjiškas.

2,39—41. Aiškinama, kad sidabrinė karalystė — persų, skaitvarinė — Aleksandro Makedoniečio, geležinė — Romos.

2,44. Kalbama apie Mesijo karalystę.

4,10. ...*budėtojas*... — Taip vadinamus angelus sutinkame tik šioje Biblijos kanono knygoje. Tačiau apie juos rašoma apokrifuose. Manoma, jog tai tam tikri angelai sargai.

4,7—14. Pasaulio medis daugelyje mitologijų simbolizuoja visatą, jos sandarą. Nabuchodonosaras save laikė pasaulio valdovu, todėl gali būti lyginamas su tokiu medžiu.

4,31. Nabuchodonosaras viename įrašė prisipažįstą ketverius metus nesidžiaugęs savo sostu, nieko nestatęs, nevalęs kanalų, negiedojęs šlovinimo giesmių ir neaukojęs dievams. Taip pat yra žinoma, kad jo anūkas Nabonidas, Baltazaro tėvas, septynerius metus sirgo kažkokia psichine liga. Gal kurios nors šių istorijų pagrindų ir atsirado tas epizodas.

5,1. *Baltazaras*, Nabonido sūnus, valdė Babiloniją kartu su tėvu.

5,7. ...*trečias*... — po Nabonido ir Baltazaro.

5,10. *Karalienė* — Baltazaro motina.

5,28. Iš tikrųjų Kiras dar prieš puldamas Babiloną buvo nukariavęs medus, todėl jo karalystę reikėtų vadinti Persija.

5,31. *Darijus Medas* — toks karalius nežinomas. Babiloną užėmė Kiro kariuomenė, vadovaujama Gobrijo, 539 m.pr.m.e. Pasak dokumento, vadinamo „Nabonido kronika“, miestas buvo paimtas lengvai, vietiniai gyventojai persus sutiko kaip išvaduotojus. Baltazaras buvo nužudytas, o Nabonidas pasidavė ir gavo valdyti provinciją. Darijus I valdė 522—486 m.pr.m.e. Darijumi Medu čia gal vadinamas koks nors Kiro vietininkas arba jo sūnus Kambizas, valdęs Babiloną iki atvykstant Kirui.

6,9. Kiras garsėjo religine tolerancija.

7,1. Čia prasideda apokaliptiniai Danielio regėjimai.

- 7,2. Pirmapradžio chaoso įvaizdis, čia juo laikomas visas pagoniškasis pasaulis.
- 7,4. Sparnuotų liūtų skulptūrų būta Asirijoje. Aiškinama, kad pirmasis žvėris simbolizuoja Babilonijos imperiją.
- 7,5. *Kitas žvėris* — Medų karalystė.
- 7,6. *...kitas žvėris lyg lūšis...* — Persų imperija.
- 7,7. *...ketvirtas žvėris...* — Aleksandro Makedoniečio ir jo įpėdinių imperija. *...turėjo dešimtį ragų.* — Aiškinama, jog tai Seleukidų dinastijos karaliai.
- 7,8. *...išdygo kitas, mažas ragas...* — Antiochas IV Epifanas (175—163 pr.m.e.), nugalėjęs tris savo konkurentus: Seleuką IV, Iliodorą ir Demetriją I. *...kalbanti be galo didelius dalykus...* — t. y. piktžodžiaujanti.
- 7,9. *...sostai...* — Juose sėdės teisėjai, kurie, pagal apokrifinę Enocho knygą, bus pašaukti drauge su Dievu teisti pasaulio; *Ilgaamžis* — Dievas.
- 7,13. *...žmogaus sūnus...* — Hebr. „ben adam“ gali reikšti apskritai žmogų. Čia gali būti turimas omenyje ir Mesijas, ir visas Izraelis.
- 7,25. *...laikui, laikams ir pusei laiko.* — Tikriausiai „laikai“ čia reiškia: „metai“; „laikams“ hebr. tekste yra dviskaita, tad visas laikotarpis būtų 3,5 metų.
- 8,1. Nuo čia originalo tekstas vėl hebrajiškas; *...Ulajo vartais* — hebr. tekste „Ulajo upė“ (dabar Karuno upė).
- 8,3. *...ties pelke...* — hebr. tekste: „ties upė“.
- 8,9. *...tvirtovės...* — Palestinos.
- 8,14. *Iki vakarui ir rytui...* — hebr. tekste: „2300 vakarų ir rytų“. Turbūt turima omenyje vakarinius ir rytinius aukojimus, tad būtų kalbama apie 1150 parų, daugiau kaip trejus metus, kai nebuvo aukojama Antiocho Epifano išniekintoje Jeruzalės šventykloje.
- 8,21. *Graikų karalius* — Aleksandras Makedonietis.
- 8,22. *...kils keturi karaliai...* — Aleksandro imperija suskilo į penkias satrapijas.
- 8,23. Manoma, jog čia kalbama apie Antiochą Epifaną.
- 8,25. *...bus sunaikintas be žmogaus rankos.* — Mirs nuo ligos.
- 9,24. Komentatoriai nesutaria, apie kokius laikus yra ši pranašystė. Daugelis mano, kad apie žydų persekiojimus Antiocho Epifano laikais.
- 9,25. *...iki Kristui vadui...* — Kai kas aiškina, kad Kristumi (Pateptuoju) vadinamas Kiras.
- 9,26. Atskaitę 62 metų savaites, gautume 171 m.pr.m.e., kuomet buvo nužudytas vyriausiasis žydų kunigas Onijas III, kurį taip pat galima vadinti Pateptuoju-Mesiju-Kristumi.
- 10,13. *Persų karalystės kunigaikštis* — turbūt Persijos angelas sargas. Net angelai nežino tautų likimo, jeigu Dievas jo neatleidžia.
- 10,14. *...paskutinėmis dienomis...* — gal prieš pat Mesijo atėjimą.
- 10,20. *Graikų kunigaikštis* — angelas sargas.
- 11,2. Kalbama apie Kirą, Kambizą, Dariją ir Kserksą.
- 11,3. Kalbama apie Aleksandrą Makedonietį.
- 11,5. Ptolemėjas I Egiptietis ir Seleukas Niktoras Sirietis.

11,6. Minima Ptolemėjo Filadelfo dukters Berenikės santuoka su Antiochu II, kurio pirmoji žmona Laodikėja, bijodama netekti šio titulo ir savo vaikų teisių į sostą, vyrą nunuodijo ir liepė nužudyti Berenikę su jos sūnumi ir visais šalininkais, o sostą atidavė savo sūnui Seleukui II Kalinikui.

11,7. Ptolemėjas III Evergetas, keršydamas už seserį Berenikę, pakilo į žygį ir užkariavo beveik visą Siriją, tačiau turėjo skubiai grįžti ir malšinti Egipte kilusį maištą. Tuo pasinaudodamas Seleukas II atsiėmė užgrobtas žemes.

11,10. *Šiaurės karaliaus sūnūs* — Seleuko II sūnus Seleukas Keraunas, kuriam iš pradžių buvo atitekęs sostas ir kuris nužudytas minėtojo žygio metu. Antiochas III Didysis perėmęs valdžią ir tęsęs žygį.

11,11. Ptolemėjas IV, sumušęs Antiochą III.

11,13. Egiptas 13 metų nebuvo puolamas. Per tą laiką Antiochas Didysis išplėtė savo valdas iki Indo upės, užėmė kai kurias Viduržemio jūros salas ir, sudaręs sutartį su Makedonijos karaliumi Pilypu III, vėl pradėjo karą prieš Egiptą, kurio valdovas Ptolemėjas Filopatoras mirė 205 m.pr.m.e., o šalį už penkiametį Ptolemėją Epifaną valdė regentas Agatoklas. Antiochas Didysis užėmė Siriją, Palestiną ir sudarė sutartį su Egiptu, ištekindamas už Ptolemėjo Epifaną savo dukterį Kleopatrą, per kurią tikėjosi pasiglemžti visą Egiptą. Kraičio jai skyrė pelną iš užkariautų Kele-Sirijos ir Palestinos žemių.

11,18. 196 m.pr.m.e. Antiochas Didysis užėmė Trakijos Chersonesą. Tuo pasipiktino Roma, paskelbė Antiochui karą, ir 190 m.pr.m.e. Liucijus Kornelijus Scipionas Azijietis jį sumušė prie Magnezijos.

11,19. Turėdamas mokėti Romai didžiulę kontribuciją, Antiochas labai stokojo pinigų, todėl Elimaidoje bandė išplėsti Belio-Dzeuso šventyklos išdą ir buvo vietinių gyventojų užmuštas.

11,20. Kalbama apie Seleuką IV Filopatorą ir jo išdininką Heliodorą (žr. 2 Mak 3,7).

11,21. Minimas Antiochas IV Epifanas.

11,25. Ptolemėjo Filometoro valdomame Egipte buvo neramu. Prieš jį kovojo jo brolis Ptolemėjas Fiskonas.

11,26. Ptolemėjo Filometoro pralaimėjimas prie Kasijos. Antiochas jo nenužudė, net padėjo kovoti prieš Aleksandrijoje užsidariusį brolių Fiskoną, šia dingstimi plėšdamas Egiptą, bet Aleksandrijos nepaėmęs grįžo namo.

11,30—39. Romos senatas pasiuntė laivyną padėti Aleksandrijai, ir Antiochas turėjo atsitraukti. Žydus buvo pasiekęs klaidingas gandas apie Antiocho mirtį, ir jo priešai pakėlė riaušes prieš jo šalininkus. Todėl Antiochas atžygiavo į Jeruzalę, paėmė ją, apiplėšė šventyklą, išžudė savo priešus (1 Mak 1; 2 Mak 5).

11,38. *Moazimo dievas* — t.y. tvirtovių dievas. Gal čia kalbama apie Dzeusą Olimpietį, kurio altorių Antiochas buvo įrengęs Jeruzalės šventykloje (1 Mak 1,57).

11,40—45. Turima omenyje antrąjį Antiocho žygį prieš Egiptą.

12,7. *...vieną laiką...* — Daugelis komentatorių mano, jog tai laikotarpis nuo šventyklos išniekinimo iki Antiocho Epifano mirties.

13,4—5. Žydai Babilonijoje galėdavo pirktis namus ir turėjo tokią autonomiją, jog teisdavo savo bendruomenės narius.

13,34. Prieš užmušant akmenimis, visos bendruomenės vardu teisėjai kaltinamajam dėdavo rankas ant galvos tartum atpirkimo ožiui.

14,32. *Abakukas*.— Kalbama ne apie tą patį pranašą, kurio knyga yra tarp dvylikos mažesniųjų pranašų.

DVYLIKOS MAŽŪJŲ PRANAŠŲ KNYGA

Ši knyga žydų Biblijoje vadinama tiesiog „Dvylika“, gr. „Dodekaprotenon“. Mažaisiais tie pranašai pavadinti dėl jų pranašysčių trumpumo. Žydų kanone jos buvo palyginti anksti sujungtos į vieną knygą. Siracido knygoje (49,12) kalbama apie dvylika pranašų kaip grupę.

Vulgatoje šios pranašystės išdėstytos ta pačia tvarka kaip ir žydų kanone, t.y. maždaug prisilaikant chronologijos. Septuagintoje ši tvarka truputį kitokia.

OŠĖJO PRANAŠYSTĖ

Ozėjas (hebr. „Hošea“ — „gelbėtojas“) gyveno Šiaurinėje Izraelio karalystėje šiek tiek vėliau negu Abdijas, Joelis, Amosas, tačiau jo knyga didėlesnė už kitų, todėl įdėta pirmoji. Manoma, kad Ozėjas pradėjo pranašauti Izraelio karaliaus Jeroboamo II (782—753 pr.m.e.) valdymo pabaigoje ir ėjo šias pareigas apie 40 metų, iki Judėjos karaliaus Ezekijo valdymo pradžios. Tačiau pranašas nekalba apie Samarijos paėmimą 722 m.pr.m.e., todėl kai kurie aiškintojai mano, kad Ozėjas to įvykio nesulaukė.

Ozėjo knyga buvo sudaryta iš jo pranašysčių tikriausiai netrukus po jo mirties. Ją sudaro dvi dalys: sakmė apie neištikimą žmoną (1—3) ir Izraelio nuodėmių atskleidimas (4—14).

1,1. Jeroboamas mirė Ozijo viešpatavimo pradžioje. Kitų Izraelio karalių pranašas nemini turbūt todėl, kad visi jie buvo uzurpatoriai, ateidavo į valdžią karinio perversmo būdu.

1,4. Kalbama apie Joramo ir Ochozijo nužudymą Jezrahelio slėnyje, Naboto lauke (4 Kar 9—10).

2,2. *...savo motinai...* — Izraelio tautai.

2,3. Teisme neištikimą moterį išrengdavo.

3,1. *...mėgsta džiovintas vynuoges*.— Jos būdavo aukojamos Kanaano dievams ir valgomos per pokylius jų garbei. Nežinia, ar šiame skyriuje kalbama apie tą pačią, ar apie kitą Ozėjo žmoną.

3,2. Tai maždaug pusė vergo kainos.

3,4. Terafimais buvo vadinamos nedidelės žmogaus pavidalo namų dievų statulėlės.

4,12—14. Čia turimos omenyje vaisingumo kulto apeigos.

- 4,15. *Bethavenas* — pašaipus Betelio pavadinimas: „Bet-el“ — „Dievo namai“, „Bethaven“ — „gėdos namai“.
- 4,17. Pirmieji Izraelio karaliai buvo iš Efraimo giminės.
- 5,1. *...slastai sargybai...* — galėtų būti „slastai Mitspoje“ (vietovė Galaade). Galbūt Mitspoje ir Tabore buvo pusiau pagoniško kulto centrai.
- 5,10. *...kurie perkelia ribas...* — Įst 19,14; 27,17 tai draudė.
- 5,13. *...nuėjo pas Asurą...* — ieškojo Asirijos pagalbos, o ne kliovėsi Dievu.
- 6,6. *...pasigailėjimo...* — hebr. tekste „meilės“.
- 6,9. Čia smerkiami Izraelio kunigai, kurie prie kelio į Jeruzalę pristatydavo galvažudžių, kad šie užmušintų į Jeruzalės šventyklą traukiančius maldininkus. Taip žmonės būdavo verčiami eit aukoti į Betelį ir kitas Izraelio šventyklas.
- 7,3. Nuo Šiaurinės karalystės pradžios iki Fekės nužudymo 737 m.pr.m.e. buvo užmušti septyni karaliai. Čia kalbama apie sąmokslus, kurie dažniausiai būdavo įvykdomi puotaujant.
- 7,4. Kalbama apie stabmeldystės raugą.
- 7,6. Vėl kalbama apie sąmokslus, kai vieni uzurpatoriai keičia kitus, bet niekas nesišaukia Dievo.
- 8,1. *...jis...* — asirų karalius. *...Viešpaties namus...* — Turima omenyje Betelį ar visą Pažadėtąją žemę.
- 8,9. *...meilužiams...* — aplinkinėms karalystėms.
- 9,1. Kalbama apie apeigas derliaus dievams.
- 9,3—6. Visos svetimos žemės suteptos, jose negalima aukoti.
- 9,9. *...kaip Gabaos dienoje...* — aliuzija į Ts 19.
- 9,10. *Beelphegoras* — moabiečių dievas (žr. Sk 25,3 paaš.).
- 9,15. Galgaloje buvo neteisėtai įrengtas altorius (Ts 4,20; 1 Sam 13,7—14; 15,12—33).
- 10,11. *Jokūbas* — t.y. visos 12 giminių.
- 11,8. *Adama, Seboimas* — miestai, žuvę kartu su Sodoma ir Gomora.
- 12,3. *...pamynė...* — hebr. tekste: „laikė savo brolio kulnį“.
- 12,7. Kanaaniečio vardas buvo tapęs prekijo sinonimu.
- 13,1. Čia kalbama apie teisėjų laikus, kai Efraimo giminė buvo galinga.
- 14,3. *...savo lūpų veršius...* — maldas ir šlovinimus.

JOELIO PRANAŠYSTĖ

Apie pranašo kilmę ir asmeninį gyvenimą nieko nežinoma. Jis pranašavo Judėjoje maždaug V a.pr.m.e. (anksčiau manyta, kad IX a.pr.m.e.), kuomet Jeruzalės šventykla ir sienos buvo atstatytos, o Aleksandras Makedonietis dar nebuvo užkariavęs pasaulio. Joelio vardas reiškia: „Jahvė yra Dievas“ (kaip ir Elisas).

- 2,2. *...gausinga ir galinga tauta...* — skėrių debesys.
- 2,28. Dėl šios pranašystės apie šv. Dvasios suteikimą Joelis vadinamas Sekminių pra-

našu. Krikščionys aiškintojai mano, kad ši pranašystė išsipildė, suteikus šv. Dvasią Kristaus apaštalams.

2,31. Turimi omenyje saulės ir mėnulio užtemimai.

3,2. *Juožapato slėnis*.— Hebr. „Jehošaphat“ — „Jahvė teisia“; 14 eil. — „minios sprendimo slėnis“. Jis turėtų būti netoli Jeruzalės, bet vargu ar jį galima tapatinti su Kedrono slėniu, kuris Juožapato vardu pavadintas tik apie V a.

3,8. *Sabiečiai* — tautelė, gyvenusi prie Raudonosios jūros.

AMOSO PRANAŠYSTĖ

Amosas — ne tik seniausias mums žinomas pranašas-rašytojas, bet apskritai seniausias ST knygos autorius, kurio vardas pasiekė mūsų dienas. Jis pranašavo karaliaus Jeroboamo II laikais; VIII a.pr.m.e., Izraelyje, nors pats buvo kilęs iš Tekuos Judėjos pietuose. Nepriklausė kokiai nors pranašų mokyklai ar brolijai, o buvo paprastas piemuo, kol Jahvė jį pašaukė.

Pranašystės surašytos į knygą, nesilaikant chronologinės tvarkos, jaučiama redaktorių ranka. Jų plunksnai priklauso pavadinimas ir turbūt epilogas (9,11—15).

1,1. Ozijas ir Jeroboamas II kartu valdė 781—740 m.pr.m.e.; ...*dveji metai pirm žemės drebėjimo*.— Archeologai aptiko VIII a.pr.m.e. viduryje žemės drebėjimo pėdsakus.

1,3. Kalbama apie sirų žygius į Užjordanę.

1,4. Azaelis buvo Sirijos karaliaus Benadado II kariuomenės vadas. Jis užgrobė sostą, o jo sūnus vadinosi Benadadas III.

1,5. ...*iš stabo lauko ...iš gėrio namų*... — Galbūt tai vietovių pavadinimai. Laikoma, kad ši pranašystė išsipildė, Teglai-pilezerui 732 m.pr.m.e. paėmus Damaską (4 Kar 16,9).

1,14. *Raba* — amoniečių miestas Rabbath-Amonas.

1,15. *Meikomas eis į nelaisvę*... — Buvo tikima, kad pavergus tautą pavergiamas ir ją globojantis dievas.

2,1. ...*sudegino Idumėjos karaliaus kaulus į pelenus*.— Tai, žydų požiūriu, buvo didžiulis nusikaltimas ir skriauda.

2,2. *Karjotas* — moabiečių miestas.

2,15. Kalbama apie karaliaus rezidencijas.

4,1. ...*riebios karvės*... — Taip vadinamos kilmingos samarietės.

4,10. ...*mirtį*... — hebr. tekste „Egipto marą“.

5,5. Bersabėje (Judėjos pietuose), kaip rodo archeologiniai kasinėjimai, taip pat buvo panaši šventykla kaip Galgaloje.

5,15. *Juožapas* — Šiaurinės Izraelio karalystės.

6,2. *Khalanė* — miestas prie Tigro upės; *Emata* — miestas prie Oronto upės.

6,13. Prasmė ta, kad įstatymas nenaudingas, jeigu jo nesilaikoma.

- 7,1. ...po karaliaus šienapjūtės... — Gal čia užsimenama apie karaliaus teisę nušienauti visas pievas savo reikmėms, savininkams paliekant atolą.
- 7,4. ...prarijo didelę gelmę... — išdžiovino didelę jūrą.
- 7,7. ...ant tinkuotos... mentė.— Hebr. tekste: „ant cinuotos sienos, ir jo rankoje buvo cinas“.
- 7,9. Stabų aukštumos... — hebr. tekste: „Izaoko aukštumos“.
- 7,14. ...brandinu moro uogas.— Kad būtų skanesnės, jas reikėdavo perdurti dar nuskintas.
- 8,1. ...obuolių kablys.— Hebr. tekste: „vasaros vaisių krepšys“.
- 8,14. ...prisiekia Samarijos nusikaltimu... — garbina Betelio dievą.
- 9,3. ...žalčiui... — jūrų slibinui.
- 9,7. Pranašas sako, kad Jahvė globoja visas tautas, ne tik žydus.

ABDIJO PRANAŠYSTĖ

Apie Abdiją (hebr. „Obadjah“ — „Jahvės tarnas“) nieko nežinoma. Iš pranašystės turinio galima spręsti, kad jis veikė vėliau, negu Babilonija nukariavo Palestiną, o edomiečiai, susidėję su žydų priešais, įsiveržė į pietinę Judėją, ir anksčiau negu 312 m. pr.m.e., kai Edomą užėmė nabutėjai.

- 1,6. Edomiečiai laikomi Ezavo palikuoniais (Pr 36).
- 1,18. *Jokūbo namai* — Judėja; *Juozapo namai* — Izraelis.
- 1,20. *Sarepta* — tarp Tyro ir Sidono, prie Viduržemio jūros.

JONOS PRANAŠYSTĖ

Pranašas Jona (hebr. „Jonah“ — „karvelis“) — galbūt tas pats Amačio iš Geto sūnus, minimas 4 Kar 14, 25, pranašavęs Jeroboamo II laikais. Jis buvo karaliaus tarnyboje esantis pranašas, Amoso ir Ozėjo amžininkas.

Jonos knyga parašyta po Babilonijos nelaisvės, bet ne vėliau kaip 200 m.pr.m.e., tikriausiai remiantis liaudyje populiariomis legendomis. Jonos istorijoje galima išvelgti iniciacijų ir soliarinių mitų pėdsakų. Žydai Joną žuvies pilve gretina su Babilono nelaisve, krikščionys — su Kristaus mirtimi ir prisikėlimu. Knygos autorius greičiausiai norėjo įrodyti, kad Jahvė — ne tik žydų, bet ir kitų tautų Dievas, neš siunčia savo pranašą pas kitataučius.

- 1,2. Asirijos sostinė Ninevė buvo rytiniame Tigro upės krante, netoli dabartinio Mosulo.
- 1,7. Senovėje tikėta, kad laivas gali sudužti, jeigu juo plaukia didelis nusidėjėlis. Burtai turėdavo jį išaiškinti.

2,1. ...*didelę žuvį*... — Tai jūros gelmių, pirmapradžio chaoso, pragaro įvaizdis.

3,3. ...*per tris dienas apeinamas*. — Kai buvo rašoma Jonos knyga, Ninevė jau buvo tapusi legendine, todėl čia ji labai padidinta. Archeologiniai kasinėjimai parodė, kad didžiausias jos diametras buvo per 5 km. Čia gal turima omenyje vadinamąjį „Asirų trikampį“, kurį sudarė Ninevė, Nimrudas ir Korsabadas, kuriuos jungė tankiai apgyventa priemiesčio zona.

4,1. Jona pyksta, kad Jahvė pasigailėjo Ninevės, kuri, jo įsitikinimu, turėjo būti su naikinta.

4,11. ...*nemoka atskirti dešinės nuo kairės*... — yra naivūs kaip vaikai.

MIKHĖJO PRANAŠYSTĖ

Pranašas Michėjas (hebr. „Mikahajah“ — „kas kaip Jahvė“) buvo kilęs iš Morešeto miestelio Judėjoje, iš valstiečių šeimos. Jis pranašavo Jeruzalėje karalių Joatano, Achazo ir Ezeikio laikais, t.y. 740—687 m.pr.m.e. Izaijo amžininkas, jam artimas savo dvasia, nors ir nepriklausė jo mokyklai. Šios knygos autoriumi laikomas pats pranašas, tik epilogas priskiriamas vėliau gyvenusio kolegos plunksnai.

1,7. ...*paleistuvių pelnu*. — Turima omenyje religinė prostitucija, kurios pajamas moterys aukodavo šventyklai.

1,8. ...*slibinai*... — hebr. tekste „šakalai“.

1,10—16. Čia žaidžiama į vietovardžius panašiais žodžiais. Pranašaujama nelaimė dvylikai Judo miestų. Manoma, jog turimas omenyje Sinaheribo žygis į Palestiną 701 m.pr.m.e.

2,1. Pranašas kreipėsi į didikus.

2,6—7. Kalbama apie karaliaus pranašus (kaip ir 11 eil.), sakančius tai, kas jam patinka.

2,12—13. Kai kurie aiškintojai teigia, kad šios eilutės įrašytos Babilono nelaisvėje.

3,12. 130 m. Romos imperatorius Adrianas, aplankęs Jeruzalę, liepė Šventyklos vietoje pastatyti Jupiterio Kapitoliečio šventyklą, o jo legatas Tinas Rufus liepė suarti sklypus prie miesto sienų.

4,8. ...*bandos bokšte!* — Bokštelyje stovėdamas piemu matydavo visą bandą.

4,11. *Tebūna užmušta akmenimis*... — kaip neištikima žmona.

5,1. Hebr. tekste: „Dabar rink savo būrius, tu būrių dukterie!“

5,2. *Efrata* — senasis Betliejaus pavadinimas pagal jame gyvenusią giminę, iš kurios buvo kilęs Dovydas (1 Sam 17,12). Dovydo valdymo laikai žydams asocijavosi su aukso amžiumi, todėl pranašai tikėjosi, kad, apsisukus istorijos ratui, naujas Dovydas-Mesijas turės kilti iš tos pačios Efratos ir visiems laikams atsisėsti į Izraelio sostą.

5,6. ...*Nemrodo šalį*... — Babiloną (žr. Pr 10,8—12).

6,16. *Amris* — pirmosios Samarijos dinastijos pradininkas (3 Kar 23—27); *Akhabas* — jo sūnus.

7,7. Gali būti, kad šia eilute baigiasi Michėjo pranašystė.

7,19. ...*įmes į jūros gilumą visas mūsų nuodėmės*.— Nuodėmė pagimdyta chaoso ir mirties, kurią įkūnija jūros gelmės (Rahab).

NAUMO PRANAŠYSTĖ

Pranašas Nahumas (hebr. „Nahum“ — „ramintojas“) tikriausiai buvo kilęs iš Elkošo miestelio Galilėjoje, nes vadinamas Elkesiečiu. Pranašavo VII a.pr.m.e. Jeruzalėje, valdant karaliui Jozijui. Tuomet Asirija buvo nukariavusi Palestiną, Egiptą, Siriją, Babiloniją, dalį Mažosios Azijos ir Kaukazo. Daugelis tautų stengėsi išsivaduoti iš asirų priespaudos. Pagaliau jos galybę sutriuškino su medais susijungę chaldėjai. Ninevė buvo paimta 612 m.pr.m.e. rugpjūtį.

1,11. Tikriausiai turima omenyje Sinaheribą (4 Kar 18—19).

2,6. Medai ir chaldėjai įsiveržė į Ninevę Hucuro upės, kurios vandenį prieš tai nuleido į griovius, vaga.

3,8. ...*tautų Aleksandriją*.— hebr. tekste: „No-Amon“ — „Amono buveinė“. Taip čia vadinami Tebai, Aukštutinio Egipto sostinė, kuriuos užkariavo Asurbanipalas 663 m. pr.m.e.

3,16. Su skėriais lyginami asirų pirkliai, raštininkai, kareiviai, užplūdę nukariautas žemes.

ABAKUKO PRANAŠYSTĖ

Pranašas Habakukas negali būti asmuo, minimas Dan 14, 32, nes pagal pranašystės turinį turėjo gyventi kiek anksčiau, prieš Babilono nelaisvę. Jeigu laikysime, kad pranašas „kasdim“ vadina chaldėjus, kurie pradėjo viešpatauti Rytuose 605 m. pr. m. e., nugalėję Egipto kariuomenę, galėsime teigti, kad jis pranašavo prieš pirmąjį Nabuchodonosaro II įsiveržimą į Jeruzalę (597 pr.m.e.).

Kaip matome iš pranašystės teksto, Habakukas gyveno Jeruzalėje, pranašavo šventykloje, gal buvo levitas ar net kunigas.

1,12. ...*mes nemirsime*.— Gali būti perrašinėtojo klaida, turėtų būti: „kuris nemiršta“. ...*tu pastatei jį*.— Tikriausiai kalbama apie Babilonijos valdovą.

2,16. *Dešinės taurė* — rūstybės taurė.

3,1. Giesmės antraštė kaip ir psalmyne. Po 3,9,13 eilučių yra žodis „selah“, rodantis, kad giesmė buvo naudojama liturgijoje (žr. Ps 3,3 paaišk.).

3,2. ...*metų viduryje*.— t.y. dabar. Septuagintoje ši vieta verčiama: „Tu pasirodysi tarp dviejų gyvūnų“. Kartu su Iz 1,3 ši eilutė laikoma pranašyste apie du galvijus prie Kristaus prakartėlės.

3,3. *Dievas* — hebr. „Eloh“ *Paranas* — dykuma tarp Judėjos ir Idumėjos, siekianti Sinajaus kalną.

3,5. ...*sunaikinimas*...— hebr. „rešef“ kilęs iš Ugarito karo dievo vardo.

3,19. ...*jis nugalėtojas*... *psalmių*.— Hebr. tekste „choro vedėjui, styginiais instrumentais“. Tokios pastabos pridėtos daugeliui psalmių.

SOPHONIJO PRANAŠYSTĖ

Tai, kad iki ketvirtos kartos nurodomi Sofonijo (hebr. „Tsephanjah“ — „Jahvės globotinis“) protėviai, rodo jį buvus aukštos kilmės, tačiau nebūtinai karališkos. Sofonijas pranašavo Jozijo (640—609 pr.m.e.) laikais, tačiau ne tik neužsimena apie jo religinę reformą, bet savo meto visuomenę kaltina stabų garbinimu (1,5—9) ir priešpaula (3,1—3). Tai leidžia daryti išvadą, kad pranašas veikė iki religinės reformos, kai Jozijas buvo dar jaunas.

Du ankstesnieji Judėjos valdovai, Manasas ir Amonas, politiškai priklausė nuo Asirijos, protegavo vietinių Kanaano dievų garbinimą ir persekiojo Jahvės pranašus. Jozijas buvo pateptas karaliumi, turėdamas tik aštuonerius metus. Sofonijas pradėjo pranašauti Molochą ir dangaus šviesulius garbinančioje Jeruzalėje ir galbūt turėjo įtakos Jozijo pažiūroms.

1,5. ...*dangaus kariuomenę*...— šviesulius, kurių kultas buvo oficiali Asirijos religija. Judėjoje nuo karaliaus Manaso laikų vyravo religinis sinkretizmas, be Jahvės, garbinti ir kiti dievai. Pats Manasas buvo paaukojęs (sudeginęs) savo sūnų Molochui (4 Kar 21,6). Gali būti, kad dažnai pasitaikantis posakis „Jahveh Tsebaoth“ yra to sinkretizmo liekana.

1,11. *Grūstuvus* — slėnis rytinėje Morijos pakalnėje, kuriame buvo vienas iš Jeruzalės kvartalų.

2,13. ...*gražuolę*...— Ninevę.

3,1. ...*erzintojui*...— Jeruzalei.

AGĖJO PRANAŠYSTĖ

Pranašas Agėjas (hebr. „Khaggai“ — „iškilmingas“) minimas Neh 5,1; 6,14. Jis pranašavo Jeruzalėje drauge su Zachariju, kuomet dalis žydų buvo grįžusi iš Babilono nelaisvės ir reikėjo atstatyti šventyklą bei miestą. Pranašas įrodinėjo būtinumą kuo greičiau tai daryti, pranašavo Izraeliui geresnius laikus.

1,1. 520 m.pr.m.e. rugpjūčio—rugsėjo mėnesį. *Zorobabelis* — žr. Neh 2,2 ir toliau. 1 Krn 3,19 rašoma, kad jo tėvas buvo Fadaja.

2,8. ...*IR ATEIS PAGEIDAUJAMASIS*...— kitur versta: „ir ateis visų tautų brangenybės“, tai labiau tinka šiame kontekste.

2,15. Jei tauta sutepta, suteptos ir jos aukos.

2,19. Agėjas pranašauja, kad dabar, padėjus šventyklos pamatus, prasidės gerovės laikai.

ZAKHARIJO PRANAŠYSTĖ

Zacharijas (hebr. „Zekharjah“ — „Jahvės prisiminimas“) pradėjo pranašauti dviem mėnesiais vėliau už Agėją. Viena vėlesnių jo pranašysčių pažymėta ketvirtais Darijaus metais, bet galbūt pranašo pareigas jis ėjo ir po to.

Pagal vėlesnį padavinį. Zacharija atvyko į Jeruzalę iš Babilonijos jaunystėje ir mirė sulaukęs senatvės. Jeigu jo sėnelis Adas ir Neh 12,4 minimas Adas yra tas pats asmuo, Zacharijas kilęs iš garsios kunigų šeimos.

Zacharijo knyga dalinama į dvi dalis. Pirmoji (1—8) aiškiai parašyta pranašo Agėjo amžininko ir priskiriama pačiam Zachariui; antroji stiliumi, kalba ir tematika skiriasi nuo pirmosios, turi savo antraštę (9,1) ir atspindi kiek vėlesnę, helenistinę epochą. Daugelis šiuolaikinių aiškintojų mano, kad ji galėjo būti parašyta IV a.pr.m.e. pa- baigoje.

1,1. 520 m.pr.m.e. spalio—lapkričio mėnesį.

1,9. 519 m. vasario vidurys.

1,10. Vyras...— Žydai aiškina, jog tai šv. Mykolas, Izraelio globėjas.

1,18. ...keturi ragai...— pasaulio šalys.

3,1—7. Jozuė (Jozuė), Josedeko sūnus, buvo vyriausiasis kunigas Zorobabelio laikais. Lyg teisime šėtonas (kaltintojas) stovi jo dešinėje. Purvini Jozuės drabužiai simboli- zuoja tautos, kuriai jis atstovauja, nuodėmingumą.

3,8. ...ATŽALĄ.— Mesiją. Čia gal turimas omenyje Zorobabelis.

3,9. Akmuo turbūt reiškia šventyklą, septynios akys — Dievo Apvaizdą. ...paveikslą...— šventyklą.

4,3. ...du alyvmedžiai...— Jie, matyt, simbolizuoja teokratinės ir karaliaus valdžios vienybę.

4,14. ...du pateptieji...— Hebr. tekste: „aliejaus sūnus“ — Zorobabelis, pasaulietinės valdžios atstovas, ir Jozuė — teokratinės.

5,6. ...qsoṭis...— Hebr. „ephah“ — 31,54 l talpos saikas. Per 15,16 minimas nuodėmių saikas.

5,7. ...švininė skritis...— ašočio dangtis. ...moteriškė... — Izraelio nuodėmių po- onifi- kacija.

5,9. Į babiloniečių deivės panašios moteriškės nuneša Izraelio nuodėmes į Babiloną, simbolinį pagoniškojo pasaulio centrą, kur iš tų nuodėmių atsiradusiai naujai deivei bus pastatyta šventykla.

6,5. ...dangaus vėjai...— Dievo angelai, kupini jo dvasios.

6,6. Vėjai išsiskirsto nešti Dievo dvasios į nelaisvę išvarytiems žydams, raginti juos, kad grįžtų.

6,9. *Holdajas, Tobijas, Idajas, Jošijas*, kaip ir 14 eil. minimi *Helemas* ir *Hemas* (galbūt tie patys *Holdajas* ir *Jozijas*), turbūt buvo turtingi žydai, atvykę iš Babilonijos aplankyti Jeruzalės.

6,12. *ATŽALA* — Mesijas, kuriuo Zacharijas vadina Zorobabelį.

7,2. *„Dievo namus...“* — hebr. „Betel“. Ši eilutė dažniau verčiama: „Betelis pasiuntė Sasasarą, Rogomelechą ir buvusius su jais žmones melstis Viešpaties akivaizdoje...“

7,3. Šis liepos mėnesio pasninkas buvo įvestas paminėti Šventyklos sugriovimą 587 m. pr. m. e. Babilone gyvenantys žydų didikai, išgirdę, kad šventykla jau atstatoma, siunčia pasiuntinius į Jeruzalę paklausti, ar jiems dar laikytis pasninko. Pranašas atsako, kad tik nuoširdus pasninkas Dievui malonus.

7,7. *Jerusalė* — turima omenyje Judėja.

8,18. Atsakoma į Betelio pasiuntinių klausimą (7,3). Kiti čia minimi pasninkai taip pat susiję su istoriniais įvykiais — Jeruzalės apsiausties pradžia, diena, kai buvo pramušta siena, ir pan.

9,1. Čia prasideda antroji Zacharijo knygos dalis. *Hadrakhas* — Sirijos miestas-valstybė netoli Damasko ir Ematos. Manoma, kad čia kalbama apie Aleksandro Makedoniečio užkariavimus 333 m.pr.m.e.

9,7. *...jo kraują...* — aukojamų gyvulių kraują. *...jo nuobodas...* — aukojamų gyvulių mėsa.

9,9. Mesijas, priešingai negu Aleksandras Didysis, valdys taikingai. Karaliai jodavo ant asilų norėdami parodyti, kad nenori pradėti karo. Todėl ir Kristus įjojo į Jeruzalę ant asilės. Ši eilutė cituojama Mt 21,5.

10,1. *...sniego...* — hebr. tekste „žaičių“.

11,12. Savo ganytoją izraelitai įvertino trisdešimčia sidabrinių (vergo kaina). Ši pranašystė siejama su Judo Iskarijoto istorija (Mt 27,3—8).

11,14. Čia tikriausiai turimas omenyje konfliktas su samariečiais, kuriems žydai neleido prisidėti prie Jeruzalės šventyklos statybos ir kurie panašią šventyklą pasistatė Garizimo kalne apie 328 m.pr.m.e.

12,2. *...vartus...* — hebr. tekste „didelę taurę“. *Taip pat Judas bus... Jeruzalę.* — Hebr. tekste: „Taip pat ir ant Judo ateis, kai bus apgulta Jeruzalė“.

12,10. Aiškinama, kad žydai dažnai perverdavo Jahvės širdį savo neištikimybė. Krikščionys čia mato pranašystę apie Kristų, kurio šonas buvo pervertas ietimi (Jn 19,37).

12,13. *Natanas* — Dovydo sūnus, Zorobabelio protėvis; *Semėjas* — Levio vaikai.

13,6. *...tavo rankų viduryje?* — Gali būti: „tarp rankų“, t.y. ant krūtinės. Save žalo-davo kitų religijų pranašai (3 Kar 18,28).

13,7. Krikščionys šią pranašystę taip pat sieja su Kristumi (Mt 26,31; Mk 14,27).

14,1—7. Pranašystė apie eschatologinį mūsų ir po jo ateisiančią Dievo Karalystę.

14,8. Čia greičiausiai kalbama apie Rojaus šaltinį (Pr 2,10), kuris ištrykš Jeruzalės viduryje.

14,21. *...prekiautojo...* — hebr. tekste „kanaaniečio“.

MALACHIJO PRANAŠYSTĖ

Manoma, kad Malachijas (hebr. „Malakhi“ — „mano skelbėjas“ arba „mano angelas“) — ne vardas, o veikiau užsiėmimas. Apie šį asmenį jokių žinių neišliko. Pagal pranašystės turinį galima spręsti, kad jis ėjo pranašo pareigas tarp antrosios šventyklos atstatymo 515 m. pr. m. e. ir Ezdro bei Nehemijo reformų pradžios 445 m. pr. m. e. Nuo senų laikų kai kurie aiškintojai knygą priskiria pačiam Ezdru.

Judėja tuomet buvo nuskurdusi. Ją valdė Samarijoje gyvenęs persų vietininkas. Todėl šioje knygoje nebėra Agėjui ir Zacharijui būdingo entuziazmo.

1,3. ...slibinams... — hebr. tekste „šakalams“.

1,8. Įstatymas draudė aukoti gyvūlius su kliaudomis (Įst 15,21).

1,11. Įstatymas liepia aukoti Jahvei vienoje vietoje — Jeruzalės šventykloje (Įst 12,5—14).

2,2. ...jūsų laiminimus... — Turbūt kalbama apie medžiagines levitų pajamas.

2,3. ...petį... — kunigams tekdavo aukojamo gyvulio petys (Įst 18,3); ...jis nuneš jus su savim. — Hebr. tekste: „ir nuneš jus su juo“, t.y. su aukojamų gyvulių mėšlu bei viduriais į sąvartyną išmes ir kunigus.

2,11. ...laikė svetimo dievo dukterį. — Buvo susituokęs su kitataute.

2,13—16. Kalbama apie teisėtas jaunystės žmonas, kurios vėliau, atstumtos dėl jaunų kitataučių, laisto ašaromis Jahvės altorių.

3,1. Malachijas pranašauja Jahvės atėjimą, pirma kurio eis šauklys. Krikščionys supranta, kad čia pranašaujama apie Kristų ir Joną Krikštytoją. *Valdovas* — hebr. „ha-Adon“; *Sandoros angelas* — gal paties Jahvės apibūdinimas.

3,2. *Skalbėjų žolė* — žolė, naudota vietoj muilo.

3,8. Matyt, žydai tuo metu buvo nustoję duoti šventyklai ir levitams dešimtadalį savo derliaus ir pirmuosius vaisius.

3,11. ...tą, kurs ryja... — skėrius.

4,2. ...teisybės Saulė... — karalius Mesijas.

4,5. Gyvas į dangų paimtas pranašas Elijas (4 Kar 2,11—13), žydų įsitikinimu, kada nors grįš į žemę.

Parengė KORNELIJUS PLATELIS

TURINYS

Ješajo pranašystė	5
Jeremijo pranašystė	113
Lamentacijos, tai yra pranašo Jeremijo raudos	211
Barukho pranašystė	229
Ezekiėlio pranašystė	243
Daniėlio pranašystė	317
Ošėjo pranašystė	351
Joelio pranašystė	365
Amoso pranašystė	371
Abdijo pranašystė	381
Jonos pranašystė	385
Mikhėjo pranašystė	391
Naumo pranašystė	399
Abakuko pranašystė	405
Sophonijo pranašystė	411
Agėjo pranašystė	417
Zakharijo pranašystė	423
Malakhijo pranašystė	437
 Bendrasis įvadas į Šventąjį Raštą. Juozapas Jonas Skvireckas	 443
Paiškinimai. Parengė Kornelijus Platelis	507

11 KNYGA

ŠVENTASIS RAŠTAS

Senasis Testamentas, III t.

Tituliniam puslapyje:

Mikelandželo Buonaročio (1475—1564) „Zacharijas“
Parengė *Martynas Ambrazas*

Redaktorė *Z. Marienė*. Meninis redaktorius *L. Spurga*
Techninė redaktorė *E. Juzėnienė*. Korektorės *J. Mackevičienė* ir *A. Stanaitytė*

Duota rinkti 1991 05 08. Pasirašyta spausdinti 1991 09 23. S. L. Nr. 275. Leidinys 12715

Formatas 60×90/16. Ofsetinis popierius Nr. 1

Garnitūra „Taims“, 10 punktų. Fotorinkimas. Ofsetinė spauda.

34 sal. sp. I. 35,25 sal. spalv. atsp. 31,29 apsk. leid. I.

Užsakymas 1665. Tiražas 100 000 egz. Kaina ~~17 ch 90 kp~~ 20,40

„Vagos“ leidykla, 232600 Vilnius, Gedimino pr. 50
Rinko „Spindulio“ spaustuvė, 233000 Kaunas, Gedimino 10
Spausdino „Vilties“ spaustuvė, 232600 Vilnius, Strazdelio 1

Šv33 Šventasis raštas.— V.: Vaga, 1990— .— (Pasaul. literatūros b-ka / Red. komis.: G. Baužytė-Čepinskienė ir kt.; Kn. 11. Literatūra iki XIX a.).

Senasis Testamentas. T. 3 / Iš lot. k. vertė [ir baig. str. „Bendrasis įvadas į Šventąjį Raštą“, p. 443 — 505, parašė] J. J. Skvireckas.— 3-iasis leid.— 541 p.— ISBN 5-415-00997-3

Trečiajame Šventojo Rašto (Senojo Testamento) tome pateikta Pranašų knygos.

4704020000—099
Š ————— 140—91
M852 (08)—91

UDK 2